UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI

POCA
Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale 2014-2020

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ
A MUNICIPIULUI PIATRA NEAMȚ PENTRU PERIOADA DE PROGRAMARE
2021 – 2027

www.poca.ro

CRIZA COVID-19

CRIZA COVID ne pune într-o situație în care trebuie să regândim colectiv modul de viață, modelul nostru economic și relația noastră cu mediul. Izbucnirea pandemiei COVID-19 în 2020 aduce o situație pe plan mondial pe care majoritatea oamenilor din generația actuală nu au experimentat-o în decursul vieții lor. La scurt timp, liderii politici împreuna cu specialiștii au trebuit să ia decizii dificile cu impact amplu, cu scopul de a se adapta la o situație în evoluție cu totul impredictibilă, sperând să aibă efecte pozitive asupra sănătății, economiei și vieții **sociale în ansamblu.**

Izbucnirea pandemiei în anul 2020 are un impact major și asupra administrațiilor locale și regionale, impact care nu poate fi încă pe deplin evaluat în momentul elaborării strategiei. Cu toate acestea, credem că respectiva criză evidențiază relevanța principalelor obiective prezentate în strategia noastră: administrațiile locale și regionale puternice vor juca un rol activ în gestionarea dificultăților cu care ne confruntăm, respectiv în asigurarea rezilienței în fața viitoarelor amenințări. Trebuie să profităm de „oportunitate" și să folosim recuperarea din criză pentru a "reconstrui mai bine", cu valori comune precum democrația, egalitatea, accesibilitatea și sustenabilitatea, având în centrul eforturilor noastre de punere în aplicare, obiectivele comune ale politicilor europene, obiectivele de dezvoltare durabilă și alte obiective relevante asumate la nivel internațional, precum cele asumate în *Acordul Climatic de la Paris*.

Există o mare incertitudine cu privire la eficacitatea măsurilor luate; evoluțiile din următoarele luni vor dezvălui dacă vor avea succes. Cu toate acestea, este clar că efectul pandemiei ne schimbă considerabil viața și că trebuie să ne adaptăm condițiilor de viață și de muncă care se modifică rapid. De aceea în strategia de dezvoltare am inclus în cadrul fiecărui obiectiv o doză de proactivitate care să permită o mai bună adaptabilitate la condițiile dinamice din viitor.

Redresarea după noua criză COVID-19 și a impactului său devastator poate fi privită și ca o oportunitate unică de a ne angaja și de a investi în măsuri pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare sustenabilă și a obiectivelor politicii europene comune, așa cum a fost anunțat în Acordul Verde European, Strategia Digitală și Pilonul European al Drepturilor Sociale. Aceasta este șansa noastră de a încuraja tranziția justă, verde, digitală și socială, care este crucială pentru următoarele generații și pentru ca Europa să devină mai competitivă, în comparație cu restul statelor lumii. Prin Acordul Verde, Strategia Digitală și Conferința privind viitorul Europei, lansate în 2019, Uniunea Europeană speră să răspundă îndoielilor și așteptărilor cetățenilor europeni.

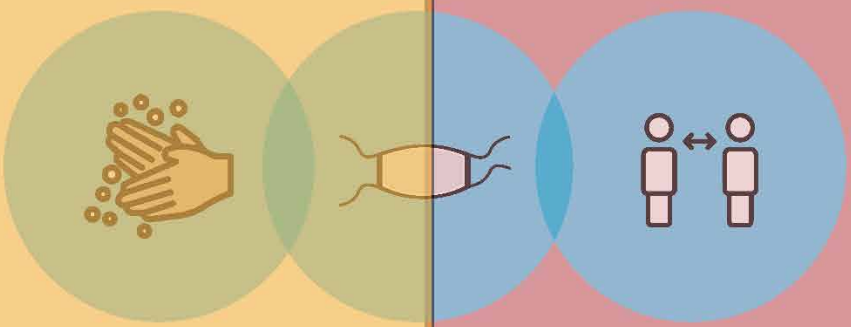

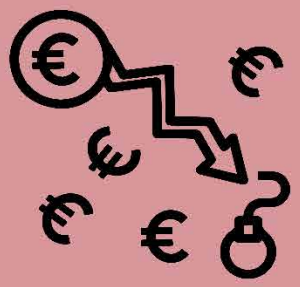

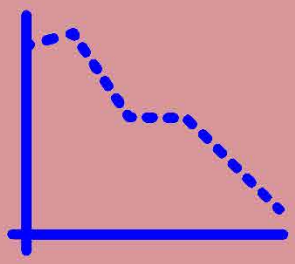

Criza economică generată de pandemia de COVID-19 a avut un impact semnificativ asupra economiei globale, Fondul Monetar Internațional (FMI) estimând că, la nivel global, economiile dezvoltate vor ajunge cel mai devreme în 2021 la un nivel al Produsului Intern Brut (PIB) anterior crizei. Cu toate aceasta, incertitudinea generată de evoluția pandemiei în următoarele luni va conduce la o scădere accentuată a investițiilor în Europa, fiind de așteptat ca Europa să revină la dinamica creșterii economice din ultimii ani doar în 2025.

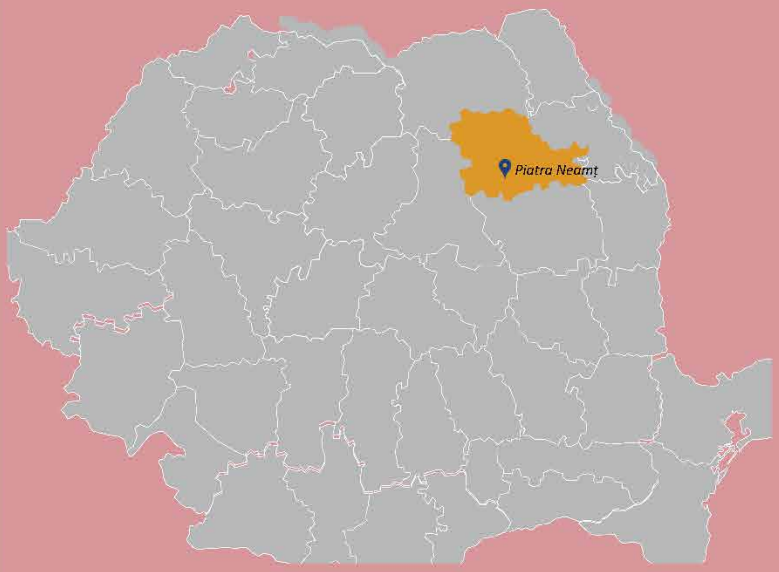

Prin comparație cu țările din Uniunea Europeană, România a fost mai puțin afectată de această criză, dar pandemia a survenit într-un moment inoportun din punct de vedere fiscal și cu un deficit bugetar excesiv la finalul anului 2019, de 4,8%. România va trece printr-o perioadă de recesiune mai puțin accentuată ca alte țări din regiune. Creșterea îndatorării publice în anii premergători crizei economice limitează capacitatea de reacție și reziliență a României. Documentul strategic al României care stabilește domeniile și prioritățile de investiții, precum și reformele elaborate pentru fiecare domeniu de investiții, în concordanță cu Recomandările Specifice de Țară (RST) și cu Regulamentele Comisiei Europene, este Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), lansat în dezbatere publică de către Ministerul Fondurilor Europene în luna octombrie 2020.

Reziliență (PNRR), lansat în dezbatere publică de către Ministerul Fondurilor Europene în luna octombrie 2020. Investițiile din Planul Național de Relansare și Reziliență au ca scop creșterea capacității de reziliență în perioade de criză pandemică și asigurarea unei creșteri economice pe termen lung a României. Planul va finanța investiții în infrastructură de transport, energie și mediu, în mediul de afaceri, în servicii publice digitale, în cercetare și noile tehnologii, precum și în tranziția verde, finanțare asigurată din Facilitatea de Redresare și Reziliență (FRR). În ciuda șocului generat de pandemia de coronavirus, pe termen mediu România își va menține trendul de convergență cu economiile mai dezvoltate din Uniunea Europeană, susținut de un nivel de creștere economică mai ridicat.

CUPRINS

1. Introducere 1
1.1. Scopul și rolul documentației 1
1.2. Contextul și necesitatea Strategiei de Dezvoltare Durabilă 5
1.2.1. Context european 5
1.2.2. Context național 11
1.2.3. Context regional și local 41
1.3. Metodlogia de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Durabilă 48
2. Aspecte generale 53
2.1. Așezare geografică. Suprafață 53
2.2. Cadrul natural și resurse naturale 58
2.2.1. Relieful 58
2.2.2. Hidrografia 60
2.2.3. Clima 61
2.2.4. Vegetaţia şi fauna 62
2.2.5. Resursele naturale 64
2.2.6. Istoric 67
2.3. Populaţia 69
2.3.1. Situația demografică 69
2.3.2. Structura pe sexe și grupe de vârstă 74
2.3.3. Structura după etnie 79
2.3.4. Mișcarea naturală și migratorie 80
3. Economia municipiului Piatra Neamț 88
3.1. Perspectiva de ansamblu a economiei 88
3.2. Clustere 100
3.3. Infrastructura de afaceri 102
3.4. Forța de muncă 103
4. Infrastructura și echiparea edilitară a municipiului 108
4.1. Administrația publică locală 108

4.2. Structura funcțională a teritoriului 113
4.2.1. Mediul urban: poli de dezvoltare urbană, zone metropolitane 113
4.2.2. Structura funcțională a Municipiului Piatra-Neamț 115
4.3. Fondul locativ 132
4.4. Infrastructura de comunicaţii şi transport 143
4.4.1. Infrastructura rutieră 143
4.4.2. Transportul public 152
4.4.3. Managementul traficului 159
4.4.4. Siguranța circulației 163
4.5. Infrastructura de utilități publice 165
4.5.1. Reţeaua de apă potabilă și sistemul de canalizare 165
4.5.2. Rețeaua de alimentare cu gaze naturale 178
4.5.3. Energia electrică. Sistemul de iluminat public 183
4.5.4. Eficiența energetică 189
4.5.5. Gestiunea deșeurilor 200
5. Aspecte sociale, educaționale și culturale 215
5.1. Sistemul educațional 215
5.1.1. Aspecte generale 215
5.1.2. Structura și evoluția populației școlare 219
5.1.3. Structura și evoluția unităților de învățământ. Dotări 224
5.1.4. Personalul didactic pe niveluri de educație 232
5.1.5. Abandonul școlar 235
5.1.6. Formarea profesională şi învăţarea pe tot parcursul vieţii 238
5.2. Reţeaua de sănătate 240
5.2.1. Aspecte generale 240
5.3. Sistemul de asistenţă socială 265
5.3.1. Aspecte generale 265
5.3.2. Structura DGASPC. Descriere 267
5.3.3. Structura DAS. Descriere 270
5.3.4. Zone urbane marginalizate - Comunități dezavantajate 286
6. Turism, cultură și patrimoniu 302

6.1. Potențialul turistic 302
6.1.1. Potențialul turistic al cadrului natural 304
6.1.2. Patrimoniul natural protejat 306
6.1.3. Patrimoniul cultural material și imaterial 310
6.2. Infrastructura şi serviciile turistice 328
7. Mediul și infrastructura de mediu 335
7.1. Calitatea aerului 335
7.2. Calitatea apei 343
7.2.1. Resursele de apă 343
7.2.2. Poluarea apei 348
7.2.3. Inundabilitatea 351
7.2.4. Managementul Situațiilor de Urgență 353
7.3. Calitatea solului 355
7.3.1. Poluarea solului 356
7.3.2. Tendințe în gestionarea solului 358
7.4. Biodiversitate 360
7.4.1. Riscurile de mediu 367
7.4.2. Schimbările climatice 371
8. Analiza SWOT 376
8.1. Dezvoltare economică și resurse umane 376
8.2. Infrastructura urbană (locuințe, utilități, spațiul urban) 378
8.3. Infrastructura de transport și comunicații 380
8.4. Educație, sănătate și asistență socială 382
8.5. Turism, cultură și patrimoniu 385
8.6. Cadrul natural și mediul 387
9. Stabilirea obiectivelor strategice 389
9.1. Obiective strategice europene, naționale și regionale 389
9.1.1. Criterii și cerințe de planificare 389
9.1.2. Obiective globale la nivel european 391
9.1.3. Obiective strategice la nivel național 394
9.1.4. Obiective strategice la nivel regional 400

9.2. Arhitectura Programelor Operaționale 2021-2027 403

9.3. Programe de cooperare teritorială și transfrontalieră.....433

9.4. Misiunea, Viziunea și Obiectivele de dezvoltare ale Municipiului Piatra Neamț 438

9.4.1. Misiunea 438

9.4.2. Viziunea..... 439

9.5. Obiectivele strategice ale Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Piatra Neamț 2021-2027 440

9.5.1. Contextul definirii obiectivelor strategice..... 440

9.5.2. Obiective strategice 442

9.5.3. Domenii de intervenție și acțiuni specifice 452

9.6. Portofoliul de proiecte 454

9.6.1. Analiza de impact privind măsurile întreprinse în perioada de referință a Strategiei de Dezvoltare anterioară 454

9.6.2. Portofoliul de proiecte 462

9.7. Criterii de prioritizare 528

10. Implementarea, monitorizarea și evaluarea Strategiei de Dezvoltare Durabilă 545

10.1. Contextul instituțional de implementare a Strategiei de Dezvoltare Durabilă.....545

10.2. Indicatorii de monitorizare si evaluare a implementarii SDD.....546

10.3. Riscuri în implementarea SDD. Măsuri de atenuare 558

10.4. Procedura de prioritizare a proiectelor SDD 560

10.5. Cadrul parteneriat pentru elaborarea si implementarea SDD 562

LISTA FIGURILOR

Fig. 2.1. Harta Regiunii Nord-Est 53
Fig. 2.2. Organizarea administrativ teritorială a Regiunilor de Dezvoltare din România (km^2) 54
Fig. 2.3. Harta Județului Neamț 55
Fig. 2.4. Zona Metropolitană Piatra Neamț 57
Fig. 2.5. Evoluția populației rezidente și a populației domiciliate în Regiunea Nord-Est, 2011-2019 71
Fig. 2.6. Evoluția populației domiciliate pe județe, 2011-2020 72
Fig. 2.7. Evoluția populației rezidente pe județe, 2011-2020 72
Fig. 2.8. Evoluţia populaţiei din judeţul Neamț în perioada 2010-2019 73
Fig. 2.9. Evoluţia populaţiei din municipiul Piatra Neamț în perioada 2011-2019 74
Fig. 2.10. Repartiția populației jud. Neamț pe grupe de vârstă și sexe, 2019 75
Fig. 2.11. Repartiția populației Municipiului Piatra Neamț pe grupe majore de vârstă, 2019 76
Fig. 2.12. Repartiția populației Municipiului Piatra Neamț pe grupe de vârstă detaliate, 2019 76
Fig. 2.13. Repartiția pe grupe de vârstă și sexe, Municipiul Piatra Neamț, 2019 77
Fig. 2.14. Evoluția soldului schimbărilor de domiciliu, Municipiul Piatra Neamț, 2011-2019 85
Fig. 3.1. Produsul intern brut al Regiunii Nord-Est în perioada 2011-2017 91
Fig. 3.2. Evoluția numărului de firme, pe tipuri, jud. Neamț 93
Fig. 3.3. Ponderea sectoarelor de activitate, număr întreprinderi, jud. Neamț, 2019 95
Fig. 3.4. Ponderea sectoarelor de activitate, număr angajați, jud. Neamț, 2019 97
Fig. 3.5. Ponderea sectoarelor de activitate, număr întreprinderi, Municipiul Piatra-Neamț, 2019 98
Fig. 3.6. Ponderea sectoarelor de activitate, număr angajați, Municipiul Piatra - Neamț, 2019 100
Fig. 3.7. Populaţia ocupată civilă, pe activităţi ale economiei naţionale, la sfârşitul anului 2018, jud. Neamț (mii persoane) 106
Fig. 3.8. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul de locuri de muncă 107
Fig. 4.1. Gradul de mulțumire în ceea ce privește serviciile prestate pentru cetățean de aparatul de specialitate al Primarului 111
Fig. 4.2. Gradul de mulțumire în ceea ce privește serviciile prestate pentru cetățean de aparatul de specialitate al Primarului (la nivel de cartier) 112

Fig. 4.3. Gradul de mulțumire în ceea ce privește administrarea parcurilor/spațiilor verzi 124
Fig. 4.4. Gradul de mulțumire în ceea ce privește administrarea parcurilor/spațiilor verzi (la nivel de cartier) 124
Fig. 4.5. Gradul de mulțumire în ceea ce privește starea parcurilor și grădinilor publice 125
Fig. 4.6. Gradul de mulțumire în ceea ce privește starea parcurilor și grădinilor publice (la nivel de cartier) 126
Fig. 4.7. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul și starea terenurilor de sport în aer liber din cartier 129
Fig. 4.8. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul și starea terenurilor de sport în aer liber din cartier (la nivel de cartier) 130
Fig. 4.9. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul și starea locurilor de joacă pentru copii din cartier 130
Fig. 4.10. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul și starea locurilor de joacă pentru copii din cartier (la nivel de cartier) 131
Fig. 4.11. Distribuția numărului de locuințe pe tipuri de proprietate 132
Fig. 4.12. Distribuția suprafeței locuibile pe tipuri de proprietate 133
Fig. 4.13. Evoluția numărului de locuințe – total 133
Fig. 4.14. Evoluția suprafeței locuibile - total 134
Fig. 4.15. Evoluția fondului de locuințe în proprietate de stat – număr 134
Fig. 4.16. Evoluția fondului de locuințe în proprietate de stat – suprafață. 135
Fig. 4.17. Evoluția fondului de locuințe în proprietate privată – număr 135
Fig. 4.18. Evoluția fondului de locuințe în proprietate privată – suprafață 136
Fig. 4.19. Evoluția numărului de locuințe terminate 136
Fig. 4.20. Gradul de mulțumire în ceea ce privește aspectul clădirilor 137
Fig. 4.21. Gradul de mulțumire în ceea ce privește apectul clădirilor (la nivel de cartier) 138
Fig. 4.22. Gradul de mulțumire în ceea ce privește termoizolarea clădirilor 139
Fig. 4.23. Gradul de mulțumire în ceea ce privește termoizolarea clădirilor (la nivel de cartier) 139
Fig. 4.24. Gradul de mulțumire în ceea ce privește nivelul de rezistență al clădirilor 140
Fig. 4.25. Gradul de mulțumire în ceea ce privește nivelul de rezistență al clădirilor (la nivel de cartier) 141
Fig. 4.26. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul de locuințe sociale 142
Fig. 4.27. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul de locuințe pentru tineri 142
Fig. 4.30. Gradul de mulțumire în ceea ce privește starea străzilor 147
Fig. 4.31. Gradul de mulțumire în ceea ce privește starea străzilor (la nivel de cartier) 148

Fig. 4.36. Gradul de apreciere a importanței dezvoltării/extinderii infrastructurii pentru biciclişti 149
Fig. 4.37. Gradul de apreciere a importanței dezvoltării/extinderii infrastructurii pentru biciclişti (la nivel de cartier) 149
Fig. 4.32. Gradul de mulțumire în ceea ce privește starea trotuarelor/aleilor/zonelor pietonale 150
Fig. 4.33. Gradul de mulțumire în ceea ce privește starea trotuarelor/aleilor/zonelor pietonale (la nivel de cartier) 151
Fig. 2.15. Harta legăturilor pe calea ferată pentru Municipiul Piatra Neamț 152
Fig. 2.20. Principalele trasee și stații de transport public din Municipiul Piatra Neamț. 155
Fig. 4.35. Distribuția deplasărilor pe moduri de transport 156
Fig. 4.39. Gradul de mulțumire în ceea ce privește transportul în comun 157
Fig. 4.40. Gradul de mulțumire în ceea ce privește transportul în comun (la nivel de cartier) 158
Fig. 4.34. Gradul de mulțumire în ceea ce privește infrastructura de parcare 161
Fig. 4.35. Gradul de mulțumire în ceea ce privește infrastructura de parcare (la nivel de cartier) 162
Fig. 2.11. Variația numărului de accidente, 2016-2020 163
Fig. 2.42. Variația consecințelor accidentelor, 2016-2020 164
Fig. 4.42. Evoluția volumului de apă consumat, Municipiul Piatra Neamț, 2011-2019 .. 169
Fig. 4.43. Evoluția cantității de apă potabilă distribuită consumatorilor din Municipiul Piatra Neamț, în perioada 2015-2019 170
Fig. 4.44. Gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea sistemului de furnizare apă 171
Fig. 4.45. Gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea sistemului de furnizare apă (la nivel de cartier) 171
Fig. 4.46. Stația de epurare apă uzată Piatra Neamț 173
Fig. 4.47. Gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea sistemului de canalizare .. 174
Fig. 4.48. Gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea sistemului de canalizare (la nivel de cartier) 175
Fig. 4.49. Volumul de gaze naturale distribuit în Municipiul Piatra Neamț, 2011-2019. 179
Fig. 4.50. Gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea sistemului de furnizare gaze 182
Fig. 4.51. Gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea sistemului de furnizare gaze (la nivel de cartier) 182
Fig. 4.52. Gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea sistemului de furnizare a energiei electrice 186

Fig. 4.53. Gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea sistemului de furnizare a energiei electrice (la nivel de cartier) 187
Fig. 4.54. Gradul de mulțumire în ceea ce privește iluminatul public 187
Fig. 4.55. Gradul de mulțumire în ceea ce privește iluminatul public (la nivel de cartier) 188
Fig. 4.56. Consumurile de energie, pe sectoare, în anul 2006 194
Fig. 4.57. Ponderea combustibililor, pe categorii, în consumul final de energie pentru anul 2006 195
Fig. 4.58. Consumul de energie electrică pe sectoare 2006 196
Fig. 4.59. Consumul final de gaze naturale – 2006 197
Fig. 4.60. Emisii echiv. CO_2 aferente sectoarelor de activitate 197
Fig. 4.61. Emisii echiv. CO_2 in functie de vectorii energetici – 2006 198
Fig. 4.62. Sistemul de Management Integrat al Deșeurilor din județul Neamț 201
Fig. 4.63. Evoluţia colectării selective vs. total colectat de la populaţiei 208
Fig. 4.64. Gradul de mulțumire în ceea ce privește serviciul de salubrizare 212
Fig. 4.65. Gradul de mulțumire în ceea ce privește serviciul de salubrizare (la nivel de cartier) 212
Fig. 4.66. Gradul de mulțumire în ceea ce privește starea de curățenie a cartierului dumneavoastră 213
Fig. 4.67. Gradul de mulțumire în ceea ce privește starea de curățenie a cartierului dumneavoastră (la nivel de cartier) 214
Fig. 5.1. Evoluția populației școlare totale pe regiuni de dezvoltare, 2010-2019 220
Fig. 5.2. Evoluția populației școlare totale în Jud. Neamț și în Municipiul Piatra-Neamț, 2010-2019 220
Fig. 5.3. Evoluția numărului de copii din creșe și grădinițe, Municipiul Piatra Neamț, 2014-2019 222
Fig. 5.4. Evoluția numărului de elevi înscriși în învățământul preuniversitar, Municipiul Piatra Neamț, 2014-2019 223
Fig. 5.5. Evoluția numărului de unități de învățământ la nivel național și al Regiunii Nord-Est, 2010-2019 224
Fig. 5.6. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul de unități școlare din cartier 227
Fig. 5.7. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul de unități școlare din cartier (la nivel de cartier) 228
Fig. 5.8. Gradul de mulțumire în ceea ce privește condițiile fizice și de dotarea unităților școlare din cartier 230
Fig. 5.9. Gradul de mulțumire în ceea ce privește condițiile fizice și de dotarea unităților școlare din cartier (la nivel de cartier) 230

Fig. 5.10. Gradul de mulțumire în ceea ce privește modul de desfășurare al învățământului on-line 231
Fig. 5.11. Gradul de mulțumire în ceea ce privește modul de desfășurare al învățământului on-line (la nivel de cartier) 231
Fig. 5.12. Evoluția personalului didactic din Județul Neamț în perioada 2015-2019 233
Fig. 5.13. Personalul didactic din Municipiul Piatra Neamț, 2015-2019 234
Fig. 5.14. Gradul de mulțumire în ceea ce privește nivelul de pregătire profesională al cadrelor didactice 234
Fig. 5.15. Gradul de mulțumire în ceea ce privește nivelul de pregătire profesională al cadrelor didactice (la nivel de cartier) 235
Fig. 5.16. Rata abandonului școlar 236
Fig. 5.17. Gradul de mulțumire în ceea ce privește oferta de cursuri de formare profesională pe tot parcursul vieții 239
Fig. 5.18. Distribuția unităților sanitare pe județe, Regiunea Nord-Est, 2018 243
Fig. 5.19. Evoluția unităților sanitare pe tipuri de proprietate,2011-2019 jud. Neamț 244
Fig. 5.20. Repartiția unităților sanitare pe tipuri de proprietate, 2019, jud. Neamț 245
Fig. 5.21. Natalitatea în Municipiul Piatra Neamț 2015-2019 245
Fig. 5.22. Rata mortalității la 1000 de locuitori în Municipiul Piatra Neamț, 2015-2019 247
Fig. 5.23. Rata mortalității infantile la 1000 nou născuți în Municipiul Piatra Neamț, 2015-2019 249
Fig. 5.24. Rata sporului natural la nivelul municipiului Piatra Neamț 250
Fig. 5.25. Evoluția infrastructurii medicale, domeniu public/privat, 2011-2019, Municipiul Piatra Neamț 253
Fig. 5.26. Evoluția personalului medical, sistem public/privat, 2011-2019 258
Fig. 5.27. Gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea serviciilor medicale 260
Fig. 5.28. Gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea serviciilor medicale (la nivel de cartier) 260
Fig. 5.29. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul de spitale/maternități 261
Fig. 5.30. Gradul de mulțumire în ceea ce privește dotarea din spitale/cabinete medicale 262
Fig. 5.31. Gradul de mulțumire în ceea ce privește dotarea din spitale/cabinete medicale (la nivel de cartier) 262
Fig. 5.32. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul de cabinete medicale de familie 263
Fig. 5.33. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul de cabinete medicale de familie (la nivel de cartier) 263
Fig. 5.34. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul de farmacii 264

Fig. 5.35. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul de farmacii (la nivel de cartier) 264
Fig. 5.36. Copii cu măsură de protecție, DGASPC Neamț, 2019 268
Fig. 5.37. Gradul de apreciere a importanței serviciilor sociale pentru persoane vârstnice 283
Fig. 5.38. Gradul de apreciere a importanței serviciilor sociale pentru persoane cu dizabilități 284
Fig. 5.39. Gradul de apreciere a importanței serviciilor sociale pentru persoane minorii proveniți din familii în dificultate 284
Fig. 5.40. Gradul de apreciere a importanței cantinelor de ajutor social 285
Fig. 5.41. Gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea serviciilor sociale din municipiu 285
Fig. 5.42. Evoluția ratei deprivării materiale severe în Regiunea Nord-Est în perioada 2010-2019 287
Fig. 5.43. Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE) în Regiunea Nord-Est în perioada 2010-2019 288
Fig. 5.44. Distribuția populației Municipiului Piatra Neamț pe zone 291
Fig. 6.1. Patrimoniul turistic natural al Regiunii Nord-Est 305
Fig. 6.2. Gradul de mulțumire în ceea ce privește starea elementelor patrimoniului cultural din municipiu (muzee, teatre, cinematografe, biblioteci) 325
Fig. 6.3. Gradul de mulțumire în ceea ce privește oferta de petrecere a timpului liber 326
Fig. 6.4. Gradul de mulțumire în ceea ce privește oferta de petrecere a timpului liber (la nivel de cartier) 326
Fig. 6.5. Structuri de primire turistică în Regiunea Nord-Est 328
Fig. 6.6. Evoluția structurilor de cazare în Jud. Neamț, 2011-2019 329
Fig. 6.7. Evoluția structurilor de cazare în Municipiul Piatra Neamț, 2011-2019 329
Fig. 6.8. Structuri de cazare în Municipiul Piatra Neamț,2019 330
Fig. 6.9. Evoluția capacității de cazare turistică, Regiunea Nord-Est, 2011-2019 (nr. locuri) 330
Fig. 6.10. Evoluția capacității de cazare turistică, jud. Neamț, 2011-2019 (nr. locuri) ... 331
Fig. 6.11. Evoluția capacității de cazare turistică, Municipiul Piatra Neamț, 2011-2019 (nr. locuri) 331
Fig. 6.12. Capacitatea de cazare turistică în funcțiune, pe tipuri de structuri de primire turistică în Municipiul Piatra Neamț (locuri- zile) 332
Fig. 7.1. Amplasarea stațiilor automate de monitorizare a calității aerului, județul Neamț 336
Fig. 7.2. Evoluția concentrațiilor medii anuale de SO2 înregistrate la stațiile de monitorizare automate 340

Fig. 7.3. Evoluția concentrațiilor medii anuale de NO_2 înregistrate la stațiile de monitorizare automate 340
Fig. 7.4. Evoluția concentrațiilor medii anuale de O_3 înregistrate la stațiile de monitorizare automate 341
Fig. 7.5. Evoluția concentrațiilor medii anuale de CO înregistrate la stațiile de monitorizare automate 341
Fig. 7.6. Evoluția concentrațiilor medii anuale de C6H6 înregistrate la stațiile de monitorizare automate 342
Fig. 7.7. Evoluția concentrațiilor medii anuale de PM10 gravimetric înregistrate la stațiile de monitorizare automate 342
Fig. 7.8. Harta bazinelor și sub-bazinelor hidrografice din Regiunea de Nord-Est 346
Fig. 7.9. Ariile naturale protejate din Regiunea Nord-Est 363
Fig. 7.10. Zone naturale protejate 364
Fig. 7.11. Comparația temperaturilor medii lunare și a precipitațiilor în perioada 1990 - 2012 față de 1960 - 1990 la nivelul României 374

LISTA TABELELOR

Tabel 2.1. Structura populației pe sexe, 2019 74
Tabel 2.2. Evoluția populației pe grupe principale de vârstă, Municipiul Piatra Neamț, 2011-2019 78
Tabel 2.3. Repartiția populației de altă etnie decât cea română, în Regiunea Nord-Est, 2011 79
Tabel 2.4. Repartiția populației de altă etnie decât cea română, Municipiul Piatra-Neamț, 2011 80
Tabel 2.5. Mişcarea naturală a populaţiei (nr. persoane), 2011, 2019 81
Tabel 2.6. Mişcarea naturală a populaţiei (rate la 1000 locuitori), 2011, 2019 81
Tabel 2.7. Evoluția mișcării migratorii a populației Regiunii Nord-Est și județelor componente, 2011-2019 (nr. persoane) 84
Tabel 2.8. Evoluția mișcării migratorii a populației Municipiului Piatra Neamț, 2011-2019 (nr. persoane) 85
Tabel 2.9. Emigranți definitivi, 2011-2019 (nr. persoane) 86
Tabel 2.10. Emigranți temporar, 2011-2019 (nr. persoane) 86
Tabel 2.11. Imigranți definitivi, 2011-2019 (nr. persoane) 87
Tabel 2.12. Imigranți temporar, 2011-2019 (nr. persoane) 87
Tabel 3.1. Evoluția Produsului intern brut regional în perioada 2011-2017 90
Tabel 3.2. Valoarea adăugată brută (VAB) pe activităţi ale economiei naţionale la nivel de secţiune CAEN Rev.2 în perioada 2013-2017 92
Tabel 3.3. Repartiția domeniilor de activitate pe sectoare ale economiei 94
Tabel 3.4. Repartiția întreprinderilor pe activități ale economiei naționale, număr, jud. Neamț, 2019 95
Tabel 3.5. Numărul mediu al salariaților pe activități ale economiei naționale, jud. Neamț, 2019 96
Tabel 3.6. Repartiția întreprinderilor pe activități ale economiei naționale, număr, Municipiul Piatra - Neamț, 2019 97
Tabel 3.7. Numărul mediu al salariaților pe activități ale economiei naționale, Municipiul Piatra-Neamț, 2019 99
Tabel 3.8. Evoluția resurselor de muncă pe sexe, jud. Neamț (mii persoane) 104
Tabel 3.9. Evoluția populației active, jud. Neamț (mii persoane) 104
Tabel 3.10. Evoluția populației ocupate, jud. Neamț (mii persoane) 104
Tabel 3.11. Populaţia ocupată civilă, pe activităţi ale economiei naţionale sfârşitul anului 2018, jud. Neamț (mii persoane) 105
Tabel 3.12. Evoluția numărului de șomeri, 2016-2019 (medie anuală) 106
Tabel 4.1. Evoluția suprafeței administrative a Municipiul Piatra-Neamț, 2016-2019 ... 115

Tabel 4.2. Bilanțul teritoriului administrativ Piatra Neamț 116
Tabel 4.3. Evoluția structurii terenului extravilan, după forma de proprietate (2016-2019).....117
Tabel 4.4. Evoluția terenului extravilan, în funcție de categoria de folosință, 2016-2019 117
Tabel 4.5. Evoluția intravilanului, în perioada 2016-2019 (2020), în funcție de destinația terenului 118
Tabel 4.6. Bilanțul zonelor funcționale din intravilan Piatra Neamț 119
Tabel 4.7. Locuri de joacă Cartier Dărmănești 127
Tabel 4.8. Locuri de joacă Cartier Mărăței 128
Tabel 4.9. Locuri de joacă Cartier Precista 128
Tabel 4.10. Locuri de joacă Cartier Centru 128
Tabel 4.11. Evoluția rețelei stradale (lungime/număr), în perioada 2016-2020 (2020), pe tipuri de drum (străzi/bulevarde/alei și fundături/piețe) 144
Tabel 4.12. Străzi pe care s-au realizat lucrări de reparații curente, 2020 145
Tabel 4.14. Rețeaua și volumul de apă potabilă distribuită în Regiunea Nord-Est, 2018 165
Tabel 4.15. Numărul de utilizatori deserviți, pe tipuri, Piatra Neamț, 2019 167
Tabel 4.16. Volumul de apă [mc] consumat în perioada 2011-2019.....169
Tabel 4.17. Localități și populația conectată la rețele de canalizare, 2018 172
Tabel 4.18. Rețeaua și volumul de gaze naturale distribuit în Regiunea Nord-Est, 2018 178
Tabel 4.19. Volumul de gaze naturale distribuit în Municipiul Piatra Neamț, 2011-2019 179
Tabel 4.20. Evoluția lungimii de conducte distribuție gaze, Municipiul Piatra Neamț...180
Tabel 4.21. Accesul consumatorilor din Municipiul Piatra-Neamț la rețeaua de gaze naturale, anul 2019 180
Tabel 4.22. Forma de proprietate asupra componentelor sistemului de iluminat public 184
Tabel 4.23. Lista corpurilor de iluminat public din Municipiul Piatra Neamț 185
Tabel 4.24. Consumul final de energie, 2006 194
Tabel 4.25. Consumul anual de energie și emisiile de CO_2 pe vectori energetici – 2006198
Tabel 4.26. Cantităţi de deşeuri generate în perioada 2014-2018 în judeţul Neamţ.....202
Tabel 4.27. Evoluţia colectării selective de la populaţie în perioada 2014 – 2018 207
Tabel 4.28. Depozite de deșeuri industriale (de producție) 210
Tabel 4.29. Cantitatea de DEEE colectată din judeţul Neamţ 211
Tabel 5.1. OBIECTIVE ORIZONT 2020 și ȚINTE 2030.....217

Tabel 5.2. Evoluția populației școlare, pe niveluri de educație, Municipiul Piatra-Neamț, 2010-2019 221
Tabel 5.3. Unităţile şcolare pe niveluri de educaţie în Municipiul Piatra Neamț 225
Tabel 5.4. Rețeaua unităților de învățământ preuniversitar cu personalitate juridică, 2019-2020 225
Tabel 5.5. Evoluția personalului didactic din Regiunea Nord-Est și Județul Neamț în perioada 2015-2019 232
Tabel 5.6. Evoluția ratei abandonului școlar 237
Tabel 5.7. Evoluția unităților sanitare pe tipuri de proprietate, 2011-2019, jud. Neamț 244
Tabel 5.8. Evoluția unităților publice de sănătate 251
Tabel 5.9. Evoluția unităților private de sănătate 252
Tabel 5.10. Evoluția numărului de paturi 255
Tabel 5.11. Evoluția personalului medical 256
Tabel 5.12. Rata deprivării materiale severe în anul 2019 286
Tabel 5.13. Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială în anul 2019 288
Tabel 6.1. Lista monumentelor istorice din Municipiul Piatra Neamț 313
Tabel 7.1. Calitatea aerului ambiental în anul 2019, județul Neamț 337
Tabel 7.2. Starea ecologică/potenţialul ecologic al corpurilor de apă (râuri) în raport cu elementele biologice şi elementele suport (consumul biochimic de oxigen, amoniu, azotaţi și ortofosfați) 349
Tabel 7.3. Potenţialul ecologic al corpului de apă Bâtca Doamnei (lac de acumulare) în raport cu azotaţii si fosforul total 350
Tabel 7.4. Utilizarea îngrășămintelor chimice în agricultură, jud. Neamț 356
Tabel 7.5. Evoluția consumului total de pesticide, jud. Neamț 357
Tabel 7.6. Lista ariilor protejate Natura 2000, jud. Neamț 366
Tabel 9.1. Proiecte aflate în implementare 457

1. INTRODUCERE

1.1. SCOPUL ȘI ROLUL DOCUMENTAȚIEI

Una dintre primele definiții importante ale *Strategiei* a fost dată de istoricul comerțului, americanul *Alfred D. Chandler* (în 1962), în felul următor: *„[strategia înseamnă] stabilirea scopurilor și obiectivelor fundamentale pe termen lung și adoptarea unor direcții de acțiune, precum și alocarea resurselor necesare pentru îndeplinirea acestor scopuri*".

Marchesnay Michel propune o sinteză a definiției strategiei explicând: *"Set de reflecții, decizii și acțiuni având ca obiect stabilirea scopurilor generale și a obiectivelor, alegerea mijloacelor pentru atingerea acestor obiective, punerea în aplicare a acțiunilor și activităților necesare și controlul performanțelor ce vizează executarea și realizarea scopurilor*".

Economiștii contemporani români *Ovidiu Nicolescu* și *Ioan Verboncu* oferă următoarea definiție: *„prin strategie desemnăm ansamblul obiectivelor majore ale organizației pe termen lung, principalele modalități de realizare, împreună cu resursele alocate, în vederea obținerii avantajului competitiv potrivit misiunii stabilite*".

În urma examinării diverselor definiții privind conceptele strategiei, rezumând cele expuse prin strategie desemnăm *„maniera și capacitatea entității de a identifica, elabora și implementa variante predictive pe termen lung ce subscriu pentru o finalitate optimă"*[1].

Strategia de dezvoltare reprezintă un document-cheie al cărui scop, în cadrul perioadei de programare 2021-2027, este reprezentat de asigurarea unei viziuni coerente de dezvoltare la nivelul municipiilor, orașelor și zonelor metropolitane, transpuse într-un portofoliu de propuneri prioritare, ideal sprijinite de comunitate și finanțabile de către Uniunea Europeană.

Un oraș este un ecosistem caracterizat prin existența unor sinergii între cetățeni, mediul privat și administrația locală, având drept scop dezvoltarea economică și creșterea calității serviciilor private și publice. În același timp, un oraș modern este locul în care rețelele de infrastructură tradiționale și serviciile publice sunt optimizate datorită tehnologiilor digitale, tehnologiilor IT și de comunicații, în beneficiul cetățenilor, al mediului de afaceri și al administrațiilor locale.

[1] *Sursa: Managementul strategiei - condiție emergentă în asigurarea dezvoltării economice, Angela Ghelbet*

Ca instrument de planificare, o Strategie Locală (SDL) trebuie să răspundă la nevoile locale de dezvoltare prin implementarea unui proces participativ în care buna guvernanță, colaborarea și implicarea comunității să reprezinte piloni de dezvoltare și să asigure continuitatea pe termen lung a viziunii de dezvoltare.

O strategie de dezvoltare este o viziune de dezvoltare și modernizare ce urmărește ca obiectiv final următoarele scopuri concrete: infrastructură performantă, modernizarea clădirilor, dezvoltarea mobilității, tehnologie de ultimă generație, energie ieftină, cetățeni sănătoși, conducere și educație la cele mai înalte standarde, mai pe scurt, dezvoltare, modernizare și prosperitate.

Dezvoltarea urbană durabilă a municipiilor este cel mai important motor al dezvoltării economice și sociale și poate fi realizată doar printr-o abordare integrată, care să urmărească toate domeniile ce țin de dezvoltare urbană, securitate informațională, eficiență energetică, regenerare urbană, mobilitate urbană.

Strategia de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Piatra Neamț (SDD) pentru perioada 2021-2027 reprezintă instrumentul de planificare a viitorului localității, având rolul de a stabili o viziune integrată pe termen lung asupra dezvoltării durabile a comunității, aplicând principiile coeziunii și competitivității economice, sociale și teritoriale, dezvoltării și asigurării de șanse egale pentru toți membrii societății locale, regionale și naționale.

Strategia de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Piatra Neamț este concepută pentru a răspunde nevoilor reprezentanților autorității locale și comunității în procesul de îmbunătățire a calității și diversității locurilor de muncă disponibile, precum și în procesul de îmbunătățire a calității vieții cetățenilor și mediului economic local. Strategia se adresează unei game largi de probleme economice, sociale și de mediu ale comunității, care sunt relevante pentru a defini și furniza obiectivele necesare obținerii dezvoltării durabile și creșterii coeziunii economice și sociale în Municipiul Piatra Neamț.

Scopul *Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Piatra Neamț 2021-2027* este de creare a cadrului de dezvoltare strategică a Municipiului prin identificarea direcțiilor de dezvoltare și formularea de acțiuni fundamentate, bazate pe date concrete, care să asigure coerența inter-sectorială, angajamentele instituționale și modalitățile de implementare, fără efecte negative asupra mediului. Se are în vedere planificarea integrată în cadrul sectoarelor prioritare, ceea ce va conduce la dezvoltarea durabilă a localității și la îmbunătățirea calității vieții locuitorilor Municipiului Piatra Neamț. Lucrarea se fundamentează pe elementele specifice Municipiului Piatra Neamț: datele economice, demografice, de

infrastructură, mediu, amenajarea teritoriului, distribuția serviciilor etc., precum și pe o evaluare riguroasă a modului în care comunitatea dorește să evolueze.

Ca atare, pornind de la nevoile actuale ale populației, resursele disponibile și experiențele acumulate, Municipiul Piatra Neamț a demarat adoptarea unui concept de dezvoltare având la bază o gândire integrată proactivă, care vizează creșterea performanțelor managementului administrației locale, pentru asigurarea unui consens asupra viziunii viitorului economic al teritoriului.

Strategia de Dezvoltare Durabilă definește viitorul municipiului, ea prezentând determinarea actorilor locali de a-și uni eforturile și de a conlucra pentru viitorul prosper al municipiului și al locuitorilor săi.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A MUNICIPIULUI PIATRA NEAMȚ 2021-2027

este un document cadru de referință care stabilește direcții strategice clare pentru viitorul municipiului și al cetățenilor, facilitând luarea unor decizii importante în toate domeniile de activitate, fiind concepută pentru a răspunde nevoilor reprezentanților autorității locale și comunității în procesul de îmbunătățire a calității vieții cetățenilor și mediului economic local.

Implementarea Strategiei va determina creșterea nivelului de predictibilitate a acțiunilor, managementul eficient al politicilor publice, crearea conexiunii dintre planificarea politicilor publice și elaborarea bugetelor locale multianuale, creșterea coerenței și eficienței în cheltuirea fondurilor publice.

Sintetizând cele prezentate mai sus, **direcțiile** care stau la baza planificării și formulării ***Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Piatra Neamț 2021-2027*** sunt:

- dezvoltarea unei structuri multipolare, cu poli principali susținuți de poli secundari, atât la scară urbană, cât și teritorială;
- expansiune urbană echilibrată, coroborată cu utilizarea eficientă a resurselor de teren și dezvoltarea infrastructurii;
- dezvoltarea spațială a teritoriului, ținând cont de organizarea teritorială a cererii și ofertei de mobilitate;
- dezvoltarea coordonată și susținută a zonelor de acces în municipiu;

- coordonarea integrată a dezvoltării municipiului și a teritoriului său de influență (echilibru în dezvoltarea sistemului urban-rural);
- asigurarea unei creșteri economice care să fie echilibrată cu cerințele sociale și de mediu;
- planificarea strategică sub forma unui proces integrat, asumat la nivel teritorial;
- echilibru spațial în distribuirea serviciilor în teritoriu, în vederea evitării segregării socio-economice spațiale;
- colaborarea dintre guvernanța locală, mediul privat și societatea civilă, ca element cheie în susținerea progresului economic;
- îmbunătățirea economică a întregului mediu de afaceri, nu numai a întreprinderilor micro, mici și mijlocii;
- protecția și sprijinul pentru întreprinderile existente, precum și atragerea de noi afaceri, în care acestea să acționeze ca un instrument de marketing pentru promovarea climatului de afaceri local;
- stabilirea de parteneriate public-private, atât la nivelul guvernanței locale, în procesul de luare a deciziilor privind dezvoltarea și planificarea teritorială, cât și în îmbunătățirea economiei locale, prin atragerea de investitori străini și realizarea unor parteneriate cu mediul privat local;
- valorificarea inteligentă și sustenabilă a patrimoniului cultural și natural pentru susținerea economiei locale.

1.2. CONTEXTUL ȘI NECESITATEA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE DURABILĂ

Strategia de Dezvoltare Durabilă reprezintă cadrul pentru inițierea și implementarea unor proiecte de dezvoltare durabilă a municipiului, ce vor putea fi duse la îndeplinire nu doar de către administrația locală, ci de către toți actorii locali, utilizând oportunitățile de finanțare oferite de Fondurile Europene, Fondurile Guvernamentale, Credite sau alte soluții de finanțare si derulare a proiectelor așa cum sunt parteneriatele publice private.

1.2.1. Context european

La nivel european, Uniunea Europeană pune dezvoltarea durabilă în centrul preocupărilor sale, considerând că principiile ***Agendei 2030*** au la bază principiile și valorile pe care se întemeiază Uniunea.

AGENDA 2030 PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ a fost adoptată în septembrie 2015, la ***Summit-ul ONU privind dezvoltarea*** și reprezintă un program de acțiune globală în domeniul dezvoltării cu un caracter universal și care promovează echilibrul între cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile: economic, social și de mediu.

Central ***Agendei 2030*** se regăsesc cele **17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD)** – denumite și **Obiective Globale** - în vederea eradicării sărăciei extreme, combaterii inegalităților și a injustiției și protejării planetei până în 2030[1].

Tab. 1.1. Obiectivele de dezvoltare durabilă ale Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă

Nr.crt	OBIECTIVE GLOBALE	DESCRIERE
1.	***FĂRĂ SĂRĂCIE***	*Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context*
2.	***FOAMETE „ZERO”***	*Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile.*
3	***SĂNĂTATE ȘI***	*Asigurarea unei vieți sănătoase și*

[1] *Sursa: Ministerul Afacerilor Externe – Teme globale - https://www.mae.ro/*

.		***BUNĂSTARE***	*promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă.*
.	4	***EDUCAȚIE DE CALITATE***	*Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți.*
.	5	***EGALITATE DE GEN***	*Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor.*
.	6	***APĂ CURATĂ ȘI SANITAȚIE***	*Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți.*
.	7	***ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE***	*Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern.*
.	8	***MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ***	*Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți.*
.	9	***INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ***	*Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației.*
0.	1	***INEGALITĂȚI REDUSE***	*Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta.*
1.	1	***ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE***	*Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile.*
2.	1	***CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE***	*Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile.*
3.	1	***ACȚIUNE CLIMATICĂ***	*Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor.*
4.	1	***VIAȚA ACVATICĂ***	*Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă.*
5.	1	***VIAȚA TERESTRĂ***	*Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate.*

6.	1	***PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII***	*Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile.*
7.	1	***PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR***	*Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă*

În viitorul cadru financiar al Uniunii Europene 2021 – 2027, finanțările europene pentru dezvoltare se vor concentra pe proiecte inovative, prietenoase cu mediul.

În stabilirea obiectivelor strategice pentru perioada 2021-2027 s-a avut în vedere corelarea acestora cu obiectivele de politică propuse în documentul „***ROMANIA CATCHING-UP REGIONS – DEZVOLTARE URBANĂ SUSTENABILĂ 2021-2027***”, emis de Banca Mondială, Comisia Europeană și Guvernul României, respectiv:

Obiectivul de politică 1: *O Europă mai inteligentă – Transformare industrială inovatoare și inteligentă*

Obiectivul de politică 2: *O Europă cu emisii scăzute de carbon și mai ecologică – Tranziția către o energie nepoluantă și echitabilă, investiții verzi și albastre, economia circulară, adaptarea la schimbările climatice și prevenirea riscurilor;*

Obiectivul de politică 3: *O Europă mai conectată – Mobilitate și conectivitate regională a tehnologiei informației și comunicațiilor;*

Obiectivul de politică 4: *O Europă mai socială – Implementarea Pilonului european al drepturilor sociale;*

Obiectivul de politică 5: *O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a zonelor urbane, rurale și de coastă și a inițiativelor locale.*

Măsurile propuse pentru atingerea fiecăruia dintre obiectivele de mai sus, precum și legăturile dintre acestea și *Planul de acțiune* sunt detaliate în *Strategia de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Piatra Neamț 2021-2027*.

În cadrul următorului buget pe termen lung al Uniunii Europene pentru 2021-2027, Comisia Europeană propune modernizarea politicii de coeziune, principala politică de investiții a UE și una dintre cele mai tangibile expresii ale solidarității. Obiectivul este stimularea convergenței economice și sociale, sprijinind, în același timp, regiunile să valorifice pe deplin globalizarea și înzestrându-le cu instrumente adecvate pentru o creștere solidă și durabilă. Toate regiunile rămân eligibile pentru finanțare prin politica de coeziune, pe baza a trei categorii: regiuni mai puțin dezvoltate, în tranziție și mai dezvoltate. În perioada 2021-2027, cinci obiective de politică vor stimula investițiile UE.

Investițiile în dezvoltare regională se vor axa mai ales pe obiectivele 1 și 2. Acestor priorități li se vor aloca 65 % - 85 % din resursele FEDR și ale Fondului de coeziune, în funcție de prosperitatea relativă a statelor membre.

POLITICA DE COEZIUNE (PC) 2012-2027 continuă investițiile în toate regiunile, pe baza a 3 categorii (mai puțin dezvoltate, în tranziție, mai dezvoltate). Metoda de alocare a fondurilor se bazează încă, în mare măsură, pe PIB-ul pe cap de locuitor. Se introduc noi criterii (șomajul în rândul tinerilor, nivel scăzut de educație, schimbări climatice și primirea și integrarea migranților), pentru a reflecta mai bine realitatea de pe teren. Regiunile ultraperiferice vor beneficia în continuare de sprijin special de la Uniunea Europeană.

Politica de coeziune continuă să sprijine strategiile de dezvoltare conduse la nivel local și să autonomizeze gestionarea fondurilor de către autoritățile locale. Crește și dimensiunea urbană a politicii de coeziune, prin alocarea a 6 % din FEDR dezvoltării urbane durabile și printr-un nou program de colaborare în rețea și de consolidare a capacităților dedicat autorităților urbane, sub denumirea *Inițiativă urbană europeană*. (*conform site-ului oficial al Comisiei Europene*).[1]

VIZIUNEA PRIVIND POLITICA DE COEZIUNE ÎN PERIOADA 2021-2027

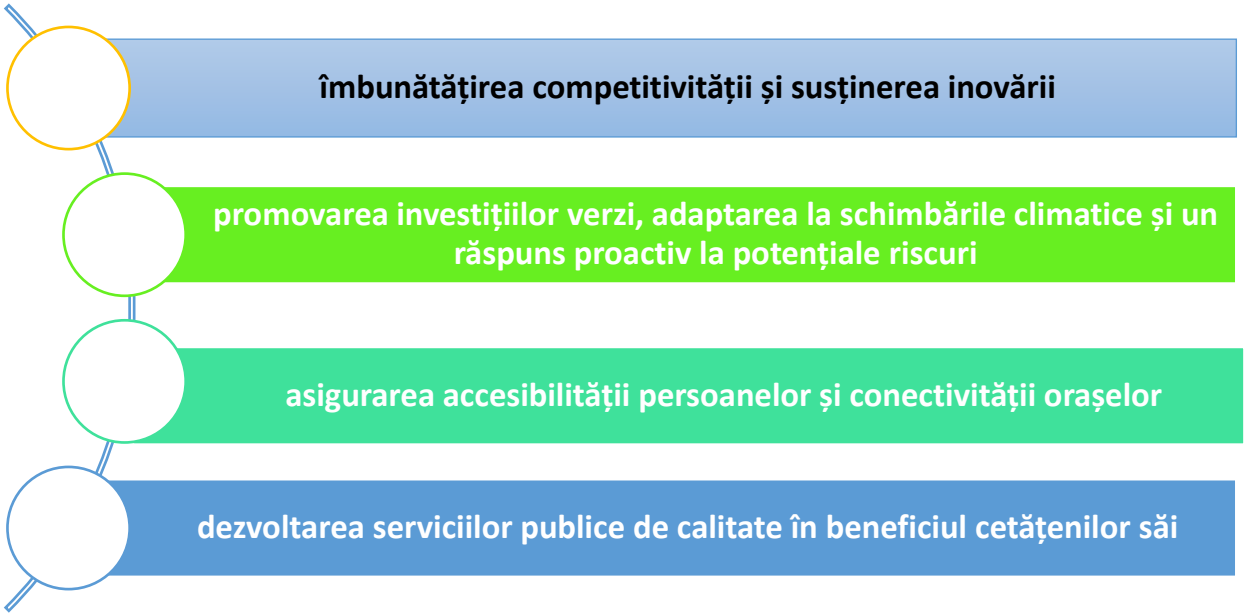

În cursul anului 2018, Comisia Europeană a publicat propunerea privind **pachetul legislativ** pentru ***Politica de Coeziune (PC) 2012-2027***, care cuprinde:[2]

Regulamentul privind prevederile comune (CPR)
Regulamentul privind Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) și Fondul de coeziune (FC)
Regulamentul privind cooperarea teritorială;
Regulamentul privind mecanismul de cooperare transfrontalieră;
Regulamentul privind „Fondul social european plus" (FSE+).

[1] *Sursa: http://www.adrse.ro/Planificare/PlanificareRegionala_2021-2027.aspx*

[2] *Sursa: http://mfe.gov.ro/minister/perioade-de-programare/perioada-2021-2027*

STRATEGIA UNIUNII EUROPENE PENTRU TINERET PE PERIOADA 2021-2027

Documentul strategic stabilește următoarele **direcții de acțiune**:

- ✓ să le permită tinerilor să fie arhitecții propriilor vieți, să sprijine dezvoltarea lor personală și creșterea către autonomie, să consolideze reziliența acestora și să îi înzestreze cu deprinderile de viață necesare pentru a face față unei lumi în schimbare;
- ✓ să încurajeze tinerii și să îi înzestreze cu resursele necesare pentru a deveni cetățeni activi, agenți ai solidarității și ai schimbărilor pozitive, inspirați de valorile UE și de o identitate europeană;
- ✓ să îmbunătățească deciziile de politică în ceea ce privește impactul acestora asupra tinerilor în toate sectoarele, îndeosebi ocuparea forței de muncă, educația, sănătatea și incluziunea socială;
- ✓ să contribuie la eradicarea sărăciei în rândul tinerilor și a tuturor formelor de discriminare și să promoveze incluziunea socială a tinerilor.

Obiectivele europene pentru tineret prezintă o viziune pentru o Europă care le permite tinerilor să își realizeze pe deplin potențialul. Acestea identifică domenii intersectoriale care afectează viețile tinerilor și indică care sunt provocările care trebuie abordate.

Obiectivele stabilite în documentul strategic sunt:

- ➢ întărirea sentimentului de apartenență al tinerilor la proiectul european și construirea unei punți între UE și tineri pentru redobândirea încrederii și sporirea gradului de participare;
- ➢ asigurarea egalității tuturor, indiferent de gen, precum și a abordărilor care iau în considerare dimensiunea de gen în toate domeniile vieții tinerilor;
- ➢ facilitarea și asigurarea incluziunii tuturor tinerilor în societate;
- ➢ asigurarea îmbunătățirii accesului tinerilor la informații fiabile, sprijinirea capacității acestora de a evalua informațiile în mod critic, precum și de a se implica în dialoguri participative și constructive;
- ➢ atingerea unui nivel îmbunătățit de confort mintal și eliminarea stigmatizării problemelor de sănătate mintală, promovând astfel incluziunea socială a tuturor tinerilor
- ➢ crearea condițiilor care să le permită tinerilor să își împlinească potențialul în zonele rurale;

- garantarea unei piețe a muncii accesibile, cu oportunități care să ducă la locuri de muncă de calitate pentru toți tinerii
- integrarea și îmbunătățirea diferitelor forme de învățare, pentru a-i pregăti pe tineri pentru provocările unei vieți în perpetuă schimbare în secolul XXI;
- consolidarea participării democratice a tinerilor și a autonomiei acestora, precum și punerea la dispoziție a spațiilor dedicate tinerilor în toate sferele societății;
- să se ajungă la o societate în care toți tinerii să fie activi din punct de vedere ecologic, informați și capabili să producă o schimbare prin acțiunile lor cotidiene;
- asigurarea accesului egal pentru toți tinerii în cadrul organizațiilor de tineret și al programelor europene de tineret, construind o societate bazată pe valorile europene și pe identitatea europeană.

1.2.2. Context național

La nivel național, documentul ce fundamentează și stabilește obiectivele tematice de dezvoltare este ***STRATEGIA NAȚIONALĂ PENTRU DEZVOLTAREA DURABILĂ A ROMÂNIEI (SNDDR) 2030***.

Prin această strategie, România își stabilește cadrul național pentru susținerea *Agendei 2030* și implementarea setului de 17 ODD. România, alături de alte 193 de state membre ale ONU, și-a asumat stabilirea cadrului național pentru susținerea *Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă*, care include un set de 17 obiective de dezvoltare durabilă, reunite informal și sub denumirea de Obiective Globale. Planul de acțiune globală se adresează ameliorării sărăciei, combaterii inegalităților, injustiției sociale și protejării planetei până în anul 2030.

Ca membru al Uniunii Europene, România contribuie la îndeplinirea *obiectivelor de dezvoltare durabilă* nu numai din perspectivă națională, dar și la nivel internațional, prin sprijinul pe care îl acordă țărilor mai puțin dezvoltate, prin intermediul asistenței oficiale pentru dezvoltare. Experiența acumulată de România în procesul de tranziție este de natură a susține eforturilor țărilor interesate de a beneficia de un astfel de sprijin.

România este angajată să implementeze *obiectivele de dezvoltare durabilă* la nivel național și a revizuit *Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă*, pentru a integra aceste obiective. Excluziunea socială este identificată ca o provocare majoră la adresa implementării Obiectivelor. În Strategia românească revizuită se pune accentul pe susținerea incluziunii

persoanelor cu dizabilități, a tinerilor și a femeilor în politicile de dezvoltare. Eradicarea sărăciei reclamă oportunități decente de angajare, iar prevenirea și evitarea excluziunii sociale necesită politici de coeziune socială.

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 susține dezvoltarea României pe **trei piloni principali**, respectiv:

I. **ECHITATEA SOCIALĂ** – prin care națiunile în curs de dezvoltare trebuie să aibă posibilitatea de a-și satisface nevoile de bază în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, alimentația, asigurarea energiei, apei și canalizării;

II. **CREȘTEREA ECONOMICĂ** – la nivelul națiunilor în curs de dezvoltare pentru a se apropia de calitatea vieții din țările dezvoltate;

III. **MEDIUL** – cu nevoia de a conserva și îmbunătăți baza de resurse disponibile prin schimbarea treptată a modului în care trebuie să se dezvolte și să fie folosite tehnologiile. Această abordare a fost posibilă prin punerea în evidență a conceptului de „depășire a limitelor”. S-a conștientizat că resursele naturale, de care societatea are nevoie și care sunt limitate, au fost depășite, creând în același timp un dezechilibru ecologic la nivel planetar, prin creșterea economică iresponsabilă.

Astfel, s-a constatat că numai prin susținerea simultană a celor trei piloni – social, economic și de mediu – se poate ajunge la o dezvoltare durabilă și la un viitor comun la nivel global.

Strategia este orientată către cetățean și se centrează pe inovație, optimism, reziliență și încrederea că statul servește nevoile fiecărui cetățean, într-un mod echitabil, eficient și într-un mediu curat, în mod echilibrat și integrat.

În cadrul *SNDDR* sunt prezentate țintele naționale pentru fiecare dintre obiectivele de dezvoltare durabilă specificate în *Agenda 2030* pentru măsurile preconizate și *ținte 2030*, pentru eșalonarea rațională a eforturilor destinate atingerii acestui scop

Ținând cont de importanța și necesitatea ca dezvoltarea viitoare a Municipiului Piatra Neamț să fie în concordanță și să contribuie la obiectivele stabilite la nivel național, mai jos sunt prezentate pe scurt principalele aspecte incluse în *SNDDR* în acest sens:

❖ ODD 1: *Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context*

În acest scop, *Agenda 2030* țintește segmentele periferice din societate și încurajează transformarea societății într-o direcție care să asigure cetățenilor o viață demnă și prosperă.

Țintele ODD 1:

- *eradicarea sărăciei extreme pentru toți oamenii de pretutindeni;*
- *reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de bărbați, femei și copii de toate vârstele care trăiesc în sărăcie în toate dimensiunile acesteia;*
- *implementarea unor sisteme de protecție socială adecvate la nivel național și a măsurilor necesare, inclusiv implementarea venitului minim garantat, pentru o acoperire substanțială a celor săraci și vulnerabili;*
- *asigurarea faptului că toți bărbații și toate femeile, în special cei săraci și vulnerabili, au drepturi egale;*
- *crearea rezilienței celor săraci și aflați în situații vulnerabile și reducerea expunerii și vulnerabilității acestora la evenimente extreme legate de climă, dezastre economice, sociale și de mediu;*
- *crearea unui cadru de politici adecvat la nivel național, regional și internațional, bazat pe strategii de dezvoltare orientate către cei săraci și sensibili la aspectele de gen.*

❖ ODD2: *Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile*

Agricultura este importantă pentru întreaga societate. România deține locul al șaselea în Europa din perspectiva dimensiunii terenurilor agricole. Agenda 2030 țintește eradicarea foametei și securitatea alimentară prin creșterea productivității agricole și prin reducerea deșeurilor alimentare.

Țintele ODD 2:

- *eradicarea foametei și asigurarea accesului tuturor, în special al celor săraci și în situații vulnerabile la produse alimentare sigure, nutritive și suficiente pe tot parcursul anului;*
- *eradicarea tuturor formelor de malnutriție, inclusiv atingerea până în 2025 a țintelor convenite la nivel internațional cu privire la greutatea și talia joasă la copiii sub vârsta de 5 ani, și abordarea necesităților nutriționale funcție de vârstă;*
- *dublarea productivității agricole și veniturilor micilor producători agricoli prin accesul sigur și egal la terenuri, resurse și factori de producție, cunoștințe, servicii financiare, piețe și oportunități și angajarea în activități non-agricole;*

- *asigurarea unor sisteme de producție alimentară durabile și implementarea unor practici agricole reziliente, care sporesc productivitatea și producția și care îmbunătățesc în mod progresiv calitatea terenurilor și solului;*
- *menținerea diversității genetice a semințelor, plantelor cultivate și animalelor de fermă și domestice și a speciilor sălbatice înrudite și promovarea accesului și schimbului corect și echitabil al beneficiilor care rezultă;*
- *adoptarea măsurilor necesare pentru buna funcționare a piețelor de produse agro-alimentare și facilitarea accesului în timp util la informații de piață, pentru limitarea volatilității extreme a prețurilor la alimente.*

❖ **ODD3: *Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă***

Îmbunătățirea accesului la servicii de asistență medicală modernă de calitate este esențială pentru funcționarea adecvată a unei societăți durabile. Abordarea domeniului trebuie întărită prin prevenire, promovarea unui mod de viață sănătos, incluzând combaterea unor obiceiuri negative, încurajarea stilului proactiv și favorizarea activităților sociale, care să includă și abordarea bolilor psihice, boli care sunt de multe ori neglijate sau stigmatizate.

Țintele ODD 3:

- *reducerea ratei globale a mortalității materne la mai puțin de 70 de cazuri la 100.000 de născuți-vii;*
- *eliminarea deceselor care pot fi prevenite in randul nou-născuților și copiilor până la 5 ani la cel mult 12 decese la 1.000 născuți-vii și mortalitatea copiilor până la 5 ani la cel mult 25 decese la 1000 născuți-vii;*
- *eliminarea epidemiilor de SIDA, tuberculoză, malarie și boli tropicale neglijate și combaterea hepatitei, bolilor condiționate de apă și a altor boli transmisibile;*
- *reducerea cu o treime a mortalității premature cauzate de boli netransmisibile prin prevenire, tratare și promovarea sănătății mintale și a bunăstării;*
- *întărirea prevenirii și tratamentului abuzului de substanțe narcotice și a consumului excesiv de alcool;*
- *înjumătățirea numărul global de decese și raniri cauzate de accidente rutiere;*
- *asigurarea accesului universal la serviciile de sănătate sexuală și reproductivă și integrarea sănătății reproducerii în strategiile și programele naționale;*
- *realizarea acoperirii universale în domeniul sănătatii, inclusiv protecția riscurilor financiare, accesul la servicii esențiale de sănătate calitative și accesul la medicamente de bază;*

- *reducerea substanțială a numărului deceselor și bolilor provocate de produsele chimice periculoase, de poluare și de contaminarea aerului, apei și a solului;*
- *creșterea considerabilă a finanțării sistemului de sănătate și recrutare, dezvoltare, instruire și menținere a personalului medical în special în statele mai puțin dezvoltate și în curs de dezvoltare.*

❖ **ODD4: *Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți***

Accesul la educația de calitate este esențial pentru funcționarea adecvată a unei societăți durabile. Educația ar trebui să fie tratată ca un proces care se derulează pe tot parcursul vieții, indiferent de vârstă încurajând inovația și meritocrația, respectiv conduita și emanciparea. Pentru atingerea acestui scop, trebuie redus abandonul școlar și este necesară îmbunătățirea sistemului educațional, indiferent de locația geografică și de domeniu, respectiv proveniență. Așadar, din perspectiva Agendei 2030, educația este o temă fundamentală.

Țintele ODD 4:

- *asigurarea faptului că toți copiii absolvă învățământul primar și secundar gratuit, echitabil și calitativ, care să conducă la rezultate relevante și eficiente pe planul învățării;*
- *asigurarea faptului că toți copiii au acces la dezvoltarea timpurie de calitate, îngrijire și educația preșcolară;*
- *asigurarea accesului egal pentru toată populația la educație tehnică, vocațională și terțiară, inclusiv universitară, accesibilă și calitativă;*
- *creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care detin competențe relevante, care să faciliteze angajarea, crearea de locuri de muncă decente și antreprenoriatul;*
- *eliminarea disparităților între sexe în educație și asigurarea accesului egal la toate nivelurile de învățământ și formare profesională a persoanelor vulnerabile;*
- *asigurarea faptului ca toți tinerii și o proporție substanțială a adulților, dispun de competențe elementare, precum alfabetizarea și aritmetica elementară;*
- *asigurarea faptului că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile prin educația pentru dezvoltare și stiluri de viață durabile, drepturile omului, egalitatea de gen, etc.;*
- *construirea și modernizarea infrastructurii în instituțiile de învățământ astfel încât să corespundă necesităților copiilor și persoanelor cu dizabilități și oferirea unui mediu de învățământ sigur, non-violent și incluziv pentru toți.*

- **ODD 5: *Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor***

Egalitatea între genuri poate fi considerată un indicator pentru societățile dezvoltate. Populația globală include peste 50% femei, totuși, există numeroase inegalități între persoanele de sex masculin și cele de sex feminin, de exemplu salarii mai mici, violență domestică, probleme de emancipare. Genul cu care se naște cineva nu influențează demnitatea și calitatea vieții în societățile dezvoltate.

Țintele ODD 5:

- *eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva tuturor femeilor/fetelor de pretutindeni;*
- *eliminarea tuturor formelor de violență împotriva femeilor/fetelor, în sferele publice și private, inclusiv a traficului, exploatării sexuale și a altor tipuri de exploatare;*
- *eliminarea tuturor practicilor dăunătoare, precum căsătoriile cu copii, timpurii și forțate, cât și mutilarea genitală a femeilor;*
- *recunoașterea și aprecierea îngrijirii neremunerate și a muncii casnice prin furnizarea de servicii publice, infrastructură și politici de protecție socială și promovarea responsabilității partajate în gospodărie și familie;*
- *asigurarea participării depline și eficiente a femeilor și a egalității de șanse la ocuparea de posturi de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică;*
- *asigurarea accesului universal la sănătatea sexuală și reproductivă și a drepturilor reproductive, în conformitate cu prevederile Programului de acțiuni al Conferinței Internaționale pentru Populație și Dezvoltare și ale Platformei de acțiune de la Beijing și a documentelor finale ale conferințelor de revizuire ale acestora.*

- **ODD *6: Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și igienei pentru toți***

Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei, respectiv sanitație pentru toți sunt aspirații fundamentale ale cetățenilor. Este responsabilitatea statului asigurarea disponibilității apei și sanitației pentru toți, protecția ecosistemelor acvatice, creșterea eficienței în domeniul managementului și aprovizionarea populației cu apă curată, potabilă.

Țintele ODD 6:

- *realizarea accesului universal și echitabil la apă potabilă sigură și la prețuri accesibile pentru toți;*
- *realizarea accesului la condiții sanitare și de igienă adecvate și echitabile pentru toți, acordând o atenție specială celor în situații vulnerabile;*
- *îmbunătățirea calității apei prin reducerea poluării, eliminarea depozitării deșeurilor și reducerea la minimum a produselor chimice și materialelor periculoase, înjumătățind proporția apelor uzate netratate și sporind substanțial reciclarea și reutilizarea sigură la nivel global;*
- *creșterea substanțială a eficienței de utilizare a apei în toate sectoarele și asigurarea unui proces durabil de captare și furnizare a apei potabile, pentru a face față deficitului de apă și pentru a reduce substanțial numărul de persoane care suferă de deficit de apă;*
- *implementarea managementului integrat al resurselor de apă la toate nivelurile, inclusiv, dacă este cazul, prin cooperarea transfrontalieră;*
- *protejarea și restabilirea ecosistemelor legate de apă, inclusiv munți, păduri, zone umede, râuri, rezervoare acvifere și lacuri;*
- *susținerea și fortificarea participării comunităților locale în îmbunătățirea managementului în domeniul apei și sanitației.*

❖ ODD *7: Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern*

Cerința pentru energia electrică este în creștere. Energia durabilă însemnă de fapt energie regenerabilă. Conform datelor Eurostat, aportul energiei regenerabile în România a crescut de la 17,1% (2006) la 24,8% (2015), așadar, am depășit cu 5 ani ținta stabilită de UE pentru 2020. Doar prin încurajarea energiei regenerabile și a inovației în domeniu este posibilă menținerea progresului tehnologic și protejarea naturii, respectiv atenuarea efectele schimbărilor climatice.

Țintele ODD 7:

- *asigurarea accesului universal la servicii energetice accesibile, sigure și moderne;*
- *creșterea semnificativă a ponderii energiei din surse regenerabile în mixul energetic global;*
- *dublarea ratei globale de îmbunătățire a eficienței energetice.*

❖ ODD 8: Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți

Dezvoltarea durabilă încurajează delimitarea creșterii economice de aspectele negative de mediu, punând accent și pe aspectele sociale. Acest scop implică o creștere economică sustenabilă și promovează munca decentă pentru toți indiferent de gen, locație geografică și descendență. În acest context, devine vitală abordarea din perspectiva ”nimeni nu rămâne în urmă”. Acest scop include facilitarea întreprinderilor mici și mijlocii, diversificarea economiei și extinderea procedurii la regiunile în dezvoltare.

Țintele ODD 8:

- *susținerea creșterii economice pe cap de locuitor în conformitate cu situația națională și, în special, creșterea PIB cu cel puțin 7 la sută pe an în țările cel mai puțin dezvoltate;*
- *atingerea unor niveluri mai ridicate ale productivității prin diversificare, modernizarea tehnologică și inovație, cu accent pe sectoarele cu valoare adăugată sporită și utilizarea intensivă a forței de muncă;*
- *promovarea unor politici orientate spre dezvoltare care susțin activitățile productive, crearea locurilor de muncă decente, antreprenoriatul, creativitatea și inovația, și care încurajează formalizarea și creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii;*
- *îmbunătățirea progresivă a eficienței resurselor globale pentru consum și productie, și decuplarea creșterii economice de degradarea mediului, în conformitate cu Cadrul pentru 10 ani al programelor privind consumul și producția durabilă, în frunte cu țările dezvoltate;*
- *angajarea completă și productivă și muncă decentă pentru toți, inclusiv pentru tineri și persoanele cu dizabilități, precum și remunerarea egală pentru munca de valoare egală;*
- *reducerea substanțială a proporției tinerilor fără un loc de muncă, fără educație sau formare;*
- *măsuri imediate și eficiente pentru eradicarea muncii forțate, eliminarea sclaviei moderne și a traficului de ființe umane, și asigurarea interzicerii și eliminării celor mai grave forme ale muncii copiilor, inclusiv recrutarea și utilizarea copiilor soldați, iar până în 2025, eliminarea muncii copiilor în toate formele sale;*
- *protecția dreptului la muncă și promovarea mediilor de lucru sigure și securizate pentru toți lucrătorii, inclusiv lucrătorii migranți și cei în locuri de muncă precare;*
- *elaborarea și implementarea politicilor pentru promovarea unui turism durabil care creează locuri de muncă și promovează cultura și produsele locale;*

- *consolidarea capacității instituțiilor financiare interne pentru a încuraja și a extinde accesul la servicii bancare, de asigurări și servicii financiare pentru toți.*

❖ ODD 9: *Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației*

Epoca modernă a adus un mod de viață accelerat. În această eră pot fi competitive doar acele țări care încurajează inovația pe lângă o infrastructură rezilientă și o industrie durabilă. Aceste trei aspecte sunt, bineînțeles, interconectate între ele. Infrastructura modernă este vitală pentru creșterea economică, adică o infrastructură durabilă constituie baza unei industrii sustenabile. Așadar, inovația este indispensabilă din perspectiva competitivității în secolul al XXI-lea.

Țintele ODD 9:

- *dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, durabile și puternice, inclusiv infrastructura regională și transfrontalieră, pentru a sprijini dezvoltarea economică și bunăstarea oamenilor;*
- *promovarea industrializării incluzive și durabile, sporirea ratei de ocupare și a PIB în industrie și dublarea acestei cote în țările cel mai puțin dezvoltate;*
- *creșterea accesului întreprinderilor mici industriale și de altă natură, în special din țările în curs de dezvoltare, la servicii financiare, inclusiv la credite accesibile și integrarea acestora în lanțuri valorice și piețe externe;*
- *modernizarea infrastructurii și reabilitarea industriilor pentru a deveni durabile, cu eficiență sporită în utilizarea resurselor și adoptare sporită a tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice;*
- *întărirea cercetării științifice, modernizarea capacităților tehnologice ale sectoarelor industriale, încurajarea inovațiilor și creșterea numărului de angajați în cercetare și dezvoltare și a cheltuielilor publice și private de cercetare și dezvoltare;*
- *creșterea accesului la tehnologii informaționale și comunicaționale și promovarea accesului universal la internet în țările slab dezvoltate.*

❖ ODD 10: *Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și între țări*

Inegalitatea este una dintre cele mai mari obstacole în procesul de dezvoltare al unei societăți durabile. Inegalitatea poate să apară în diferite domenii cum ar fi problemele de gen, dificultățile în educație, aspectele financiare, etc. Acest scop accentuează caracterul ideal, meritocratic al societății și totodată permite tuturor accesul la resurse.

Țintele ODD 10:

- *realizarea și susținerea în mod progresiv a creșterii veniturilor pentru 40 la sută din limita de jos a populației, la o rată mai mare decât media națională;*
- *abilitarea și promovarea incluziunii sociale, economice și politice a tuturor, indiferent de vârstă, sex, dizabilitate, rasă, etnie, origine, religie sau statut economic sau de altă natură;*
- *asigurarea oportunităților egale și reducerea inegalității rezultatelor, inclusiv prin eliminarea legilor, politicilor și practicilor discriminatorii, și promovarea legislației, politicilor și acțiunilor corespunzătoare în acest sens;*
- *adoptarea politicilor, în special fiscale, salariale și de protecție socială, in scopul realizării progresive a unei egalități sporite;*
- *perfecționarea reglementării și monitorizării piețelor și instituțiilor financiare globale și consolidarea implementării acestor reglementări;*
- *asigurarea reprezentării și vocii puternice pentru țările în curs de dezvoltare în procesele decizionale din cadrul instituțiilor economice și financiare internaționale globale, pentru a oferi instituții mai eficiente, credibile, responsabile și legitime;*
- *facilitarea migrației și mobilității ordonate, sigure, reglementate și responsabile a persoanelor, inclusiv prin implementarea unor politici de migrație planificate și bine gestionate.*

❖ ODD 11*: Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile*

În România, aportul populației urbane a crescut în ultimii 50 de ani, așadar este o necesitate pentru orașe să se adapteze la această situație. Orașele trebuie să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile. În plus, orașele trebuie să combată formele de înstrăinare. Trebuie să ținem cont și de comunitățile rurale, și să asigurăm cetățenilor condiții pentru o viață demnă,indiferent de ambianța aleasă de ei.

Țintele ODD 11:

- *accesul tuturor la locuințe și servicii de bază adecvate, sigure și la prețuri accesibile și modernizarea cartierelor sărace;*
- *asigurarea accesului la sisteme de transport sigure, la prețuri echitabile, accesibile și durabile pentru toți, îmbunătățirea siguranței rutiere, în special prin extinderea rețelelor de transport public, acordând o atenție deosebită nevoilor celor aflați în situații vulnerabile, femei, copii, persoane cu dizabilități și în etate;*
- *consolidarea urbanizării incluzive și durabile și a capacității pentru planificarea și gestionarea participativă, integrată și durabilă a așezărilor umane în toate țările;*
- *consolidarea eforturilor de protecție și salvgardare a patrimoniului cultural și natural mondial;*

- *reducerea numărului de decese și a numărului de persoane afectate și scăderea substanțială a pierderilor economice directe în raport cu PIB la nivel global, cauzate de dezastre, inclusiv dezastrele legate de apă, cu un accent pe protecția celor săraci și a persoanelor aflate în situații vulnerabile;*
- *reducerea pe cap de locuitor a impactului negativ asupra mediului în orașe, inclusiv prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului și gestionării deșeurilor municipale și de alt tip;*
- *asigurarea accesului universal la spații verzi și publice sigure, incluzive și accesibile, în special pentru femei și copii, persoane în etate și cele cu dizabilități;*
- *stimularea conexiunilor pozitive economice, sociale și de mediu între localitățile urbane, periurbane și rurale prin intarirea planificării la nivel național și regional.*

❖ ODD 12*: Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile*

Noțiunile de consum și producție constituie termene fundamentale în economie. Când producția și consumul devin durabile, se decuplează creșterea economică de schimbarea climatică. Acest scop include atât conștientizarea resurselor finite, cât și aplicarea măsurilor sustenabile, în acest mod proiectându-se pentru descendenții noștri o ambianță similară celei actuale. Această abordare are drept consecință un comportament mai conștient, incluzând o producție mai eficientă, un management durabil al deșeurilor și activități în concordanță cu principiile protecției mediului.

Țintele ODD 12:

- *implementarea Cadrului de 10 ani de programe pentru modelele de consum și producție durabile, toate țările luând măsuri, în frunte cu țările dezvoltate, ținând cont de dezvoltarea și capacitățile țărilor în curs de dezvoltare;*
- *realizarea gestionării durabile și utilizării eficiente a resurselor naturale;*
- *înjumătățirea pe cap de locuitor la nivel mondial a risipei de alimente la nivel de vânzare cu amănuntul și de consum și reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțurilor de producție și de aprovizionare, inclusiv a pierderilor post-recoltare;*
- *realizarea managementului ecologic al substanțelor chimice și a tuturor deșeurilor pe parcursul ciclului de viață al acestora și reducerea semnificativă a emisiilor acestora în aer, apă și sol, în scopul de a reduce la minimum efectele adverse ale acestora asupra sănătății umane și a mediului;*
- *reducerea semnificativă a generării de deșeuri, prin prevenire, reducere, reciclare și reutilizare;*

- *încurajarea companiilor, în special a companiilor mari și transnaționale, să adopte practici durabile și să integreze informațiile privind durabilitatea în ciclul de raportare;*
- *promovarea practicilor durabile de achiziții publice, în conformitate cu politicile și prioritățile naționale;*
- *oamenii de pretutindeni trebuie să dețină informații relevante și să fie sensibilizați pe tema dezvoltarii durabile și a unui stil de viață în armonie cu natura.*

❖ ODD 13: *Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor*

Schimbarea climei este o realitate, fiind necesară luarea unor măsuri urgente pentru a limita impactul acesteia. Agenda 2030 propune și descifrarea cauzelor (antropice) în privința schimbării climei, însă, probabil cel mai important aspect rămâne să anticipăm problemele estimabile și să propunem soluții viabile pentru aceste situații. Efectele schimbării climatice se manifestă în toate domeniile vieții, incluzând aspectele de sănătate, de calitate a vieții și pierderea accelerată a biodiversității. Doar acțiunile coordonate la nivel global pot atenua consecințele și pot avea impact semnificativ în acest sens.

Țintele ODD 13:

- *consolidarea rezilienței și capacității de adaptare la riscurile legate de climă și dezastrele naturale în toate țările;*
- *integrarea măsurilor privind schimbările climatice în politici, strategii și planuri naționale;*
- *îmbunătățirea educației, sensibilizării și capacităților umane și instituăionale privind atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea, reducerea impactului și alerta timpurie.*

❖ ODD 14: *Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă*

Omenirea nu depinde de mediul acvatic doar prin pescuit, comerț și transport, ci depinde fundamental de această ambianță. Majoritatea oxigenului din atmosferă (aprox.70%) este produsă de plantele marine, așadar, putem doar estima cât sunt de importante aceste medii acvatice pentru ecosistemul nostru, și este evidentă necesitatea protecției naturii și în acest sens. Schimbarea climei și comportamentul nedurabil constituie principalele amenințări pentru oceane și mări. Având 245 km de coastă marină,

România trebuie să-și îndeplinească și în mod nemijlocit rolul în protecția mărilor și a resurselor marine.

Țintele ODD 14:

- *prevenirea și reducerea semnificativă a poluării marine de toate tipurile, în special de la activitățile terestre, inclusiv poluarea cu deșeuri marine și poluarea cu nutrienți;*
- *gestionarea și protecția durabilă a ecosistemelor marine și costale, pentru a evita impactele negative, inclusiv prin consolidarea rezistenței acestora, și luarea de măsuri pentru restaurarea acestora;*
- *minimizarea și gestionarea impactului acidificării oceanelor, inclusiv prin cooperare științifică sporită la toate nivelurile;*
- *reglementarea eficientă a pescuitului și eliminarea pescuitului excesiv, ilegal, nedeclarat și nereglementat și a practicilor de pescuit distructive și implementarea planurilor de management bazate pe știință;*
- *conservarea a cel puțin 10% din zonele costale și marine, în conformitate cu legislația națională și internațională și în baza celor mai bune evidențe științifice disponibile;*
- *interzicerea formelor de subvenționare a pescuitului care contribuie la capacitatea excedentară și pescuitul excesiv, eliminarea subvențiilor care contribuie la pescuitul ilegal, nedeclarat și nereglementat și abținerea de la introducerea unor subvenții noi de acest tip;*
- *creșterea beneficiilor economice pentru statele insulare mici și țările cel mai puțin dezvoltate, din utilizarea durabilă a resurselor marine, inclusiv prin gestionarea durabilă a pescuitului, acvaculturii și turismului.*

❖ ODD 15*: Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate*

Acest scop țintește o temă vastă și ne reamintește că și noi, oamenii, facem parte din biosfera acestei planete. Oamenii de știință au propus să definim această nouă epocă geologică ca ”Epoca Antropocenă”, sau Era Omenirii. Societatea umană are o ”urmă” imensă pe Pământ, acest impact impune o responsabilitate sporită, un management conștientizat și activități corelate în domeniul protecției mediului. Facem parte din biosferă și trebuie să ne îndeplinim rolul în condițiile actuale din perspectiva dezvoltării durabile.

Țintele ODD 15:

- *promovarea implementării managementului durabil al tuturor tipurilor de păduri, stoparea defrișării, restabilirea pădurilor degradate și creșterea semnificativă a împăduririi și reîmpăduririi la nivel global;*
- *combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de deșertificare, secetă și inundații și depunerea de eforturi pentru a atinge o lume neutra din punct de vedere al degradării solului;*
- *asigurarea conservării ecosistemelor montane, inclusiv a biodiversității acestora, în scopul de a spori capacitatea acestora de a oferi beneficii esențiale pentru dezvoltare durabilă;*
- *luarea unor măsuri urgente și semnificative pentru a reduce degradarea habitatelor naturale, a stopa pierderea biodiversității a proteja și preveni extincția speciilor amenințate;*
- *promovarea distribuirii corecte și echitabile a beneficiilor care rezultă din utilizarea resurselor genetice și promovarea accesului corespunzător la aceste resurse;*
- *luarea unor măsuri urgente pentru a stopa braconajul și traficul de specii de floră și faună protejate și abordarea cererii și ofertei de produse ilegale de specii sălbatice;*
- *introducerea măsurilor pentru a preveni introducerea și a reduce semnificativ impactul speciilor invazive asupra ecosistemelor terestre și acvatice și pentru a controla și eradica speciile prioritare;*
- *integrarea valorilor biodiversității și ecosistemelor în planificarea națională și locală, procesele de dezvoltare, strategii și planurile de reducere a sărăciei.*

❖ **ODD 16*: Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile***

Dezvoltarea durabilă nu este doar o politică modernă, inteligentă, ci este și o paradigmă nouă despre funcționarea societății. Pentru a fi o abordare funcțională, dezvoltarea durabilă trebuie să aibă o bază solidă. Această abordare implică societăți pașnice unde beneficiile dezvoltării durabile sunt accesibile pentru toți. Dezvoltarea durabilă poate deveni a abordare funcțională doar dacă societatea își va însuți și va trata această perspectivă ca pe o viziune proprie și cuprinzătoare

Țintele ODD 16:

- *reducerea tuturor formelor de violență și ratelor de deces conexe, pretutindeni;*
- *stoparea abuzului, exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și torturii copiilor;*

- *promovarea statului de drept la nivel național și internațional și asigurarea accesul egal la justiție pentru toți;*
- *reducerea fluxurilor ilicite financiare și de armament, consolidarea recuperării și returnării bunurilor furate și combaterea tuturor formelor de crimă organizată;*
- *reducerea semnificativă a corupției și dării de mită în toate formele sale;*
- *dezvoltarea instituțiilor eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile;*
- *asigurarea procesului decizional receptiv, incluziv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile;*
- *extinderea și consolidarea participării țărilor în curs de dezvoltare în instituțiile de guvernare globală;*
- *asigurarea identității legale tuturor, inclusiv înregistrarea nașterii;*
- *asigurarea accesului public la informații și protejarea libertăților fundamentale, în conformitate cu legislația națională și acordurile internaționale.*

❖ ODD 17: *Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă*

Dezvoltarea durabilă poate fi considerată un proiect global. Trăim într-o lume globalizată, deci nu putem ignora ce se întâmplă în afara granițelor politice. Problemele globale impun soluții globale, această abordare necesită și colaborare, respectiv finanțare internațională pentru atingerea obiectivelor din Agenda 2030. Procesul de transformare implică accesul la știința și tehnologia inovativă, dezvoltarea capacităților în concordanță cu principiile subsidiarității, modificarea comerțului și a economiei într-o direcție mai sustenabilă și elaborarea variantei coerente privind politica dezvoltării durabile.

Țintele ODD 17:

- *consolidarea mobilizării resurselor interne, inclusiv prin suportul internațional pentru țările în curs de dezvoltare, pentru a îmbunătăți capacitatea naționala de impozitare și colectarea altor venituri;*
- *țările dezvoltate își vor implementa pe deplin angajamentele privind asistența oficială de dezvoltare, inclusiv angajamentul mai multor țări dezvoltate de a atinge ținta de 0,7 la sută din AOD/PNB pentru țările în curs de dezvoltare și între 0,15 și 0,20 la sută din AOD/PNB pentru țările cele mai puțin dezvoltate;*
- *susținerea țărilor în curs de dezvoltare în atingerea sustenabilității datoriilor pe termen lung prin intermediul unor politici coordonate, care vizează stimularea finanțării datoriilor, reducerea datoriilor și restructurarea;*
- *adoptarea și implementarea regimurilor de promovare a investițiilor pentru țările cel mai puțin dezvoltate;*

- *consolidarea cooperării regionale și internaționale nord-sud, sud-sud și triunghiulare privind accesul la știință, tehnologie și inovații și îmbunătățirea schimbului de cunoștințe în condiții agreate de comun acord;*
- *promovarea dezvoltării, transferului, diseminării și difuzării tehnologiilor prietenoase mediului pentru țările în curs de dezvoltare în condiții favorabile, inclusiv în termeni concesionali și preferențiali, în condiții agreate de comun acord;*
- *operaționalizarea completă a băncii de tehnologii, a mecanismului de consolidare a capacităților în știință, tehnologie și inovare pentru țările cele mai puțin dezvoltate și sporirea utilizării tehnologiei generice, în special a tehnologiei informației și comunicațiilor;*
- *promovarea sistemului de comerț multilateral universal, bazat pe reguli, deschis, nediscriminatoriu și echitabil în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului, inclusiv prin încheierea negocierilor în cadrul Agendei de dezvoltare de la Doha;*
- *creșterea semnificativă a exporturilor țărilor în curs de dezvoltare, în special în vederea dublării cotei exporturilor la nivel mondial pentru țările cel mai puțin dezvoltate;*
- *implementarea în timp util a accesului pe piață fără taxe vamale și fără cote pe o bază durabilă pentru toate țările cel mai puțin dezvoltate, în concordanță cu deciziile Organizației Mondiale a Comerțului;*
- *sporirea stabilității macroeconomice globale, inclusiv prin coordonarea politicilor și coerența politicilor;*
- *sporirea coerenței politicilor pentru dezvoltare durabilă;*
- *respectarea spațiului de politici și a autorității fiecărei țări în a stabili și implementa politici de eradicare a sărăciei și dezvoltare durabilă;*
- *încurajarea și promovarea parteneriatelor publice, publice-private și cu societatea civilă eficiente, în baza experienței și strategiilor de resurse ale parteneriatelor;*
- *dezvoltarea, în baza inițiativelor existente, a măsurătorilor progresului privind dezvoltarea durabilă care complementează PIB și oferă suport pentru dezvoltarea capacităților statistice în țările în curs de dezvoltare.*[1]

Totodată, România este în curs de elaborare a unui nou de ***ACORD DE PARTENERIAT PENTRU PERIOADA 2021-2027***, aflat în negociere cu Comisia Europeană, acesta urmând să fie documentul programatic-cheie prin care țara își stabilește prioritățile și modalitatea de cheltuire a fondurilor europene din perioada de programare 2021-2027.

Acordul de Parteneriat **și** ***Programele Operaționale*** **pentru perioada 2021-2027** au fost consolidate în urma unui proces intens de

[1] *Sursa: Strategia nationala pentru dezvoltarea durabila a României 2030*

consultare inter-instituțională, negocieri informale cu Comisia Europeană, precum și pe baza unei valoroase contribuții din partea partenerilor socio-economici relevanți.

PROGRAMELE OPERAȚIONALE aferente implementării politicii de coeziune la nivel național ***pentru exercițiul financiar 2021 – 2027,*** propuse de ***Ministerul Fondurilor Europene*** sunt:

I. ***Programul Operațional Tranziție Justă (POTJ) – OS FTJ***

II. ***Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) – OP 2***

III. ***Programul Operațional Transport (POT) – OP 3***

IV. ***Programului Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF) – OP 1***

V. ***Programul Operațional de Sănătate (POS) – OP 1,4***

VI. ***Programul Educație și Ocupare (POEO) – OP 4***

VII. ***Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS) – OP 4,5***

VIII. ***Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) – OP 1, 2, 3, 4, 5***

IX. ***Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT).***

Totodată, la elaborarea ***Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Piatra Neamț 2021-2027***, a fost avută în vedere încadrarea și corelarea cu **strategiile si politicile sectoriale existente la nivel național**, respectiv:

STRATEGIA DE DEZVOLTARE TERITORIALĂ A ROMÂNIEI (SDTR) - ROMÂNIA POLICENTRICĂ 2035

Purtând subtitlul ***România policentrică 2035***, strategia este rezultatul unui amplu demers instituțional și de cercetare derulat de *Ministerul Lucrărilor Publice*, *Dezvoltării și Administrației* pentru fundamentarea și elaborarea sa.

Strategia de dezvoltare teritorială a României este documentul programatic pe termen lung prin care este conturată **viziunea de dezvoltare a teritoriului național pentru orizontul de timp 2035** și sunt stabilite obiective de dezvoltare, măsuri, acțiuni și proiecte concrete la nivel teritorial. **Misiunea** acestuia este de **a asigura o dezvoltare policentrică** și un echilibru între nevoia de dezvoltare și avantajele competitive ale teritoriului național în context european și global.

SDTR va reprezenta documentul care stă la baza întregului sistem de planificare spațială (amenajarea teritoriului și urbanism) la nivel național și va fundamenta:

- ✓ documentele strategice de nivel regional, județean și local (strategii de dezvoltare teritorială, planuri de amenajarea teritoriului, planuri de dezvoltare regională)
- ✓ documentațiile operaționale (planuri de urbanism)
- ✓ alte strategii de dezvoltare de la nivel național cu relevanță și impact teritorial.[1]

CONCEPTUL STRATEGIC DE DEZVOLTARE TERITORIALĂ ROMÂNIA 2030

Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritorială România 2030 (CSDT România 2030) este un document strategic privind dezvoltarea teritorială durabilă și integrată pe termen mediu și lung a României.

Conceptul asigură un cadru de fundamentare a dezvoltării teritoriale a României, în conexiune cu evoluțiile din spațiul european și internațional și se bazează pe practicile curente în domeniul planificării teritoriale (spre exemplu, din Finlanda, Irlanda, Ungaria, Olanda și Franța). Nota specifică a

[1] *Sursa: https://www.mlpda.ro*

acestuia este apelul la o viziune integratoare a acțiunilor de dezvoltare, în care nu se propun soluții generale pentru probleme, ci soluții care izvorăsc din nevoile și caracteristicile diferitelor zone.

Obiectivul general al CSDT este asigurarea integrării României în structurile Uniunii Europene prin afirmarea identității regional-continentale, a rolului său în regiune, creșterea coeziunii spațiale și a competitivității și asigurarea unei dezvoltări durabile a României.

Obiectivul general este detaliat în **cinci obiective strategice** majore:

- ✓ *Racordarea la rețeaua europeană a polilor și coridoarelor de dezvoltare spațială;*
- ✓ *Structurarea și dezvoltarea rețelei de localități urbane;*
- ✓ *Afirmarea solidarității urban-rural adecvată categoriilor de teritorii;*
- ✓ *Consolidarea și dezvoltarea rețelei de legături inter-regionale;*
- ✓ *Valorificarea patrimoniului natural și cultural.*

PLANUL NAȚIONAL DE RELANSARE ȘI REZILIENȚĂ (PNRR)

Declanșarea epidemiei de COVID-19 la începutul anului 2020 a modificat perspectivele economice, sociale și bugetare în Uniune și în lume, fiind necesar un răspuns urgent și coordonat atât la nivelul Uniunii, cât și la nivel național pentru a face față enormelor consecințe economice și sociale, precum și efectelor asimetrice asupra statelor membre. În acest scop Uniunea Europeană a instituit un **mecanism de redresare și reziliență** pentru a furniza un sprijin financiar eficace și semnificativ menit să accelereze implementarea reformelor sustenabile și a investițiilor publice conexe în statele membre.

Astfel, ***NextGenerationEU*** este un instrument financiar temporar, în valoare de **750 de miliarde euro**, separat de bugetul pe termen lung al UE, Cadrul Financiar Multianual (CFM), pentru perioada 2021-2027. Din cele 750 miliarde de euro destinate „Next Generation EU", **Comisia Europeană a alocat 672,5 miliarde de euro instrumentului temporar MRR** în vederea finanțării planurilor de redresare și reziliență pe care le elaborează statele membre UE.

Bugetul MRR este constituit din:

- ***granturi în valoare de până la 312,5 miliarde euro***
- ***împrumuturi de până la 360 miliarde euro.***

Scopul *Mecanismului de Redresare și Reziliență (MRR)* este de a oferi sprijin pentru investiții și reforme esențiale în vederea redresării sustenabile și pentru ameliorarea rezilienței economice și sociale a statelor membre UE.

La finalul perioadei de investiții, economiile și societățile europene vor fi mai bine pregătite pentru provocările și oportunitățile tranzițiilor verzi și digitale.

Pentru utilizarea instrumentului de finanțare MRR fiecare stat membru al UE trebuie să elaboreze propriul ***Plan de Relansare și Reziliență*** *(PNRR)* prin care își stabilește domeniile prioritare de investiții în scopul ieșirii din criză, relansării economice și creșterii capacității de reziliență.

Planul de Relansare și Reziliență (PNRR) pe care România îl elaborează acum se constituie într-un *Document Strategic* ce stabilește prioritățile investiționale și reformele necesare pentru redresare și creștere sustenabilă, corelate tranziției verzi și digitale avute în vedere de Comisia Europeană. **România ar primi 14,248 miliarde sub formă de grant și aproximativ 14,935 miliarde sub formă de împrumuri pentru un total de 29,2 miliarde euro.**

PNRR se referă la un pachet coerent de investiții publice și reforme propuse în baza *Recomandărilor Specifice de Țară 2019-2020* . Aceste reforme și proiecte de investiții publice trebuie puse în aplicare până în 2026.

PNRR are la bază 6 piloni principali:

- ✓ ***Tranziția verde;***
- ✓ ***Transformarea digitală;***
- ✓ ***Creșterea inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii;***
- ✓ ***Coeziune socială și teritorială;***
- ✓ ***Sănătate și reziliență economică, socială și instituțională;***
- ✓ ***Politici pentru generația următoare, copii și tineri.***

Pilonul I. Tranziție verde vizează reforme și investiții în următoarele componente**:**

- Componenta I.1 - *Managementul apei*
- Componenta I.2 - *Împădurim România și protejăm biodiversitatea*
- Componenta I.3 - *Managementul deșeurilor*
- Componenta I.4 - *Transport, feroviar si alte moduri sustenabile de transport*
- Componenta I.5 - *Fondul pentru Valul renovării*
- Componenta I.6 - *Energie regenerabilă și infrastructură de gaz cu hidrogen*.

Pilonul II. Transformare digitală vizează reforme și investiții în:

- Componenta II.1 - *Cloud guvernamental și sisteme digitale interconectate.*

Pilonul III. Creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii vizează reforme și investiții în următoarele componente:

- Componenta III.1 - *Reforme fiscale și reforma sistemului de pensii*
- Componenta III.2 - *Suport pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare și inovare, și reforma companiilor de stat.*

Pilonul IV. Coeziune socială și teritorială vizează reforme și investiții în următoarele componente:

- Componenta IV.1 - *Fond local pentru tranziția verde și digitală*
- Componenta IV.2 - *Turism și cultură*.

Pilonul V. Sănătate și reziliență economică, socială și instituțională vizează reforme și investiții în următoarele componente:

- Componenta V.1 - *Fondul pentru spitale și pentru creșterea accesului la sănătate*
- Componenta V.2. - *Reforme în domeniul social*
- *Componenta V.3 - Reforma administrației publice, intarirea dialogului social și creșterea eficienței justiției.*

Pilonul VI. Politici pentru generația următoare, copii și tineri vizează reforme și investiții în:

- Componenta VI.1 - *România Educată.*

Structura pe piloni a PNRR: Componenta de investiții a *PNRR* a fost elaborată pe baza celor șase piloni și componente de investiții prezentate în tabelul de mai jos, cu sumele calculate în prețuri curente:

Tab. 1.2. Structura pe piloni a PNRR [1]

		Finanțat din PNRR (milioane euro)	***29,217***	***VERDE***	***DIGITAL***
		Cofinanțare națională (milioane euro)	***171***	***12,013***	***5,894***
				40,88%	*20,05%*
Pilonul I	*I.1.*	*Managementul apei*	*1,884*	*814*	*115*
	I.2.	*Împădurim România și protejăm biodiversitatea*	*1,372*	*933*	*10*

[1] *Sursa: Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene - https://mfe.gov.ro/pnrr/*

	I.3.	*Managementul deșeurilor*	*1,204*	*465*	*40*
	I.4.	*Transport rutier, feroviar si alte moduri sustenabile de transport*	*7,620*	*4,108*	*927*
	I.5.	*Fondul pentru Valul renovării*	*2,200*	*2,186*	*5*
	I.6.	*Energie regenerabilă și infrastructură de gaz cu hidrogen*	*1,624*	*1,094*	*149*
Pilonul II	*II.1.*	*Cloud guvernamental și sisteme publice digitale interconectate*	*1,892*	*0*	*1,885*
	III.1.	*Reforme fiscale și reforma sistemului de pensii*	*482*	*0*	*433*
Pilonul III	*III.2.*	*Suport pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare si inovare, și reforma companiilor de stat*	*2,359*	*230*	*764*
Pilonul IV	*IV.1.*	*Fondul local pentru tranzitia verde și digitală*	*2,120*	*1,280*	*320*
	IV.2.	*Turism și cultură*	*200*	*0*	*4*
Pilonul V	*V.1.*	*Fondul pentru spitale si pentru creșterea accesului la sănătate*	*2,455*	*244*	*70*
	V.2.	*Reforme in domeniul socal*	*217*	*41*	*29*
	V.3.	*Reforma administrației publice, intarirea dialogului social și creșterea eficienței justiției*	*155*	*17*	*14*
Pilonul VI	*VI.1.*	*România Educată*	*3,606*	*602*	*1,129*

Procesul de elaborare a *PNRR* a fost stabilit prin *Memorandumul cu tema „Mecanismul pentru elaborarea poziției Guvernului României cu privire la Planul Național de Relansare și Reziliență”* aprobat în ședința Guvernului din 20 ianuarie 2021. ***Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE)* este coordonatorul național al procesului de elaborare și negociere a PNRR cu Comisia Europeană**. Comisia Europeană evaluează PNRR pe baza unor criterii transparente. Astfel, investițiile și reformele prevăzute în PNRR trebuie să contribuie la abordarea eficientă a recomandărilor specifice fiecărei țări și la consolidarea potențialului de

creștere economică, a creării de locuri de muncă și a rezilienței economice și sociale. De asemenea, **investițiile și reformele trebuie să contribuie la îndeplinirea obiectivului de schimbări climatice, tranziția verde, în proporție de 37% și la realizarea obiectivului de digitalizare în proporție de 20%.**

POLITICA AGRICOLĂ COMUNĂ (PAC) DE DUPĂ 2020

În cadrul evaluării la jumătatea perioadei a cadrului financiar multianual 2014-2020, *Comisia Europeană* a adoptat o propunere legislativă de tip „omnibus" al cărei obiectiv era introducerea unor adaptări tehnice în actele de bază în vigoare pentru simplificarea instrumentelor existente, propunere care a vizat și o reformă a *PAC*. Îmbunătățirile convenite față de *PAC 2014-2020* se referă la domeniul de aplicare al organizațiilor de producători, la consolidarea asigurărilor agricole și a instrumentelor de stabilizare a veniturilor, la normele privind plățile ecologice și plățile către tinerii fermieri și la definiția termenului „fermier activ" (care permite statelor membre să le aplice în mod foarte flexibil).

PAC 2021-2027 se va concentra asupra a **nouă obiective** care să reflecte funcționalitatea sa pe mai multe planuri: economic, de mediu și socio-teritorial. Aceasta ar menține cei doi piloni ai săi și cele două fonduri agricole pentru a sprijini programele naționale, în funcție de o serie de măsuri alese pe baza unei abordări integrate.

Principalele priorități stabilite de *Comisia Europeană* pentru *PAC de după 2020* sunt un nivel mai ridicat de ambiție în privința protecției mediului și a combaterii schimbărilor climatice, mai buna orientare a sprijinului și recurgerea într-o mai mare măsură la legătura virtuoasă dintre cercetare, inovare și consiliere.

De asemenea, au fost stabilite și **obiectivele *PAC 2021-2027***:

- creșterea productivității agriculturii prin promovarea progresului tehnic, prin asigurarea dezvoltării raționale a producției agricole, precum și prin utilizarea optimă a factorilor de producție și, în special, a forței de muncă;
- asigurarea în acest fel a unui nivel de trai echitabil pentru populația agricolă, în special prin majorarea venitului individual al lucrătorilor din agricultură;
- stabilizarea piețelor;
- garantarea siguranței aprovizionărilor;

- asigurarea unor prețuri rezonabile de livrare către consumatori.[1]

STRATEGIA ENERGETICĂ A ROMÂNIEI 2019-2030, CU PERSPECTIVA ANULUI 2050

Strategia Energetică a României 2019-2030, cu perspectiva anului 2050 este un document programatic care definește viziunea și stabilește obiectivele fundamentale ale procesului de dezvoltare a sectorului energetic. De asemenea, documentul indică reperele naționale, europene și globale care influențează și determină politicile și deciziile din domeniul energetic.

Viziunea Strategiei Energetice a României este de creștere a sectorului energetic în condiții de sustenabilitate. România are resursele necesare creșterii sistemului energetic, iar acesta trebuie să fie pregătit să susțină dezvoltarea industriei și a agriculturii, a economiei în ansamblul său, precum și îmbunătățirea calității vieții, atât în mediul urban, cât și în mediul rural. Valorificarea acestor resurse reprezintă baza dezvoltării sustenabile, dezvoltarea sectorului energetic fiind parte a procesului de dezvoltare a României.

Strategia Energetică are ***opt obiective strategice fundamentale***, care structurează întregul demers de analiză și planificare pentru perioada 2019-2030 și orizontul de timp al anului 2050, respectiv:

- ✓ *Creșterea aportului energetic al României pe piețele regionale și europene prin valorificare resurselor energetice primare naționale;*
- ✓ *România, furnizor regional de securitate energetică;*
- ✓ *Piețe de energie competitive, baza unei economii competitive;*
- ✓ *Energie curată și eficiență energetică;*
- ✓ *Modernizarea sistemului de guvernanță energetică;*
- ✓ *Asigurarea accesului la energiei electrică și termică pentru toți consumatorii;*
- ✓ *Creșterea calității învățământului în domeniul energiei și formarea continuă a resursei umane;*
- ✓ *Protecția consumatorului vulnerabil și reducerea sărăciei energetice.*

[1] *Sursa: https://www.madr.ro/pac-dupa-2020/4476-pac-dupa-2020*

PLANUL NAȚIONAL INTEGRAT ÎN DOMENIUL ENERGIEI ȘI SCHIMBĂRILOR CLIMATICE (PNIESC) 2021-2030

În urma aderării UE la *Acordul de la Paris* și odată cu publicarea *Strategiei Uniunii Energetice*, Uniunea și-a asumat un rol important în privința combaterii schimbărilor climatice, prin cele ***5 dimensiuni principale***:

- *securitate energetică*
- *decarbonare*
- *eficiență energetică*
- *piața internă a energiei și cercetare*
- *inovare și competitivitate.*

Astfel, Uniunea Europeană s-a angajat să conducă tranziția energetică la nivel global, prin îndeplinirea obiectivelor prevăzute în *Acordul de la Paris* privind schimbările climatice, care vizează furnizarea de energie curată în întreaga Uniune Europeană. Pentru a îndeplini acest angajament, Uniunea Europeană a stabilit **obiective privind energia și clima la nivelul anului 2030**, după cum urmează:

- *reducerea emisiilor interne de gaze cu efect de seră cu cel puțin 40% până în 2030, comparativ cu 1990;*
- *consum de energie din surse regenerabile de 32% în 2030;*
- *îmbunătățirea eficienței energetice cu 32,5% în 2030;*
- *interconectare a pieței de energie electrică la un nivel de 15% până în 2030*.

În consecință, pentru a garanta îndeplinirea acestor obiective, fiecare stat membru a fost obligat să transmită Comisiei Europene un Proiect al *Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC) pentru perioada 2021-2030*, până la data de 31 decembrie 2018. Proiectele *PNIESC* stabilesc obiectivele și contribuțiile naționale la realizarea obiectivelor UE privind schimbările climatice. În urma analizei planurilor integrate transmise de către toate statele membre, a rezultat faptul că există un decalaj între obiectivele UE și contribuțiile *Statelor Membre* în materie de energie din surse regenerabile și eficiență energetică:

- ✓ *Există o diferență între ținta SRE de 32% asumată la nivelul UE și cea rezultată conform acestor planuri, care se situează între 30,4% și 31,9%;*
- ✓ *o reducere în materie de consum primar situată între 26,3% și 30,2%, iar în materie de consum final situată între 26,5% și 30,7%.*[1]

[1] *Sursa: https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/ro_final_necp_main_ro.*

ROMÂNIA EDUCATĂ – VIZIUNE ȘI STRATEGIE 2018-2030

România Centenară trebuie să facă față provocărilor lumii moderne – o lume globală, competitivă și tehnologizată, în care inovarea și evoluția tehnologică au loc într-un ritm din ce în ce mai alert – o lume în care capacitatea indivizilor, dar și a societății în ansamblu, de a se adapta rapid este cea care face diferența. Dinamica schimbărilor va stimula sistemul de educație să transmită tinerilor competențele necesare pentru accesul pe piața muncii, cât mai aproape de momentul finalizării studiilor, și va impulsiona dezvoltarea de programe adiționale de formare la locul de muncă sau în instituții specializate în formarea adulților.

De aceea, în Proiectul *„România Educată"* s-a pornit de la proiecția viitorului, imaginând provocările acestuia pentru societatea prezentului. Cele **15 transformări preconizate pentru România până în 2030**, incluse în consultarea online din cadrul proiectului, au fost:

- *conectarea permanentă la internet;*
- *dinamica accentuată a profesiilor;*
- *scăderea și îmbătrânirea populației;*
- *urbanizarea crescută a populației, tot mai concentrată în jurul orașelor dinamice;*
- *creșterea diversității familiilor;*
- *apariția de noi abordări ale democrației participative;*
- *creșterea diversității etnoculturale;*
- *robotizarea avansată;*
- *creșterea ponderii serviciilor în economie;*
- *adâncirea inegalității sociale;*
- *creșterea impactului schimbărilor climatice;*
- *repolarizarea lumii, care devine policentrică;*
- *dezvoltarea realității virtuale;*
- *creșterea incidenței bolilor cauzate de stres;*
- *creșterea competiției globale pentru talente.*

12 deziderate pentru România educată, la orizontul 2030:

- *Sistemul de educație formează cetățeni activi*
- *Educația este individualizată, centrată pe nevoile și aspirațiile celui care învață și pe specificul fiecărei comunități de învățare*
- *Educația începe cât mai devreme în viața unui copil și continuă pe tot parcursul vieții sale*
- *Profesorii sunt mentori și facilitatori, veritabili profesioniști în educație*
- *Pentru educație se alocă resurse suficiente, în mod transparent și eficient*
- *Sistemul de educație este unul echitabil și de calitate pentru fiecare elev*
- *Tinerii pot opta pentru trasee flexibile în educație*

- *Sistemul de educație românesc este atrăgător pentru comunitățile academice din România și din întreaga lume, facilitând o intensitate crescută a mobilităților internaționale*
- *Alfabetizarea funcțională a tuturor elevilor*
- *Etica și integritatea sunt valori care se transmit și se respectă pe tot parcursul educational*
- *Managementul educational este unul profesionist și bazat pe inovație*
- *Cadrul legislativ care guvernează educația este unul stabil și se bazează pe o viziune asumată.*

PLANUL DE AMENAJARE A TERITORIULUI NAȚIONAL SECȚIUNEA VIII - ZONE CU RESURSE TURISTICE

În conformitate cu prevederile *Legii nr. 350/2001* privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările și completările ulterioare, *Planul de Amenajare a Teritoriului Național* este suportul dezvoltării complexe și durabile a teritoriului care are caracter director și se elaborează pe secțiuni specializate, aprobate de către Parlamentul României.

Turismul constituie pentru Romania sectorul economic care dispune de un valoros potențial de dezvoltare neexploatat suficient și care poate deveni o sursă de atracție atât pentru turiști, cât și pentru investitori. În prezent, există o serie de programe de investiții guvernamentale ce pot contribui la dezvoltarea unităților administrativ teritoriale care prezintă un potențial turistic important.

Prin Legea nr.190/2009 a fost aprobată *Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.142/2008* privind aprobarea *Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a VIII-a – zone cu resurse turistice*. Prin actul normativ se stabilește că în unitățile administrativ teritoriale cu resurse turistice care au fost identificate pe baza unor criterii obiective și care sunt enumerate în anexele la *Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.142/2008*, turismul este considerat activitate economică prioritară, investițiile pentru dezvoltarea acestei activități vor fi orientate cu precădere spre aceste zone, iar proiectele de infrastructură specific turistică, tehnică și de protecția mediului pentru zone cu resurse turistice vor fi promovate cu prioritate prin programele de dezvoltare naționale, regionale și județene.

Pentru stabilirea obiectivă a potențialului turistic existent la nivelul fiecărei unități administrativ teritoriale a fost elaborată o metodologie de analiză multicriterială de evaluare care a fost utilizată în mod unitar pe tot parcursul elaborării studiilor de fundamentare a secțiuni a VIII a *Planului de amenajarea teritoriului național*.

Au fost stabilite **patru categorii de elemente de analiză**, respectiv:

- *resursele turistice naturale;*
- *resursele turistice antropice;*
- *infrastructura specific turistică;*
- *infrastructura tehnică.*

Se prevede reactualizarea anexelor *Planului de amenajare a teritoriului național Secțiunea a VIII-a - zone cu resurse turistice* prin includerea și a altor administrații teritoriale în lista unităților administrativ teritoriale cu resurse turistice mari sau foarte mari. Pe termen mediu și lung, aceste modificări vor crea un impact pozitiv în sensul că unitățile administrativ teritoriale considerate ca având resurse turistice vor avea șanse mai mari în atragerea de finanțări nerambursabile, în condițiile în care proiectele de infrastructură specific turistică, tehnică și de protecția mediului pentru unitățile administrativ-teritoriale cu resurse turistice vor fi promovate cu prioritate, prin programele naționale, regionale și județene de dezvoltare.

STRATEGIA NAȚIONALĂ DE DEZVOLTARE A ECOTURISMULUI 2019-2029

Aplicarea principiilor actuale de dezvoltare a turismului durabil în ariile naturale protejate și în zonele adiacente acestora a condus la apariția ecoturismului ca formă distinctă de turism, menită să respecte integritatea peisajelor naturale, a biodiversității ecologice, în concordanță cu cerințele anumitor segmente de turiști, care doresc să își petreacă vacanța în natură și totodată să creeze posibilități de dezvoltare locală a comunităților. Cu cât aceste resurse sunt mai variate și mai complexe, dar mai ales nealterate de activitățile antropice, cu atât interesul turistic pentru ele este mai mare, iar activitățile turistice pe care le generează sunt mai valoroase și mai atractive, răspunzând multor motivații turistice.

În ciuda faptului că țara noastră deține un patrimoniu ecoturistic deosebit, cu potențial mare de valorificare, ecoturismul este un segment confruntat cu numeroase probleme, cum ar fi: slaba cooperare la nivel local, promovarea modestă la nivel național și internațional, slaba dezvoltare a infrastructurii specifice ecoturismului, migrația forței de muncă, numărul redus al celor cu o bună pregătire în domeniu, un cadru legal ce nu răspunde suficient nevoilor din domeniul serviciilor locale etc.

Strategia națională de dezvoltare a ecoturismului își propune să prezinte stadiul actual de dezvoltare al acestei forme de turism la nivel național și să vină cu un set de direcții care să orienteze eforturile de valorificare prin ecoturism al unor zone în care natura și cultura locală ocupă un loc central,

în concordanță cu cerințele impuse de legislația națională, precum și de convențiile internaționale la care România a aderat.

Scopul strategiei este de a promova ecoturismul, ca formă principală de turism în cadrul acestor destinații și creșterea rolului pe care ecoturismul îl joacă în dezvoltarea economică a acestor areale și în prosperitatea populației locale. **Dezvoltarea activităților ecoturistice** în cadrul comunităților locale și în cadrul ariilor naturale protejate implică o serie de **beneficii socio-economice,** respectiv:

- *generează apariția locurilor de muncă pe plan local (direct în sectorul turistic sau în sectoarele conexe). Prin creșterea veniturilor și a standardelor de viață pentru populația locală, generațiile tinere sunt încurajate să rămână în cadrul comunității;*
- *stimulează economia locală prin dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor turistice (servicii de cazare, alimentație, transport, facilități recreative, produse meșteșugărești și servicii de ghidaj, suveniruri);*
- *stimulează economia rurală prin crearea sau creșterea cererii de produse agricole necesare asigurării serviciilor turistice;*
- *impulsionează dezvoltarea infrastructurii, fapt ce aduce beneficii în egală măsură și populației locale;*
- *stimulează dezvoltarea regiunilor periferice prin inserții de capital;*
- *stimulează îmbunătățirea relațiilor interculturale dintr-o regiune;*
- *în condițiile unei dezvoltări normale, turismul poate duce la autofinanțarea mecanismelor dezvoltării de care pot beneficia administratorii ariilor naturale protejate ca instrument pentru conservarea acestora;*
- *sprijină activitățile de conservare, prin convingerea guvernelor și a publicului asupra importanței arealelor naturale.*

MASTER PLANUL GENERAL DE TRANSPORT AL ROMÂNIEI

Proiectele de infrastructură sunt investiții publice de importanță strategică pentru România, care asigură creșterea calității vieții, conectivitatea cu coridoarele de transport transeuropene și creșterea mobilității populației și a mărfurilor, iar întârzierea pregătirii portofoliului de proiecte pentru perioada de programare 2021-2027 va avea impact direct asupra pierderii de sume alocate României prin programele operaționale aferente acestei perioade de programare, context care impune reglementarea în regim de urgență a unor măsuri pentru diminuarea acestei categorii de risc.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 666/2016 a fost aprobat *Master Planul General de Transport al României*, document strategic de dezvoltare a

infrastructurii de transport rutier, feroviar, aerian, naval și intermodal/multimodal, sursele de finanțare pentru dezvoltarea infrastructurii de transport, strategia de implementare a proiectelor de dezvoltare a infrastructurii de transport precum și asigurarea activității de întreținere și reparații curente pentru infrastructura de transport până în anul 2030.

Strategia de implementare a *Master Planului General de Transport al României* reprezintă o prioritizare a proiectelor și includerea lor în sursele de finanțare pentru cele două exerciții financiare: 2014-2020 și respectiv 2021-2027.

Acest document strategic are ca instrument de decizie *Modelul Național de Transport*, care utilizează date de natură economică, demografică și de transport pe baza căruia se determină prognozele de trafic pentru toate modurile de transport la nivelul unui proiect de infrastructură, utilizate pentru fundamentarea analizei cost-beneficiu în vederea prioritizării proiectelor.

Master Planul General de Transport al României trebuie să contribuie la o dezvoltare în mod durabil, unul dintre rezultatele sale estimate fiind: *„Un sistem de transport durabil (sustenabil)”.*

STRATEGIA NAȚIONALĂ PRIVIND IMIGRAȚIA PENTRU PERIOADA 2019 – 2022

Dinamica migrației într-o lume din ce în ce mai interconectată este un fenomen care va dura, impunând necesitatea stabilirii unui set de măsuri de bază, precum și o politică comună coerentă și unitară în materie de migrație, azil și integrare socială. Politicile stabilite trebuie să asigure transpunerea documentelor programatice elaborate la nivel european pentru a găsi soluții la problema migrației, precum și pentru a îndeplini obligațiile internaționale asumate, în conformitate cu principiile solidarității și responsabilității comune.

Necesitatea elaborării unei noi strategii naționale privind imigrația este determinată pe de o parte de evoluția fenomenului imigrationist, iar, pe de altă parte, de obligativitatea implementării politicilor din domeniu, elaborate la nivel european.

Obiectiv strategic general *- Dezvoltarea sistemului național de azil în scopul eficientizării și asigurării conformității cu standardele legale naționale, europene și internaționale aplicabile. D.4. Asigurarea unui standard demn de viață al solicitanților de protecție internațională conform standardelor legale naționale, europene și internaționale aplicabile.*

Direcții de acțiune:

- ✓ *Dezvoltarea și implementarea unui mecanism de verificare a respectării standardelor existente în domeniul recepției;*
- ✓ *Adaptarea condițiilor de recepție la nevoile persoanelor din categoria grupurilor vulnerabile și pentru asigurarea serviciilor medicale specifice;*
- ✓ *Asigurarea asistenței materiale, medicale și sociale a solicitanților de azil prin asigurarea resurselor necesare de la buget și atragerea de resurse complementare prin parteneriate cu ONG-uri, organizații internaționale și prin resursele alocate în cadrul programelor cu finanțare europeană;*
- ✓ *Coordonarea adecvată cu autoritățile competente cu privire la recepția și asistența solicitanților cu nevoi speciale și favorizarea interacțiunii între comunitățile locale și centrele de cazare;*
- ✓ *Implementarea unui nou mecanism de identificare timpurie a persoanelor vulnerabile, precum și elaborarea unor reglementări referitoare la rolul instituțiilor statului cu atribuții în identificarea și asistența persoanelor vulnerabile, precum și specializarea acestora în acest domeniu.*

1.2.3. Context regional și local

Context regional

La elaborarea ***Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Piatra Neamț 2021-2027***, a fost avută în vedere încadrarea și corelarea cu strategiile si politicile sectoriale existente la nivel regional.

În conformitate cu prevederile legii dezvoltării regionale și ca urmare a publicării de către Comisia Europeană a propunerii pachetului legislativ pentru perioada de programare 2021-2027***, Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est*** elaborează ***Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est (PDR NE) 2021-2027***.

Până la momentul elaborării *Strategiei de Dezvoltare Durabilă Piatra Neamț* au fost parcurse urmatoarele etapele:

- Actualizarea componentei și structurii parteneriatului regional implicat în elaborarea *PDR NE*;
- Realizarea Studiului privind disparitățile de tip urban-rural în Regiunea Nord-Est;

- Realizarea versiunilor de lucru ale Analizei economico-sociale, analizelor SWOT și a strategiei de dezvoltare regională;
- Organizarea și derularea rundelor de consultări, materializate în întâlniri directe dedicate identificării nevoilor, problemelor și oportunităților de dezvoltare, formulării soluțiilor de ordin strategic în toate județele;
- Derularea procesului de constituire și dezvoltare a portofoliului de proiecte prioritare;
- Realizarea versiunii consolidate a *PDR NE*;
- Consultarea finală asupra versiunii consolidate a *PDR Nord-Est 2021-2027*.

Totodată, *Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est* a elaborat în parteneriat cu Grupul Regional pentru Elaborarea PRAT Nord-Est, ***Planul Regional de Actiune pentru Turism (PRAT) Nord - Est 2017 – 2023***, document care asigură cadrul strategic necesar dezvoltării turismului în Regiunea Nord-Est.

Obiectivul PRAT Nord-Est 2017-2023 este: dezvoltarea turistică durabilă, creșterea competitivității și atractivității turistice a Regiunii Nord-Est prin valorificarea patrimoniului natural și antropic și creșterea calității produselor și serviciilor turistice.

Direcțiile strategice de dezvoltare a turismului în Regiunea Nord-Est pentru perioada 2017-2023 sunt susținute prin punctele tari ale acestei zone și sunt propuse pentru a ameliora punctele slabe ale regiunii în vederea creșterii competitivității pe piața turismului:

- *Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii turistice*
- *Dezvoltarea produselor turistice*
- *Promovarea turistică*
- *Dezvoltarea resurselor umane în sectorul turistic*
- *Sustinerea dezvoltării turismului durabil.*

PRAT Nord-Est 2017-2023 este implementat și monitorizat cu sprijinul membrilor Grupului Regional pentru Elaborarea PRAT Nord-Est. Acest proces presupune monitorizarea stării și evoluției situației curente în sectorul turistic din Regiunea Nord-Est, monitorizarea implementării portofoliului de proiecte și în special a proiectelor prioritare, precum și realizarea *Rapoartelor Anuale de Monitorizare PRAT Nord-Est 2017-2023*.

De asemenea, începand cu perioada de programare 2021-2027, ***Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est* va îndeplini funcția de Autoritate de Management pentru *Programul Operațional Regional***.

Procesul de elaborare a *Programului Operațional Regional Nord-Est 2021-2027* se desfășoară în strânsă colaborare cu partenerii locali, având drept premise necesitățile reale ale regiunii.

Programul Operațional Regional pentru Regiunea Nord-Est 2021-2027 este un document strategic de programare care acoperă domeniile: specializare inteligentă și inovare, IMM-uri, digitalizare, eficiență energetică, dezvoltare urbană, mobilitate și conectivitate, protecția naturii și a biodiversității, infrastructură educațională, turism și cultură/patrimoniu cultural.

Elaborarea *Programului Operational Regional Nord-Est* 2021-2027 presupune corelarea acestuia, atât cu documentele de planificare existente la nivel regional, cât și cu regulamentele existente la nivel european, intervențiile propuse urmând să fie concentrate pe cele 5 obiective principale de politica (OP) ale Comisiei Europene.

Viziunea *ADR Nord-Est* de viitor, transpusă în documente :

⇒ ***Programul Operațional Regional Nord-Est 2021-2027*** - versiunea aprilie 2021

⇒ ***Strategia pentru Cercetare și Inovare Regională prin Specializare Inteligentă RIS3 Nord-Est*** [versiune revizuită septembrie 2020][1].

Context local

La elaborarea ***Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Piatra Neamț 2021-2027***, a fost avută în vedere încadrarea și corelarea cu strategiile și politicile sectoriale existente la nivel local, precum:

➢ ***STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ INTEGRATĂ A MUNICIPIULUI PIATRA NEAMȚ 2014 – 2020***

Strategia de Dezvoltare Locală Integrată a Municipiului Piatra Neamț este un document cadru de referință care stabilește direcții strategice clare pentru viitorul municipiului și al cetățenilor, pentru perioada de programare 2014-2020.

Strategia de Dezvoltare Locală este actualizată prin prezentul document strategic, astfel încât să se asigure o prelungire a planificării pe termen

[1] *Sursa: Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est - https://www.adrnordest.ro/index.php?page=por-2021-2027*

mediu și lung și stabilirea unor noi obiective și direcții de intervenție, adaptate la noul context socio-economic și noile scheme și instrumente de finanțare.

Astfel, în procesul de elaborare al ***Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Piatra Neamț 2021-2027*** a fost analizat integral documentul menționat, astfel încât să fie stabilită actualitatea obiectivelor și domeniilor de intervenție pentru contextul prezent, precum și stadiul de implementare și efectele proiectelor incluse în Planul de acțiune.

➢ PLANUL DE MOBILITATE URBANĂ (P.M.U.D) A MUNICIPIULUI PIATRA NEAMȚ

Planul de Mobilitate Urbană reprezintă o documentație complementară strategiei de dezvoltare teritorială urbană și a planului urbanistic general (P.U.G.), dar și instrumentul de planificare strategică teritorială prin care este corelată dezvoltarea spațială a localităților cu nevoile de mobilitate și transport ale persoanelor și mărfurilor.

Planul de mobilitate urbană durabilă al Municipiului Piatra Neamț (P.M.U.D) existen, elaborat în anul 2016, are ca țintă principală îmbunătățirea accesibilității localităților și a relației între acestea, diversificarea și utilizarea sustenabilă a mijloacelor de transport (aerian, acvatic, feroviar, auto, velo, pietonal, pe cablu) din punct de vedere social, economic și de mediu, precum și buna integrare a diferitelor moduri de mobilitate și transport, căi de comunicație pietonală.

Pentru perioada programatică 2021-2027 este în curs de elaborare o nouă variantă a Planului de mobilitate urbană durabilă, prin care vor fi analizate gradul de implementare și efectele Planului de acțiune anterior, astfel încât să poată fi continuate demersurile pentru atingerea unei mobilități urbane durabile, având-se în vedere noile condiționalități.

În varianta finală a Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Piatra Neamț 2021-2027 se va asigura corelarea celor două documente programatice și o viziune comună în ceea ce privește dezvoltarea mobilității urbane.

➢ PLANUL URBANISTIC GENERAL MUNICIPIUL PIATRA NEAMŢ 2018

Planul Urbanistic General are ca scop stabilirea obiectivelor, acţiunile şi măsurile de dezvoltare urbanistică a Municipiului Piatra Neamţ şi asigurarea prin reglementări specifice a condiţiilor necesare pentru realizarea acestora, având în vedere atât etape de valabilitate de 7-10 ani,

cât şi protejarea şanselor favorabile de dezvoltare în perspectiva largă a anului 2025.

Planul Urbanistic General, finalizat în anul 2018, reprezintă un document fundamental pentru trasarea liniilor de dezvoltare viitoare a municipiului și asigură cadrul de planificare şi reglementare necesar gestiunii urbane din punct de vedere spaţial a municipiului Piatra Neamt. Dezvoltarea urbană a ultimilor ani a adus o importantă creştere a volumului construit în municipiu, însă cu semnificative lacune ale calităţii mediului obţinut, caracterizat de lipsa coordonării administrative din punct de vedere urbanistic şi al infrastructurii (reţele edilitare, accesibilitate auto, velo, pietonală şi transport în comun, dotări comunitare pentru învăţământ, sănătate, sport şi servicii de proximitate, spaţii verzi publice). În acest moment al dezvoltării sale urbane, aceasta este si cea mai mare sarcină, anume de a coordona modul în care zonele nou constituite ale oraşului vor putea deveni părţi ale acestuia la un nivel de calitate satisfăcător. Pentru acest scop, Planul urbanistic general oferă nu numai parametri minimi calitativi pentru dezvoltare, ci şi metodologia unor operaţiuni urbane pentru transformarea teritoriilor prin urbanizare şi restructurare.

➢ PLANUL DE ACȚIUNE PENTRU ENERGIE DURABILĂ ȘI CLIMĂ (P.A.E.D.C) A MUNICIPIULUI PIATRA NEAMȚ

Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă și Climă (P.A.E.D.C) este un document strategic pe termen mediu și lung care definește, în principiu, politica administrației publice locale în domeniile conexe energiei și mediului, având că obiectiv general reducerea emisiilor de CO_2 generate de consumul de energie finală în teritoriul administrativ. *PAEDC al Municipiului Piatra Neamț* este un document de comunicare orientat către toate părțile interesate în vederea înțelegerii provocărilor aduse de schimbările climatice și efectele tot mai drastice pe care acestea le aduc an de an. Prin implementarea *PAEDC*, se urmărește conștientizarea populației și a tuturor factorilor care sunt interesați de o dezvoltare locală durabilă a municipiului, prin creșterea economică, protecția mediului și creșterea calității vieții cetățenilor.

➢ *PROGRAMUL DE ÎMBUNĂTĂŢIRE EFICIENŢĂ ENERGETICĂ (P.I.E.E) ÎN MUNICIPIUL PIATRA NEAMŢ 2016-2020*

Definirea și elaborarea ***Programului de Îmbunătăţire a Eficienţei Energetice*** reprezintă un instrument puternic și important în elaborarea unei viziuni pe termen mediu și lung, care să definească cerințele și pragmatismul eficientizării consumului de energie pe teritoriul Uniunii Europene și a întregului continent european. PIEE acoperă câteva domenii cheie, respectiv: planificarea urbană, achiziție și implementare de noi instrumente și tehnologii de eficientizare a consumului energetic (inclusiv noi surse de finanțare), noi surse de energie necoventionale și o educație cât mai de timpuriu pornită, privind folosirea cât mai eficientă și economică a surselor de energie aflate la dispoziție. Ca o consecință firească, se naște o corelare între cele două instrumente programatice: PIEE și PAED.

În concluzie, atât la nivelul Regiunii de Dezvoltare Nord-Est, cât și la nivel județea și local, autoritățile publice elaborează și actualizează documentele strategice corespunzătoare următorului orizont de timp (2021-2027), cu implicarea actorilor locali în vederea dezvoltării armonioase a teritoriului și pentru elaborarea și implementarea proiectelor de dezvoltare durabilă.

Și Municipiul Piatra Neamț s-a angajat pe traiectoria de a deveni un municipiu european care respectă mecanismele europene de dezvoltare, principiile și regulile pentru o dezvoltare durabilă.

Ținând cont de aceste aspecte, *SDD a Municipiului Piatra Neamț pentru perioada 2021-2027* este elaborată în contextul noilor abordări la nivel global, european și național privind dezvoltarea durabilă, adică o dezvoltare care să răspundă nevoilor generațiilor actuale fără a compromite șansele viitoarelor generații de a-și satisface propriile nevoi.

Totodată, în conformitate cu prevederile aprobate prin *Memorandum-ul* pe tema: *Programele operaționale/naționale și arhitectura instituțională de gestionare a fondurilor europene aferente Politicii de Coeziune 2021-2027*, este absolut necesară elaborarea unor documente strategice care să asigure continuarea dezvoltării urbane durabile a Municipiului Piatra Neamț și creșterea calității vieții cetățenilor săi, prin stabilirea unor planuri de acțiune coerente, în toate domeniile importante, precum și prin identificarea tuturor surselor de finanțare care să asigure implementarea cu succes a măsurilor și proiectelor propuse.

Astfel, este evidentă necesitatea elaborării *Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Piatra Neamț (SDD) pentru perioada 2021-2027*.

După cum am menționat, *Strategia de Dezvoltare Locală Integrată* existentă a fost realizată pentru orizontul de timp 2014-2020, astfel încât **este necesară elaborarea unui nou document strategic pentru perioada 2021-2027** în care să fie analizate stadiul proiectelor în implementare, efectele proiectelor implementate, necesitățile și deficiențele existente, și prin care să fie propuse noile obiective strategice și domenii de intervenție, astfel încât să se asigure continuarea dezvoltării urbane durabile și creșterea calității vieții pentru cetățenii municipiului Piatra Neamț.

Necesitatea unei Strategii pentru perioada 2021-2027 mai rezidă și în următoarele aspecte:

- *exercițiul financiar european următor reprezintă o provocare și totodată o oportunitate pentru Municipiul Piatra Neamț pentru realizarea proiectelor de investiții necesare dezvoltării comunității;*
- *necesitatea de a realiza un document strategic care să răspundă obiectivului central de dezvoltare a capacității de reglementare și planificare strategică a administrației locale, cu scopul final de a asigura un cadru adecvat pentru dezvoltarea sustenabilă și echilibrată a comunității, cu o manifestare clară în convergența nivelului de trai al cetățenilor săi către standarde europene;*
- *abordarea participativă, dezvoltarea de jos în sus, care să implice un număr cât mai mare de actori care acționează direct, la fața locului, precum și schițarea unui număr de scenarii în baza viziunilor exprimate de aceștia este singura opțiune care poate asigura legitimitate demersului de planificare strategică și poate asigura durabilitate acțiunilor publice;*
- *planificarea strategică la nivel local este necesară deoarece creează coerența actului de guvernare locală și mărește transparența cheltuirii banului public;*
- *informarea funcționarilor publici, a membrilor societății civile și a mediului de afaceri în domeniul politicilor publice pentru a crea un nivel comun de cunoștințe privind eficiența actelor normative, care va fi un proces continuu pe toata perioada de implementare a strategiei de dezvoltare;*
- *realizarea portofoliului de proiecte în cadrul Strategiei de Dezvoltare Durabilă va permite administrației locale sa acceseze programele de finanțare disponibile în perioada 2021-2027.*

Municipiul Piatra Neamț are în vedere dezvoltarea de documente strategice în perioada 2021-2027 pentru a stabilii priorități în scopul de a crea un avantaj în dezvoltarea pe termen lung. Strategiile elaborate la nivel local au o importanță deosebită în ceea ce privește utilizarea Fondurilor Europene pentru exercițiul financiar al Uniunii Europene 2021- 2027.

1.3. METODLOGIA DE ELABORARE A STRATEGIEI DE DEZVOLTARE DURABILĂ

Planificarea strategică este un proces în mai multe etape, prin care comunitatea participă la crearea unei imagini a viitorului propriu în cadrul nou care va fi conferit localității lor, pornind de la condițiile prezente, cu identificarea și definirea căilor de realizare a acelui viitor. Se realizează astfel imaginea trecerii de la condițiile actuale socio-economice la noul set de condiții, conform proiecției de perspectivă, care să corespundă așteptărilor comunității și ale altor factori interesați de dezvoltarea localității.

Documentul final rezultat, strategia de dezvoltare urbană, deține valențe multiple:

- constituie un document programatic privind direcțiile strategice de dezvoltare în perioada de planificare vizată;
- este un document de cercetare privind contextul și potențialul de dezvoltare calitativă a sistemului complex al localității;
- reprezintă un document de analiză detaliată a principalilor parametri de stare ai ariei administrative care constituie obiectul de referință al strategiei elaborate;
- reprezintă un ghid de orientare unitară a liderilor administrației publice locale, a comunității de afaceri, investitorilor, dar și a comunității civile în ansamblu;
- acționează ca un garant al dezvoltării optimale prin care se sporește încrederea mediului de afaceri în eficiența administrației publice locale și contribuie astfel la stimularea opțiunilor de a investi în zonă;
- prin punerea în aplicare, acționează ca un instrument de lucru performant la dispoziția autorităților locale pentru întărirea potențialului economic al localității, îmbunătățirea climatului investițional și creșterea nivelului general de competitivitate;
- reprezintă un mijloc de coeziune al instituțiilor și întreprinderilor locale, precum și a antreprenorilor și forței de muncă.

Oferirea unui răspuns adecvat acestui demers amplu, cu actori care aparțin unor categorii multiple și animați de interese diverse, este posibilă numai în condițiile definirii și executării unui proces complex, care presupune parcurgerea iterativă a mai multor etape. De asemenea, este necesară evidențierea caracterului iterativ al procesului de planificare, o caracteristică intrinsecă a analizei unor procese complexe de dimensiuni mari.

Rezultatele demersurilor/acțiunilor dintr-o anumită etapă sunt strâns interconectate cu acțiunile celorlalte etape, astfel încât deseori elemente și

caracteristici nou apărute la un moment dat conduc la necesitatea unor revizuiri/ reformulări în cadrul etapelor implicate.

Ca urmare, etapele principale pe care le vom prezenta nu au respectat o ordine de derulare în timp strict secvențială, ci, funcție de concluziile reieșite din analiza unui anumit aspect, s-a trecut la tratarea simultană, integrată, a unor elemente dependente diverse.

Principalele etape parcurse în vederea fundamentării și elaborării *Strategiei de dezvoltare durabilă a Municipiului Piatra Neamț 2021-2027* sunt următoarele:

- *Analiza documentelor strategice anterioare*
- *Analiza situatiei existente din punct de vedere socio-economic, al mediului și nivelului de echipare tehnică și socială a municipiului*
- *Analiza măsurii în care strategia de dezvoltare anterioară 2014-2020 și-a atins obiectivele în raport cu proprii indicatori propuși*
- *Identificarea punctelor tari, a punctelor slabe, amenințărilor și oportunităților și realizarea analizei SWOT*
- *Definirea coordonatelor de context strategic, prin stabilirea direcțiilor și obiectivelor strategice de acțiune, respectiv a priorităților de dezvoltare pentru perioada 2021-2027*
- *Elaborarea Planului de actiune si a listei de interventii (portofoliu de proiecte) cu indicarea surselor potentiale de finantare*
- *Realizarea procesului consultativ asupra Strategiei de Dezvoltare Durabilă*
- *Obținerea avizului de mediu*
- *Elaborarea de fișe de proiect pentru proiectele prioritare*

Rezultatele analizelor efectuate asupra situației existente sunt sintetizate în conținutul Strategiei în capitolul „*Prezentarea situației existente*”. Principalul obiectiv al acestei etape a constat în determinarea parametrilor de stare și a nivelului de dezvoltare al acestora, pentru domeniile majore prin care se configurează mediul de manifestare al tuturor factorilor de interes din cadrul Municipiului Piatra Neamț.

O importanță deosebită a fost acordată în această etapă asigurării caracteristicilor de calitate ale datelor prelevate pentru a fi prelucrate, referitoare la: actualitate, veridicitate, relevanță, credibilitate, consistență etc. Pentru respectarea acestei cerințe, **informațiile și datele** care au făcut obiectul analizei au fost **solicitate** de la responsabilii de domenii din cadrul Primăriei Municipiului Piatra Neamț, după cum urmează:

- *Economic*
- *Infrastructură și mediu*
- *Sănătate, educație, cultură*

- *Social*
- *Administrație publică locală*

De asemenea, au fost identificații principalii actori în domeniul respectiv și a fost realizată contactarea și solicitarea acestora în vederea obținerii datelor privind: situația actuală, activitatea derulată în ultima perioadă, probleme identificate, propuneri de măsuri și proiecte pentru perioada viitoare.

Rezultatele analizei socio-economice dau o imagine de ansamblu privind resursele actuale de care dispune comunitatea, cu evidențierea pentru fiecare problematică în parte a punctelor tari, punctelor slabe, oportunităților de dezvoltare care trebuie exploatate, precum și a posibilelor riscuri/ amenințări care trebuie eliminate/evitate (**analiza SWOT***).*

Pasul următor a constat în **identificarea și analiza documentelor strategice existente** pentru perioada de analiză la nivel european, național și regional/județean, în scopul conectării *Strategiei de dezvoltare durabilă a Municipiului Piatra Neamț 2021-2027* la politicile de dezvoltare durabilă și direcțiile de acțiune propuse la nivelurile respective.

În etapa următoare a fost realizată elaborarea efectivă a strategiei de dezvoltare, prin definirea principalelor repere strategice, respectiv **viziunea și misiunea** asupra dezvoltării viitoare a localității prin prisma așteptărilor tuturor categoriilor de factori beneficiari și/sau cu impact direct asupra direcției de dezvoltare a ansamblului resurselor umane și facilităților operaționale prin care se consolidează potențialul de creștere a calității vieții în Municipiul Piatra Neamț.

Definirea strategiei Municipiului Piatra Neamț pe traiectoria vizată la nivel european și național a constituit un obiectiv imperativ în procesul de elaborare a documentului. S-a urmărit în acest mod crearea condițiilor de maximizare a atragerii de fonduri europene, concomitent cu asigurarea conformității la cerințele documentelor programatice strategice.

În acest sens, pasul următor a constat în **definirea obiectivului general și a obiectivelor specifice** avute în vedere prin implementarea *Strategiei de dezvoltare durabilă*, urmată de stabilirea principalelor domenii de intervenție care trebuie abordate în vederea atingerii obiectivelor specificate.

Pentru fiecare dintre domeniile de intervenție prioritare identificate la nivelul obiectivelor strategice, a fost propusă o **listă de acțiuni orientative**, care apoi au fost **concretizate în** proiectele ce constituie **portofoliul de proiecte** al *SDD a Municipiului Piatra Neamț 2021-2027*. De asemenea, în cadrul secțiunii respective au fost identificate posibilele **surse**

de finanțare și au fost propuse **criterii de prioritizare a proiectelor din portofoliu**. Estimarea bugetară a proiectelor propuse s-a realizat prin raportarea la standardele de cost actuale aplicate la estimările realizate pe baza valorii unor proiecte similare aflate în implementare sau implementate de curând.

Setul de proiecte astfel definit corespunde viziunii și cerințelor strategice vizate, precum și imaginii viitoare a localității conform cerințelor exprimate de cetățeni, instituțiile publice și mediul de afaceri, cu luarea în considerare a condițiilor socio-economice care sunt expresia resurselor potențiale de care dispune municipiul la momentul elaborării strategiei și maximizarea șanselor de atragere a unui volum cât mai mare de fonduri europene.

Capitolul final al documentului strategic definește **principalele direcții de acțiune și metodologii** care trebuie aplicate pentru implementarea și monitorizarea Strategiei.

Proiectele și acțiunile incluse în *SDD a Municipiului Piatra Neamț 2021-2027* sunt adresate întregii comunități, ele implicând deopotrivă instituțiile și administrația publică, mediul de afaceri, societatea civilă și, mai ales, beneficiarii finali ai rezultatelor implementării Strategiei, cetățenii Municipiului Piatra Neamț.

În acest sens, stabilirea priorităților la nivel de proiecte trebuie să aibă în vedere importanța acestora pentru comunitatea locală, creându-se astfel premisele unui impact favorabil cât mai larg în rândul populației, prin situarea pe traiectoria de dezvoltare dorită de cetățeni și luarea în considerare, cât de mai mult posibil, a doleanțelor și așteptărilor acestora.

Asigurarea acestui deziderat este realizată prin **procesul de consultare publică**, desfășurat cu respectarea prevederilor *Legii nr.52 din 21 ianuarie 2003* privind transparența decizională în administrația publică și a prevederilor *Legii nr.544 din 12 octombrie 2001* privind liberul acces la informații de interes public.

Varianta intermediară a *Strategiei de dezvoltare durabilă a Municipiului Piatra Neamț 2021-2027* a fost postată pe site-ul Primăriei Municipiului Piatra Neamț, oferindu-se astfel posibilitatea oricărei persoane interesate să consulte documentul și totodată să-și exprime părerea.

Totodată, pe site a fost postat un chestionar online pentru obținerea opiniei publice asupra principalelor aspecte legate de situația actuală, pe fiecare dintre domeniile abordate în documentul strategic. Prin sintetizarea răspunsurilor cetățenilor asupra acestor probleme se conturează prioritățile de dezvoltare viitoare a municipiului din perspectiva acestora, rezultatele

urmând a fi introduse drept criteriu de prioritizare a proiectelor în procesul de implementare și monitorizare a strategiei.

Etapa de consultare publică a inclus organizarea de grupuri de lucru pe 5 domenii relevante, respectiv: economic; infrastructură și mediu; sănătate, educație, cultură; social; administrație publică. Grupurile de lucru au fost implicate în toate etapele de realizare a documentului strategic, prin organizarea de focus-grupri, atât în etapa de analiză a situației existente și a nevoilor de dezvoltare, cât și după realizarea variantei intermediare a portofoliului de proiecte. Discuțiile desfășurate în cadrul focus-grupurilor au contribuit la definirea necesităților și dezideratelor de dezvoltare viitoare, din punctul de vedere al comunității locale și al reprezentanților acestora din toate domeniile principale, cât și la conturarea planului de acțiune, astfel încât acesta să răspundă dorințelor și nevoilor populației și să fie înțeles și acceptat de către aceasta.

În paralel cu etapa de consultare publică se desfășoară **procedura de obținere a acordului de mediu**, a cărui necesitate este stabilită prin *Directiva Consiliului 85/337/EEC* privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului, amendată de *Directiva Consiliului 97/11/EC* și de *Directiva Parlamentului European și a Consiliului 2003/35/CE* de instituire a participării publicului la elaborarea anumitor planuri și programe privind mediul și de modificare a *Directivelor Consiliului 85/337/CEE și 96/61/CE* în ceea ce privește participarea publicului și accesul la justiție.

După finalizarea acestor etape, a fost realizată și aprobată **forma finală a *Strategiei de dezvoltare durabilă a Municipiului Piatra Neamț 2021-2027*,** prin integrarea elementelor și recomandărilor rezultate în urma procesului de consultare publică și a procedurii de obținere a acordului de mediu.

2. ASPECTE GENERALE

2.1. AȘEZARE GEOGRAFICĂ. SUPRAFAȚĂ

Municipiul Piatra Neamț este situat în **Regiunea de Dezvoltare Nord-Est**, din care fac parte județele Bacău, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava și Vaslui.

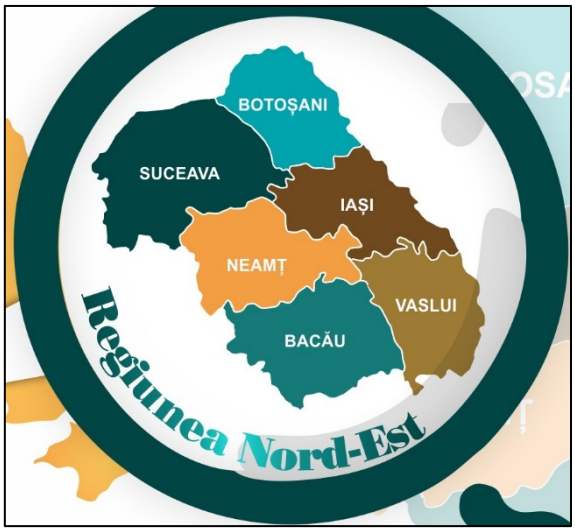

Fig. 2.1. Harta Regiunii Nord-Est[1]

Conform clasificării EUROSTAT, prin Nomenclatorul Unităților Teritoriale pentru Statistică (NUTS), regiunea este încadrată pe palierul NUTS 2, împreună cu celelalte regiuni de dezvoltare ale țării, acestea fiind incluse, la rândul lor, în unități teriotoriale statistice mai mari (NUTS 1). Regiunea Nord-Est împreună cu Regiunea Sud-Est, formează Macroregiunea 2 a României.

Suprafața regiunii este de 3.684.983 kectare (36.850 km^2), reprezentând aproximativ 15,46% din suprafața României[2].

[1] Sursă: adrnordest.ro
[2] Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2021-2027 (versiunea de lucru oct. 2020)

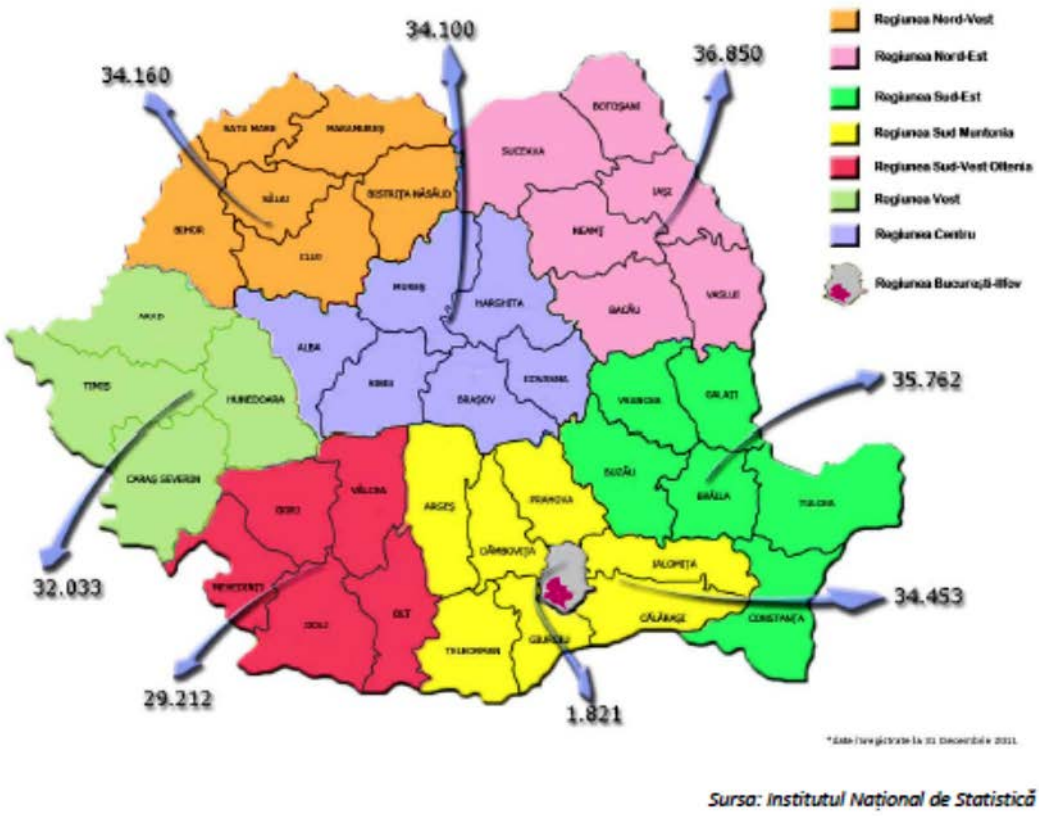

Fig. 2.2. Organizarea administrativ teritorială a Regiunilor de Dezvoltare din România (km²)

Structura administrativă a Regiunii cuprinde cele 6 județe menționate anterior, în care se regăsesc 17 municipii, 29 de orașe, 112 localități componente ale municipiilor și orașelor și 506 comune, cu un număr de 2.414 sate.

În anul 2019, populația domiciliată a Regiunii Nord-Est era de 3.190.301 locuitori, rezultând o densitate a populației de 107,9 loc/km².

Printre caracteristicile distincte ale regiunii, în ceea ce privește așezarea geografică, se evidențiază următoarele:

- Regiunea se constituie parte din frontiera estică a Uniunii Europene, cu implicații majore în ceea ce privește securizarea punctelor de trecere a frontierei spre Ucraina și Repulica Moldova.
- Din acest punct de vedere, ținând cont de faptul că ambele state au semnat Acordul de asociere cu Uniunea Europeană, poziția Regiunii Nord-Est reprezintă un factor decisiv în sprijinirea dezvoltării transfrontaliere.
- Pe de altă parte, faptul că Ucraina și Republica Moldova nu fac încă parte din Uniunea Europeană îngreunează dezvoltarea unor axe de transport la nivel european, cu implicații negative pentru Regiunea Nord-Est.

- 4 dintre județele regiunii fac parte din trei Euroregiuni transfrontaliere: județele Suceava și Vaslui fac parte din Euroregiunea Carpatica, județele Suceava și Botoșani fac parte din Euroregiunea Prutul de Sus, iar județele Iași și Vaslui fac parte din Euroregiunea Siret-Prut-Nistru.

Județul Neamț este situat în partea central-estică a României, învecinându-se la nord cu județul Suceava, la vest cu județul Harghita, la sud cu județul Bacău și la est cu județele Iași și Vaslui. Județul se încadrează, din punct de vedere geografic între 46^{0}40' și 47^{0}20' latitudine nordică, respectiv 25^{0}43' și 27^{0}15' longitudine estică.

Fig. 2.3. Harta Județului Neamț

Județul Neamț are o suprafață de 5.896 km², ceea ce reprezintă 16% din suprafața Regiunii Nord-Est, situându-se pe locul 3 din punct de vedere al suprafeței, în raport cu celelalte județe ale regiunii.

În anul 2019, populația domiciliată a Județului Neamț era de 566.870 locuitori, rezultând o densitate a populației de 96,1 loc/km^{2}, ușor inferioară celei la nivel de regiune.

Judeţul Neamț deţine în prezent o **reţea de localităţi** ce cuprinde:

- **2 municipii**: ***Piatra Neamț și Roman***
- **3 orașe: *Bicaz, Roznov și Târgu Neamț***
- **16 localități componente ale municipiilor și orașelor**
- **78 comune**
- **344 sate.**

Municipiul Piatra Neamț este reședința județului Neamț și principalul centru economic, politico-administrativ și cultural.

Municipiul este situat pe valea râului Bistrița, la coordonatele $26^0$22'15'' longitudine estică și $46^0$55'39'' latitudine nordică.

Municipiul Piatra Neamț, atestat istoric din anul 1392 sub numele de *"Piatra lui Crăciun"*, este situat în apropierea masivului Ceahlău, munte considerat sfânt în mitologia românească. Fiind situat la o răscruce de drumuri turistice, municipiul este un important obiectiv turistic, deținând monumente istorice și de arhitectură.

Conform Legii nr. 351/2001 privind aprobarea *Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a IV-a „Rețeaua de localități"*, municipiul Piatra Neamț este încadrat în rândul localităților de rang II. Acest statut arată că Municipiul Piatra Neam, ca și centru de dezvoltare, are o importantă influență asupra zonelor funcționale adiacente și are rol de echilibru în sistemul administrativ județean.

În acest context Municipiul Piatra Neamț este un pol important de dezvoltare care trebuie sa aibă un rol din ce în ce mai important nu numai la nivel local, dar și regional.

Populația domiciliată în Municipiul Piatra Neamț era, în anul 2019, de 112.451 locuitori.

Intravilanul existent al municipiului Piatra Neamț cuprinde o suprafață de 3.302,19 ha, iar suprafață teritoriului administrativ este de 7.735,50 ha[1].

Densitatea medie a populației municipiului raportată la totalul suprafeței administrative este de 1.453,70 locuitori/km^2, de aproximativ 15 ori mai mare decât cea a județului Neamț, rezultând un grad ridicat de concentrare a populației în municipiul reședință de județ.

Zona periurbană a Municipiului Piatra Neamț are în componența sa următoarele localități:

- ***Doamna*** (situată la aproximativ 4 km de Piatra Neamț)

[1] Sursa: Planul Urbanistic General al Municipiului Piatra Neamț

- ***Văleni*** (situată pe malul drept al râului Bistrița, la confluența cu Pârâul Turcului, la aproximativ 2 km de localitatea Pitara Neamț)
- ***Ciritei*** (situat la est de Piatra Neamț, la aproximativ 2 km).

Municipiul Piatra Neamț este membru fondator al *Zonei Metropolitane Piatra Neamț*, alături de municipiul Bicaz și comunele Alexandru cel Bun, Bodești, Gârcina, Războieni și Tarcău.

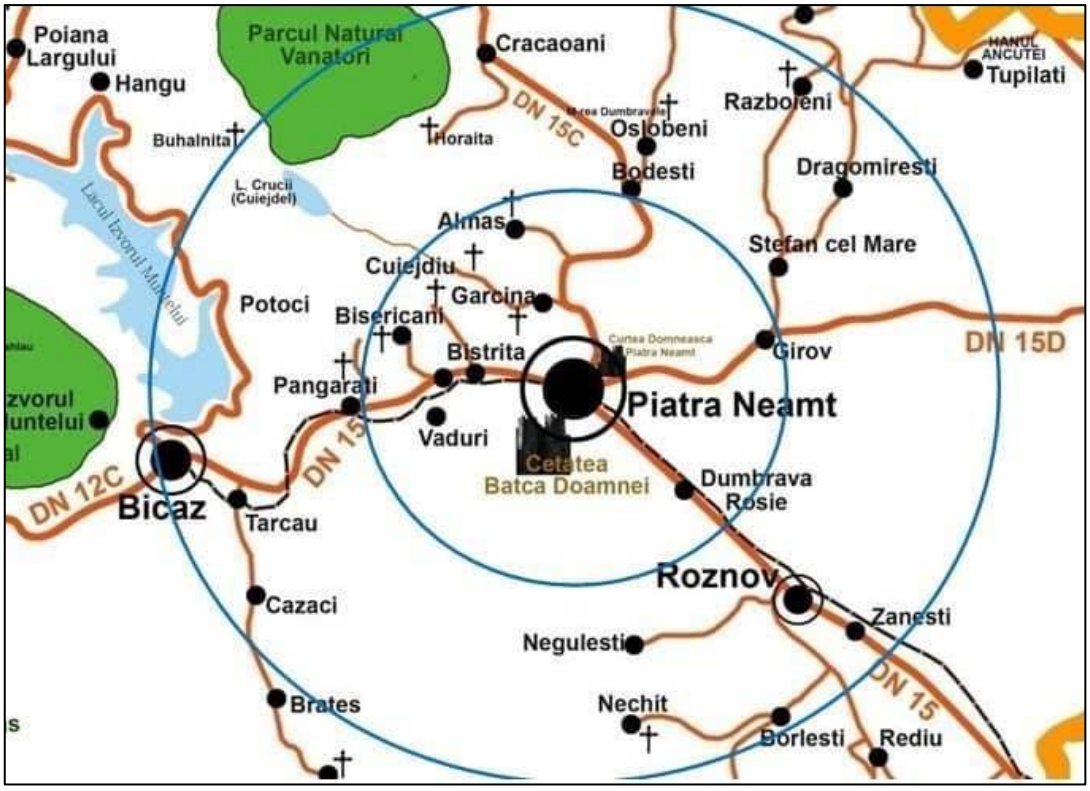

Fig. 2.4. Zona Metropolitană Piatra Neamț[1]

Zona Metropolitană Piatra Neamț a fost înființată prin semnarea actului constitutiv de către primăriile celor șapte localități fondatoare pe data de 15 noiembrie 2019, iar prin sentința civilă nr. 1809 din 02.06.2020, Judecătoria Piatra Neamț a admis cererea și a dispus înscrierea în Registrul asociațiilor și fundațiilor a Asociației de Dezvoltare Intercomunitară „Zona Metropolitană Piatra Neamț".

În afara celor șapte localități fondatoare mai sunt și alte localități aflate pe o rază de 30 km în jurul municipiului, care și-au exprimat intenția să adere la Zona Metropolitană Piatra-Neamț. Acestea urmează să adopte în Consiliile Locale hotărârile necesare și să devină membri în asociația constituită deja, cu aceleași drepturi ca și membrii fondatori.

[1] Sursă: www.primariapn.ro

2.2. CADRUL NATURAL ȘI RESURSE NATURALE

2.2.1. Relieful

Regiunea Nord-Est este împărțită în 3 zone: **zona montană** carpatică în vest, ocupând 28% din teritoriu, **zona subcarpatică** în partea mediană spre sud, cu 12% din teritoriu și **zona de podiș și câmpie** în est, ocupând cea mai mare suprafață – 60% din teritoriu.

Zona montană este caracterizată de cele trei aliniamente geologice care creează un peisaj diferit de la o zonă la alta. Aliniamentul vestic, reprezentat în această regiune doar de munții Călimani – 2100 m, oferă un peisaj vulcanic specific, prin prezența conurilor și craterelor vulcanice. Aliniamentul central, format din roci dure, cristaline, este caracterizat printr-un relief șters, monoton, excepție făcând munții Rarău – 1651 m și Hășmaș – 1792 m unde, datorită activității geologice au apărut elemente spectaculoase precum Pietrele Doamnei, Piatra Șoimului sau Piatra Singuratică, obiective care sporesc potențialul turistic al zonei. Ultimul aliniament, situat în partea estică a Carpaților Orientali, este alcătuit din strate sedimentare cutate și oferă un peisaj de culmi domoale, dintre care se remarcă Obcinile Bucovinei – cu altitudini de până în 1500 m, faimoase datorită monumentelor istorice aflate în zonă și a stațiunilor turistice. Tot din acest aliniament face parte și muntele Ceahlău – 1907 m, considerat muntele simbol al Moldovei, important punct turistic prin prezența stațiunii Durău, a cascadei Duruitoarea, a vârfului Toaca, dar și a lacului de acumulare Izvorul Muntelui din partea de est.

Subcarpații au înălțimi medii de 400-500 m (max. 911 m - Culmea Pleșu)- despărțindu-se de zona montană printr-o serie de depresiuni traversate de râurile Bistrița și Trotuș.

Zona de podiș caracterizează partea de est a regiunii și este subdivizată în Podișul Sucevei în zona central-nordică, Podișul Bârladului în sud-est și Câmpia Moldovei în nord-est. Podișul Sucevei este parcurs de râurile Siret, Suceava și Moldova și este caracterizat printr-un relief neuniform de dealuri scunde și depresiuni, Podișul Bârladului este puternic influențat de acțiunea erozivă a râului Bârlad și a afluenților săi, generând văi orientate nord-sud, iar Câmpia Moldovei este denumită astfel datorită funcției agricole importante, relieful fiind însă dominat de dealuri scunde.

Relieful judeţului Neamț prezintă o diversitate deosebită determinată într-o lungă perioadă de timp de alcătuirea şi structura geologică, de mişcările tectonice, de succesiunea de sisteme morfoclimaterice. Este dispus

în trepte care coboară de la vest spre est, cuprinzând unităţi muntoase, unitatea subcarpatică, unitate de podiş, culoarele de vale ale Siretului şi Moldovei.

Principalele unităţi muntoase, amplasate în vestul judeţului, sunt:

⇒ ***Masivul Ceahlău***, cu înălţimea maximă de 1907 m;
⇒ ***Munţii Hăşmaş***, situaţi în bazinul superior al râului Bicaz, cu înălţimea maximă de 1792 m;
⇒ ***Munţii Bistriţei***, cu masivul Grinţieş de 1757 m şi o parte a masivului Budacu;
⇒ ***Munţii Tarcău***, la sud de valea Bicazului şi la est de valea Dămucului, cu înălţimea maximă de 1664 m;
⇒ ***Munţii Stînişoarei*** care ocupă zona de la nord de valea Bistriţei, cu culmi joase rotunjite ce ating 1529 m, separate de văi largi cu aspect de depresiune.

Unitatea subcarpatică este situată la est de zona montană şi cuprinde depresiunile: Neamţ, Cracău-Bistriţa şi o parte din depresiunea Tazlău.

Unitatea de podiş apare la est de Subcarpaţi şi se integrează prin toate elementele morfologice şi de evoluţie Podişului Central Moldovenesc.

Cea mai joasă formă de relief o reprezintă culoarele de vale ale Siretului şi Moldovei care ating o lărgime maximă de 5-6 km la nivelul luncilor, având aspectul unor câmpii largi terasate.

Fiind amplasat într-un bazin intramontan (în vecinătatea estică a Carpaţilor Orientali), **Municipiul Piatra Neamţ** se află la o altitudine de 310 m și este înconjurat de următoarele culmi muntoase: la nord Muntele Cozla (679 m), la est Muntele Pietricica (590 m), la sud-vest Muntele Cernegura (852 m), la sud-vest Bâtca Doamnei (462 m), iar la nord-vest Muntele Cârloman (617 m).

Din punct de vedere al configurației reliefului, există două zone distincte: una intramontană, ocupată de cartierele vestice şi zona centrală a Municipiului și una colinar-depresionară, formată din terasele Bistriței spre Dumbrava Roșie – Săvineşti, Roznov. Spre Vest, Municipiul se învecinează cu zona montană, având aspectul unui bazin depresionar. La Nord, prin valea Cuejdiului şi la Est şi Sud-Est, prin valea Bistriţei, se face trecerea în vasta Depresiune Subcarpatică Cracău – Bistrița.

2.2.2. Hidrografia

Regiunea Nord-Est e străbătută de opt cursuri importante de apă, care drenează teritoriul pe direcția Nord-Sud, întreaga hidrografie aparținând bazinelor hidrografice ale Siretului (42.890 kmp) și Prutului (10.990 kmp). Acesta din urmă reprezintă granița naturală cu Republica Moldova, pe o distanță de cca. 562,3 km.

Reţeaua hidrografică a judeţului Neamţ este colectată, în cea mai mare parte, de râul Siret cu afluenţii săi de ordinul I, Moldova şi Bistriţa şi, în mică măsură, de afluentul său de ordinul II, Tazlău, din bazinul Trotuşului.

Râul Siret străbate teritoriul judeţului pe o distanţă redusă, de numai 38 km, între amonte pr. Albuia şi aval confluenţa cu pr.Valea Neagră. În secţiunea de intrare, suprafaţa de bazin este de 6617 km^2, iar în cea de ieşire de 11620 km^2, aportul cel mai mare datorându-se râului Moldova (S=4315 km^2), cu care are confluenţa în dreptul municipiului Roman. Dintre afluenţii de pe teritoriul judeţului Neamţ menţionăm Valea Neagră, afluent de dreapta cu o lungime de 40 km şi o suprafaţă de 304 km^2.

Râul Bistriţa, prezent în judeţ prin sectorul său mijlociu, curge pe o distanţă de 126 km, între aval confluenţa cu Pietroasa (S=2532 km^2) şi amonte confluenţa cu Români (S=6400 km^2). La intrarea în judeţ, Bistriţa are aspectul unui râu tipic de munte, în aval de Fărcaşa şi în special de Lacul de acumulare şi barajul Izvorul Muntelui. Aspectul şi condiţiile naturale ale râului sunt complet modificate prin intervenţia omului. Până în dreptul satului Stejaru, unde revin debitele de apă dinspre hidrocentrală, în albia râului curge un mic firicel de apă format din izvoarele din jurul barajului, după care începe să apară salba de lacuri de acumulare şi hidrocentrale. În aval de Piatra Neamţ, râul pătrunde în Depresiunea Cracău – Bistriţa, valea se lărgeşte, iar panta râului scade în jur de 1 la mie.

Râul Cuejdiu este afluent de partea stângă a râului Bistriţa, cu o lungime totală de 24 km şi o suprafaţă de 100 km^2, **albia râului fiind amenajată în zona municipiului Piatra Neamţ**.

Râul Moldova se încadrează în judeţ cu bazinul său inferior cuprins între aval localitate Drăguşeni (S=2575 km^2) şi vărsarea în Siret (S=4315 km^2). Străbate teritoriul pe o lungime de 76 km, din totalul lungimii sale de 216 km, formând, pe sectorul de la intrare până la confluenţa cu Petroaia, limita comună cu judeţul Iaşi. Râul se caracterizează printr-o mobilitate mare a albiei şi printr-o pantă medie relativ ridicată pe acest sector.

Lacurile de pe raza municipiului Piatra Neamţ sunt acumularea ***Bâtca Doamnei*** (255 ha şi un volum de cca. 10 mil. mc, format de barajul cu acelaşi nume) şi ***Lacul Reconstrucţia*** (10 ha şi un volum de cca. 250

mii mc, din care se desprinde canalul hidrotehnic al Bistriţei), ambele fiind lacuri de acumulare pe râul Bistriţa.

Lacurile de acumulare *Vaduri* (120 ha) ***şi Pângăraţi*** (155 ha), aflate la aproximativ 10, respectiv 14 km de Piatra Neamţ, **au statut de arii de protecţie specială avifaunistică, asemeni lacului Bâtca Doamnei**.

2.2.3. Clima

Clima Regiunii Nord-Est e caracterizată prin zone climatice cu diferențe semnificative între cele muntoase și cele de deal și de câmpie.

Zona montană este influențată în nord de masele de aer scandinavo-baltice, iar pe direcția vest-est de masele de aer oceanice transportate de vânturile din vest care determină o creștere a precipitațiilor medii anuale până la 1200 mm în Ceahlău. Climatul este de tip montan per ansamblu cu temperaturi medii anuale de 7°C la 1000 m, fiind prezent însă și climatul alpin la peste 1800 m cu temperaturi medii anuale de 0°C.

În zona subcarpatică predomină circulația aerului pe direcția nord-vest – sud-est, pe văile principalelor râuri, pătrunzând uneori și crivățul dinspre nord-est. În depresiunile subcarpatice se produc iarna inversiuni termice, iar primăvara fenomene de tipul foehnului. Temperaturile medii anuale cresc de la nord spre sud, situându-se în jurul valorii de 8-9°C, iar precipitațiile nu depășesc 700 mm/an.

Zona de podiș este caracterizată în est prin influențe continentale estice, aride, cu temperaturi medii anuale de 9-10°C și precipitații de 400-500 mm/an. Iernile sunt reci, fiind prezent și crivățul, iar verile foarte călduroase și secetoase. În nord, temperaturile medii anuale scad până la 6°C, însă precipitațiile anuale cresc până la 900 mm, fiind resimțite influențe baltice.

Clima judeţului Neamţ este temperat continentală. Caracteristicile climei sunt determinate de particularităţile circulaţiei atmosferice, de altitudine, de formele şi fragmentarea reliefului, dar şi de suprafeţele lacustre ale amenajării hidroenergetice a râului Bistriţa. Efectul de "baraj" al Carpaţilor Orientali se manifestă în tot cursul anului, în condiţiile advecţiei dinspre vest a maselor de aer caracteristice latitudinilor medii.

Regimul climatic are un caracter mai continental în estul judeţului – aer mai uscat şi timp în general mai senin. Influenţa "barajului" muntos al Carpaţilor se resimte în special în anumite faze tipice de iarnă, când au loc invazii de aer rece, arctic continental. Munţii deviază înaintarea spre vest a acestor mase de aer, determinând geruri intense în condiţiile existenţei unor

depresiuni barice adânci deasupra Mării Negre şi Mării Mediterane. Asemenea situaţii dau naştere viscolelor violente, în zona estică a judeţului. În cazul maselor de aer instabile, ascensiunea forţată (dinamică) a aerului umed pe versanţii estici, prin încălzirea adiabatică, produce efecte de foen în masivul Ceahlău spre valea Bistriţei şi în depresiunile subcarpatice Neamţ şi Cracău-Bistriţa.

În ceea ce privește regimul precipitațiilor, maximul de precipitații se înregistrează în luna iunie și minimul în lunile ianuarie - februarie, în zona montană minimul înregistrându-se în luna octombrie.

2.2.4. Vegetaţia şi fauna

Vegetaţia naturală ierboasă şi arboricolă constituie una dintre componentele de bază ale mediului geografic, structura şi compoziţia sa floristică fiind elemente semnificative ale calităţii mediului.

Varietatea reliefului și variabilitatea condițiilor hidroclimatice au impus o diferențiere puternică a formațiunilor vegetale și a tipurilor de sol din această regiune.

Din punct de vedere bio-geografic, **fauna și flora Regiunii de Nord-Est** fac parte din:

- ***regiunea alpină*** în partea de vest (vestul județelor Suceava, Neamț și Bacău);
- ***regiunea continentală*** în partea centrala și de nord-est (estul județelor Suceava, **Neamț** și Bacău, județele Botoșani, Iași și parțial județul Vaslui);
- ***regiunea stepică*** în estul și sudul județului Vaslui.

Existența diferitelor specii de plante și animale, precum și prezența diferitelor habitate specifice, a dus la crearea unor arii de protecție, fie a habitatelor – protejând și specii de floră și faună sălbatică de interes comunitar, altele decât păsările (Natura 2000 - SCI), fie doar a păsărilor - avifaunistice (Natura 2000 - SPA).

În judetul Neamț s-au identificat **25 de tipuri de habitate**:

- 5 tipuri de habitate de ape dulci;
- 9 tipuri de habitate de pajiști și tufărișuri (tufărișuri cu *Pinus mugo* și *Rhododendron myrtifolium* și comunități rupicole calcifile sau pajiști bazifile);
- 1 tip de habitat de turbării și mlaștini (izvoare petrifiante cu formare de travertin);

- 3 habitate de stâncării și peșteri;
- 7 habitate de pădure (păduri aluviale cu *Alnus glutinosa* și *Fraxinus excelsior*).

Baza de date privind speciile de floră și faună din județ cuprinde un numar de **481 de specii de animale și 2.287 de specii de plante din care 8 specii de plante protejate**.

Fauna este reprezentată de:

- 32 specii de pești, din care 10 specii menționate în Directiva Habitate;
- 15 specii de amfibieni, din care 10 specii menționate în Directiva Habitate;
- 11 specii de reptile, din care 3 specii menționate în Directiva Habitate;
- 225 specii de păsări, din care 103 specii menționate în Directiva Păsări;
- 55 specii de mamifere, din care 25 specii menționate în Directiva Habitate.

Inventarul speciilor de **faună de interes comunitar** cuprinde:

- ***11 specii de mamifere*** (*Bison bonasusprioritar, Myotis bechsteinii, Myotis blythii, Myotis myotis, Barbastrella barbastrellus, Rhynolophus hipposideros, Spermophilus citellus, Lutra lutra, Lynx lynx, Canis lupus si Ursus arctos- prioritar*);
- ***4 specii de amfibieni si reptile*** (*Triturus cristatus, Triturus montandoni, Triturus cristatus, Bombina variegata*), 8 specii de pești (*Cottus gobio, Barbus meridionalis, Cobitis taenia, Gobio uranoscopus, Misgurnus fossilis, Gobio kessleri, Rhodeus sericeus, Sabanejewia aurata*);
- ***5 specii de nevertebrate*** (*Odontopodisma rubripes, Rosalia alpina* - prioritar, *Pholidoptera transsylvanica, Cerambyx cerdo, Callimorpha quadripunctaria* - specie prioritară).

De asemenea, exista **48 de specii de păsări de interes comunitar** care se regăsesc în ariile de protecție specială avifaunistică.

În ceea ce privește **specia zimbru** (*Bison bonasus*), au fost puse în libertate de către *Administrația Parcului Natural Vânători-Neamț* **37 exemplare**, începând din 2012.

Impactul creșterii sistemului socio-economic se concretizează în simplificarea capitalului natural asociat cu reducerea diversității biologice și cu declinul ponderii resurselor regenerabile produse în sistemele naturale și seminaturale. Daca se ține seama că aceste fenomene de deteriorare a ecosistemelor se produc pe suprafețe mari, se poate înțelege și faptul că ele

afectează nu numai echilibrele ecologice locale, ci și starea ecologică globală a ecosferei și implicit calitatea vieții populațiilor umane.

Totodată, turismul necontrolat practicat intens creează impact negativ, prin deteriorarea și degradarea florei sălbatice, perturbarea speciilor de animale, abandonarea deșeurilor menajere.

2.2.5. Resursele naturale

În judeţul Neamţ se găsesc importante zăcăminte de minereuri, ape minerale şi roci utilizabile în construcţii.

- **Minereuri şi substanţe nemetalifere**
  - **Uraniu** – se gaseşte în zona Grinţieş-Bradu-Tulgheş. În prezent mina este închisă, dar este în procedura de obținere a autorizațiilor pentru o nouă exploatare.
  - **Săruri de potasiu** – în judeţul Neamţ se găsesc rezerve foarte mari de săruri de potasiu, cca. 500.000 mii tone, cu conţinutui de 32-42% NaCl, 7-10 K_2O şi 6-9%MgO. Aceste zăcăminte se găsesc în zonele: Bălţăteşti, Cut-Calu, Gârcina, Schitu-Frumoasa şi Tazlău şi au fost cercetate sub aspect cantitativ şi calitativ, dar nu au fost determinate cu precizie domeniile de utilizare.

- **Roci utilizabile în construcţii**
  - **Calcare** - se găsesc în zona Bicaz-Chei, se utilizează la fabricarea cimentului. Rezervele asigură producţia pe o perioadă de 70 de ani. Aceleaşi tipuri de calcare, dar feruginoase, apar în zona Dămuc şi pot fi folosite în construcţii de drumuri, la terasamente.
  - **Marne** - se găsesc la Ţepeşeni şi se utilizează tot la fabricarea cimentului.
  - **Argile** - se găsesc acumulări uriaşe de argilă utilizabile la fabricarea cărămizilor şi a blocurilor ceramice şi sunt distribuite proporţional pe raza judeţului astfel:
    - ***Cariera de argilă Ciritei***, la periferia municipiului Piatra Neamţ, rezervele ajung pe o perioadă de 40 ani;
    - ***Cariera de argilă Sagna*** – cantităţi extrase 10-20 mii tone/an, rezerve 5-10 milioane tone, se folosesc la fabricarea cărămizilor şi blocurilor ceramice;
    - ***Cariera de argilă de la Răuceşti*** - se folosește la fabricarea cărămizilor şi blocurilor ceramice, iar rezervele însumează mai multe milioane de mc. Alte zone cu

acumulări de argilă: Gîdinţi, Taşca-Bicaz, Roman, Vânători-Tg.Neamţ, etc.

- **Gresii** – acumulările de gresii din judeţul Neamţ pot fi utilizate ca piatră spartă la terasamentele de cale ferată, în substructura drumurilor, la construirea şi întreţinerea drumurilor comunale. Se găsesc în:
  - ***Perimetrul Tarcău-Pârâul Capra*** - cu rezerve de circa 15 milioane tone, se folosea înainte de 1989 pentru întreţinerea terasamentelor de cale ferată, fundaţii, drumuri comunale etc.
  - ***Zona Ardeluţa*** – se regăseşte acelaşi tip de gresie ca în zona Tarcău, rezervele sunt extrem de mari. Gresii de același tip se mai găsesc pe pârâiele Calu, Iapa şi Nechit.
- **Argile bentonitice** – sunt cantonate în formaţiuni pe raza comunei Tarcău şi sunt recomandate a fi utilizate în obţinerea obiectelor sanitare şi a maselor ceramice superioare.
- **Nisipuri şi gresii silicioase** - se găsesc răspândite în bazinele pârâielor Calu, Iapa şi Nechit. Rezervele sunt foarte mari, se folosesc cu succes în turnătorii pentru obţinerea sticlei, a materialelor refractare şi a B.C.A. Gresiile silicioase pot fi utilizate în construcţii, pentru amenajări hidrotehnice, construcţia de drumuri etc.
- **Nisipuri şi pietrişuri de râu** – în judeţ există un mare potenţial de resurse de nisip şi pietriş de râu, care acoperă cu prisosinţă necesarul judeţului, precum şi a judeţelor limitrofe, în special al judeţului Iaşi.
  - ***Bazinul râului Bistriţa*** – oferă posibilităţi reduse de valorificare datorită barajelor existente. Există totuşi zone cu posibilităţi de valorificare cum ar fi: Poiana Teiului, Borca, Neagra, Bistricioara, Plopuşorul, Doina, Roznov, Dumbrava Roşie, Săvineşti;
  - ***Bazinul râului Moldova*** - este foarte productiv din punctul de vedere al acumulărilor de balast. Potenţialul de resurse, numai pe malul judeţului Neamţ se apreciază la circa 5.000.000 mc. Pricipalele balastiere sunt: Drăgăneşti, Şoimăreşti, Preuteşti-Timişeşti, Tupilaţi, Nisiporeşti, Boteşti, Gherăeşti, etc.;
  - **Bazinul râului Siret** – este bogat în resurse de nisip şi pietriş. Principalele balastiere sunt: Tămăşeni, Buruieneşti, Doljeşti, Rotunda, Sagna, Gâdinţi, Cotu-Vameş, Ion Creangă, Valea Seacă, Horia;

- ***Alte cursuri cu acumulări de nisip şi pietriş*** – Girov (râul Cracău), Căciuleşti (râul Cracău), Crăcăuani (râul Cracău), Tg. Neamţ (râul Ozana), Vânători (râul Ozana), Leghiu (râul Ozana), Branişte (râul Ozana).

❖ **Ape minerale şi substanţe terapeutice**

- **Ape minerale carbogazoase** - cele mai importante rezerve omologate de apă minerală carbogazoasă se găsesc în zona Toşorog. Din cele 15 foraje efectuate, doar unul este activ, F1, cu un debit de 2 litri/secundă adică o rezervă de 172 mc/zi. Restul forajelor sunt în conservare sau cimentate. Faţă de puterea zăcământului, gradul de valorificare este de aproximativ 10-15%. Alte zone cu ape minerale carbogazoase sunt Bicazu Ardelean şi Dealul Gherman.
- **Ape minerale necarbogazoase (plate)** – în judeţul Neamţ există importante surse de apă plată astfel:
  - ***Perimetrul Munticelul*** – perimetrul se află în exploatare, dar întrucât se află în zona parcului natural, activitatea este întreruptă;
  - ***Zona Bicazului Ardelean, Zona Leghin-Pipirig, Zona cabanei Izvorul Muntelui şi Zona Tazlău-Ardeluţa*** sunt prezente surse de apă plată, dar care nu au fost investigate din punct de vedere calitativ şi cantitativ.

❖ **Ape balneo-terapeutice**

- în judeţul Neamţ apar o serie de zăcăminte de ape balneo-terapeutice, care sunt puţin sau deloc valorificate;
- în zona Durău se găsesc ape bicarbonatate sulfuroase cu rezerve de 5 mc/zi, ape clorurate cu rezerve de 9 mc/zi;
- în zona Bălţăteşti se găsesc ape clorurate utilizate în scop terapeutic;
- în zona Oglinzi-Băi se găsesc ape clorurate cu rezerve de 69-282 mc/zi - în zona Piatra Şoimului se găsesc ape clorurate cu rezerve de 13 mc/zi.

2.2.6. Istoric

Regiunea Nord-Est, regiune istorică a Moldovei – fostul Principat al Moldovei (1359 - 1859) a atins maximul de expansiune în timpul domniei lui Ștefan cel Mare (1457 - 1504), după care a pierdut de-a lungul timpului anumite regiuni (Bugeac în 1538 – redobândit parțial în 1856, Bucovina în 1775, Basarabia în 1812). După unirea cu Țara Românească (1859), Bugeacul este din nou pierdut (1878) în schimbul dobândirii Dobrogei de către nou creata Românie.

După Primul Război Mondial se realizează Marea Unire (1918), moment în care toate regiunile istorice ale Principatului Moldovei se reunesc în cadrul României Mari.

În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, România pierde nordul Bucovinei, Ținutul Herței, Basarabia și Bugeacul în favoarea URSS, începând din 1940. După război este recunoscută definitiv anexarea acestor teritorii de către URSS, iar după destrămarea acesteia în 1991, nordul Bucovinei, Ținutul Herței și nordul Basarabiei formează oblastul Cernăuți, Bugeacul devine parte componentă a oblastului Odesa, ambele făcând parte din Ucraina, iar restul Basarabiei formează, împreună cu Transnistria - Republica Moldova.

În urma ultimei reorganizări teritoriale, din 1968, teritoriul rămas în România a fostului Principat al Moldovei a fost împărțit în 8 județe: Botoșani, Bacău, Iași, Neamț, Suceava, Vaslui, Galați și Vrancea. Primele șase județe fac parte acum din Regiunea Nord-Est, celelalte 2 aparținând Regiunii Sud-Est.

Descoperirile arheologice, alături de documentele istoricilor, ne arată faptul că regiunea geografică care înconjoară municipiul Piatra-Neamț a fost locuită încă din perioada mezoliticului (aprox. 12.000 înainte de Hristos).

Cea mai veche așezare a fost descoperită la Poiana Cireșului, însă dovezi ale trecutului precum bucăți de ceramică, silex ale civilizației Cucuteni au fost descoperite pe Cozla, în Dărmănești, Bâtca Doamnei, Ciriței (Piatra Neamț), etc.

Pe măsură ce ne apropiem de prezent, putem gasi și alte dovezi ale existenței regiunii din care face parte municipiul Piatra-Neamț în Cronica rusească (1387-1392), precum și în documente care atestă existența Mănăstirii Bistrița.

Documentar, Piatra-Neamț este menționat pentru prima dată în 1387 sub numele de "Kamena" (Piatra), într-o listă a orașelor menținută la zi de ruși.

Dintre documentele interne, este menţionat actul din 31 iulie 1431, prin care Alexandru cel Bun a dăruit Mănăstirii Bistriţa două prisăci şi o "casă a lui Crăciun de la Piatra", iar în 1453 primește statutul de târg domnesc.

Evoluția așezărilor rurale a dus la formarea, începând cu a doua jumătate a sec. XIV, a primelor centre cu nuanță urbană: Piatra lui Crăciun, Roman și Neamț. Cu timpul, târgul Piatra capătă o mai mare importanță, aceasta și datorită constituirii aici a unei Curți Domnești.

În perioada Renașterii și Revoluției industriale evoluția continuă. Spre începutul secolului XVII municipiul devenise un centru de producție, iar în 1797, Piatra încetează să mai fie târg voievodal. Pe fondul diversificării producției meșteșugărești și comerciale, spre sfârșitul secolului al XVIII-lea - începutul secolului al XIX-lea, municipiul devine cel mai important centru urban și comercial al ținutului Neamț. Treptat, construcțiile încep să acopere și terasele mai joase ale Bistriței și Cuejdiului, iar la mijlocul secolului al XIX-lea sunt incluse în perimetrul municipiului și satele Mărăței și Dărmănești.

În Epoca Modernă, revoluția tehnică, reformele de după 1859, cucerirea independenței de stat în 1877 și măsurile legislative ce au urmat au dus la dezvoltarea capitalismului industrial și în această parte a țării. La 8 noiembrie 1841 prima „moară" de hârtie (prima, de altfel, de acest fel) din Moldova este deschisă de Gheorghe Asachi, iar din 1852 aici a funcționat fabrica de postav și sumane Grulich. Apar fabrici de cherestea, săpun, chibrituri, bere și mori.

În 1864 la numele de Piatra se adaugă cuvântul Neamţ, măsură necesară pentru a deosebi municipiul de Piatra din județul Olt. 15 februarie 1885 este asociat cu construirea căii ferate Piatra-Neamț - Bacău. Se deschide și filiala locală a Băncii Naționale, în 1832 apare prima școală publică, iar în 1871 este construit primul teatru. Râul Bistrița a jucat rol de veritabilă arteră de comunicație de care depindea viața economică a municipiului.

În ultima parte a secolului XIX se adoptă măsuri semnificative de sistematizare (adaptarea străzilor la circulația trăsurilor și pavarea lor, amenajarea de piețe, canalizarea apelor uzate și a pârâului Cuiejdi, modernizarea centrului orașului și instituirea iluminatului public, amenajarea unor bulevarde, scuaruri, grădini și parcuri), controlul riguros al construcțiilor, norme de construcție și planuri urbanistice, extindere și modernizare, construcție de monumente.

La sfârșitul secolului al XIX-lea, municipiul era reședința plășii Piatra-Muntele și a județului Neamț și avea 17.391 de locuitori, aproximativ jumătate fiind de confesiune iudaică, iar cartierele lui erau: Mahalaua Poștei, Dărmănești, Bordeiele, Mărăței, Bistrița, Precista, Borzogheanu, Preideanu și Valea Viei. În municipiu se aflau trei școli primare de băieți cu 619 elevi, trei școli de fete cu 409 eleve, un gimnaziu real cu 120 de elevi, trei pensioane private cu 90 de eleve și o școală de muzică bisericească; un spital cu 45 de paturi și două farmacii și șapte biserici.

La începutul Secolului XX, intrarea României în Primul Război Mondial a făcut ca situația locală să aibă mult de suferit. În campaniile acestuia, unitatea din Piatra - Neamț a pierdut peste 2.000 de ostași.

2.3. POPULAŢIA

2.3.1. Situația demografică

Preocupările actuale ale demografiei se orientează tot mai mult spre cunoaşterea, descrierea şi analiza evoluţiei familiilor şi a gospodăriilor, ca formă esenţială a modului de convieţuire umană, suport informaţional statistic esenţial pentru construirea politicilor de dezvoltare economică şi socială. În acest sens, prin strategia elaborată cu privire la Recensământul Populaţiei şi al Locuinţelor din anul 2011, a fost extins fondul de informaţii prin care să se caracterizeze evoluţia în timp a familiilor, respectiv a gospodăriilor – componentele de bază ale convieţuirii umane.

Este cunoscut faptul că **evoluțiile demografice** din România sunt îngrijorătoare, cu trenduri negative pe termen lung.

Consecințele acestor evoluții sunt considerabile în toate domeniile vieții economico-sociale: forță de muncă, educație și formare profesională, servicii sociale și de sănătate, dezvoltare regională, etc.

Ținând seama de aceste elemente, este o prioritate de interes național elaborarea unei *Strategii privind populația României* pe termen lung (până în anul 2050) și foarte lung (până la sfârșitul secolului), care ar trebui să vizeze trei obiective principale:

- Ameliorarea stării de sănătate, reducerea mortalității și creșterea duratei medii de viață.
- Evitarea unei emigrații importante ca dimensiune.
- Redresarea natalității, prin adoptarea unor măsuri urgente de protecție și susținere a familiei prin prestații și servicii sociale accesibile tuturor.

Pentru a asigura creșterea calității vieții cetățenilor și persoanelor rezidente în România și pentru reducerea și inversarea declinului demografic, vor fi urmărite următoarele obiective orientative:

- Înscrierea pe o tendință sigură de diminuare a reducerii numărului populației generale.
- Reducerea ratei sărăciei la un nivel comparabil cu media UE din acel an.
- Asigurarea accesului tuturor cetățenilor și rezidenților la servicii de sănătate, educație și sociale de calitate.
- Asigurarea accesului nediscriminatoriu al tuturor persoanelor pe piața muncii
- Cuprinderea tuturor persoanelor apte de muncă în sistemul de educație și formare profesională continuă, inclusiv a celor în vârstă de peste 50 ani.[1]

Populaţia reprezintă elementul de bază al potenţialului economic al unui stat. Prin urmare, cunoaşterea aspectelor privind numărul, structura şi evoluţia acesteia în timp reprezintă punctul de pornire al tuturor analizelor.

Conform datelor statistice existente, **populaţia domiciliată a Regiunii Nord-Est era, la data de 1 iulie 2019, de 3.977.469 persoane**, reprezentând 18,03% din populația României, procent ce clasează regiunea pe primul loc, ca număr de locuitori. Din punct de vedere al **populației rezidente a Regiunii Nord-Est**, aceasta era, la aceeași dată, de 3.190.301 persoane, reprezentând 16,47% din populaţia României, regiunea fiind pe primul loc și conform acestui indicator, în raport cu celelalte regiuni. Diferența dintre cei doi indicatori este de 787.168 de persoane, datorându-se în principal emigrării temporare în alte state membre ale Uniunii Europene sau în alte regiuni de dezvoltare ale României.

Evoluția populației domiciliate, respectiv rezidente, a Regiunii Nord-Est în perioada 2012-2019 este reprezentată în graficul de mai jos. Indicatorul populație rezidentă a fost introdus de INS în anul 2012, prin urmare valoarea pentru 2011 nefiind disponibilă.

[1] *Sursa: Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030*

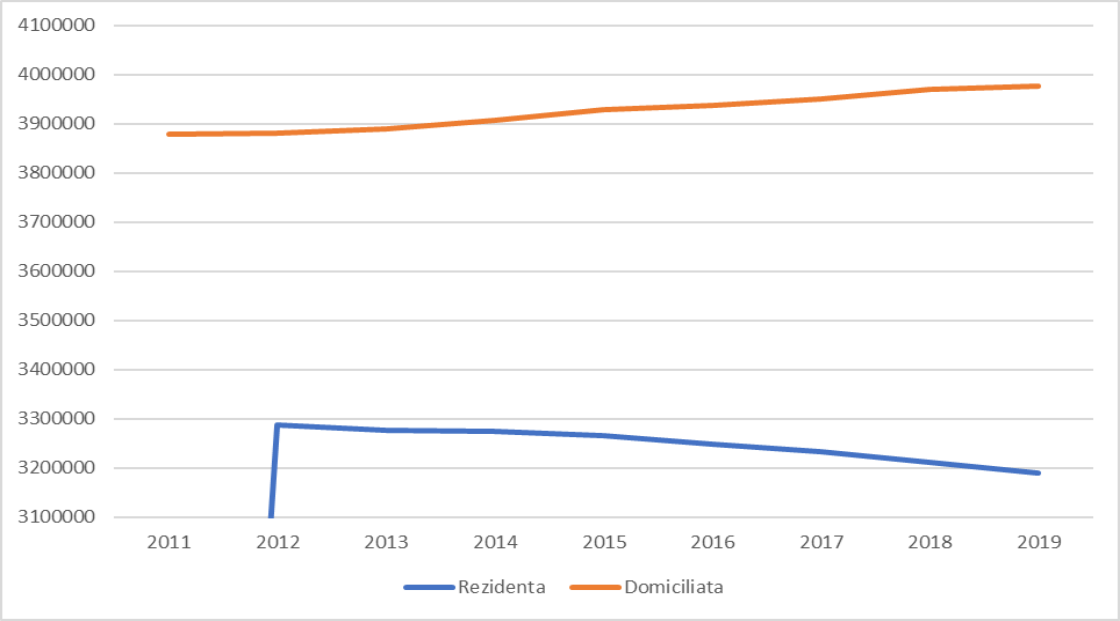

Fig. 2.5. Evoluția populației rezidente și a populației domiciliate în Regiunea Nord-Est, 2011-2019[1]

După cum se observă, în paralel cu creșterea populației domiciliate în perioada prezentată, populația rezidentă are o scădere continuă, ceea ce indică o creștere accentuată a numărului de emigranți în afara Regiunii.

Luând în considerare populația domiciliată, cele mai populate judeţe ale regiunii sunt: Iași, cu 956.216 locuitori (24,04% din totalul populaţiei regiunii), Suceava, cu 761.432 locuitori (19,14% din totalul populaţiei regiunii) şi Bacău, cu 738.225 locuitori (18,56% din totalul populaţiei regiunii). La polul opus se situează judeţele Neamț, cu 566.870 locuitori (14,25% din totalul populaţiei regiunii), Vaslui, cu 499.807 locuitori (12,57% din totalul populaţiei regiunii) şi Botoșani, cu 454.919 locuitori (11,44% din totalul populaţiei regiunii).

Evoluția populației domiciliate, respectiv rezidente a fiecărui județ în perioada 2012-2019 este reprezentată în graficele de mai jos:

[1] Sursă: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE

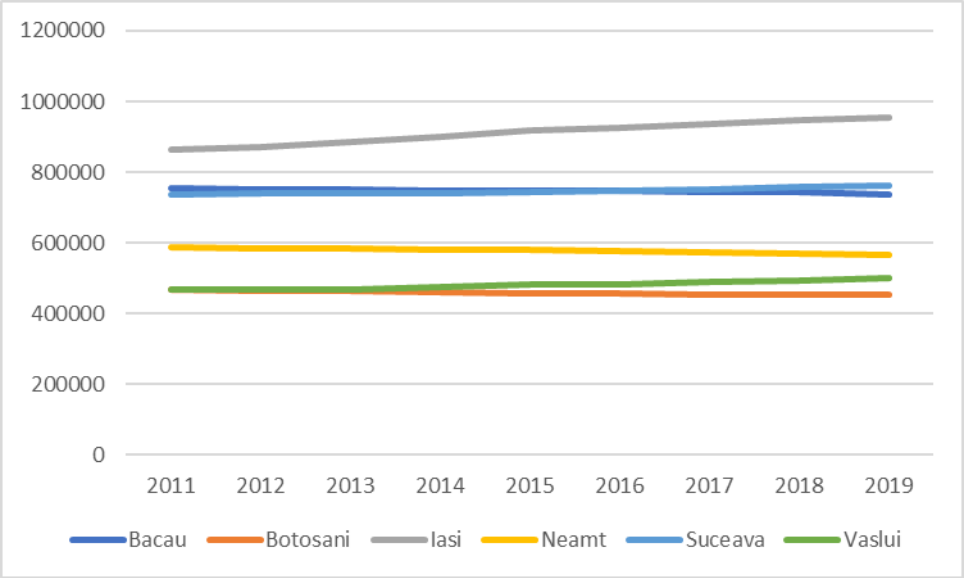

Fig. 2.6. Evoluția populației domiciliate pe județe, 2011-2020[1]

Din punct de vedere al populației rezidente, se constată faptul că toate judeţele regiunii au înregistrat scăderi ale populaţiei în perioada de analiză (2010-2019), cu excepția județului Iași (creștere 2,4%), așa cum reiese din graficul de mai jos.

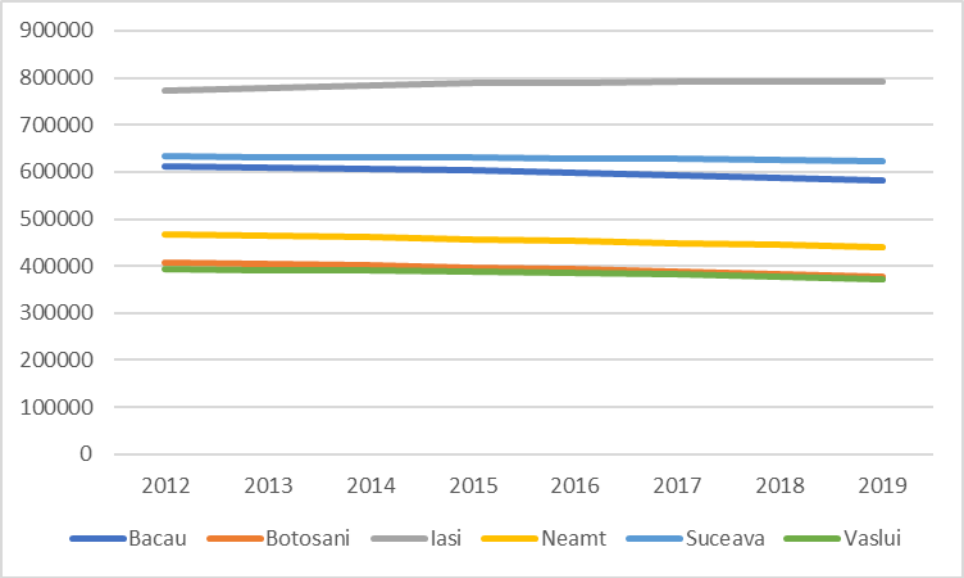

Fig. 2.7. Evoluția populației rezidente pe județe, 2011-2020[2]

[1] Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE
[2] Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE

În ceea ce privește **judeţul Neamț**, potrivit informațiilor oferite de *baza de date tempo online, INSSE*, acesta avea în 2011 o populaţie domiciliată de 587.473 locuitori, din care 233.837 (39,8%) locuiau în mediul urban şi 353.636 (60,2%) în mediul rural. La aceeaşi dată, din totalul populaţiei 297.839 erau femei (50,7%) şi restul de 289.634 (49,3%) bărbaţi. Rapoartele procentuale menționate se mențin și la nivelul anului 2019, cu variații minore: urban – 39,2%, rural – 60,8%, respectiv femei – 50,9%, bărbați – 49,1%.

Evoluția populației în perioada 2010-2019 este reprezentată în graficul următor:

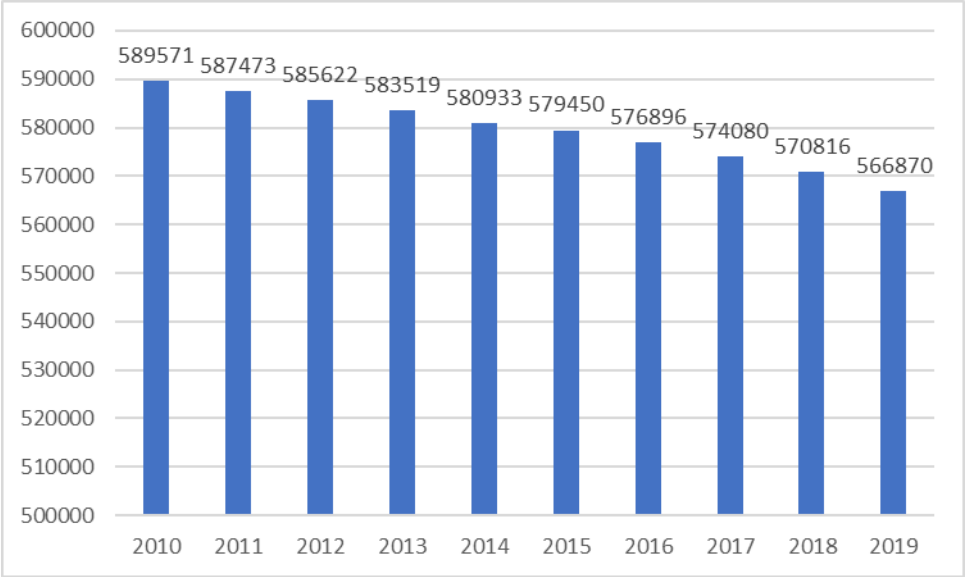

Fig. 2.8. Evoluţia populaţiei din judeţul Neamț în perioada 2010-2019 [1]

Populaţia stabilă a celor mai importante localități din județ, la finele anului 2019, era următoarea: Municipiul Piatra-Neamț – 112.451 persoane, Municipiul Roman – 69.128 persoane, Municipiu Târgu Neamț – 21.967 persoane, Municipiu Roznov – 10.341 persoane și Municipiu Bicaz – 8.246 persoane.

Municipiul Piatra-Neamț reprezintă principalul centru socio-economic din Județul Neamț. La data de 1 iulie 2019, conform datelor Institutului Național de Statistică, municipiul avea o populaţie stabilă totală de 112.451 locuitori. Se constată și aici aceeași dinamică negativă, în sensul că la nivelul anului 2011 numărul populaţiei era de 118.669 de locuitori, în anul 2019 înregistrându-se o scădere cu 5,24% (mai mare decât cea echivalentă la nivel de județ, de doar 3,85%).

[1] Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE

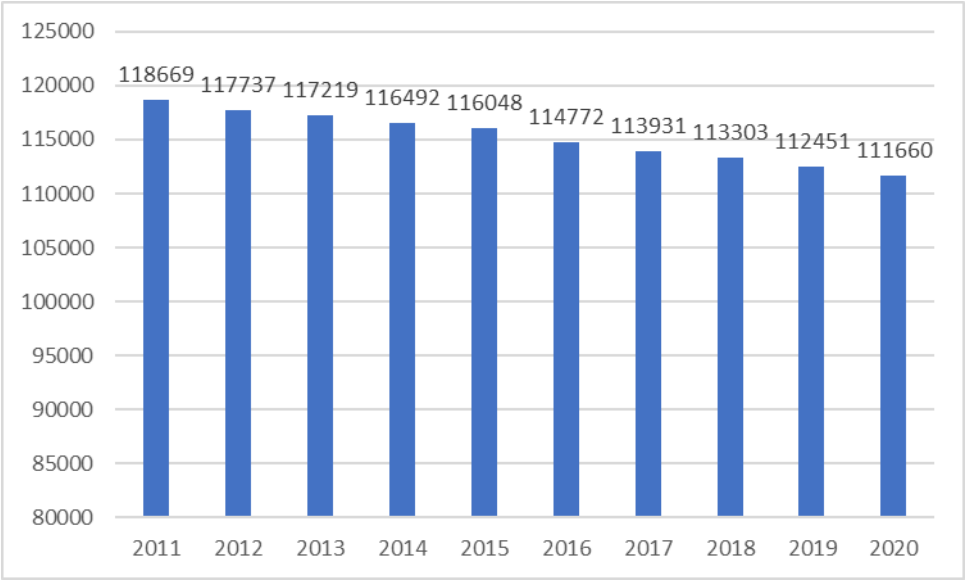

Fig. 2.9. Evoluţia populaţiei din municipiul Piatra Neamț în perioada 2011-2019 [1]

Cauzele principale ale acestei scăderi au fost natalitatea tot mai mică şi migraţia externă accentuată.

2.3.2. Structura pe sexe și grupe de vârstă

Distribuţia pe sexe a populaţiei Regiunii Nord-Est este în concordanță cu distribuţia la nivelul ţării, dar şi la nivelul Uniunii Europene, unde se înregistrează o pondere uşor mai crescută a femeilor în totalul populaţiei.

Cu toate acestea, dacă la nivelul României diferenţa procentuală între sexe este de 2,31% în favoarea femeilor, la nivelul Regiunii Nord-Est diferenţa este de doar 0,20%, marcând o distribuție mult mai echilibrată a populației.[2]

Structura pe sexe a populaţiei, la nivelul județului Neamț, respectiv a municipiului Piatra Neamț, manifestă aceeași preponderență a persoanelor de sex feminin, evidențiată în tabelul următor:

Tabel 2.1. Structura populației pe sexe, 2019

	Judeţul Neamț	**Municipiul Piatra Neamț**
Feminin	50,86% (288.282)	53,26% (59.888)
Masculin	49,14% (278.588)	46,74% (52.563)

[1] Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE

[2] Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE

După cum se observă, la nivelul județului diferența procentuală între sexe este de 1,72%, în schimb la nivelul municipiului se constată o preponderență accentuată a femeilor, în favoarea cărora există o diferență de 6,52%.

Organizarea pe grupe de vârstă a judeţului Neamț evidenţiază cea mai ridicată pondere deţinută de populaţia adultă (63,30%), apropiată de valorile de la nivelul Regiunii Nord-Est (63,40%), respectiv de la nivelul ţării (63,61%). Populaţia vârstnică reprezintă 16,89% din totalul populaţiei județului, pondere superioară celei înregistrate la nivelul regiunii (14,74%), dar foarte apropiată de valoarea înregistrată la nivelul țării (16,71%), în timp ce în cazul populaţiei tinere (0-19 ani), la nivel de județ se înregistrează o pondere mai mică (19,82%) faţă de Regiunea Nord-Est (21,86%) şi apropiată de cea la nivel național (19,68%).

Analiza distribuţiei populaţiei pe grupe de vârstă și pe sexe pentru anul 2019 este reprezentată în figura de mai jos, din care se observă că populaţia judeţului Neamț este dominată de grupa adulţilor cu vârste cuprinse între 40-44 ani.

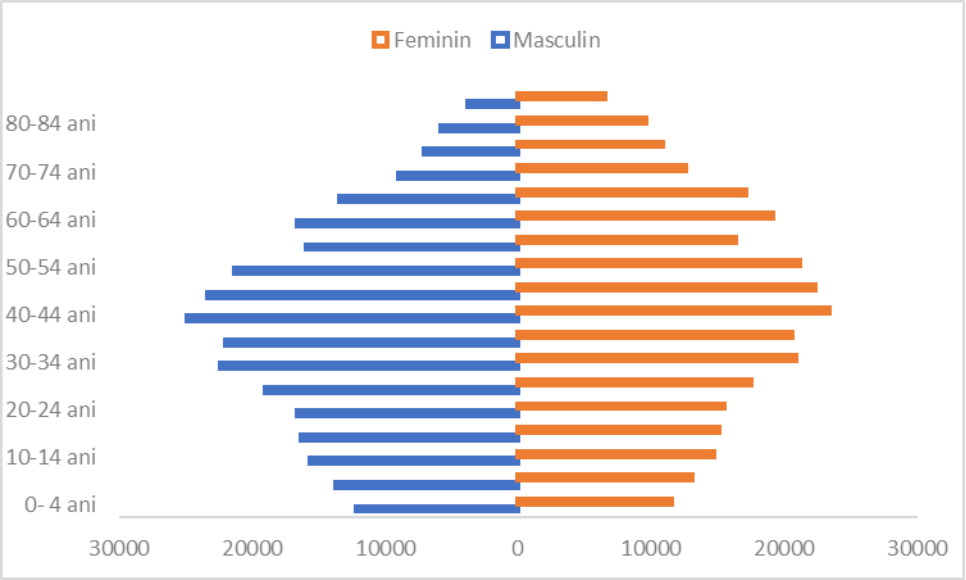

Fig. 2.10. Repartiția populației jud. Neamț pe grupe de vârstă și sexe, 2019[1]

În ceea ce privește **populația Municipiului Piatra-Neamț**, aceasta prezintă următoarele ponderi pe grupe majore de vârstă:

[1] Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE

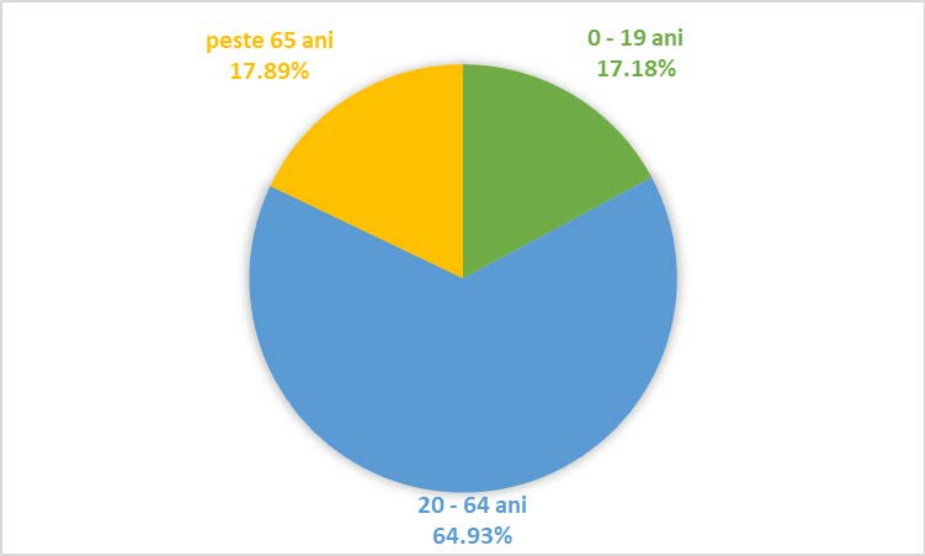

Fig. 2.11. Repartiția populației Municipiului Piatra Neamț pe grupe majore de vârstă, 2019[1]

După cum se observă, comparativ cu datele prezentate anterior la nivel de țară, regiune și județ, în Piatra Neamț ponderea populației vârstnice este mai mare, la fel ca și cea a populației adulte, rezultând într-o pondere redusă a tinerilor.

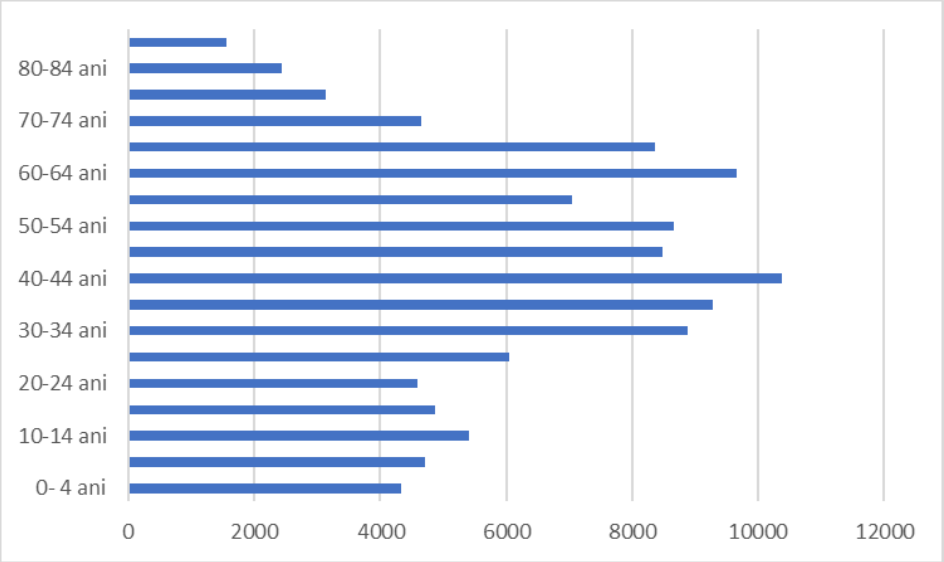

Fig. 2.12. Repartiția populației Municipiului Piatra Neamț pe grupe de vârstă detaliate, 2019[2]

Analizând repartiția detaliată pe grupe de vârstă, se constată aceeași preponderență a segmentului de vârstă 40-44 de ani, ca și la nivelul județului, dar grupa următoare de vârstă este cea de 60-64 de ani, marcând tendința de îmbătrânire evidențiată și în graficul anterior.

[1] Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE
[2] Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE

Cumulând datele de mai sus, se observă clar o tendință mai pronunțată a îmbătrânirii populației la nivelul municipiului, față de cea la nivel de județ.

Modelele demografice ale viitoarelor tendinţe demografice sugerează faptul că ratele considerabil mai mici ale natalităţii, corelate cu o speranţă de viaţă din ce în ce mai mare, vor fi reflectate într-o structură a populaţiei cu o vârstă mai înaintată. Se aşteaptă ca acest model al îmbătrânirii populaţiei, care este din ce în ce mai evident în rândul regiunilor UE, să aibă implicaţii profunde într-o gamă largă de domenii de politică, cu impact, printre altele, asupra populaţiei de vârstă şcolară, asistenţei medicale, participării la forţa de muncă, protecţiei sociale, aspectelor de securitate socială şi finanţelor publice.

În cazul în care se are în vedere gruparea populaţiei numai în două categorii distincte, sub 40 de ani şi mai mare de 40 de ani (inclusiv 40 de ani), atunci obţinem, de asemenea, un indicator reprezentativ privind gradul de îmbătrânire al populaţiei. Datele rezultate în acest caz, au următoarele valori pentru municipiul Piatra Neamt, în anul 2019: 48.109 locuitori au vârsta mai mică de 40 de ani, iar restul, 64.432 locuitori au vârsta mai mare sau egală cu 40 de ani. Procentual, aceste valori reprezintă 42,78% şi 57,21%. Concluzia este şi de această dată clară: populaţia municipiului Piatra Neamț este preponderent adultă.

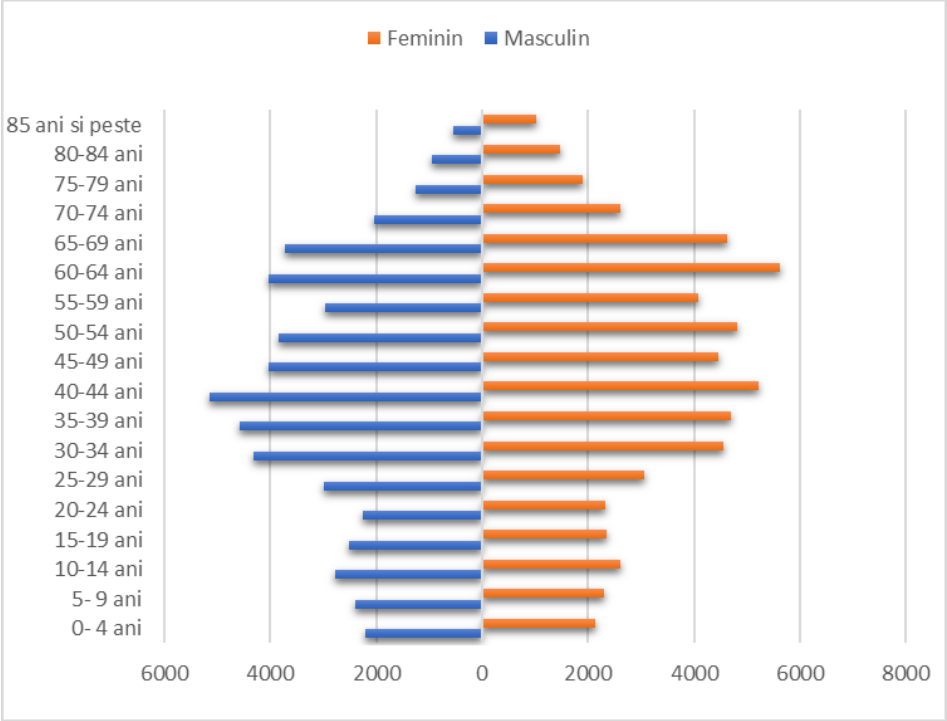

Fig. 2.13. Repartiția pe grupe de vârstă și sexe, Municipiul Piatra Neamț, 2019[1]

[1] Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE

Analizând **piramida populației pe grupe de vârstă și sexe**, reprezentată mai sus, se observă că pentru femei, grupa de vârstă cea mai numeroasă este 60-64 de ani, urmată de grupa 40-44 de ani, în timp ce pentru bărbați este cea de 40-44 de ani, urmată de grupa 35-39 de ani.

În tabelul următor este prezentată evoluția populației pe grupe principale de vârstă, în intervalul 2011-2019:

Tabel 2.2. Evoluția populației pe grupe principale de vârstă, Municipiul Piatra Neamț, 2011-2019

	Grupa de vârstă		
Anul	**0 – 19 ani**	**20 – 64 ani**	**Peste 65 ani**
2011	20.825	84.027	13.817
2012	20.365	83.257	14.115
2013	20.135	82.560	14.524
2014	19.873	81.279	15.340
2015	19.973	79.836	16.239
2016	19.697	77.868	17.207
2017	19.696	76.138	18.097
2018	19.686	74.474	19.143
2019	19.319	73.010	20.122

Tendința de îmbătrânire a populației în perioada analizată poate fi evidențiată prin variația între anul 2011 și anul 2019, pe grupe de populație, rezultând o scădere cu 7,23% a populației tinere (0-19 ani), cu 13,11% a populației adulte (20-64 de ani), asociată cu o creștere masivă, cu 45,63%, a populației vârstnice (peste 65 de ani).

La nivelul anului 2019, indicele de îmbătrânire al municipiului este de 2,06% calculat conform formulei:

$$I_{imbatranire} = \frac{Populatia_{60\ ani\ si\ peste}}{Populatia_{0-14\ ani}}$$

Datorită faptului că indicele de îmbătrânire al municipiului Piatra Neamț este supraunitar, adică populaţia tânără nu depăşeşte populaţia vârstnică, municipiul nu are capacitate de regenerare. În cazul muncipiului Piatra

Neamț, populaţia peste 60 de ani reprezintă 26,48% din totalul populaţiei, iar în mod convenţional se apreciază că o pondere a populaţiei vârstnice mai mare de 12% corespunde unei populaţii îmbătrânite demografic. Astfel, există riscul de creştere a populaţiei vârstnice, crescând şi indicele de îmbătrânire, cu numeroase implicaţii în toate sferele activităţii umane.

De asemenea, creşterea populaţiei vârstnice impune o extindere a reţelei şi standardelor de calitate a serviciilor sociale.

Proiectarea populației oferă informații utile asupra evoluției numărului şi structurii populației pe grupe de vârstă. Din punct de vedere demografic, principalii factori care acționează asupra mărimii şi structurii populației sunt: fertilitatea, mortalitatea şi migrația.

Situaţia actuală subliniază menţinerea tendinţei denscendente, însă la un ritm mult mai alert decât cel estimat, reducerea populaţiei impunând pe termen lung provocări pentru dezvoltarea sustenabilă a municipiului Piatra Neamț.

2.3.3. Structura după etnie

În urma rezultatelor finale ale recensământului din 2011, populația Regiunii Nord-Est declarată de altă etnie decât cea română număra 260 mii de persoane, adică 7,85% (dintre aceștia 5,45% au refuzat să își declare etnia).

Tabel 2.3. Repartiția populației de altă etnie decât cea română, în Regiunea Nord-Est, 2011[1]

Etnie	Număr locuitori
Romi	55.216
Ucrainieni	6.695
Ruși-Lipoveni	5.296
Maghiari	4.725
Polonezi	1.966
Germani	1.017
Ceangăi	849
Alte etnii	3.721
Etnie nedeclarată	179.881

[1] Sursă: Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2021-2027

Referitor la structura populaţiei municipiului Piatra Neamț după etnia declarată cu ocazia recensământului din anul 2011, aceasta se prezintă astfel: populaţia majoritară, 88,96%, este de etnie română, iar pe locul următor se situează populaţia de etnie romă, cu o proporţie de 0,97%.

Tabel 2.4. Repartiția populației de altă etnie decât cea română, Municipiul Piatra-Neamț, 2011[1]

Etnie	**Număr locuitori**
Români	75.654
Romi	827
Ruși-Lipoveni	54
Germani	47
Maghiari	39
Evrei	21
Turci	20
Italieni	17
Ucrainieni	9
Greci	8
Armeni	7
Ceangai	4
Slovaci	4
Alte etnii	23
Etnie nedeclarată	8.313

2.3.4. Mișcarea naturală și migratorie

Populaţia umană reprezintă un sistem dinamic supus în permanenţă schimbărilor, ca urmare a influenţei mişcării naturale (naşteri şi decese) şi a mişcării migratorii (imigrări şi emigrări).

Migraţia, privită ca mişcare în spaţiu a unei populaţii, reprezintă o componentă principală a acesteia, alături de natalitate şi mortalitate. Totuşi, importanţa mişcării migratorii este mai redusă, dacă avem în vedere

[1] Sursă: Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2021-2027

procesul reproducerii populaţiei, deoarece, prin intermediul acesteia se realizează numai o deplasare a unor efective de populaţie dintr-o colectivitate în alta.

2.3.4.1. Mişcarea naturală a populaţiei

Tendinţa de îmbătrânire a populaţiei din Regiunea Nord-Est este evidentă şi din analiza mişcării naturale a populaţiei, constatându-se o scădere continuă a numărului de copii născuţi vii în anul 2019, faţă de anul 2011.

Încetinirea creşterii populaţiei este strâns legată de sporul natural al populaţiei (numărul total de naşteri minus numărul total de decese), numeroase economii mondiale dezvoltate confruntându-se cu o scădere accentuată a ratelor natalităţii, asociată cu o creştere constantă a speranţei de viaţă.

Valorile indicatorilor specifici pentru caracterizarea mișcării naturale a populației la nivelul Regiunii Nord-Est, județului Neamț și municipiului Piatra Neamț sunt prezentate în tabelele următoare.

Tabel 2.5. Mişcarea naturală a populaţiei (nr. persoane), 2011, 2019 [1]

Mişcarea naturală a populației	An	Născuţi vii	Decedați	Spor natural
Regiunea Nord - Est	2011	36.401	40.996	-4.595
	2019	35.049	43.947	-8.898
Judeţul Neamț	2011	4.636	6.393	-1.757
	2019	4.277	6.982	-2.705
Municipiul Piatra-Neamț	2011	754	994	-168
	2019	826	1.071	-317

Tabel 2.6. Mişcarea naturală a populaţiei (rate la 1000 locuitori), 2011, 2019 [2]

Mişcarea naturală a populației	An	Rata natalității	Rata mortalității	Rata sporului natural
Regiunea Nord - Est	2011	9,39	10,57	-1,18
	2019	8,81	11,05	-2,24
Judeţul Neamț	2011	7,89	10,88	-2,99
	2019	7,54	12,32	-4,77
Municipiul Piatra-Neamț	2011	6,96	8,38	-1,42
	2019	6,71	9,52	-2,82

[1] Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE

[2] Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE

După cum se observă, la toate cele trei niveluri se constată o creștere a ratei mortalității și o scădere a ratei natalității în perioada analizată, rezultând într-o scădere accentuată a sporului natural.

Pentru toți indicatorii, Municipiul Piatra Neamț înregistrează valori mai bune decât cele la nivelul județului, dar mai slabe decât mediile pe regiune.

2.3.4.2. Mişcarea migratorie a populaţiei

La nivelul unei ţări, mişcarea migratorie se manifestă prin două componente, şi anume mişcarea internă ce se desfăşoară pe teritoriul acesteia, între regiunile sale, şi migraţia externă reprezentată de emigrarea locuitorilor ţării respective către alte state.

Emigraţia este dificil de surprins pe baza surselor administrative, deoarece în legislaţia naţională nu există obligaţia cetăţenilor de a anunţa autorităţile în cazul stabilirii reşedinţei obişnuite în altă ţară. Înregistrarea în evidenţele Direcţiei Paşapoarte se face numai în cazul în care cetăţeanul român solicită stabilirea domiciliului (reşedinţa permanentă) în alt stat, membru al Uniunii Europene sau nu.

Pentru emigraţie, datele existente din surse administrative nu acoperă întregul fenomen al emigraţiei, existând o subevaluare severă a numărului de emigranţi. Lipsa disponibilităţii cifrelor exacte privind emigraţia a condus la necesitatea unei noi gândiri statistice, bazate pe metode de estimare, la recomandarea Comisiei Europene, prin care se permite institutelor naţionale de statistică utilizarea, în cadrul procedurii statistice, a unor „metode de estimare statistică bine documentate, bazate pe date ştiinţifice”.

În ceea ce priveşte **migraţia internă**, se remarcă faptul că Regiunea Nord-Est prezintă o migraţie negativă, fiind regiunea aflată pe locul 1 în cadrul României, la nivelul anului 2019. Astfel, Regiunea Nord-Est a înregistrat un număr de 72.942 de persoane plecate şi doar 33.468 de persoane sosite, Regiunea pierzând astfel 39.474 locuitori în favoarea altor zone ale României.

În privinţa mediilor de rezidenţă ale persoanelor care îşi schimbă domiciliul dintr-o regiune în alta, se remarcă faptul că în anul 2019 majoritatea zonelor urbane au pierdut locuitori în favoarea zonelor rurale, soldul în mediul urban fiind de -19.479 persoane şi în mediul rural de +19.479 persoane, în întreaga țară. Dintre acestea, **Regiunea Nord-Est a furnizat un sold negativ atât în mediul urban** (-5.934 persoane) **cât şi în mediul rural** (-714 persoane). În mediul urban cea mai mare scădere

de populație a fost înregistrată în judeţele Bacău și Iași şi **cea mai mică scădere de populație în judeţul Neamț** [1].

Evoluţia în timp a numărului şi structurii populaţiei este şi rezultatul mişcării migratorii. Mişcarea migratorie desemnează forma de mobilitate geografică care constă în schimbarea statului rezidenţial.

În ceea ce priveşte migraţia internă, conform datelor furnizate de Banca Mon

dială prin studiul *„Orașe Magnet – Migrațiune și Navetism în România"* – 2017, au fost consemnați pentru perioada 2001-2011, 11.767 migranți atrași în ZUF Piatra Neamț, din care 5.491 în Municipiul Piatra Neamț. Dintre aceștia, aproximativ 62% au fost migranți din afara zonei urbane funcționale, iar 38% migranți din alt județ. Localitățile menționate ca reprezentând proveniența majorității migranților și navetiștilor pentru zona urbană funcțională aferentă Municipiului Piatra Neamț, între anii 2001 și 2011, sunt:

- Localități de proveniență a migranților: Piatra Neamț, Iași, București, Roman, Bacău, Târgu Neamț, Bicaz, Roznov, Bărgăoani, Alexandru cel Bun, Săvinești, Girov
- Localități de proveniență a navetiștilor: Dumbrava Roșie, Alexandru cel Bun, Roznov, Zănești, Girov, Roman, Pângărați, Gârcina.

În același studiu, Municipiile Piatra Neamț și Vaslui sunt identificate ca zone care au pierdut în perioada 2001-2011 peste 15% din populație, o scădere dublă în comparație cu media la nivel național, datorită emigrării populației, precum și migrării către zone urbane funcționale mai mari.

Evoluția mișcării migratorii la nivelul Regiunii Nord-Est și al județelor componente este evidențiată în tabelul de mai jos.

[1] *Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE, anul 2019*

Tabel 2.7. Evoluția mișcării migratorii a populației Regiunii Nord-Est și județelor componente, 2011-2019 (nr. persoane)[1]

Stabiliri cu domiciliul (inclusiv migrația externă)	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
Regiunea Nord-Est	54.780	70.184	79.624	92.281	74.864	79.739	89.290	98.088	101.395
Jud. Bacău	9.980	11.094	11.232	13.564	11.913	12.259	13.241	12.451	12.562
Jud. Botoșani	5.398	6.574	6.490	6.566	6.147	7.845	7.675	11.592	11.317
Jud. Iași	15.299	23.742	29.300	35.539	26.747	25.726	27.447	29.934	33.316
Jud. Neamț	7.982	8.635	7.962	8.614	8.154	8.922	8.388	9.186	9.407
Jud. Suceava	9.595	10.543	10.490	12.281	11.396	11.734	15.901	16.790	14.620
Jud. Vaslui	6.526	9.596	14.150	15.717	10.507	13.253	16.638	18.135	20.173
Plecări cu domiciliul (inclusiv migrația externă)	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
Regiunea Nord-Est	56.831	62.710	62.366	66.860	65.236	71.131	69.636	74.431	78.887
Jud. Bacău	10.926	11.816	11.746	12.275	12.333	13.312	12.868	13.120	14.245
Jud. Botoșani	6.444	7.325	7.274	7.681	7.504	8.172	7.811	8.110	8.495
Jud. Iași	13.537	15.318	15.713	18.038	17.516	18.969	18.702	20.491	21.761
Jud. Neamț	8.745	9.218	8.838	9.231	8.842	9.975	9.867	9.863	10.292
Jud. Suceava	9.633	10.884	10.255	11.080	10.302	10.889	10.574	11.506	12.273
Jud. Vaslui	7.546	8.149	8.540	8.555	8.739	9.814	9.814	11.341	11.821
Soldul schimbărilor de domiciliu (inclusiv migrația externă)	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
Regiunea Nord-Est	-2.051	7.474	17.258	25.421	9.628	8.608	19.654	23.657	22.508
Jud. Bacău	-946	-722	-514	1.289	-420	-1.053	373	-669	-1.683
Jud. Botoșani	-1.046	-751	-784	-1.115	-1.357	-327	-136	3.482	2.822
Jud. Iași	1.762	8.424	13.587	17.501	9.231	6.757	8.745	9.443	11.555
Jud. Neamț	-763	-583	-876	-617	-688	-1.053	-1.479	-677	-885
Jud. Suceava	-38	-341	235	1.201	1.094	845	5.327	5.284	2.347
Jud. Vaslui	-1.020	1.447	5.610	7.162	1.768	3.439	6.824	6.794	8.352

Analizând datele prezentate, **se constă un sold pozitiv al schimbărilor de domiciliu, inclusiv migrația externă, atât la nivelul**

[1] Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE

regiunii, cât și al majorității județelor. Singurele județe cu un sold negativ constant sunt Jud. Bacău și Jud. Neamț. În cazul județului Neamț se constată totuși niște valori mai mici pentru ultimii 2 ani, în raport cu valorile înregistrate în perioada 2016-2017.

La nivelul Municipiului Piatra Neamț, se constată o evoluție similară cu cea la nivel de județ, așa cum rezultă din valorile prezentate mai jos, în format tabelar și grafic.

Tabel 2.8. Evoluția mișcării migratorii a populației Municipiului Piatra Neamț, 2011-2019 (nr. persoane)[1]

Stabiliri cu domiciliul (inclusiv migrația externă)	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
Municipiul Piatra Neamț	1.319	1.423	1.429	1.504	1.277	1.415	1.507	1.753	1.846
Plecări cu domiciliul (inclusiv migrația externă)	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
Municipiul Piatra Neamț	2.024	2.162	2.010	1.983	2.073	2.322	2.235	2.161	2.306
Soldul schimbărilor de domiciliu (inclusiv migrația externă)	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
Municipiul Piatra Neamț	-705	-739	-581	-479	-796	-907	-728	-408	-460

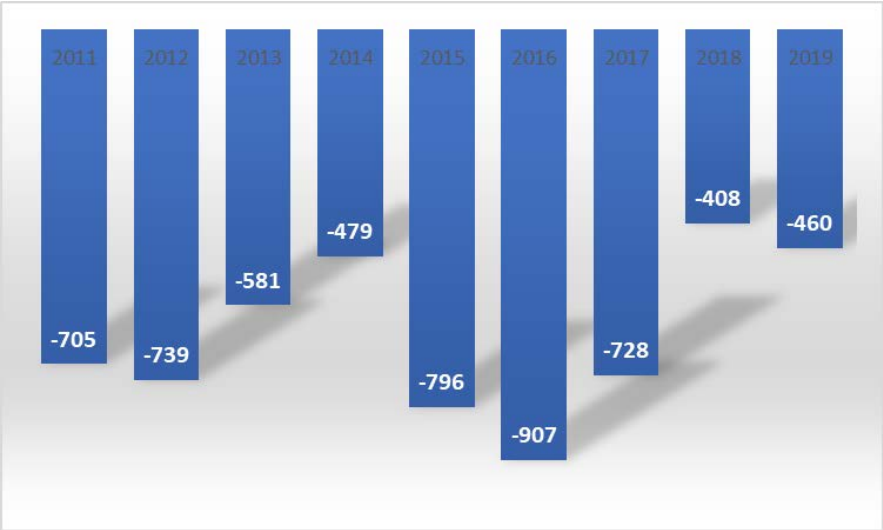

Fig. 2.14. Evoluția soldului schimbărilor de domiciliu, Municipiul Piatra Neamț, 2011-2019[2]

În ceea ce privește emigrația, aceasta este diferențiată în emigrație definitivă (persoane care emigrează în străinătate, stabilindu-și domiciliul în

[1] Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE
[2] Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE

alt stat) și emigrație temporară (persoane care emigrează în străinătate pe o perioadă de cel puțin 12 luni).

Tabel 2.9. Emigranți definitivi, 2011-2019 (nr. persoane)[1]

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Regiunea Nord-Est	2.972	3.027	2.742	1.964	2.729	4.197	4.408	5.486	5.945
Jud. Bacău	415	438	479	434	592	856	880	1062	1172
Jud. Botoșani	235	239	270	186	277	378	385	432	474
Jud. Iași	769	678	609	542	829	1289	1491	1876	1925
Jud. Neamț	345	361	326	289	375	608	578	703	772
Jud. Suceava	987	1072	760	253	345	539	530	658	691
Jud. Vaslui	221	239	298	260	311	527	544	755	911
Municipiul Piatra Neamț	**129**	**131**	**120**	**115**	**125**	**197**	**236**	**223**	**265**

Tabel 2.10. Emigranți temporar, 2011-2019 (nr. persoane)[2]

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Regiunea Nord-Est	27.495	25.802	27.880	31.403	33.508	39.002	38.170	37.811
Jud. Bacău	5.132	4.823	5.210	5.868	6.257	7.289	7.098	7.031
Jud. Botoșani	3.387	3.171	3.422	3.854	4.110	4.797	4.710	4.666
Jud. Iași	6.369	6.007	6.473	7.291	7.766	9.084	8.794	8.711
Jud. Neamț	4.058	3.787	4.113	4.633	4.960	5.721	5.652	5.599
Jud. Suceava	5.261	4.935	5.331	6.005	6.414	7.450	7.322	7.253
Jud. Vaslui	3.288	3.079	3.331	3.752	4.001	4.661	4.594	4.551

După cum se observă, la toate nivelurile teritoriale se constată o evoluție similară, crescătoare, atât în ceea ce privește emigrația definitivă, cât și cea temporară, cauza evidentă fiind prevalența nevoilor materiale.

[1] Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE
[2] Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE

Tabel 2.11. Imigranți definitivi, 2011-2019 (nr. persoane)[1]

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Regiunea Nord-Est	4.314	11.666	16.669	26.278	15.059	16.098	28.508	34.572	35.101
Jud. Bacău	290	759	903	2.340	1.222	1.075	2.382	1.964	1.608
Jud. Botoșani	276	662	814	639	448	1.474	2.055	5.761	5.242
Jud. Iași	1.748	6.529	8.438	13.524	7.973	5.464	7.962	8.181	10.324
Jud. Neamț	254	317	256	332	418	472	512	1.234	1.609
Jud. Suceava	977	598	819	1.959	1.492	1.700	6.074	6.476	3.830
Jud. Vaslui	769	2.801	5.439	7.484	3.506	5.913	9.523	10.956	12.488
Municipiul Piatra Neamț	126	120	100	141	110	116	122	218	452

Tabel 2.12. Imigranți temporar, 2011-2019 (nr. persoane)[2]

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Regiunea Nord-Est	26.668	24.505	21.697	21.181	21.925	28.302	27.527	31.722
Jud. Bacău	4.980	4.573	4.049	3.953	4.092	5.282	5.137	5.920
Jud. Botoșani	3.108	2.855	2.528	2.468	2.555	3.298	3.208	3.697
Jud. Iași	6.333	5.825	5.157	5.034	5.211	6.727	6.543	7.540
Jud. Neamț	4.052	3.720	3.294	3.216	3.329	4.297	4.179	4.816
Jud. Suceava	5.100	4.685	4.148	4.049	4.191	5.410	5.262	6.064
Jud. Vaslui	3.095	2.847	2.521	2.461	2.547	3.288	3.198	3.685

Din tabelele de mai sus se constată o intensificare accentuată a imigrației, atât definitive, cât și temporare, marcată printr-o creștere a celor care se stabilesc în regiune. Ponderea cea mai mare o prezintă, în acest sens, județele Iași și Vaslui.

[1] Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE
[2] Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE

3. ECONOMIA MUNICIPIULUI PIATRA NEAMȚ

3.1. PERSPECTIVA DE ANSAMBLU A ECONOMIEI

Activitatea economică este definită ca fiind „acel proces economic care reflectă faptele, actele, comportamentele şi deciziile oamenilor prin care au loc atragerea şi utilizarea resurselor pentru a produce bunuri şi servicii în scopul satisfacerii intereselor economice”[1]. O altă definiţie a conceptului de activitate economică este dată de reglementările financiar – fiscale conform cărora „activitatea economică este ansamblul faptelor şi actelor referitoare la atragerea şi utilizarea resurselor economice în vederea producerii, distribuţiei, circulaţiei şi consumului de bunuri sau de servicii, în funcţie de nevoi şi de interes, în scopul obţinerii de profit” [2]. Activităţile economice pot fi definite şi ca reprezentând “ansamblul acţiunilor umane prin care se urmăreşte obţinerea de bunuri materiale şi servicii de orice fel, necesare satisfacerii trebuinţelor de viaţă normală, în condiţiile unor resurse limitate” [3].

Potrivit ***Strategiei Naționale pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030***, **obiectivul general** prevăzut pe baza indicațiilor Uniunii Europene, se referă la „*Promovarea unor practici de consum și producție sustenabile*.” O abordare realistă a acestei arii presupune evaluarea modelului de producție și consum pe care s-a bazat evoluția economiei românești în ultima perioadă de timp, în scopul identificării soluțiilor pentru reducerea consumului de resurse materiale pe unitate de valoare adaugată brută (VAB) și decuplării dinamicii produsului intern brut (PIB) de cea a consumului integrat de resurse materiale și energetice, precum și de impactul negativ asupra mediului.

Estimările preliminare conduc la concluzia că, prin aplicarea unor instrumente adecvate de politică economică, în perioada 2008-2030 productivitatea resurselor materiale și energetice consumate poate crește cu o rata medie anuala de 3-4% prin:

- ajustarea macrostructurii economiei - creșterea ponderii serviciilor la 60% în anul 2020 și 70% în anul 2030) precum și a structurilor

[1] *Sursa: Anca Streinu - Dicționar de Economie, Editura Niculescu, București, 2001*
[2] *Sursa: Codul fiscal român*
[3] *Sursa: D. Ciucur, I. Gavrilă, C. Popescu - Economie, Editura Economică, București, 1999*

intrasectoriale (reducerea ponderii subsectoarelor energo și material intensive în industrie);

- reducerea cu minimum 1,2-1,5% pe an a consumurilor specifice de materiale și energie și a pierderilor în industria prelucrătoare, în sectoarele energetic și rezidențial, transporturi și construcții;
- creșterea cu 2-3% pe an a ponderii produselor cu valoare adăugată mare, bazate pe tehnologii medii și înalte, precum și a serviciilor, în structura exportului;
- ameliorarea semnificativă a performanțelor tehnico-economice și a calității produselor și serviciilor în scopul creșterii gradului de valorificare a resurselor consumate;
- îmbunatățirea managementului comercial, a procedurilor de achiziție a materiilor prime (în special a celor energetice), materialelor, componentelor și serviciilor.

Prin realizarea acestor obiective, care sunt pe deplin fezabile, se estimează că peste 60% din creșterea economică se poate realiza fără consumuri suplimentare de resurse materiale și energetice.

Cresterea productivității resurselor consumate va conduce, în același timp, la reducerea ritmului de epuizare a rezervelor la principalele categorii de materii prime și va contribui la reducerea costurilor, ameliorarea competitivității și la asigurarea sustenabilității creșterii economice.

Dacă ***obiectivul național Orizont 2020*** a presupus *„decuplarea creșterii economice de degradarea mediului, prin inversarea raportului dintre consumul de resurse și crearea de valoare adăugată și apropierea de indicii medii de performanță ai UE privind sustenabilitatea consumului și producției*”, ***Obiectivul național Orizont 2030,*** are în vedere: *„apropierea de nivelul mediu realizat la acea dată de țările membre UE, din punctul de vedere al producției și consumului durabile.”*

În completarea dezideratelor de mai sus vine și ***Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030***, potrivit căreia pe plan economic este nevoie de garantarea unei creșteri economice pe termen lung, de care să beneficieze cetățenii României. Deși economia unei țări adeseori se măsoară prin cifre, care nu iau în considerare potențialul cetățeanului, transformarea economiei într-una durabilă și competitivă necesită un nou mod de acțiune, care să se centreze pe inovație, optimism și rezilienta cetățenilor. O asemenea abordare va crea o cultură a antreprenoriatului în care cetățeanul se poate realiza material și aspirațional.

În ceea ce privește activitatea economică a Regiunii Nord-Est, în ultimii ani aceasta se caracterizează prin intrare în declin a activităţilor industriale,

generând lichidarea şi/sau restructurarea marilor întreprinderi (cu impact negativ asupra şomajului) şi înfiinţarea de întreprinderi mici şi mijlocii.

În ultimii ani, potrivit datelor statistice la nivel regional, ponderea principală în economia regiunii o deţin micro-întreprinderile, întreprinderile mici şi mijlocii. Majoritatea întreprinderilor mari activează în industria prelucrătoare, construcţii, transport şi depozitare.

Indicatorul tradiţional pentru compararea regiunilor din punct de vedere al nivelului de dezvoltare la nivelul Uniunii Europene este **produsul intern brut (PIB)**, care reprezintă, potrivit Studiului de caz *"Alocarea către statele membre a finanțării aferente politicii de coeziune pentru perioada 2021-2027"*: *„o măsură standard a bogăției unei țări, exprimată prin valoarea monetară a tuturor bunurilor și serviciilor produse într-o anumită perioadă de timp în cadrul economiei"*.

Cu un PIB regional, calculat conform CAEN Rev.2, care reprezintă doar 10,35% în anul 2017 (ultimul an disponibil în statistica *INSSE – Tempo Online*) din economia ţării, Regiunea Nord-Est se situează pe locul 5, în timp ce, pe locuitor acest indicator se situează sub media naţională (62,80%). Valoarea acestui indicator în Regiunea Nord - Est o clasează în categoria regiunilor mai puţin dezvoltate, deoarece PIB-ul regional pe locuitor este mai mic decât 75% din PIB-ul mediu al UE-27, conform Regulamentului Parlamentului European şi al Consiliului pentru perioada de implementare 2021-2027.

Tabel 3.1. Evoluția Produsului intern brut regional în perioada 2011-2017

Regiuni de dezvoltare si judete	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	Milioane lei prețuri curente						
ROMÂNIA	**559244,8**	**593742,9**	**635459,4**	**668590,1**	**712587,8**	**765135,4**	857895,7
Regiunea NORD-EST	**56473,2**	**61334,8**	**65222,2**	**67636,7**	**71626,9**	**77337,4**	88847,7
Bacău	**11140,5**	**12592**	**12431,8**	**12955,4**	**14056,5**	**14680,6**	16086
Botoșani	**6087,1**	**5943,1**	**6676,9**	**6642,6**	**6921,3**	**7416,4**	8600,5
Iași	**16046,7**	**17587**	**19636,2**	**20659,5**	**21780,5**	**23737**	28515,1
Neamț	**7586,1**	**8308,7**	**8792,7**	**8961,8**	**9790,6**	**10546,5**	12022,4
Suceava	**10562**	**11085,1**	**11843,4**	**12385,4**	**12761,5**	**13932,8**	15821,7
Vaslui	**5050,8**	**5818,9**	**5841,2**	**6032**	**6316,5**	**7024,1**	7802

După cum se poate observa din datele prezentate, în anul 2017, judeţul Neamț se situează pe locul 4 din Regiune în ceea ce priveşte

creşterea PIB-ului calculat pe activități ale economiei naționale conform CAEN Rev.2. Astfel potrivit clasamentului **judeţul Neamț contribuie cu 13,53% la PIB-ul regional şi cu 1,4% la cel naţional**, valoare datorită căreia se situează pe locul 22 între cele 42 de judeţe (inclusiv capitala).

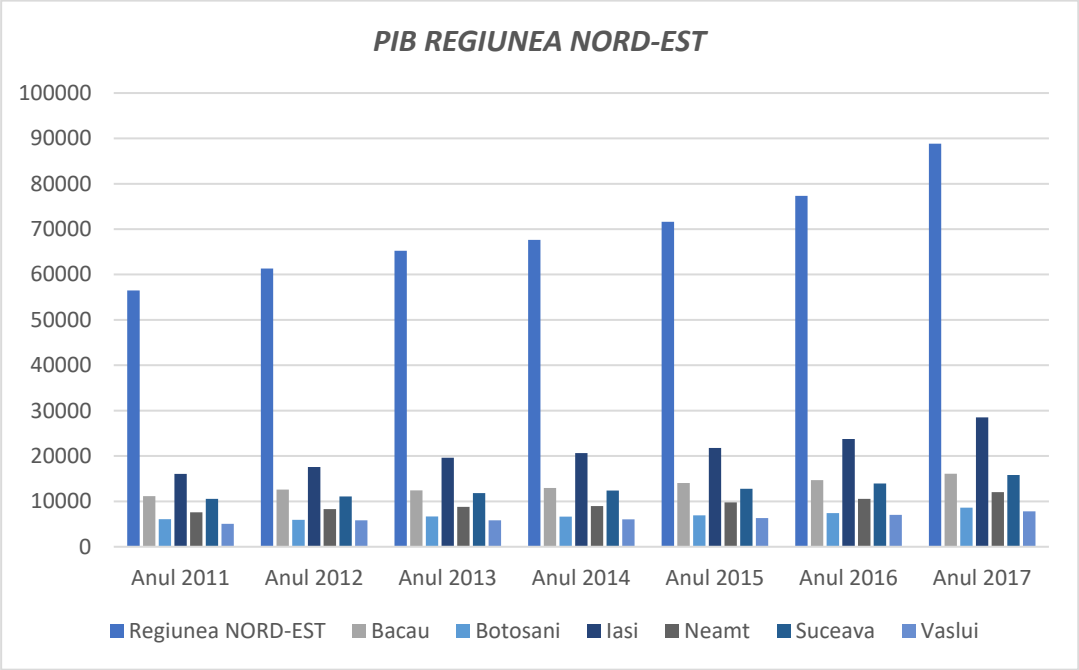

Fig. 3.1. Produsul intern brut al Regiunii Nord-Est în perioada 2011-2017 [1]

În **județul Neamț, PIB-ul** regional era, la nivelul anului 2017, de 12.022,4 milioane lei, iar PIB-ul pe cap de locuitor a înregistrat o valoare de 26.752,2 lei/locuitor [2].

În ceea ce privește **valoarea adăugată brută (VAB) la nivelul județului Neamț,** aceasta a înregistrat o tendință ascendentă de la 7.750,3 în anul 2013, la 10.867,2 în anul 2017.

Valoarea adăugată brută (VAB) pe activităţi ale economiei naţionale la nivel de secţiune CAEN Rev.2 în perioada 2013-2017 se prezintă astfel:

[1] *Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE*
[2] *Sursa: Direcția Regională de Statistică Neamț*

Tabel 3.2. Valoarea adăugată brută (VAB) pe activităţi ale economiei naţionale la nivel de secţiune CAEN Rev.2 în perioada 2013-2017 [1]

Denumire	2013	2014	2015	2016	2017
Milioane lei preţuri curente					
Total valoare adăugată brută	**7750,3**	**7922,8**	**8597,3**	**9450,4**	**10867**
Agricultură, silvicultură şi pescuit	877	794.2	750,7	794	987,3
Industria extractivă; industria prelucrătoare; producţia şi furnizarea de energie electrică şi termică, gaze, apă caldă şi aer condiţionat; distribuţia apei; salubritate, gestionarea deşeurilor, activităţi de decontaminare	2159	1927,5	2168,3	2201,7	2459,6
Construcţii	438,7	400,9	443,8	486,8	483,8
Comerţ cu ridicata şi cu amănuntul; repararea autovehiculelor şi motocicletelor; transport şi depozitare; hoteluri şi restaurante	1597,4	1790,9	2153	2515.9	2948
Informaţii şi comunicaţii	133,5	107,4	123,7	125,4	129,4
Intermedieri financiare şi asigurări	151	131,2	137,6	167,3	127,1
Tranzacţii imobiliare	717,3	743,7	854.8	942.8	1025
Activităţi profesionale, ştiinţifice şi tehnice; activităţi de servicii administrative şi activităţi de servicii suport	277,7	310,5	385,7	363,2	423,7
Administraţie publică şi apărare; asigurări sociale din sistemul public; învăţământ; sănătate şi asistenţă socială	1236,6	1432	1287,5	1587,3	1953
Activităţi culturale şi spectacole; reparaţii de produse de uz casnic şi alte servicii	162	284,5	292	266	330,3

La nivel regional, în anul 2017, cel mai mare aport la constituirea VAB l-a avut sectorul serviciilor cu o pondere de 65,59% - nivel ușor superior nivelului național (cu 2 p.p.) și cu 12 p.p. mai mult față de nivelul din 2011[2]. Urmează industria, cu un aport de 20,98%, nivel mai mic cu 6 p.p. atât față de situația existentă la nivel național, cât și față de nivelul înregistrat în regiune în 2011. Deși în agricultură activează o treime din populația ocupată a regiunii, aportul sectorului la VABR este de numai 7,31% (în scădere de la 11,72% în 2011), datorită nivelului scăzut de productivitate, al practicării în mare măsură a agriculturii de subzistență și autoconsumului. Totodată, nivelul inregistrat este cu 2,3 puncte procentuale mai mare față de nivelul național.

[1] *Sursa: Direcția Regională de Statistică Neamț*

[2] *Nivel de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020*

Analizând la nivel județean contribuția fiecărui sector la constituirea valorii adaugate brute se constată ca în județele Botoșani, Suceava, Vaslui și Neamț aportul agriculturii și industriei la economia județeană depășește valoarea înregistrată la nivel regional. În schimb, în construcții, județul Bacău asigură contribuții la economia județeană mai mari decât aportul ramurii la economia regională. În domeniul serviciilor, județele Iași și Bacău se remarcă prin aporturi ridicate la economia județeană, mai mari sau egale față nivelul regional, dar și față de cel național.[1]

În anul 2018, **la nivelul județului Neamț erau înregistrați 9.024 agenți economici**, dintre care:

- **Microintreprinderi** - între 0 şi 9 angajaţi: 8.041 firme
- **Întreprinderi mici** - între 10 şi 49 angajaţi: 838 firme
- **Întreprinderi mijlocii** - între 50 şi 249 angajaţi: 128 firme
- **Întreprinderi mari** - între 250 şi 999 angajaţi: 17 firme

Evoluția numărului de firme în intervalul 2013-2018 este prezentată mai jos.

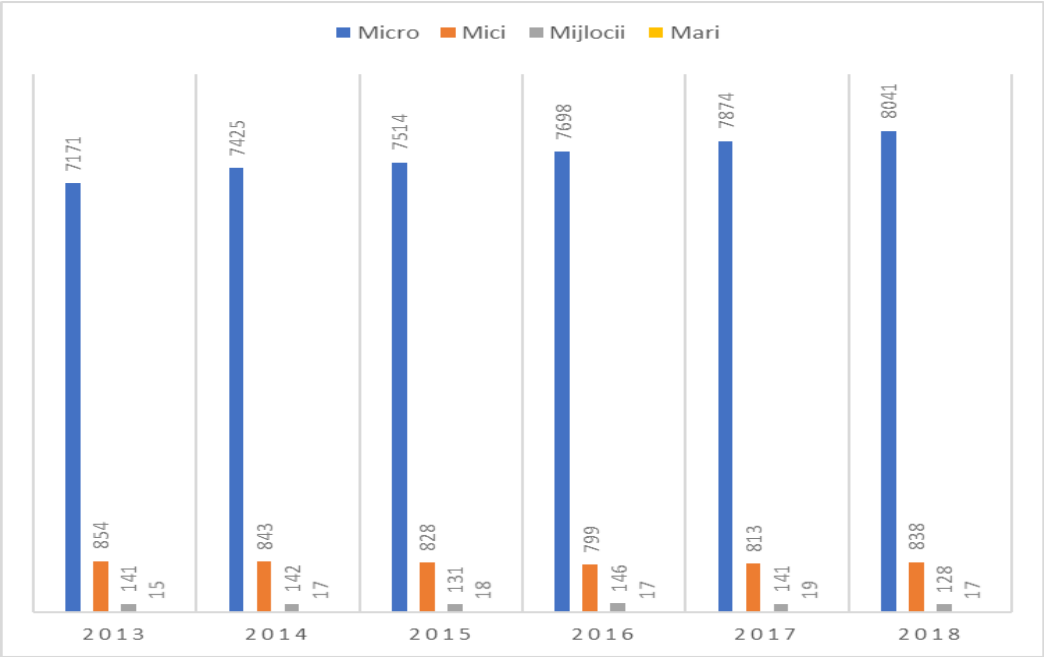

Fig. 3.2. Evoluția numărului de firme, pe tipuri, jud. Neamț[2]

După cum se observă, perioada a fost marcată de o creștere puternică a microîntreprinderilor, în paralel cu o ușoară descreștere a celorlalte tipuri de societăți.

[1] *Sursa: Planul de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2021-2027*
[2] Sursă: Anuarul statistic Județul Neamț, 2019

Pentru analizele realizate în continuare, a fost utilizată repartiția domeniilor de activitate pe cele 3 sectoare ale economiei, respectiv:

Tabel 3.3. Repartiția domeniilor de activitate pe sectoare ale economiei

Sector	Domeniu de activitate
Sector primar	Agricultura, silvicultura și pescuit
Sector secundar	Industria extractivă
	Industria prelucrătoare
	Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat
	Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare
	Construcții
Sector terțiar	Comerţ cu ridicata şi cu amănuntul; repararea autovehiculelor şi motocicletelor
	Transport şi depozitare
	Hoteluri şi restaurante
	Informaţii şi comunicaţii
	Intermedieri financiare şi asigurări
	Tranzacţii imobiliare
	Activităţi profesionale, ştiinţifice şi tehnice
	Activități de servicii administrative și activități de servicii suport
	Administrație publică și apărare, asigurări socuale din sistemul public
	Învăţământ
	Sănătate şi asistenţă socială
	Activităţi de spectacole, culturale şi recreative
	Activități ale organizațiilor și organismelor extrateritoriale
	Activități ale gospodăriilor private în calitate de angajator de personal casnic; activități ale gospodăriilor private
	Alte activități de servicii

Repartiția întreprinderilor active din județul Neamț, pe activități ale economiei naționale, pentru **anul 2019**, este evidențiată în tabelul următor:

Tabel 3.4. Repartiția întreprinderilor pe activități ale economiei naționale, număr, jud. Neamț, 2019[1]

Denumire Secțiuni CAEN Rev.2	**Număr întreprinderi**
Agricultură, silvicultură și pescuit	569
Industria extractivă	33
Industria prelucrătoare	1.577
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	12
Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	70
Construcții	1.161
Comerț cu ridicata și amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor	3.731
Transport și depozitare	973
Hoteluri și restaurante	747
Informații și comunicații	310
Intermedieri financiare și asigurări	116
Tranzacții imobiliare	213
Activități profesionale, științifice și tehnice	1.052
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	30
Învățământ	92
Sănătate și asistență socială	294
Activități de spectacole, culturale și recreative	190
Alte activități de servicii	263
TOTAL	**11.706**

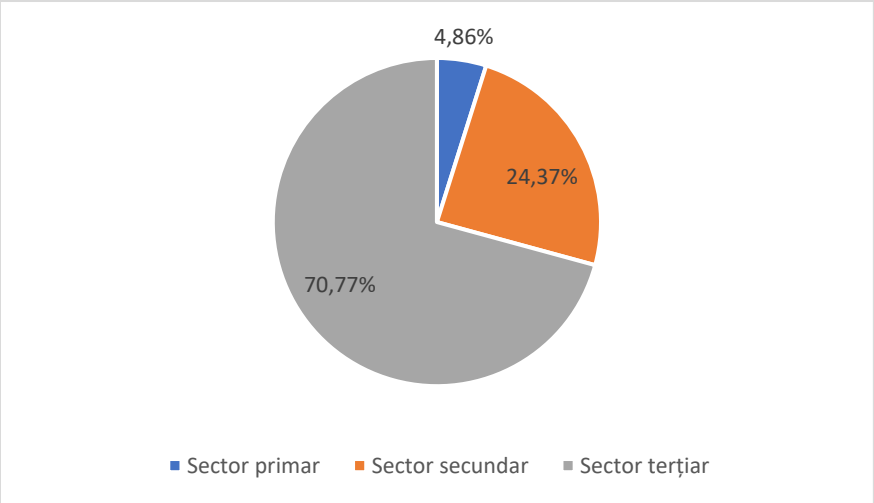

Fig. 3.3. Ponderea sectoarelor de activitate, număr întreprinderi, jud. Neamț, 2019[2]

[1] *Sursă: Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Neamț, 2019*
[2] *Sursă: Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Neamț, 2019*

Ponderea sectoarelor economice la nivelul judeţului este asemănătoare celei regionale. Din punct de vedere al numărului de salariaţi angajaţi în întreprinderile nemțene, structura este uşor diferită, întreprinderile din domeniul industriei şi construcţiilor și cele din sectorul comerțului angajând fiecare aproximativ 47%, respectiv 48% dintre salariaţii mediului de afaceri local.

Tabel 3.5. Numărul mediu al salariaților pe activități ale economiei naționale, jud. Neamț, 2019[1]

Denumire Secțiuni CAEN Rev.2	**Număr salariați**
Agricultură, silvicultură și pescuit	2.385
Industria extractivă	226
Industria prelucrătoare	18.198
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	65
Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	1.047
Construcții	5.260
Comerț cu ridicata și amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor	11.002
Transport și depozitare	3.527
Hoteluri și restaurante	2.508
Informații și comunicații	477
Intermedieri financiare și asigurări	716
Tranzacții imobiliare	408
Activități profesionale, științifice și tehnice	1.230
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	389
Administrație publică și apărare, asigurări sociale din sistemul public	241
Învățământ	921
Sănătate și asistență socială	476
Activități de spectacole, culturale și recreative	472
Alte activități de servicii	1.781
TOTAL	**51.329**

[1] *Sursă: Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Neamț, 2019*

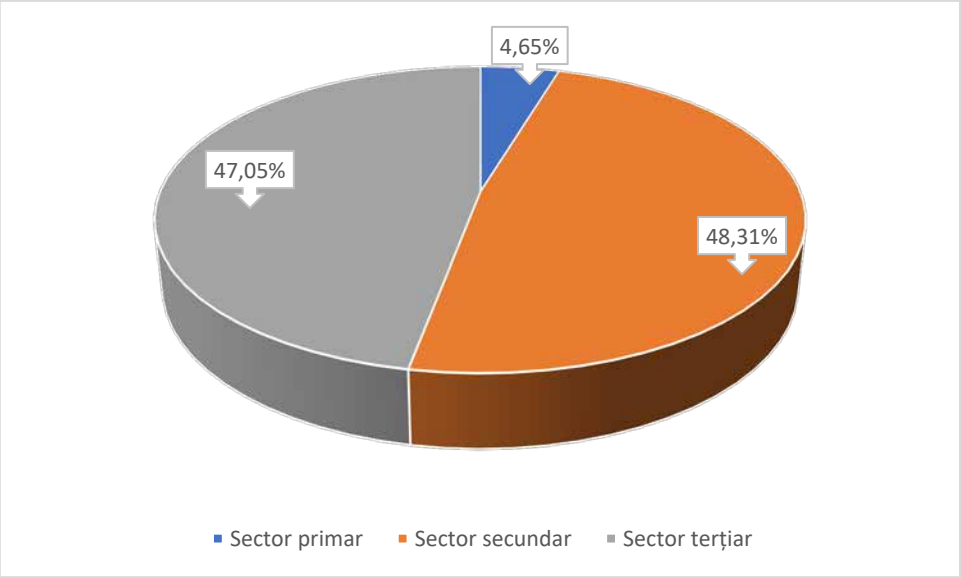

Fig. 3.4. Ponderea sectoarelor de activitate, număr angajați, jud. Neamț, 2019[1]

Pentru ambii indicatori selectați, se constată o preponderență a sectorului terțiar. Diferența este mai mică în cazul numărului de angajați, datorită faptului că în sectorul terțiar sunt majoritare societățile cu un număr mic de angajați.

La nivelul municipului Piatra - Neamț, numărul întreprinderilor la sfârşitul anului 2019 a fost de 4.153, cele mai importante domenii de activitate ale acestora fiind [2]:

- comerț cu ridicata de piese și accesorii pentru autovehicule,
- comert cu ridicata de componente și echipamente electronice și de telecomunicații,
- comert cu ridicata nespecializat de produse alimentare, băuturi și tutun.

Tabel 3.6. Repartiția întreprinderilor pe activități ale economiei naționale, număr, Municipiul Piatra - Neamț, 2019 [3]

Denumire Secțiuni CAEN Rev.2	Număr întreprinderi
Agricultură, silvicultură și pescuit	54
Industria extractivă	4
Industria prelucrătoare	437
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	1
Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de	20

[1] *Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Neamț, 2019*
[2] *Sursa: Planul de Dezvoltare Regionala Nord-Est2021-2027*
[3] *Sursă: Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Neamț, 2019*

decontaminare	
Construcții	380
Comerț cu ridicata și amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor	1.266
Transport și depozitare	311
Hoteluri și restaurante	217
Informații și comunicații	164
Intermedieri financiare și asigurări	60
Tranzacții imobiliare	111
Activități profesionale, științifice și tehnice	554
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	7
Învățământ	48
Sănătate și asistență socială	142
Activități de spectacole, culturale și recreative	99
Alte activități de servicii	129
TOTAL	**4.153**

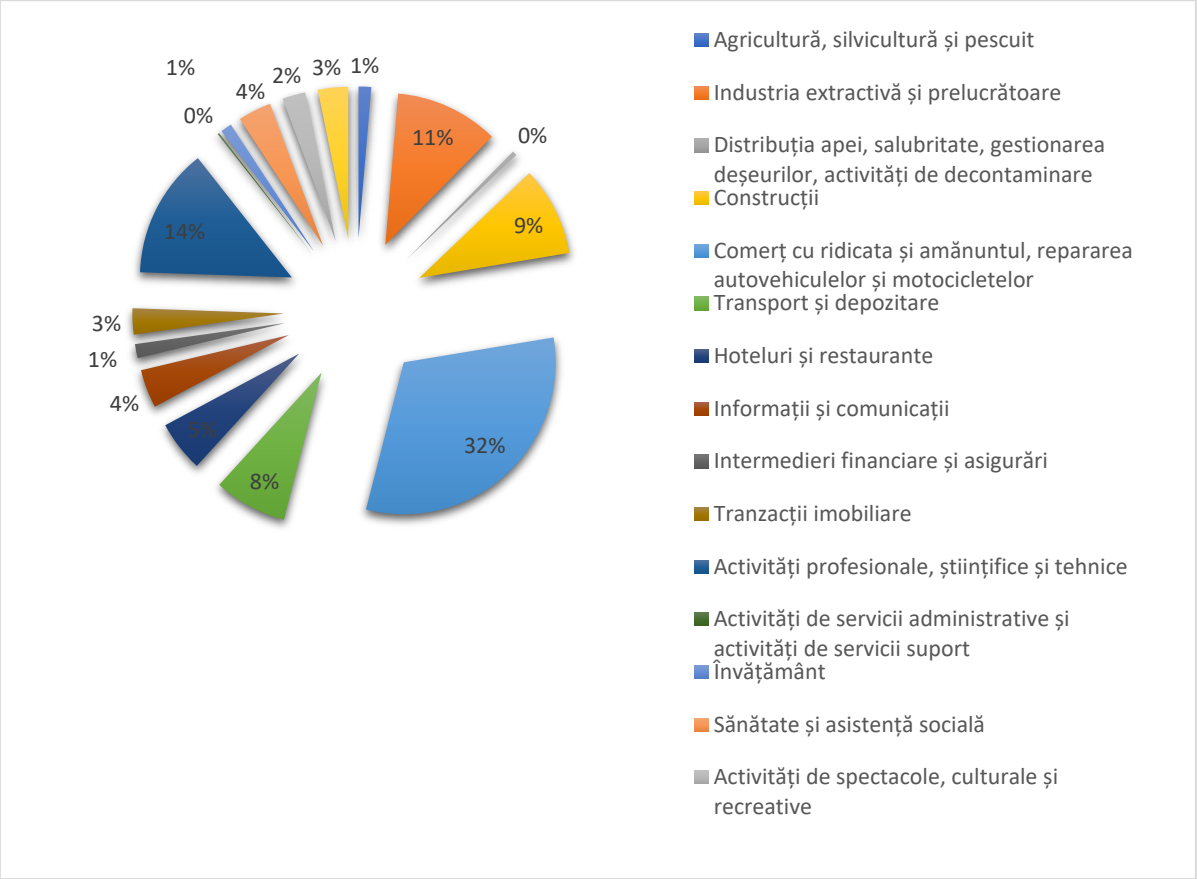

Fig. 3.5. Ponderea sectoarelor de activitate, număr întreprinderi, Municipiul Piatra-Neamț, 2019 [1]

[1] *Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Neamț, 2019*

Se constată faptul că activităţile economice sunt majoritar concentrate în sectorul terţiar – servicii, ocupând 78,43% din sectoarele economice, sectorul secundar – industrii şi construcţii – are o pondere de 20,27%, pe când restul de întreprinderi de 1,3% îşi desfăşoară activitatea în sectorul primar – agricultură, silvicultura şi pescuit.

Tabel 3.7. Numărul mediu al salariaților pe activități ale economiei naționale, Municipiul Piatra-Neamț, 2019 [1]

Denumire Secțiuni CAEN Rev.2	**Număr salariați**
Agricultură, silvicultură și pescuit	222
Industria extractivă	71
Industria prelucrătoare	3.795
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	1
Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	616
Construcții	1.921
Comerț cu ridicata și amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor	4.132
Transport și depozitare	1.473
Hoteluri și restaurante	906
Informații și comunicații	342
Intermedieri financiare și asigurări	484
Tranzacții imobiliare	261
Activități profesionale, științifice și tehnice	634
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	354
Administrație publică și apărare, asigurări sociale din sistemul public	103
Învățământ	467
Sănătate și asistență socială	169
Activități de spectacole, culturale și recreative	315
Alte activități de servicii	222
TOTAL	**17.327**

[1] *Sursă: Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Neamț, 2019*

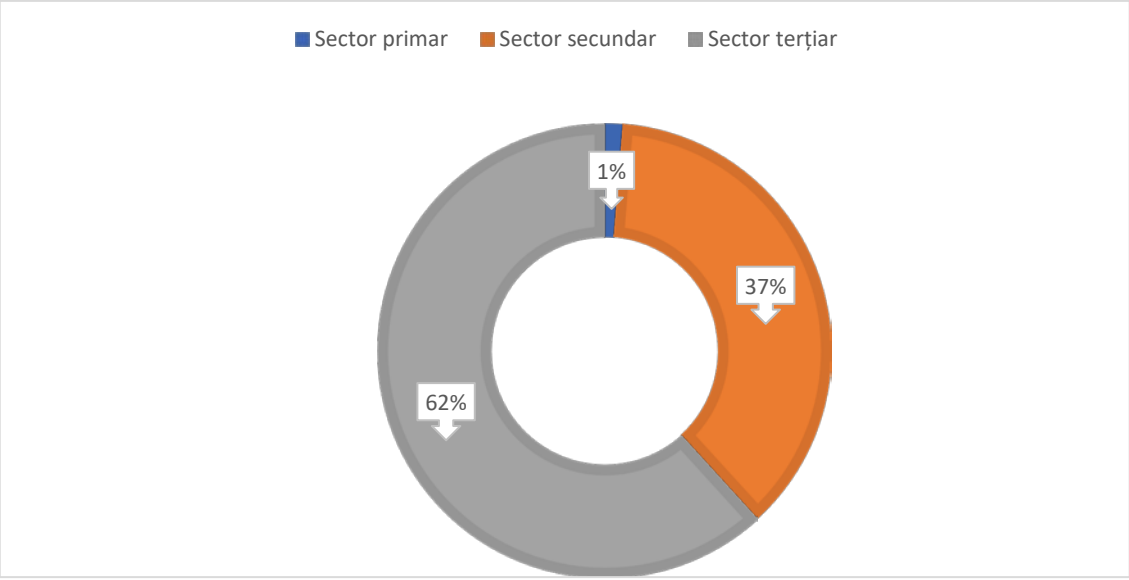

Fig. 3.6. Ponderea sectoarelor de activitate, număr angajați, Municipiul Piatra - Neamț, 2019[1]

Din punct de vedere al numărului de salariaţi angajaţi, în anul 2019, în întreprinderile din municipiu structura nu este diferită, în sensul că întreprinderile din sectorul comerțului au angajat majoritatea salariaţilor mediului de afaceri local.

3.2. CLUSTERE

Legislația română definește clusterele prin Hotărârea de Guvern 918/2016, ca fiind „grupări între executanți, utilizatori și/sau beneficiari, pentru implementarea de bune practici de nivel european, în vederea creșterii competitivității economice a operatorilor economici”. Clusterele sunt recunoscute ca unul dintre factorii cheie în strategiile de dezvoltare inteligentă a regiunilor, prin prisma capacității lor de stimulare a inovării.

În România, la 1 aprilie 2020, în evidența Ministerului Economiei, Direcția de Politici Industriale și Competitivitate, existau 76 de inițiative de cluster, dintre care 47 clustere sunt membre ale Asociației Clusterelor din România – CLUSTERO.

În Regiunea Nord-Est sunt evidențiate **11 clustere**, și anume:

- *Clusterul Regional de Turism - Asociația pentru Turism Bucovina* (Suceava),

[1] *Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Neamț, 2019*

- *Clusterul de tricotaje ASTRICO Nord-Est (Neamț),*
- *Clusterul de biotehnologie BioROne (Iași),*
- *Clusterul ICONIC – Interactive Cluster of New Media Industry (Iași),*
- *Clusterul tehnologii agroalimentare Ind-Agro-Pol,*
- *Clusterul Regional Inovativ de Imagistica Moleculară și Structurală Nord-Est -IMAGO-MOL (Iași),*
- *Clusterul Regional Inovativ EURONEST IT&C Hub (Iași),*
- *Clusterul „Breasla Constructorilor Ieșeni" (Iași),*
- *Clusterul Regional Inovativ de Bioeconomie Suceava-Botoșani (Suceava),*
- *Clusterul pentru Agricultura și Zootehnie „Agro Ferma" (Iași),*
- *Carpathian Furniture Cluster (Roman,* jud Neamt).

Dintre clusterele prezente în regiune, trei sunt membre ale *Asociației Clusterelor din România*: *ASTRICO Nord-Est* (Neamț), *IMAGO-MOL* (Iași) și *EURONEST IT&C Hub* (Iași).

După cum se observă din enumerarea de mai sus, în județul Neamț activează două clustere: *Clusterul de tricotaje ASTRICO Nord-Est* (Neamț) și *Carpathian Furniture Cluster* (Roman, jud Neamt).

Câteva firme din Municipiul Piatra Neamț fac parte din clusterul *ASTRICO Nord-Est*, care a fost înființat în anul 2010, prin încheierea unui parteneriat între asociația cu acelasi nume, Agenția pentru Dezvoltare Regionala Nord-Est, Facultatea de Textile Pielărie și Management Industrial a Universității Tehnice «Gheorghe Asachi» Iași, Institutul National de Cercetare Dezvoltare pentru Textile Pielărie – București și Inno Consult SRL – București. Clusterul activează în domeniul textile-îmbrăcăminte, fiind orientat pe activități de dezvoltare a unor tehnologii și produse inovative în domeniul textil, precum și pe activități de cercetare și învățământ în acest domeniu.

3.3. INFRASTRUCTURA DE AFACERI

Parcul industrial este definit prin Legea 186/2013, privind constituirea și funcționarea parcurilor industriale, ca "zona delimitată în cadrul căreia se desfășoară activități economice, de cercetare științifică, de valorificare a cercetării științifice și/sau de dezvoltare tehnologică, agroindustriale, logistice și inovative, industriale etc., într-un regim de facilități specific".

Prevederile aceleiași legi conferă dezvoltatorilor facilități de natura scutirilor de la plata impozitului pe terenuri, impozitului pe clădiri sau scutiri de la plata taxelor pentru eliberarea autorizației de construcții, precum și o serie de alte facilități specifice.

Situația parcurilor industriale din România, întocmită de *Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice* în octombrie 2019[1], indică prezența unui număr de 89 de parcuri industriale pe teritoriul țării.

În Regiunea Nord-Est figurează **șapte parcuri industriale**:

- ***Parcul Industrial Hemeiuș*** (HIT Parc), **județul Bacău** – 10,85 hectare, operațional;
- ***Parcul Industrial Botoșani*** – 12,95 hectare, operational;
- ***Parcul Industrial Iasi***, **județul Iași** – 18,60 hectare, green field;
- ***Parcul Industrial Miroslava***, **județul Iași** – 46,44 hectare, operational;
- ***Parcul Industrial Miroslava 2***, **județul Iași** – 25,20 hectare, green field;
- ***Parcul Industrial Ceahlău***, **județul Neamț** – 10,44 hectare, operațional;
- ***Parcul Industrial EAST EUROPEAN BORDER Siret*, județul Suceava** – 15,94 hectare, green field.

În ceea ce privește ***Parcul Industrial Ceahlău*, Neamț,** din februarie 2004, *S.C. Mecanica Ceahlău S.A.* deține titlul de *Parc industrial* - acordat prin *Ordinul M.D.R.A.P. nr 128/2004* - pentru suprafața de 10.44 hectare, din care:

- suprafața dezvoltată: 3,15 ha
- suprafața nedezvoltată: 7,29 ha (din care 4,43 ha suprafață construibilă, restul fiind ocupată de căi de acces, locuri de parcare, spații verzi, cale ferată).

[1] *Sursa: Planul de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2021-2027*

Serviciile oferite în cadrul parcului industrial sunt:

- ✓ **Servicii de bază**:
  - Locații pentru companii din industria usoara, constructii de masini, etc.
- ✓ **Servicii suport:**
  - pază împotriva incendiilor,
  - asistență medicală;
  - servicii de proiectare;
  - servicii de întreținere a imobilelor, utilajelor, instalațiilor;
  - servicii de expediție, încărcare-descărcare;
  - utilizarea macaralelor, a căii ferate;
  - distribuția utilităților și întreținerea liniilor aferente.

3.4. FORȚA DE MUNCĂ

Piaţa muncii, prin specificul său, reprezintă un complex de relaţii în care se regăsesc raporturile sociale dintre fiinţele umane şi evoluţia lor în timp şi spaţiu.

Piața forței de muncă din România s-a schimbat dramatic în timpul tranziției economice. Una din principalele caracteristici a fost și este reducerea numărului populației ocupate. Migrația externă a avut un rol major la micșorarea numărului populației din țara noastră. Fenomenul s-a manifestat mai accentuat în primii ani de după liberalizare, având o tendință de micșorare până la intrarea țării noastre în Uniunea Europeana, când populația se poate mișca nestingherită în interiorul granițelor UE. Evoluţia societăţii româneşti din ultimii ani a fost influenţată de reformele economice şi sociale, dar mai ales de criza economică, fenomene ce au transformat profund piaţa forţei de muncă.

Restructurarea întreprinderilor a condus la pierderi de locuri de muncă, care nu au fost compensate prin crearea de noi locuri de muncă.

Ocuparea forţei de muncă şi şomajul sunt două fenomene care produc consecinţele cele mai profunde în activitatea economică şi socială a unei localităţi.

Resursele de muncă reprezintă numărul persoanelor capabile de muncă pentru a desfășura una din activitățile economice naționale și cuprinde populația în limitele vârstei de muncă, în afara vârstei de muncă și cea inaptă de muncă.

Tabel 3.8. Evoluția resurselor de muncă pe sexe, jud. Neamț (mii persoane) [1]

Denumire	2014	2015	2016	2017	2018
Resurse de muncă, pe sexe, la sfârşitul anului, din care:	**272,5**	**269,4**	**270,9**	**267,8**	**262,1**
Masculin	145,8	143,9	144	142,9	138,3
Feminin	126,7	125,5	126,9	124,9	123,8
Rata de ocupare a resurselor de muncă	68	66,3	63,2	64	66

Structura forţei de muncă este în strânsă legătură cu dinamica populaţiei, şi constituie o premisă importantă în atragerea investiţiilor şi dezvoltarea unei regiuni. După cum se poate observa, tendința este de scădere de la un an la altul a resurselor de muncă din județ, tendință similară regiunii și țării în general.

Din punct de vedere statistic, ***populaţia activă*** reprezintă acea parte din populaţie care se încadrează în limitele legale de vârstă şi sănătate pentru a fi potenţial angajată la un moment dat. La nivelul județului Neamț se constată o scădere constantă a populației active, așa cum reiese din tabelul de mai jos:

Tabel 3.9. Evoluția populației active, jud. Neamț (mii persoane)[2]

Denumire	2015	2016	2017	2018	2019
Populație activă (mii persoane)	190,3	182,4	180,5	181,4	182

Populaţia ocupată este indicatorul care măsoară doar acea parte din populaţia activă care lucrează efectiv în economie. Evoluția populației ocupate la nivelul județului Neamt este următoarea:

Tabel 3.10. Evoluția populației ocupate, jud. Neamț (mii persoane)[3]

Denumire	2015	2016	2017	2018	2019
Populație ocupată (mii persoane)	178,7	171,2	171,5	173,1	174,6

[1] *Sursa: Direcția Regională de Statistică Neamț*
[2] *Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE*
[3] *Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE*

Așa cum se observă, în ultimii 4 ani indicatorul are o evoluție pozitivă, cu atât mai mult din punct de vedere procentual, valorile raportându-se la o populație activă mai mică.

În tabelul și graficul de mai jos este evidențiat numărul persoanelor angajate în sectoarele de activitate conform secțiunilor CAEN Rev. 2 din județul Neamț, la nivelul anului 2018. Se observă o concentrare masivă (34,14%) în sectorul primar – agricultură, silvicultură și pescuit – urmată de industria prelucrătoare și extractivă (19,24%) și sectorul comerțului cu o pondere de 15%. Restul sectoarelor dețin o pondere relativ redusă, singurele cu valori peste 5% fiind alte activități de servicii ale economiei (5,66%) și construcțiile (5,60%).

Tabel 3.11. Populaţia ocupată civilă, pe activităţi ale economiei naţionale sfârşitul anului 2018, jud. Neamț (mii persoane)

Denumire Secţiuni CAEN Rev.2	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
Mii persoane					
Judeţul NEAMŢ - TOTAL	**185.4**	**178.7**	**171.2**	**171.5**	**173.1**
Agricultură, silvicultură şi pescuit	78.1	67.6	58.1	58.6	59.1
Industrie - total	31.2	33.8	35.5	35.4	35.8
Industria extractivă	0.4	0.4	0.4	0.4	0.5
Industria prelucrătoare	28.4	31.1	32.7	32.6	32.8
Producţia şi furnizarea de energie electrică şi termică, gaze, apă caldă şi aer condiţionat	0.7	0.7	0.8	0.8	0.8
Distribuţia apei; salubritate, gestionarea deşeurilor, activităţi de decontaminare	1.7	1.6	1.6	1.6	1.7
Construcţii	8.6	8.7	8.7	9.3	9.7
Comerţ cu ridicata şi cu amănuntul; repararea autovehiculelor şi motocicletelor	26.3	27	26.4	26.2	26
Transport şi depozitare	6.5	7.1	7.6	8.1	8.4
Hoteluri şi restaurante	4	3.7	3.9	4.1	4.4
Informaţii şi comunicaţii	1	1.2	1.3	1.2	1.1
Intermedieri financiare şi asigurări	1.3	1.3	1.2	1.1	1.1
Tranzacţii imobiliare	0.7	0.8	0.9	0.7	0.5
Activităţi profesionale, ştiinţifice şi tehnice	1.8	1.9	2.1	2	2.1

Activităţi de servicii administrative şi activităţi de servicii suport	3.8	3.6	2.9	2.7	2.9
Administraţie publică şi apărare; asigurări sociale din sistemul public	3.8	4	3.8	3.9	4
Învăţământ	8.2	8.3	8.4	8.3	8
Sănătate şi asistenţă socială	7.4	7.5	7.7	7.7	7.9
Activităţi de spectacole, culturale şi recreative	1	1	0.8	1	0.9
Alte activităţi de servicii	1.7	1.2	1.9	1.2	1.2

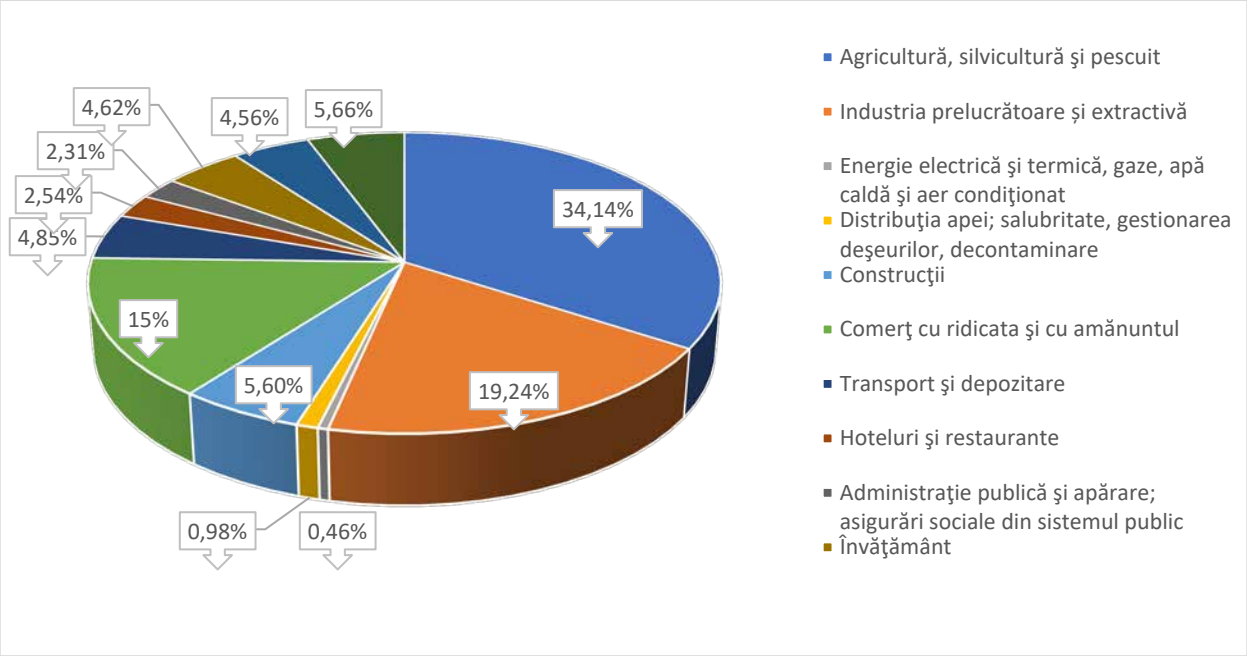

Fig. 3.7. Populaţia ocupată civilă, pe activităţi ale economiei naţionale, la sfârşitul anului 2018, jud. Neamț (mii persoane)

Conform datelor oficiale ale *AJOFM Neamț*, **evoluția numărului de șomeri și a ratei șomajului la nivel județean și în municipiul Piatra Neamț** în perioada 2016 - 2019 este următoarea:

Tabel 3.12. Evoluția numărului de șomeri, 2016-2019 (medie anuală)[1]

Denumire	2016	2017	2018	2019
Județul Neamț	10.923	10.157	9.096	7.595
Municipiul Piatra Neamț	1.008	741	648	725

[1] *Sursă: AJOFM Neamț*

Din analiza datelor prezentate mai sus se constată o scădere constantă a numărului de șomeri la nivelul județului și o evoluție similară la nivelul municipiului, cu excepția anului 2019.

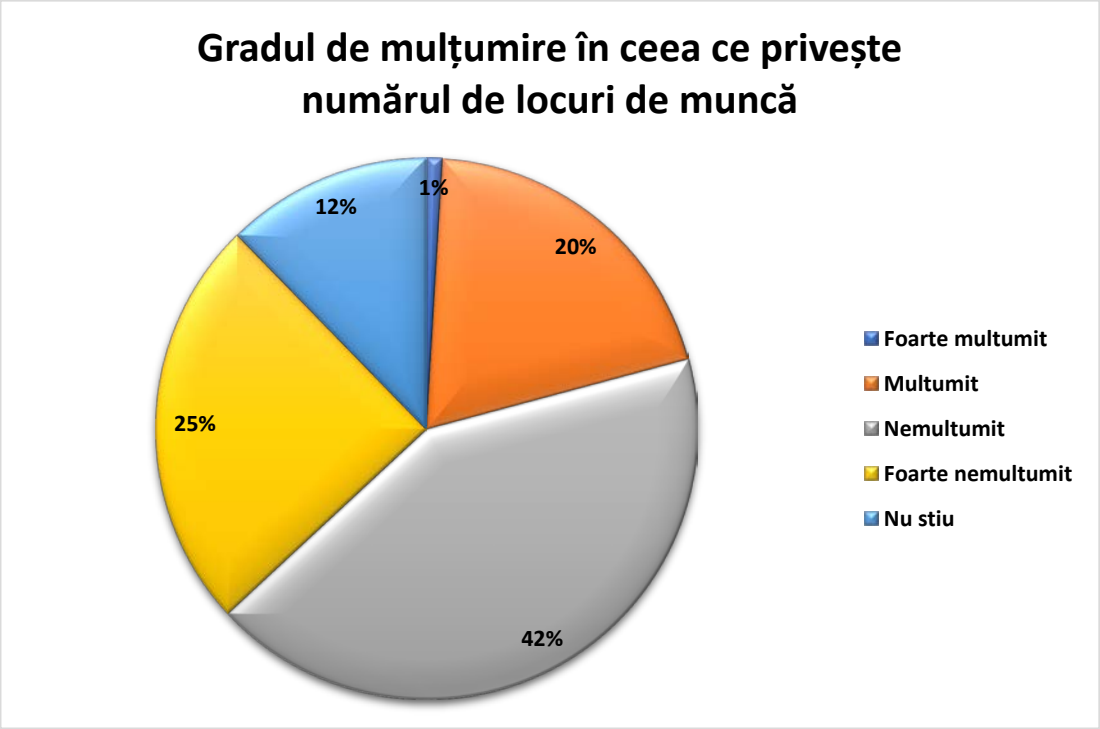

Fig. 3.8. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul de locuri de muncă

Din rezultatele sondajului realizat în procesul de consultare publică asupra Strategiei de Dezvoltare Durabilă 2021-2027 rezultă faptul că, la nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul de locuri de muncă marchează o preponderență pronunțată a persoanelor care s-au declarat nemulțumite sau foarte nemulțumite (67%), față de cele mulțumite sau foarte mulțumite (21%), în timp ce 12% nu și-au exprimat părerea.

4. INFRASTRUCTURA ȘI ECHIPAREA EDILITARĂ A MUNICIPIULUI

4.1. ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ LOCALĂ

Administraţia publică în Municipiul Piatra Neamţ este organizată şi funcționează în baza Codului Administrativ aprobat prin Ordonanța de Urgență nr. 57/2019.

Administrația publică din Municipiul Piatra Neamț funcționează pe baza principiilor descentralizării, autonomiei locale, desconcentrării serviciilor publice, eligibilității autorităților administrației publice locale, legalității și al consultării cetățenilor în soluționarea problemelor locale de interes deosebit.

Autoritățile administrației publice din Municipiul Piatra Neamț sunt **Consiliul local**, ca autoritate deliberativă și **Primarul**, ca autoritate executivă.

Consiliul Local al Municipiului Piatra Neamţ este constituit din 23 consilieri locali, aleşi prin vot universal, egal, direct, secret şi liber exprimat, în condiţiile stabilite de legea pentru alegerea autorităţilor administraţiei publice locale. Cosilierii își desfășoară activitatea în comisii, astfel:

- ***Comisia nr.1*** – activităţi economico-financiare, studii, prognoze economico-sociale, buget, finanţe şi administrarea domeniului public şi privat al municipiului;
- ***Comisia nr.2*** – amenajarea teritoriului şi urbanism, protecţia mediului;
- ***Comisia nr.3*** – servicii publice, comerţ, turism, proiecte, programe cu finanţare externă, cooperare inter-instituţională pe plan intern şi extern, înfrăţiri cu unităţi administrativ-teritoriale din alte ţări
- ***Comisia nr.4*** – activităţi social-culturale, învăţământ, sănătate, familie, muncă, protecţie socială, protecţie copii, tineret şi sport;
- ***Comisia nr.5*** – administraţie publică locală, juridic şi disciplină;

Primarul, viceprimarii, administratorul public, secretarul municipiului și aparatul de specialiate al primarului constituie structura funcțională numită *Primăria Municipiului Piatra Neamț*.

Organigrama aparatului de specialitate al *Primarului Municipiului Piatra Neamț* și a *Serviciului Public Comunitar Local de Evidență a Persoanelor* este prezentată succint mai jos.

Numărul total de funcții este de 277, din care 222 funcții publice și 52 funcții contractuale. Funcțiile publice sunt structurate după cum urmează: 30 funcții publice de conducere și 192 funcții publice de execuție.

Organigrama a fost structurată pe direcţii, servicii, birouri şi compartimente, după cum urmează:

- Direcția Urbanism si Cadastru
  - ✓ Serviciul Urbanism și Autorizări în construcții
    - o compartiment autorizări în construcții
    - o compartiment urbanism
    - o compartiment acord unic
  - ✓ Serviciul cadastru și nomenclator stradal
    - o compartiment cadastru
    - o ompartiment nomenclator stradal
- Direcția Tehnică
  - ✓ Serviciul Investiții și Lucrări Publice
    - o Compartiment investiții
    - o Compartiment întreținere obiective aflate în proprietatea municipiului
  - ✓ Biroul Gospodărie Municipală
    - o Compartiment de Mediu
    - o Compartiment Servicii Publice
    - o Compartiment Rețele Utilități Publice
  - ✓ Biroul Managementul Situațiilor de Urgență
    - o Compartiment Prevenire
    - o Compartiment Intervenție
- Direcția Patrimoniu
  - ✓ Biroul Administrare Patrimoniu
    - o Compartiment Evidență și Valorificare Patrimoniu
    - o Compartiment administrare obiective aflate în proprietatea Municipiului
  - ✓ Biroul Autorizări Comerciale și Transport Public
    - o Compartiment Autorizări Comerciale și Transport
    - o Compartiment administrare parcări
  - ✓ Biroul Administrare Piețe
  - ✓ Biroul Administrare spații locative
    - o Compartiment fond locativ
    - o Compartiment sprijinirea și îndrumarea asociațiilor de proprietari

- Direcția Dezvoltare și Implementare Programe
  - ✓ Serviciul Monitorizare Proiecte
  - ✓ Serviciul Unitatea de Implementare a Proiectelor
  - ✓ Biroul Elaborare Proiecte
- Direcția Economică
  - ✓ Serviciul Financiar Contabil
  - ✓ Serviciul Buget, Guvernanță Corporativă
    - o Compartiment Buget Local
    - o Compartiment Învățământ Preuniversitar de Stat
    - o Compartiment Colectare Venituri din Gestionare Directă
    - o Compartiment Guvernanță Corporativă
- Direcția Resurse Umane, Administrativ
  - ✓ Biroul Administrativ
  - ✓ Compartiment resurse umane
  - ✓ Compartiment Securitate și Sănătate în muncă
  - ✓ Compartiment comunicare internă
- Biroul Audit intern și Control Servicii Publice
  - ✓ Compartiment Audit Public Intern
  - ✓ Compartiment Inspecție și Control Servicii Publice de Interes Local
- Serviciul G.I.S, I.T.
  - ✓ Compartiment G.I.S.
  - ✓ Compartiment I.T.
- Biroul Achiziții Publice și Contractarea Serviciilor Sociale
- Biroul Comunicare
  - ✓ Compartiment Promovare Locală, Audiențe, Sesizări
  - ✓ Compartiment relația cu Mass-Media
- Serviciul Ppublic Comunitar Local de Evidența Persoanei
  - ✓ Biroul Stare Civilă
  - ✓ Biroul Public Comunitar Local de Evidență a Persoanelor
- Serviciul Administrație Publică Locală
  - ✓ Compartiment Monitorizare Proceduri Administrative
  - ✓ Compartiment Administrație Publică Locală, Registratură și Arhivă
  - ✓ Compartiment Secretariat și Asistență Juridică Consiliu Local
  - ✓ Compartiment Autoritate Tutelară
- Serviciul Juridic
  - ✓ Compartiment Legislație și Avizare Contracte
  - ✓ Compartiment Contencios Juridic
- Compartiment Registru Agricol

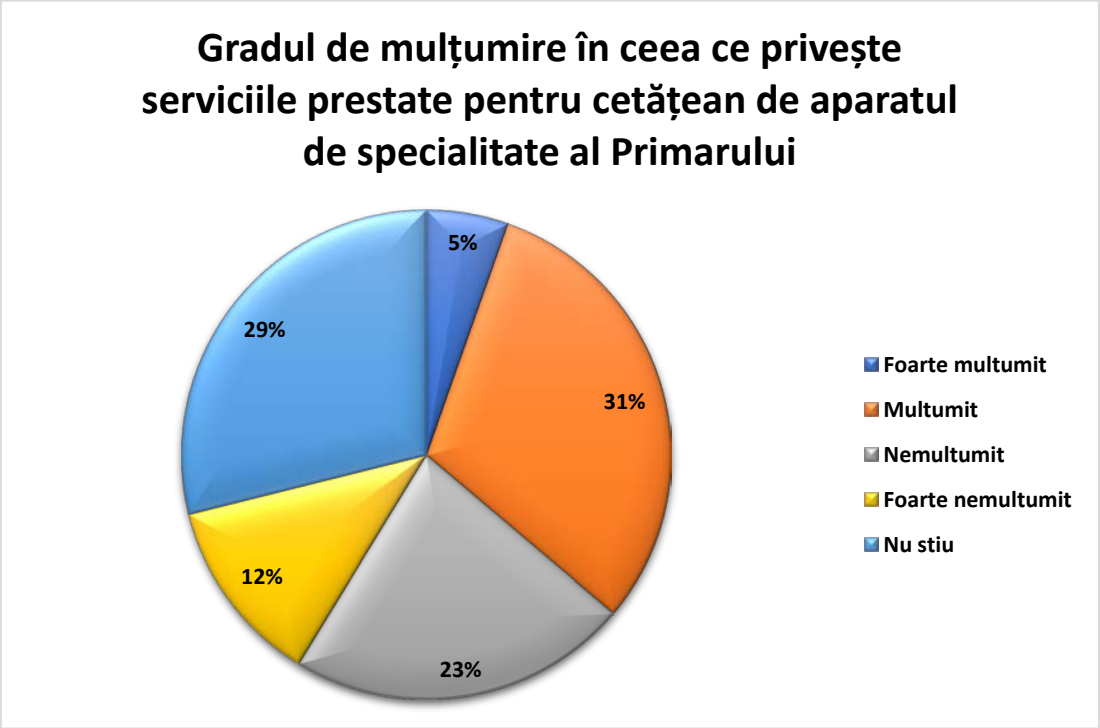

Fig. 4.1. Gradul de mulțumire în ceea ce privește serviciile prestate pentru cetățean de aparatul de specialitate al Primarului

Din rezultatele sondajului realizat în procesul de consultare publică asupra Strategiei de Dezvoltare Durabilă 2021-2027 rezultă faptul că, la nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește serviciile prestate pentru cetățean de aparatul de specialitate al Primarului marchează o pondere aproximativ egală a persoanelor care s-au declarat mulțumite sau foarte mulțumite (36%), față de cele nemulțumite sau foarte nemulțumite (35%), în timp ce 29% nu s-au exprimat.

Analizând răspunsurile la nivelul fiecărui cartier, pentru a putea extrage niște concluzii asupra gradului de mulțumire al cetățenilor, răspunsurile sunt reprezentate grafic mai jos, sub forma procentelor pe fiecare cartier în parte:

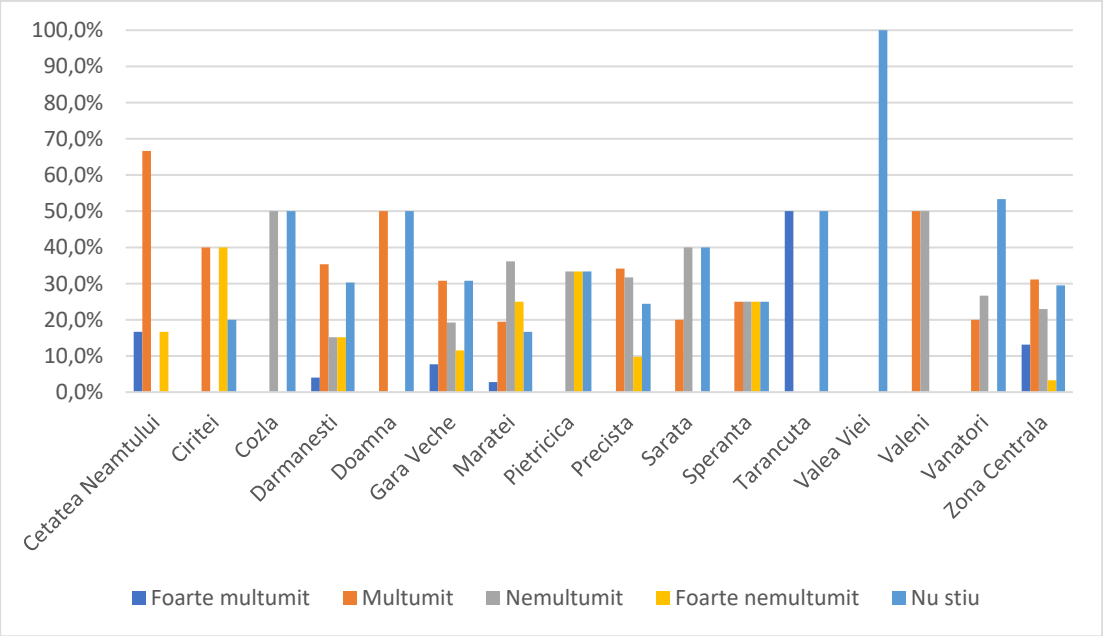

Fig. 4.2. Gradul de mulțumire în ceea ce privește serviciile prestate pentru cetățean de aparatul de specialitate al Primarului (la nivel de cartier)

Din analiza răspunsurilor, se constată următoarele:

- La extrema pozitivă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria mulțumiți și foarte mulțumiți (peste 75%), se află locuitorii din cartierele Cetatea Neamțului, Dărmănești, Doamna, Gara Veche, Țărăncuța, Zona Centrală
- Un procent aproximativ egal de locuitori foarte mulțumiți sau mulțumiți, respectiv nemulțumiți sau foarte nemulțumiți corespunde cartierelor Ciritei, Văleni
- La extrema negativă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria nemulțumiți și foarte nemulțumiți se regăsesc cartierele Cozla, Mărăței, Pietricica, Sarata, Speranța, Vânători.

4.2. STRUCTURA FUNCȚIONALĂ A TERITORIULUI

4.2.1. Mediul urban: poli de dezvoltare urbană, zone metropolitane

Banca Mondială, prin studiul realizat în iunie 2017 - *„Orase Magnet-Migrație și Navetism în România"* delimitează ariile urbane funcționale în cinci categorii: **poli naționali, regionali, interjudețeni, județeni** și **locali**.

În ceea ce privește regiunea Nord-Est, studiul încadrează zonele urbane funcționale aferente, în trei din categoriile mai sus mentionate. Astfel, municipiul Iași este inclus în categoria polilor regionali, **municipiile Bacău, Suceava și Piatra - Neamț în categoria polilor județeni**, iar municipiile Botoșani și Vaslui în categoria polilor locali.

Polii regionali sunt zone urbane funcționale cu următoarele caracteristici:

- ⇒ primesc peste 50.000 de navetiști zilnic;
- ⇒ au premisele necesare pentru a susține creșterea economică;
- ⇒ sunt orașe universitare, care oferă un flux constant de forță de muncă calificată și care pot desfășura activități cu valoare ridicată mare;
- ⇒ acordă sprijin inovării și dezvoltării centrelor de afaceri și facilitează astfel legătura dintre profesioniști, cadre universitare și societatea civilă.

Polii județeni sunt definiți ca zone urbane funcționale care au atras peste 10.000 de migranți, în primul rând din județele din care fac parte. În această categorie a fost încadrat și **municipiul reședință de județ Piatra - Neamț**.

Studiul Băncii Mondiale identifică o serie de caracteristici ale acestor poli:

- au un potențial de urbanizare rapidă, având o rezervă mare de populație în jurul lor, care ar putea migra și contribui la creșterea urbană a acestor zone, daca i s-ar oferi oportunități de dezvoltare;
- au un potențial turistic ridicat, mai ales Piatra - Neamț și Suceava;
- au o pondere a populației active sub media națională, la fel și salariile medii la nivel județean;
- atrag migranți în principal din zone rurale;
- primesc între 10.000 și 20.000 de navetiști zilnic;

- necesită investiții în sectorul industrial;
- se bazează în principal pe sectorul manufacturier pentru stimularea creșterii și dezvoltării.

În iunie 2020, a fost constituită oficial ***Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Piatra - Neamț***, având ca membri:

- ***Municipiul Piatra-Neamț***
- ***Municipiul Bicaz***
- ***Comunele Alexandru cel Bun, Bodești, Gârcina, Războieni și Tarcău***.

Și alte localități aflate pe o rază de 30 km în jurul municipiului Piatra Neamț și-au exprimat intenția să adere la *Zona Metropolitană Piatra-Neamț* în perioada următoare. Astfel, până în prezent și-au exprimat intenția de aderare la Zona Metropolitană comunele Girov, Podoleni, Ștefan cel Mare, Dragomirești, Negrești și Orașul Roznov.

Populația domiciliată a Zonei Metropolitane Piatra-Neamț era la finalul lunii iunie 2019 de 141.813 persoane, din care 85,11% reprezintă populația urbană. Comunele cu cele mai mari ponderi ale populației (între 3,2 și 4,2%) în totalul populației domiciliate a zonei metropolitane Piatra-Neamț sunt Alexandru cel Bun, Gârcina și Bodești.

Studiul Băncii Mondiale „*Orașe Magnet-Migrație și Navetism în România*" enumeră localitățile de proveniență a majorității migranților și navetiștilor pentru zona urbană funcțională aferentă municipiului Piatra-Neamț:

- Localitățile de proveniență a migranților: Piatra-Neamț, Iași, București, Roman, Bacău, Târgu Neamț, Bicaz, Roznov, Bărgaoani, Alexandru cel Bun, Săvinești, Girov;
- Localitățile de proveniență a navetiștilor: Dumbrava Rosșe, Alexandru cel Bun, Roznov, Zănești, Girov, Roman, Pangarati, Garcina.

Studiul realizat de Banca Mondială în anul 2017, prezintă situația zonelor urbane functionale mai mici, care au înregistrat o scădere a ponderii populației în populația regiunii. Acest fapt s-a produs ca urmare a emigrării populației, precum și migrării către zone urbane funcționale mai mari. Astfel de zone din regiunea Nord-Est sunt municipiile Piatra - Neamț și Vaslui, care conform studiului, au pierdut peste 15% din populație, o scădere dublă în comparație cu scăderea medie înregistrată la nivel național.

4.2.2. Structura funcțională a Municipiului Piatra-Neamț

Municipiul Piatra Neamţ se compune astăzi din trupul principal Piatra Neamţ şi foste aşezări rurale distincte: Ciritei, Vânători şi Doamnei care deşi devenite relativ recent cartiere ale municipiului, încă îşi păstrează caracterul rural anterior. Aceasta a făcut ca municipiul să se dezvolte şi pe malul drept al Râului Bistriţa, fără să aibă legături bune între ambele maluri, prin traversarea CF şi a Râului Bistriţa.

Suprafața teritoriului administrativ al municipiului Piatra Neamț însumează 7.735,5 ha, din care 4.433,3 ha în extravilan și 3.302,2 ha în intravilan.

Evoluția suprafeței administrative este prezentată în tabelul următor:

Tabel 4.1. Evoluția suprafeței administrative a Municipiul Piatra-Neamț, 2016-2019[1]

Categorie de folosință	**Suprafață (ha)**			
	2016	**2017**	**2018**	**2019**
Extravilan	5.347,5	5.347,5	5.347,5	4.433,3
Intravilan	2.388,0	2.388,0	2.388,0	3.302,2
Suprafață teritoriu administrativ	**7.735,5**	**7.735,5**	**7.735,5**	**7.735,5**

Teritoriul administrativ al municipiului Piatra Neamț se compune din teritoriul intravilan, terenuri forestiere, terenuri agricole, ape, drumuri și teren neproductiv. În intravilan se găsesc zonele naturale protejate: locurile fosilifere Cozla și Pietricica, iar în extravilan: Cernegura (loc fosilifer și pădurea Gosman), Dealul Vulpii – Botoaia (rezervație botanică).

Bilanțul teritoriului administrativ stabilit prin *Planul Urbanistic General* 2018 este următorul:

[1] Sursa: Direcția urbanism și cadastru, Primăria Municipiului Piatra Neamț

Tabel 4.2. Bilanțul teritoriului administrativ Piatra Neamț[1]

Nr. crt.	Folosința terenului	Suprafața	
		ha	%
1	**TERITORIU INTRAVILAN, din care:**	**3.302,19**	**42,68%**
1.1	Trup principal	2.953,97	
1.2	Doamna	100,37	
1.3	Văleni	151,14	
1.4	Ciritei	128,61	
2	**TERENURI FORESTIERE**	**3.233,16**	**41,80%**
3	**TEREN AGRICOL**	**575,68**	**7,45%**
3.1	Arabil	164,68	
3.2	Pășune	217,0	
3.3	Fânețe	168,0	
3.4	Vii și livezi	26,0	
4	**ALTELE**	**624,47**	**8,07%**
4.1	Ape și bălți	136,2	
4.2	Drumuri	415,5	
4.3	Neproductiv	40,69	
	TOTAL TERITORIU ADMINISTRATIV	**7.735,50**	**100%**
5	**ZONELE NATURALE PROTEJATE SITUATE IN AFARA INTRAVILANULUI**		
5.1	Cernegura (loc fosilier)	198,20	
5.2	Dealul Vulpii – Botoaia (rezervație botanică – ochiul de stepă)	2,00	

Structura terenului extravilan, în funcție de forma de proprietate și de categoria de folosință este prezentată în tabelele următoare:

[1] Sursă: Planul Urbanistic General 2018

Tabel 4.3. Evoluția structurii terenului extravilan, după forma de proprietate (2016-2019)[1]

Specificaţie	Teren agricol	Teren neagricol	Teren total	Ponderea din totalul suprafeței administrative
	ha	ha	ha	%
	2016			
Proprietate publică	46,0	3.883,7	**3.929,7**	50,1%
Proprietate privată	1381,8	2.424,0	**3.805,8**	49,9%
	2017			
Proprietate publică	46,0	3.883,7	**3.929,7**	50,1%
Proprietate privată	1381,8	2.424,0	**3.805,8**	49,9%
	2018			
Proprietate publică	46,0	3.883,7	**3.929,7**	50,1%
Proprietate privată	1381,8	2.424,0	**3.805,8**	49,9%
	2019			
Proprietate publică	46,0	3.428,6	**3.474,6**	44,9%
Proprietate privată	529,7	3.731,2	**4.260,9**	55,1%
	2020			
Proprietate publică	46,0	3.428,6	**3.474,6**	44,9%
Proprietate privată	529,7	3.731,2	**4.260,9**	55,1%

Tabel 4.4. Evoluția terenului extravilan, în funcție de categoria de folosință, 2016-2019[2]

CATEGORIE DE FOLOSINȚĂ	SUPRAFAȚA (ha)			
	2016	**2017**	**2018**	**2019**
1. Teren agricol, din care:	**1147,0**	**1147,0**	**1147,0**	**575,7**
Arabil	651,0	651,0	651,0	164,7
Pășuni	277,0	277,0	277,0	217,0
Fânețe	187,0	187,0	187,0	168,0
Vii și livezi	32,0	32,0	32,0	26,0

[1] Sursa: Direcția urbanism și cadastru, Primăria Municipiului Piatra Neamț
[2] Sursa: Direcția urbanism și cadastru, Primăria Municipiului Piatra Neamț

2. Teren neagricol, din care:	**4200,5**	**4200,5**	**4200,5**	**3857,6**
Păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră	3448,0	3448,0	3448,0	3233,2
Ape și bălți	216,0	216,0	216,0	168,2
Drumuri	415,5	415,5	415,5	415,5
Neproductiv	121,0	121,0	121,0	40,7
TOTAL TEREN EXTRAVILAN (1+2)	**5347,5**	**5347,5**	**5347,5**	**4433,3**

În ceea ce privește intravilanul, evoluția în funcție de destinația terenului, pentru aceeași perioadă de referință, este prezentată în continuare.

Tabel 4.5. Evoluția intravilanului, în perioada 2016-2019 (2020), în funcție de destinația terenului[1]

Destinație teren	**Suprafaţa (ha)**				
	2016	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Zone rezidenţiale Zone mixte propuse	1066,5 -	1066,5 -	1066,5 -	1389,9 252,9	1389,9 252,9
Zonă centrală Instituţii publice şi servicii comunitare	113,7 42,6	113,7 42,6	113,7 42,6	102,0 33,5	102,0 33,5
Spaţii verzi, parcuri, activităţi sportive, perdele de protecţie Păduri în intravilan Islazuri	189,8 136,3 132,8	189,8 136,3 132,8	189,8 136,3 132,8	224,5 0,00 160,0	224,5 0,00 160,0
Zonă industrială	297,3	297,3	297,3	130,9	130,9
Zonă unitaţi agricole	46,0	46,0	46,0	-	-
Zone cu destinaţie specială	55,0	55,0	55,0	89,0	89,0
Terenuri aferente căilor de comunicaţii feroviare	35,65	35,65	35,65	19,2	19,2
Terenuri aferente căilor de comunicaţii rutiere	112,3	112,3	112,3	198,2	198,2
Lucrări tehnico-edilitare	23,8	23,8	23,8	12,1	12,1
Zonă gospodărie comunală	105,2	105,2	105,2	76,8	76,8
Alte zone (neconstruibil, ape, etc)	31,2	31,2	31,2	136,75	136,75
Total	**2388,0**	**2388,0**	**2388,0**	**3302,2**	**3302,2**

[1] Sursa: Direcția urbanism și cadastru, Primăria Municipiului Piatra Neamț

Bilanțul terenului intravilan este cel evidențiat în tabelul următor:

Tabel 4.6. Bilanțul zonelor funcționale din intravilan Piatra Neamț[1]

Nr. crt.	Zonificarea teritoriului	Suprafață	
		ha	%
1.	**ZONE INSTITUȚII ȘI SERVICII (CP1a, CP1b, CA1, CA2, CB1, CB2), din care:**	**102,02**	**3,09%**
	Zone situate în afara zonei centrale, care cumulează funcții municipale, poli urbani (CB1, CB2)	19,80	0,60%
	Zona centrală (CA1, CA2)	70,31	2,13%
	Zona Centrului istoric (CP1a, CP1b)	11,91	0,36%
2.	**ZONE LOCUINȚE (L1a, L1b, L1c, L1d, L2, L3, L4), din care:**	**1389,81**	**42,09%**
	Locuințe individuale (L1, L2)	1253,52	37,96%
	Locuințe colective medii (L3)	89,64	2,71%
	Locuințe colective înalte (L4)	46,65	1,41%
3.	**FUNCȚIUNI CUPRINSE ÎN ALTE SUBZONE FUNCȚIONALE**	**35,51**	**1,01%**
	Unități comerciale de importanță locală	1,02	0,03%
	Unități de învățământ	14,29	0,43%
	Unități sanitare	7,33	0,22%
	Unități culturale	8,29	0,25%
	Unități administrative	2,59	0,08%
4.	**CULTE (F)**	**6,56**	**0,20%**
5.	**ZONA MIXTĂ CU FUNCȚIUNI COMPLEXE (M1)**	**232,95**	**7,59%**
6.	**ZONA MIXTĂ – LOCUINȚE, COMERȚ/SERVICII, CASE DE VACANȚĂ (M2)**	**353,36**	**10,70%**
7.	**ZONA UNITĂȚI INDUSTRIALE (A1, A2)**	**130,89**	**3,93%**
	Unități industriale mari	95,72	2,90%
	Unități industriale mici și mijlocii	35,17	1,07%
8.	**ZONE SPAȚII VERZI AMENAJATE ȘI**	**483,23**	**14,63%**

[1] Sursă: Planul Urbanistic General 2018

	PLANTAȚII FORESTIERE		
	Zone spații verzi amenajate/neamenajate, sport, agrement, protecție (V1a, V2a, V2b, V3a, V3b, V4, V5, V6, V8)	224,48 (inclusiv 37,50 din parcul Cozla)	6,80%
	Parcul Cozla	60,97+37,50 (inclus în registrul sp.verzi)	1,85%
	Dealul Pietricica	37,83	1,15%
	Islazuri (Is)	159,95	4,84%
9.	**ZONA TURISTICĂ (B1)**	**17,83**	**0,53%**
10.	**CONSTRUCTII TEHNICO-EDILITARE (R)**	**12,10**	**0,37%**
11.	**ZONA GOSPODĂRIE COMUNALĂ (G1, G2)**	**76,79**	**2,33%**
12.	**ZONA CĂI DE COMUNICAȚII, din care:**	**217,41**	**6,58%**
	Transporturi rutiere (T1)	198,19	6,00%
	Transporturi feroviare (T2)	19,22	0,58%
13.	**ZONA CU DESTINAȚIE SPECIALĂ (S)**	**88,98**	**2,69%**
14.	**APE ȘI ZONE UMEDE**	**136,75**	**4,14%**
15.	**TERENURI NEAFECTATE DE AMENAJĂRI (agricole, neagricole)**	**0**	**0%**
	TOTAL TERITORIU INTRAVILAN	**3302,19**	**100%**
	Zona de protecție sanitară a infrastructurii tehnico-edilitare	109,82	3,29%

Teritoriul municipiului cuprinde în intravilan zone funcționale determinate de folosința principală și natura activităților dominante, între care există relații complexe în cadrul sistemului urban.

Zonele propuse prin *Regulamentul Local de Urbanism al Municipiului Piatra Neamț* (unități teritoriale de referință) sunt următoarele:

- ***UTR 1 – ZONA CENTRALĂ*** - Funcțiunea dominantă: instituții, servicii publice de interes general și rezidențială cu subzone funcționale situate în limitele zonei de protecţie a monumentelor istorice şi arhitectural urbanistice, subzona centrală cu funcţiunea de centru de afaceri, subzona centrală cu funcţiuni complexe și

subzona serviciilor publice dispersate în afara zonelor protejate și subzona mixtă - conţinând instituţii, servicii de interes general (servicii manageriale, tehnice, profesionale, sociale, colective şi personale, comerţ, hoteluri, **restaurante, recreere), activităţi productive mici nepoluante şi locuinţe;**

- ***UTR 2 – PRECISTA -*** Funcțiunea dominantă: rezidențială cu subzone de locuinţe colective; subzona serviciilor publice dispersate în afara zonelor protejate; subzona mixtă - conţinând instituţii, servicii de interes general (servicii manageriale, tehnice, profesionale, comerţ, restaurante, recreere și locuințe); subzona transporturilor feroviare; subzona mixtă locuințe, case de vacanță, pensiuni turistice, servicii – comerț, alimentație publică și spaţii verzi cu amenăjari cultural – sportive;
- ***UTR 3 – SARATA*** – funcțiune mixtă – conţinând subzone cu instituţii și servicii de interes general (servicii manageriale, tehnice, profesionale, comerţ, depozite, restaurante, recreere); activităţi productive şi de servicii cu unităţi predominant industriale; subzone de locuinţe individuale şi colective; subzona transporturilor feroviare; spaţii verzi pentru protecţia cursurilor de apă și de protecţie faţă de infrastructura tehnică
- ***UTR 4 – ȚĂRĂNCUȚA*** – funcțiune dominantă rezidențială: cu subzone de locuinţe individuale şi colective; subzona mixtă – conţinând subzone cu instituţii și servicii de interes general (servicii manageriale, tehnice, profesionale, comerţ, restaurante, recreere); subzona unităţilor mici şi mijlocii productive şi de servicii; subzona cimitirelor; spaţii verzi pentru protecţia cursurilor de apă și de protecţie sanitară.
- ***UTR 5 – VALEA VIEI*** – funcțiune dominantă preponderent rezidențială: cu subzone de locuinţe individuale şi colective; spaţii verzi pentru protecţia cursurilor de apă și zona echipamentelor tehnice majore;
- ***UTR 6 – COZLA*** – funcțiune dominantă parcuri şi plantaţii situate în zonele fosilifere protejate; pârtii de sky şi amenajări sportive în cadrul plantaţiilor forestiere; spaţii verzi publice cu acces limitat de folosinţă specializată – grădini zoologice și subzona de locuinţe individuale și subzona mixtă locuințe, case de vacanță, pensiuni turistice, servicii – comerț, alimentație publică;
- ***UTR 7 – CETATEA NEAMȚULUI*** – funcțiune dominantă preponderent rezidențială cu locuinţe individuale; subzona activităților legate de culte; parcuri, grădini şi scuaruri publice orăşeneşti şi fâşii plantate publice; spaţii verzi pentru protecţia

cursurilor de apă; subzona cimitirelor și zona echipamentelor tehnice majore;

- ***UTR 8 – DĂRMĂNEȘTI*** – funcțiunea dominantă: rezidențială cu subzone de locuinţe individuale și colective; subzona serviciilor publice dispersate în afara zonelor protejate; subzona mixtă - conţinând instituţii, servicii de interes general (servicii manageriale, tehnice, profesionale, comerţ, restaurante, recreere) activităţi productive mici nepoluante şi locuinţe; subzona activităților legate de culte și spaţii verzi cu amenajări cultural – sportive;
- ***UTR 9 – PIETRICICA*** – funcțiunea dominantă: rezidențială, parcuri şi plantaţii situate în zonele fosilifere protejate, cu subzone de locuinţelor individuale şi colective; subzona mixtă locuințe, case de vacanță, pensiuni turistice, servicii – comerț, alimentație publică; subzona unităţilor mici şi mijlocii productive şi de servicii; subzona cimitirelor și zona echipamentelor tehnice majore;
- ***UTR 10 – MĂRĂȚEI*** – funcțiunea dominantă: rezidențială cu subzone de locuinţe individuale și colective; subzona serviciilor publice dispersate în afara zonelor protejate; subzona mixtă - conţinând instituţii, servicii de interes general (servicii manageriale, tehnice, profesionale, comerţ, restaurante, recreere) activităţi productive mici nepoluante şi locuinţe; subzona mixtă locuințe, case de vacanță, pensiuni turistice, servicii – comerț, alimentație publică; subzona activităților legate de culte; subzona unităţilor mici şi mijlocii productive şi de servicii; subzona transporturilor feroviare; subzona construcţiilor şi amenajărilor izolate pentru gospodărie comunală și parcuri, grădini şi scuaruri publice orăşeneşti şi fâşii plantate publice;
- ***UTR 11 – GARA VECHE*** – funcțiune dominantă preponderent rezidențială cu locuinţe individuale; subzonă mixtă cu clădiri având regim de construire continuu sau discontinuu; subzona unităţilor mici şi mijlocii productive şi de servicii; subzone cu destinaţie specială; parcuri, grădini şi scuaruri publice orăşeneşti şi fâşii plantate publice;
- ***UTR 12 – CIRIȚEI*** – funcțiune dominantă preponderent rezidențială cu locuinţe individuale; subzone mixtă cu clădiri având regim de construire continuu sau discontinuu; subzona activităților legate de culte; subzona cimitirelor, parcuri, grădini şi scuaruri publice orăşeneşti şi fâşii plantate publice;
- ***UTR 13 – SPERANȚA*** – funcțiune dominantă preponderent rezidențială cu locuinţe individuale; subzonă mixtă cu clădiri având regim de construire continuu sau discontinuu; subzona unităţilor mici şi mijlocii productive şi de servicii; subzone cu destinaţie

specială; parcuri, grădini şi scuaruri publice orăşeneşti şi fâşii plantate publice;

- ***UTR 14 – VÂNĂTORI*** – funcțiune mixtă – conţinând subzone cu instituţii si servicii de interes general (servicii manageriale, tehnice, profesionale, comerţ, depozite, restaurante, recreere); activităţi productive şi de servicii cu unităţi predominant industriale și unităţi mici şi mijlocii productive şi de servicii; subzone de locuinţelor individuale şi colective; subzona construcţiilor şi amenajărilor izolate pentru gospodărie comunală – depozitul ecologic de deșeuri; subzona transporturilor feroviare; spaţii verzi pentru protecţia cursurilor de apă;
- ***UTR 15 – VĂLENI*** – funcțiune dominantă preponderent rezidențială cu locuinţe individuale; subzona mixtă locuințe, case de vacanță, pensiuni turistice, servicii – comerț, alimentație publică; subzona de turism şi agrement, case de vacanță, subzona serviciilor publice dispersate în afara zonelor protejate; subzona unităţilor mici şi mijlocii productive şi de servicii; subzona activitatilor legate de culte; subzona cimitirelor; parcuri, grădini şi scuaruri publice orăşeneşti şi fâşii plantate publice; spaţii verzi pentru protecţia cursurilor de apă si subzone cu destinaţie specială;
- ***UTR 16 – DOAMNA*** – funcțiunea dominantă: rezidențială mixtă locuințe, case de vacanță, pensiuni turistice, servicii – comerț, alimentație publică; subzona de turism şi agrement, case de vacanță; locuinţe individuale; subzona cimitirelor; baze de agrement, parcuri de distracţii, poli de agrement la nivel municipal și spaţii verzi pentru protecţia cursurilor de apă.

Spațiile verzi sunt situate pe terenuri aparținând domeniului public și privat al municipiului Piatra Neamț.

Conform datelor preluate din ***Registrul Spațiilor Verzi***, actualizat în 2018, **în municipiu** există 229,73 ha de spații verzi din care: spații verzi amenajate (SVA) – 69,57 ha, spații verzi cu vegetație spontană (SVVS) – 154,68 ha și terenuri degradate (TD) – 5,47 ha, ceea ce conduce la o medie de aproximativ **20,43 m^2 spațiu verde pe cap de locuitor** (raportat la o populaţie de 112.451 de locuitori, la 1 iulie 2019, conform INS).

Opinia populației, rezultată ca urmare a analizei răspunsurilor la chestionarul on-line, este sintetizată în graficele de mai jos.

La nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește administrarea parcurilor/spațiilor verzi marchează o preponderență a

persoanelor care s-au declarat mulțumite sau foarte mulțumite (53%), față de cele nemulțumite sau foarte nemulțumite (41%).

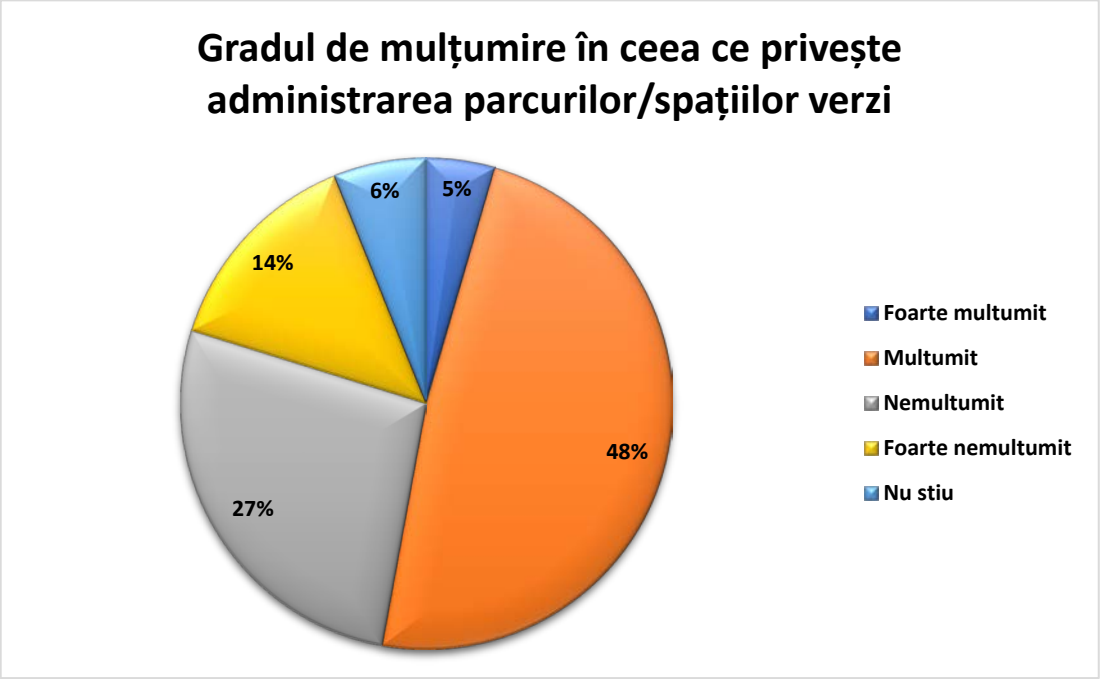

Fig. 4.3. Gradul de mulțumire în ceea ce privește administrarea parcurilor/spațiilor verzi

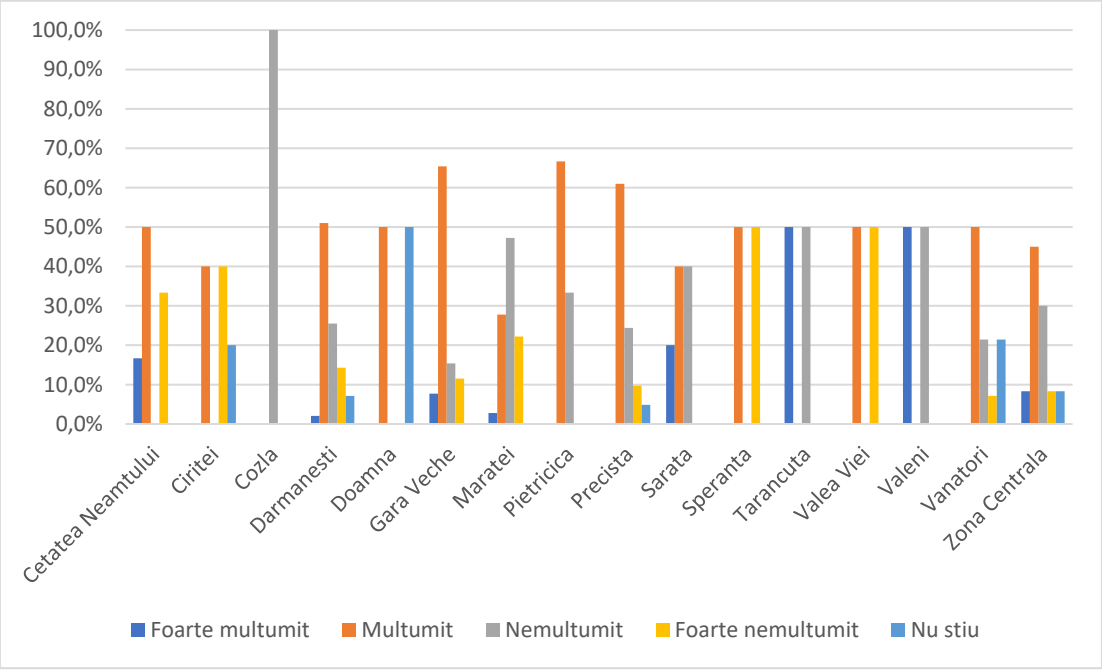

Fig. 4.4. Gradul de mulțumire în ceea ce privește administrarea parcurilor/spațiilor verzi (la nivel de cartier)

Din analiza răspunsurilor la nivel de cartier, se constată următoarele:

- La extrema pozitivă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria mulțumiți și foarte mulțumiți (peste 75%), se află locuitorii din cartierele Cetatea Neamțului, Dărmănești, Doamna, Gara Veche, Pietricica, Precista, Sarata;
- Un procent aproximativ egal de locuitori foarte mulțumiți sau mulțumiți, respectiv nemulțumiți sau foarte nemulțumiți corespunde cartierelor Ciritei, Speranța, Țărăncuța, Valea Viei, Vânători, Zona Centrală;
- La extrema negativă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria nemulțumiți și foarte nemulțumiți se regăsesc cartierele Cozla, Mărăței.

În ceea ce privește gradul de mulțumire în ceea ce privește starea parcurilor și grădinilor publice se constată o pondere aproximativ egală a persoanelor care s-au declarat mulțumite sau foarte mulțumite (51%), față de cele nemulțumite sau foarte nemulțumite (48%).

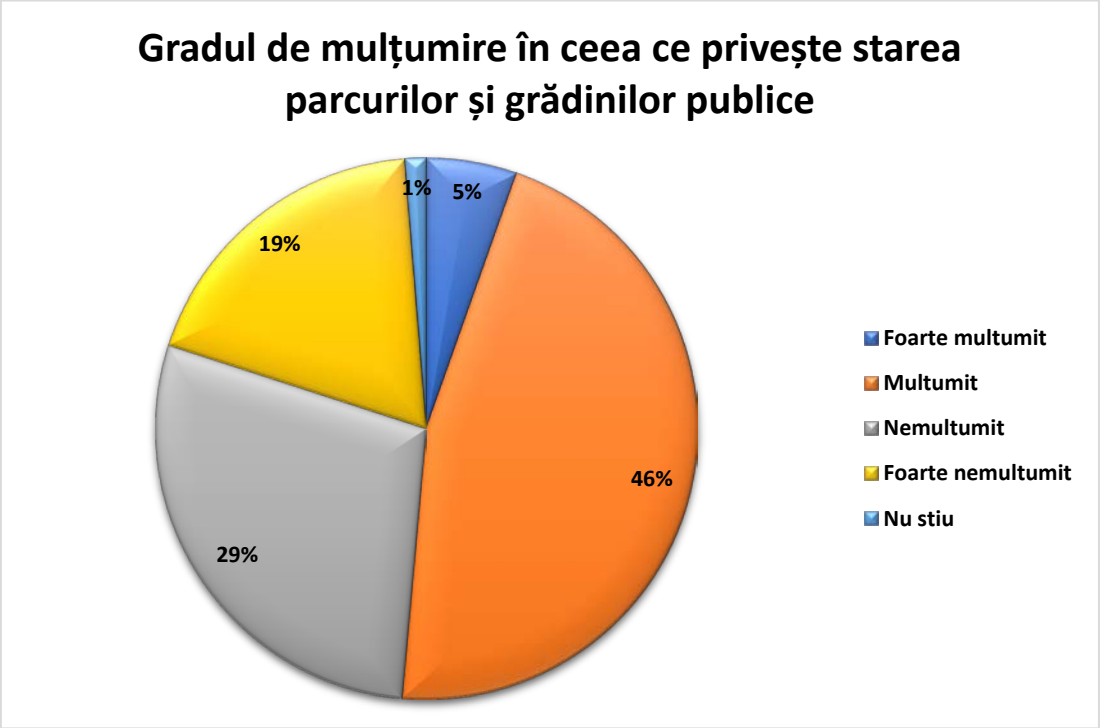

Fig. 4.5. Gradul de mulțumire în ceea ce privește starea parcurilor și grădinilor publice

Analizând răspunsurile la nivelul fiecărui cartier, sub forma procentelor pe fiecare cartier în parte:

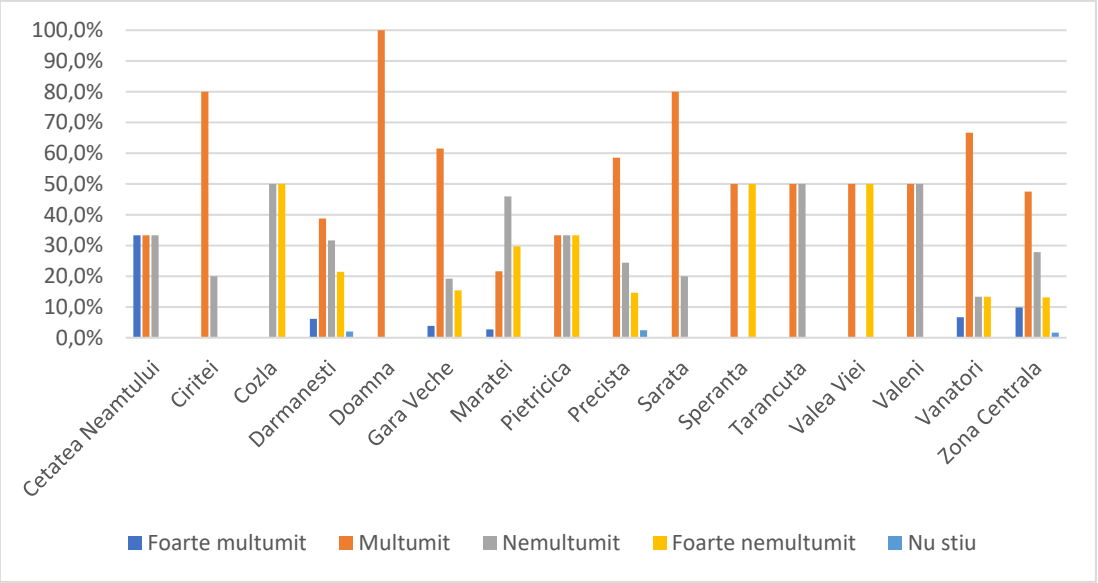

Fig. 4.6. Gradul de mulțumire în ceea ce privește starea parcurilor și grădinilor publice (la nivel de cartier)

Din analiza răspunsurilor, se constată următoarele:

- La extrema pozitivă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria mulțumiți și foarte mulțumiți, se află locuitorii din cartierele Cetatea Neamțului, Ciritei, Doamna, Gara Veche, Precista, Sarata, Vânători și Zona Centrală.
- Un procent aproximativ egal de locuitori foarte mulțumiți sau mulțumiți, respectiv nemulțumiți sau foarte nemulțumiți corespunde cartierelor Speranța, Țărăncuța, Valea Viei și Văleni
- La extrema negativă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria nemulțumiți și foarte nemulțumiți se regăsesc cartierele Cozla, Dărmănești, Mărăței, Pietricica.

În ceea ce privește **zona de agrement și dotări turistice**, conform noului PUG sunt prevăzute locații în arealele cu un cadru natural pitoresc, cu vedere spre masivele muntoase şi cu intrări accesibile în zonele:

- *Zona de agrement Bâtca Doamnei;*
- *Zona turistică a masivului Cozla.*

Zona dotărilor turistice va însuma o suprafaţă de **17,83 ha**, reprezentând **0,53 %** din intravilan.

În prezent, zona sportivă și de agrement este reprezentată de:

- ***Sala Polivalentă a Clubului Sportiv Ceahlăul Piatra Neamţ*** (sala mare, sala antrenament lupte/box, sala de forţă, cantină, mini-hotel, complex refacere, teren zgură handbal, două terenuri tenis bitum şi trei terenuri tenis zgură, sector antrenament aruncări, sărituri) - are

aproximativ 4.852,7 mp suprafață construită și 12.262,36 mp suprafață desfășurată;

- ***Stadionul Ceahlăul Piatra Neamţ*** - are aproximativ 18.000 mp (inclusiv terenul principal și tribunele aferente);
- ***Asociația Club Sportiv Orhideea*** - club privat care are în componență 2 terenuri de tenis și unul polivalent marcat pentru tenis cu piciorul, minifotbal, handbal, cursuri de fitness și tenis pentru inițiere. De asemenea, are o zonă generoasă de 1500 mp spațiu de relaxare cu terasă și spațiu verde, unde copii se pot juca.
- ***Complexul de Agrement Ștrandul Piatra Neamț*** (bazine de înot, terenuri de tenis, volei, handball, baschet, mini-fotbal, patinoar artificial, pistă bowling, alei, plajă, etc.);
- ***Complexul Vip San Gym*** (bazin înot, fitness, bodybuilding, tenis de masă, gimnastică aerobică, etc.).

La acestea se adaugă și spațiile de joacă pentru copii amenajate în diferite zone ale municipiului, precum:

Tabel 4.7. Locuri de joacă Cartier Dărmănești

Nr. crt.	***Locatie loc joaca str-zona***
1.	Str.Aurorei - zona bl.AS
2.	Str.Clement Pompiliu - zona bl.ANL
3	Str.Nufarului - zona bl.ANL
4.	Str.Mihai Viteazu - zona bl.Cl-C2
5.	Str.Mihai Viteazu int Al.Ulmilor
6.	Str. Constantin Matase - Garofitei-zona bl.14
7.	Str.Aleea Ulmilor - zona bl.31
8.	Str.Aleea Ulmilor - zona bl.40
9.	Str.Nicolae lorga - zona bl.44
10.	Str.Nicolae lorga - zona blS2-53
11.	Str.Mihai Viteazu - zona bl.CS
12.	Str.Negoiului - zona bl.E6

Tabel 4.8. Locuri de joacă Cartier Mărăței

Nr. crt.	***Locatie loc joaca str-zona***
1.	Str.Privigetorii - zona bl.Al
2.	Str.Privighetorii - zona bl.A3
3	Str.Privighetorii - zona bl.lS
4.	Str.Privighetorii int Traian
5.	Str.Progresului - zona bl.020
6.	Str.Aleea Plaiului - zona bl.8 vis a vis gradinița Floare de Colț
7.	Str.Veseliei - zona bl.04
8.	Str.Castanilor
9.	Str.Fermelor - zona blF9
10.	Str.Gen.Oascalescu - zona bl.T3-T4
11.	Str.Oimitrie leonida - zona bl.G6-G7
12.	Str.Maratei - zona bl.B7
13.	Str.Progresului - zona bl.032
14.	Str.Lamaitei – Brândușelor
15.	Str.lzvoare - zona cartier Speranța

Tabel 4.9. Locuri de joacă Cartier Precista

Nr. crt.	***Locatie loc joaca str-zona***
1.	Str.Rovine - zona bl.E7
2.	Str.N.Grigorescu- zona bl.G12
3	Str.Plevnei - zona bl.F13
4.	Str.Unirii - zona bl.G9
5.	Str.Ecoului - vis a vis de Școala 10
6.	Str.Ecoului - zona bl.FS
7.	Str.Ecoului - zona bl.F9
8.	Str.lndependenței - zona bl.KS
9.	Str.Plutașului - zona bl.K4
10.	Aleea Tineretului - incinta Ștrand
11.	Decebal - zona bl.Al-A2
12.	Str.Negoiului - zona bl.E6

Tabel 4.10. Locuri de joacă Cartier Centru

Nr. crt.	***Locatie loc joaca str-zona***
1.	Str.Rodnei - zona bl.08
2.	Str.Mihai Eminescu - zona bl.45-47
3	Decebal - zona bl.turn Ozana
4.	Str.Paharnicului - zona bl.B2

5.	P-ta Ștefan cel Mare - zona bl.C2-C3
6.	Dacia - zona bl.3
7.	Aleea Trei Caldari - zona Colibele Haiducilor
8.	Dacia - zona bl.11
9.	Str.Petru Rareș - zona complex Aurora

La nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul și starea terenurilor de sport în aer liber marchează o preponderență a persoanelor care s-au declarat nemulțumite sau foarte nemulțumite (66%), față de cele mulțumite sau foarte mulțumite (26%).

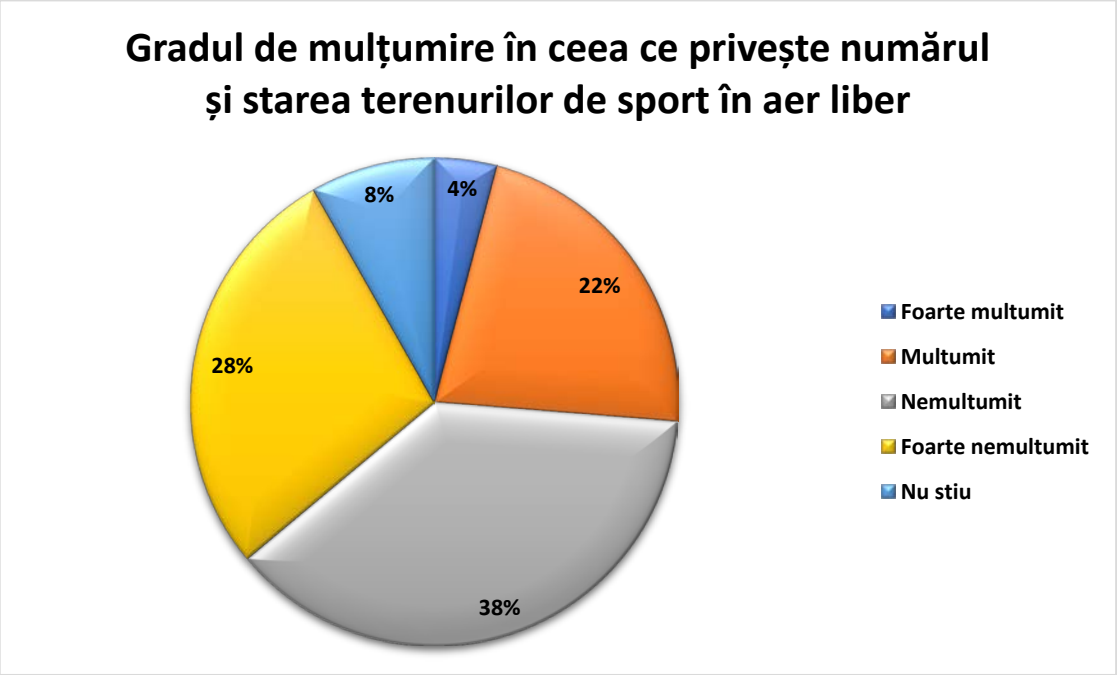

Fig. 4.7. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul și starea terenurilor de sport în aer liber din cartier

Analizând răspunsurile la nivelul fiecărui cartier, acestea sunt reprezentate grafic mai jos, sub forma procentelor pe fiecare cartier în parte:

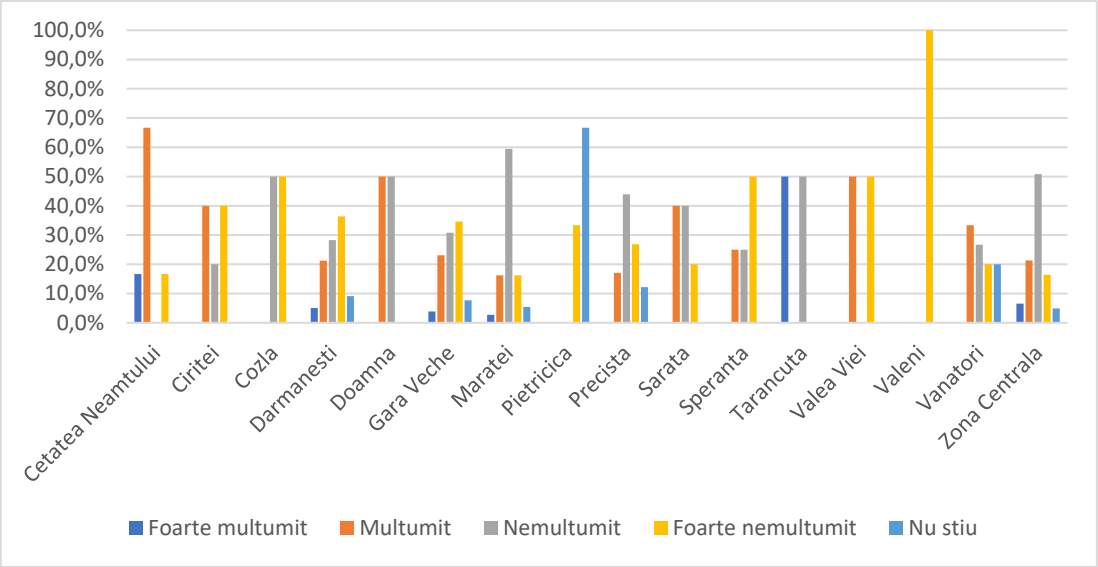

Fig. 4.8. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul și starea terenurilor de sport în aer liber din cartier (la nivel de cartier)

Din analiza răspunsurilor, se constată că, exceptând cartierele Cetatea Neamțului (răspunsuri pozitive), respectiv Doamna, Țărăncuța, Valea Viei (răspunsuri echilibrate), locuitorii din celelalte cartiere și-au exprimat nemulțumirea.

În ceea ce privește numărul și starea locurilor de joacă pentru copii, la nivelul municipiului, gradul de mulțumire marchează o preponderență a persoanelor care s-au declarat nemulțumite sau foarte nemulțumite (58%), față de cele mulțumite sau foarte mulțumite (35%).

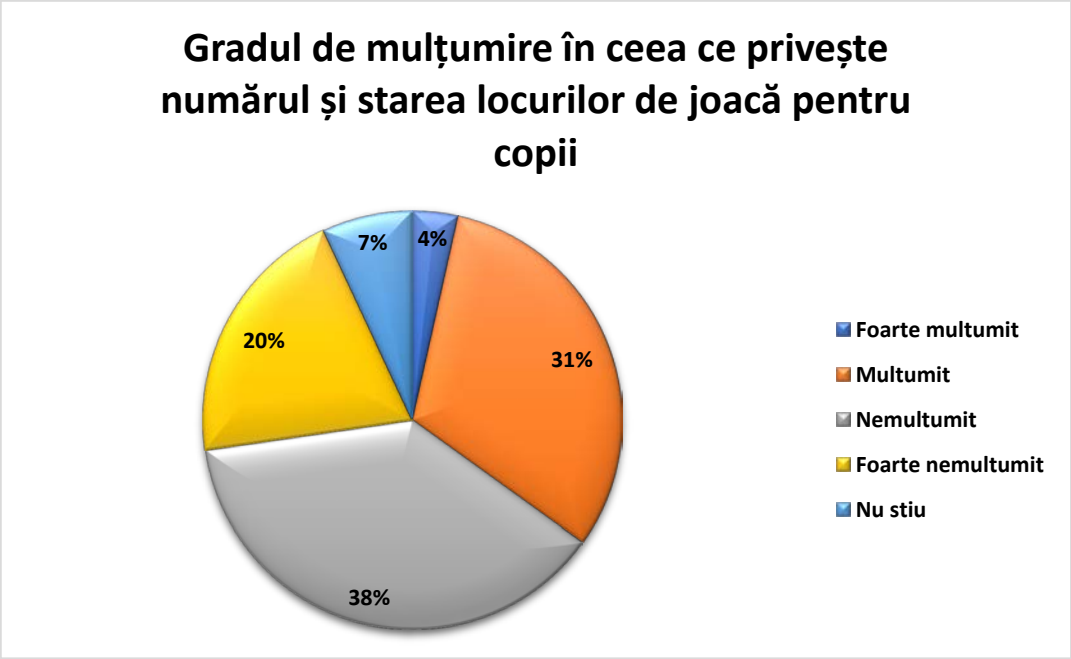

Fig. 4.9. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul și starea locurilor de joacă pentru copii din cartier

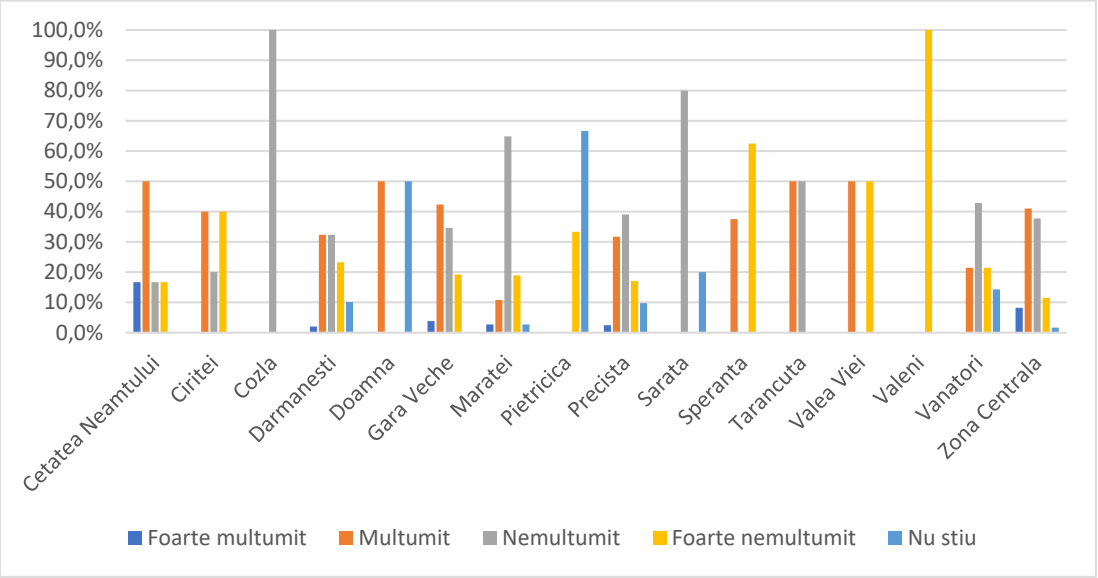

Fig. 4.10. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul și starea locurilor de joacă pentru copii din cartier (la nivel de cartier)

Din analiza răspunsurilor la nivel de cartier, se constată următoarele:

- La extrema pozitivă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria mulțumiți și foarte mulțumiți, se află locuitorii din cartierele Cetatea Neamțului, Doamna;
- Un procent aproximativ egal de locuitori foarte mulțumiți sau mulțumiți, respectiv nemulțumiți sau foarte nemulțumiți corespunde cartierelor Țărăncuța, Gara Veche, Valea Viei și Zona Centrală;
- La extrema negativă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria nemulțumiți și foarte nemulțumiți se regăsesc cartierele Ciritei, Cozla, Dărmănești, Mărăței, Pietricica, Precista, Sarata, Speranța, Văleni. Vânători.

4.3. FONDUL LOCATIV

Fondul locativ constituie totalitatea încăperilor locative, indiferent de forma de proprietate, inclusiv case de locuit, case specializate (cămine, case-internat pentru invalizi, veterani, case speciale pentru bătrâni singuratici şi altele), apartamente, încăperi de serviciu şi alte încăperi locative în alte construcţii utile pentru locuit.

Fondul locativ pe forme de proprietate se divizează astfel:

- **fondul locativ public** - fondul locativ care se află în proprietatea statului
- **fondul locativ privat** - fondul care se află în proprietatea cetăţenilor şi a persoanelor juridice;
- **fondul locativ cu formă de proprietate mixtă** - fondul care se află în proprietatea personală, în proprietatea comună sau în cote-părţi ale diferitor subiecţi ai proprietăţii publice şi private;
- **proprietatea întreprinderilor mixte** - fondul locativ care se află în proprietatea întreprinderilor mixte cu participare străină.

Indicatorii care se referă la fondul locativ sunt extrem de sugestivi atât în evaluarea calităţii vieţii, cât și pentru analiza evoluţiei acesteia.

La nivelul anului 2019, repartiția între proprietatea privată și cea publică este reprezentată mai jos, marcând o pondere majoritară a proprietății private, atât ca număr de locuințe, cât și ca suprafață locuibilă.

Fig. 4.11. Distribuția numărului de locuințe pe tipuri de proprietate[1]

[1] Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE

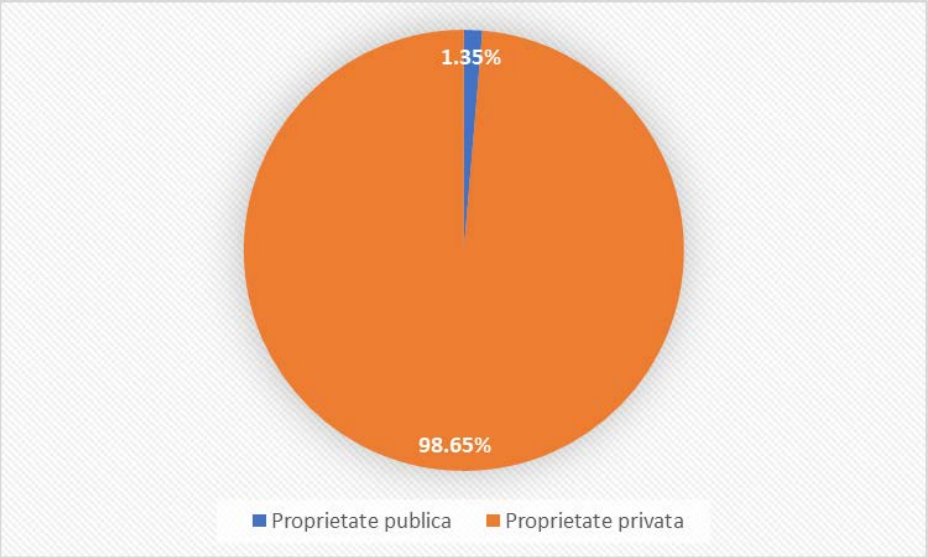

Fig. 4.12. Distribuția suprafeței locuibile pe tipuri de proprietate[1]

Dacă ne referim la evoluția aceloraşi indicatori globali, respectiv numărul total al locuinţelor existente şi suprafaţa locuibilă totală, reprezentată în graficele de mai jos, se poate observa că acestea au avut o evoluţie ascendentă. Astfel, numărul locuinţelor existente a crescut de la 44.066 (anul 2011) la 44.443 (anul 2019), ceea ce corespunde unei creşteri cu 0,9%. De asemenea, suprafaţa locuibilă totală a crescut de la 2.105.373 mp (anul 2011) la 2.144.652 mp (anul 2019), deci o creştere cu 2%. Deoarece creşterea suprafeţei locuibile este mai mare decît creşterea numărului de locuinţe, se poate concluziona că, în ansamblu, s-a înregistrat o creștere a suprafeţei la nivel de unitate locuibilă.

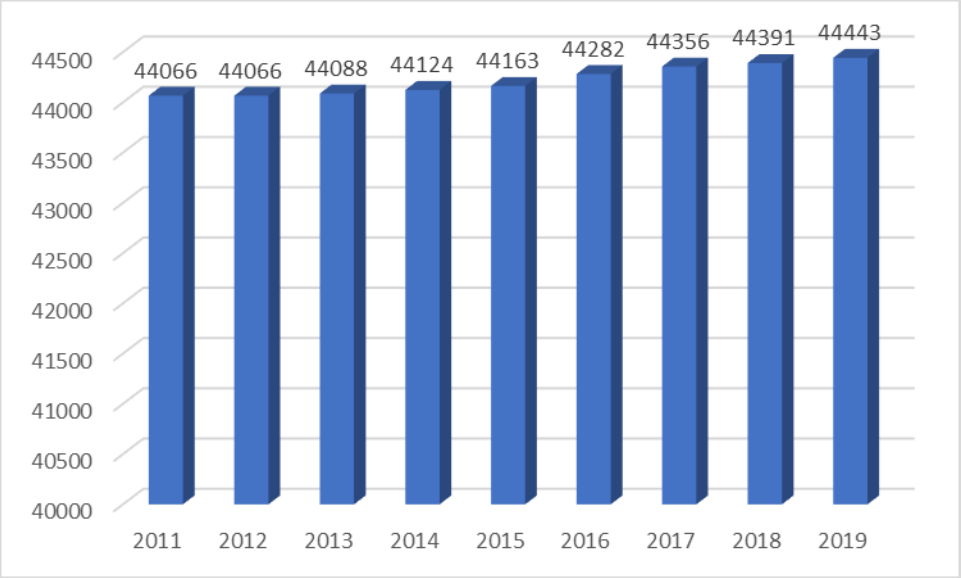

Fig. 4.13. Evoluția numărului de locuințe – total[2]

[1] Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE
[2] Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE

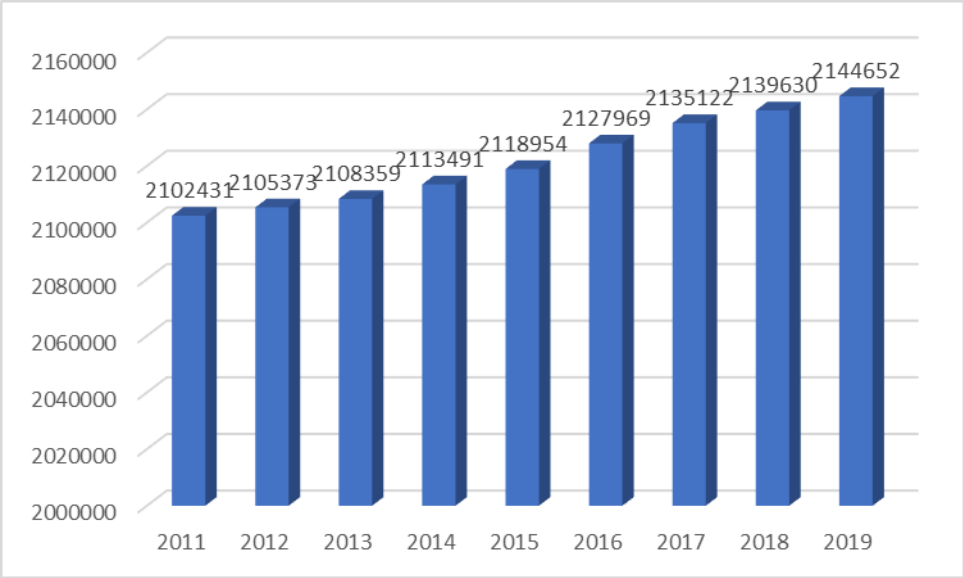

Fig. 4.14. Evoluția suprafeței locuibile - total[1]

Fondul de locuințe în proprietate de stat a cunoscut o evoluție constant descendentă. Analizând valorile înregistrate la limitele intervalului de referință, constatăm că locuinţele în proprietate de stat au scăzut de la 1.200 (anul 2011) la 1.015 (anul 2019), deci o scădere cu 15,5%, ca număr. În ceea ce privește suprafaţă locuibilă în proprietate de stat, aceasta a scăzut de la 37.751 mp (anul 2011) la 29.025 mp (anul 2019), ceea ce corespunde unei diminuări cu 23,1%.

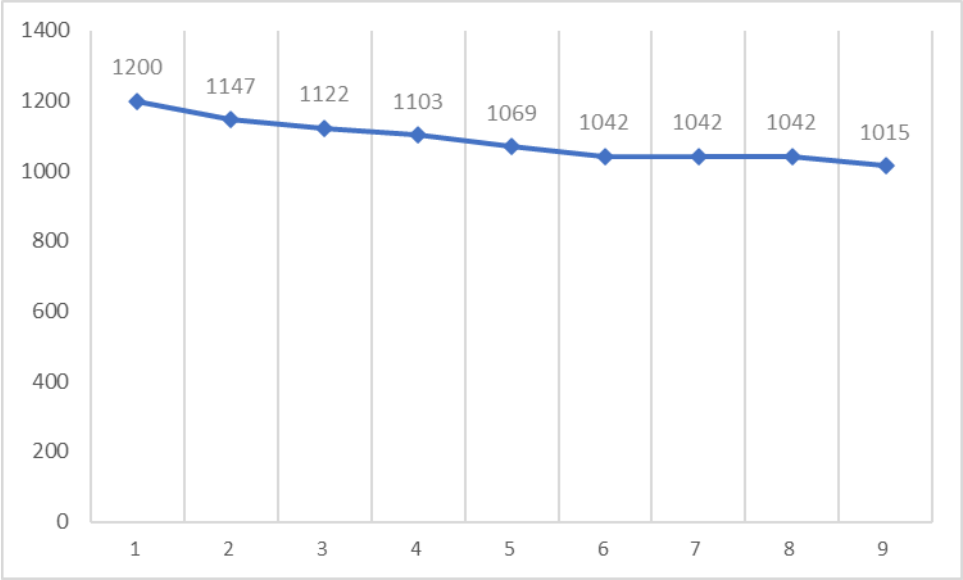

Fig. 4.15. Evoluția fondului de locuințe în proprietate de stat – număr[2].

[1] Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE
[2] Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE

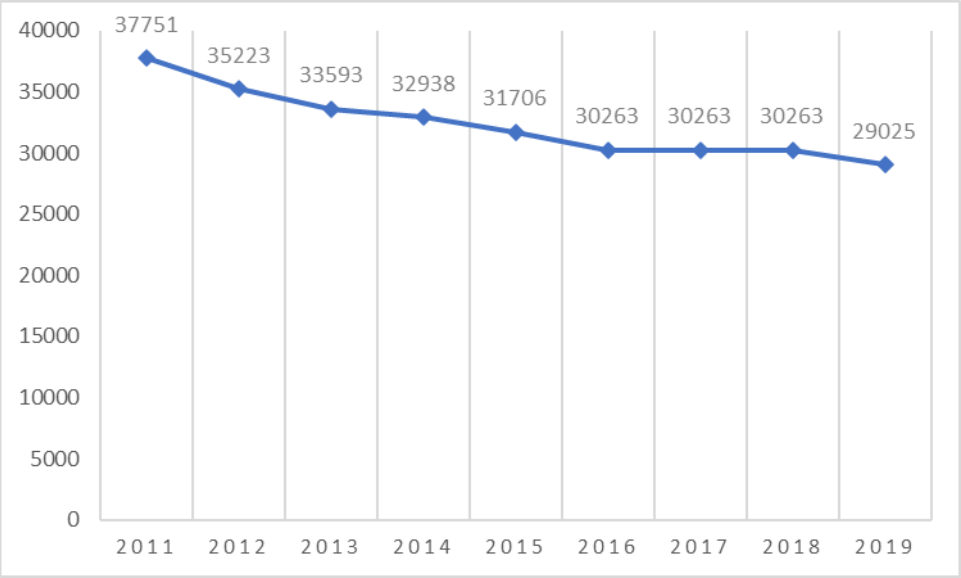

Fig. 4.16. Evoluția fondului de locuințe în proprietate de stat – suprafață[1].

Corelat cu tendința de scădere a indicatorilor referitori la proprietatea de stat, cei referitori la proprietatea majoritar privată au cunoscut o creştere continuă în perioada de analiză. Astfel, numărul locuinţelor din proprietatea majoritar privată a crescut de la 42.866 (anul 2011), la 43.428 (anul 2019), deci creşterea a fost de 1,3%. O creştere procentuală mai mare s-a înregistrat la suprafaţa locuibilă în proprietate majoritar privată, de 2,5%, corespunzător trecerii de la 2.064.680 mp (anul 2011) la 2.115.627 mp (anul 2019). Graficele de mai jos prezintă aceste evoluţii.

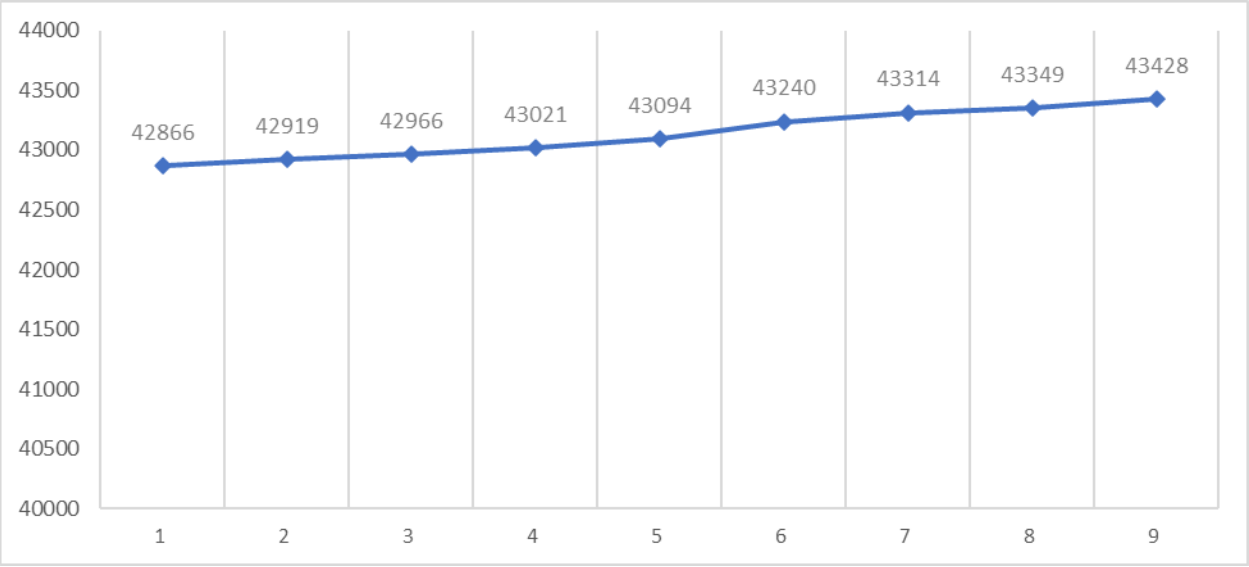

Fig. 4.17. Evoluția fondului de locuințe în proprietate privată – număr[2]

[1] Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE
[2] Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE

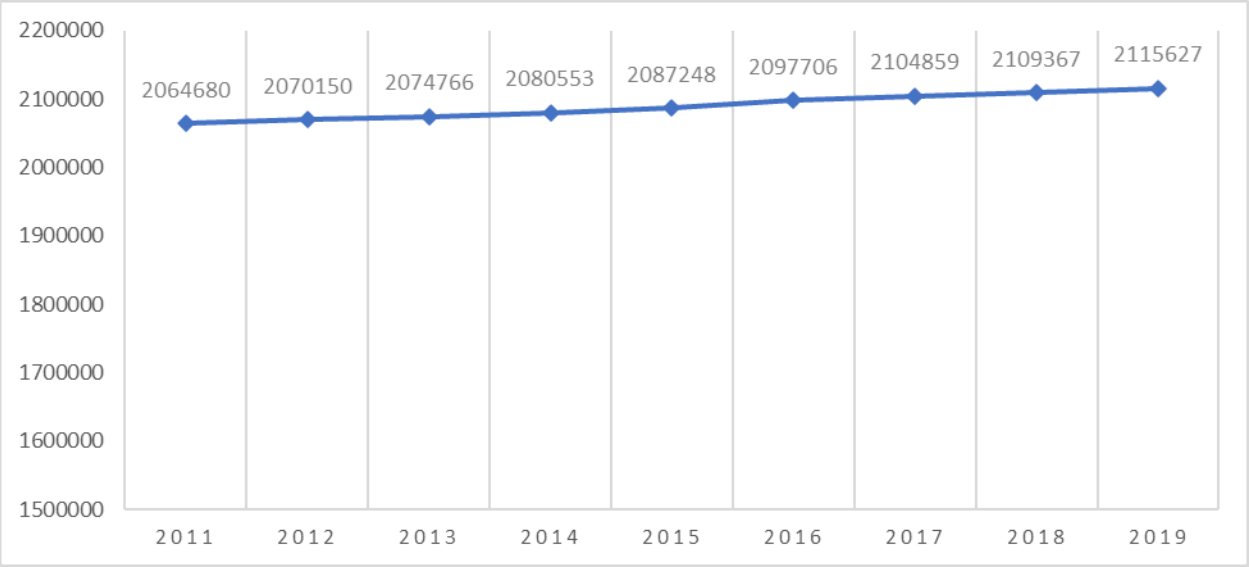

Fig. 4.18. Evoluția fondului de locuințe în proprietate privată – suprafață[1]

Dinamica realizării locuinţelor denotă o evoluţie fluctuantă privind finalizarea locuinţelor. Referitor la tipul de proprietate, cu excepția anului 2011, când sunt raportate 25 locuinte realizate din fonduri publice, în ceilalți ani toate locuințele terminate au fost realizate din fonduri private.

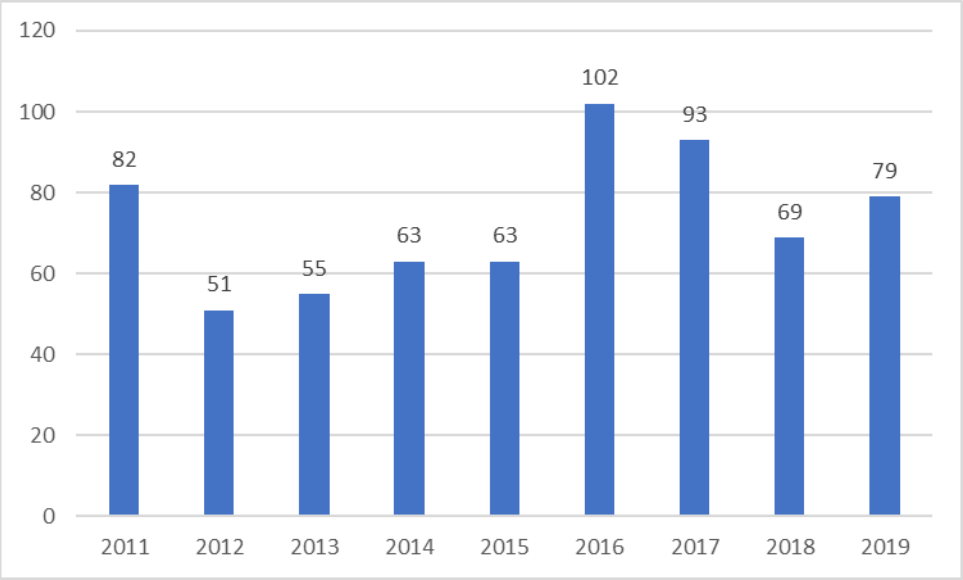

Fig. 4.19. Evoluția numărului de locuințe terminate[2]

[1] Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE
[2] Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE

Ca o concluzie generală, evoluția numărului de locuințe și a suprafeței locuibile a cunoscut o creștere extrem de lentă, raportat la numărul populației municipiului.

În ceea ce privește spaţialitatea locuinţelor, în municipiul Piatra Neamț se înregistrează în anul 2019 o medie de 19,07 mp loc/pers (calculat pentru o populație de 112.451 persoane în 2019, conform INS).

Rezultă sondajului realizat în procesul de consultare publică relevă faptul că, la nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește aspectul clădirilor prezintă valori aproximativ egale pentru persoanele care s-au declarat mulțumite sau foarte mulțumite (49%), respectiv nemulțumite sau foarte nemulțumite (48%).

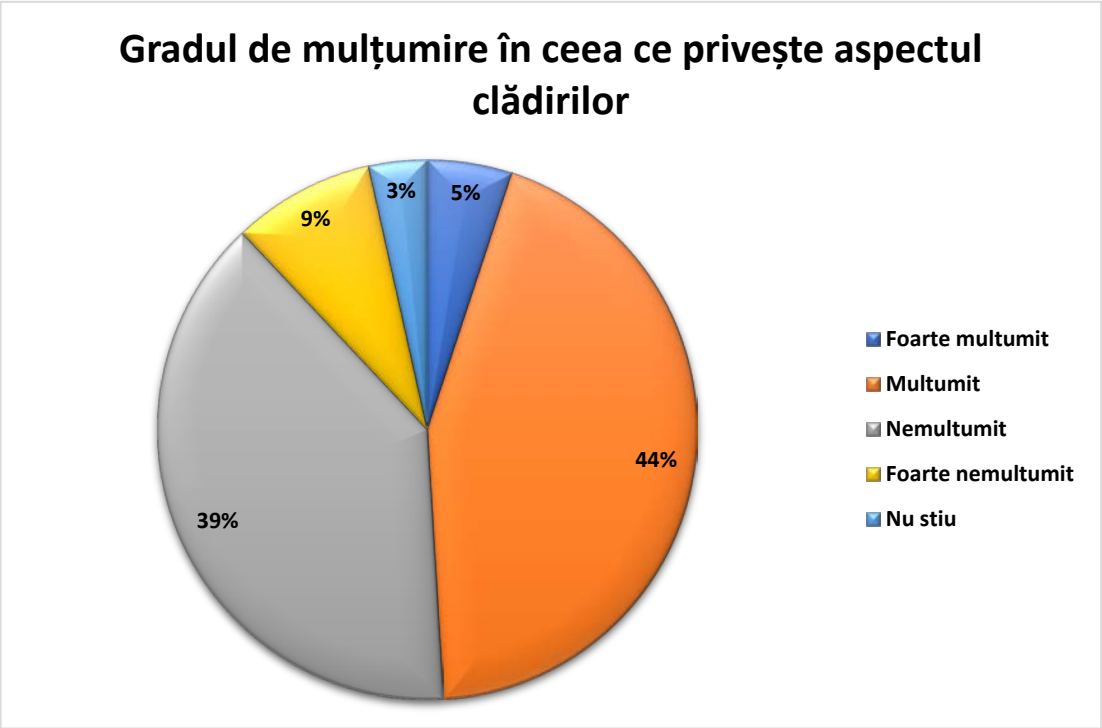

Fig. 4.20. Gradul de mulțumire în ceea ce privește aspectul clădirilor

Analizând răspunsurile la nivelul fiecărui cartier, pentru a putea extrage niște concluzii asupra gradului de mulțumire al cetățenilor, răspunsurile sunt reprezentate grafic mai jos, sub forma procentelor pe fiecare cartier în parte:

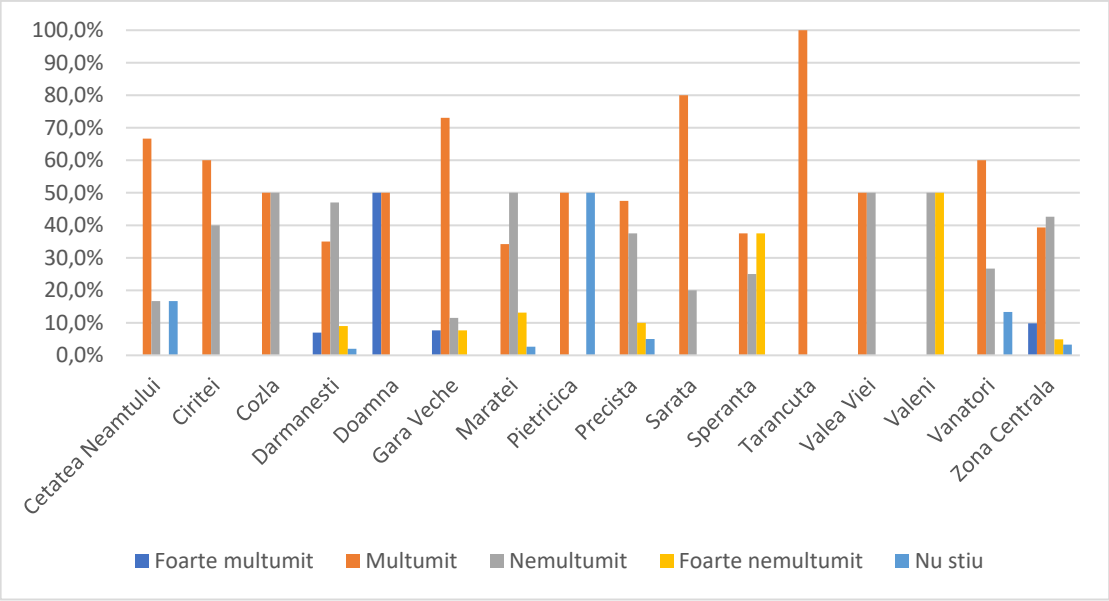

Fig. 4.21. Gradul de mulțumire în ceea ce privește apectul clădirilor (la nivel de cartier)

Din analiza răspunsurilor, se constată următoarele:

- La extrema pozitivă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria mulțumiți și foarte mulțumiți (peste 75%), se află locuitorii din cartierele Gara Veche, Sarata, Țărăncuța;
- Un procent aproximativ egal de locuitori foarte mulțumiți sau mulțumiți, respectiv nemulțumiți sau foarte nemulțumiți corespunde cartierelor Cozla, Doamna, Precista, Valea Viei, Zona Centrală;
- La extrema negativă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria nemulțumiți și foarte nemulțumiți se regăsesc cartierele Dărmănești, Mărăței, Speranța.

La nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește termoizolarea clădirilor înclină ușor balanța spre persoanele care s-au declarat mulțumite sau foarte mulțumite (47%), față de cele nemulțumite sau foarte nemulțumite (43%).

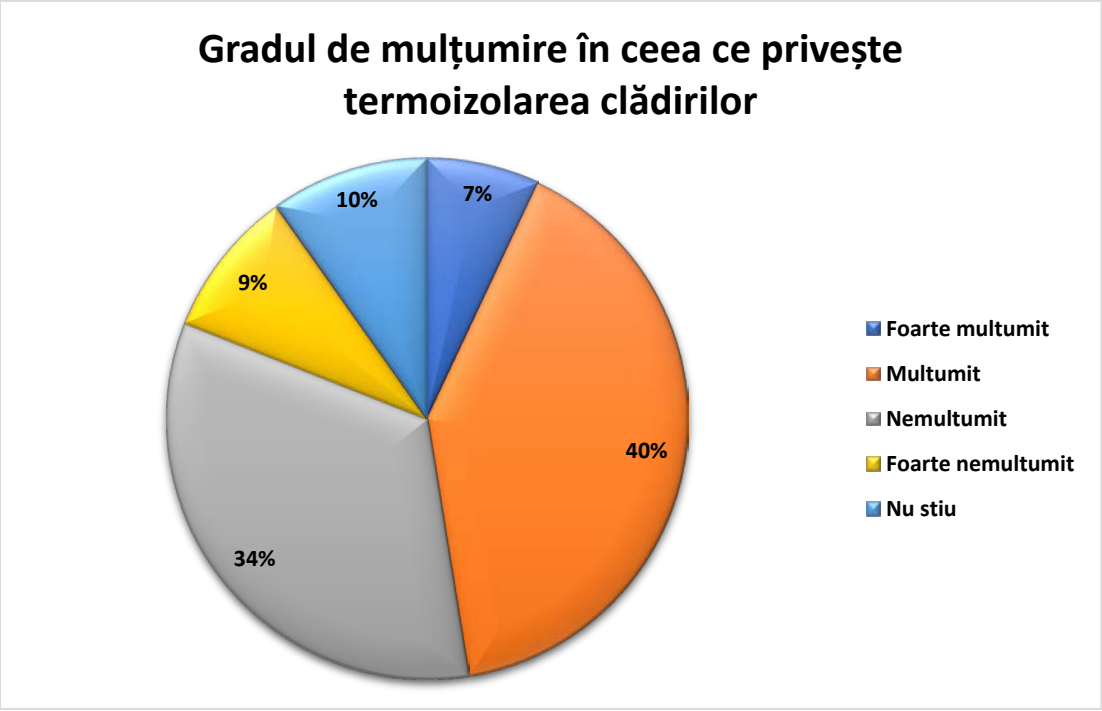

Fig. 4.22. Gradul de mulțumire în ceea ce privește termoizolarea clădirilor

Răspunsurile la nivelu cartierelor sunt reprezentate grafic mai jos, sub forma procentelor pe fiecare cartier în parte:

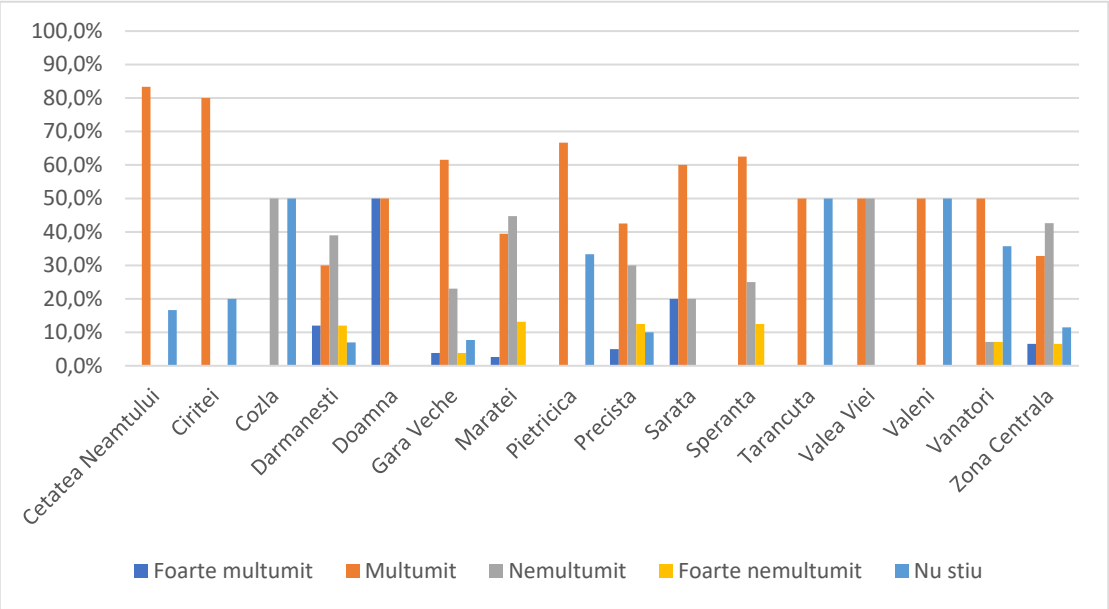

Fig. 4.23. Gradul de mulțumire în ceea ce privește termoizolarea clădirilor (la nivel de cartier)

Din analiza răspunsurilor, se constată următoarele:

- La extrema pozitivă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria mulțumiți și foarte mulțumiți (peste 75%), se află locuitorii din cartierele Doamna, Gara Veche, Sarata, Țărăncuța;
- Un procent aproximativ egal de locuitori foarte mulțumiți sau mulțumiți, respectiv nemulțumiți sau foarte nemulțumiți corespunde cartierelor Cozla, Dărmănești, Precista, Valea Viei, Zona Centrală;
- La extrema negativă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria nemulțumiți și foarte nemulțumiți se regăsesc cartierele Mărăței, Speranța, Văleni.

Un alt aspect asupra căruia a fost solicitată opinia populației îl reprezintă nivelul de rezistență al clădirilor.

Rezultatele marchează o preponderență a persoanelor care s-au declarat mulțumite sau foarte mulțumite (56%), față de cele nemulțumite sau foarte nemulțumite (32%).

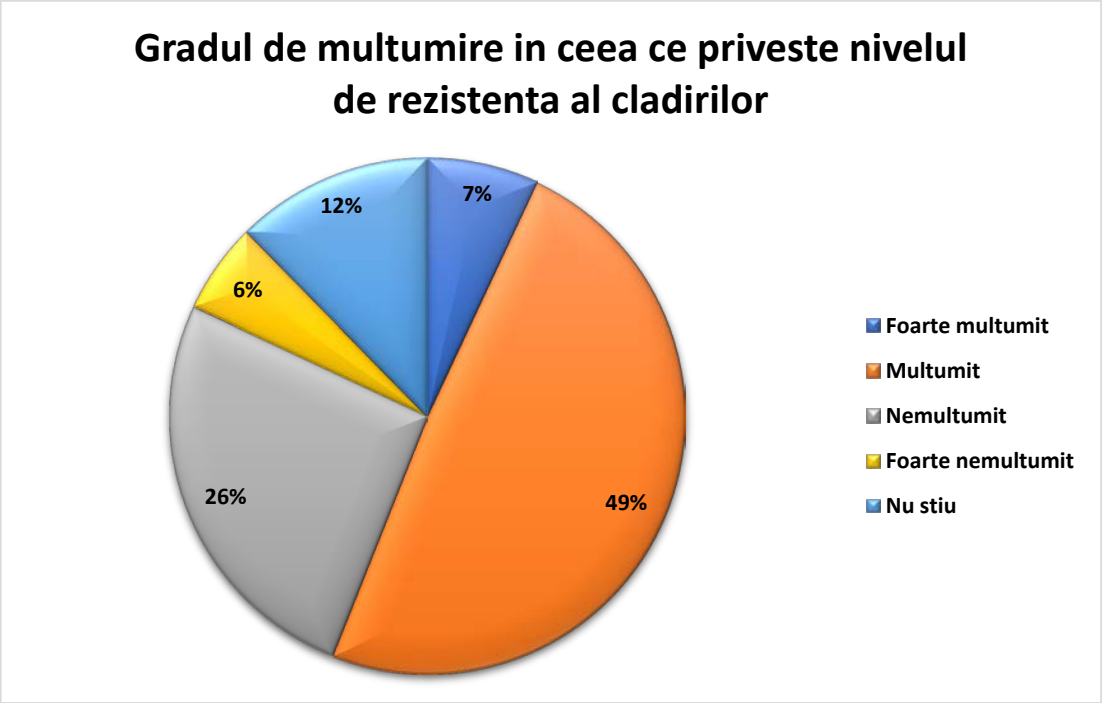

Fig. 4.24. Gradul de mulțumire în ceea ce privește nivelul de rezistență al clădirilor

La nivelul fiecărui cartier, răspunsurile sunt reprezentate grafic mai jos, sub forma procentelor pe fiecare cartier în parte:

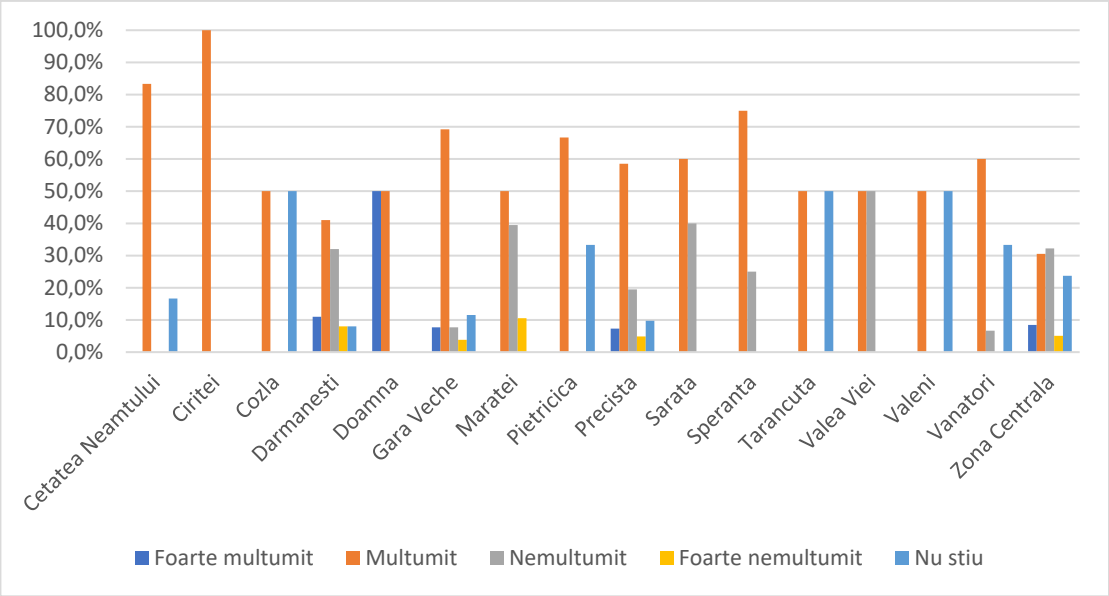

Fig. 4.25. Gradul de mulțumire în ceea ce privește nivelul de rezistență al clădirilor (la nivel de cartier)

Din analiza răspunsurilor, se constată următoarele:

- La extrema pozitivă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria mulțumiți și foarte mulțumiți (peste 75%), se află locuitorii din cartierele Cetatea Neamțului, Ciritei, Gara Veche, Speranța;
- Un procent aproximativ egal de locuitori foarte mulțumiți sau mulțumiți, respectiv nemulțumiți sau foarte nemulțumiți corespunde cartierelor Cozla, Dărmănești, Mărăței, Valea Viei, Zona Centrală;
- Se remarcă faptul că nu există cartiere în care să fi fost exprimată nemulțumirea în procent mai mare de 50%.

Referitor la numărul de locuințe sociale, gradul de mulțumire marchează o preponderență pronunțată a persoanelor care s-au declarat nemulțumite sau foarte nemulțumite (47%), față de cele mulțumite sau foarte mulțumite (22%), în timp ce 31% nu și-au exprimat părerea.

Întrucât această întrebare are un caracter general, nu se consideră necesară evidențierea rezultatelor la nivel de cartier.

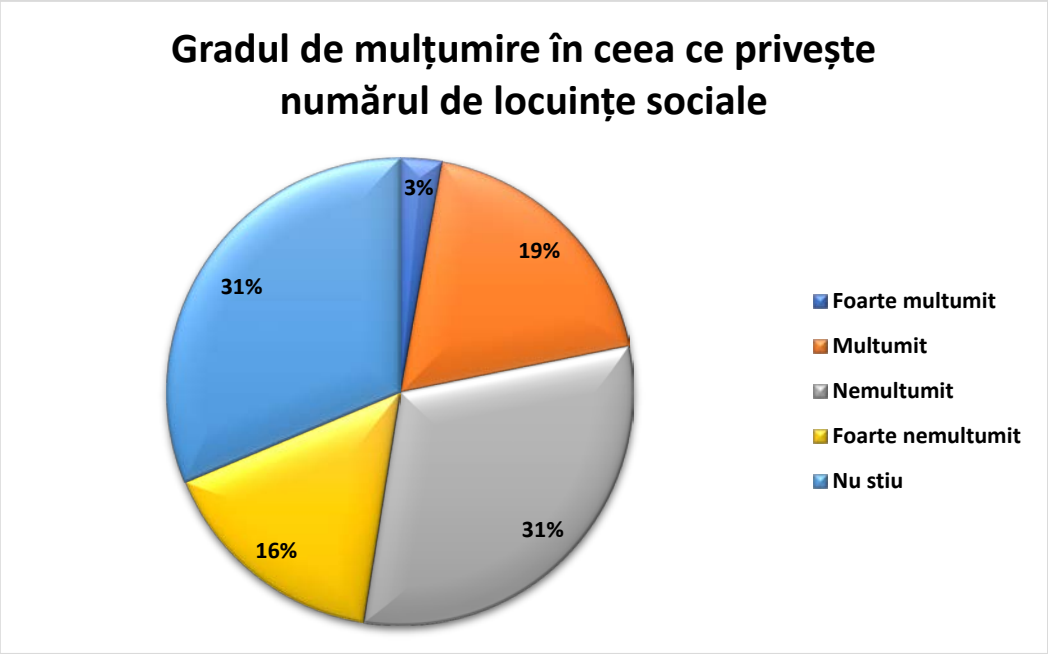

Fig. 4.26. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul de locuințe sociale

Referitor la gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul de locuințe pentru tineri, se remarcă o preponderență pronunțată a persoanelor care s-au declarat nemulțumite sau foarte nemulțumite (57%), față de cele mulțumite sau foarte mulțumite (18%), în timp ce 25% nu și-au exprimat părerea.

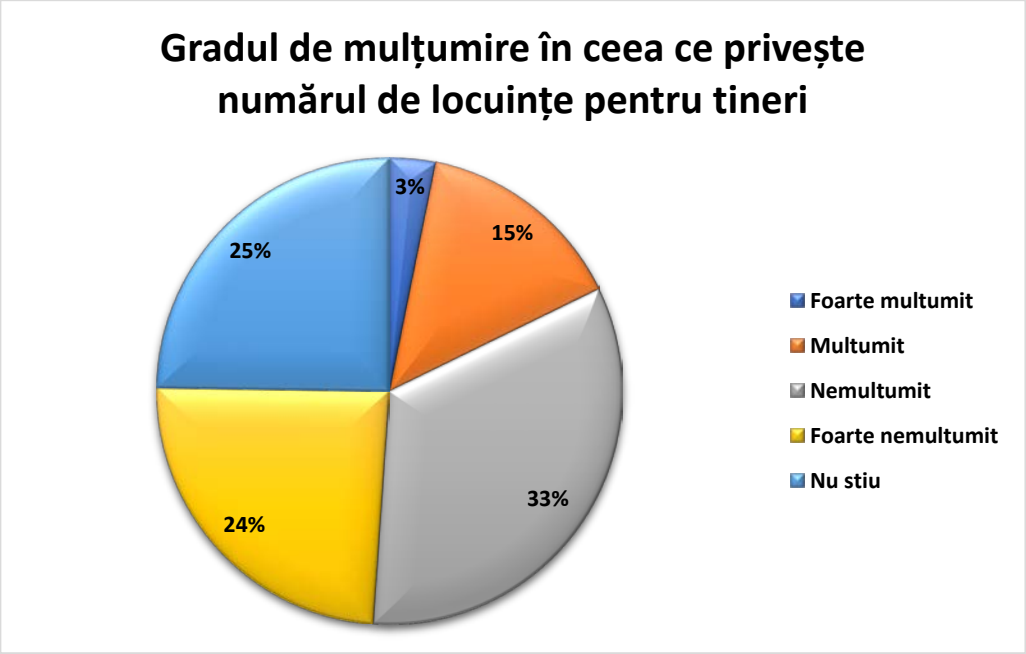

Fig. 4.27. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul de locuințe pentru tineri

4.4. INFRASTRUCTURA DE COMUNICAŢII ŞI TRANSPORT

4.4.1. Infrastructura rutieră

Municipiul Piatra Neamţ este situat pe traseul mai multor rute de transport intern ceea ce îi conferă toate atributele unui important nod de transport rutier.

Reţeaua rutieră la nivel regional

La nivel regional, municipiul Piatra Neamţ este traversat:

- De la sud la vest de DN15, pe ruta Costişa – Roznov – Piatra Neamţ – Bicaz – Poiana Largului – Grinţieș, rută ce asigură legătura cu Ardealul prin Borsec – Topliţa ;
- Cu direcţia nord, de DN15 C: Piatra Neamţ – Târgu Neamţ, spre Fălticeni şi Suceava, trecând prin Brusturi – Drăgăneşti ;
- Cu direcţia est, DN15D: Piatra Neamţ – Roman, trecând prin Girov (de unde se desprinde DJ 208 G ce ajunge la Hanul Ancuţei), cu racord din Roman la E 85, în continuare din Roman, prin Poienari, spre Vaslui

Reţeaua stradală la nivelul municipiului Piatra Neamţ

Trama stradală a orașului este compusă din străzi de categorii diferite, începând de la străzi cu profiluri ample, de câte 2 benzi pe sens, până la străzi înguste. Lungimea totală a străzilor orășenești, la nivelul anului 2020, era de 161 km.

Legăturile între punctele de intrare/ieșire din municipiu sunt realizate prin:

- Str. Mihai Viteazul (DN15D), pe direcția N-E
- Str. Cetatea Neamțului (DN15C), pe direcția N
- Bd. General Nicolae Dăscălescu (DN15), pe latura S-E
- Str. Petru Movilă (DN15) pe latura V
- Str. Dragoș Vodă pe latura N-V

Conform **Normei tehnică din 27/01/1998**, publicată in Monitorul Oficial, Partea I nr. 138bis din 06/04/1998 și intrată in vigoare la data 06/04/1998, **care aduce completări privind modului de clasificare a drumurilor pe categorii**, acestea se clasifică astfel:

- ✓ **străzile de categoria I** - magistrale - asigură preluarea fluxurilor majore ale municipiului pe direcţia drumului naţional ce traversează

municipiul sau pe direcţia principală de legătură cu acest drum, având minimum 6 benzi de circulaţie, inclusiv liniile de tramvai;

- ✓ **străzile de categoria a II-a** - de legătură - asigură circulaţia majoră între zonele funcţionale şi de locuit, având 4 benzi de circulaţie, inclusiv liniile de tramvai;
- ✓ **străzile de categoria a III-a** - colectoare - preiau fluxurile de trafic din zonele funcţionale şi le dirijează spre străzile de legătură sau magistrale, având 2 benzi de circulaţie;
- ✓ **străzile de categoria a IV-a** - de folosinţă locală - asigură accesul la locuinţe şi servicii curente sau ocazionale din zonele cu trafic foarte redus.

În baza acestei clasificari, la nivelul municipiului Piatra Neamţ nu se regăsește nicio arteră magistrală, în timp ce străzi de categoria a II-a (cu 4 benzi) sunt următoarele: Petru Movilă, Bd. Decebal, Bd. Traian, Bd. General Nicolae Dăscălescu, Str. Orhei, Bd. Dacia, Str. M. Viteazul, Str.1 Decembrie 1918, Str.Cetatea Neamţului, Bd. Republicii, Str. Mihai Eminescu, Str.Ștefan cel Mare, Str.Bistritei, Str. Dimitrie Leonida, Bd. 9 Mai.

Străzile de categoria a III-a – colectoare sunt Str. Gh. Asachi, Aleea Brazilor, Str. Doctor Emil Costinescu, Str.Independenţei, Str.Titu Maiorescu, Bd. Mihai Eminescu, Str. Ozanei, Lămâiţei, Str.Gara Veche, Bd. Mărășești, Str. Olteniţei, Moldovei, Str.Zefirului, Str.Olteniei, Str.Ciocârliei, Str.Ion Ionescu de la Brad, Str. Lutăriei, Str.Valea Albă, Str.Sirenei, Str.Aurorei, Str.Aleea Ulmilor, Str. Obor, Str.Nicu Albu, Str.Petru Rareș, Str.Mihail Sadoveanu, Str.Alexandru cel Bun, Str.Profesor Ion Negrea, Str.Liliacului, Str.Dragoș Vodă, Str.Florilor, Str.Someș, Str.Cârloman, Str.Verii.

Evoluția rețelei stradale în perioada 2016-2020 este prezentată în tabelul următor.

Tabel 4.11. Evoluția rețelei stradale (lungime/număr), în perioada 2016-2020 (2020), pe tipuri de drum (străzi/bulevarde/alei și fundături/piețe)

Tipologie drum	**Nr**	**Lungime**	**Nr**	**Lungime**	**Nr**	**Lungime**	**Nr**	**Lungime**	**Nr**	**Lungime**
		m		**m**		**m**		**m**		**m**
	2016		**2017**		**2018**		**2019**		**2020**	
Total drumuri, din care:	**344**	**160620**	**344**	**160620**	**344**	**160620**	**346**	**161070**	**347**	**161390**
străzi	297	132500	297	132500	297	132500	298	132780	299	133100
bulevarde	7	11150	7	11150	7	11150	7	11150	7	11150

alei şi fundături	33	15890	33	15890	33	15890	34	16060	34	16060
pieţe	7	1080	7	1080	7	1080	7	1080	7	1080

Starea tehnică a drumurilor reprezintă un factor important care influenţează costurile generalizate ale utilizatorilor, precum și deciziile acestora de efectuare a călătoriilor, în special în ceea ce privește alegerea rutei.

Îmbunătăţirea parametrilor de viabilitate tehnică a străzilor constituie un obiectiv major pentru îmbunătăţirea mobilităţii urbane a pasagerilor, mărfurilor, dar și a traficului nemotorizat de pietoni și biciclişti. Cota de piaţă și atractivitatea transportului urban public sunt afectate de starea de viabilitate deficitară a străzilor utilizate de către autobuze și microbuze. De asemenea, starea tehnică nefavorabilă are un impact negativ asupra accesibilităţii.

În ultimii ani au fost realizate lucrări de asfaltare pe o serie de artere rutiere din municipiu, detalii asupra acestor lucrări fiind prezentate în Planul de Mobilitate Urbană al Municipiului Piatra Neamț 2021-2027.

În tabelul de mai jos sunt prezentate doar lucrările de reparații curente pentru anul 2020:

Tabel 4.12. Străzi pe care s-au realizat lucrări de reparații curente, 2020[1]

Nr. Crt.	**Denumire strada**
1	Amenajare bretea str. D. Bolintineanu
2	Refacere parcare - str. Mihai Viteazu
3	Lucrari de reparatii- Refacere drum covor asfaltic str Subdarmanesti
4	Lucrari de reparatii cu asfalt - bdul Dacia (Noir-pod Cuiejdi)
5	Lucrari de reparatii cu asfalt - Refacere parcare str 1 Decembrie 1918 (statie autobuz)
6	Lucrari de reparatii cu asfalt - Refacere parcari bdul Dacia
7	Lucrari de reparatii cu asfalt - Refacere parcari str Anton Vorel
8	Lucrari reparatii cu asfalt - capat strada Dragos Voda
9	Refacere carosabil prin plombare - cartier Valeni ANL
10	Lucrari de reparatii cu asfalt-executat drum acces Lunca Bistritei
11	Lucrari de reparatii cu asfalt-str Lunca Bistritei
12	Reparatii curente strada -covor asfaltic - Aleea Tineretului tronson I
13	Reparatii curente strada -covor asfaltic - Aleea Tineretului tronson II

[1] Sursă: Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Piatra Neamț 2021-2027

14	Refacere drum covor asfaltic - strada Nicu Albu zona CZAD
15	Refacere parcare str Progresului D5-D6
16	Reparatii curente str Pietrelor
17	Refacere covor asfaltic str Erou Bucur
18	Refacere covor asfaltic Aleea Tiparului (zona DSVSA)
19	Refacere drum str Hangului
20	Amenajare parcare str Nufarului
21	Refacere covor asfaltic spate bl K8
22	Reparatii carosabil str Satenceii
23	Refacere parcare Aleea Tiparului
24	Refacere covor asfaltic str. Cercului, Sirenei
25	Refacere parcare Aleea Aurorei
26	Refacere covor asfaltic parcari Darmanesti spate cinema Cozla
27	Reparatii cu asfalt - refacere covor str Privighetorii
28	Reparatii cu asfalt- Refacere parcare gara Bdul 9 Mai
29	Refacere covor asfaltic str. Boboteni
30	Lucrari de reparatii cu asfalt str Fundatura Pepinierei
31	Lucrari de reparatii cu asfalt str Pastravului
32	Lucrari de reparatii cu asfalt str Prunilor
33	Lucrari de reparatii cu asfalt str Apusului
34	Lucrari de reparatii cu asfalt str Fermelor - zona service auto
35	Lucrari de reparatii cu asfalt str Darmanesti, amenajare parcare
36	Lucrari de reparatii cu asfalt str Dragos Voda
37	Lucrari de reparatii cu asfalt str Stefan cel Mare nr 34
38	Lucrari de reparatii cu asfalt str Stefan cel Mare nr 29
39	Lucrari de reparatii cu asfalt str Negoiului inters str Darmanesti
40	Lucrari de reparatii cu asfalt str Orhei - refacere parcare
41	Lucrari de reparatii cu asfalt str Potocina
42	Reparatii cu asfalt - str Grivitei refacere carosabil
43	Lucrari de reparatii cu asfalt str Privighetorii - refacere parcare
44	Lucrari de reparatii cu asfalt scoala nr 2 -refacere alee
45	Lucrari de reparatii cu asfalt str Privighetorii - refacere parcare II
46	Lucrari de reparatii cu asfalt str Ghe. Asachi -asfaltare pod+rampe
47	Lucrari de reparatii cu asfalt -frezare+refacere covor str Luminii
48	Lucrari de reparatii cu asfalt -str Fermelor- drumul spre livada
49	Refacere covor asfaltic strada Pompiliu Clement
50	Reparatii cu asfalt - amenajare curte interioara Centrul de asistenta sociala
51	Refacere covor asfaltic str. Timis
52	Refacere covor asfaltic str. Carloman
53	Reparatii cu asfalt - str Ozanei refacere parcare
54	Reparatii cu asfalt - refacere curte interioara scoala Valeni
55	Lucrari de reparatii cu asfalt -refacere parcare str Lt Draghescu,zona parcare ApaServ

56	Lucrari de reparatii cu asfalt -refacere parcare str bdul Republicii spate bloc A1
57	Reparatii carosabil cu asfalt, str Gheorghe Asachi
58	Reparatii cu asfalt- refacere parcare Aleea Aurorei
59	Lucrari de reparatii str ALEXANDRU CEL BUN
60	Lucrari de reparatii str V.A. URECHIA
61	Lucrari de reparatii cu asfalt - str. Mihai Stamatin
62	Lucrari de reparatii cu asfalt - str. Orizontului

Ca urmare a prelucrării răspunsurilor la chestionarul on-line, în cadrul procesului de consultare publică, gradul de mulțumire în ceea ce privește starea străzilor marchează o majoritate importantă a persoanelor care s-au declarat nemulțumite sau foarte nemulțumite (63%), față de cele mulțumite sau foarte mulțumite (36%).

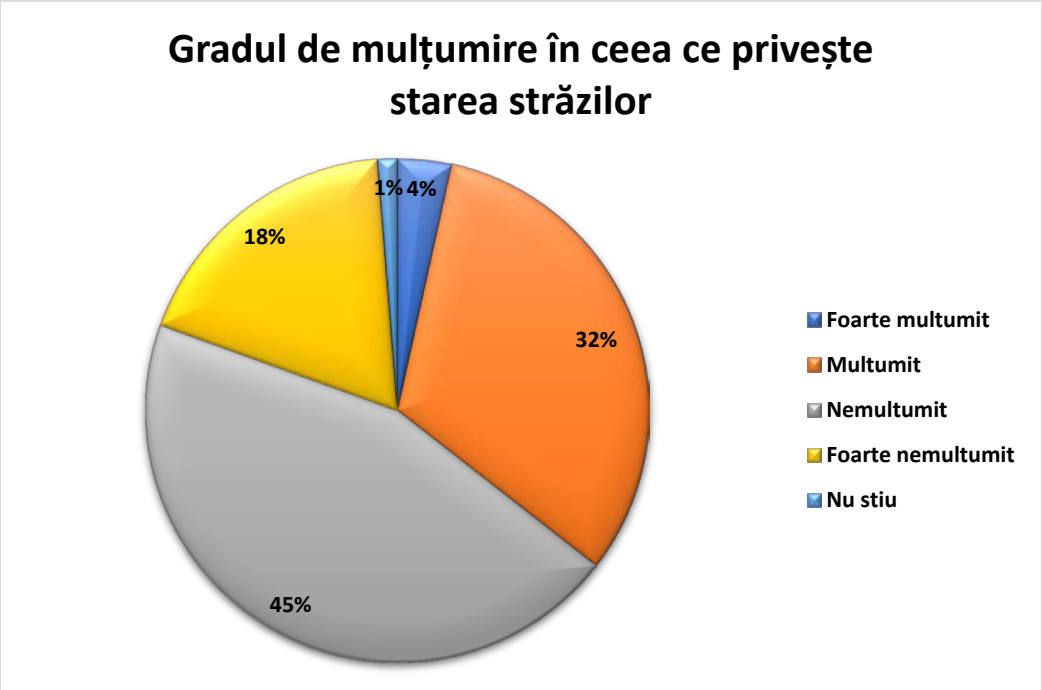

Fig. 4.28. Gradul de mulțumire în ceea ce privește starea străzilor

Analizând răspunsurile la nivelul fiecărui cartier, pentru a putea extrage niște concluzii asupra gradului de mulțumire al cetățenilor, răspunsurile sunt reprezentate grafic mai jos, sub forma procentelor pe fiecare cartier în parte. Răspunsurile la nivel de cartier sunt utile pentru prioritizarea intervențiilor de reabilitare a infrastructurii stradale, în perioada următoare.

Din analiza răspunsurilor, se constată următoarele:

- La extrema pozitivă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria mulțumiți și foarte mulțumiți (peste 75%), se află locuitorii din cartierele Doamna și Țărăncuța.

- Un procent aproximativ egal de locuitori foarte mulțumiți sau mulțumiți, respectiv nemulțumiți sau foarte nemulțumiți corespunde cartierelor Cetatea Neamțului, Cozla, Speranța, Văleni;
- La extrema negativă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria nemulțumiți și foarte nemulțumiți se regăsesc cartierele Ciritei, Dărmănești, Gara Veche, Mărăței, Precista, Valea Viei și Zona Centrală.

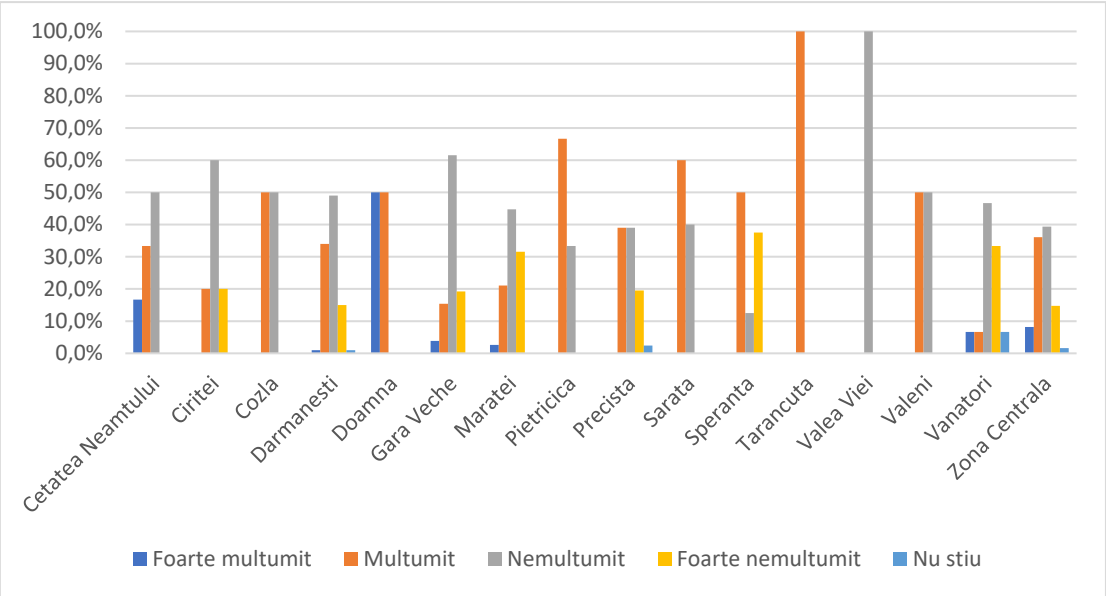

Fig. 4.29. Gradul de mulțumire în ceea ce privește starea străzilor (la nivel de cartier)

Un alt aspect important referitor la infrastructura stradală este cel legat de infrastructura specifică deplasărilor cu bicicleta. În momentul de faţă municipiul Piatra Neamţ deţine o singură stradă echipată cu o pistă de biciclete amenajată propriu-zis. Această pistă are o lăţime de 2,5 m și o lungime de 750 de metri și face legătura dintre intersecţia str. Piaţa Mihail Kogălniceanu cu Bd. Dacia și continuă pe bd. Dacia, până în dreptul punţii pietonale de pe râul Cuiejdi.

Infrastructura prezintă totuși câteva disfunctionalităţi, care afectează gradul în care aceasta este utilizată de bicicliști, anume:

- este construită pe trotuar, reducând din spaţiul oferit pietonilor; spaţiul pietonal a devenit subdimensionat, având în vedere amplasamentul acestei infrastructuri în zona centrală a oraşului, unde fluxurile pietonale sunt semnificative pe acest tronson.
- nu este separată fizic de fluxurile pietonale, pietonii utilizând pista pentru biciclete pentru deplasările pietonale
- este plasată în zona mediană a trotuarului, ocupând mai mult spaţiu decât în situaţia amplasării ei la una din margini; s-ar fi impus amplasarea acesteia pe o margine a trotuarului, astfel încât sa se

asigure o dimensiune corespunzatoare pentru cererea de deplasări pietonale.

În această privință, un procent de 57% dintre locuitori consideră drept importantă sau foarte importantă dezvoltarea/extinderea infrastructurii pentru bicicliști, în timp ce doar 32% nu dau importanță acestui aspect.

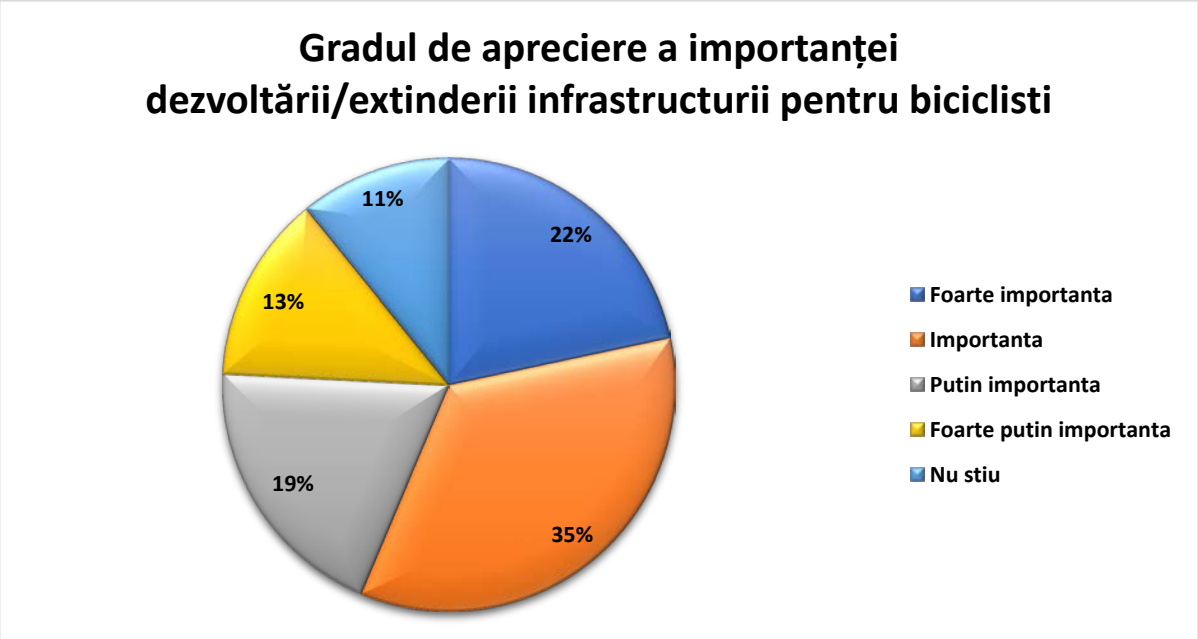

Fig. 4.30. Gradul de apreciere a importanței dezvoltării/extinderii infrastructurii pentru bicicliști

La nivelul fiecărui cartier, răspunsurile sunt reprezentate grafic mai jos, sub forma procentelor pe fiecare cartier în parte:

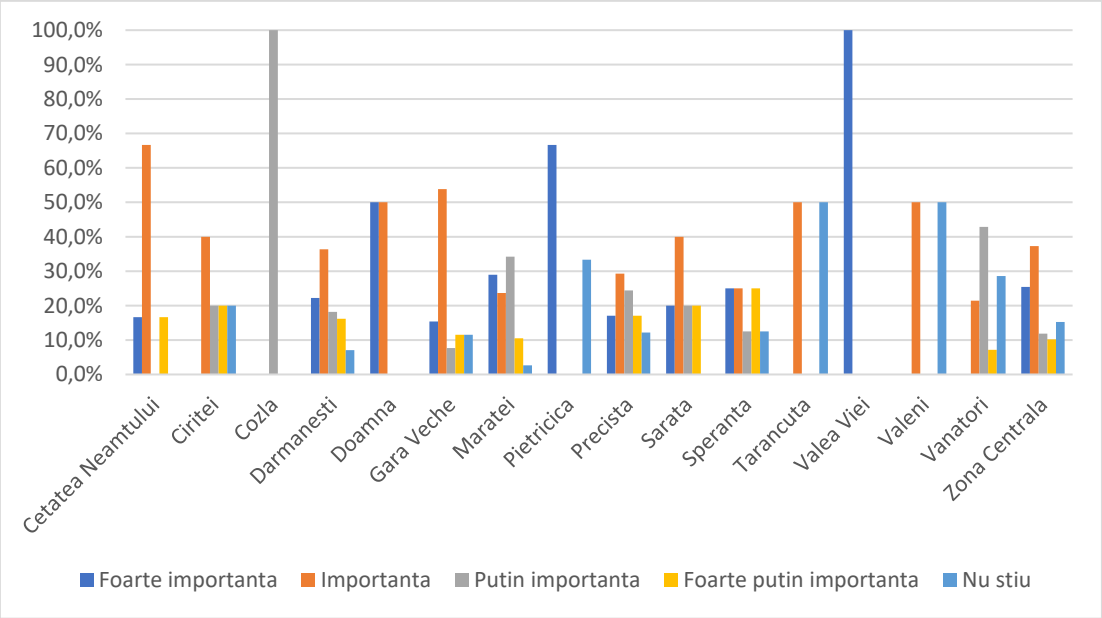

Fig. 4.31. Gradul de apreciere a importanței dezvoltării/extinderii infrastructurii pentru bicicliști (la nivel de cartier)

Din analiza răspunsurilor, se constată următoarele:

- La extrema pozitivă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria celor care consideră drept important acest aspect (peste 60%), se află locuitorii din cartierele Cetatea Neamțului, Gara Veche, Doamna, Pietricica, Sarata, Valea Viei și Zona Centrală;
- Un procent aproximativ egal de locuitori și-au exprimat păreri pozitive, respectiv negative în cartierele Cozla, Ciritei, Mărăței, Precista, Vânători;
- La extrema negativă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria celor care consideră lipsit de importanță acest aspect, se regăsesc cartierul Cozla.

În ceea ce privește starea trotuarelor/ aleilor/zonelor pietonale, gradul de mulțumire marchează o pondere aproximativ egală a persoanelor care s-au declarat mulțumite sau foarte mulțumite (51%), față de cele nemulțumite sau foarte nemulțumite (48%).

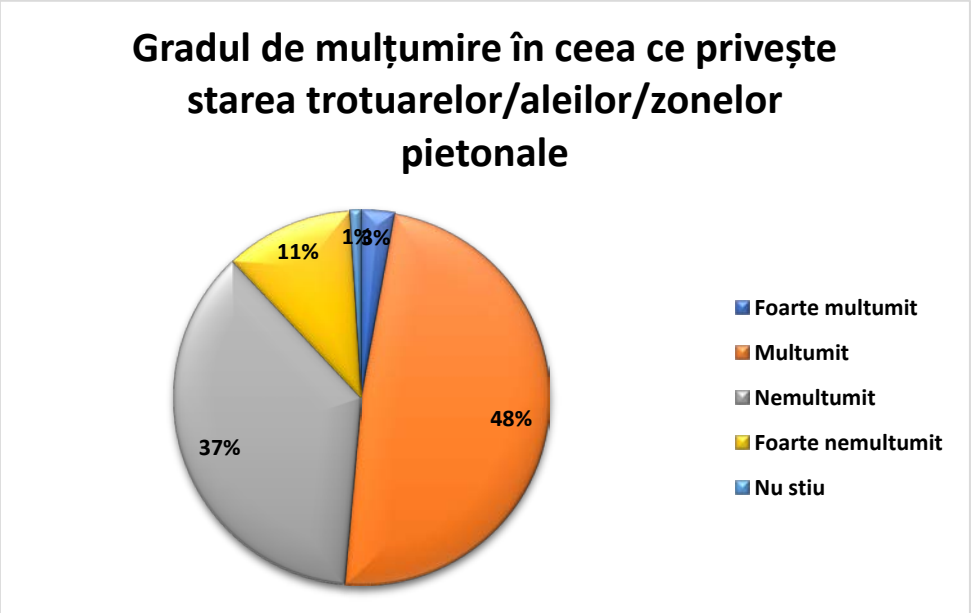

Fig. 4.32. Gradul de mulțumire în ceea ce privește starea trotuarelor/aleilor/zonelor pietonale

Răspunsurile la nivelul fiecărui cartier sunt reprezentate grafic mai jos, sub forma procentelor pe fiecare cartier în parte:

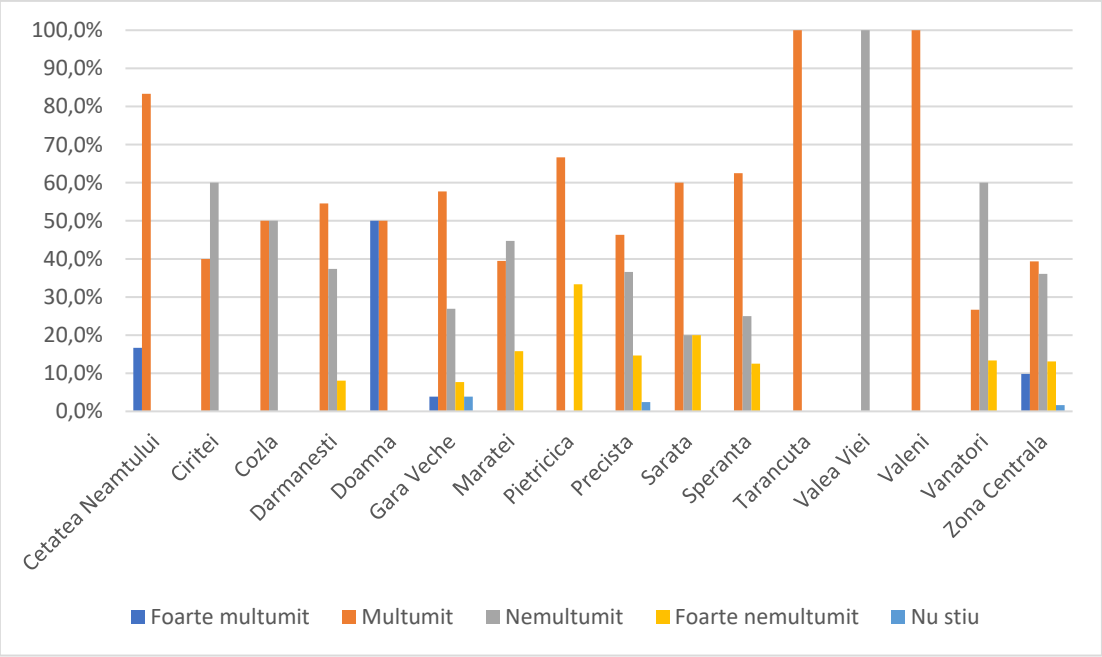

Fig. 4.33. Gradul de mulțumire în ceea ce privește starea trotuarelor/aleilor/zonelor pietonale (la nivel de cartier)

Din analiza răspunsurilor, se constată următoarele:

- La extrema pozitivă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria mulțumiți și foarte mulțumiți (peste 75%), se află locuitorii din cartierele Cetatea Neamțului, Țărăncuța, Văleni;
- Un procent aproximativ egal de locuitori foarte mulțumiți sau mulțumiți, respectiv nemulțumiți sau foarte nemulțumiți corespunde cartierelor Cozla, Dărmănești, Doamna, Precista, Zona Centrală;
- La extrema negativă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria nemulțumiți și foarte nemulțumiți se regăsesc cartierele Ciritei, Mărăței, Valea Viei și Vânători.

4.4.2. Transportul public

Modurile de transport public funcționale în Municipiul Piatra Neamț sunt următoarele:

- Transport feroviar
- Transport auto interurban
- Transport auto local
- Transport aerian
- Transport pe cablu (telegondolă)

4.4.2.1. Transportul feroviar

Municipiul Piatra Neamţ este traversat de o magistrală de cale ferată secundară, Magistrala 509 Bacău – Piatra Neamţ - Bicaz (86 km), care derivă din Magistrala feroviară ce leagă capitala ţării București de nordul ţării, străbătând judeţele: Ilfov, Prahova, Buzău, Vrancea, Bacău, Neamţ, Iaşi, Suceava.

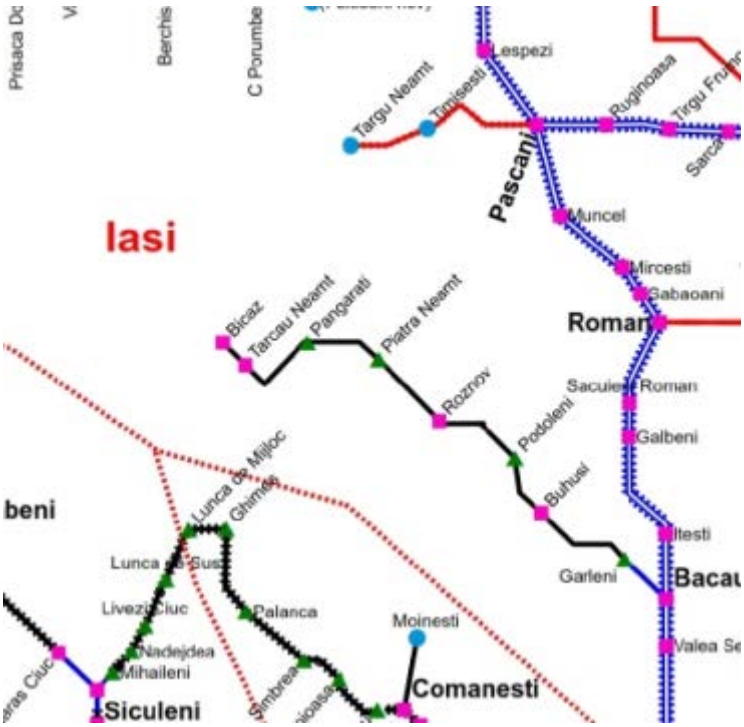

Fig. 4.34. Harta legăturilor pe calea ferată pentru Municipiul Piatra Neamț[1]

[1] Sursă: Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Piatra Neamț 2021-2027

4.4.2.2. Transportul auto interurban

În cadrul tabelelor de mai jos, sunt evidențiate cursele regulate interjuțene și județene din principalele autogări din Municipiul Piatra Neamț[1].

Tab. 4.1. Graficul curselor interjudețene/regulate în Municipiul Piatra Neamț – Autogara S.C. PATRU PLUS TRANS S.R.L

Traseu	***Plecări din Piatra Neamț***
Piatra Neamț - București	06:00
Piatra Neamț - Otopeni	06:00
Piatra Neamț – Cluj Napoca	07:00
Piatra Neamț - Brașov	07:00

Tab. 4.2. Graficul curselor județene/regulate în Municipiul Piatra Neamț – Autogara PATRU PLUS TRANS S.R.L

Traseu	***Plecări din Piatra Neamț***
Candesti	06.15 10.00 13.50* 14.15 15.15* 16.15* 17.00* 18.15* 19.30 22.15
Tazlau	06.25 09.00 10.30* 14.15 16.30 19.00 22.15
Negulesti	06.00 11.30 14.15 16.30* 18.30
Piatra Soimului	06.00 11.45 14.10 16.30* 19.15 22.00
Faurei	04.15 07.00 11.50 15.00
Doina	05.30** 06.15 11.40 13.20 15.20 17.10 19.30
Radeni	07.30 14.45 18.20 sambata nu circula deloc
Nechit	18.00*** 17.00-Doar Sambata
Cut	04.30(*) 05.50 06.45(*) 07.30(pleaca la ora 07.10 sambata si duminica) 08.30 10.10 11.20 12.30 14.30 15.50 17.30 20.30(*)
Bisericani	05.45* 06.30 07.45 09.45 12.30 14.10 15.30 18.15

* - nu circula Sambata si Duminica
** - nu circula Duminica
*** - De Luni pana Vineri

[1] Sursă: Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Piatra Neamț 2021-2027

Tab. 4.3. Graficul curselor regulate în Municipiul Piatra Neamț – Autogara TRANSMOLDAVIA

Traseu	***Plecări din Piatra Neamț***
Piatra Neamț - Broșteni	08:15 13:30 18:00
Piatra Neamț - Galați	08:30 11:45
Piatra Neamț - Suceava	10:00
Piatra Neamț – Vatra Dornei	05:45
Piatra Neamț - Vaslui	06:15

Tab. 4.4. Graficul curselor regulate în Municipiul Piatra Neamț – Autogara CONPASTRU

Traseu	***Plecări din Piatra Neamț***
Piatra Neamț – Stejaru (Pangarati)	06:10 06:15 07:40 12:10 14:10 14:15 15:50 Duminică: 07:15 09:15 11:15
Piatra Neamț - Bicaz	05:00 05:20 05:40 06:00 06:20 06:40 07:00 07:20 07:40 08:00 08:20 08:40 09:00 09:20 09:40 10:00 10:20 10:40 11:00 11:20 11:40 12:00 12:20 12:40 13:00 13:20 13:40 14:00 14:20 14:40 15:00 15:20 15:40 16:00 16:20 16:40 17:00 17:20 17:40 18:00 18:20 18:40 19:00 19:20 19:40 20:00 20:20 20:40 21:00 Sămbătă - Duminica: 05:00 05:30 06:00 06:30 07:00 07:30 08:00 08:30 09:00 09:30 10:00 10:30 11:00 11:30 12:00 12:30 13:00 13:30 14:00 14:30 15:00 15:30 16:00 16:30 17:00 17:30 18:00 18:30 19:00 19:30 20:00 20:30 21:00
Piatra Neamț – Bicaz-Chei	14:50
Piatra Neamț – Sugau	18:30
Piatra Neamț - Telec	14:50

4.4.2.3. Transportul public local

Începand cu luna septembrie 2016, operatorul de transport S.C. TROLEIBUZUL S.A. executa programul de transport conform contractului de delegare de gestiune a transportului public prin concesiune, contract incheiat cu A.D.I. URBTRANS.

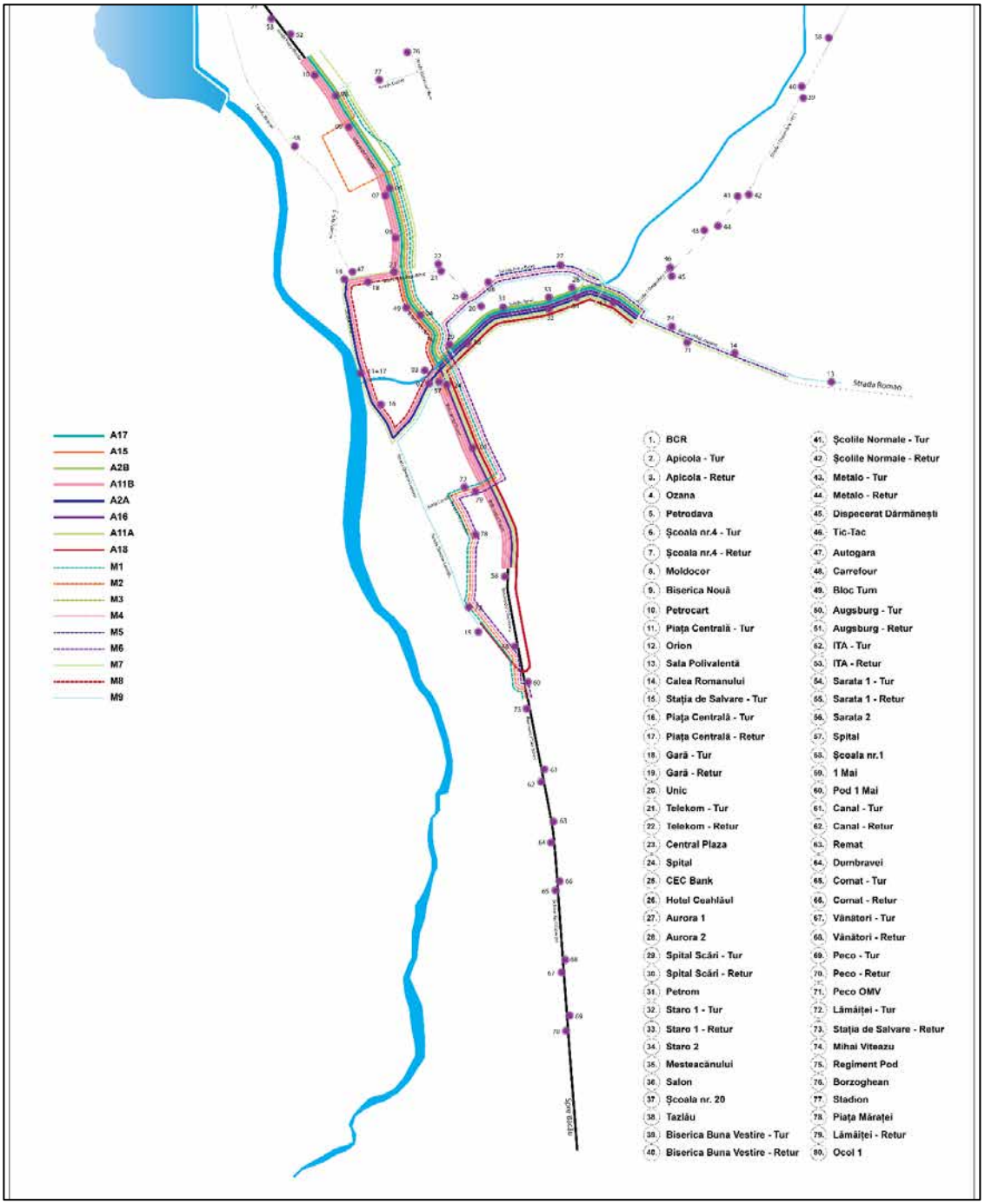

Fig. 4.35. Principalele trasee și stații de transport public din Municipiul Piatra Neamț[1]

[1] Sursă: Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Piatra Neamț 2021-2027

SC.Troleibuzul SA efectuează un program de transport stabilit de ADI URBTRANS și include atât transport urban (în Municipiul Piatra Neamț) cât și transport în localitățile care fac parte din asociația ADI Urbtrans (Alexandru cel Bun, Agarcia, Bisericani, Garcina, Cuiejdiu, Almas, Dumbrava Rosie, Cut, Savinesti,Roznov); transportul in respectivele localitati nu exclude transportul urban (statiile sunt comune).

Detalii asupra traseelor și graficelor de circulație sunt prezentate detaliat în Planul de Mobilitate Urbansă Durabilă al Municipiului Piatra Neamț 2021-2027. Pe lângă aceste trasee, transportul public este deservit și de 6 operatori privați, care efectuează curse cu microbuze.

SC.TROLEIBUZUL SA. dispune de 2 puncte de lucru-dispecerate (care asigură totodată și vânzarea de abonamente) în zona Gării (în spatele clădirii telegondolei) și în Dărmănești (lângă stația de autobuz cu același nume). Programul este unul fractionat (5:30-9:00/13:00-17:30) asigurand astfel vanzarea de abonamente calatorilor la orele cu flux marit,cu un necesar mic de angajati.

Aceste 2 puncte de lucru sunt coordonate dintr-un dispecerat central numit dispecerat depou aflat la sediul societatii,deschis intre 4:30-23:30.

Parcul de vehicule al operatorului TROLEIBUZUL SA. este format din 39 mijloace de transport, 9 microbuze si 27 autobuze

Stațiile de transport public sunt utilizate în comun de operatorii de transport public urban și prezintă nivele diferite de dotare. În stații nu există sisteme de informare în timp real pentru călători.

Ca urmare a activității de colectare a datelor, realizată în procesul de elaborare a Planului de Mobilitate Urbană Durabilă a Municipiului Piatra Neamț 2021-2027, a fost estimată distribuția deplasărilor în funcție de modul de deplasare, rezultatul fiind prezentat în graficul de mai jos.

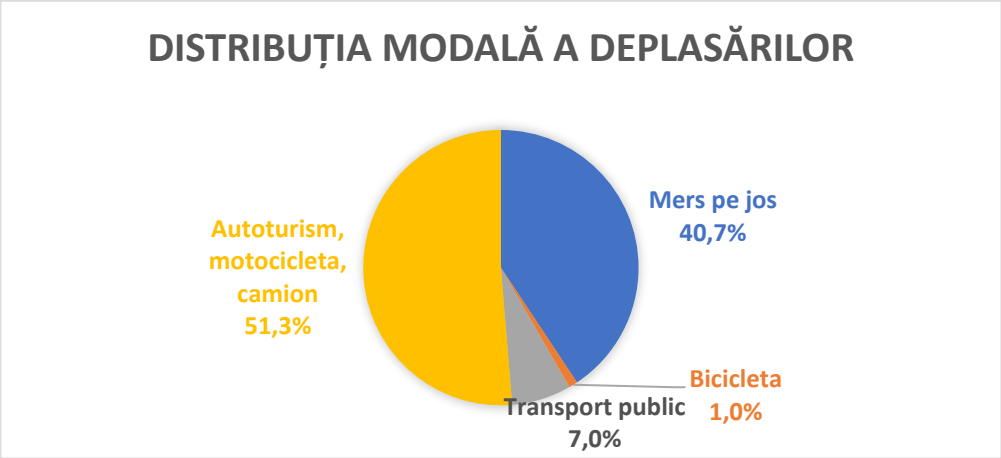

Fig. 4.36. Distribuția deplasărilor pe moduri de transport

După cum se observă, deplasările cu transportul public reprezintă doar 7% din deplasările totale realizate de locuitorii municipiului, un procent extrem de redus, care impune implementarea unor politici și măsuri care să conducă la creșterea atractivității, accesibilității, siguranței și confortului acestui mod de transport.

Rezultatele sondajului on-line efectuat în privința gradului de mulțumire față de tansportul în comun sunt prezentate mai jos, atât la nivel de municipiu, cât și la nivel de cartier.

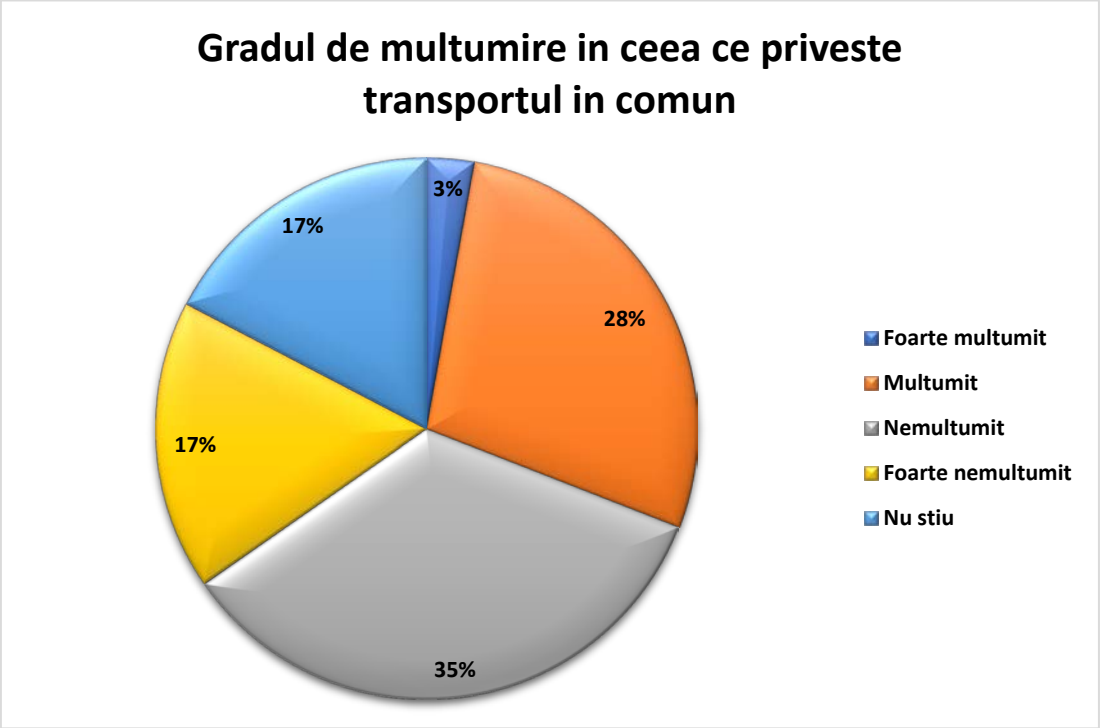

Fig. 4.37. Gradul de mulțumire în ceea ce privește transportul în comun

La nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește transportul în comun marchează o preponderență a persoanelor care s-au declarat nemulțumite sau foarte nemulțumite (52%), față de cele mulțumite sau foarte mulțumite (31%).

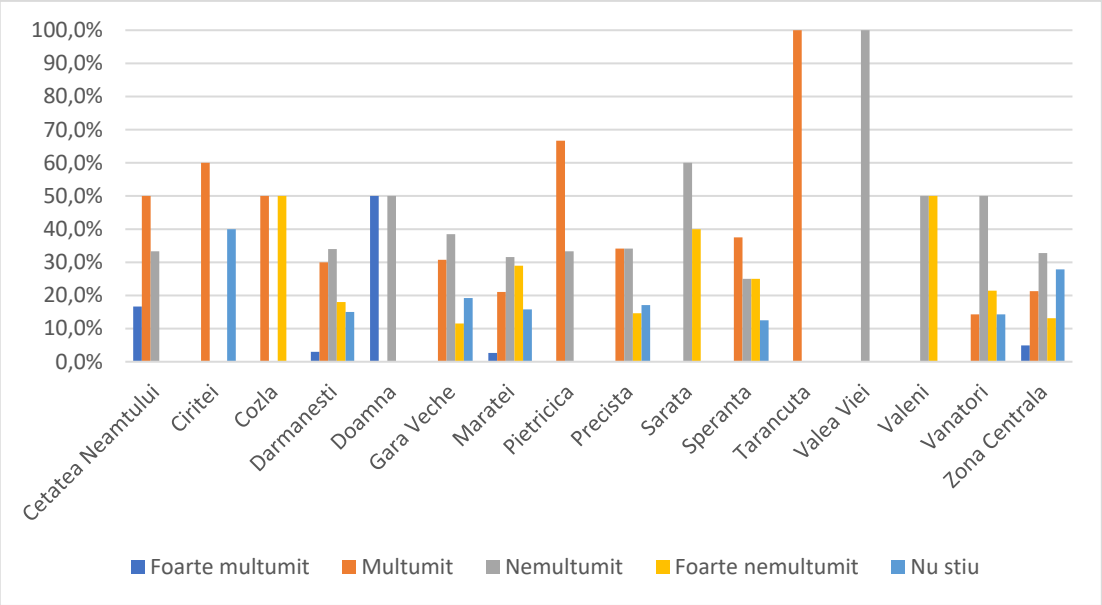

Fig. 4.38. Gradul de mulțumire în ceea ce privește transportul în comun (la nivel de cartier)

Din analiza răspunsurilor la nivel de cartier, se constată următoarele:

- La extrema pozitivă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria mulțumiți și foarte mulțumiți (peste 75%), se află locuitorii din cartierul Țărăncuța. De asemenea, răspunsuri majoritar pozitive au fost primite de la locuitorii cartierelor Cetatea Neamțului, Ciriței și Pietricica;
- Un procent aproximativ egal de locuitori foarte mulțumiți sau mulțumiți, respectiv nemulțumiți sau foarte nemulțumiți corespunde cartierelor Cozla, Doamna;
- La extrema negativă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria nemulțumiți și foarte nemulțumiți se regăsesc cartierele Dărmănești, Gara Veche, Mărăței, Precista, Sarata, Speranța, Valea Viei și Vânători.

4.4.2.4. Transportul aerian

Referitor la accesibilitatea aeriană, la nivelul Municipiului Piatra Neamț nu există un aeroport, dar în apropiere se află aeroporturile din Bacău, Iași și Suceava.

4.4.2.5. Transportul pe cablu - Telegondola

Telegondola Piatra Neamț este unul dintre principalele puncte de atracție ale orasului Piatra Neamț. Inaugurată în luna februarie 2008, Telegondola de sub poalele Pietricicăi, a transportat până în prezent peste 1 milion de turiști către vârful Muntelui Cozla, acolo unde se află și pârtia de schi.

Întreaga instalație se întinde pe o lungime de 1915 m având nu mai puțin de 10 stâlpi. Cel mai înalt stâlp al investiției este de 64 de metri fiind plasat pe Bulevardul Decebal.

Ca și condiții de călătorie, viteza de transport este de 6m/s. Telegondola Piatra Neamț beneficiază de 22 de gondole, fiecare gondolă având 8 locuri pe scaune, fiind capabilă să transporte nu mai puțin de 640 kg/gondolă. Călătoria între cele două puncte și anume: Gară aflat la altitudinea de 323 m și punctul de sosire Dealul Cozla aflat la altitudinea de 632 m, este de minim 8 minute.

Programul telegondolei in zilele de Luni, Marți, Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminica este de la ora 10:00 la ora 20:00, iar Miercuri este de la ora 12:00 la ora 20:00.

4.4.3. Managementul traficului

În Municipiul Piatra Neamț, organizarea și controlul traficului sunt realizate prin reglementări pe baza indicatoarelor de circulație și a marcajelor rutiere (semnalizare rutieră statică) și prin reglementări prin semaforizare (semnalizare rutieră dinamică).

Conform datelor primite de la Primăria Municipiului Piatra Neamț, intersecțiile și trecerile de pietoni semaforizate sunt cele menționate în tabelul următor.

Tab. 4.5. Amplasamentul intersecțiilor semaforizate

Nr.	Denumirea Intersecției
1	Mall Galeria
2	Bd. Traian – Str. Lămâiței
3	Bd. Traian - BCR
4	Bd. Traian – Bloc A3
5	Bd. Traian – Str. Privighetorii - Iacomi

6	Bd. Traian - Spital
7	Bd. Decebal - Bloc Turn
8	Bd. Decebal – P-ta 22 Decembrie – Aleea Caisilor
9	Bd. Decebal – Str. Duraului
10	Str. Mihai Eminescu – Bd. Decebal
11	Piata Stefan cel Mare – Magazin Unic
12	Gara – Bd-ul 9 Mai
13	Str. Ozana – Bd. Dimitrie Leonida

O altă modalitate de creștere a siguranței circulației și a fluenței traficului o constituie sensurile giratorii. Lista principalelor sensuri giratorii din Municipiul Piatra Neamț este prezentată în tabelul următor:

Tab. 4.6. Amplasamentul principalelor sensuri giratorii

Nr.	**Denumirea intersecției**
1	Bd. Traian – Str. Ozanei
2	Bd. Mihai Eminescu – P-ta Mihail Kogalniceanu
3	Bd. Decebal – Bd. Republicii
4	Bd. Decebal – Str. Titu Maiorescu
5	Bd. Decebal- Str. Independentei
6	Bd. Decebal – Str. Prof Ion Negre
7	Str. Petru Movilă – Intrare Shopping City Piatra Neamț
8	Str. Petru Movilă – Str. Bistriței
9	Bd. Republicii – Bd. 9 Mai
10	Bd. 9 Mai – Bd. Mihai Eminescu
11	Bd. Dascalescu – Str. Fermelor
12	Bd. Mihai Emiescu – P-ta Stefan cel Mare – Str. Petru Rareș
13	Str. Petru Rareș – Str. Ștefan cel Mare

În ceea ce privește parcările, în Municipiul Piatra Neamț există următoarele facilități:

- Parcări de reședință care sunt spaţii destinate staţionării vehiculelor, semnalizate şi marcate corespunzător, amplasate în incinta cartierelor de locuințe, la o distanță mai mică de 30 metri de frontul imobilelor utilizate de locatari.

- Parcări publice

Tarifele anuale pentru parcările de reședință, aprobate de Consiliul Local al Municipiului Piatra Neamț, sunt de 142 lei pentru persoane fizice și 342 lei pentru persoane juridice.

Compania S.C. Parking S.A în baza Contractului de Delegare de gestiune prin concesiune a serviciului public de administrare, întreținere și exploatare a parcărilor de reședință și a parcărilor închiriate instituțiilor publice sau private de pe domeniul public și privat al Municipiului Piatra Neamț nr.32468/31.07.2015 încheiat cu Municipiul Piatra Neamț, gestionează conform site-ului companiei 17.982 de parcari de resedinta.

Pentru parcarile publice de pe strazile P-ța Mihail Kogălniceanu, Str. Mihai Eminescu, P-ța Stefan cel Mare, B-dul Decebal, P-ța Gării, B-dul 9 Mai, P-ța 22 Decembrie, B-dul Republicii, Str. Poștei, Str. Paharnicului, Str. Mihai Viteazul, B-dul Traian, Str. Alexandru cel Bun, Str. Ozanei, Str. Lt. Draghescu, Str. Petru Rareș, Str. Calistrat Hogaș, Str. Orhei, Str. Dimitrie Leonida, Str. Baltagului din Municipiul Piatra Neamț plata se poate face cu dispozitivele mobile cu ajutorul aplicatiei TPARK, tariful fiind de 0,42 euro pentru 1 oră și 2,32 euro pentru 24 de ore, plata se realizează prin SMS.

La întrebarea referitoare la infrastructura de parcare, la nivelul municipiului se constată o preponderență a persoanelor care s-au declarat nemulțumite sau foarte nemulțumite (57%), față de cele nemulțumite sau foarte nemulțumite (36%).

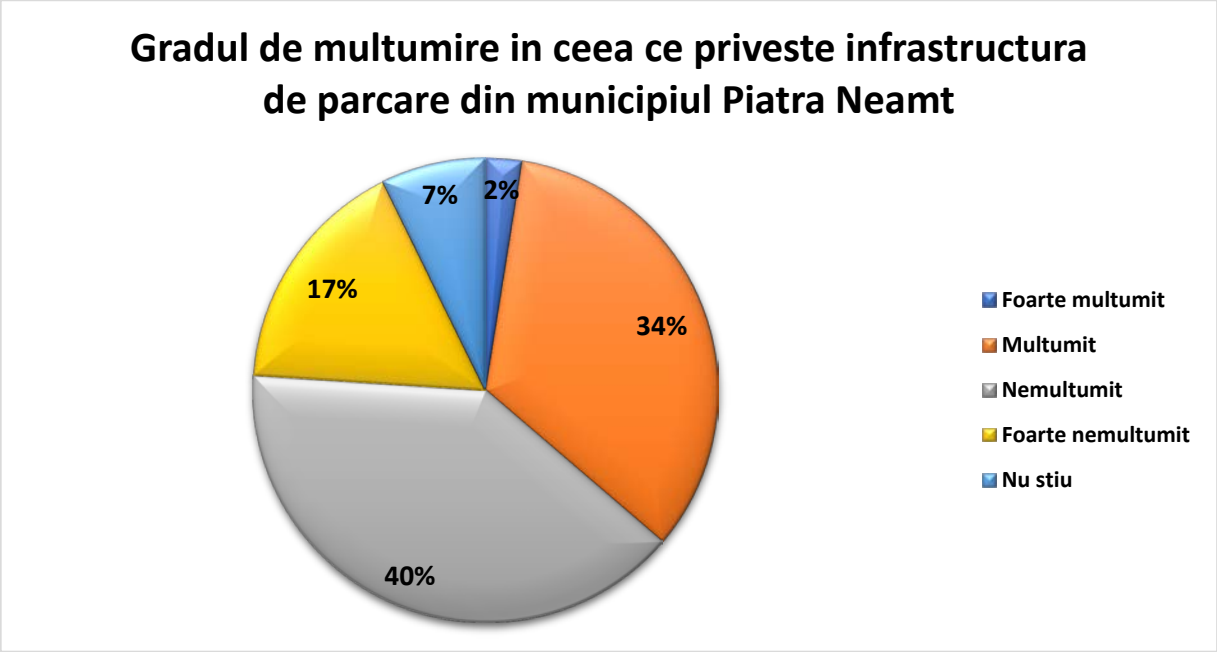

Fig. 4.39. Gradul de mulțumire în ceea ce privește infrastructura de parcare[1]

[1] Sursă: Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Piatra Neamț 2021-2027

Analizând răspunsurile la nivelul fiecărui cartier, răspunsurile sunt reprezentate grafic mai jos, sub forma procentelor pe fiecare cartier în parte:

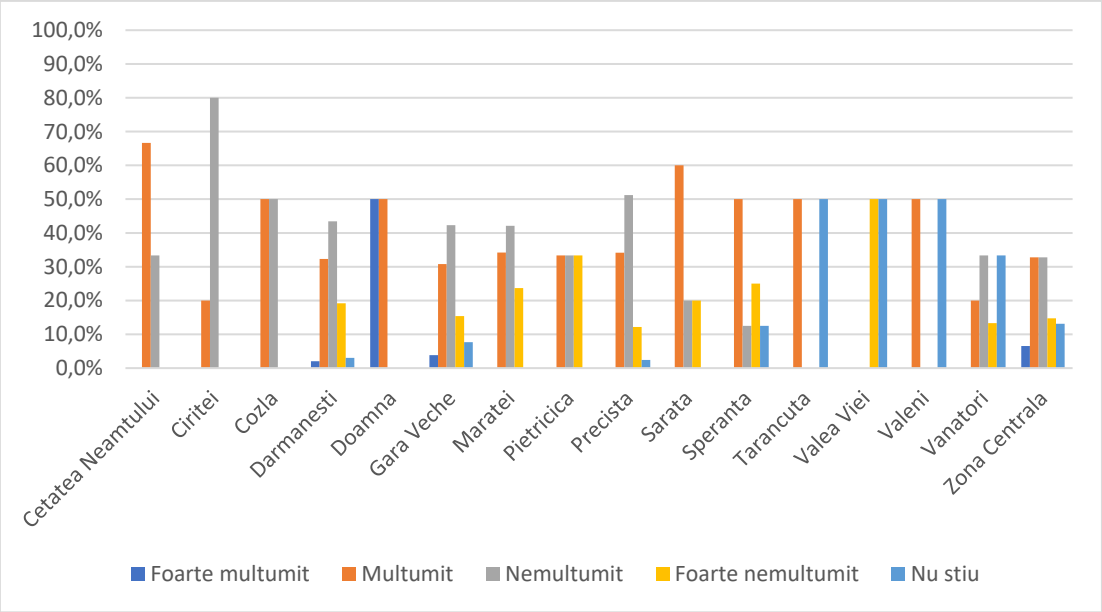

Fig. 4.40. Gradul de mulțumire în ceea ce privește infrastructura de parcare (la nivel de cartier)

Din analiza răspunsurilor, se constată următoarele:

- La extrema pozitivă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria mulțumiți și foarte mulțumiți (peste 60%), se află locuitorii din cartierele Cetatea Neamțului, Sarata;
- Un procent aproximativ egal de locuitori foarte mulțumiți sau mulțumiți, respectiv nemulțumiți sau foarte nemulțumiți corespunde cartierelor Cozla, Doamna, Speranța;
- La extrema negativă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria nemulțumiți și foarte nemulțumiți se regăsesc cartierele Ciritei, Dărmănești, Gara Veche, Mărăței, Pietricica, Precista, Valea Viei, Vânători, Zona Centrală.

4.4.4. Siguranța circulației

Siguranța circulației a fost analizată în raport cu accidentele înregistrate în perioada 2016 - 20.02.2021. Valorile prezentate în continuare se referă la accidentele produse pe raza municipiului Piatra Neamț.

În perioada analizată, variația numărului de accidente a crescut în anul 2017 față de anul 2016, urmată de o ușoară scădere în 2018 și o ușoară creștere pentru anul următor. În anul 2020, se înregistrează o scădere semnificativă a numărului de accidente grave. Astfel, în anul 2017, se înregistrează valorile maxime, pentru perioada analizată.

Tendința descrescătoare a numărului de accidente din anul 2020 este posibil să aibă drept cauză circulația redusă datorată restricțiilor impuse pentru prevenirea răspândirii COVID 19.

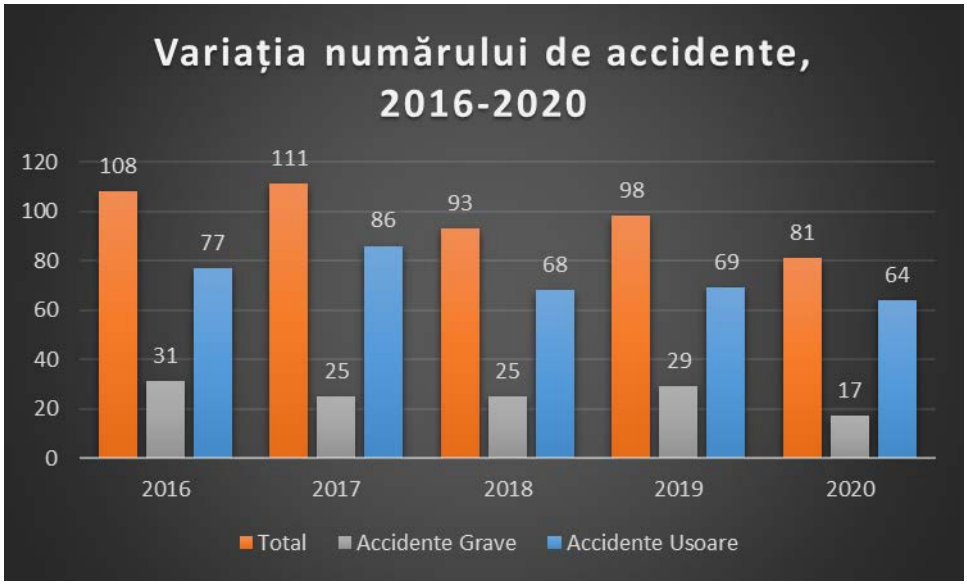

Fig. 4.41. Variația numărului de accidente, 2016-2020[1]

Consecințele accidentelor și variația acestora sunt prezentate în graficul de mai jos.

[1] Sursă: Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Piatra Neamț 2021-2027

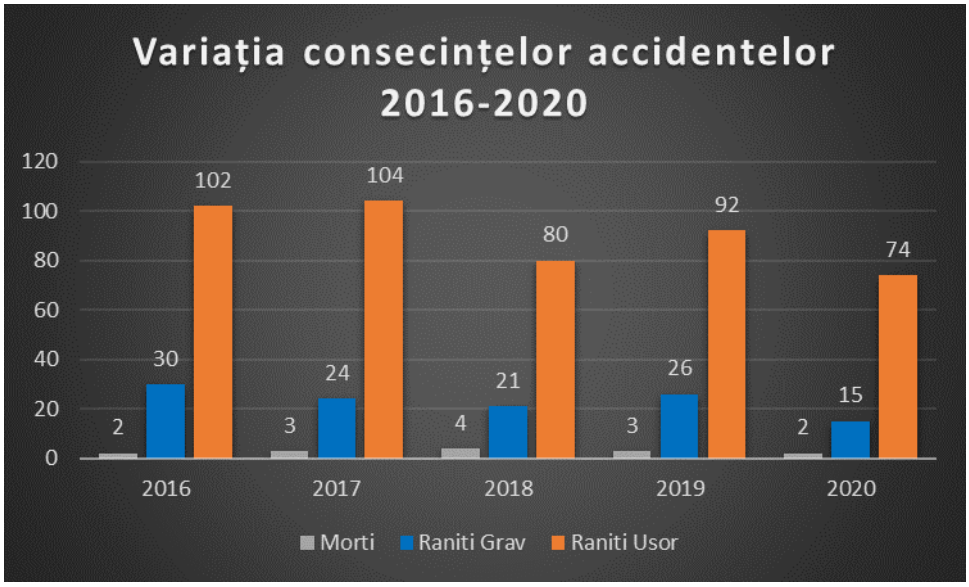

Fig. 4.42. Variația consecințelor accidentelor, 2016-2020[1]

În privința siguranței rutiere, **principalele disfuncționalități** care pot fi semnalate sunt:

- Nerespectarea indicatoarelor și semnalizării rutiere
- Lipsa unui sistem de trafic management care să asigure condiții optime de circulație pentru vehicule și pietoni
- Necesitatea semaforizării anumitor treceri de pietoni, în vederea creșterii siguranței acestora la traversarea arterelor rutiere cu trafic intens
- Existența vehiculelor parcate neregulamentar, pe spațiul de circulație destinat pietonilor
- Crearea de ambuteiaje și coloane de vehicule în orele de vârf.

[1] Sursă: Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Piatra Neamț 2021-2027

4.5. INFRASTRUCTURA DE UTILITĂȚI PUBLICE

4.5.1. Reţeaua de apă potabilă și sistemul de canalizare

La nivelul localităţilor, alimentarea cu apă a populaţiei se asigură prin sisteme centralizate de alimentare cu apă sau din instalaţii locale.

Indicatorii care sunt monitorizaţi de către autorităţile competente sunt următorii:

- Numărul de localităţi care dispun de o reţea de distribuţie a apei potabile şi lungimea reţelei în km, în mediul urban şi rural;
- Populaţia racordată la reţelele de apă;
- Intensitatea consumului de apă pe cap de locuitor.

În tabelul următor este prezentată situația acestor indicatori, la nivelul anului 2018, pentru Regiunea Nord-Est și județele componente.

Tabel 4.13. Rețeaua și volumul de apă potabilă distribuită în Regiunea Nord-Est, 2018[1]

Unitate teritorială	Localități conectate		Populație deservită de sistemul public de alimentare a apei potabile		Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor, mii m³		Consumul de apă potabilă pt. uz caznic pe locuitor, m³
	Total	Din care municipii si orase	Nr. persoane	%	Total	Pentru uz casnic	
Bacău	78	8	327.194	55,63	14.432	11.359	34,72
Botoșani	48	7	139.323	36,43	6.277	4.580	32,87
Iași	72	5	447.380	56,45	27.054	16.661	37,24
Neamț	54	5	249.061	56,02	10.390	8.320	33,41
Suceava	60	14	219.503	35,08	12.329	8.746	39,84
Vaslui	67	5	148.761	39,46	8.842	7.104	47,75
Regiunea Nord-Est	379	44	1.531.222	47,69	79.324	56.770	37,07

[1] Sursă: Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est, 2021-2027

După cum se observă din datele prezentate, județul Neamț se află deasupra mediei regionale și pe locul 2 în regiune, în ceea ce privește populația deservită de sistemul public de alimentare a apei potabile (procentual), în schimb în cazul indicatorului media consumului de apă pentru uz caznic, valoarea este sub media regională și plasează județul pe penultimul loc în regiune.

Serviciile de alimentare cu apă și de canalizare sunt asigurate în Municipiul Piatra Neamț de ***Compania Județeană APA SERV S.A.***, care a luat ființă în temeiul Hotărarii Consiliului Judeţean nr. 19/2003 prin reorganizarea serviciilor de alimentare cu apă potabilă şi canalizare în sistem zonal, în temeiul Legii 326/2001 privind serviciile publice de gospodărie comunală şi a O.G. 32/2002 privind serviciile publice de alimentare cu apă şi de canalizare prin hotărârile a cinci acţionari autorităţi administrativ-teritoriale, și anume:

- Consiliul Judeţean Neamţ;
- Consiliul Local al Municipiului Piatra Neamţ;
- Consiliul Local al comunei Alexandru cel Bun;
- Consiliul Local al comunei Roznov;
- Consiliul Local al comunei Săvineşti.

Aria de operare a companiei *Apa Serv* în judeţul Neamţ este împărţită în trei zone:

- **Zona Sud**: cuprinde sistemul zonal Alexandru cel Bun - Zăneşti, din care fac parte şi sistemele Piatra Neamţ şi Săvineşti - Roznov, alte sisteme locale de alimentare cu apă, precum şi sistemul Bicaz;
- **Zona Nord**: cuprinde sistemul Târgu Neamţ, din care este alimentat cu apă municipiul Târgu Neamţ şi alte comune din apropiere;
- **Zona Est**: cuprinde sistemul local Roman, din care este alimentat cu apă municipiul Roman şi sistemul Săbăoani dar şi alte comune din aproprierea Romanului.

În prezent compania asigură două tipuri de servicii:

- ***servicii de furnizare a apei potabile*** în :

- 2 municipii: Piatra Neamţ, Roman;
- 3 orașe: Târgu Neamţ, Bicaz, Roznov;
- 26 comune: Alexandru cel Bun, Agapia, Bâra, Bălţăteşti, Bodeşti, Brusturi, Cordun, Dobreni, Dochia, Dragomirești, Dumbrava Roşie, Gârcina, Girov, Grumăzeşti, Horia, Păstrăveni, Pipirig, Răuceşti, Ruginoasa, Săbăoani, Săvineşti, Ştefan cel Mare, Taşca, Tămăşeni, Vânători și Zăneşti.

❖ ***servicii de colectare şi epurare a apelor uzate*** în:

- 2 municipii: Piatra Neamţ, Roman;
- 3 orașe: Târgu Neamţ, Bicaz, Roznov;
- 10 comune: Alexandru cel Bun, Agapia, Brusturi, Dumbrava Roşie, Dragomirești, Horia, Săbăoani, Săvineşti, Tămăşeni și Vânători.

Lungimea reţelei de apă este de 1.158,344 km, iar lungimea reţelei de canal menajer este de 562,311 km.

În municipiul Piatra Neamț, lungimea reţelei de apă este de 218,705 km, iar lungimea reţelei de canal menajer este de 196,367 km.

O situație mai detaliată a numărului de utilizatori deserviți de compania noastră este prezentată în tabelul următor:

Tabel 4.14. Numărul de utilizatori deserviți, pe tipuri, Piatra Neamț, 2019[1]

Localitate	Asociații proprietari nr. utilizatori	Operatori economici nr. utilizatori	Instituții publice nr. utilizatori	Persoane fizice nr. utilizatori	TOTAL nr. utilizatori
Piatra Neamț	1.246	1.124	243	5.336	**7.949**

Sistemul de alimentare cu apă potabilă cuprinde ansamblul construcţiilor, terenurilor, instalaţiilor tehnologice, echipamentelor funcţionale şi dotările specifice prin care se realizează serviciul public de alimentare cu apă potabilă.

Infrastructura existentă în Municipiul Piatra Neamț include următoarele:

- **Surse de apă: 2** locații: Lacul de acumulare Bâtca Doamnei și râul Bistrița;
- **Stații de captare: 2** locații: Vaduri - captare subterană și Bâtca - captare de suprafață;

[1] Sursă: APA SERV SA

- **Stații de pompare: 10** locații = SP2- Alexandru cel Bun, Humăriei, Rezervor R3 + R3'- V. Conta, Rezervor R4 - R4'- Fermelor, Florilor, Castanilor, Rezervor R1 - Cozla, Rezervor R2 - Pietricica, Vaduri - Rezervor R6-R6' Hangului, Bisericani;
- **Staţii de tratare a apei brute**: 2 complexe de tratare a apei brute cu capacitate instalată totală de 1.466 mc/h;
- **Conducte de alimentare cu apă potabilă:** peste 900 km;
- **Rezervoare pentru înmagazinarea apei**: 53 rezervoare apă cu un volum total înmagazinat de 60.020 mc;
    - **Staţii de pompare**: 33 staţii de pompare a apei potabile cu o capacitate totală de 1mc/s;
    - **Branşamente de apă** în numar de 36.850;
    - **Monitorizare SCADA zona Piatra Neamţ**: principalii parametri de funcţionare a sistemelor de alimentare cu apă sunt transmişi automat prin radio şi monitorizaţi în dispeceratul central, care este dotat cu mijloace computerizate de achiziţii date, supraveghere şi control;
- **Rețeaua de distribuție**: lungime = **185.458 m**.

În cadrul programului operațional *POS - Mediu 2007-2013* rețeaua de distribuție a fost extinsă cu 16.580 m.

Suprafața pe care se întinde rețeaua de distribuție este suprafața municipiului în totalitate, 100% din populație fiind branșată la rețea.

Captarea apei din sursele de adâncime se realizează cu ajutorul a 12 staţii de captare cu 184 puţuri și cu o capacitate totală instalată de 5.294 mc/h.

Captarea apei brute se realizează din lacul de acumulare al Centralei Hidroelectrica (CHE), Bâtca Doamnei, cu o capacitate totală instalată de 1.110 mc/h. Captarea de suprafaţă a fost pusă în funcţiune în anul 1995.

Stația de microsite are rolul de a reține microplanctonul, microfauna şi unele materii în suspensie din apa brută și până se ajunge la filtrarea apei ca ultimă treaptă de tratare. Filtrarea este procesul de limpezire avansată a apei constând în trecerea acesteia printr-o masă de material poros denumit strat filtrant şi formată din pietrişuri şi nisipuri cuartoase în straturi de grosimi diferite şi granulozități.

Monitorizarea calității apei potabile se realizează prin efectuarea de analize fizico-chimice, biologice şi bacteriologice în laborator, care urmăreşte evoluţia indicatorilor de calitate, atât pe fluxul tehnologic din captarea de suprafaţă, stabilind dozele optime de sulfat de aluminiu şi clor cu pompe Grundfos, cât și indicatorii specifici de calitate în reţelele de distribuție.

Sistemul de alimentare cu apă potabilă acoperă întreaga suprafață a municipiului, asigurând branșarea întregii populații.

Tabel 4.15. Volumul de apă [mc] consumat în perioada 2011-2019[1]

An/m³	Consumatori casnici	Consumatori noncasnici
2011	3.484.858	1.245.749
2012	3.342.302	1.049.230
2013	3.165.076	937.675
2014	3.002.322	865.688
2015	2.978.723	860.418
2016	2.969.467	940.425
2017	2.922.321	936.817
2018	2.936.469	894.608
2019	2.915.283	884.323

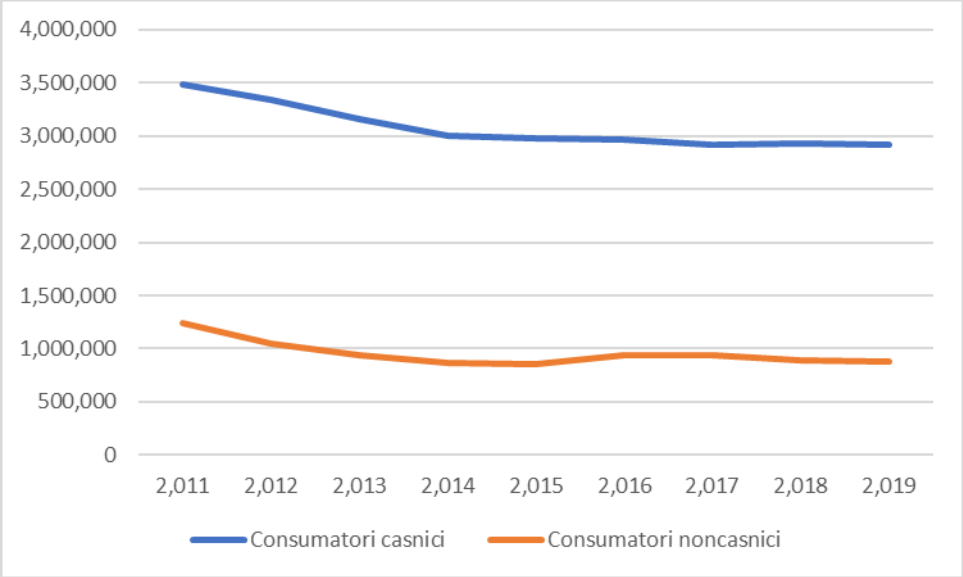

Fig. 4.43. Evoluția volumului de apă consumat, Municipiul Piatra Neamț, 2011-2019[2]

Dacă ne referim la consumul zilnic de apă potabilă înregistrat de APA SERV la nivelul anului 2019, se poate observa în graficul de mai jos faptul că acesta urmează o curbă anuală de ușoară descreștere, astfel că faţă de anul 2015 a scăzut cu aproximativ 1,4%, și cu 3,4% față de vîrful înregistrat la nivelul anului 2016.

[1] *Sursă: Date puse la dispoziție de operatorul regional APA SERV S.A.*
[2] *Sursă: Date puse la dispoziție de operatorul regional APA SERV S.A.*

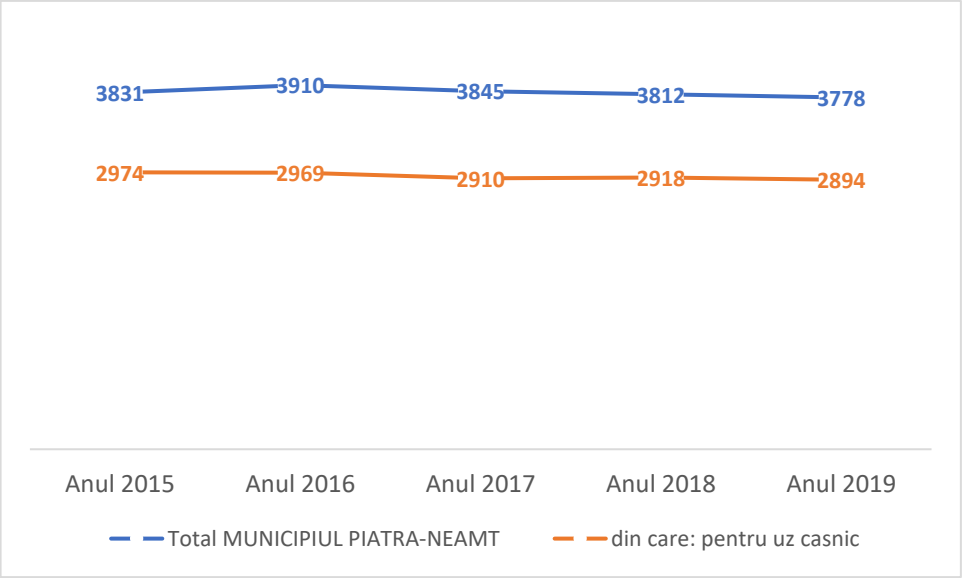

Fig. 4.44. Evoluția cantității de apă potabilă distribuită consumatorilor din Municipiul Piatra Neamț, în perioada 2015-2019 [1]

Raportându-ne la populaţia înregistrată la nivelul anului 2019, rezultă un consum mediu anual pe cap de locuitor de aproximativ 33,60 metri cubi, relativ în scădere față de anii precedenți, respectiv 2016 și 2017.

La nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea sistemului de furnizare apă marchează o preponderență a persoanelor care s-au declarat mulțumite sau foarte mulțumite (61%).

Analizând răspunsurile la nivelul fiecărui cartier, răspunsurile sunt reprezentate grafic mai jos, sub forma procentelor pe fiecare cartier în parte.

Din analiza răspunsurilor, se constată următoarele:

- La extrema pozitivă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria mulțumiți și foarte mulțumiți (peste 75%), se află locuitorii din cartierele Cetatea Neamțului, Ciritei, Doamna, Gara Veche, Sarata, Țărăncuța, Văleni, Zona Centrală.
- Un procent aproximativ egal de locuitori foarte mulțumiți sau mulțumiți, respectiv nemulțumiți sau foarte nemulțumiți corespunde cartierelor Cozla, Dărmănești.
- La extrema negativă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria nemulțumiți și foarte nemulțumiți se regăsesc cartierele Pietricica și Speranța.

[1] *Sursa: INSSE - Tempo online*

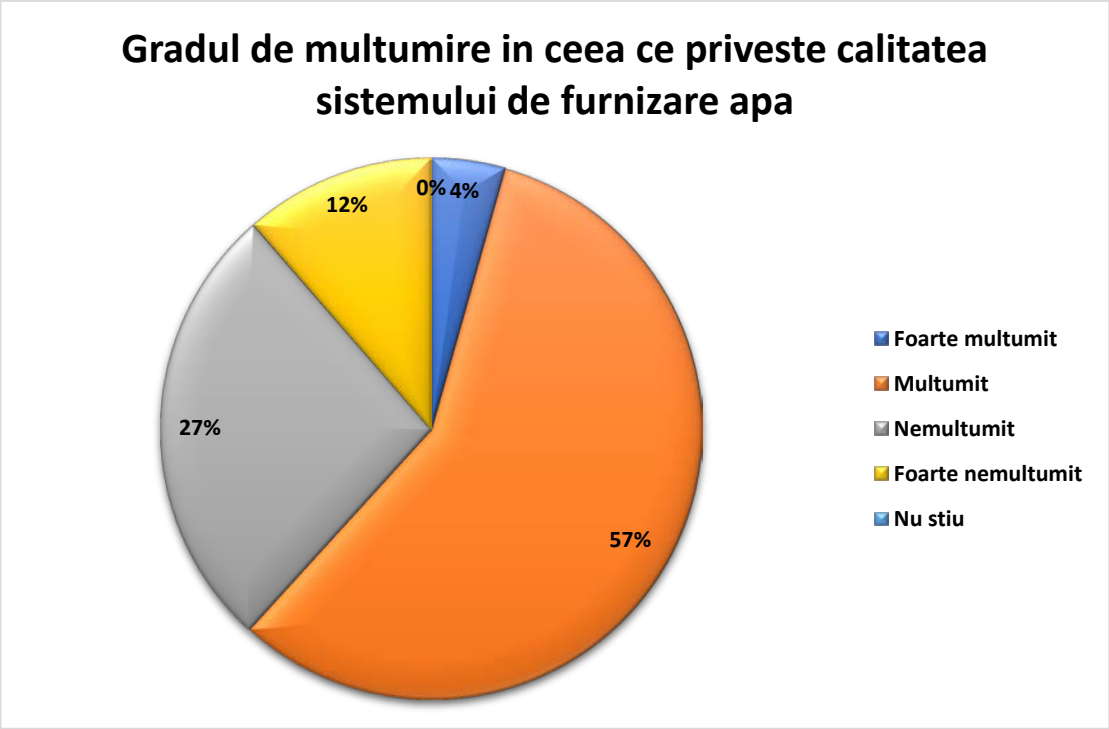

Fig. 4.45. Gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea sistemului de furnizare apă

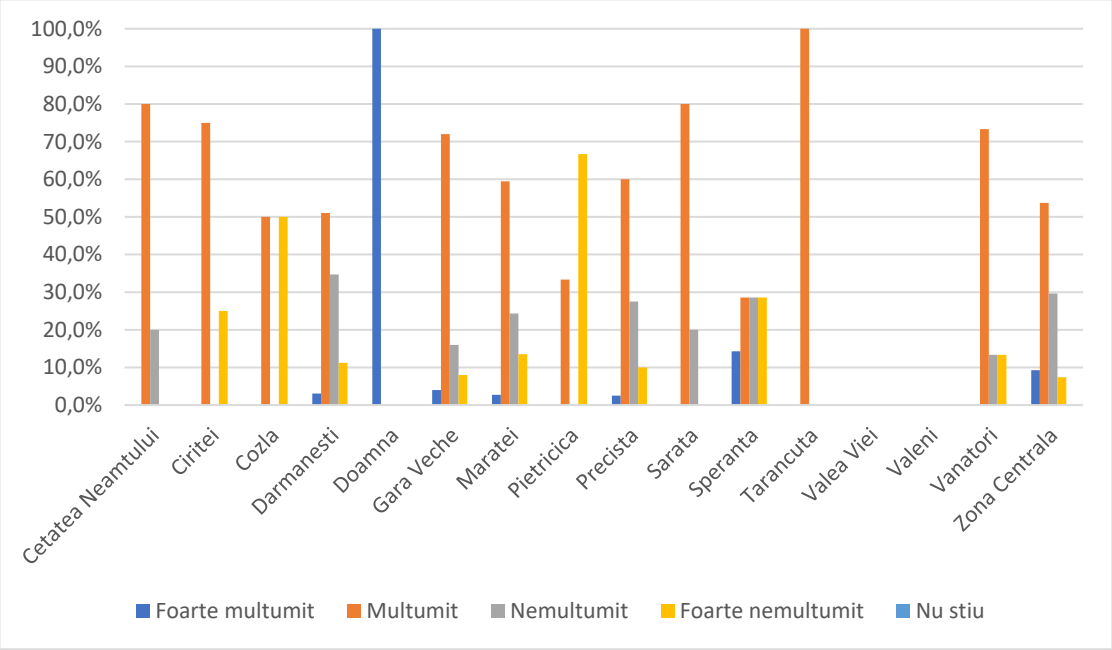

Fig. 4.46. Gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea sistemului de furnizare apă (la nivel de cartier)

În ceea ce privește **serviciile de canalizare**, în anul 2018, la nivelul Regiunii Nord-Est doar 39,13% din localitățile regiunii deținеau rețea de canalizare, nivel apropiat de cel înregistrat la nivel național (41%).

Lungimea rețelelor de canalizare la nivel regional totalizează 4.534 km, cu 50% mai mult față de anul 2012, cele mai mari creșteri având loc în județele Bacău și Iași.

Situația localităților și populației conectate la rețele de canalizare, pentru anul 2018, este prezentată în tabelul de mai jos:

Tabel 4.16. Localități și populația conectată la rețele de canalizare, 2018[1]

Unitate teritorială	Localități conectate		Populația conectată la sistemul de canalizare	
	Total	Din care municipii și orașe	Nr. persoane	%
Bacău	55	8	266.039	45,23
Botoșani	13	7	117.802	30,80
Iași	46	5	320.773	40,48
Neamț	***25***	***5***	***160.941***	***36,20***
Suceava	52	14	192.724	30,80
Vaslui	25	5	123.295	32,70
Regiunea Nord-Est	**216**	**44**	**1.181.574**	**36,80**

După cum se observă, din punct de vedere al procentului populației conectate la sistemul de canalizare, județul Neamț se plasează pe locul 3 la nivelul regiunii, cu o valoare foarte apropiată de valoarea medie pe regiune.

Sistemul de canalizare al Municipiului Piatra Neamţ are următoarele caracteristici:

- **Suprafața acoperită** = 86,50 % din suprafața municipiului;
- **Lungime** = 196.367 m;
- **83.170 locuitori racordați** din 96.150 loc. Echivalenți;
- **86,50 %** din populație este **branșată la rețea**;
- **Staţii de pompare a apelor uzate**: 22 staţii de pompare a apelor uzate cu o capacitate totală de 2.020 mc/h;
- **Stația de epurare apă uzată Piatra Neamț**:
  - locație: Str. Muncii;
  - capacitate 4.500 mc/h;
  - volumul de apă uzată facturat la nivelul anului 2019: 3.682.473 mc

[1] *Sursă: Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est, 2021-2027*

- **Monitorizare SCADA** a staţiei de epurare Piatra Neamţ.

Fig. 4.47. Stația de epurare apă uzată Piatra Neamț

Apele uzate menajere sunt colectate în reţeaua de canalizare municipală și trimise în staţia de epurare a municipiului. Descărcarea apelor uzate menajere în stația de epurare se face printr-un colector de tip clopot, care preia debitul din colectoarele generale.

Provenienţa apelor uzate:

- ✓ **ape uzate menajere** colectate în sistemul de canalizare, provenite de la blocurile de locuinţe, locuinţele individuale, obiective social-culturale;
- ✓ **ape uzate industriale** provenite de la operatorii economici care desfăşoară diverse activităţipe teritoriul municipiului Piatra Neamţ.

Deoarece municipiul Piatra Neamţ include trei zone de relief, transportul apelor uzate menajere spre staţia de epurare se realizează atât gravitaţional, cât şi prin cele 22 de staţii de pompare.

Staţia de epurare a municipiului Piatra Neamţ este amplasată în intravilan, în partea de sud-est a municipiului, pe malul stâng al râului Bistriţa şi a fost modernizată prin programul ISPA 2, fiind adusă astfel la parametrii tehnici corespunzători. După epurare, apele ajung la emisar/receptor natural – Râul Bistrița.

Stația de epurare conţine trei trepte de epurare:

- ⇒ **epurare mecanică** - grătare rare şi grătare dese, deznisipător cuplat cu separator de grăsimi, decantoare primare;
- ⇒ **epurare biologică** - bazine anoxice şi oxice, decantoare secundare;
- ⇒ **treapta terțiară** – reducerea fosforului cu adaos de clorură ferică.

Pe linia nămolului, nămolul primar şi nămolul biologic în exces sunt îngroşate gravitațional și cu adaos de polielectrolit, acelaşi nămol este fermentat anaerob în zona mezofilă la 36 grade, cu producere de biogaz.

După fermentarea anaerobă nămolul este condiţionat prin deshidratare cu adaos de polielectrolit. Procedeul biologic este cel cu nămol recirculat, în această treaptă reducându-se azotul şi componenta organică.

În ceea ce privește apele uzate menajere, acestea sunt preluate de rețelele de canalizare, iar colectorul principal conduce apele menajere, spre staţia de epurare a municipiului.

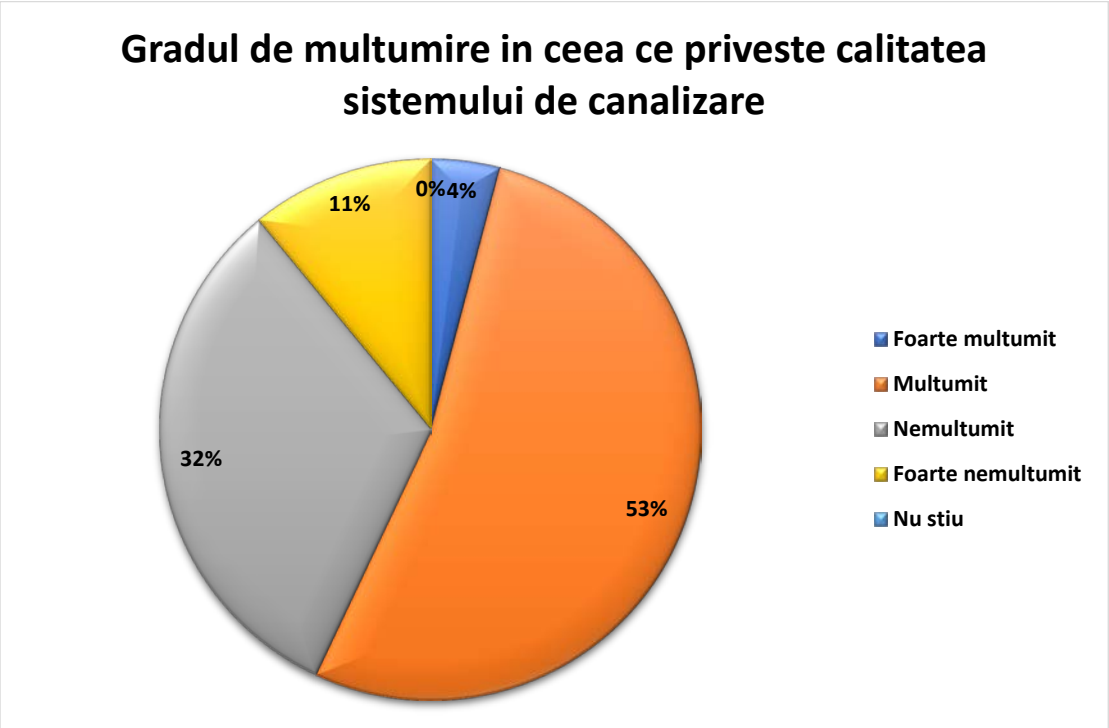

Fig. 4.48. Gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea sistemului de canalizare

La nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea sistemului de canalizare marchează o preponderență a persoanelor care s-au declarat mulțumite sau foarte mulțumite (57%), față de cele nemulțumite sau foarte nemulțumite (43%).

Analizând răspunsurile la nivelul fiecărui cartier, pentru a putea extrage niște concluzii asupra gradului de mulțumire al cetățenilor, răspunsurile sunt reprezentate grafic mai jos, sub forma procentelor pe fiecare cartier în parte.

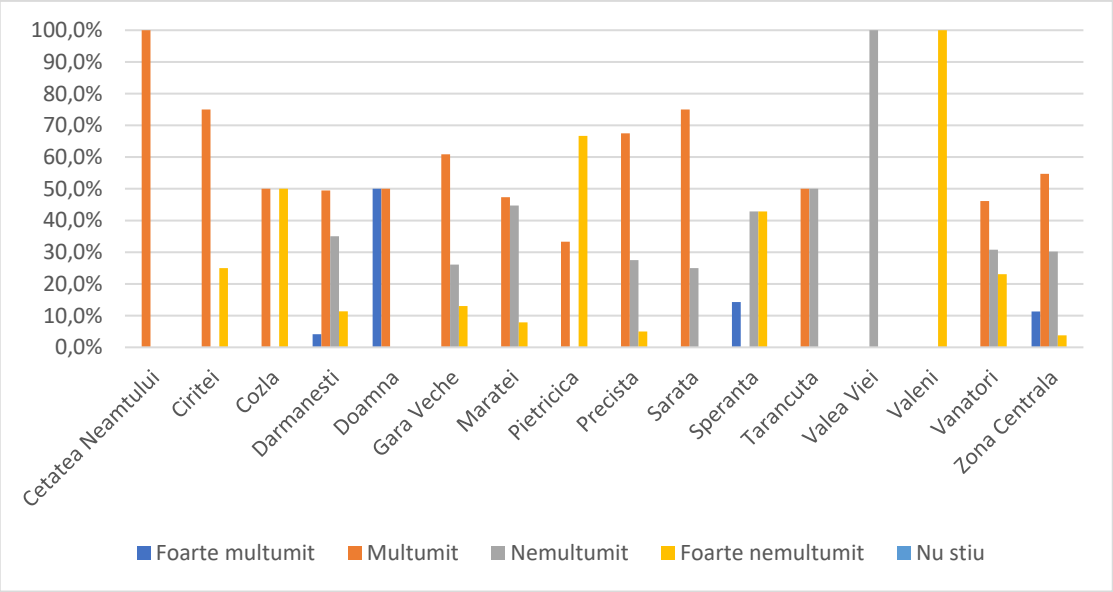

Fig. 4.49. Gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea sistemului de canalizare (la nivel de cartier)

Din analiza răspunsurilor, se constată următoarele:

- La extrema pozitivă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria mulțumiți și foarte mulțumiți (peste 75%), se află locuitorii din cartierele Cetatea Neamțului, Ciritei, Doamna, Sarata și Zona Centrală.
- Un procent aproximativ egal de locuitori foarte mulțumiți sau mulțumiți, respectiv nemulțumiți sau foarte nemulțumiți corespunde cartierelor Cozla, Dărmănești, Mărăței, Țărăncuța, Vânători;
- La extrema negativă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria nemulțumiți și foarte nemulțumiți se regăsesc cartierele Pietricica, Speranța, Valea Viei, Văleni.

Similar perioadei de programare anterioare (2007-2013), în perioada 2014-2020, din *Fondul de Coeziune*, s-au finanțat cu prioritate investiții necesare pentru conformarea cu prevederile Directivelor Uniunii Europene relevante (*Directiva 98/83/CE* – privind calitatea apei destinată consumului uman, *Directiva 91/271/CEE* privind epurarea apelor uzate urbane, *Directiva Cadru 2000/60/CE*), şi într-o măsură mai mică şi doar acolo unde sunt prezentate justificări temeinice, au fost incluse în proiecte şi alte investiţii pentru funcţionarea în condiţii optime a sistemelor de apă şi canalizare.

Prin proiecte au fost prevăzute şi investiţii care să conducă la eficientizarea în ansamblu a operării infrastructurii de apă/apă uzată, incluzând aici şi investiţii care să contribuie la diminuarea efectelor

schimbărilor climatice şi măsuri de adaptare la acestea. S-a urmărit ca proiectele să cuprindă în mod echilibrat, atât investiţii necesare pentru modernizarea sistemelor de apă/apă uzată din aglomerările aflate în aria de operare prezentă a Operatorului Regional, cât şi alte investiţii necesare pentru extinderea ariei de operare a acestuia, astfel încât beneficiile obținute până în prezent prin procesul de regionalizare să fie consolidate.

Instrumentul de politici structurale de pre-aderare (ISPA) a fost unul din instrumentele de finanţare nerambursabilă accesate de municipalitatea Piatra Neamț, contribuind la finanţarea Măsurii ***„Îmbunătăţirea sistemelor de alimentare cu apă potabilă, canalizare şi a staţiei de epurare din municipiul Piatra Neamţ”.*** Au fost avute în vedere 3 componente: *"Extinderea și reabilitarea sistemului de alimentare cu apă potabilă, contorizare și a stației de tratare a apei potabile", „Reabilitarea Staţiei de Epurare a Apelor Uzate" și „Reabilitarea și extinderea sistemului de canalizare".*

Avantajele finanţării prin programul ISPA au constat în faptul că Uniunea Europeană a avut o mare contribuţie, prin finanţarea nerambursabilă, în proporţie de 74%, a programului, iar calitatea serviciilor Companiei Judeţene *APA SERV S.A*. Neamţ s-a îmbunătăţit, contribuind astfel la protejarea mediului înconjurător.

De asemenea, în cadrul Măsurii ISPA (2002-2010) s-a început **implementarea sistemului *GIS (Sistem Informatic Geografic)* pentru municipiul Piatra Neamţ**, continuată în cadrul proiectului major *"Extinderea şi reabilitarea infrastructurii de apă şi apă uzată în judeţul Neamţ*" (2010-2015). Totodată, s-au avut în vedere modelările hidraulice și măsurătorile de calibrare pentru rețelele de alimentare cu apă și canalizare din următoarele aglomerări (Piatra Neamţ, Săvineşti-Roznov, Bicaz, Săbăoani, Roman şi Târgu Neamţ)[1].

Sistemul GIS este utilizat pentru crearea, stocarea, prelucrarea și analiza informațiilor descriptive tehnice și de localizare spațială specific sistemelor de alimentare cu apă și sistemelor de canalizare a apelor menajare. Utilizându-se hărți topografice scanate, măsurători efectuate în teren și alte surse de informații legate de rețelele de apă și canalizare, se realizează un sistem integrat, în care elementele grafice (conductele de apă și canalizare sau căminele de vizitare) sunt interconectate cu o bază de date descriptive conținând caracteristicile tehnice.

Obiectivele atinse prin utilizarea aplicației GIS sunt următoarele:

[1] Sursa: Site-ul oficial al operatorului Serviciului Public de Alimentare cu Apă şi Canalizare – ApaServ S.A.: https://www.apaserv.eu/infrastructura/

- Crearea unei baze de date geo-spațială pentru identificarea completă a rețelelor de alimentare cu apă și canalizare menajeră aflate în gestiunea operatorului
- Creșterea gradului de detaliere al datelor prin unirea tuturor surselor de informații
- Obținerea de rapoarte complexe ce constituie instrumente puternice de suport decizional pentru managementul rețelelor de utilități publice de apă și canalizare
- Optimizarea accesului clienților la informații
- Îmbunătățirea serviciilor furnizate printr-o organizare eficientă și promptă a activităților și o mai bună utilizare a resurselor în cadrul departamentelor tehnice

În aceeași perioadă, operatorul regional *Compania Județeană APASERV S.A.* a elaborat documentația aferentă proiectului *"Asistență Tehnică pentru pregătirea aplicației de finanțare și a documentațiilor de atribuire pentru proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată din județul Neamț în perioada 2014-2020"*. Perioada de derulare a proiectului este octombrie 2016 – septembrie 2022.

Obiectivul proiectului de asistență tehnică a constat în asigurarea elaborării documentațiilor necesare în vederea obținerii finanțării proiectului de investiții din fondurile europene destinate perioadei de programare 2014-2020, asigurându-se astfel continuarea strategiei locale pentru dezvoltarea sectorului de apă și apă uzată și îndeplinirea obligațiilor *Tratatului de Aderare a României la Uniunea Europeană*, precum și a legislației specifice naționale și europene în sectorul de apă/apă uzată.

Rezultate preconizate:

⇒ elaborarea documentațiilor de atribuire, conform legislației naționale, pentru contractele din cadrul proiectului, cu respectarea cererii de finanțare și a studiului de fezabilitate aprobate;
⇒ proiectul aprobat promovează măsuri concrete de adaptabilitate la schimbările climatice prin construirea unei infrastructuri durabile;
⇒ licitarea contractelor propuse în cadrul Proiectului în conformitate cu graficul de implementare a proiectului, OR beneficiind de suport pe perioada de derulare a licitației/licitațiilor.

Astfel, în sensul conformării cu *Directivele europene în domeniul apei potabile și apelor uzate*, în *Master Planul actualizat al județului Neamț* sunt prevăzute o serie de investiții, pe termen scurt (perioada 2014-2020), respectiv pe termen lung (2020-2042), menite să extindă infrastructura actuală de apă și apă uzată din județ.

4.5.2. Rețeaua de alimentare cu gaze naturale

Gazele naturale reprezintă cel mai scump combustibil, având în acelaşi timp şi cel mai redus impact asupra mediului în comparaţie cu ceilalţi combustibili fosili (carbune, lignit), motiv pentru care reţeaua de distribuţie a gazelor naturale continuă să se extindă atât la nivel judeţean, cât şi municipal.

Sistemul de distribuție a gazelor naturale în Regiunea Nord-Est poate fi analizat prin prisma următorilor indicatori: localități conectate, lungime rețea și volum distribuit.

Tabel 4.17. Rețeaua și volumul de gaze naturale distribuit în Regiunea Nord-Est, 2018[1]

Unitate teritorială	Localități conectate		Lungime rețea simplă (km)	Volum gaze naturale distribuite (mii m³)	
	Total	Din care municipii si orase		Total	Pentru uz casnic
Bacău	27	8	1.012,1	179.587	77.783
Botoșani	7	3	282,6	55.021	27.034
Iași	25	5	1.381,2	207.029	115.141
Neamț	**18**	**5**	**661,0**	**118.725**	**60.918**
Suceava	12	8	649,9	89.071	46.036
Vaslui	13	4	418,9	56.842	35.583
Regiunea Nord-Est	**102**	**33**	**4.405,7**	**706.325**	**362.495**

Municipiul Piatra Neamţ este racordat la rețeaua de alimentare cu gaze naturale, **furnizorul** fiind ***DELGAZ GRID S.A.***

Evoluția volumului de gaze naturale distribuite la nivelul Municipiului Piatra Neamț este prezentată mai jos.

[1] Sursă: Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est, 2021-2027

Tabel 4.18. Volumul de gaze naturale distribuit în Municipiul Piatra Neamț, 2011-2019[1]

Cantitate/ an	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Total	47.845	44.100	40.157	37.300	37.131	36.748	37.401	38.746	37.168
din care: pentru uz casnic	27.035	26.180	26.241	24.831	25.322	24.916	25.190	25.887	25.697

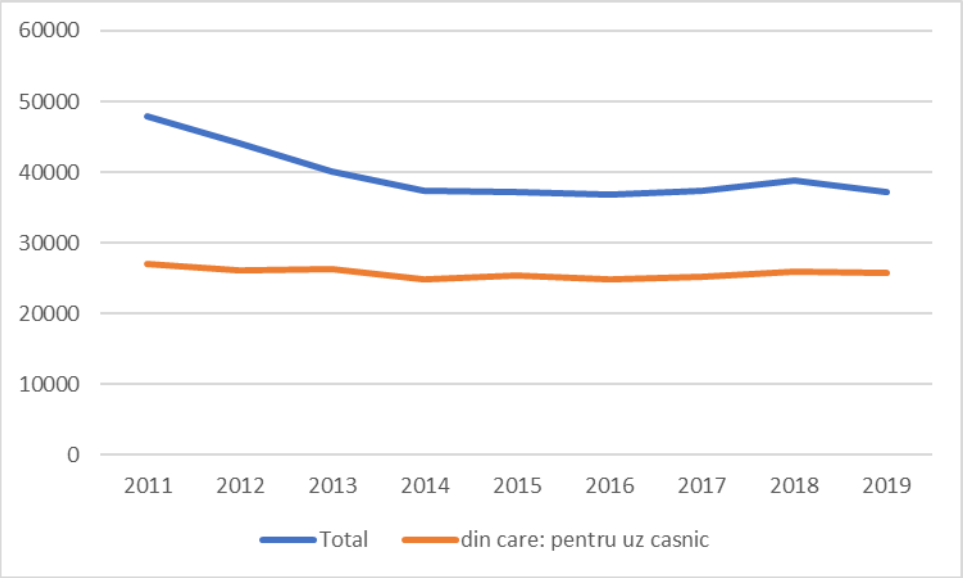

Fig. 4.50. Volumul de gaze naturale distribuit în Municipiul Piatra Neamț, 2011-2019[2]

După cum se observă din valorile prezentate, volumul total de gaze naturale a scăzut în perioada de analiză cu 22,3%, pe fondul unei evoluții relativ constante, mai ales în ultimii ani, a consumului pentru uz casnic.

Potrivit datelor puse la dispoziție de ***Centrul Operaţiuni Reţea Gaz Neamţ DELGAZ GRID S.A***., la sfârşitul anului 2019, lungimea simplă a conductelor de distribuţie a gazelor naturale era de 171.32 km. De menționat că, lungimea conductelor de distribuţie a gazelor a înregistrat o extindere majoră în ultimii 5 ani (de la 154.95 km în anul 2016, până la 171.32 km în 2018).

[1] Sursă: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE
[2] Sursă: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE

Tabel 4.19. Evoluția lungimii de conducte distribuție gaze, Municipiul Piatra Neamț

AN	LUNGIME CONDUCTE DISTRIBUTIE GAZE	LUNGIME CONDUCTE DISTRIBUTIE GAZE REABILITATE
	TOTAL Km	TOTAL Km
2016	154,95	2,6
2017	160,58	4,6
2018	163,75	2
2019	171,32	3,8

Și lungimea conductelor de gaze reabilitate a cunoscut aceeași evoluție ascendentă, de la 2,6 km de conducte reabilitate în anul 2016, la 3,8 km în anul 2019.

În ceea ce privește accesul consumatorilor din Municipiul Piatra - Neamț la rețeaua de alimentare cu gaze naturale, aceasta este prezentată sintetic în tabelul de mai jos:

Tabel 4.20. Accesul consumatorilor din Municipiul Piatra-Neamț la rețeaua de gaze naturale, anul 2019 [1]

CATEGORII DE UTILIZATORI	TIPURI DE UTILIZATORI	NUMĂR DE RACORDĂRI ANUL 2019
POPULAȚIE	CASE	**562**
	BLOCURI	**936**
UNITĂȚI	AGENȚI ECONOMICI	**265**
	UNITĂȚI ȘCOLARE	**4**
TOTAL		**1767**

În conformitate cu *Ordinul nr. 178 din 9 octombrie 2020 pentru aprobarea Regulamentului privind racordarea la sistemul de distribuție a gazelor naturale*, operatorul sistemului de distribuţie a gazelor naturale nu poate refuza racordarea la sistemul de gaze și este obligat să finanțeze lucrările pentru realizarea obiectivelor/ conductelor necesare racordării consumatorilor aflați în perimetrul unității administrativ-teritoriale pentru care a fost concesionat serviciul public de distribuţie.

Operatorul de distribuție are obligația să racordeze toți solicitanții, viitori clienți finali casnici la sistemul de distribuție, în termen de 90 zile de la data obținerii autorizației de construire. Recuperarea costurilor privind racordarea clienților casnici se realizează prin tarifele de distribuţie.

[1] *Sursa*: ***DELGAZ GRID S.A.***

În cazul clientului final non-casnic, operatorul de distribuție are obligația să asigure finanțarea și realizarea lucrărilor de proiectare și execuție a instalației de extindere și branșare până la 2500 metri. În situația în care instalația de extindere și branșare este mai mare de 2500 metri, operatorul de distribuție are obligația să asigure finanțarea lucrărilor de proiectare și execuție în vederea realizării obiectivelor/conductelor părți componente ale sistemului de distribuție necesare racordării indiferent de lungime, urmând ca instalația de racordare să fie finanțată de clientul final non-casnic.

Prin prevederile sale, noul Regulament permite accesul la gaze naturale unui număr sporit de utilizatori și, în același timp, vine în sprijinul viitorilor clienți finali casnici cu venituri reduse.

Punerea în aplicare a prevederilor Regulamentului are un impact important asupra consumatorilor clienți finali casnici şi prin dezvoltarea programelor de alimentare cu gaze naturale a localităților și de extindere/înființare a sistemelor de distribuţie a gazelor naturale, astfel autoritățile administrației publice având posibilitatea să realizeze planurile de dezvoltare a sistemelor de distribuție pe termen mediu și lung prin finanțarea acestor lucrări din fonduri nerambursabile.

Conform informațiilor din *Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă și Climă al Municipiului Piatra Neamț*, înlocuirea sistemului centralizat de încălzire (neperformant, pe bază de combustibil lichid) cu centrale proprii cu gaze naturale a fost realizată, în principal, datorită opțiunii populației.

Municipalitatea a avut un rol important în implementarea acestei măsuri prin desfiinţarea centralelor cu combustibil lichid şi construirea (în primă fază) de centrale de cvartal cu gaze naturale. Ulterior, şi acestea au fost desfiinţate, ceea ce a determinat finalizarea încălzirii centralizate în municipiul Piatra Neamţ. Debranșarea de la sistemul centralizat a avut loc datorită tarifelor ridicate și în creștere percepute (ce acopereau și cota substanțială de pierderi din sistem), dificultăților financiare cu care se confruntau furnizorii (acumularea de datorii, scăderea încasărilor) ce determinau adeseori sistarea furnizarii agentului termic.

La nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea sistemului de furnizare gaze marchează o preponderență a persoanelor care s-au declarat mulțumite sau foarte mulțumite (87%).

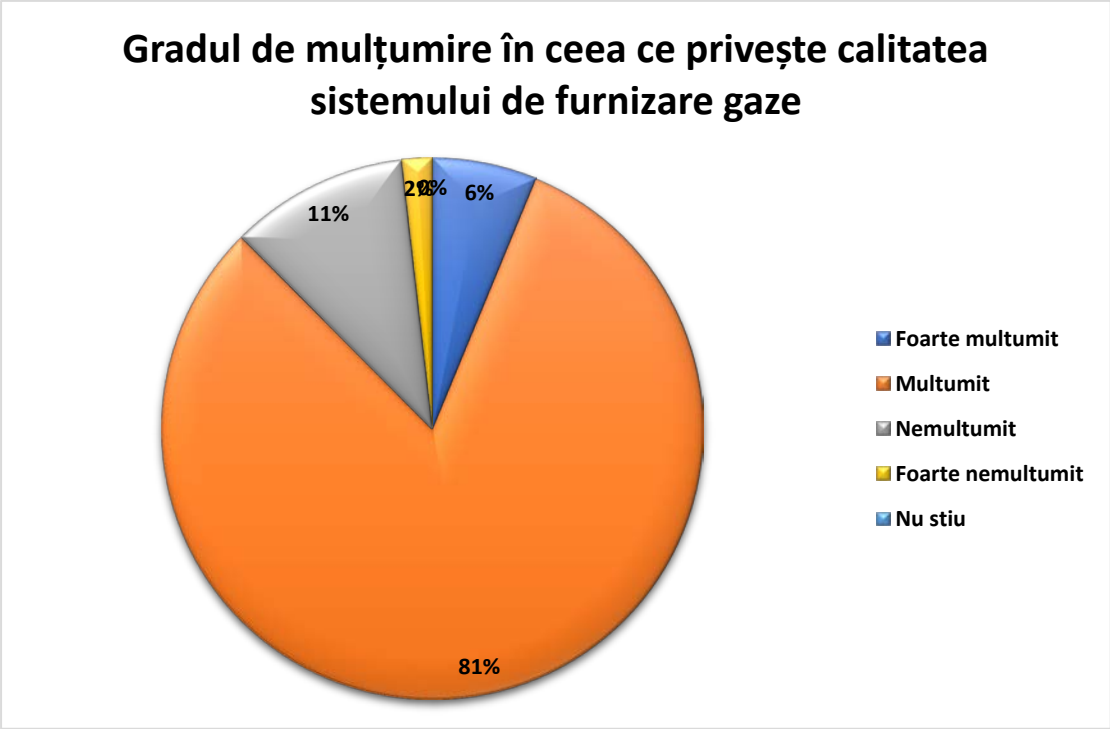

Fig. 4.51. Gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea sistemului de furnizare gaze

Analizând răspunsurile la nivelul fiecărui cartier, răspunsurile sunt reprezentate grafic mai jos, sub forma procentelor pe fiecare cartier în parte.

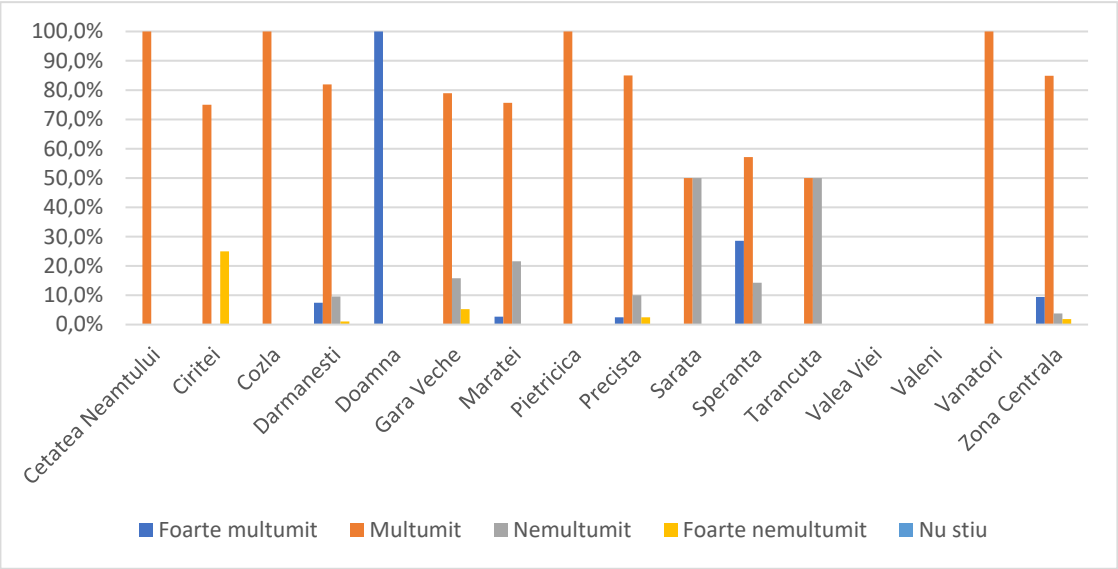

Fig. 4.52. Gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea sistemului de furnizare gaze (la nivel de cartier)

Din analiza răspunsurilor, se constată că doar în cartierele Sarata și Țărăncuța există un număr egal de persoane mulțumite, respectiv nemulțumite. În toate celelalte cartiere, răspunsurile pozitive prezintă o majoritate importantă.

4.5.3. Energia electrică. Sistemul de iluminat public

Pentru crearea unui sector energetic modern, corespunzător principiilor Uniunii Europene de liberalizare a pieților de energie electrică și gaze naturale capabil să satisfacă cererea consumatorilor, în anul 2011 activitatea de reglementare s-a axat pe creșterea transparenței pieților de energie electrică și gaze naturale, promovarea producerii de energie electrică produse din surse regenerabile, promovarea producerii de energie electrică produse în capacități noi de cogenerare.

Rețeaua de distribuție a energiei electrice ce deservește Municipiul Piatra Neamț este formată din:

- **6 stații de transformare** (110/20/10/6 kV);
- **258 posturi de transformare**;
- **217,5 km rețea aeriană** din care 39,5 km LEA MT si 178 km LEA JT;
- **367,93 km rețea subterană** din care 161,82 km LES MT si 206,11 km LEA JT.

S.C. DELGAZ GRID S.A. are în exploatare echipamente de comutație telecomandate menite să asigure continuitatea în alimentarea cu energie electrică, identificarea și izolarea porțiunilor de rețea cu defect și realimentarea cât mai rapida a consumatorilor. Prin lucrările de mentenanță și investiții, se urmărește creșterea capacității de racordare a noilor consmatori, calitatea serviciului de distribuție în zonele vizate îmbunătățind siguranța în alimentarea cu energie electrică.

În ceea ce privește **sistemul de iluminat public din municipiul Piatra Neamț**, așa cum este definit de Legea 230/2006, acesta se prezintă astfel[1]:

1. sistem destinat exclusiv serviciului de iluminat public aparținând domeniului public al municipiului Piatra Neamț;

2. sistem de iluminat public destinat exclusiv serviciului de iluminat, aflat în proprietatea S.C. DELGAZ GRID S.A.;

3. sistem de iluminat public, unde iluminatul public se realizează utilizând elementele sistemului de distribuție a energiei electrice, aflat în proprietatea S.C. DELGAZ GRID S.A.;

4. sistem de iluminat public destinat exclusiv serviciului de iluminat, aflat în proprietatea S.C. DELGAZ GRID S.A., pe infrastructura aflată în proprietatea S.C. TROLEIBUZUL S.A;

[1] Sursa: Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă și Climă al Municipiului Piatra Neamț

5. sistem de iluminat public, unde iluminatul public se realizează utilizând elementele sistemului de distribuție a energiei electrice, aflat în proprietatea S.C. DELGAZ GRID S.A. pe infrastructura aflată în proprietatea S.C. TROLEIBUZUL S.A.

Forma de proprietate asupra componentelor sistemului de iluminat public este prezentată în tabelul următor.

Tabel 4.21. Forma de proprietate asupra componentelor sistemului de iluminat public[1]

		Proprietar	**DELGAZ GRID**	**TROLEIBUZUL**	**PRIMARIE**	**TOTAL**
1.	Stâlpi	Buc	4024	874	1253	6451
		%	65,42	14,21	20,37	100
2.	Corpuri iluminat	Buc	146	0	6152	6298
		%	2,32	0,00	97,68	100
3.	Prelungiri (console)	Buc	168	0	5006	5175
		%	3,27	0,00	96,73	100
4.	Rețele electrice aeriene (LEA)	Km	99,523	0	28,332	127,855
		%	77,84	0,00	22,16	100
5.	Rețele electrice subterane (LES)	Km	45,948	0,00	38,522	84,470
		%	54,40	0,00	45,60	100
6.	Casete metalice	Buc	0	0	430	430
		%	0,00	0,00	100,00	100
7.	Puncte aprindere	Buc	71	0	18	92
		%	80,43	0,00	19,57	100

Sistemul de iluminat public în municipiul Piatra Neamt constă în existența unui ansamblu tehnologic și funcțional, alcătuit din:

- puncte de aprindere;
- cutii de distribuție;

[1] Sursă: Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă și Climă al Municipiului Piatra Neamț

- cutii de trecere;
- linii electrice de joasă tensiune (subterane și aeriene);
- fundații;
- stâlpi;
- instalatii de legare la pamant;
- console;
- corpuri de iluminat;
- accesorii, conductoare, izolatoare, cleme și armături;
- echipamente de comandă, automatizare și măsurare utilizate pentru iluminatul public.

Începând cu 2004, serviciul de iluminat public a fost concesionat firmei LUXTEN LIGHTNING CO, prin contractul nr. 42919/ 03.11.2004, în data de 20.12.2019 fiind încheiat un nou contract cu nr. 35909/7546, pe o perioadă de 5 ani.

Starea generală a sistemului de iluminat public din municipiul Piatra Neamț este relativ corespunzătoare, ca urmare a faptului că în perioada 2004-2018, în baza contractului de concesiune menționat, încheiat cu SC Luxten Lighting Company, au fost realizate lucrări de reabilitare a corpurilor de iluminat și lucrări de extinderi, acolo unde se impunea. În acest moment, însă, echipamentele (rețele electrice, corpuri de iluminat și componentele acestora) au un grad ridicat de uzură fizică (probleme de etanșeitate, mătuire oglinzi și dispersor, geam protectie, etc.), dar prezintă și uzură morală, față de noua tehnologie existentă.

Sistemul de iluminat public din municipiul Piatra Neamț este alimentat din 92 posturi de transformare prevăzute cu grupe de măsură. Un număr de 60 posturi de transformare sunt prevăzute cu BMPIIP scoase în afara incintelor, care cuprind atât grupele de măsură, cât și punctele de aprindere. Restul de 32 posturi de alimentare cu energie electrică au grupele de măsură în interior și sunt comandate în cascadă de celelalte 60 puncte de aprindere.

Tabel 4.22. Lista corpurilor de iluminat public din Municipiul Piatra Neamț[1]

Corpuri montate pe stâlpi	**Total**
Becuri Eco 30W	160
LVS 70W	2552
LVM 70W	163
LVS 100W	845
LVS 150W	1701
LVM 150W	100

[1] Sursă: Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă și Climă al Municipiului Piatra Neamț

LVS 250W	643
LVM 250W	46
LVS 400W	0
S22 HE(T)400W	6
HALOGEN 300W	8
HALOGEN 1000W	2
ST(HM) 70W	4
ST(HM) 150W	2
ST(HM) 250W	15
ST(HM) 400W	11
ST(HM) 1000W	16
CIL LED 50W	24
TOTAL	**6298**

Ca urmare a analizei răspunsurilor populației la chestionarul on-line în privința aspectelor legate de sistemul de furnizare a energiei electrice, respectiv a iluminatului public, au fost obținute datele reprezentate grafic mai jos.

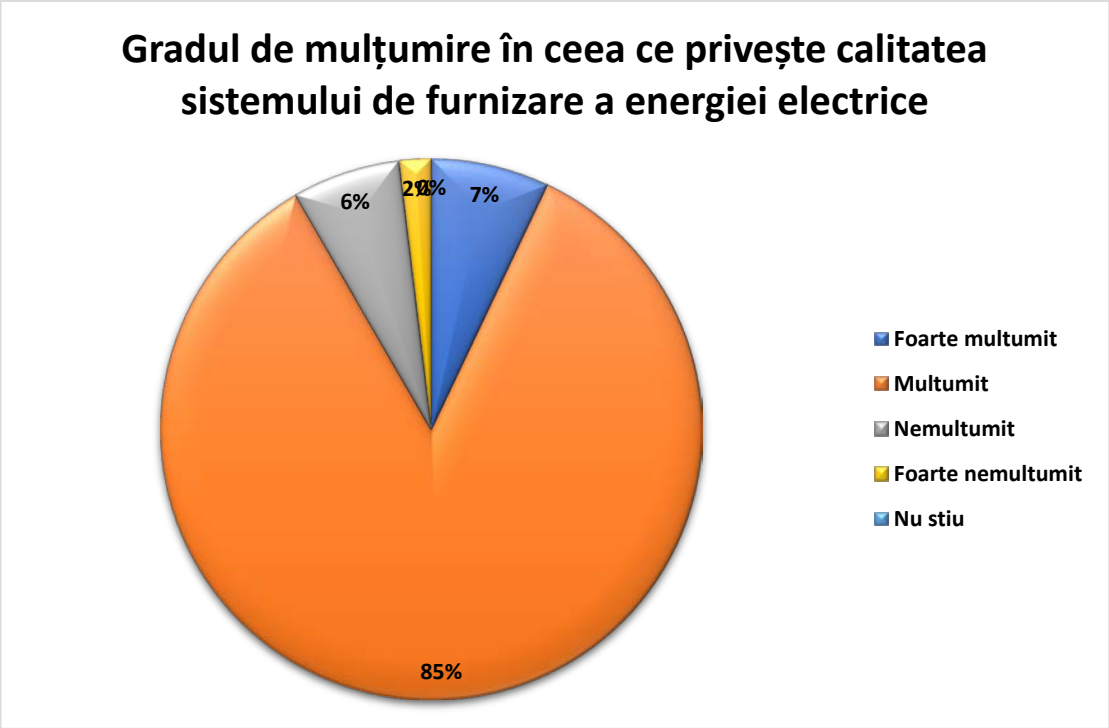

Fig. 4.53. Gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea sistemului de furnizare a energiei electrice

La nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea sistemului de furnizare a energiei electrice marchează o preponderență

covârșitoare a persoanelor care s-au declarat mulțumite sau foarte mulțumite (92%).

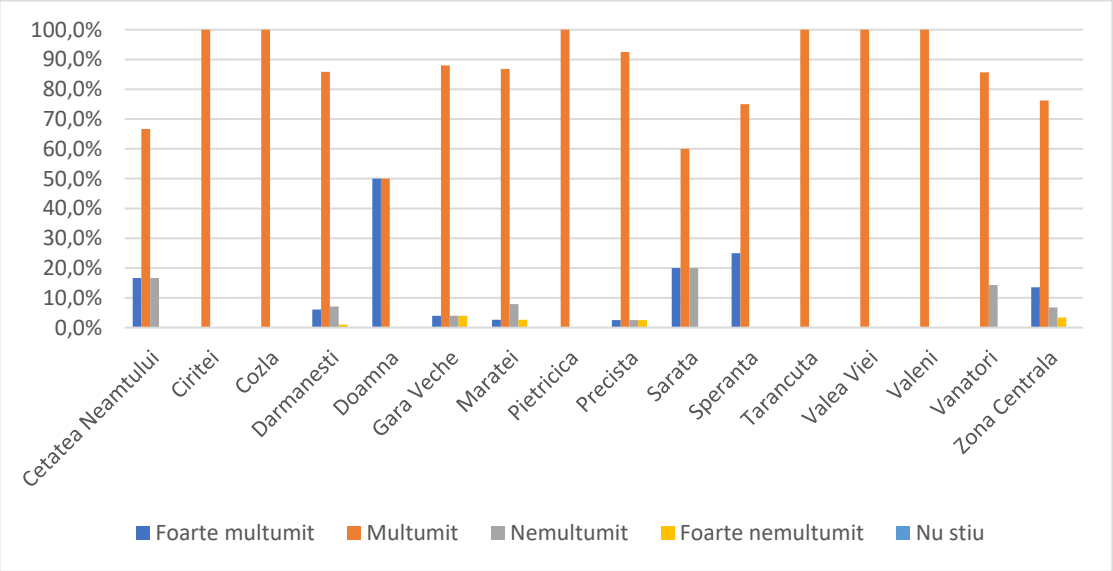

Fig. 4.54. Gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea sistemului de furnizare a energiei electrice (la nivel de cartier)

Din analiza răspunsurilor la nivel de cartier, se constată faptul că în toate cartierele, procentul celor mulțumiți sau foarte mulțumiți depășește cu mult 50%.

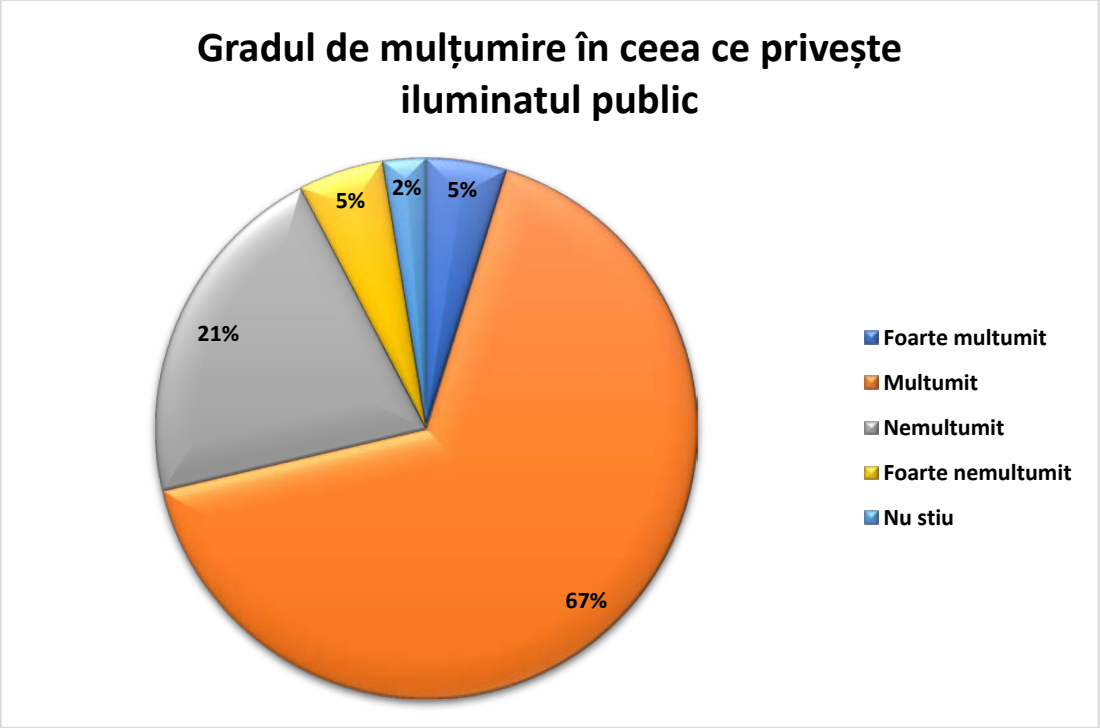

Fig. 4.55. Gradul de mulțumire în ceea ce privește iluminatul public

La nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește iluminatul public marchează o preponderență a persoanelor care s-au

declarat mulțumite sau foarte mulțumite (72%), față de cele nemulțumite sau foarte nemulțumite (26%).

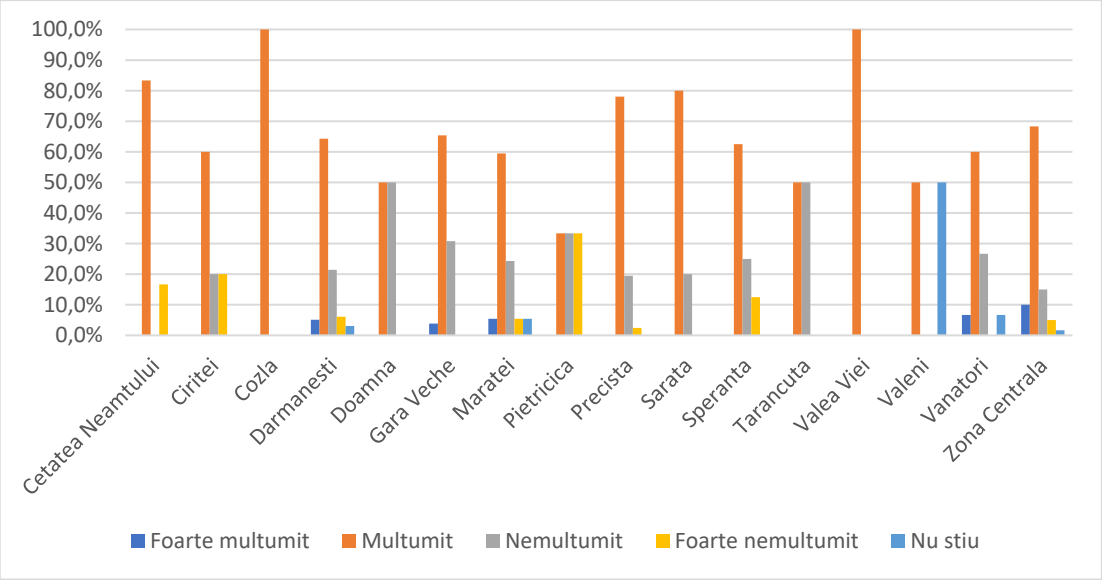

Fig. 4.56. Gradul de mulțumire în ceea ce privește iluminatul public (la nivel de cartier)

Din analiza răspunsurilor la nivel de cartier, se constată că, exceptând cartierele Doamna și Țărăncuța (răspunsuri echilibrate), toate celelalte cartiere se caracterizează printr-un grad ridicat de satisfacție referitor la iluminatul public.

4.5.4. Eficiența energetică

4.5.4.1. Aspecte generale

Provocările cu care se confruntă Uniunea Europeană în domeniul energiei includ aspecte cum ar fi creșterea dependenței de importuri, nivelul ridicat al prețurilor la energie și volatilitatea acestora, creșterea cererii de energie la nivel global, diversificarea limitată, amenințările din ce în ce mai mari provocate de schimbările climatice, riscurile de securitate care afectează țările producătoare și pe cele de tranzit, progresul lent în ceea ce privește eficiența energetică, provocările care decurg din ponderea tot mai mare a energiei regenerabile, precum și nevoia de o mai mare transparență și de o mai bună integrare și interconectare pe piețele de energie.

În data de 30 noiembrie 2016, Comisia Europeană a prezentat o Propunere de regulament privind guvernanța uniunii energetice, în cadrul pachetului *„Energie curată pentru toți europenii”*[1], adoptat oficial de Parlament în noiembrie 2018 și de Consiliul European în decembrie 2018 [Regulamentul (UE) 2018/1999]. Actuala agendă politică este determinată de politica integrată și cuprinzătoare privind clima și energia, adoptată de către ***Consiliul European*** în octombrie 2014, revizuită în **decembrie 2018,** al cărei **obiectiv** este **de a realiza, până în anul 2030,** următoarele:

- *reducerea cu cel puțin 40% a emisiilor de gaze cu efect de seră față de nivelurile din 1990;*
- *creșterea cu 32% a ponderii energiilor regenerabile în consumul de energie;*
- *îmbunătățirea cu 32,5% a eficienței energetice;*
- *interconectarea a cel puțin 15 % din sistemele de energie electrică ale UE.*[2]

Parlamentul European a exprimat dintotdeauna sprijinul ferm în favoarea unei politici energetice comune, care să abordeze aspecte precum competitivitatea, siguranța și durabilitatea. În acest context, Parlamentul European sprijină asumarea unor angajamente mai puternice decât propriile obiective ale UE, subliniind faptul că noua politică energetică trebuie să sprijine ***obiectivul de a reduce emisiile gazele cu efect de seră generate de UE cu 55 % până în 2030 și a atinge nivelul de zero emisii nete sau de neutralitate climatică până în 2050.***

În decembrie 2018, a fost adoptat Regulamentul (UE) 2018/1999, privind guvernanța uniunii energetice și a acțiunilor climatice, conform căruia

[1] Sursa: https://ec.europa.eu/energy/en/news/commission-proposes-new-rules-consumer-centred-clean-energy-transition
[2] Sursa: https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/68/politica-energetica-principii-generale

fiecare stat membru trebuie să prezinte un „plan energetic și climatic național integrat" până la 31 decembrie 2019 și, ulterior, din zece în zece ani. Aceste strategii naționale pe termen lung vor stabili o viziune politică pentru 2050, asigurându-se că statele membre îndeplinesc obiectivele *Acordului de la Paris*.

Reducerea consumului și a risipei de energie este din ce în ce mai importantă, eficiența energetică fiind, prin urmare, o prioritate strategică pentru uniunea energetică, motiv pentru care Uniunea Europeană promovează principiul ***„eficiența energetică pe primul loc"***.[1]

Totodată și în ceea ce privește ***performanța energetică a clădirilor***, Comisia Europeană a prezentat o propunere de revizuire a Directivei 2010/31/UE. În temeiul directivei (Directiva (UE) 2018/844), fiecare stat membru trebuie să stabilească o strategie de renovare pe termen lung pentru a sprijini ***renovarea parcului național de clădiri rezidențiale și nerezidențiale, atât publice, cât și private, într-un parc imobiliar cu un nivel ridicat de eficiență energetică și decarbonizat până în 2050***, facilitând transformarea eficace din punct de vedere al costurilor a clădirilor existente în clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero. Strategiile naționale trebuie să conțină o foaie de parcurs cu obiective intermediare orientative pentru 2030, 2040 și 2050 și să precizeze modul în care aceste obiective contribuie la realizarea obiectivelor UE în materie de eficiență energetică.[2]

În ceea ce privește ***sursele regenerabile de energie*** (energia eoliană, energia solară, energia hidroelectrică, energia oceanelor, energia geotermală, biomasa și biocombustibilii), acestea constituie alternative la combustibilii fosili care contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, la diversificarea ofertei de energie și la reducerea dependenței de piețele volatile și incerte ale combustibililor fosili, în special de petrol și gaze. În anul 2009, liderii UE au stabilit obiectivul ca, ***până în 2020, 20% din consumul de energie al UE să provină din surse regenerabile de energie***. În anul 2018, s-a stabilit obiectivul ca, ***până în 2030, 32 % din consumul de energie al UE să provină din surse regenerabile de energie***.[3]

În prezent, România are asumată o *Strategie Energetică pentru perioada 2007-2020*, aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 1069/2007. Ministerul Energiei a elaborat, în anul 2016, un Proiect de Strategie Energetică pentru perioada 2016-2030 și orizont de timp 2030-2050. Ca urmare, în baza Ordinului nr. 473/15.06.2017 al Ministrului Energiei,

[1] Sursa: https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/69/eficienta-energetica
[2] *Sursa: https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/69/eficienta-energetica*
[3] *Sursa: https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/70/energia-din-surse-regenerabile*

actualizat în februarie 2018, **a fost constituit și funcționează Grupul de Lucru pentru elaborarea *Strategiei Energetice Naționale pentru perioada 2017-2030 și orizont de timp 2030-2050***.

Strategia Energetică a României 2019-2030, cu perspectiva anului 2050 este un document programatic care definește viziunea și stabilește obiectivele fundamentale ale procesului de dezvoltare a sectorului energetic. De asemenea, documentul indică reperele naționale, europene și globale care influențează și determină politicile și deciziile din domeniul energetic.

Viziunea Strategiei Energetice a României este de creștere a sectorului energetic în condiții de sustenabilitate. *Strategia Energetică* are ***opt obiective strategice fundamentale*** care structurează întregul demers de analiză și planificare pentru perioada 2019-2030 și orizontul de timp al anului 2050, respectiv:

- ✓ Creșterea aportului energetic al României pe piețele regionale și europene prin valorificare resurselor energetice primare naționale;
- ✓ România, furnizor regional de securitate energetică;
- ✓ Piețe de energie competitive, baza unei economii competitive;
- ✓ Energie curată și eficiență energetică;
- ✓ Modernizarea sistemului de guvernanță energetică;
- ✓ Asigurarea accesului la energiei electrică și termică pentru toți consumatorii;
- ✓ Creșterea calității învățământului în domeniul energiei și formarea continuă a resursei umane;
- ✓ Protecția consumatorului vulnerabil și reducerea sărăciei energetic.

Strategia Energetică stabilește faptul că ***România își va menține poziția de producător de energie în regiune*** și va avea un rol activ și important în gestionarea situațiilor de stres la nivel regional.

Administrațiile locale, precum Municipiul Piatra Neamț, ca nivel de guvernanță cel mai apropiat de cetățeni, sunt cel mai bine plasate pentru a aborda chestiunile legate de climă, într-un mod cuprinzător, structurile de guvernanță locală a orașelor **deținând un rol crucial în atenuarea efectelor schimbărilor climatice, cu atât mai mult cu cât 80% din consumul de energie și din emisiile de gaze cu efect de seră sunt asociate cu activitățile urbane**.

Activitatea de monitorizare a realizării acțiunilor din PAEDC şi a efectelor acestora asupra emisiilor de CO_2 este o obligație asumată de Municipiu prin semnarea *Adeziunii la Convenţia Primarilor*.

Eficiența energetică reprezintă modul cel mai rapid și mai avantajos de a reduce consumul energetic și emisiile de gaze cu efect de seră, responsabile de schimbările climatice.

Planul de acțiune urmărește pe tot parcursul său atât cele *10 priorități* ale *Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă a Organizației Națiunilor Unite*, cât și **cele *17 obiective de dezvoltare durabilă (ODD)* ale *Agendei 2030 a ONU*.**[1].

Având în vedere toate acestea, administrația locală a Municipiului Piatra Neamț a elaborat ***Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă și Climă al Municipiului Piatra Neamţ pentru perioada 2019-2030***, plan ce va sta la baza prioritizării acțiunilor și proiectelor pentru alocarea resurselor financiare în atingerea obiectivelor stabilite.

Planul de Acțiune privind Energia Durabilă și Climă (PAEDC) al Municipiului Piatra Neamţ pentru perioada 2019-2030 este un document cheie care arată modul în care Municipiul Piatra Neamţ își va respecta angajamentul în calitate de semnatar al Convenției Primarilor până în anul 2030, cu perspectivă până în anul 2050.

Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă și Climă este un document strategic pe termen mediu și lung care definește, în principiu, politica administrației publice locale în domeniile conexe energie și mediului, având că obiectiv general reducerea emisiilor de CO2 generate de consumul de energie finală în teritoriul admiistrativ. *PAEDC al Municipiului Piatra Neamț* este un document de comunicare orientat către toate părțile interesate în vederea înțelegerii provocărilor aduse de schimbările climatice și efectele tot mai drastice pe care acestea le aduc an de an. Prin implementarea PAEDC, se urmărește conștientizarea populației și a tuturor factorilor care sunt interesați de o dezvoltare locală durabilă a municipiului, prin creșterea economică, protecția mediului și creșterea calității vieții cetățenilor.

Viziunea Municipiului Piatra Neamţ, împărtăşită în mod voluntar de către toate comunităţile semnatare ale Convenţiei Primarilor, pentru anul 2050, este:

- ***Decarbonizarea teritoriilor***, contribuind astfel la menținerea creșterii temperaturii medii globale cu mult sub 2°C în comparație cu nivelurile preindustriale, în conformitate cu acordul internațional privind schimbările climatice încheiat cu ocazia conferinței COP 21 de la Paris din decembrie 2015;
- ***Creșterea rezistenței teritoriilor***, pregătindu-le astfel pentru efectele negative inevitabile ale schimbărilor climatice;
- ***Accesul universal la servicii energetice sigure, durabile și accesibile pentru toți***, îmbunătățind astfel calitatea vieții și securitatea energetică.

[1] *Sursa: https://ec.europa.eu/commission/sites/betapolitical/files/rp_sustainable_europe_ro_v2_web.pdf*

4.5.4.2. Analiza datelor tehnice

Elaborarea *PAEDC* nu este posibilă fără întocmirea, în prealabil, a IRE - *Inventar de Referință al Emisiilor*, deoarece acesta cuantifică volumul de gaze cu efect de seră emise din cauza consumului de energie pe teritoriul **Municipiului Piatra Neamț din anul de referință ales, 2006.**

PAEDC al Municipiului Piatra Neamț folosește rezultatele IRE pentru a identifica cele mai bune domenii de acțiune și oportunități pentru atingerea țintei de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră stabilită de autoritatea locală.

Obiectivul prioritar al *PAEDC Piatra Neamț 2019-2030* este de **reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră cu 40% față de anul de referință (2006) și de promovare a investițiilor derulate pe raza Municipiului Piatra Neamț** care să conducă la utilizarea eficientă a energiei prin îmbunătățirea performanțelor energetice existente sau dezvoltarea de construcții, instalații, echipamente și tehnologii cu eficiență energetică performantă, incluzând și surse regenerabile de energie viabile.

Inventarul de Referință al Emisiilor (IRE) se bazează în principal pe datele privind consumul final de energie pentru diferiţi consumatori finali aflaţi pe teritoriul municipiului Piatra Neamţ.

Nu au fost analizate consumurile energetice din industrie, deoarece acest sector nu a fost considerat ca o ţintă a acţiunilor cuprinse în *Planul de Acţiuni pentru Energie Durabilă şi Climă (PAEDC)*.

În continuare sunt prezentate datele corespunzătoare anului de referință stabilit pentru analizele realizate în PAEDC, respectiv anul 2006.

Consumul final de energie

Consumul final de energie în sectoarele avute în vedere în *PAEDC* pentru anul de referinţă 2006, pe ansamblul minicipiului Piatra Neamţ, a fost de 746.601 MWh având structura prezentată în tabelul 3.1., respectiv, figura de mai jos:

Tabel 4.23. Consumul final de energie, 2006

Sector	CONSUMUL FINAL DE ENERGIE [MWh]							
			Combustibili fosili					Total
	Energie electrică	Agent termic	Gaz natural	Păcură	Motorină	Benzină	Alte tipuri de bio-masă	
CLĂDIRI, ECHIPAMENTE/ INSTALAȚII								
Clădiri și echipamente/ instalaţii municipale	2.454		31.641					**34.095**
Clădiri și echipamente/ instalaţii terţiare (nemunicipale)	14.866		80.472					**95.338**
Clădiri rezidenţiale	64.866	76.449	229.348				34.749	**405.412**
Iluminatul public	3.355							**3.355**
CLĂDIRI, ECHIPAMENTE/ INSTALAȚII	**85.541**	**76.449**	**341.461**		**0**	**0**	**34.749**	**538.200**
TRANSPORT								
Parcul municipal de vehicule					3.168	567		**3.735**
Transportul public	3.072				5.737			**8.809**
Transportul privat şi comercial					117.514	78.343		**195.857**
TRANSPORT	**3.072**	**0**	**0**		**126.419**	**78.910**	**0**	**208.401**
TOTAL	**88.613**	**76.449**	**341.461**	**0**	**126.419**	**78.910**	**34.749**	**746.601**

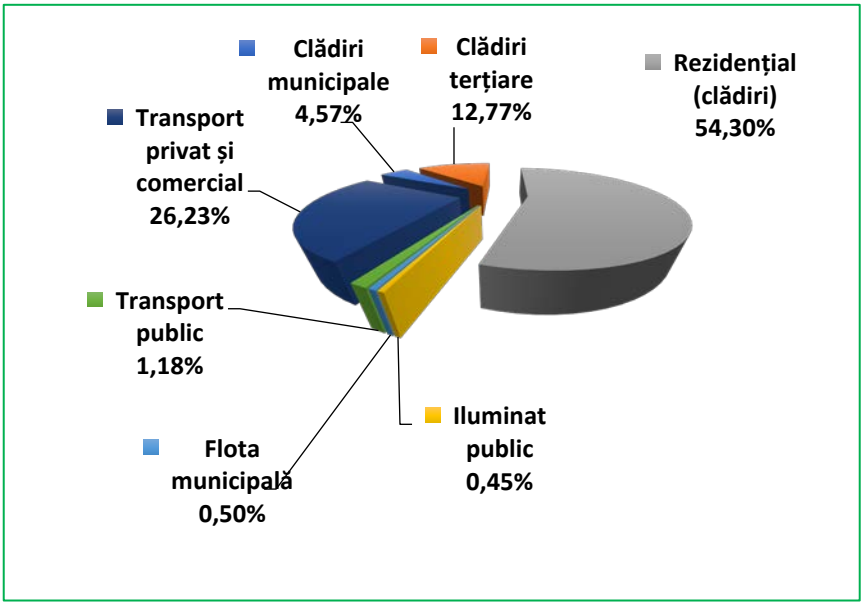

Fig. 4.57. Consumurile de energie, pe sectoare, în anul 2006

Ponderea vectorilor energetici în consumul final de energie al municipiului Piatra Neamţ este prezentată mai jos.

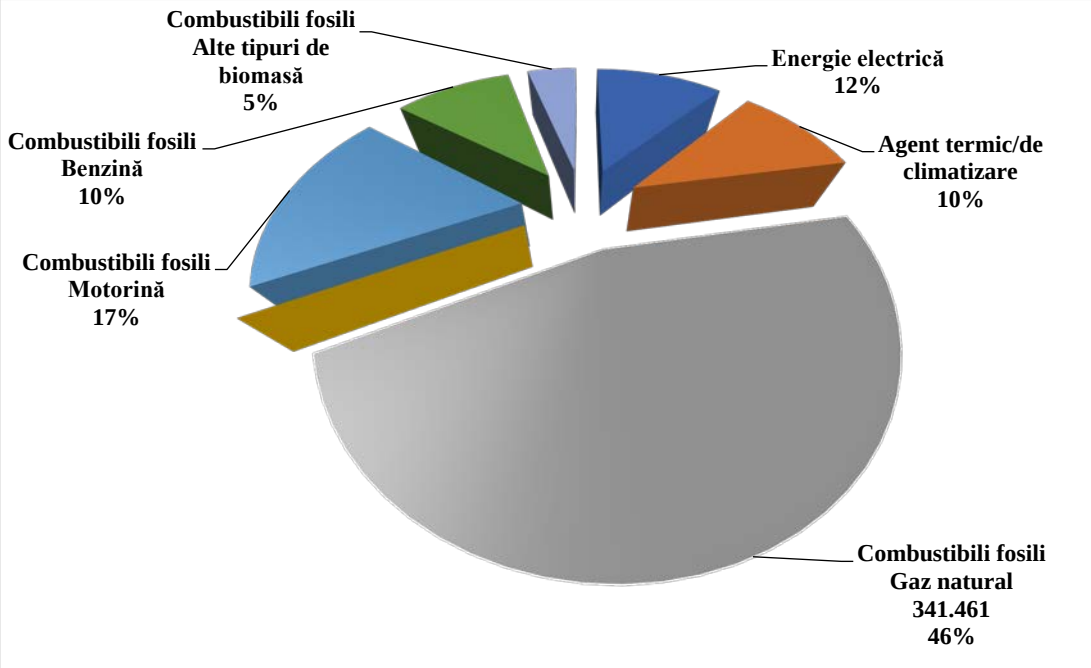

Fig. 4.58. Ponderea combustibililor, pe categorii, în consumul final de energie pentru anul 2006

Rezultă că din consumul final de energie, aferent anului 2006, consumul de combustibili reprezintă circa 88,13 %, restul de 11,87 % fiind energia electrică distribuită consumatorilor din municipiul Piatra Neamţ. Din total combustibili utilizaţi în Municipiul Piatra Neamţ, circa 27,5% (motorina si benzina) sunt necesari pentru realizarea mobilităţii pe teritoriul municipiului.

Consumul final de energie în sectorul clădirilor reprezintă 28% din consumul de energie, structura consumului pe categorii de clădiri fiind urmatoarea:

- Clădiri și echipamente/instalaţii municipale – 34.095 MWh;
- Clădiri și echipamente/instalaţii terţiare – 95.338 MWh;
- Clădiri rezidenţiale – 405.412 MWh;
- Iluminatul public – 3.355 MWh.

Consumul final de energie în sectorul transporturilor pentru anul de referinţă a fost următorul:

- Parcul municipal de vehicule -3.735 MWh, 2%;
- Transportul public – 8.809 MWh, 4%;
- Transportul privat şi comercial - 195.857 MWh, 94%.

Sintetizând, **consumul final de energie electrică** pentru anul 2006 a fost de 88.613 MWh, după urmatoarea structură:

- Clădiri, echipamente/instalații municipale (2.454 MWh);
- Clădiri, echipamente/instalații terțiare (nemunicipale) (14.866 MWh);
- Clădiri rezidențiale (64.866 MWh);
- Iluminatul public municipal (3.355 MWh);
- Transportul Public (reteaua de troleibuze) (3.072 MWh).

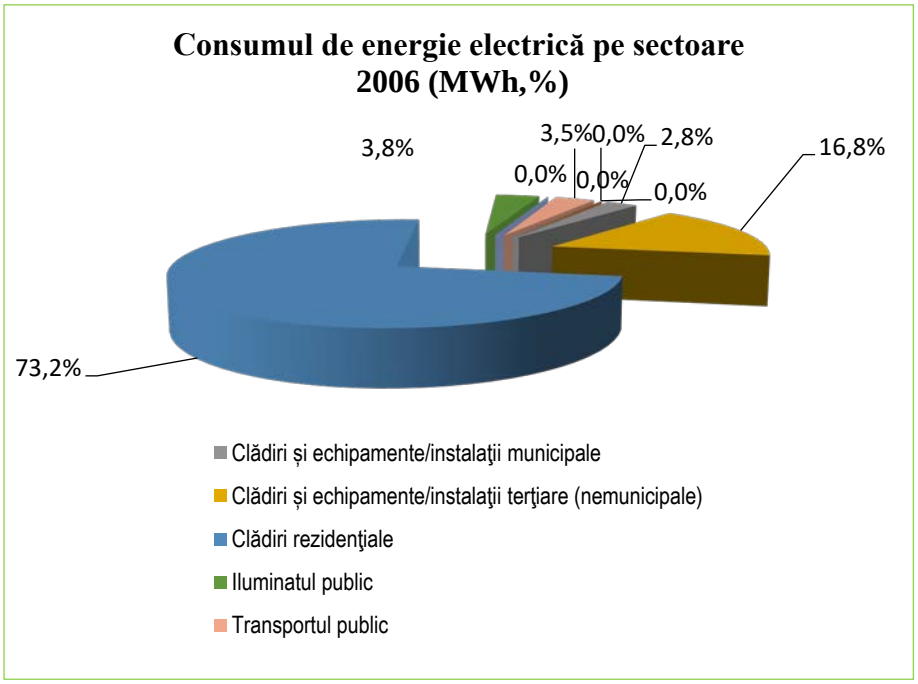

Fig. 4.59. Consumul de energie electrică pe sectoare 2006

Consumul final de gaze naturale pentru anul 2006 a fost de 341.461 MWh, după urmatoarea structură:

- Clădiri, echipamente/instalații municipale (31.641 MWh);
- Clădiri, echipamente/instalații terțiare (nemunicipale) (80.472 MWh);
- Clădiri rezidențiale (229.348 MWh).

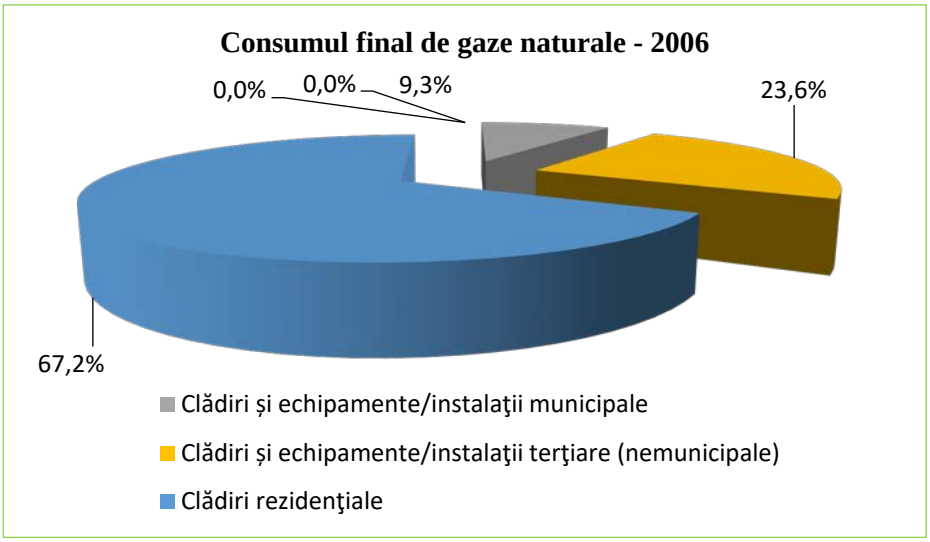

Fig. 4.60. Consumul final de gaze naturale – 2006

Emisiile de CO_2 în municipiul Piatra Neamţ în anul 2006

La stabilirea structurii emisiilor pe domenii de intervenție, s-a avut în vedere consumul final de energie din anul 2006 conform datelor prezentate anterior.

Emisiile de CO_2 în municipiul Piatra Neamţ în anul 2006 au fost de 228.386 tone, distribuite pe sectoarele analizate şi pe vectorii energetici, conform figurilor de mai jos:

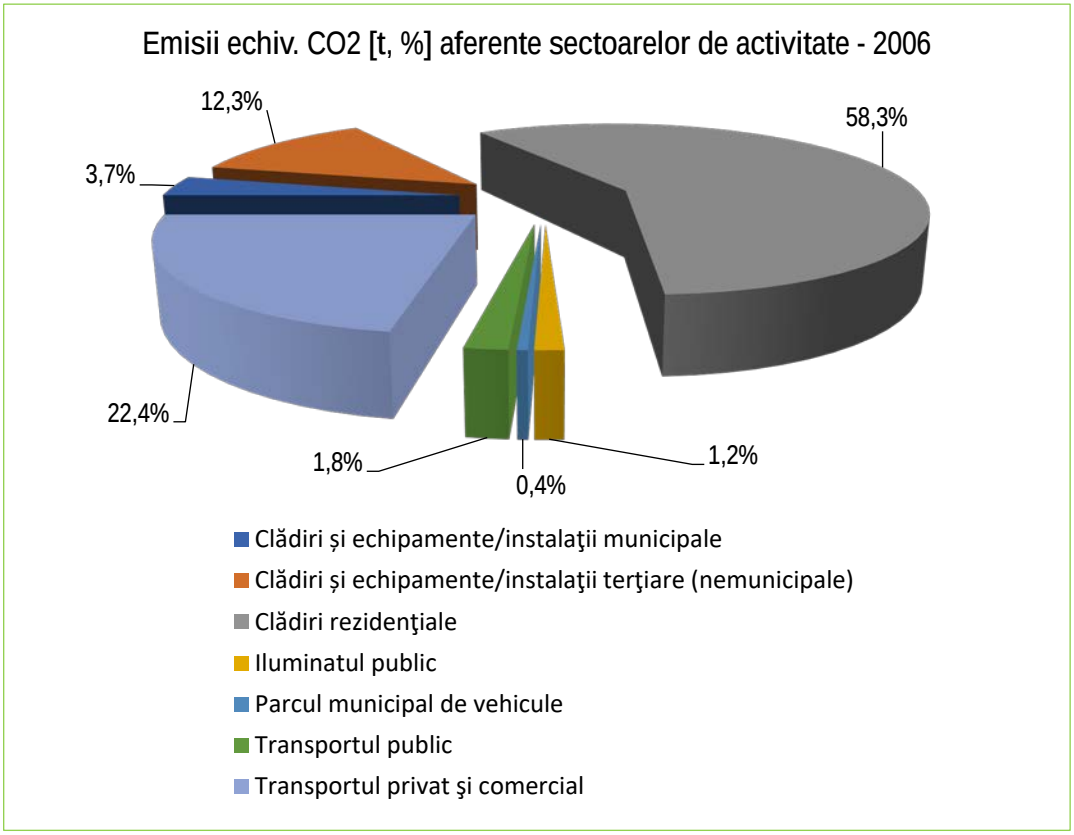

Fig. 4.61. Emisii echiv. CO_2 aferente sectoarelor de activitate

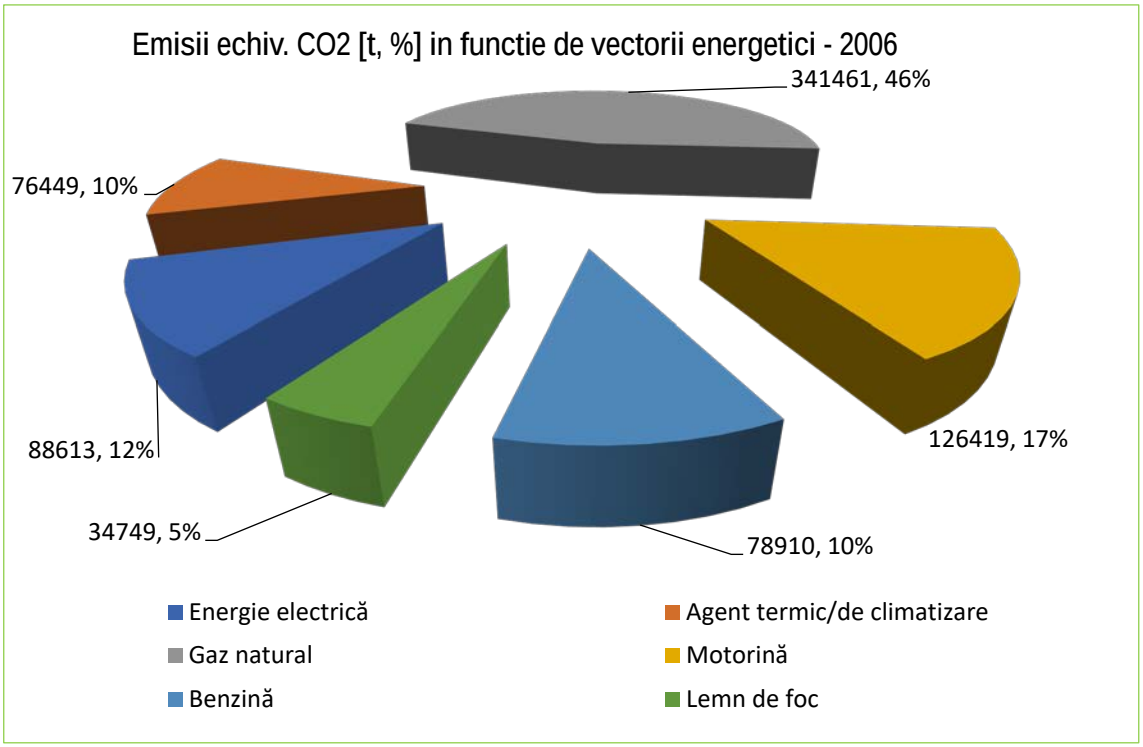

Fig. 4.62. Emisii echiv. CO_2 in functie de vectorii energetici – 2006

Făcând o analiză privind contribuţia procentuală a consumului final de energie, respectiv, a emisiilor de CO_2 pentru fiecare sursă de energie putem observa că principalii ,,poluatori" sunt energia electrică (31%) şi gazele naturale (30%):

Tabel 4.24. Consumul anual de energie și emisiile de CO_2 pe vectori energetici – 2006

Categorii de combustibili	**Consumul final de energie - 2006 [%]**	**Emisii echiv. CO_2 - 2006 [%]**
0	***1***	***2***
Energie electrică	**12%**	**31%**
Agent termic/de climatizare	10%	9%
Gaz natural	**46%**	**30%**
Motorină	17%	15%
Benzină	11%	9%
Lemn de foc	5%	6%

Astfel, putem concluziona că măsurile de atenuare trebuie sa vizeze, în principal, reducerea consumurilor pentru aceste doua surse de energie.

Economia de energie ce va fi realizată prin implementarea acţiunilor de atenuare va fi de 328.657 MWh/an, echivalentul a 44,01% din BEI. **Sectorul clădirilor este responsabil de cel mai mare consum energetic**, deci aici va fi necesar un angajament special din partea Primăriei în identificarea si realizarea acţiunilor intr-o proporţie cât mai mare.

Pentru realizarea în fapt a angajamentului asumat prin semnarea *Adeziunii la Convenţia Primarilor privind Clima şi Energia,* şi anume, reducerea emisiilor de CO2 cu 40% până în anul ţintă 2030, o prioritate va fi identificarea şi implementarea proiectelor privind producerea energiei din surse regenerabile. Contribuţia acestora (7,22%) la reducerea emisiilor de CO2 va fi semnificativă şi chiar definitorie în realizarea angajamentului.

De asemenea, din analizele realizate rezultă că realizarea acţiunilor din sectorul cladirilor rezidenţiale va contribui cu 19,36% (la nivelul întregului BEI) la reducerea emisiilor de CO_2.

Implementarea acțiunilor referitoare la:

- ***Reabilitarea termică a clădirilor;***
- ***Integrarea sistemelor de energie regenerabilă în cadrul clădirilor;***
- ***Integrarea sistemelor de automatizare***,

vor genera reduceri ale emisiilor de CO_2 de aprox. 50% până în anul 2030.

4.5.5. Gestiunea deșeurilor

4.5.5.1. Sistemul de management integrat al deşeurilor

Directivele europene în domeniul deșeurilor stabilesc ținte, obiective și termene ferme în materie de reducere a depozitării deșeurilor și de creștere a gradului de reciclare și de reutilizare a acestora. Legea nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor transpune în legislația națională prevederile Directivei cadru și stabilește măsuri privind reciclarea și valorificarea deșeurilor reciclabile din deșeurile municipale și a deșeurilor provenite din construcții și demolări„ .

Managementul deşeurilor cuprinde toate activităţile de colectare, transport, tratare, valorificare şi eliminare a deşeurilor, inclusiv monitorizarea acestor operaţii. Responsabilitatea pentru activităţile de gestionare a deşeurilor revine generatorilor acestora în conformitate cu principiul *„poluatorul plăteşte*" sau după caz, producătorilor, în conformitate cu principiul *„responsabilitatea producătorului*".

Potrivit legii, organizarea activităţilor de colectare, transport şi eliminare a deşeurilor municipale este una dintre obligaţiile administraţiilor publice locale, care, prin mijloace proprii sau prin concesionarea serviciului de salubrizare, trebuie să asigure colectarea separată, transportul, tratarea, valorificarea și eliminarea finală a deșeurilor municipale, și care, în acest sens, au obligaţia asigurării condiţiilor necesare pentru încurajarea valorificării deşeurilor, pentru reutilizarea şi reciclarea acestora în deplin acord cu ierarhia deșeurilor. Tot autorităților administrației publice locale le revine și sarcina de a asigura cadrul instituțional și material pentru colectarea separată a biodeșeurilor.

Astfel, la nivelul județului Neamț, **în anul 2015, a fost implementat *Sistemul Integrat de Gestionare a Deșeurilor municipale*** ce cuprinde *Depozitul județean de deșeuri nepericuloase Girov* proiectat să funcționeze împreună cu cele patru stații de sortare și transfer din Cordun, Târgu Neamț Roznov și Tașca, conducând astfel la o creștere a gradului de colectare separată a deșeurilor reciclabile și valorificarea acestora în vederea asigurării țintelor asumate prin Tratatul de aderare a României la UE, precum și la minimizarea cantității de deșeuri depozitate.

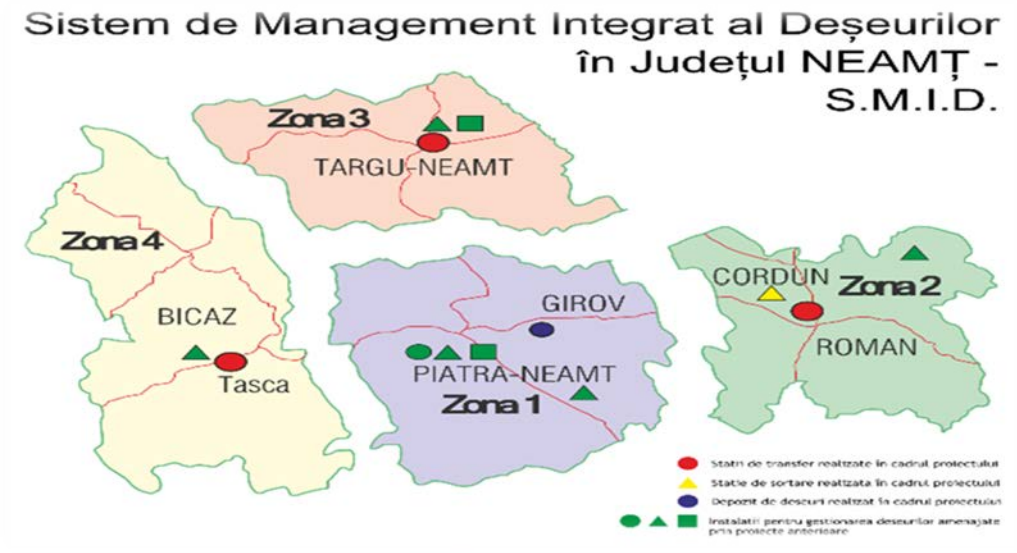

Fig. 4.63. Sistemul de Management Integrat al Deșeurilor din județul Neamț [1]

Gestiunea deşeurilor reprezintă una dintre problemele cele mai acute de protecţie a mediului. Date fiind creşterea consumului în ultimii ani, precum şi tehnologiile de reciclare, valorificare a deșeurilor, cantitatea de deşeuri colectate a scăzut în intervalul 2014-2017 și a crescut începând cu anul 2018.

4.5.5.2. Deșeuri municipale

Deşeurile municipale şi asimilabile sunt reprezentate de deşeurile generate în gospodăriile populaţiei (menajere), în instituţii, societăţi comerciale, unităţi prestatoare de servicii (asimilabile), deşeuri stradale, deşeuri din parcuri şi spaţii verzi, din pieţe, deşeuri din construcţii şi demolări.

În general, managementul deşeurilor municipale nu se realizează la standardele europene. În mediul rural colectarea deşeurilor este aproape generalizată, dar gradul de colectare are în medie o tendinţă foarte uşor crescătoare, explicată în principal prin încheierea de contracte cu consiliile locale şi nu direct cu locuitorii.

[1] Sursa: *Raport privind starea mediului în județul Neamț, anul 2019*

În mediul urban gestionarea deşeurilor municipale – generare/colectare, transport/depozitare - este asigurată de către agenţi de salubritate care deservesc municipiile şi orașele. În mediul rural serviciile sunt asigurate în cea mai mare parte prin transferul responsabilităţii către operatori de salubritate judeţeni şi prin organizarea de servicii de salubritate proprii într-un număr mic de comune.

Cantităţile de deşeuri generate şi necolectate în judeţ s-au calculat folosind indicatorii de colectare a deşeurilor menajere şi asimilabile de la populaţie (exprimaţi în [Kg/locuitor/zi]) până în 2018 şi indicatorii teoretici de generare la nivel de ţară începând din anul 2014, împreună cu numărul de locuitori nedeserviţi în urban şi rural în fiecare an (locuitori din recensământ 2009-2018 şi locuitori rezidenţi începând din anul 2014).

Cantităţile generate şi necolectate se referă la deşeurile ce provin de la populaţie. Nu este posibilă estimarea cantităţilor de deşeuri necolectate de la operatorii economici, deoarece *Agenția pentru Protecția Mediului Neamț* nu deţine o evidenţă a tuturor operatorilor economici din judeţ, iar cantităţile din bazele de date pe acest segment nu pot fi extinse la nivelul judeţului folosind criterii statistice. Datele despre cantităţile de deşeuri generate şi necolectate sunt preluate începând din anul 2014 de la *Agenția Națională pentru Protecția Mediului* unde au fost folosiţi în calcul coeficienţi de colectare teoretici, adică 0,9 kg/loc/zi în mediul urban şi 0,4 kg/loc/zi în mediul rural.

Cantităţile de deşeuri menajere şi asimilabile colectate la nivel de judeţ de serviciile de salubritate, în perioada 2014 – 2018, sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Tabel 4.25. Cantităţi de deşeuri generate în perioada 2014-2018 în judeţul Neamţ[1]

	Cantități (tone)				
	2014	***2015***	***2016***	***2017***	***2018***
1. Deşeuri menajere şi asimilabile – Total, din care:	**62355,74**	**69776,35**	**56443,81**	**64235,9**	**74933,99**
1.1 – deşeuri menajere de la populaţie, în amestec	27.752,65	25.945,07	33.203,47	37.191,35	38.385,74
1.2 – deşeuri menajere şi similare de la unităţi economice, unităţi comerciale, birouri, instituţii, unităţi sanitare-(nu include voluminoase)	17.474,38	31.556,73	10.351,3	12.036,4	14.427,94

[1] Sursa: *Agenția Națională pentru Protecția Mediului segment Neamț-Baze de date MEDIUS 2014-2018 și SIM-SD 2014-2018*

1.3- deşeuri menajere colectate separat de la populaţie(fară cele din construcţii, demolări) – (nu include voluminoase)	10.568,06	10.874,50	10.787,26	11.891,9	20.532,5
1.4- deşeuri voluminoase colectate separat	6.560,65	1.400,04	2.101,78	3.109,25	1.587,81
2. Deşeuri din servicii municipale	**5.999,62**	**5.553,49**	**4.826,67**	**3.891,538**	**6.353,581**
3. Deşeuri din construcţii și desființări	**3.688,35**	**1.068,64**	**2.522,49**	**1.230,52**	**1.223,86**
TOTAL DEŞEURI MUNICIPALE COLECTATE (1+2+3)	**72.043,71**	**76.398,48**	**63.792,97**	**69.357,95**	**82.511,43**
4. Deşeuri generate de populaţie şi necolectate	**15.635,18**	**12.217,39**	**12.674,70**	**8.330,3**	
TOTAL DEŞEURI MUNICIPALE GENERATE (1+2+3+4)	**87.678,89**	**88.615,87**	**76.467,67**	**77.688,25**	
Indicele de generare calculat [Kg/loc./an] valori rotunjite la intreg	**107,87**	***90,58***	***109,09***	***119,06***	***162,01***

O selecţie din datele prezentate mai sus pe segmentul deşeurilor colectate de operatorii de salubritate din judeţ, arată faptul că preponderente sunt deşeurile menajere şi asimilabile şi că cea mai mică pondere o au deşeurile din construcţii şi demolări. Una din cauzele acestei distribuţii o reprezintă faptul că în judeţ operatorii economici care acţionează în domeniul construcţiilor desfăşoară în cea mai mare parte activităţi care nu sunt autorizabile din punctul de vedere al protecţiei mediului şi din acest motiv nu respectă prevederile art. 17 alin. 2 pct.b din Legea 211/2011 referitor la ţintele pentru deşeurile din construcţii şi nici pe cele ale H.G. nr. 1061/2008, referitor la documentele necesare la transportul deşeurilor.

În intervalul 2014-2018 gradul de deservire cu servicii de salubritate a populaţiei urbane şi rurale a crescut. În perioada 2014 - 2017 procentul de deservire rurală a depăşit procentul de deservire urbană, în timp ce din anul 2018 procentul de deservire urbană este mai mare decât cel de deservire rurală.

Autoritățile locale din județul Neamț au decis că delegarea serviciilor de colectare a deșeurilor, prin licitație publică, să fie realizată de ***A.D.I. ECONEAMȚ***, în numele unităților administrativ-teritoriale, grupat, pe zone, în funcție de poziționarea stațiilor de transfer și sortare și a depozitului de deșeuri la care sunt arondate.

Serviciul public de salubrizare al municipiului Piatra Neamţ se desfăşoară sub autoritatea administraţiei publice locale, care controlează

gestionarea serviciului şi urmăreşte realizarea strategiei în domeniu, pe plan local.

Primăria Municipiului Piatra Neamţ, fiind singurul proprietar al echipamentului sistemului de management al deşeurilor şi având responsabilitatea acestui serviciu public, stabileşte un sistem care să poată controla serviciul public în sine. Municipalitatea încheie un contract de concesiune a serviciului public de salubrizare cu un operator pentru colectarea, depozitarea, reciclarea şi compostarea deşeurilor.

Aranjamentele contractuale includ standardele de operare şi mentenanţă, asigurând o operare eficientă şi autonomă a sistemului. Pentru limitarea volumului de deşeuri din depozit şi pentru dezvoltarea activităţilor de reciclare şi compostare, operatorul va merge pe o schemă de împărţire a profitului.

Astfel, pentru municipiul Piatra-Neamț a fost desemnat operator provizoriu ***S.C. Brantner Servicii Ecologice SRL Cluj-Napoca – punct de lucru Piatra Neamț***, până la delegarea prin concesiune a gestiunii a unor activități componente ale serviciului de salubrizare către un alt operator.

Operatorul care colectează şi transportă deşeuri menajere şi deşeuri similare are obligația de a asigura colectarea separată şi transportul separat al deşeurilor menajere şi al deşeurilor similare provenite din activităţi comerciale, din industrie şi instituţii, inclusiv fracţii colectate separat, fără a aduce atingere fluxului de deşeuri de echipamente electrice şi electronice, baterii şi acumulatori.

La nivelul anului 2019, în municipiul Piatra Neamț, colectarea selectivă a deșeurilor reciclabile (hârtie, carton și plastic) de la populație s-a extins, astfel că au fost amenajate:

- **puncte de colectare** în instituții publice ce sunt dotate cu containere pentru colectarea deșeurilor din PET -100 buc;
- **eurocontainere** - 99 buc;
- **europubele** - 6 buc.

Tot **pentru colectarea selectivă a deșeurilor de ambalaje din fluxul menajer**, agenții economici dețin, prin închiriere, 537 europubele și containere pentru reciclarea și valorificarea deșeurilor.

Pentru transportul deșeurilor municipale și stradale S.C. *Brantner Servicii Ecologice SRL* dispune de un parc auto dotat cu 16 buc. autospeciale marca Iveco Stralis, 2 buc. autospeciale marca Iveco Daily și o camionetă marca Iveco Daily.

Următoarele categorii de deşeuri **sunt colectate separat de pe teritoriul municipiului Piatra Neamț** şi transportate la staţiile / instalațiile de tratare și depozitul ecologic Piatra Neamț, respectiv:

- deşeuri reziduale;
- deşeuri biodegradabile;
- deşeuri reciclabile de hârtie şi carton,
- deșeuri de plastic sticlă, inclusiv deşeuri de ambalaje;
- deşeuri periculoase din deşeurile menajere;
- deşeuri voluminoase provenite de la populaţie, instituţii publice şi operatori economici.

În vederea realizării activităţii de colectare separată, punctele de colectare amenajate sunt dotate, conform legii, cu recipiente/containere de colectare închise cu capac prin grija operatorului sau a Municipiului Piatra Neamț, după caz. La gospodăriile individuale, colectarea se face în containere, pungi/saci sau alte mijloace care prezintă un grad de siguranţă ridicat din punct de vedere sanitar şi al protecţiei mediului.

Recipientele/containerele folosite pentru colectarea separată a diferitelor tipuri de deşeuri sunt inscripţionate cu denumirea deşeurilor pentru care sunt destinate şi marcate în diverse culori prin vopsire sau prin aplicare de folie adezivă, conform prevederilor Ordinului ministrului mediului şi gospodăririi apelor şi al ministrului administraţiei şi internelor nr. 1.281/2005/1.121/2006 privind stabilirea modalităţilor de identificare a containerelor pentru diferite tipuri de materiale în scopul aplicării colectării selective.

În cursul anului 2019, ***S.C. Brantner Servicii Ecologice SRL, a colectat 30.286,90 tone deșeuri municipale***, din care:

- *27.865,11 tone deșeuri menajere și asimilabile în amestec de la populație și unități economice;*
- *1.568,76 tone deșeuri colectate selectiv;*
- *853,03 tone deșeuri din construcții și amenajări interioare*.

Toată cantitatea de deșeuri colectată selectiv în amestec de la populație și unitățile economice a fost predată la stația de sortare, reprezentând 1.568,76 tone.

Conform datelor raportate, în anul 2019, de operatorul stației de sortare *Brantner Servicii Ecologice SRL,* în urma sortării deșeurilor municipale colectate în amestec, a deșeurilor municipale reciclabile și a celor de pe domeniul public au rezultat următoarele categorii de deșeuri:

- ⇒ **Eliminate prin depozitare** - 13.993,81 tone;
- ⇒ **Încredințate spre reciclare** – 751,195 tone;
- ⇒ **Încredințate spre valorificare** - 7.750,14 tone.

În Municipiul Piatra Neamț colectarea separată a deșeurilor menajere nepericuloase și a celor asimilabile se realizează pe patru fracții:

- ✓ ***deşeurile reziduale*** - se colectează în recipiente de culoare neagră;
- ✓ ***deşeurile reciclabile de tip hârtie şi carton***, curate şi mărunţite - se colectează în recipiente de culoare albastră;
- ✓ ***deşeurile reciclabile din material de tip plastic şi metal*** - se colectează în recipiente de culoare galbenă;
- ✓ ***deşeurile reciclabile din sticlă* -** se colectează în recipiente de culoare verde.

De asemenea, deșeurile sunt departajate și colectate selectiv după o serie de criterii:

- ✓ **deșeurile colectate în recipientele/sacii menajeri de culoare galbenă** sunt ambalajele de tip plastic și metal: bidoane și cutii din plastic, folie de plastic, pungi din plastic, ambalaje de protecție din plastic, jucării de plastic, doze de băuturi, cutii de conserve, tacâmuri de bucătărie etc.;
- ✓ **deșeurile reciclabile colectate în recipientele/sacii menajeri de culoare albastră, în amestec,** sunt hârtia și cartonul: reviste, ziare, maculatură, plicuri; cutii, fotografii, cartoane de ouă, cutii de pizza, cutii de carton de băuturi (tetrapack) etc. (se colectează uscate);
- ✓ **deșeurile reziduale colectate în containerele/pubelele de culoare neagră** – resturi de mâncare (carne, lactate, vegetale, ouă), scutece de unică folosință, absorbante, reziduurile/excrementele animalelor de casă, conținutul sacului de la aspirator, mucuri de țigară, șervețele folosite, ambalaje foarte murdare, cioburi de ceramică și porțelan, veselă de unică folosință foarte murdară, cenușa de la sobe (dacă în afară de lemn se ard și cărbuni), resturi vegetale din curte (dacă sunt tratate cu pesticid), lemn tratat sau vopsit ș.a;
- ✓ **deșeurile reciclabile colectate în recipientele/sacii menajeri de culoare verde**: ambalaje din sticlă (fără capac), borcane (fără capac), damigene, ambalaje din sticlă de la produse cosmetice etc.;
- ✓ **deșeuri vegetale** – provenite din toaletări arbori, arbuști, tuns gard viu, cosit iarbă etc.
- ✓ **deșeuri voluminoase:** mobilier, covoare, saltele etc.;
- ✓ **deșeuri textile**: îmbrăcămintea și încălțămintea uzată pot fi depuse în containerele special amenajate;

- ✓ **deșeuri de echipamente electrice si electonice** (DEEE);
- ✓ **deșeuri din construcții și demolări** (DCD) se colecteaza și se recicleaza la stația de sortare din județ.

Structura pe tipuri de deseuri menajere colectate în municipiul Piatra Neamț -în anul 2019 – cantități [1]:

- ❖ ***hârtie și carton*** - 673,03 tone;
- ❖ ***plastic, sticlă, metal*** - 895,73 tone;
- ❖ ***biodegradabile*** - 677,24 tone;
- ❖ ***menajer, rezidual*** – 27.865,11 tone.

După colectare, deşeurile menajere neselectate şi deşeurile similare neselectate sunt supuse procesului de sortare/tratare.

Este interzisă depozitarea deşeurilor biodegradabile şi a deşeurilor reciclabile colectate separat. Depozitarea deşeurilor municipale este permisă numai în **depozitele de deșeuri nepericuloase din municipiul Piatra Neamț**, amenajate conform legislaţiei şi normelor tehnice în vigoare.

O comparaţie a evoluţiei colectării selective de la populaţie (inclusiv deşeurile voluminoase) în raport cu totalul colectărilor de la populaţie este prezentată în tabelul și figura de mai jos.

Tabel 4.26. Evoluţia colectării selective de la populaţie în perioada 2014 – 2018 [2]

	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
Colectări select.pop.[tone]	14528,39	11413,9	10787,26	11891,9	20532,5
Total colectari pop. [tone]	42278,04	37359,3	43990,73	49083,25	59150,21
Procent [%]	34,36	30,55	24,52	24,22	34,70

[1] *Sursa: Date furnizate de operatorul de salubritate* ***Brantner Servicii Ecologice SRL Cluj-Napoca***

[2] Sursa: *Agenția Națională pentru Protecția Mediului segment Neamț-Baze de date MEDIUS 2014-2018 și SIM-SD 2014-2018*

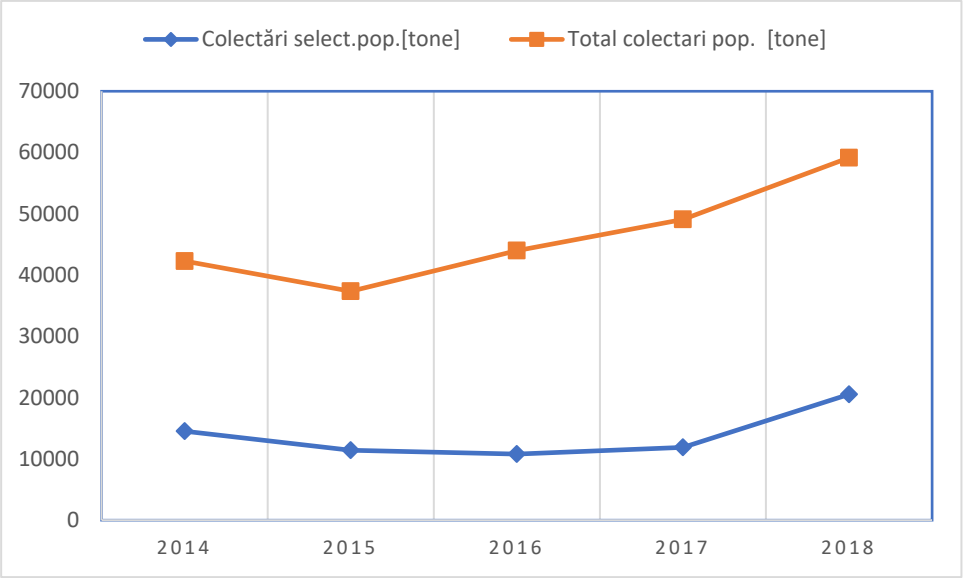

Fig. 4.64. Evoluţia colectării selective vs. total colectat de la populaţiei

Se constată că în intervalul 2014-2015 scăderea cantităţilor colectate selectiv de la populaţie e mai puţin accentuată decât scăderea cantităţilor colectate în total de la acelaşi segment de generatori. Modificarea tendinţei de evoluţie a colectărilor selective în intervalul 2014-2015 a fost cauzată de modificarea politicii de colectare la nivelul Municipiului Piatra Neamţ de către operatorul de salubritate *S.C. Brantner Servicii Ecologice SA* (care are ponderea cea mai mare în colectările selective din judeţ). Operatorul a constatat că transportul sorturilor colectate mai mult sau mai puţin selectiv de populaţia municipiului este mai puţin eficient decât o operaţie de sortare făcută pe un utilaj performant şi a decis să achiziționeze în 2013 o astfel de instalaţie. Ca atare, în perioada 2015-2018 se constată o creștere a cantităților colectate selectiv de la populație.

Deşeurile din construcţii provenite de la populaţie se colectează prin grija deţinătorului şi sunt transportate de către operator în baza unui contract de prestări servicii sau comandă la instalaţia de concasare sau la depozitul ecologic din Piatra Neamț, dacă acestea nu pot fi valorificate.

Colectarea deşeurilor din construcţii se realizează numai în containere standardizate acoperite, fiind interzisă abandonarea/deversarea acestor deşeuri în recipientele/containerele în care se depun deşeurile municipale.

Transportul deşeurilor din construcţii provenite de la populaţie se realizează în containerele în care s-a realizat colectarea sau în mijloace de transport prevăzute cu sistem de acoperire a încărcăturii, pentru a nu avea loc degajarea prafului sau împrăştierea acestora în timpul transportului. În cazul deşeurilor din construcţii prin a căror manipulare se degajă praf se iau măsurile necesare de umectare, astfel încât cantitatea de praf degajată în aer să fie sub concentraţia admisă.

A. Generarea şi gestionarea deşeurilor industriale

Responsabilitatea gestionării deşeurilor industriale revine operatorilor economici generatori, aceştia având obligaţia să asigure gestionarea deşeurilor conform prevederilor legale şi ale actelor de reglementare pe care le deţin, prin valorificare (reciclare şi coincinerare) sau eliminare (depozitare şi incinerare).

În funcţie de tehnologiile utilizate şi de performanţele ecologice şi economice ale acestora, unităţile industriale generează diverse categorii de deşeuri tehnologice, atât periculoase, cât şi nepericuloase.

În conformitate cu prevederile Legii nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor, producătorii de deşeuri periculoase şi/sau nepericuloase, unităţile sau întreprinderile care desfăşoară activităţi de tratare a deşeurilor, operatorii economici care sunt autorizaţi pentru colectarea şi transportul deşeurilor periculoase sau care acţionează în calitate de comercianţi de deşeuri ori brokeri sunt obligaţi să asigure evidenţa cronologică a gestiunii deşeurilor pentru fiecare tip de deşeu şi să transmită, anual, datele şi informaţiile privind gestionarea deşeurilor către autoritatea teritorială pentru protecţia mediului.

Gestionarea deşeurilor trebuie să se realizeze fără a pune în pericol sănătatea umană şi fără a dăuna mediului, în special:

- ✓ *fără a genera riscuri pentru aer, apă, sol, faună sau floră;*
- ✓ *fără a crea disconfort din cauza zgomotului sau a mirosurilor;*
- ✓ *fără a afecta negativ peisajul sau zonele de interes special*.

Conform prevederilor Legii nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor, începând cu anul 2012, operatorii economici care exercită o activitate de natură comercială sau industrială, având în vedere rezultatele unui audit de deşeuri, au obligaţia să întocmească şi să implementeze un program de prevenire şi reducere a cantităţilor de deşeuri generate din activitatea proprie sau, după caz, de la orice produs fabricat, inclusiv măsuri care respectă un anumit design al produselor, precum şi să adopte măsuri de reducere a periculozităţii deşeurilor.

Principalele obiectivele strategice privind deşeurile industriale sunt:

- o aplicarea tehnologiilor de recuperare-tratare înaintea depozitării;
- o interzicerea eliminării necontrolate a deşeurilor rezultate din diverse activităţi de producţie;
- o reducerea eliminării pe depozite a deşeurilor biodegradabile;

- recuperarea şi reciclarea deşeurilor de ambalaje generate de materiile prime;
- asigurarea unor condiţii sigure pentru stocarea temporară şi eliminarea finală a echipamentelor şi materialelor cu PCB/PCT;
- dezvoltarea sistemului de colectare şi valorificare a uleiurilor uzate;
- dezvoltarea sistemului de colectare şi valorificare a bateriilor şi acumulatorilor uzaţi;
- interzicerea eliminării pe depozite a anvelopelor, valorificarea energetică a anvelopelor necorespunzătoare pentru reciclare.

Cantităţile de deşeuri industriale, generate anual în judeţul Neamț, sunt înregistrate şi raportate pe baza chestionarelor de anchetă statistică anuală, datele privind generarea, tratarea, valorificarea şi eliminarea deşeurilor fiind colectate (de către APM Neamț) de la un eşantion reprezentativ de operatori economici. Deşeurile de tip industrial sunt monitorizate prin intermediul segmentelor *PRODDES* ale anchetei statistice desfasurată anual de ANPM.

Principalele activităţi generatoare de deşeuri periculoase din judeţul Neamț sunt:

⇒ ***activităţi industriale*** (ex. industria lacurilor şi vopselelor, procese tehnologice de acoperiri metalice, prelucrarea metalelor feroase, fabricarea săpunurilor şi detergenţilor, fabricare cauciuc poliuretanic polistiren, fabricarea cimentului, fabricarea zaharului, cresterea intensivă a păsărilor și porcinelor, prelucrarea țiței ului);

⇒ ***activităţi de reparaţii auto*** (service-uri auto): deşeuri de uleiuri uzate, baterii şi acumulatori, metale grele;

⇒ ***activităţi medicale*** (deşeuri spitalicești, medicamente expirate, reactivi expirați, chimicale constând din/sau conţinând substanţe periculoase, alte deşeuri periculoase).

Tabel 4.27. Depozite de deșeuri industriale (de producție) [1]

Titular	Clasa depozit conf HG 349/2005	Suprafața ocupată (ha)	Anul programat pentru închidere	Observații
ArcelorMittal Tubular Products Roman SA	"a"	3,7	2007	închis
***ArcelorMittal Tubular Products Roman SA* - Halda nouă**	"b"	0,005	2032	în operare
SC Fibrobeton SRL Bicaz	"a"	0,2	2008	închis
SC Agrana România SA-	"b"	5,14	2011	închis

[1] Sursa: *Raport privind starea mediului în judeţul Neamţ, anul 2019*

Sucursala Roman				
***SC Cersanit România SA Roman* - Halda nouă**	"b"	0,072	2034	în operare

Deşeurile periculoase sunt colectate în unităţile generatoare şi predate firmelor specializate în transportul şi valorificarea/eliminarea acestora. Preluarea deşeurilor industriale generate la nivelul judeţului se face de către operatorii tratatori autorizaţi, fie pentru tratare finală (coincinerare/reciclare/valorificare sau eliminare, toate finale), fie pentru tratarea intermediară (colectare şi depozitare temporară în vederea unei coincinerări/reciclări/valirificări sau eliminări ulterioare), şi în cea mai mare parte deşeurile generate în Neamţ sunt tratate în interiorul judeţului.

B. Deşeuri de echipamente electrice şi electronice (DEEE)

Cantităţile de *EEE* puse pe piaţă la nivel de judeţ nu pot fi prezentate, deoarece APM/ ANPM nu dispune de astfel de informaţii. Raportările sunt făcute de producători, care au sediul social într-un judeţ, dar *EEE* pe care le pun pe piaţa sunt distribuite de cele mai multe ori în toată ţară.

Există un număr de 18 producători *EEE* cu sediul în judeţul Neamţ, înregistraţi la ANPM. Cantitatea de DEEE colectată prin punctele de colectare şi prin firmele autorizate din judeţul Neamţ este prezentată în tabelul următor:

Tabel 4.28. Cantitatea de DEEE colectată din judeţul Neamţ [1]

Cantitate (tone)	***2013***	***2014***	***2015***	***2016***	***2017***
Colectată	70,925	33,43	100,475	47,938	90,264

De la 1 ianuarie 2016, ținta anuală de colectare și reciclare pentru deșeurile echipamente electrice și electronice de 4 kg/cap de locuitor a fost înlocuită cu o rată de 40%, urmând să crească progresiv până la 65% începând cu 1 ianuarie 2021, conform OUG nr.5/2015 care transpune Directiva europeană 2012/19/EU.

Ca urmare a analizei răspunsurilor populației la chestionarul on-line, în procesul de consultare publică, asupra gradului de mulțumire în ceea ce privește serviciul de salubrizare relevă o preponderență a persoanelor care s-au declarat mulțumite sau foarte mulțumite (51%), față de cele nemulțumite sau foarte nemulțumite (41%).

[1] Sursa: *Raport privind starea mediului în judeţul Neamţ, anul 2019*

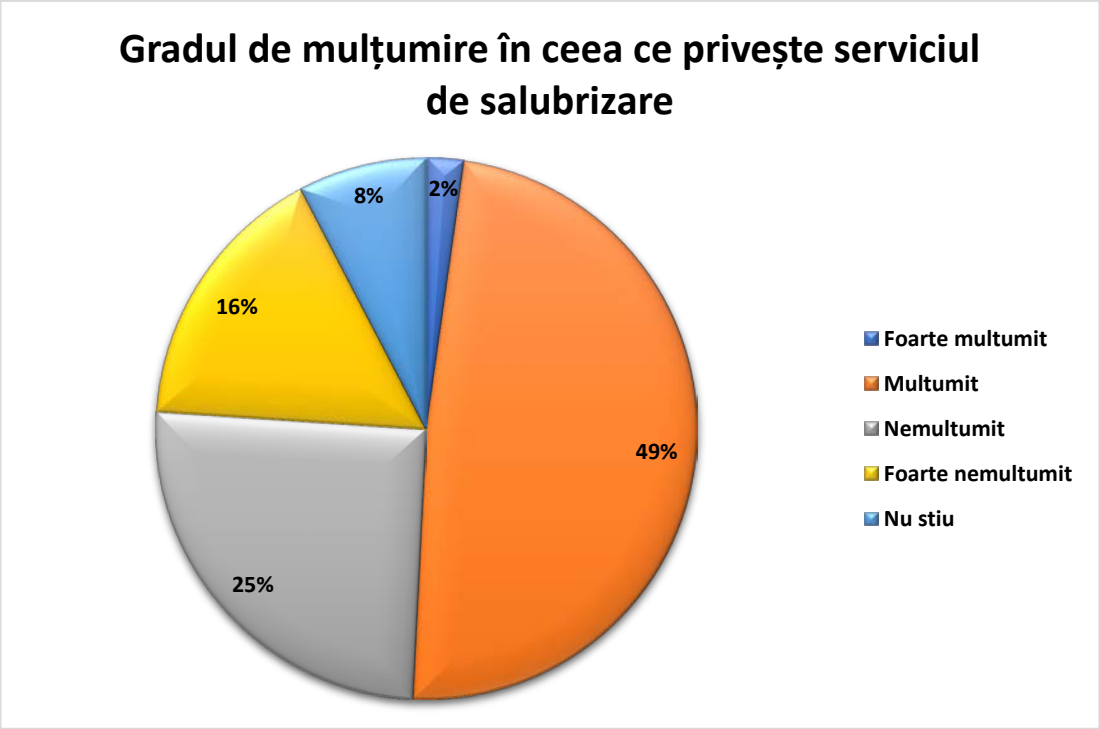

Fig. 4.65. Gradul de mulțumire în ceea ce privește serviciul de salubrizare

Răspunsurile la nivel de cartier sunt reprezentate grafic mai jos, sub forma procentelor pe fiecare cartier în parte:

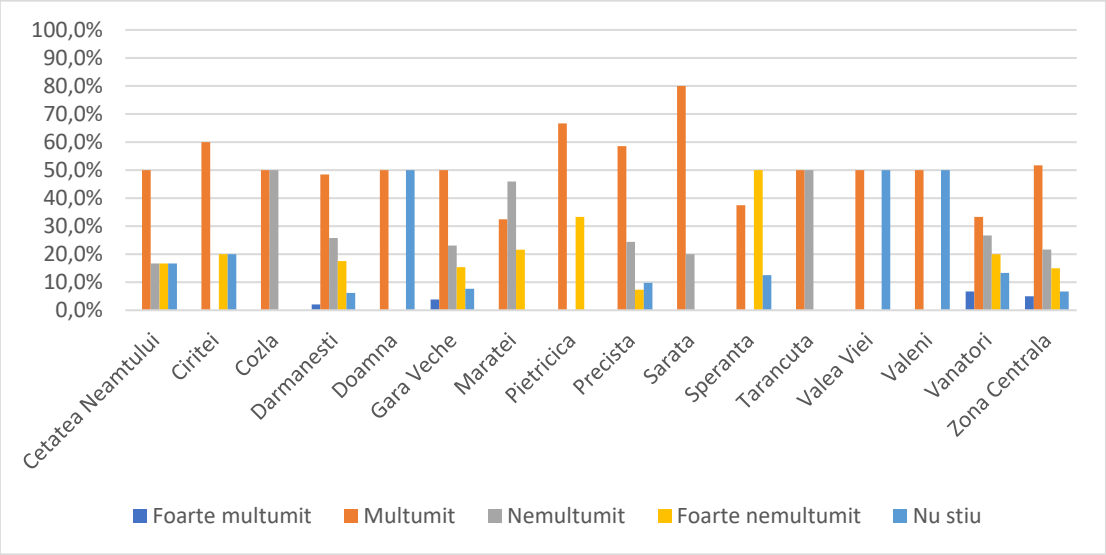

Fig. 4.66. Gradul de mulțumire în ceea ce privește serviciul de salubrizare (la nivel de cartier)

Din analiza răspunsurilor, se constată următoarele:

- La extrema pozitivă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria mulțumiți și foarte mulțumiți, se află locuitorii din cartierele

Cetatea Neamțului, Ciritei, Doamna, Pietricica, Precista, Sarata, Valea Viei, Văleni și Zona Centrală;

- Un procent aproximativ egal de locuitori foarte mulțumiți sau mulțumiți, respectiv nemulțumiți sau foarte nemulțumiți corespunde cartierelor Cozla, Dărmănești, Țărăncuța;
- La extrema negativă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria nemulțumiți și foarte nemulțumiți se regăsesc cartierele Mărăței, Speranța, Vânători.

Rezultatele în ceea ce privește gradul de mulțumire față de starea de curățenie a cartierelor sunt evidențiate mai jos, la nivel de municipiu, respectiv de cartier.

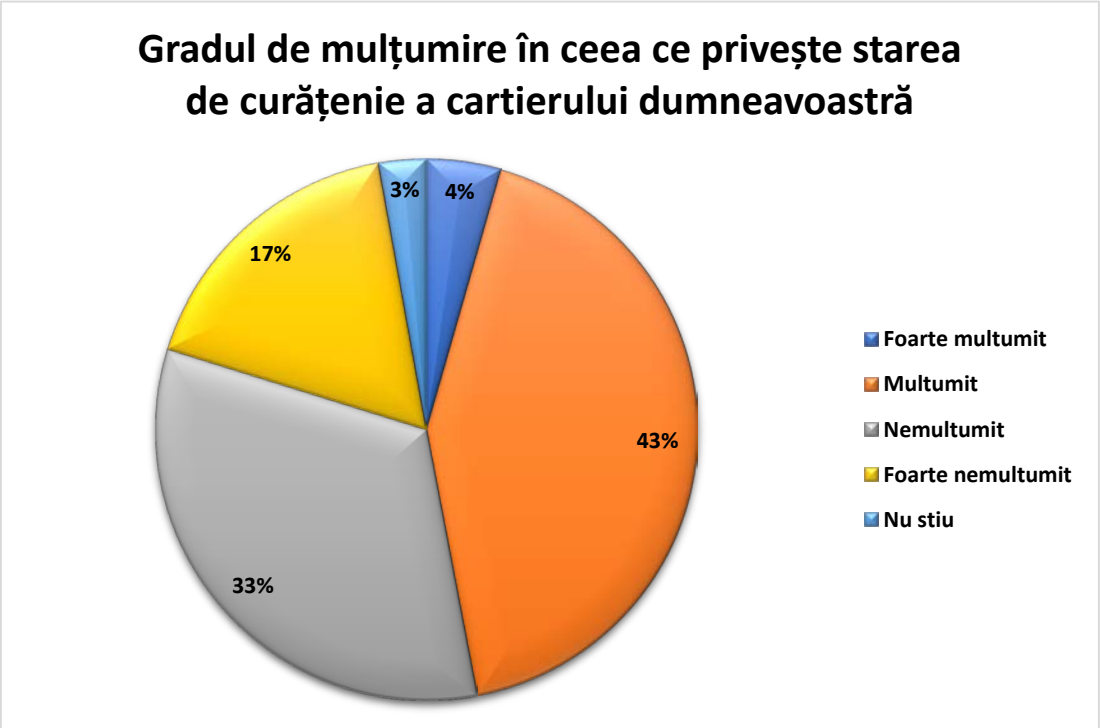

Fig. 4.67. Gradul de mulțumire în ceea ce privește starea de curățenie a cartierului dumneavoastră

La nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește starea de curățenie marchează o pondere aproximativ egală a persoanelor care s-au declarat mulțumite sau foarte mulțumite (47%), față de cele nemulțumite sau foarte nemulțumite (50%).

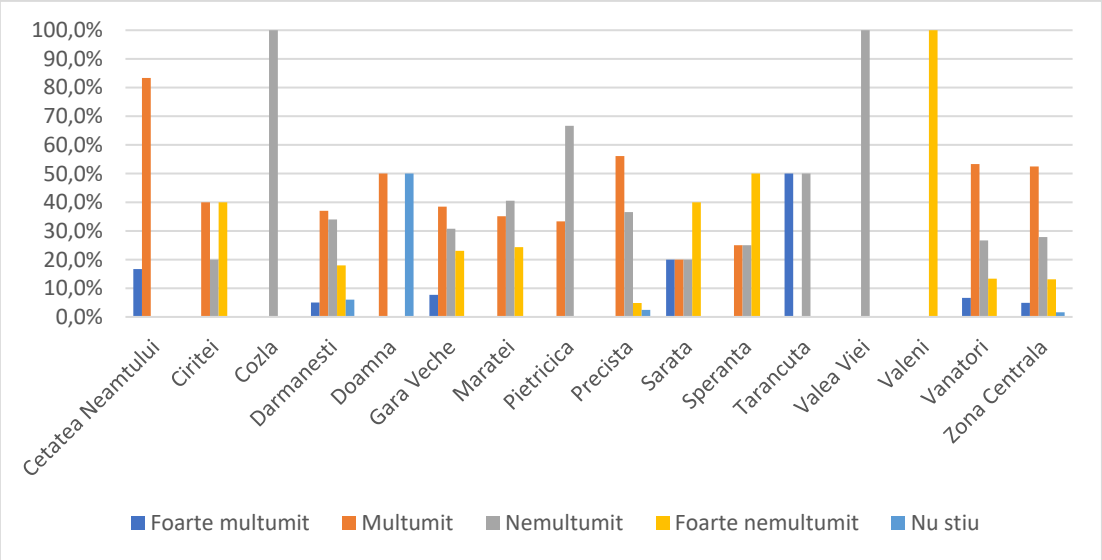

Fig. 4.68. Gradul de mulțumire în ceea ce privește starea de curățenie a cartierului dumneavoastră (la nivel de cartier)

Din analiza răspunsurilor la nivel de cartier, se constată următoarele:

- La extrema pozitivă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria mulțumiți și foarte mulțumiți, se află locuitorii din cartierele Cetatea Neamțului, Doamna, Precista, Vânători, Zona Centrală.
- La extrema negativă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria nemulțumiți și foarte nemulțumiți se regăsesc toate celelalte cartiere.

5. ASPECTE SOCIALE, EDUCAȚIONALE ȘI CULTURALE

5.1. SISTEMUL EDUCAȚIONAL

5.1.1. Aspecte generale

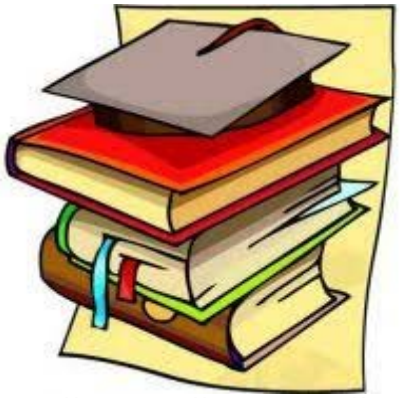

Sistemul de învățământ asigură rezolvarea uneia dintre cele mai dificile și mai importante probleme socio-umane - educația și pregătirea tinerei generații, a forței de muncă, a specialiștilor.

Potrivit *UNESCO*, **educația** pentru Dezvoltare Durabilă reprezintă ***„un instrument cheie pentru realizarea ODD-urilor"***. Dezvoltarea Durabilă reprezintă o paradigmă bazată pe etică și educație pentru Dezvoltare Durabilă şi are ca scop dezvoltarea competențelor care ajută indivizii să reflecteze la propriile lor acțiuni, ținând seama de impacturile lor actuale și viitoare, sociale, culturale, economice și de mediu. [1]

Un obiectiv prioritar de importanță strategică și o condiție obligatorie pentru transpunerea în fapt a principiilor dezvoltării durabile pe termen mediu si lung îl reprezintă îmbunătățirea radicală și diversificarea ofertei educaționale a întregului sistem de învățământ și formare profesională din România.

Educația reprezintă factorul strategic al dezvoltării viitoare a țării prin contribuția sa esențială la modelarea multidimensională și anticipativă a capitalului uman. Îmbunătățirea radicală și diversificarea ofertei educaționale a întregului sistem de învățământ și formare profesională din România este recunoscută ca un obiectiv prioritar, de importanță strategică, și o condiție obligatorie pentru transpunerea în fapt a principiilor dezvoltării durabile pe termen mediu și lung.

Ținând cont de aceste considerente și de faptul că educația este percepută ca o cale spre dezvoltarea durabilă, în ***Strategia Naţională***

[1] *Sursa: Educație pentru Obiectivele Dezvoltării Durabile: Obiective de învățare - UNESCO*

pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030 sunt stabilite o serie de obiective la nivel național, pentru anii 2020 și 2030.

Dacă ***obiectivul național Orizont 2020*** a presupus: *"atingerea nivelului mediu de performanță al UE în domeniul educației și formării profesionale, cu excepția serviciilor în mediul rural și pentru grupurile dezavantajate, unde țintele sunt cele ale UE pentru 2010 "*, ***Obiectivul național Orizont 2030*** are în vedere: *"situarea sistemului de învățământ și formare profesională din România la nivelul performanțelor superioare din UE; apropierea semnificativă de nivelul mediu al UE în privința serviciilor educaționale oferite în mediul rural și pentru persoanele provenite din medii dezavantajate sau cu dizabilități ".*

Pentru acest orizont de timp se vor avea în vedere, sub rezerva elaborărilor și fundamentării ulterioare, următoarele ***direcții strategice de acțiune***:

- ⇒ Principiile și practicile dezvoltării durabile vor fi încorporate organic în ansamblul politicilor educaționale. În baza direcțiilor strategice care urmează să fie convenite, în linii generale se vor realiza exerciții de viziune bazate pe evaluarea comparativă a rezultatelor obținute la fiecare 5 ani, cel relevant pentru orizontul 2030 fiind anul 2019;
- ⇒ Eficiența internă și externă a sistemului de educație, de la educația timpurie la studiile post-doctorale, de la educația formală la cea non-formală, de la formarea profesională inițială și continuă, până la accesul echitabil la învățare, în condiții de calitate, va fi în continuare obiectivul principal;
- ⇒ Metodologia de evaluare, certificare și atestare a calității actului educațional, precum și a relevanței acestuia pe piața muncii se va alinia la procedurile de raportare, la reperele de performanță adoptate în Uniunea Europeană și la cele mai bune practici existente pe plan mondial;
- ⇒ Extinderea în continuare a cooperării internaționale.

În același context - potrivit ***Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030*** - accesul și participarea la o educație de calitate sunt esențiale pentru funcționarea adecvată a unei societăți durabile. Educația nu este doar un proces premergător intrării pe piața forței de muncă. Educația trebuie tratată ca un proces care pregătește generațiile tinere pentru provocările viitorului și se derulează pe tot parcursul vieții, încurajând inovația, meritocrația, gândirea critică constructivă, curiozitatea, conduita și emanciparea.

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 se adresează în principal următoarelor **domenii**:

- accesul tuturor copiilor la educație timpurie;
- învățământ primar și secundar echitabil și calitativ, care să conducă la rezultate relevante și eficiente;
- creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe profesionale relevante, care să faciliteze angajarea la locuri de muncă decente și antreprenoriatul;
- asigură faptul că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile.

În tabelul de mai jos sunt prezentate *obiectivele Orizont 2020 și Țintele 2030* din domeniul educațional potrivit *Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030:*

Tabel 5.1. OBIECTIVE ORIZONT 2020 și ȚINTE 2030

ORIZONT 2020	***ȚINTE 2030***
✓ *Creşterea accesului la o educaţie incluzivă şi de calitate, inclusiv prin îmbunătăţirea confortului elevului şi a curriculumului bazat pe competenţe,* ✓ *Promovarea culturii antreprenoriale și a deprinderilor necesare în sistemul de educație prin reînființarea și/sau modernizarea atelierelor școlare în învățământul profesional și tehnologic;* ✓ *Modernizarea infrastructurii în domeniul educației și formării profesionale conform standardelor UE pentru întregul ciclu educațional, pentru dobândirea de cunoștințe și deprinderi relevante pe piața muncii și asigurarea egalității de șanse;*	✓ *Reducerea ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional;* ✓ *Învățământ axat pe competenţe și centrat pe nevoile elevului, căruia să îi fie oferită o mai mare libertate în definirea priorităților de studiu, prin măsuri precum creșterea ponderii de materii opționale;* ✓ *Asigurarea faptului că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile și stiluri de viață durabile, drepturile omului, egalitatea de gen, promovarea unei culturi a păcii și non-violenței, aprecierea diversității culturale;* ✓ *Accentuarea rolului educației civice, a principiilor şi noţiunilor despre o societate durabilă pașnică și incluzivă, egalitate de gen, despre valorile democrației, pluralismului și multiculturalismului, prevenția discriminării, importanța eradicării violenței în școli;* ✓ *Modernizarea sistemului de învățământ prin adaptarea metodologiilor de predare-învățare la folosirea tehnologiilor informaționale și creșterea calității actului educațional;* ✓ *Organizarea învățământului profesional și tehnic în campusuri special amenajate și dotate; pregătirea personalului didactic bine calificat; elaborarea de curriculum potrivit cerințelor de pe piața muncii prin dezvoltarea de*

✓ *Susținerea procesului de învățământ prin programe educaționale extrașcolare și extra-curriculare care să asigure educația pentru sănătate, educația civică, cultural-artistică, științifică, etc.*	*parteneriate, incluziv cu mediul de afaceri;* ✓ *Extinderea generalizată a facilităților pentru formarea și perfecționarea continuă pe tot parcursul vieții, sporirea considerabilă a participării la sistemele formale și nonformale de cunoaștere în vederea apropierii României de media performanțelor din statele membre ale UE;* ✓ *Extinderea rețelei de centre comunitare de învățare permanentă de către autoritățile locale; continuarea cointeresării companiilor în sprijinirea înrolării angajaților în asemenea programe;* ✓ *Creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe relevante, inclusiv competențe profesionale, care să faciliteze angajarea, crearea de locuri de muncă decente și antreprenoriatul;* ✓ *Creșterea nivelului de educație financiară a cetățenilor;* ✓ *Extinderea în educația formală universitară a dezvoltării durabile ca principii și specializare și accentuarea rolului cercetării interdisciplinare în dezvoltarea unei societăți durabile.*

Îmbunătățirea radicală și diversificarea ofertei educaționale a întregului sistem de învățământ și formare profesională din România este recunoscută ca un obiectiv prioritar de importanță strategică și o condiție obligatorie pentru transpunerea în fapt a principiilor dezvoltării durabile pe termen mediu si lung. Educația reprezintă factorul strategic al dezvoltării viitoare a țării prin contribuția sa esențială la modelarea multidimensională și anticipativă a capitalului uman.

În ***Raportul de țară din 2019 privind România***, *inclusiv un bilanț aprofundat referitor la prevenirea și corectarea dezechilibrelor economic*, al Comisiei Europene, sunt evidențiate următoarele constatări referitor la sistemul educațional, la nivel național:

- Sistemul de învățământ este subfinanțat, iar capacitățile administrative necesare pentru modernizarea acestuia trebuie să fie consolidate
- Dobândirea de cunotințe cognitive este împiedicată de participarea redusă la structuri de educație și îngrijire timpurie de calitate
- Rata de părăsire a școlii rămâne foarte ridicată, ceea ce împidică dobândirea unor competențe înalte
- Capacitatea cadrelor didactice de a aplica o abordare centrată pe elevi nu este dezvoltată suficient
- Este în curs de introducere un sistem dual de educație și formare profesională, pentru remedierea lipsei de personal calificat

- Învățământul superior nu este aliniat suficient la forța de muncă.

Învățământul național ocupă un loc important și în ***Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030***, în care se realizează, de asemenea, o analiză a situației existente și se stabilesc obiectivele și țintele pentru etapele următoare.

Principalele deficiențe identificate în cadrul documentului strategic sunt următoarele:

- Performanțele învățământului românesc se situează pe o poziție inferioară în raport cu media UE
- Calitatea învățământului lasă încă mult de dorit, în ceea ce privește infrastructura: utilități, acces persoane cu dizabilități etc
- Rata de părăsire timpurie și rata de abandon școlar
- Educația pe tot parcursul vieții.

5.1.2. Structura și evoluția populației școlare

Analiza populației școlare pe vârste, nivele de educație, medii de rezidență și sexe poate contribui la identificarea situațiilor existente ce necesită măsuri active, imediate.

Regiunea Nord-Est cuprinde toate formele de învățământ. Conform *Planului de Dezvoltare Regională Nord-Est 2021-2027*, în anul școlar 2018-2019 numărul elevilor înscriși în învățământul preuniversitar era de 547.077 elevi (18,1% din totalul național), iar în învățământul superior, în cele trei centre universitare își desfășurau studiile 67.427 studenti, reprezentând doar 12,6% din numărul total la nivel național.

La nivelul Regiunii Nord-Est se constată o tendință de scădere constantă a populației școlare, similară cu cea la nivel național și cu a celorlalte regiuni, așa cum este evidențiat în graficul de mai jos. De asemenea, din grafic se observă că în Regiunea Nord-Est se regăsesc valorile cele mai mari ale populației școlare, pe toate nivelurile de educație.

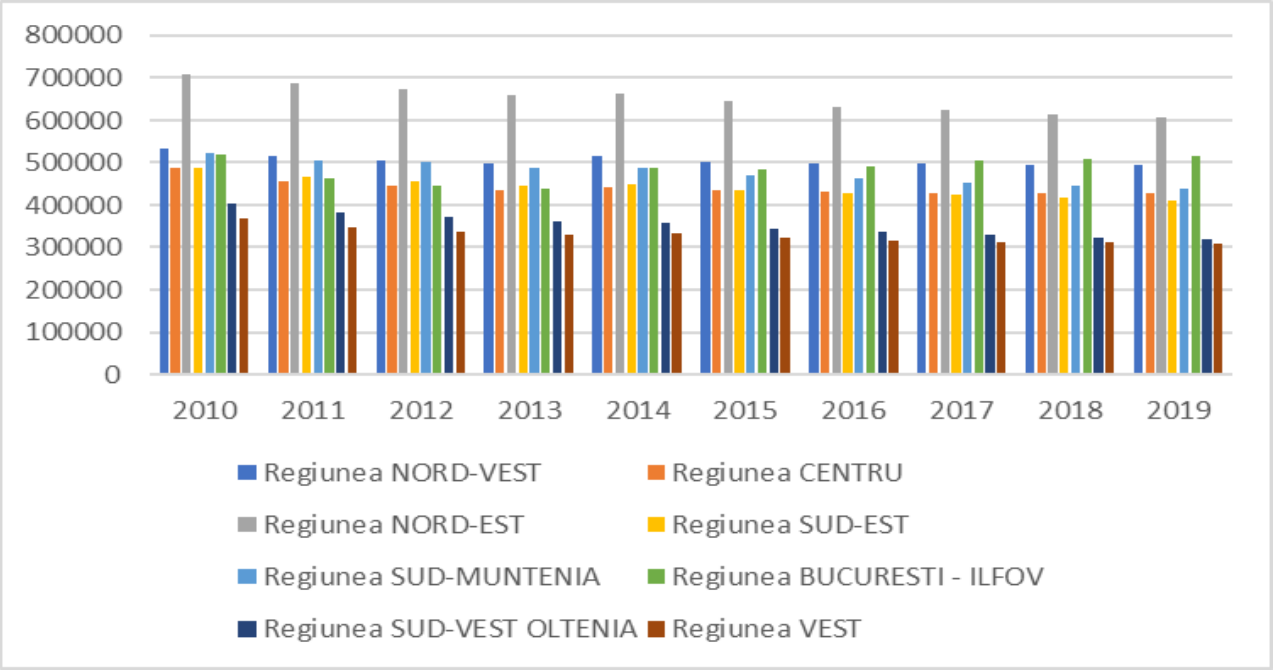

Fig. 5.1. Evoluția populației școlare totale pe regiuni de dezvoltare, 2010-2019[1]

În perioada analizată, se constată o scădere a populației școlare la nivelul regiunii cu 14,1%, superioară mediei la nivel de țară (21,5%). Județul Neamț este pe locul doi din punct de vedere al scăderii populației școlare, cu 18,7%, fiind depășit doar de județul Vaslui (22,7%).

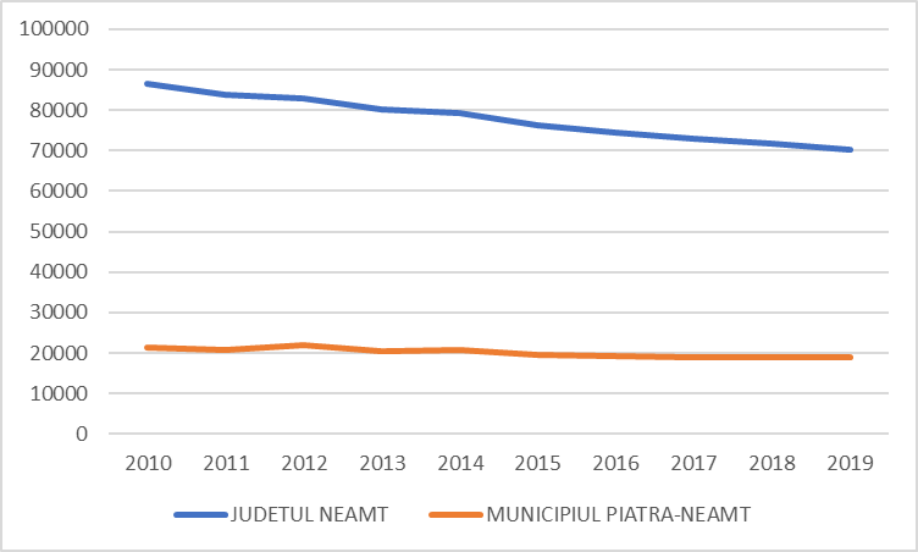

Fig. 5.2. Evoluția populației școlare totale în Jud. Neamț și în Municipiul Piatra-Neamț, 2010-2019[2]

[1] *Sursă: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE*
[2] *Sursă: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE*

În ceea ce privește **evoluția populației școlare în județul Neamț**, respectiv în Municipiul Piatra Neamț, acestea sunt evidențiate în graficul de mai sus.

Procentual, populația școlară a scăzut la nivelul județului Neamț cu 18,7%, considerând aceeași perioadă de referință, dar la nivelul municipiului, scăderea este de doar 11,6%.

Analizând **evoluția populației școlare pe niveluri de educație**, pentru **Municipiul Piatra Neamț** se înregistrează valorile din tabelul de mai jos:

Tabel 5.2. Evoluția populației școlare, pe niveluri de educație, Municipiul Piatra-Neamț, 2010-2019[1]

Niveluri de educatie/nr. elevi	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Total	**21369**	**20822**	**21844**	**20357**	**20762**	**19664**	**19168**	**19107**	**19080**	**18898**
Copii înscriși în creșe	:	:	:	:	347	327	311	323	319	387
Copii înscriși în grădinițe	3.133	3.172	2.658	2.580	2.493	2.335	2.188	2.271	2.282	2.289
Elevi înscriși în învățământul primar (inclusiv special)	3.382	3.274	4.081	4.280	4.400	4.453	4.366	4.360	4.329	4.161
Elevi înscriși în învățământul gimnazial (inclusiv special)	3.733	3.611	3.539	3.491	3.437	3.411	3.523	3.543	3.612	3.687
Elevi înscriși în învățământul liceal	8.739	8.914	9.606	7.993	8.036	7.210	6.833	6.705	6.609	6.336
Elevi înscriși în învățământul profesional	674	156	238	268	434	573	755	784	798	1013
Elevi înscriși in învățământul postliceal (inclusiv special)	844	1048	1268	1358	1304	1080	922	850	833	819
Elevi înscriși în învățământul de maiștri	81	58	59	54	52	51	56	57	81	115
Studenți și cursanți înscriși în învățământul universitar de licență	:	:	:	:	259	224	214	214	217	91

Analizând datele de mai sus pe niveluri de educație, se constată următoarele:

- Pentru învățământul preșcolar, numărul de copii înscriși în creșe și în grădinițe a scăzut cu 5,8% în perioada 2014-2020; după o scădere în primii ani de analiză, numărul de copii înscriși în creșe a înregistrat o creștere în anul 2019, ajungând la un nivel superior celui din 2014,

[1] *Sursă: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE*

în timp ce nivelul numărului de copii înscriși în grădinițe a scăzut inițial, după care s-a stabilizat în ultimii 3 ani.

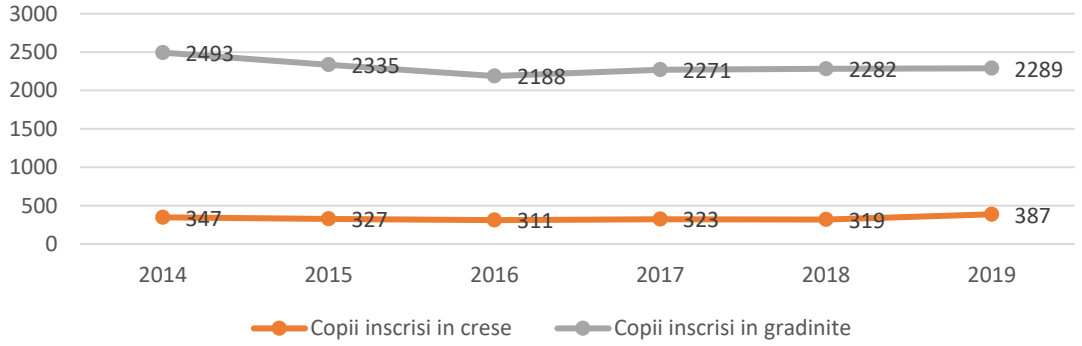

Fig. 5.3. Evoluția numărului de copii din creșe și grădinițe, Municipiul Piatra Neamț, 2014-2019[1]

Evoluția numărului de elevi înscriși în învățământul preuniversitar este evidențiată în graficul următor:

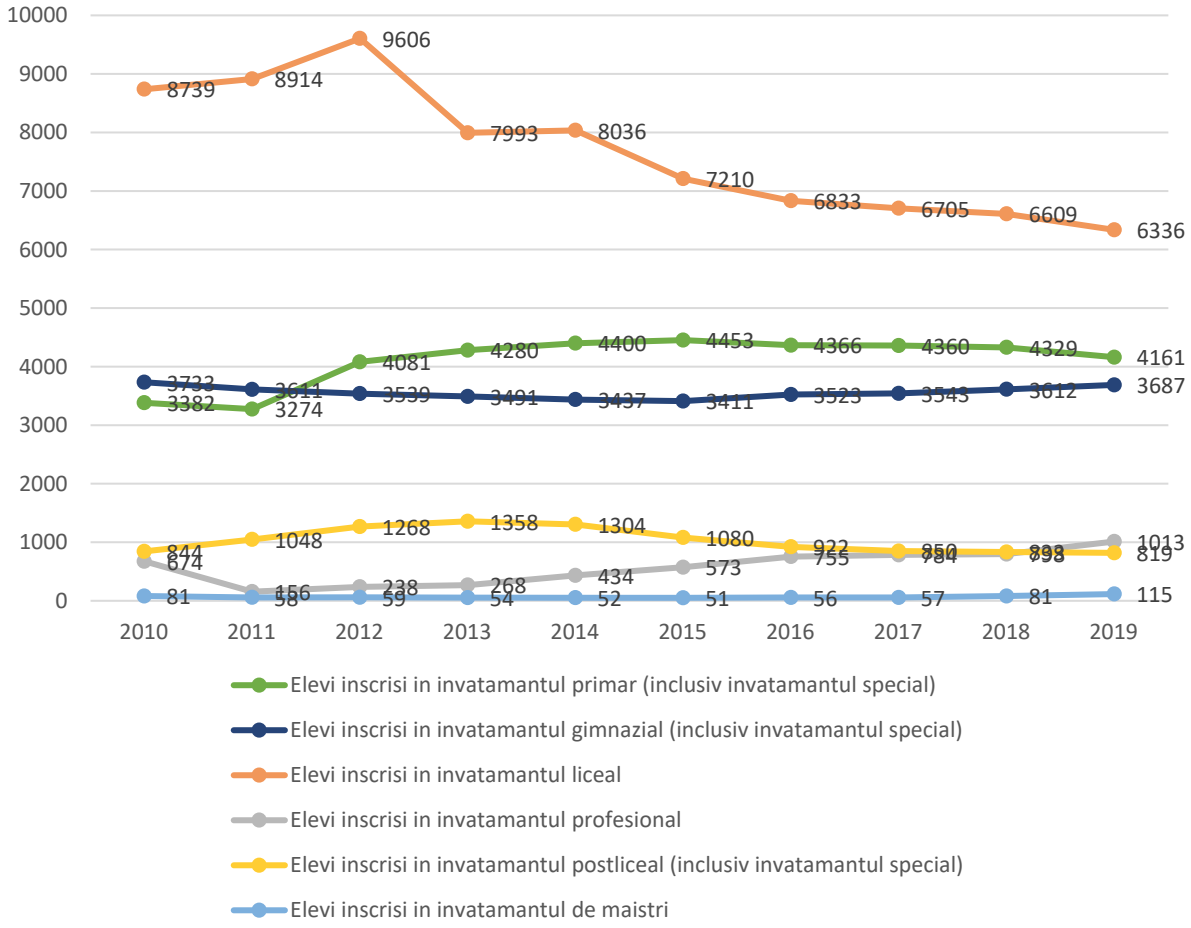

[1] *Sursă: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE*

Fig. 5.4. Evoluția numărului de elevi înscriși în învățământul preuniversitar, Municipiul Piatra Neamț, 2014-2019[1]

- Se constantă o scădere puternică la nivelul învățământului primar și liceal și o creștere în ultimii ani a învățământului profesional și gimnazial.

Evoluția numărului de persoane înscrise în învățământul universitar este evidențiată în graficul următor:

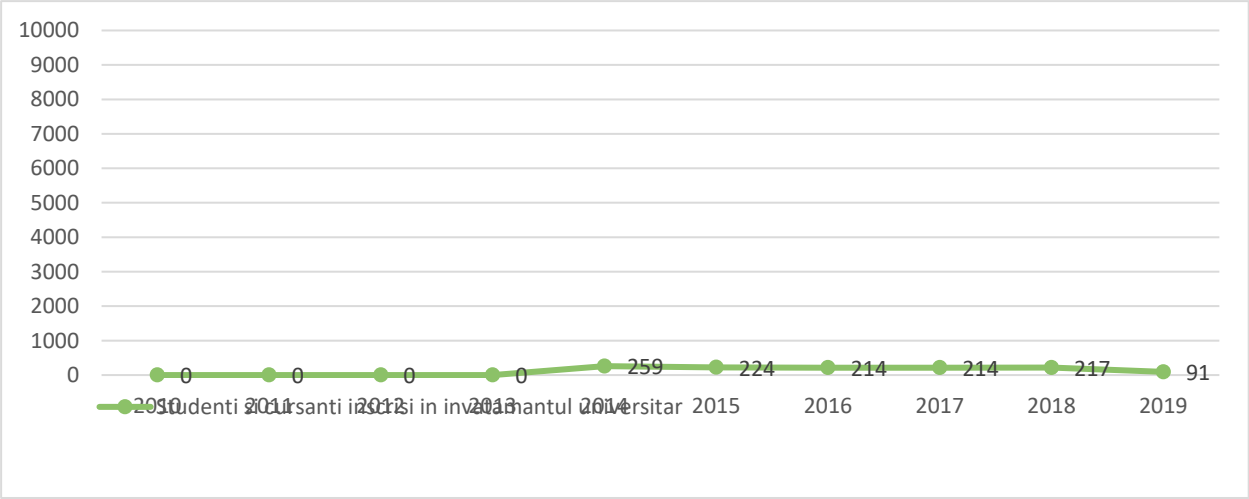

- Se observă aceeași tendință descrescătoare pentru numărul de studenți sau cursanți înscriși în învățământul universitar (licență, master, cursuri postuniversitare, doctorat și programe postdoctorale de cercetare avansată).

Principala provocare din perspectiva accesului la învățământul universitar o reprezintă rata de cuprindere redusă comparativ cu media UE, influențate de ratele scăzute de promovare a examenului de bacalaureat din ultimii ani, dar și a participării reduse a populației școlare din mediul rural (posibilități financiare limitate pentru susținerea pe perioada facultății).

De asemenea, se constată participarea redusă a persoanelor din grupele de vârste netradiționale pentru acest nivel de învățământ (25–29 de ani, respectiv 30–34 de ani), ceea ce indică nevoia adaptării programelor educaționale ale universităților la nevoile specifice ale acestor persoane.

În perioada 2013-2018 în Regiunea Nord-Est se constată o mică scădere, cu 1,6 p.p. a ponderii populației cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 ani având cel puțin educație terțiară (nivel ISCED 5-8), contrar tendințelor comunitare și chiar celor naționale, de creștere. In anul 2018, în regiune,

[1] *Sursă: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE*

doar 17% din tinerii cu vârste între 30-34 ani au studii universitare, în raport cu acest procent regiunea situându-se printre ultimele locuri din țară. Există și un decalaj între sexe, doar 14,4% din bărbați au diplome universitare față de 20% dintre femei[1].

5.1.3. Structura și evoluția unităților de învățământ. Dotări

Numărul unităților de educație din Regiunea Nord-Est a fost de 1.092 de unități, reprezentând 15,6% din numărul total existent la nivel național. Evoluția numărului total de unități de învățământ în perioada 2010-2019, la nivel național și al regiunii este prezentată mai jos, relevând o tendință similară, dar cu o scădere mai accentuată la nivelul Regiunii Nord-Est (12,2%) față de cea la nivelul țării (7,7%).

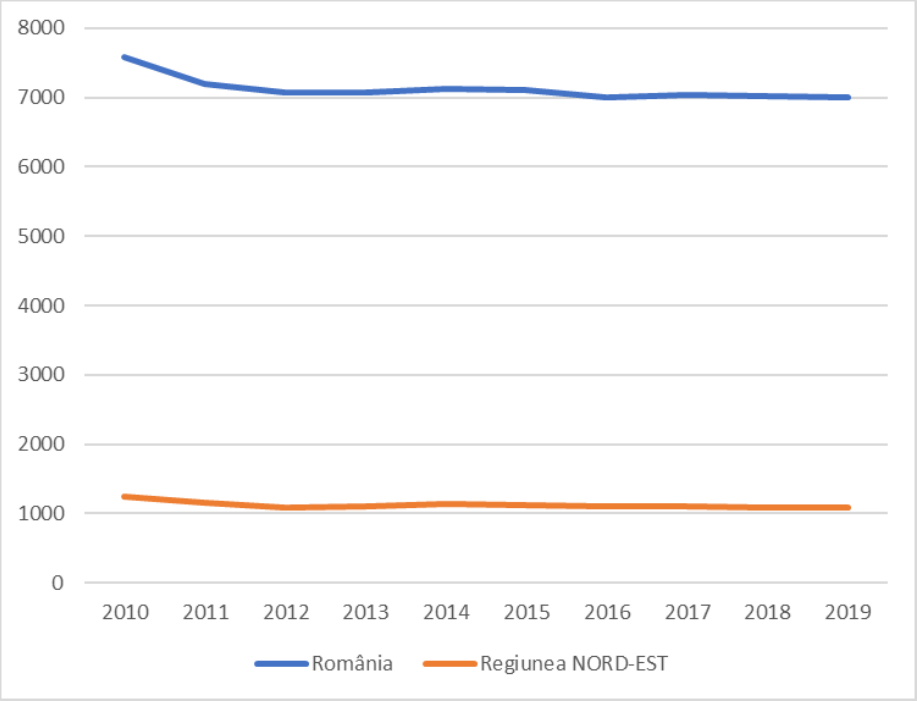

Fig. 5.5. Evoluția numărului de unități de învățământ la nivel național și al Regiunii Nord-Est, 2010-2019[2]

La nivel județean, în 2019 cele mai multe unități școlare erau localizate în județul Iași (23,9%), județul Neamț ocupând locul 5 la nivel de regiune pentru acest indicator, cu doar 12,6% din totalul unităților de învățământ.

[1] *Sursa: Planul de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2021-2027*
[2] *Sursă: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE*

Conform informațiilor oferite de baza de date INSSE, rețeaua județeană de învățământ cuprindea în anul 2019: 5 unități preșcolare, 93 școli primare și gimnaziale, 36 licee, o școală profesională, 2 unități pentru învățământul postliceal și de maiștri și 1 unitate de învățământ universitar.

În ceea ce privește ***numărul de unități școlare din municipiul Piatra Neamț***, este prezentată în continuare situația actuală și evoluția pentru perioada 2010-2019.

Astfel, în municipiul Piatra Neamț funcționează un număr de ***27 unități școlare***, după cum urmează:

- ***2 unități învățământ preșcolar***
- ***9 școli generale***
- ***15 licee - colegii***
- ***1 unitate de învățământ postliceal***

Evoluția numărului de unități școlare pentru învățământul preuniversitar, pe niveluri de educație, este evidențiată în tabelul următor:

Tabel 5.3. Unităţile şcolare pe niveluri de educaţie în Municipiul Piatra Neamț[1]

Niveluri de instruire	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Preșcolar	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Primar și gimnazial (inclusiv învățământul special)	10	10	10	10	10	10	9	9	9	9
Liceal	15	15	16	13	14	14	14	14	14	15
Postliceal (inclusiv învățământul special)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Total	**28**	**28**	**29**	**26**	**27**	**27**	**26**	**26**	**26**	**27**

Structura unităților de învățământ din Municipiul Piatra Neamț pentru anul școlar 2019-2020 este următoarea:

Tabel 5.4. Rețeaua unităților de învățământ preuniversitar cu personalitate juridică, 2019-2020 [2]

Nr. crt.	Denumirea unității de învățământ	Nr. total clase	Nr. total elevi
1	GRĂDINIȚA CU PROGRAM NORMAL NR. 1	3	51
2	GRĂDINIȚA CU PROGRAM NORMAL NR. 2	3	60
3	GRĂDINIȚA CU PROGRAM NORMAL NR. 11	1	23

[1] Sursă: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE

[2] Sursa: http://www.isjneamt.ro/site/retea-scolara-2019-2020/

4	GRĂDINIȚA CU PROGRAM NORMAL NR. 13	3	69
5	GRĂDINIȚA „CRISTOS REGE”	3	60
6	GRĂDINIȚA „VICENZINA CUSMANO”	4	100
7	GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT „FLOARE DE COLȚ”	8	199
8	GRĂDINIȚA CU PROGRAM NORMAL OCOL	1	20
9	GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT „HAPPY LAND”	2	30
10	GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT „VERONICA FILIP”	10	264
11	GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 2	3	67
12	GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 5	6	160
13	GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 6	3	69
14	GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 8	4	105
15	GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 9	4	103
16	GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 10	4	93
17	GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 12	9	216
18	ȘCOALA GIMNAZIALĂ „DANIELA CUCIUC”	32	747
19	ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ELENA CUZA”	42	1172
20	ȘCOALA GIMNAZIALĂ „NICU ALBU”	26	671
21	ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 2	43	1310
22	ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 3	35	961
23	ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 5	36	977
24	ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 7	9	138
25	ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 8	20	442
26	ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 11	18	398
27	COLEGIUL NATIONAL "CALISTRAT HOGAȘ"	28	821
28	COLEGIUL NAȚIONAL „GHEORGHE ASACHI”	23	638
29	COLEGIUL NAȚIONAL „PETRU RAREȘ”	28	790
30	COLEGIUL NAȚIONAL DE INFORMATICĂ	32	936
31	COLEGIUL TEHNIC „GHEORGHE CARTIANU”	48	1343
32	COLEGIUL TEHNIC DE TRANSPORTURI	26	732
33	COLEGIUL TEHNIC FORESTIER	21	583
34	COLEGIUL TEHNOLOGIC „SPIRU HARET”	36	1002
35	LICEUL CU PROGRAM SPORTIV	17	431
36	LICEUL DE ARTE „VICTOR BRAUNER”	21	573
37	LICEUL TEHNOLOGIC „DIMITRIE LEONIDA”	39	969
38	LICEUL ECONOMIC „ALEXANDRU IOAN CUZA”	38	1059
39	LICEUL TEOLOGIC ORTODOX „SFINȚII ÎMPĂRAȚI CONSTANTIN ȘI ELENA”	17	378
40	LICEUL TEORETIC „DR.I.C. PARHON”	4	112
41	ȘCOALA POSTLICEALĂ F.E.G. EDUCATION	3	84
42	ȘCOALA POSTLICEALĂ SANITARĂ	12	366
43	ȘCOALA POSTLICEALĂ SANITARĂ „CENTRUL DE STUDII EUROPEAN”	12	302

De menționat faptul că în septembrie 2020 a fost inaugurată "***Școala primară Elisei***" la inițiativa *Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea Piatra Neamț.*

De asemenea, mai sunt încadrate în rețeaua unităților de învățământ preuniversitar:

- ***Centrul Județean de Excelență Neamț*** – Activități extrașcolare;
- ***Palatul Copiilor*** – Activități extrașcolare;
- ***Clubul Sportiv Școlar*** – Activități extrașcolare;
- ***Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă „Alexandru Roșca"*** – învățământ special.

La nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul de unități școlare marchează o preponderență a persoanelor care s-au declarat mulțumite sau foarte mulțumite (76%), față de cele nemulțumite sau foarte nemulțumite (doar 15%).

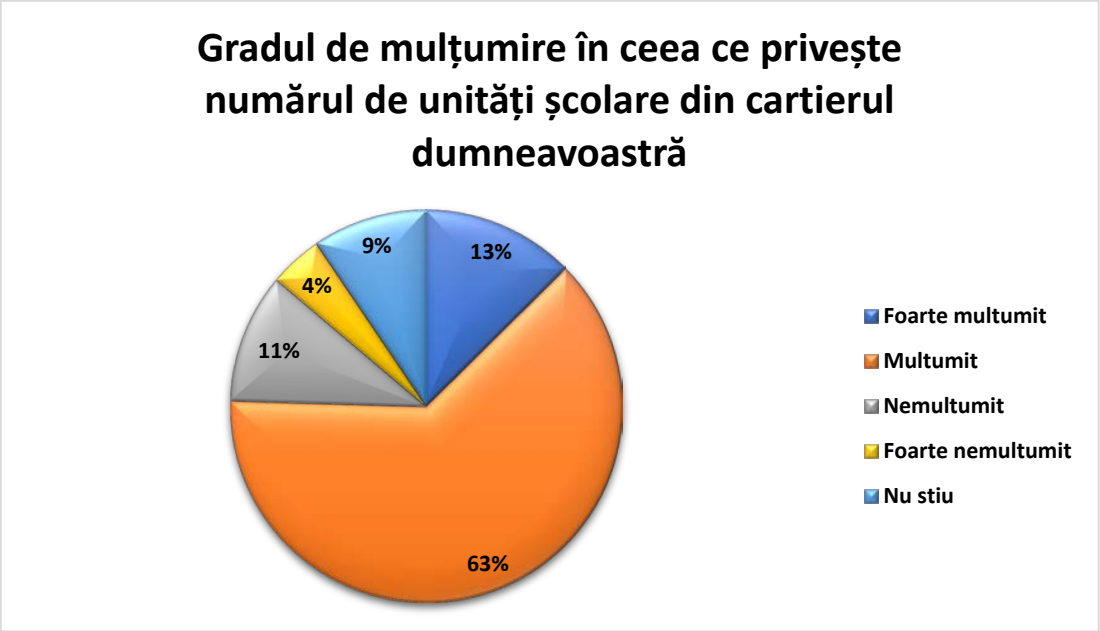

Fig. 5.6. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul de unități școlare din cartier

Analizând răspunsurile la nivelul fiecărui cartier, răspunsurile sunt reprezentate grafic mai jos, sub forma procentelor pe fiecare cartier în parte:

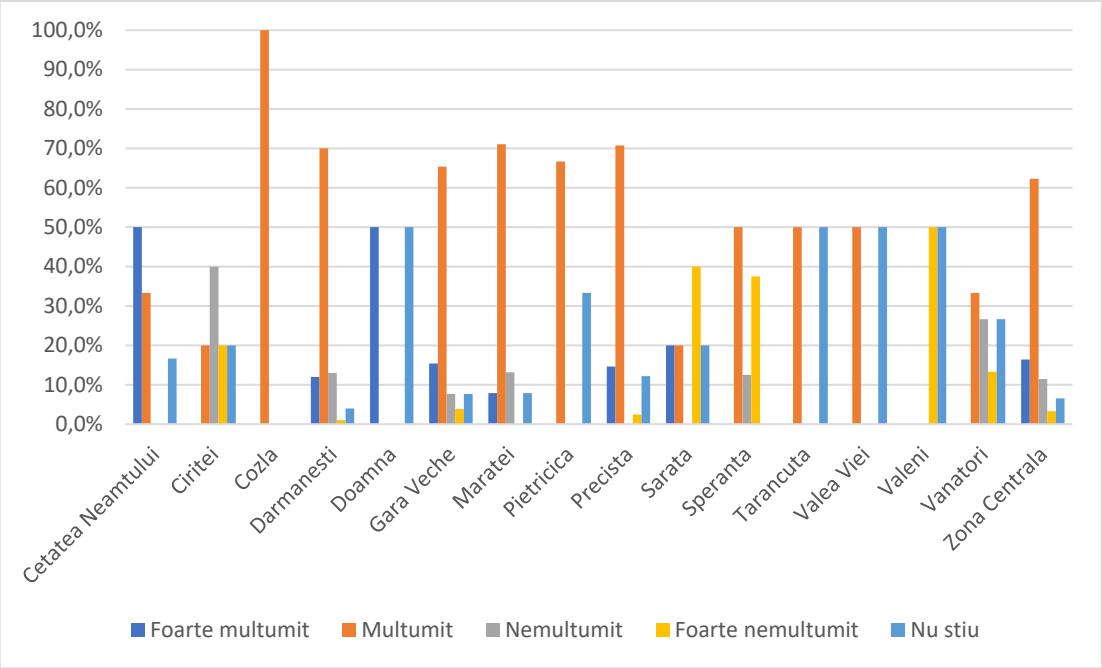

Fig. 5.7. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul de unități școlare din cartier (la nivel de cartier)

Din analiza răspunsurilor, se constată următoarele:

- Un procent aproximativ egal de locuitori foarte mulțumiți sau mulțumiți, respectiv nemulțumiți sau foarte nemulțumiți corespunde cartierelor Sarata, Speranța;
- La extrema negativă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria nemulțumiți și foarte nemulțumiți se regăsesc cartierele Ciritei, Văleni și Vânători;
- În toate celelalte cartiere se constată un grad de satisfacție de peste 50%.

În ceea ce privește starea spațiilor de învățământ și dotarea unităților de învățământ, aceste aspecte au fost abordate în timpul procesului consultativ în cadrul *grupului de lucru: Sănătate, Educație, Cultură*, rezultând o serie de probleme, semnalate de majoritatea reprezentanților unităților de învățământ din municipiu. Aceste probleme, deși existente de mai multe vreme, au devenit mult mai evidente și presante datorită reglementărilor privind desfășurarea procesului educațional în contextul pandemiei de COVID-19.

Astfel, principalele probleme semnalate sunt următoarele:

- Necesitatea reabilitării clădirilor, majoritatea acestora fiind clădiri vechi, de patrimoniu

- Necesitatea reabilitării termice a clădirilor și a creșterii eficienței energetice
- Reabilitatea/înlocuirea/modernizarea instalațiilor electrice, termice, sanitare, canalizare etc.
- Lipsa spațiilor de învățământ adecvate necesare desfășurării procesului instructiv-educativ într-un singur schimb pentru toate clasele
- Lipsa fondurilor necesare pentru modernizarea infrastructurii educaționale necesară desfășurării procesului educațional la standarde europene concretizată prin:
  - asigurarea accesului la educație pentru elevii cu nevoi speciale și crearea de facilități pentru aceștia,
  - asigurarea unui sistem modern și calitativ de educație accesibil tuturor categoriilor de elevi,
  - necesitatea achiziționării de obiecte de inventar/mijloace fixe necesare desfășurării procesului educațional.
- Lipsa de cooperare din partea unităților economice, pentru desfășurarea practicii tehnologice
- Dotarea necorespunzătoare, în special pentru activitățile practice
- Lipsa unei conexiuni la Internet cu o bandă suficient de largă, încât să asigure conectarea simultană a mai multor clase
- Necesitatea suplimentării dotărilor necesare pentru desfășurarea învățământului on-line sau a înlocuirii echipamentelor depășite din punct de vedere fizic sau moral

Din analiza răspunsurilor la chestionarul on-line, referitor la gradul de mulțumire în ceea ce privește condițiile fizice și dotarea unităților școlare marchează, din punctul de vedere al populației, au reieșit rezultatele evidențiate mai jos.

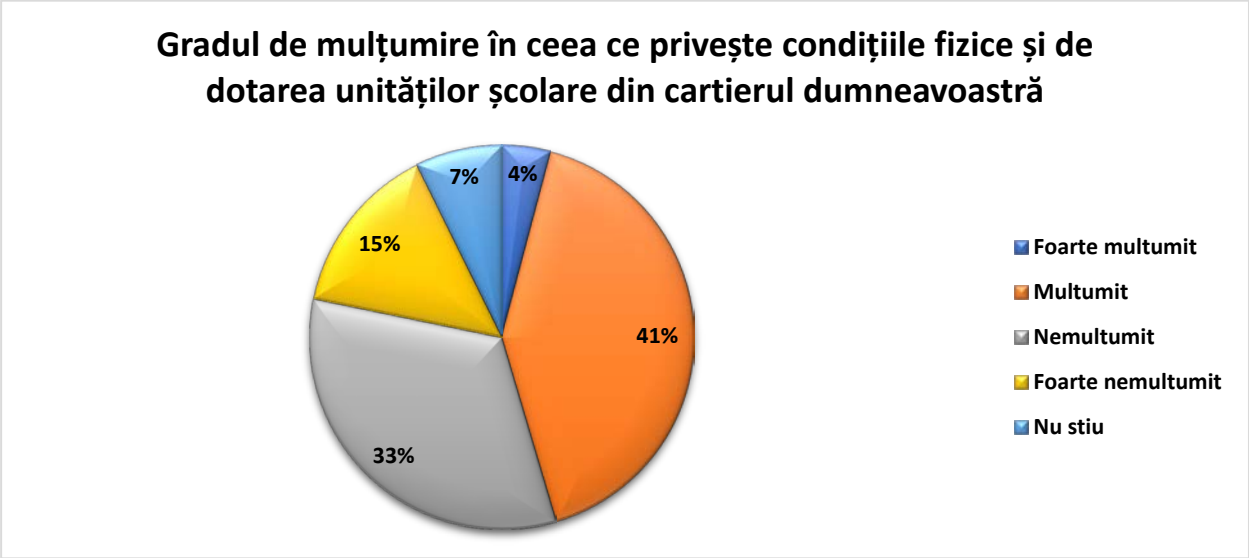

Fig. 5.8. Gradul de mulțumire în ceea ce privește condițiile fizice și de dotarea unităților școlare din cartier

Răspunsurile la nivelul cartierelor sunt reprezentate grafic mai jos, sub forma procentelor pe fiecare cartier în parte:

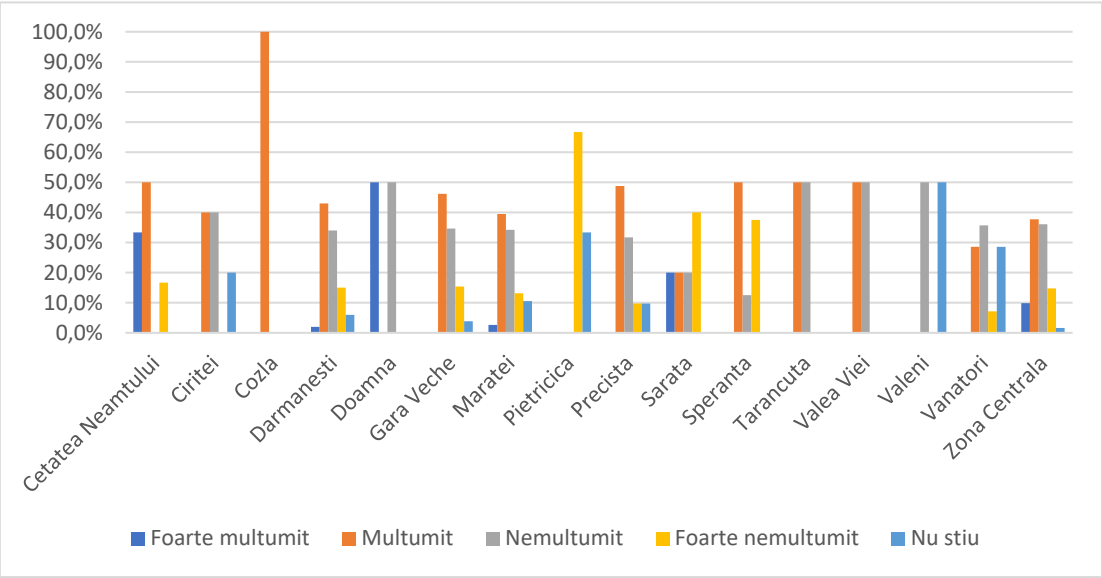

Fig. 5.9. Gradul de mulțumire în ceea ce privește condițiile fizice și de dotarea unităților școlare din cartier (la nivel de cartier)

Din analiza răspunsurilor, se constată următoarele:

- La extrema pozitivă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria mulțumiți și foarte mulțumiți (peste 60%), se află locuitorii din cartierele Cetatea Neamțului, Ciritei;
- Un procent aproximativ egal de locuitori foarte mulțumiți sau mulțumiți, respectiv nemulțumiți sau foarte nemulțumiți corespunde cartierelor Cozla, Dărmănești, Doamna, Gara Veche, Mărăței, Precista, Speranța, Țărăncuța, Vânători, Zona Centrală
- La extrema negativă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria nemulțumiți și foarte nemulțumiți se regăsesc cartierele Pietricica, Sarata, Valea Viei și Văleni.

În cadrul chestionarului a fost solicitată și exprimarea gradului de mulțumire în ceea ce privește modul de desfășurare a învățământului on-line, rezultatele fiind evidențiate în graficele următoare.

La nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește modul de desfășurare al învățământului on-line marchează o preponderență a persoanelor care s-au declarat nemulțumite sau foarte nemulțumite (53%), față de cele mulțumite sau foarte mulțumite (44%).

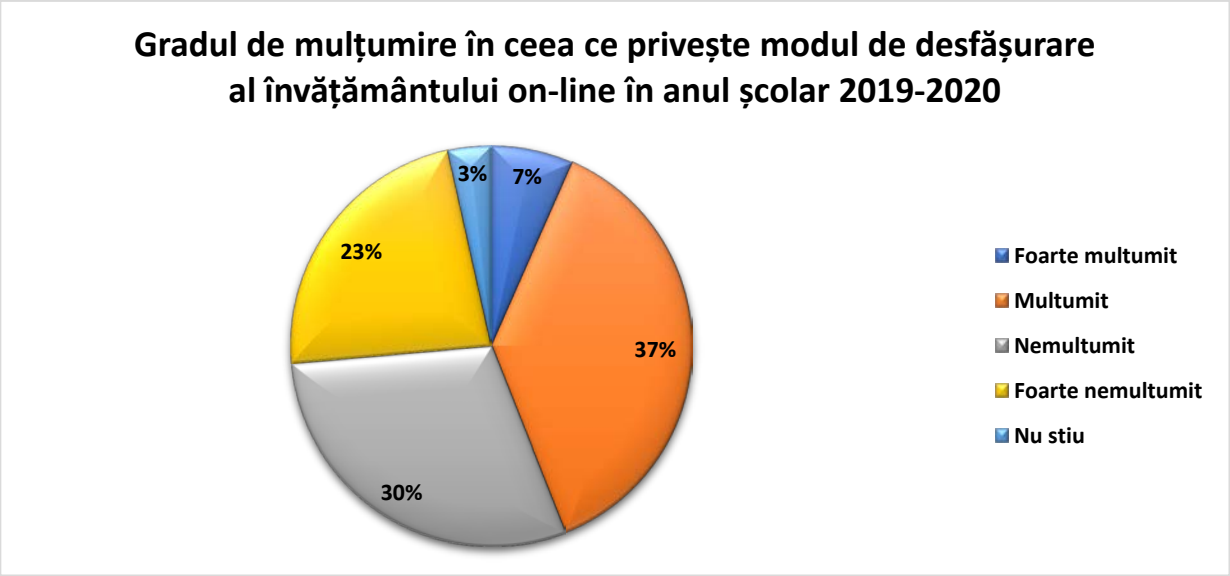

Fig. 5.10. Gradul de mulțumire în ceea ce privește modul de desfășurare al învățământului on-line

Din analiza răspunsurilor la nivelul cartierelor, se constată următoarele:

- La extrema pozitivă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria mulțumiți și foarte mulțumiți (peste 50%), se află locuitorii din cartierele Cetatea Neamțului, Ciritei, Zona Centrală;
- Un procent aproximativ egal de locuitori foarte mulțumiți sau mulțumiți, respectiv nemulțumiți sau foarte nemulțumiți corespunde cartierelor Cozla, Dărmănești, Doamna, Gara Veche, Speranța, Țărăncuța;
- La extrema negativă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria nemulțumiți și foarte nemulțumiți se regăsesc cartierele Mărăței, Pietricica, Precista, Sarata, Valea Viei, Văleni, Vânători.

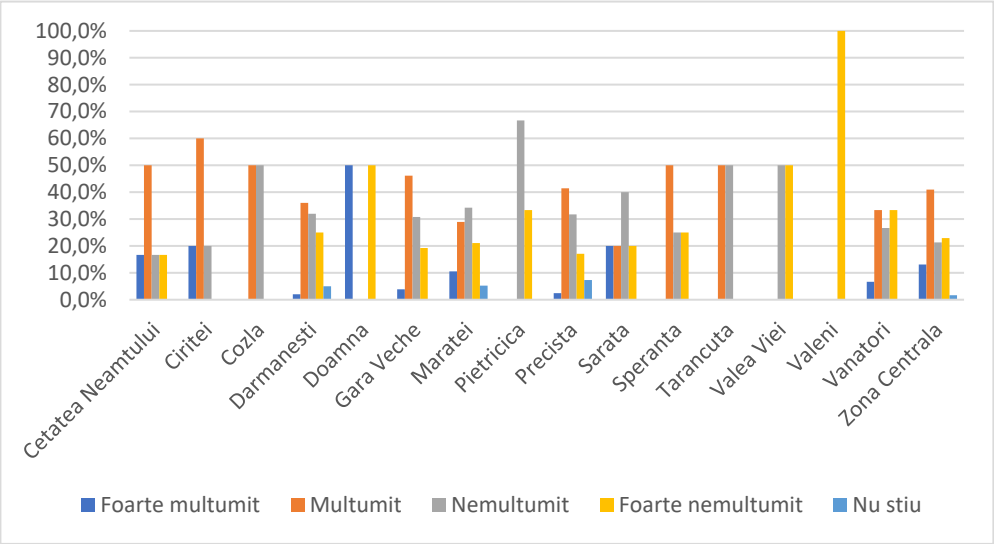

Fig. 5.11. Gradul de mulțumire în ceea ce privește modul de desfășurare al învățământului on-line (la nivel de cartier)

5.1.4. Personalul didactic pe niveluri de educație

Un alt indicator al situației învățământului îl reprezintă numărul de cadre didactice care activează în unitățile din învățământ.

După cum se observă din datele prezentate mai jos, numărul de cadre didactice este relativ constant, ușoara scădere din ultimii 2 ani neafectând numărul de elevi/cadru didactic, dacă ținem cont și de scăderea populație școlare, în aceeași perioadă de timp. Se înregistrează totuși o scădere semnificativă a cadrelor didactice care activează în învățământul gimnazial și liceal, atât la nivelul regiunii, cât și al județului Neamț. În schimb, se constată o tendință crescătoare a personalului didactic din școlile profesionale și postliceale.

Tabel 5.5. Evoluția personalului didactic din Regiunea Nord-Est și Județul Neamț în perioada 2015-2019[1]

Niveluri de educație	Regiune de dezvoltare/ județ	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019
		UM: Număr persoane				
Învățământ antepreșcolar	Regiunea NORD-EST	19	25	25	31	36
Învățământ preșcolar	Regiunea NORD-EST	5.618	5.606	5.589	5.580	5.610
	Județ NEAMȚ	695	693	684	680	654
Învățământ primar (inclusiv Învățământ special)	Regiunea NORD-EST	9.081	8.986	9.087	8.905	8.686
	Județ NEAMȚ	1.155	1.149	1.172	1.155	1.095
Învățământ gimnazial (inclusiv Învățământ special)	Regiunea NORD-EST	12.641	12.405	12.377	12.095	12.268
	Județ NEAMȚ	1.705	1.642	1.624	1558	1.560
Învățământ liceal	Regiunea NORD-EST	9.677	9.535	9.279	9.155	9.172
	Județ NEAMȚ	1.355	1.354	1.293	1.241	1.253
Învatamant profesional	Regiunea NORD-EST	99	307	525	658	524
	Județ NEAMȚ	0	0	19	26	21
Școli postliceale	Regiunea NORD-EST	252	267	289	356	336
	Județ NEAMȚ	11	10	9	12	8
Învățământ universitar	Regiunea NORD-EST	3.439	3.348	3.367	3.335	3.345
	Județ NEAMȚ	9	9	9	9	9

[1] *Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE*

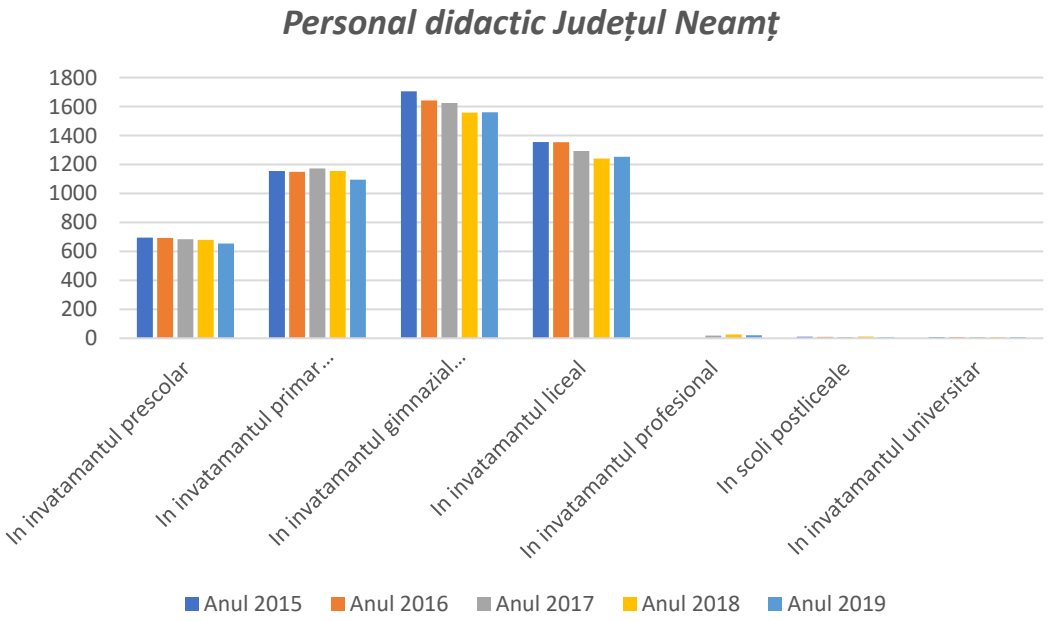

Fig. 5.12. Evoluția personalului didactic din Județul Neamț în perioada 2015-2019[1]

În ceea ce privește **numărul de cadre didactice din Municipiul Piatra Neamț în anul școlar 2018 – 2019**, situația se prezintă astfel:

- ***Total personal didactic*** – 1.182 persoane
- *Personal didactic în învățământ preșcolar* – 165 persoane
- *Personal didactic în învățământ primar* (inclusiv învățământ special) – 199 persoane
- *Personal didactic în învățământ gimnazial* (inclusiv învățământ primar special) – 276 persoane
- *Personal didactic în învățământ liceal* – 539 persoane
- *Personal didactic în învățământ postliceal* (inclusiv învățământ special) – 3 persoane.

Ca urmare a analizei efecuate, se constată faptul că numărul cadrelor didactice din școlile nemțene a cunoscut, în perioada de timp analizată, o tendință ușor crescătoare, respectiv de la 1.161 personal didactic în anul 2015, la 1.182 personal didactic în anul 2019. Se constată doar o ușoară descreștere de la un an la altul a numărului de cadre didactice care activează în învățământul liceal, dar care nu afectează numărul de elevi/cadru didactic.

[1] *Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE*

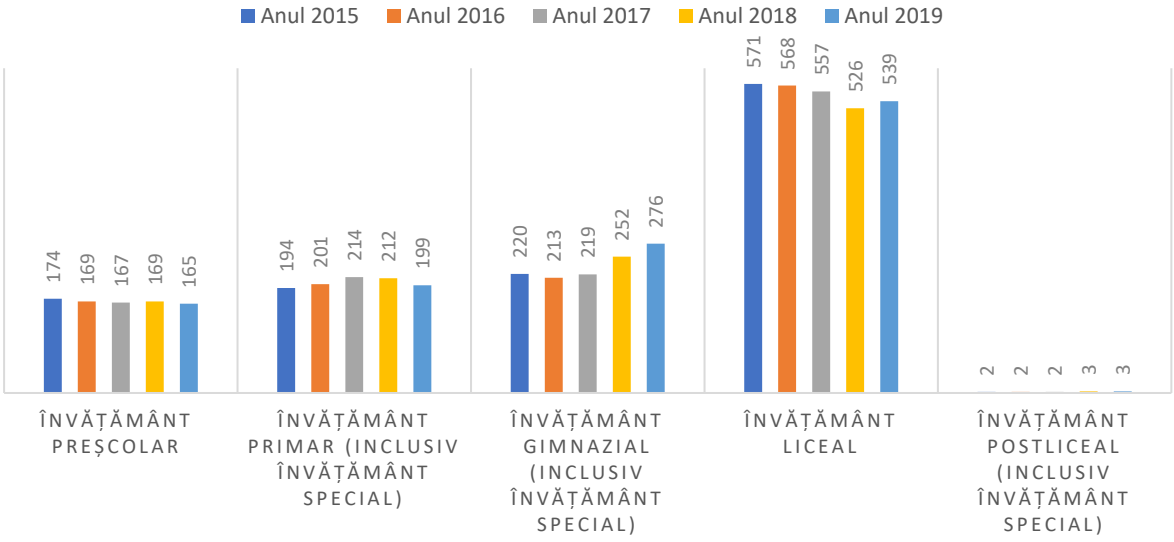

Fig. 5.13. Personalul didactic din Municipiul Piatra Neamț, 2015-2019 [1]

La nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește nivelul de pregătire profesională al cadrelor didactice marchează o preponderență a persoanelor care s-au declarat mulțumite sau foarte mulțumite (81%), față de cele nemulțumite sau foarte nemulțumite (16%).

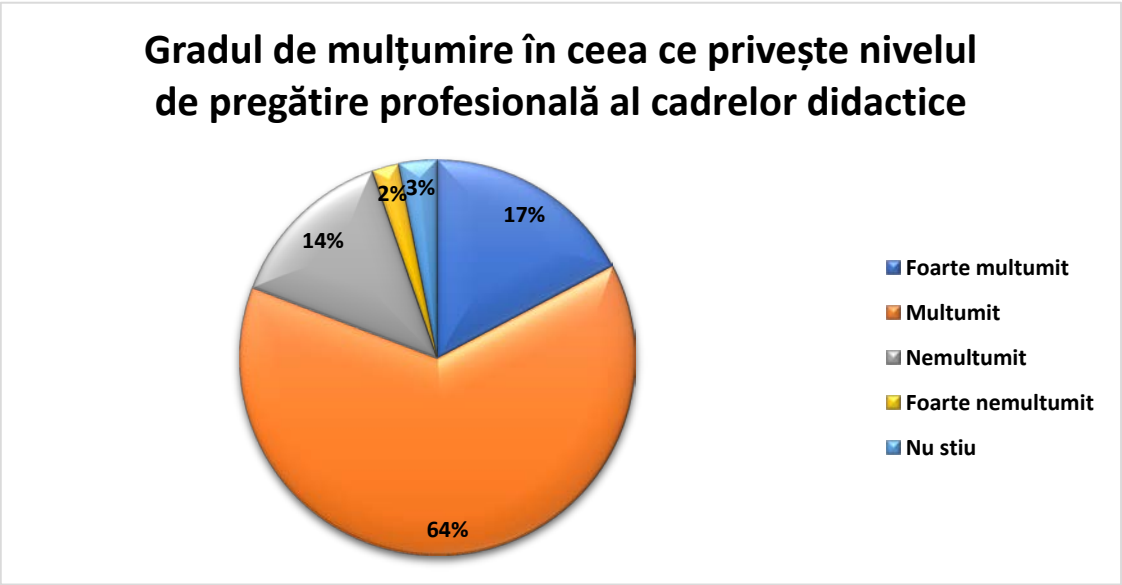

Fig. 5.14. Gradul de mulțumire în ceea ce privește nivelul de pregătire profesională al cadrelor didactice

[1] *Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE, anul 2019*

Analizând răspunsurile la nivelul fiecărui cartier, răspunsurile sunt reprezentate grafic mai jos, sub forma procentelor pe fiecare cartier în parte:

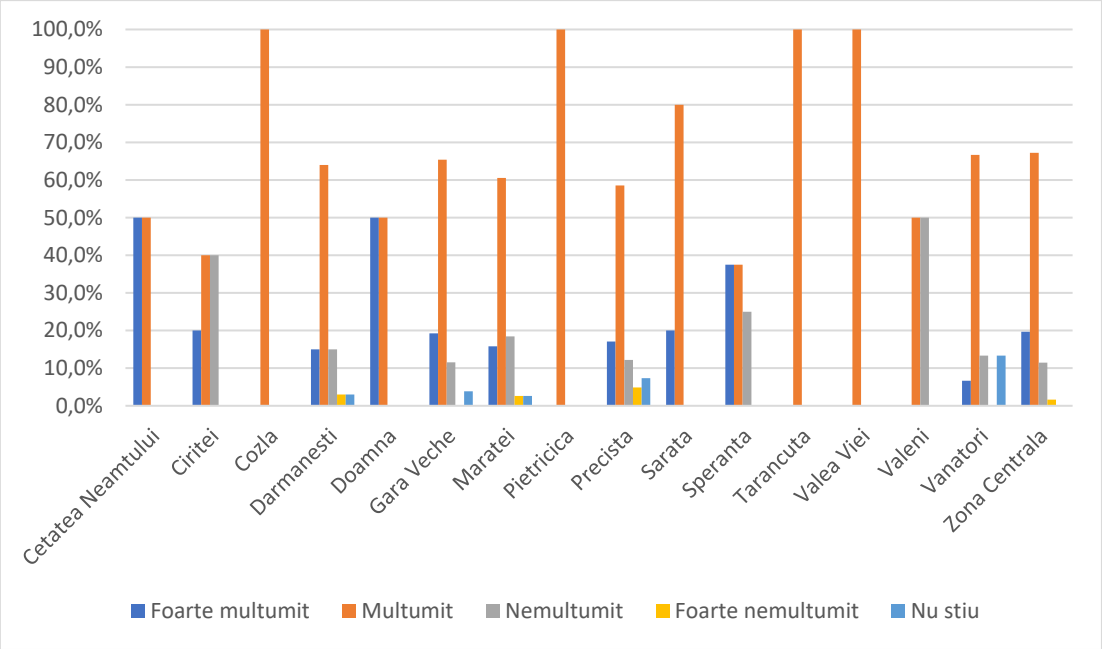

Fig. 5.15. Gradul de mulțumire în ceea ce privește nivelul de pregătire profesională al cadrelor didactice (la nivel de cartier)

Din analiza răspunsurilor, se constată faptul că, exceptând cartierul Văleni, pentru care s-au obținut procente egale ale persoanelor mulțumite, respectiv nemulțumite, în toate celelalte cartiere gradul de mulțumire depășește cu valori importante 50%.

5.1.5. Abandonul școlar

România se luptă cu problema abandonului şcolar, care în ultimii ani a devenit un subiect important de analiză şi dezbatere. În acest context, statul propune o serie de politici educaţionale şi strategii concrete care să vină în întâmpinarea problemei, precum şi îmbunătățirea sistemului de învăţământ.

Abandonul şcolar rămâne o preocupare a sistemului educaţional, indiferent de nivelul de educaţie.

Rata abandonului școlar la nivelul întregii regiuni are niveluri reduse pentru învățământul primar, gimnazial și liceal, nivelurile înregistrate în ultimii cinci ani școlari fiind ușor inferioare nivelului național (cu excepția învățământului postliceal și de maiștri). Singurele forme de învățământ unde rata abandonului școlar are valori mai mari sunt învățământul profesional și cel postliceal.

La nivel județean cele mai mari niveluri pentru rata abandonului școlar în învățământul profesional s-au înregistrat în județele Suceava (6,9%), Neamț (6%) și Bacău (5,7%%). Totodată, în anul scolar 2017-2018 se constată o dublare a abandonului școlar pentru acest nivel de învățământ în județul Neamț (12,5%), o rată ridicată înregistrându-se și în județul Vaslui (8,89%).

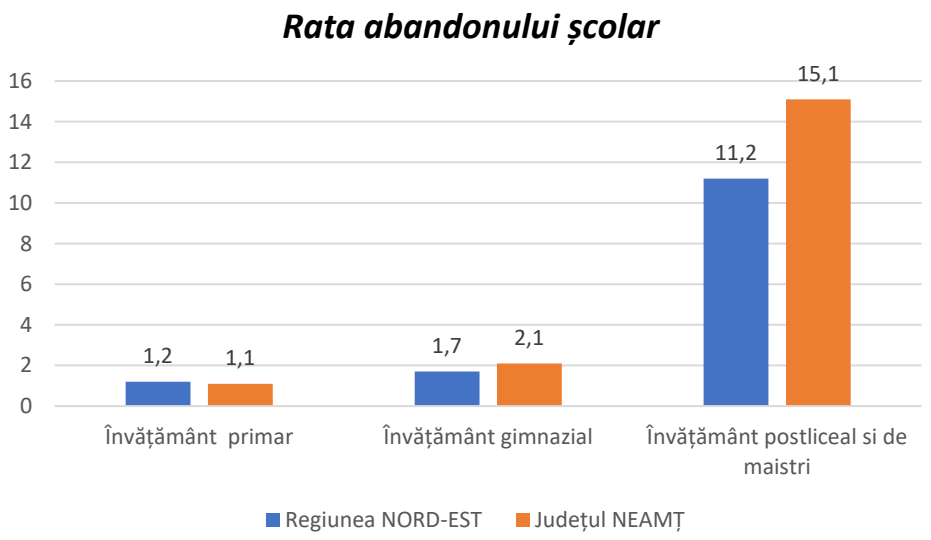

Fig. 5.16. Rata abandonului școlar

Situația abandonului școlar pe niveluri de învățământ pentru anul școlar 2017-2018 este prezentată în tabelul de mai jos:

Tab. 5.1. Rata abandonului școlar în învățământul profesional,% [1]

Regiunea Nord-Est	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019
Bacău	7,8	8,5	5,7	5,66	5,45
Botoșani	4,2	3,2	5,1	4,73	13,52
Iași	1,5	1,4	1,7	1,86	0,96
Neamț	**4,1**	**5,7**	**6**	**12,5**	**12,44**
Suceava	1,9	1,7	6,9	3,4	6
Vaslui	4,3	3,5	3,4	8,89	9,10

[1] *Sursa: Planul de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2021-2027*

Din evidențele inspectoratelor școlare județene rezultă că principalii factori care conduc la abandonul școlar sunt:

- plecarea unuia sau ai ambilor părinți în străinătate și încredințarea copiilor în grija unor persoane lipsite de autoritate;
- nivelul scăzut al veniturilor ce determină pe de o parte imposibilitatea asigurării mijloacelor necesare pentru urmarea școlii, iar pe de altă parte „orientarea" școlarilor către activitățile economice ale familiilor (situație specifică comunităților din zonele rurale unde se practică o economie de subzistență, pentru copii cu vârsta de 10-18 ani);
- insuficienta consiliere asigurată de către școală;
- lipsa unui model educațional oferit în familie;
- lipsa de promovare a modelelor de succes din societate.

Abandonul școlar se înregistrează și în comunitățile urbane în care există concentrată o pondere importantă a populației de etnie romă. Autoritățile locale au venit adeseori în sprijinul acestora prin măsuri care vizează reducerea fenomenului, precum:

- implementarea de programe de reintegrare în sistemul educațional a acelora care au părăsit școala;
- organizarea și derularea de programe tip *„Școală după școală"*;
- implementarea programului de educație timpurie incluzivă – asigurarea accesului copiilor din grupurile dezavantajate la infrastructura și serviciile educaționale.

La nivelul județului Neamț, evoluția ratei abandonului școlar pe niveluri de instruire este cea prezentată în tabelul de mai jos:

Tabel 5.6. Evoluția ratei abandonului școlar

	2014	**2015**	**2016**	**2017**
Învățământul primar	1,7%	2,1%	1,6%	1,7%
Învațământ gimnazial	3,1%	2,4%	2,2%	2%
Învățământul secundar ciclul 2 (liceal și profesional)	1,8%	3,4%	3,5%	2,3%
Învațământ postliceal și de maiștri	12,4%	12,3%	12,7%	11,5%

Datele relevă o ușoară scădere a ratei abandonului școlar.

5.1.6. Formarea profesională şi învăţarea pe tot parcursul vieţii

Promovarea principiului educației permanente reprezintă pentru România o direcție de acțiune prioritară, dată fiind serioasa rămânere în urmă în privința participarii la diferite forme de calificare, recalificare, specializare sau perfecționare profesională (de peste 5 ori sub media UE), ca și de dezvoltare socială și personală. Preocuparile în acest domeniu sunt esențiale pentru dezvoltarea personală, civică și socială, precum și din perspectiva șanselor de obținere a unui loc de muncă mai bine remunerat prin valorificarea rezultatelor învățării dobândite, de la educația timpurie până la studiile post-universitare și alte forme de educație a adulților în contexte formale, cât și non-formale sau informale. [1]

În condiţiile în care, structura pe grupe de vârsta indică o populaţie mai îmbătrânită şi o pondere mai mică a celor cu vârsta de muncă din mediul rural, combinat cu tendinţa tinerilor de a părăsi spaţiul rural, SISTEMUL DE EDUCAŢIE ŞI FORMARE PROFESIONALĂ este obligat să contribuie prin măsuri specifice, vizând:

- asigurarea accesului la educaţie în condiţii de calitate şi varietate de opţiuni;
- ofertă de pregătire adecvată, în sprijinul diversificării şi creşterii competitivităţii economiei rurale;
- educaţie în sprijinul conservării şi valorificării patrimoniului cultural specific şi resurselor naturale din mediul rural;
- îmbunătăţirea condiţiilor de studiu în mediu rural;
- soluţii şi propuneri pentru asigurarea accesului egal la educaţie şi a varietăţii opţiunilor (având în vedere dificultăţile de constituire a claselor pentru minoritățile cu număr mic de elevi dintr-o zonă).

În acest context, analiza ofertei şcolilor din sistemul pentru formarea adulţilor arată o slabă capacitate de răspuns la cerinţele pieţei muncii.

Sistemul de învăţământ profesional şi tehnic are impact asupra ratei şomajului. Rata ridicată a şomajului tinerilor din grupa de vârsta 15-24 de ani, şi ponderea ridicată a acestora în numărul total al şomerilor, sugerează o problemă serioasă a sistemului de pregătire în raport cu finalităţile obţinute în plan ocupaţional. Riscul de şomaj creşte şi şansele de ocupare se reduc cu cât nivelul de educaţie este mai scăzut.

Desi regiunea dispune pe de o parte de un personal cu o bună experiență în formarea și instruirea resurselor umane și de un bun potențial

[1] *Sursa: Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030*

în ceea ce privește numărul de persoane înscrise în diverse forme de învățământ, o problemă severă este migrația tinerilor absolvenți către alte centre universitare/zone metropolitane (București, Timișoara, Cluj-Napoca, etc.), sau în alte State Membre. Principalul motiv îl constituie oferta extrem de redusă și neatractivă de locuri de muncă pentru absolvenții de studii superioare, ceea ce constituie o reducere a potențialului localităților de a se dezvolta pe viitor. Mai mult, unele localități se confruntă și cu o emigrație a absolvenților de studii medii cu calificări în construcții, alimentație publică și domeniul mecanic.

La nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește oferta de cursuri de formare profesională pe tot parcursul vieții marchează o preponderență a persoanelor care s-au declarat mulțumite sau foarte mulțumite (43%), față de cele nemulțumite sau foarte nemulțumite (38%), în timp ce 19% nu și-au exprimat părerea.

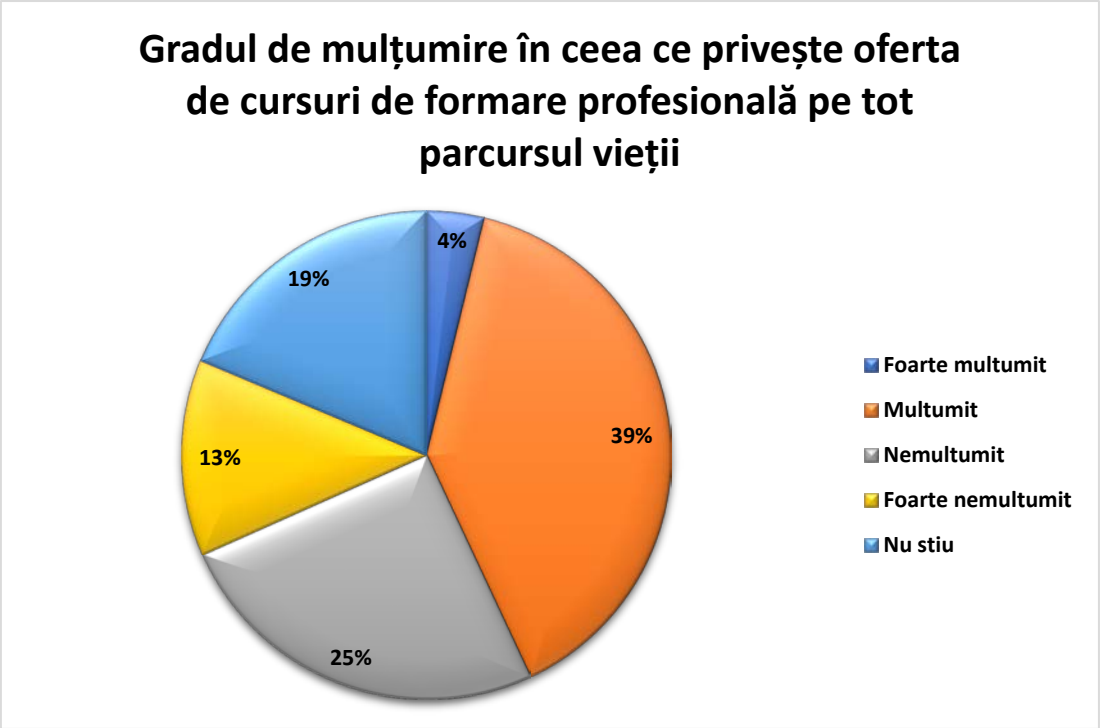

Fig. 5.17. Gradul de mulțumire în ceea ce privește oferta de cursuri de formare profesională pe tot parcursul vieții

5.2. REŢEAUA DE SĂNĂTATE

5.2.1. Aspecte generale

Starea de sănătate a populaţiei reprezintă un fenomen complex, biologic, psihologic, social şi cultural, care exprimă sintetic nivelul şi caracteristicile sănătăţii membrilor comunităţii, în ansamblul ei.

Sănătatea reprezintă, din punct de vedere social şi economic, o problemă majoră şi complexă cu însemnătate pentru dezvoltarea generală economică şi umană. Sănătatea este o prioritate pentru cetăţenii europeni care se aşteaptă să fie protejaţi împotriva bolilor și potenţialelor riscuri de îmbolnăvire - la domiciliu, la locul de muncă şi atunci când călătoresc. Aceste aspecte implică o serie de subiecte, de la protecţia consumatorului (siguranţa alimentară), la siguranţa de la locul de muncă şi politicile sociale şi de mediu.

Accesul la serviciile de sănătate, alături de aspectele socio-economice, culturale sau de mediu reprezintă elemente ce influenţează starea de sănătate a populaţiei. Calitatea serviciilor sanitare este condiţionată de infrastructura specifică, de numărul personalului specializat, dar şi de nivelul de salarizare din domeniu. Accesul la serviciile medicale este inegal ca urmare a diferenţelor economice (costul tratamentului şi al transportului), de aşezare geografică (distanţa faţă de unităţile medicale) şi de calitate a serviciilor sanitare.

Îmbunătățirea serviciilor și accesului la asistența medicală de calitate este esențială pentru funcționarea unei societăți durabile centrate pe pacient și prevenție. Trebuie asigurat un cadru adecvat pentru promovarea unui mod de viață sănătos și proactiv, favorizarea activităților sociale și prevenția și educația medicală. Abordarea sănătății și bunăstării populației trebuie să includă și abordarea bolilor psihice și a dizabilităților.

Sistemul sanitar din România se află într-o perioadă de transformări profunde, de la faza în care era aproape în întregime proprietatea statului şi era coordonat de Ministerul Sănătăţii prin direcţiile judeţene de sănătate publică şi a Municipiului Bucureşti, la situaţia actuală în care majoritatea unităţilor sanitare sunt unităţi autonome, în administrarea autorităţilor locale sau judeţene.

Potrivit ***ODD 3 – Sănătate și Bunăstare*** - al ***Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030*** se are în vedere ***reducerea ratei mortalității materne și infantile, diminuarea incidenței îmbolnăvirilor de boli infecțioase și cronice, respectiv prevenirea și tratarea abuzului de substanțe nocive și a bolilor mintale, precum și atingerea țintelor propuse pentru anul 2030.***

Din punct de vedere al sănătății populației, România prezintă unele particularități specifice în context european. Pe de o parte, la indicatorul privind incidența bolilor cardio-vasculare, cancerului sau diabetului, cifrele, deși în creștere, sunt comparabile cu cele din țările dezvoltate, pe de altă parte, la indicatorul privind rata unor boli infecțioase, tuberculoză sau unele boli cu transmisie sexuală (așa-numitele boli ale sărăciei, specifice unor grupuri sociale defavorizate) cifrele constatate în România se apropie mai mult de cele înregistrate în țările în curs de dezvoltare.

Presiunea asupra sistemului medical este accentuată și de fenomenul de îmbătrânire a populației, ca rezultat al unor tendințe demografice nefavorabile (scăderea natalității și emigrarea unei părți însemnate din populația activă, aflată la vârsta reproducerii). Speranța medie de viață în România era printre cele mai scăzute în 2016, respectiv 75,3 ani față de media UE de 81 ani[1]. Procesul accentuat de îmbătrânire a populației și problemele de sănătate asociate cu înaintarea în vârstă reprezintă o preocupare majoră

Ca majoritatea ţărilor europene, România este prinsă într-un proces de schimbare majoră, la fel ca în cele mai multe ţări din Europa Centrală, sistemul de sănătate din ţară fiind subiect de dezbateri aprinse cu privire la direcţia reformei. De exemplu, reforma fiscală în domeniul sănătăţii ar putea avea în vedere printre altele:

- ✓ mai bună gestionare a finanţelor publice în spitale;
- ✓ o mai bună disciplină la nivelul spitalelor;
- ✓ stimularea mai bună a spitalelor;

[1] *Sursa: INS - Executia bugetului de stat pe categorii de venituri si cheltuieli*

- ✓ întărirea mecanismelor de raportare şi control;
- ✓ introducerea sistemului de coplată a pacientului direct către furnizorul de asistenţă;
- ✓ monitorizarea arieratelor în sectorul sănătate.

În completarea acestor obiective, ***Strategia Naţională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030*** stabileşte direcţiile principale de acţiune pentru însuşirea şi aplicarea principiilor dezvoltării durabile în perioada imediat următoare, cea mai importantă fiind ***"Modernizarea accelerată a sistemelor de educaţie şi formare profesională şi de sănătate publică, ţinând seama de evoluţiile demografice nefavorabile şi de impactul acestora asupra pieţei muncii."***

Dacă ***Orizontul 2020*** a stabilit ca **obiectiv naţional** "*Atingerea unor parametri apropiaţi de nivelul mediu actual al stării de sănătate a populaţiei şi al calităţii serviciilor medicale din celelalte state membre ale UE; integrarea aspectelor de sănătate şi demografice în toate politicile publice ale României.",* în perspectiva ***Orizontului 2030*** se defineşte drept **obiectiv naţional** ***"Alinierea deplină la nivelul mediu de performanţă, inclusiv sub aspectul finanţării serviciilor de sănătate, al celorlalte state membre ale UE."***

În urma măsurilor legislative administrative și sociale întreprinse în ultimii ani, s-au realizat unele progrese în dezvoltarea de spitale, policlinici, laboratoare; stabilizarea personalului medical și paramedical, printr-o mai bună remunerare; modernizarea serviciilor de ambulanță și a intervențiilor de urgență; extinderea rețelei de asistență medicală și socială, cu accent pe segmentele vulnerabile sau defavorizate ale populației.

De asemenea, *Raportul UE despre starea de sănătate în România,* din anul 2017, subliniază faptul că rata vaccinării împotriva difteriei, tetanosului și tusei convulsive, precum și împotriva poliomielitei și a rujeolei (pojarului) a scăzut în perioada 2000 - 2017 cu 10% la copiii de un 1 an. Documentul sugerează, ca un posibil motiv pentru acest fenomen, lipsa cazurilor în ultimii ani și creșterea în influență a mișcării anti-vaccinare[1] Acest fenomen este confirmat și de statisticile oferite de Organizația Mondială a Sănătății (OMS), care demonstrează că, în România, rata acoperirii vaccinului anti-rujeolă a înregistrat o tendință descrescătoare în ultimii ani. În anul 2011,

[1] *Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 - Raport Comisia Europeană - „State of Health in the EU: Romania - Country Health Profile 2017"*

aceasta a scăzut sub pragul optim de 95% (care este pragul pentru o „imunitate de cohortă”), ajungând la 76% în 2016.

Continuarea reformei sistemului sanitar este strict necesară în scopul creşterii calităţii vieţii şi apropierii de indicatorii de sănătate şi demografici ai ţăriilor civilizate, în acelaşi timp cu scăderea patologiei specifice ţărilor subdezvoltate.

5.2.1.1. Analiza situației actuale

Regiunea Nord-Est se situează pe al doilea loc (dupa București-Ilfov) în privința numărului de unități sanitare (spitale, policlinici, dispensare medicale, sanatorii TBC, etc.), deținând 14,8% din totalul unităților sanitare la nivel național (2018). Numărul total de unități sanitare din Regiunea Nord-Est era, în anul 2018, de 9.117 unitati, în creștere cu aproape 11% față de 2012.

În Regiunea Nord-Est, infrastructura de sănătate are la bază atât unități publice, cât și private, care, la nivelul anului 2018, erau distribuite în teritoriu conform urmatorului grafic:

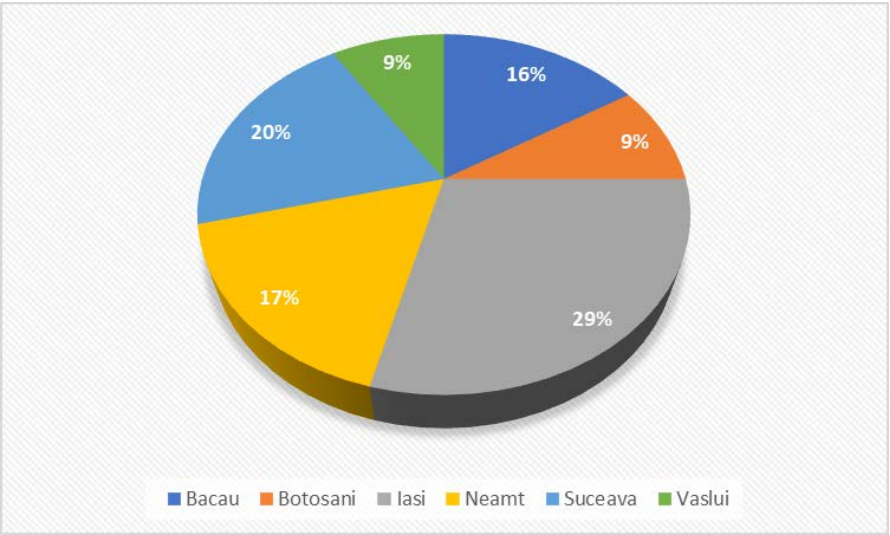

Fig. 5.18. Distribuția unităților sanitare pe județe, Regiunea Nord-Est, 2018

După cum se observă, **județul Neamț** ocupă locul al treilea, după județele Iași și Suceava.

Evoluția unităților sanitare la nivelul județului Neamț, precum și repartiția între public și privat, este reprezentată mai jos, în formă tabelară și grafică.

Tabel 5.7. Evoluția unităților sanitare pe tipuri de proprietate, 2011-2019, jud. Neamț[1]

Tip proprietate	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Total	1197	1245	1238	1262	1324	1406	1399	1517	1584
Publica	65	68	71	66	66	67	67	74	123
Privata	1132	1177	1167	1196	1258	1339	1332	1443	1461

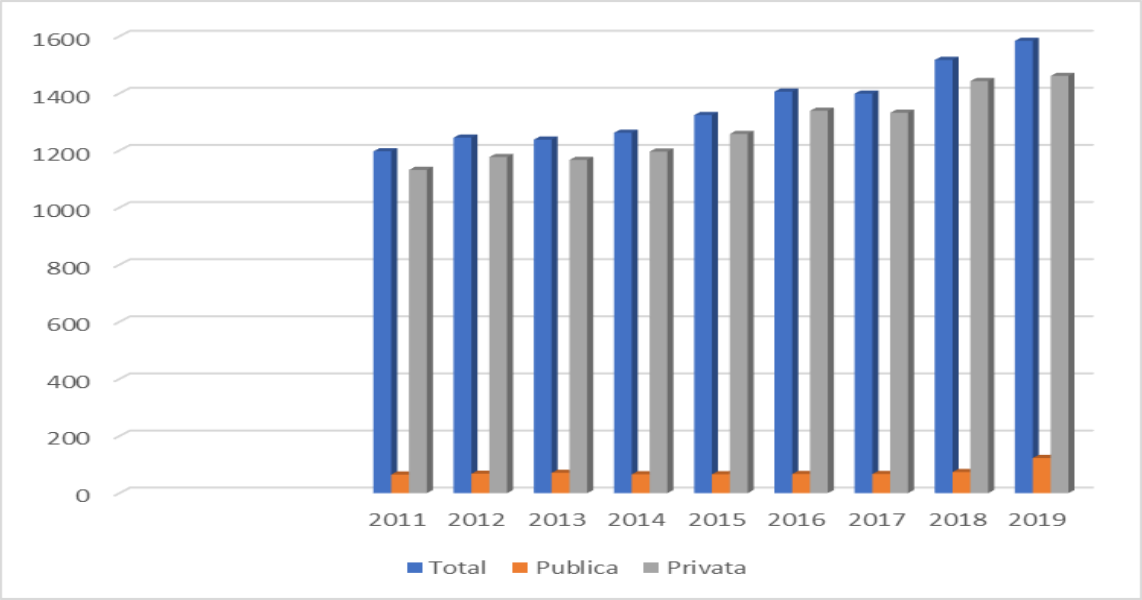

Fig. 5.19. Evoluția unităților sanitare pe tipuri de proprietate,2011-2019 jud. Neamț[2]

După cum se observă, totalul unităților sanitare a cunoscut o evoluție continuă, cu 32%, față de valoarea din 2011. Creșterea procentuală este mai accentuată în cazul unităților publice (89,2%), față de cea a unităților private (29,0%).

Repartiția pe tipuri de proprietate, în 2019, este în favoarea unităților private, care reprezintă 92,2% din totalul unităților.

[1] *Sursă: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE*
[2] Sursă: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE

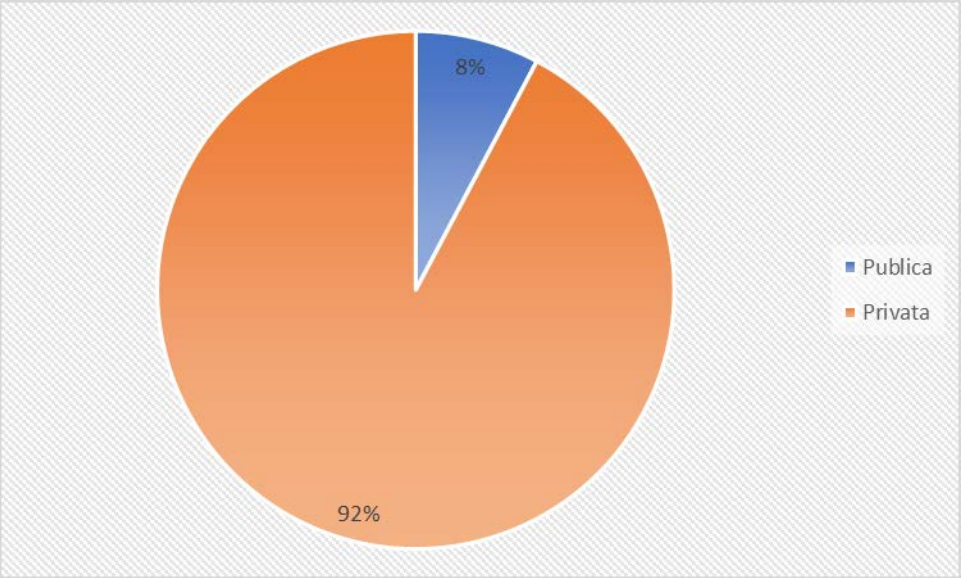

Fig. 5.20. Repartiția unităților sanitare pe tipuri de proprietate, 2019, jud. Neamț[1]

În ceea ce privește **indicatorii stării de sănătate**, în Municipiul Piatra Neamț situația se prezintă astfel:

Natalitatea

Natalitatea este frecvența nașterilor de copii vii în cadrul unei populații, exprimată prin raportul dintre numărul de nașteri dintr-un an și efectivul populației. Natalitatea este elementul dinamic, activ al bilanțului natural și cunoaște o mai mare variabilitate în spațiu și timp, întrucât poate fi mai ușor de controlat și de influențat decât mortalitatea.

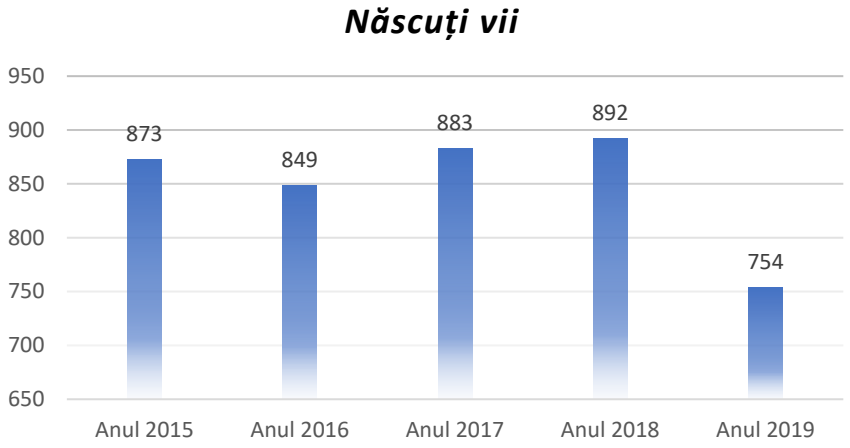

Fig. 5.21. Natalitatea în Municipiul Piatra Neamț 2015-2019 [2]

[1] *Sursă: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE*
[2] *Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE*

Tab. 5.2. Născuți vii la 1000 locuitori, Municipiul Piatra Neamț 2015-2019 [1]

UM	2015	2016	2017	2018	2019
Născuți vii la 1000 locuitori	7,49‰	7,35‰	7,71‰	7,85‰	6,67‰

Rata brută de natalitate înregistrată în municipiul Piatra Neamț, în anul 2019, are o valoare de 6,67‰ de locuitori, sub valoarea medie a țării (8,5‰ de locuitori). Acest indicator înregistrează o evoluție ușor descendentă datorită numărului în scădere de născuți vii.

Mortalitatea

Potrivit *Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030,* mortalitatea maternă a fost în România anului 2017 de 12,7 decese materne la 100 mii născuți vii, față de 15,5 decese materne la 100 mii născuți vii în 2006.

Municipiul Piatra Neamț înregistrează o evoluție oscilantă a ratei brute de mortalitate cu creșteri și scăderi ale acesteia. În anul 2019 rata brută a mortalității la nivelul municipiului înregistra o valoare de 9,48‰.

Tab. 5.3. Rata mortalității la nivelul municipiului Piatra Neamț [2]

Indicatori (nr.)	2015	2016	2017	2018	2019
Decedați – număr	1.111	1.046	1.054	1.106	1.071
Populație stabilă – număr	116.435	115.462	114.388	113.557	112.929
Rata brută a mortalității	9,54‰	9,05‰	9,21‰	9,73‰	9,48‰

[1] *Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE*
[2] *Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE*

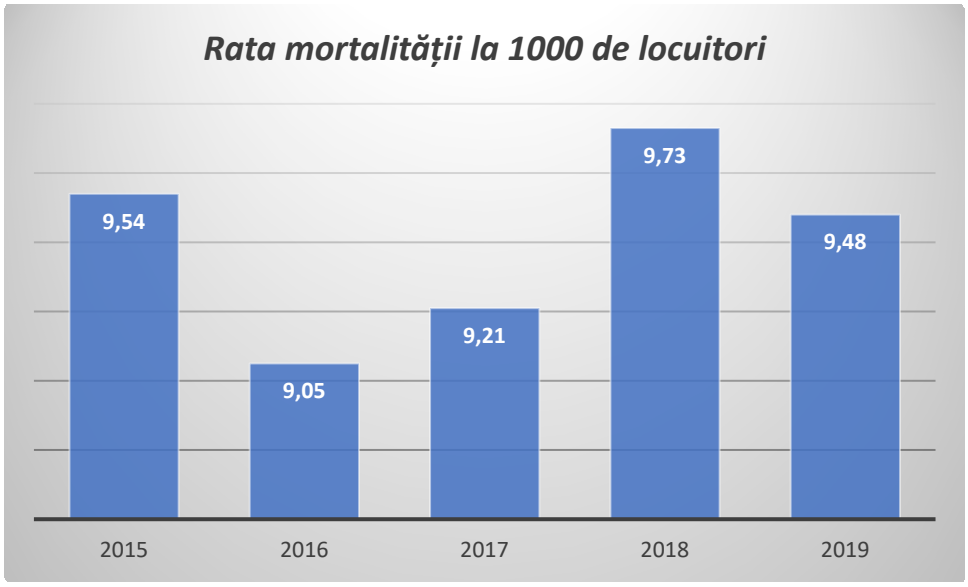

Fig. 5.22. Rata mortalității la 1000 de locuitori în Municipiul Piatra Neamț, 2015-2019 [1]

Aceste creșteri ale indicatorului pot fi explicate prin creșterea ponderii persoanelor vârstnice de la an la an, dar și prin scăderea numărului populației, datorită fenomenului de migrație.

Principalele cinci cauze de deces la nivelul municipiului Piatra Neamț se suprapun peste cauzele de deces de la nivelul țării și anume:

- bolile cardiovasculare
- tumorile
- bolile respiratorii
- bolile digestive
- accidentele.

Factorii de risc implicați în producerea acestor patologiii sunt: stilul de viață (alimentație necorespunzătoare, fumat, stress, sedentarism), adresabilitatea scăzută a populației la serviciile medicale în stadiile incipiente ale bolii, etc.

Potrivit *Comisiei Europene*, factorii de risc comportamentali sunt răspândiți și reprezintă o amenințare serioasă la adresa sănătății populației. **Alimentația deficitară** și **lipsa activității fizice** sunt preocupări majore. Deși ratele de **obezitate** la adulți sunt printre cele mai scăzute din UE, nivelurile excesului de greutate și ale obezității în rândul copiilor au crescut semnificativ în ultimii ani. Peste 30% dintre bărbați fumează (dar procentul la femei este de numai 8%), iar fumatul regulat în rândul adolescenților se

[1] ***Sursa: date INSEE***

situează, de asemenea, la un nivel ridicat. Consumul de alcool este ridicat, 50% din bărbați consumând episodic alcool în exces în mod regulat.

În ceea ce privește **speranța de viață la naștere**, în România a crescut cu mai mult de patru ani în perioada 2000-2017 (de la 71,2 ani la 75,3 ani), aceasta rămânând totuși printre cele mai scăzute din Uniunea Europeană și cu aproape șase ani sub media UE, conform unui raport publicat de Comisia Europeană.

Totodată, există o disparitate de gen majoră, femeile trăind în medie cu șapte ani mai mult decât bărbații (71,7 ani comparativ cu 79,1 ani). Discrepanțele în rândul femeilor sunt mult mai puțin accentuate - aproximativ patru ani, o valoare aproximativ identică cu cea înregistrată pe teritoriul UE.

De asemenea, există inegalități pronunțate în ceea ce privește speranța de viață în funcție de nivelul de studii, în special pentru bărbați. Astfel, bărbați cu niveluri scăzute de studii la vârsta de 30 de ani trăiesc în medie cu 10 ani mai puțin decât cei cu studii superioare, valoare considerabil mai ridicată decât media UE de 7,6 ani.

Mortalitatea infantilă

Mortalitatea infantilă reprezintă un indicator specific de măsurare și descriere a stării de sănătate a copiilor și în același timp este considerat ca unul dintre cei mai sensibili indici ai nivelului de trai și stării de sănătate ai unei populații.

Conform raportului *"Romania - Profilul de țară din 2019 în ceea ce privește sănătatea"*, **România** are una dintre **cele mai ridicate rate ale mortalității infantile din UE** - 6,7 la 1.000 de născuți vii, comparativ cu media UE de 3,6 în 2017. Echipamentele medicale insuficiente si deficitul de medici pot contribui la explicarea acestei cifre.

Tab. 5.4. Rata mortalității infantile la nivelul municipiului Piatra Neamț

Indicatori (nr.)	2015	2016	2017	2018	2019
Decedați sub un an - număr	6	4	2	4	6
Născuți vii - număr	873	849	883	892	754
Rata mortalității infantile	6,87‰	4,71‰	2,26‰	4,48‰	7,95‰

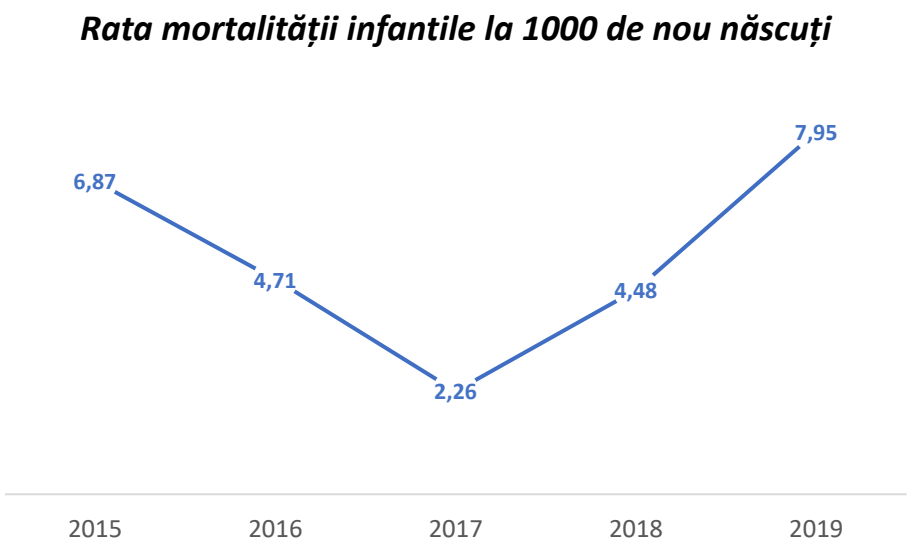

Fig. 5.23. Rata mortalității infantile la 1000 nou născuți în Municipiul Piatra Neamț, 2015-2019 [1]

Astfel, se constată faptul că **rata mortalității infantile la nivelul municipiului Piatra Neamț** înregistrează o scădere de 4,61 procente, între anii 2015 și 2017. Această scădere se datorează pe de o parte îmbunătățirii serviciilor de sănătate acordate grupei de vârsta 0-1 an și, pe de altă parte, creșterii numărului de născuți vii și a nivelului de trai. În schimb, în perioada 2017-2019, situația s-a schimbat radical, înregistrând o creștere bruscă a ratei mortalității cu 5,69 procente. Nivelul mortalității infantile este fundamental controlat de către factori sociali, politici și economici, calitatea serviciilor medicale având un impact secundar. Astfel, declinul semnificativ al mortalității infantile este determinat atât de progresele înregistrate în ocrotirea sănătății, cât și în celelalte domenii ale vieții umane, cum ar fi: alimentația, igienizarea mediului de viață, producția de masă a medicamentelor, a vaccinurilor, educarea populație, etc.

Sporul natural

Din graficul de mai jos se poate observa că la nivelul municipiului Piatra Neamț sporul natural a fost, cel puțin în perioada analizată, în continuă scădere.

[1] ***Sursa: date INSEE***

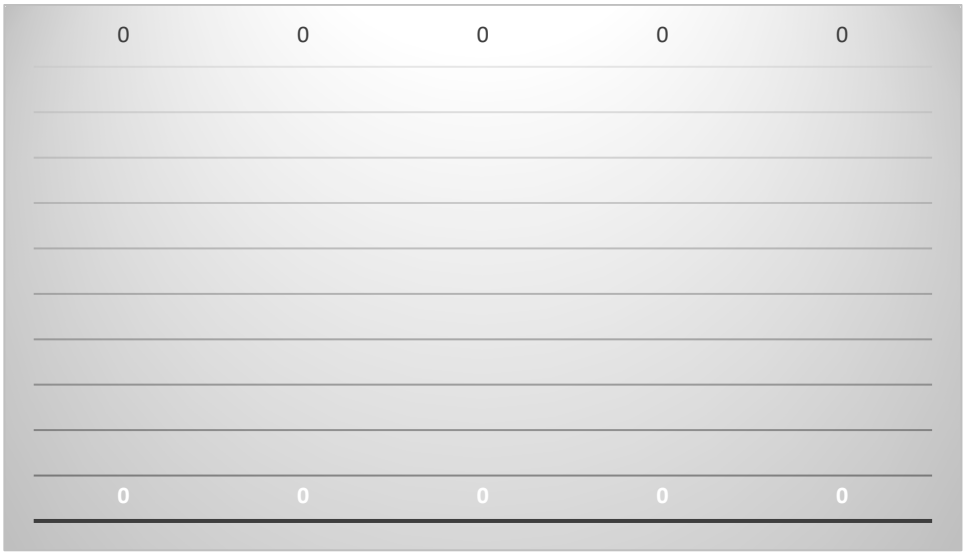

Fig. 5.24. Rata sporului natural la nivelul municipiului Piatra Neamț[1]

Tab. 5.5. Rata sporului natural la nivelul municipiului Piatra Neamț[2]

Indicatori (nr.)	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
Rata brută de mortalitate la 1000 locuitori	9,54‰	9,05‰	9,21‰	9,73‰	9,48‰
Nascuți vii la 1000 locuitori	7,49‰	7,35‰	7,71‰	7,85‰	6,67‰
Rată spor natural	-2,05	-1,70	-1,50	-1,88	-2,81

De asemenea, diferența dintre natalitate și mortalitate tinde să se mărească, această valoare negativă a sporului natural reflectând o scădere naturală a populației. Cu toate acestea, valoarea observată a sporului natural, s-ar putea să prezinte diferențe față de valoarea reală, întrucât numărul născuților vii înregistrați în municipiul Piatra Neamț rezultă prin însumarea născuților vii ale căror mame au domiciliul stabil în municipiul Piatra Neamț, și a născuților vii ale căror mame nu locuiesc în municipiul Piatra Neamț, ci în zonele învecinate municipiului, dar care se adresează pentru naștere serviciilor medicale municipale (din cauza accesibilitatii scăzute la servicii specifice de obsetrică și neonatologie în zonele rurale).

[1] ***Sursa: date INSEE***
[2] ***Sursa: date INSEE***

5.2.1.2. Structura și evoluția unităților sanitare

Sistemul medical din Municipiul Piatra Neamț cuprinde atât infrastructura de sănătate publică, cât și cea privată.

Structura și evoluția unităților sanitare proprietate publică din Municipiul Piatra Neamț este prezentată în tabelul de mai jos:

Tabel 5.8. Evoluția unităților publice de sănătate[1]

Categorii de unitati sanitare	**Ani**								
	2011	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
Spitale	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Ambulatorii integrate spitalului	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Dispensare medicale	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Centre de sanatate mintala	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Centre de diagnostic si tratament	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Centre medicale de specialitate	0	1	1	1	1	1	1	1	1
Cabinete medicale scolare	5	4	5	5	5	2	2	4	34
Cabinete stomatologice	0	0	1	1	1	1	1	0	0
Farmacii	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Crese	2	5	5	0	0	0	0	0	0
Laboratoare medicale	8	9	9	9	10	10	10	14	12
Centre de transfuzie	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Alte tipuri de cabinete medicale	4	7	7	7	5	5	5	5	5
TOTAL	**26**	**32**	**34**	**29**	**28**	**25**	**25**	**32**	**58**

După cum se observă, numărul de unități sanitare proprietate publică a avut o evoluție fluctuantă în perioada 2011-2018, urmată de o creștere semnificativă în anul 2019, datorită creșterii numărului de cabinete medicale școlare.

Evoluția infrastructurii private de sănătate pe aceeași perioadă este evidențiată în tabelul următor:

[1] ***Sursa: date INSEE***

Tabel 5.9. Evoluția unităților private de sănătate[1]

Categorii de unitati sanitare	Ani								
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Centre de diagnostic si tratament	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Centre medicale de specialitate	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Centre medicale de specialitate cu paturi de spital	0	0	0	0	0	0	0	2	2
Puncte de lucru ale centrelor de dializa	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Cabinete medicale de medicina generala	24	26	25	26	26	20	15	13	21
Cabinete medicale de familie	62	73	80	81	82	81	75	80	65
Societate medicala civila	1	1	1	1	1	0	0	0	0
Cabinete stomatologice	122	130	134	139	148	158	168	171	142
Cabinete medicale de specialitate	154	165	168	161	181	205	207	285	232
Farmacii	51	56	50	55	50	53	55	60	46
Puncte farmaceutice	11	10	8	7	17	1	1	7	5
Depozite farmaceutice	1	1	2	2	2	2	2	1	1
Laboratoare medicale	10	12	15	17	19	27	20	29	33
Laboratoare de tehnica dentara	31	32	24	21	22	23	18	21	26
Alte tipuri de cabinete medicale	3	4	6	7	9	12	14	18	21
TOTAL	**471**	**511**	**514**	**518**	**558**	**584**	**577**	**689**	**596**

După cum se observă, din cadrul infrastructurii medicale private lipsesc spitalele, dar sunt foarte bine reprezentate: cabinetele medicale de specialitate, cabinetele stomatologice, farmaciile și laboratoare medicale și de tehnică dentară, ca de exemplu:

- ***Centrul Medical Poparlan***, *Piatra-Neamţ*
- ***Biomedica S.R.L***, *Piatra-Neamţ*
- ***Micromedica S.R.L,*** *Piatra-Neamţ*
- ***CiocoiuMedconsult S.R.L***, *Piatra-Neamţ*
- ***Psihotest S.R.L***, *Piatra-Neamţ*
- ***Sante Piatra Neamţ (Traian)***, *Piatra-Neamţ*
- ***Clinica Asclepion***, *Piatra-Neamţ*
- ***Clinica de recuperare medicala MEDCARE***, *Piatra-Neamţ*
- ***FizioMed Piatra Neamţ***, *Piatra-Neamţ*
- ***Clinica Petrodava***, *Piatra-Neamţ*

[1] Sursă: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE

- ***Acustic Novotel**, Piatra-Neamţ*
- ***Nefromed Dialysis Centers S.R.L,** Piatra-Neamţ*
- ***Clinica Medicala Sf. Andrei**, Piatra-Neamţ*
- ***Euro Dent S.R.L**, Piatra-Neamţ*
- ***Katimed Piatra Neamț**, Piatra-Neamţ.*

În schimb, în proprietate exclusiv publică se află: spitalele, ambulatoriile de specialitate, dispensarele medicale, centrele de sănătate mintală, cabinetele medicale școlare, creșele, centrele de transfuzie.

Infrastructura medicală privată prezintă, de asemenea, o tendință crescătoare aproape constantă, cu o scădere semnificativă în anul 2019, față de anul precedent. Scăderea se datorează în principal reducerii numărului de cabinete stomatologice, cabinete medicale de specialitate și farmacii.

Evoluția cumulată și pe tipuri de proprietate a unităților din infrastructura medicală este reprezentată în graficul următor.

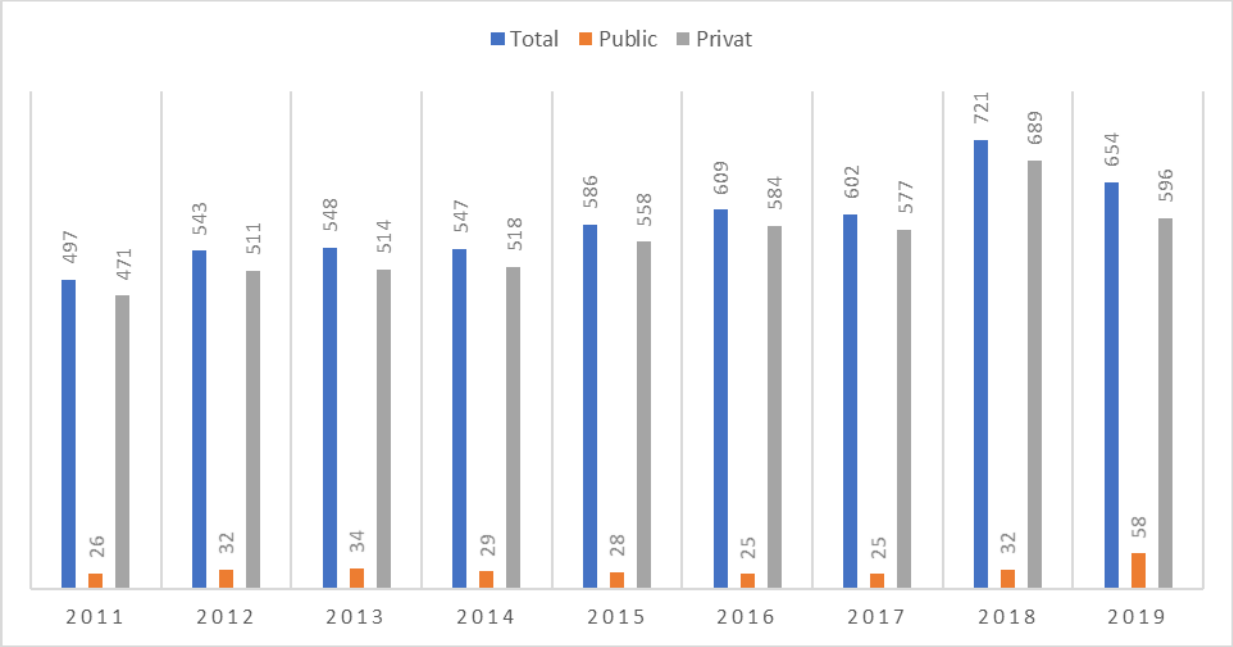

Fig. 5.25. Evoluția infrastructurii medicale, domeniu public/privat, 2011-2019, Municipiul Piatra Neamț[1]

Unica unitate spitalicească din Municipiul Piatra Neamț este ***Spitalul Județean de Urgență Piatra Neamț***.

[1] Sursă: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE

Conform informațiilor de pe site-ul instituției, în 2019 spitalul cuprindea următoarele compartimente și secții medicale:

- *Compartiment hematologie* – 15 paturi
- *Secția medicină internă* – 65 paturi
- *Compartiment de îngrijiri paliative* – 12 paturi
- *Compartiment diabet zaharat, nutriție și boli metabolice* – 15 paturi
- *Compartiment nefrologie* – 15 paturi
- *Secția reumatologie* – 31 paturi
- *Secția oncologie medicală* – 45 paturi
- *Secția cardiologie* – 50 paturi
- *Secția pediatrie* – 75 paturi
- *Secția neurologie* – 55 paturi
- *Compartiment endocrinologie* – 12 paturi
- *Compartiment recuperare pediatrică* – 15 paturi
- *Secția boli infecțioase* – 50 paturi
- *Stația de hemodializă* – 3 aparate
- *Secția anestezie terapie intensivă* – 25 paturi
- *Unitatea primire urgențe – SMURD* – 5 paturi
- *Compartiment dermatovenerologie* – 12 paturi
- *Centru de sănătate mintală – adulți și copii*
- *Secția psihiatrie* – 75 paturi
- *Secția ORL* – 25 paturi
- *Secția chirurgie generală* – 75 paturi
- *Compartiment chirurgie plastică microchirurgie reconstructivă* – 20 paturi
- *Compartiment chirurgie și ortopedie infantilă* – 15 paturi
- *Secția obstretică-ginecologie* – 67 paturi
- *Secția neonatologie* – 44 paturi

- *Compartiment neurochirurgie* – 8 paturi
- Compartiment urologie – 20 paturi
- *Compartiment oftalmologie* – 12 paturi
- *Serviciul de anatomie patologică*
- *Laborator analize medicale*
- *Secția ortopedie și traumatologie* – 30 paturi

Un alt indicator care evidențiază evoluția infrastructurii medicale îl reprezintă numărul de paturi din unitățile medicale, evoluția acestui indicator fiind evidențiată în tabelul următor:

Tabel 5.10. Evoluția numărului de paturi[1]

Categorii de unități sanitare	Tip proprietate	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
În spitale (inclusiv in centre de sanatate)	Proprietate publică	800	883	883	883	883	883	883	883	883
În centre medicale de specialitate cu paturi de spital	Proprietate privată	0	0	0	0	0	0	0	54	54
În puncte de lucru ale centrelor de dializă	Proprietate privată	0	0	0	0	0	0	0	36	36
În creșe	Proprietate publică	160	360	360	0	0	0	0	0	0

După cum se observă, în ultimii ani numărul de paturi din proprietatea publică a rămas constant, în schimb în anul 2018 au fost înființate 90 de paturi în unitățile proprietate privată, care s-au menținut și în anul 2019.

În ceea ce privește unitățile sanitare cu capital privat din Municipiul Piatra Neamț, Direcția de Sănătate Publică Neamț are în evidență următoarele tipuri:

- *62 cabinete de medicină de familie*
- *17 cabinete de medicină generală*
- *112 cabinete medicale de specialitate*
- *117 cabinete stomatologice*
- *20 laboratoare tehnică dentară*
- *10 cabinete fizio-kinetoterapie*
- *5 laboratoare analize medicale*
- *1 cabinet radiologie dentară*
- *1 cabinet individual de psihologie.*

[1] *Sursă: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE*

5.2.1.3. Structura și evoluția personalului medical

Datele privind personalul medical creează o imagine a resurselor umane disponibile să ofere asistență medicală pentru populație.

Din punct de vedere al medicilor (inclusiv stomatologi), Regiunea Nord-Est se plasează pe locul 3, cu 12,8% din totalul pe țară. În cadrul regiunii, pe primul loc se află județul Iași, cu 45,5% din totalul pe regiune, urmat de jud. Bacău (14,3%), jud. Suceava (13,6%) și jud. Neamț (11,7%).

În ceea ce privește personalul sanitar mediu, Regiunea Nord-Est se plasează pe locul 2, cu 15,7% din totalul pe țară. Ierarhia pe județe este aceeași ca și în cazul medicilor, județul Neamț fiind pe locul 4, cu 13,7% din totalul regiunii.

Mai relevant este, însă, numărul de medici raportat la populație. În acest sens, media pe regiune este de 25,9 medici la 10.000 locuitori. Valoarea echivalentă pentru județul Neamț este apropiată de cea a regiunii, respectiv 21,2 medici la 10.000 de locuitori, din acest punct de vedere județul plasându-se pe locul 2 în regiune, precedat doar de județul Iași (48,8 medici la 10.000 locuitori).

Raportul numărului de medici raportat la populație pentru Municipiul Piatra Neamț este de 35,8 medici la 10.000 locuitori, superior mediei pe regiune și județ, ceea ce este normal pentru mediul urban.

Evoluția personalului medical din Municipiul Piatra Neamț este prezentată în tabelul de mai jos:

Tabel 5.11. Evoluția personalului medical[1]

Categorie cadre medicale	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Total									
Medici	361	343	387	375	371	367	384	405	400
Stomatologi	99	98	93	91	100	104	123	125	133
Farmaciști	91	107	89	110	122	106	113	126	125
Personal sanitar mediu	1145	1191	1262	1226	1253	1280	1285	1531	1951
Sistemul public									

[1] Sursă: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE

Medici	247	237	241	243	224	226	237	276	233
Stomatologi	8	7	5	5	3	0	3	6	10
Farmaciști	4	4	4	5	6	5	5	7	4
Personal sanitar mediu	826	867	904	928	989	1017	980	1112	1085
Sistemul privat									
Medici	114	106	146	132	147	141	147	129	167
Stomatologi	91	91	88	86	97	104	120	119	123
Farmaciști	87	103	85	105	116	101	108	119	121
Personal sanitar mediu	319	324	358	298	264	263	305	419	866

Pentru evidențierea evoluției personalului medical pe cele două tipuri de proprietate a infratructurii (public/privat), datele din tabel au fost transpuse în graficele următoare:

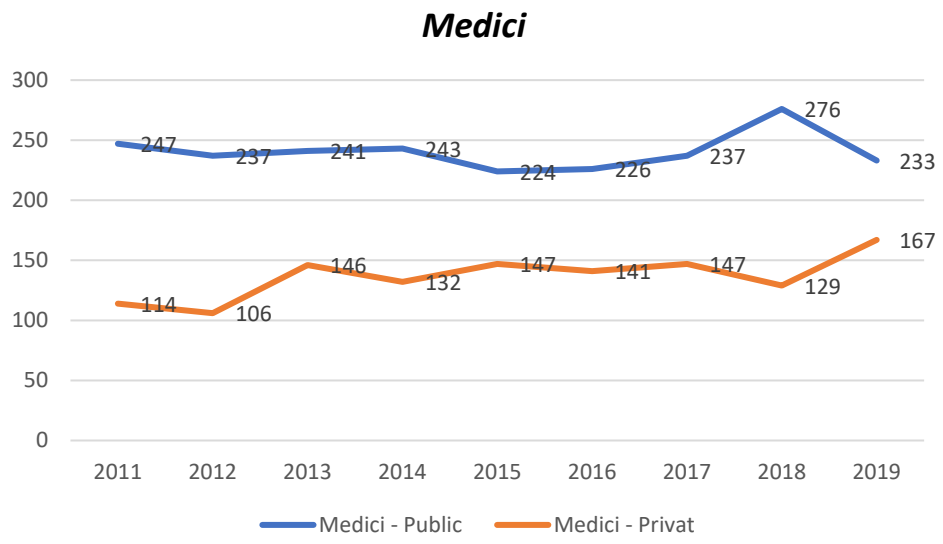

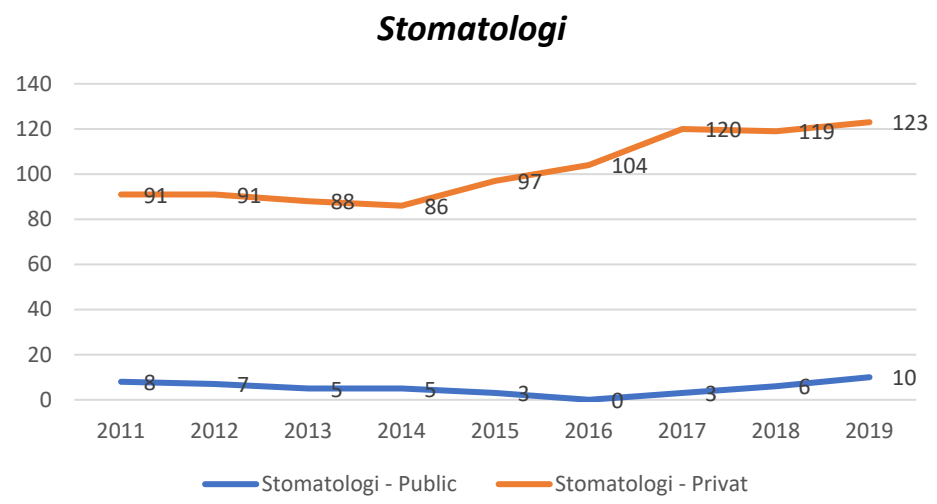

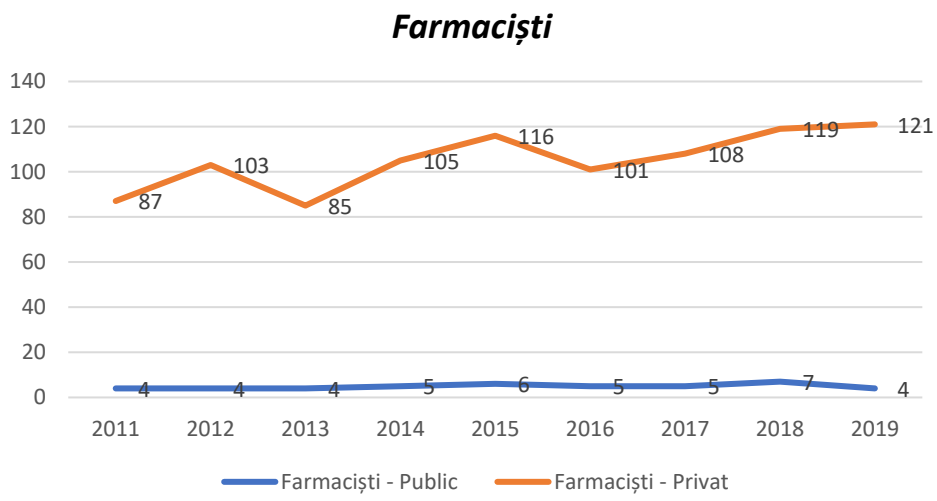

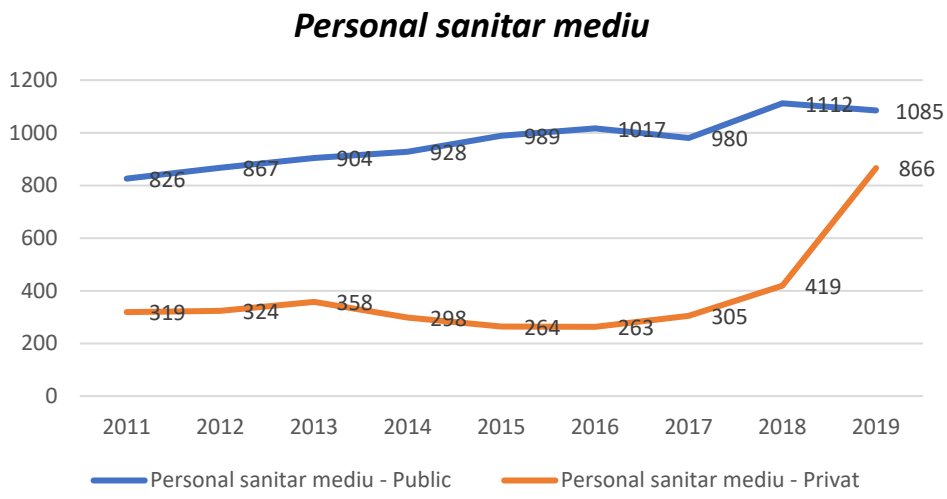

Fig. 5.26. Evoluția personalului medical, sistem public/privat, 2011-2019[1]

[1] Sursă: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE

După cum se observă, există un număr mai mare al personalului medical în sectorul public doar în ceea ce privește medicii și personalul sanitar mediu, acest fapt datorându-se existenței spitalului județean, care este proprietate publică.

În cazul medicilor, pentru sectorul public se constantă o evoluție fluctuantă, marcată de o scădere puternică în ultimul an, care aduce valoarea la una inferioară celei din 2011. În schimb, pentru sectorul privat, evoluția este aproape constantă, cu niște vârfuri de creștere în 2013 și 2019.

În ceea ce privește personalul sanitar mediu, pentru sectorul public se constată o creștere aproape constantă, cu o scădere relativ mică în anul 2019. Pentru sectorul privat, după o perioadă de scădere, urmează o creștere tot mai accentuată în ultimii ani ai analizei.

Pe de altă parte, pentru celelalte categorii de personal medical - stomatologi și farmaciști - personalul din domeniul privat este mai numeros, iar evoluția acestora, deși fluctuantă, este mult mai mare decât în cazul sectorului public.

În concluzie, sistemul medical din Municipiul Piatra Neamț este bine dezvoltat în ceea ce privește numărul de unități spitalicești, înregistrând o creștere a personalului medical care activează în unități medicale din sectorul privat în defavoarea celui public. Totuși, investițiile în sănătate trebuie continuate și chiar intensificate, în vederea asigurării dotării cu aparatură medicală, precum și pentru intervenții de reabilitare și modernizare. Sectorul medical privat este în continuă dezvoltare, cu o creștere în ceea ce privește infrastructura în ultimii ani.

Elementele care vor sta la baza propunerilor de investiții în sănătate se regăsesc în analiza de oportunitate realizată pentru acest domeniu.

Răspunsurile la chestionarul on-line, în cadrul procesului de consultare publică, relevă la nivelul municipiului o preponderență îngrijorătoare a persoanelor care s-au declarat nemulțumite sau foarte nemulțumite (66%), în ceea ce privește calitatea serviciilor medicale, față de cele mulțumite sau foarte mulțumite (doar 30%).

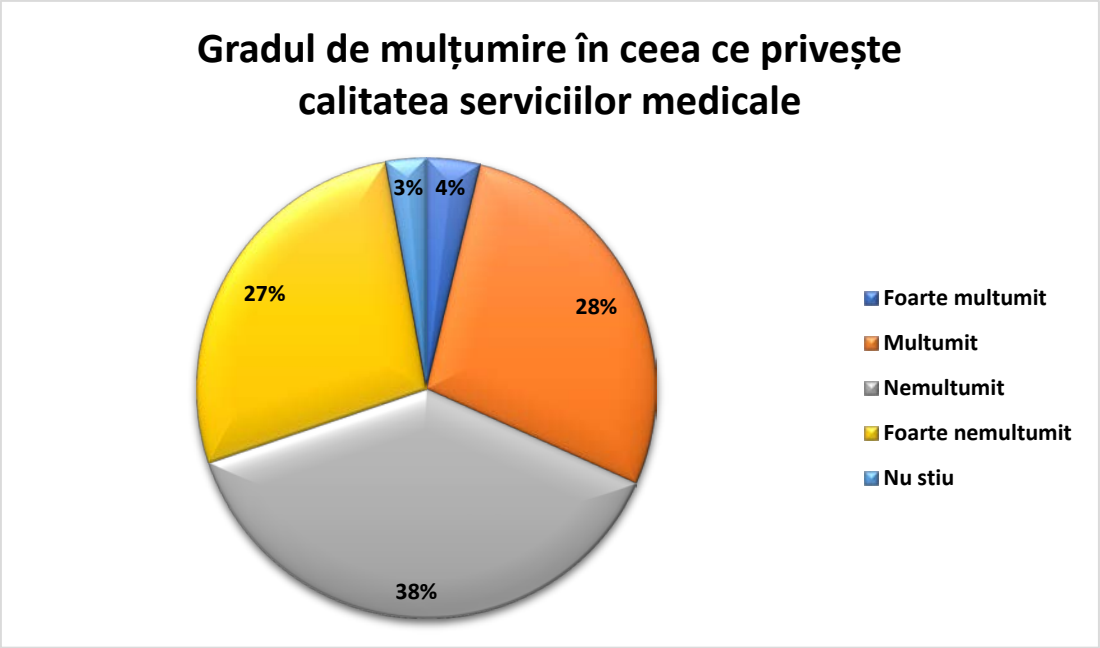

Fig. 5.27. Gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea serviciilor medicale

Analizând răspunsurile la nivelul fiecărui cartier, răspunsurile sunt reprezentate grafic mai jos, sub forma procentelor pe fiecare cartier în parte:

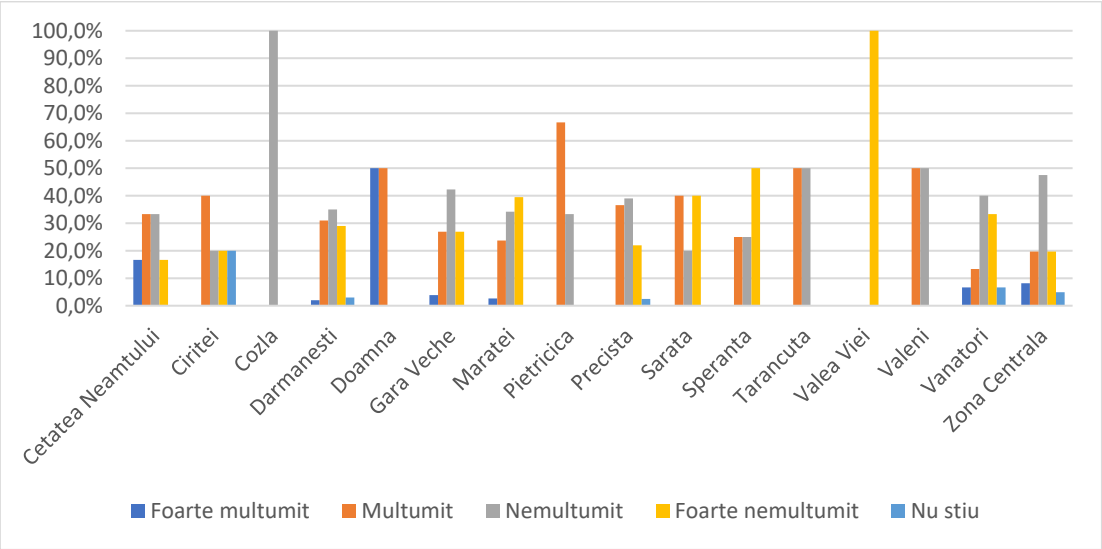

Fig. 5.28. Gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea serviciilor medicale (la nivel de cartier)

Din analiza răspunsurilor, se constată următoarele:

- La extrema pozitivă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria mulțumiți și foarte mulțumiți, se află locuitorii din cartierele Doamna, Pietricica;
- Un procent aproximativ egal de locuitori foarte mulțumiți sau mulțumiți, respectiv nemulțumiți sau foarte nemulțumiți corespunde cartierelor Cetatea Neamțului, Ciritei, Speranța, Țărăncuța și Văleni;
- La extrema negativă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria nemulțumiți și foarte nemulțumiți se regăsesc cartierele Cozla, Dărmănești, Gara Veche, Mărăței, Precista, Sarata, Valea Viei, Vânători și Zona Centrală.

De asemenea, la întrebarea referitoare la gradul de mulțumire față de numărul de spitale/maternități, se constată o preponderență importantă a persoanelor care s-au declarat nemulțumite sau foarte nemulțumite (77%), față de cele mulțumite sau foarte mulțumite (doar 20%). Una dintre principalele cauze ale acestei nemulțumiri este existența unei singure unități spitalicești județene și absența unui spital municipal.

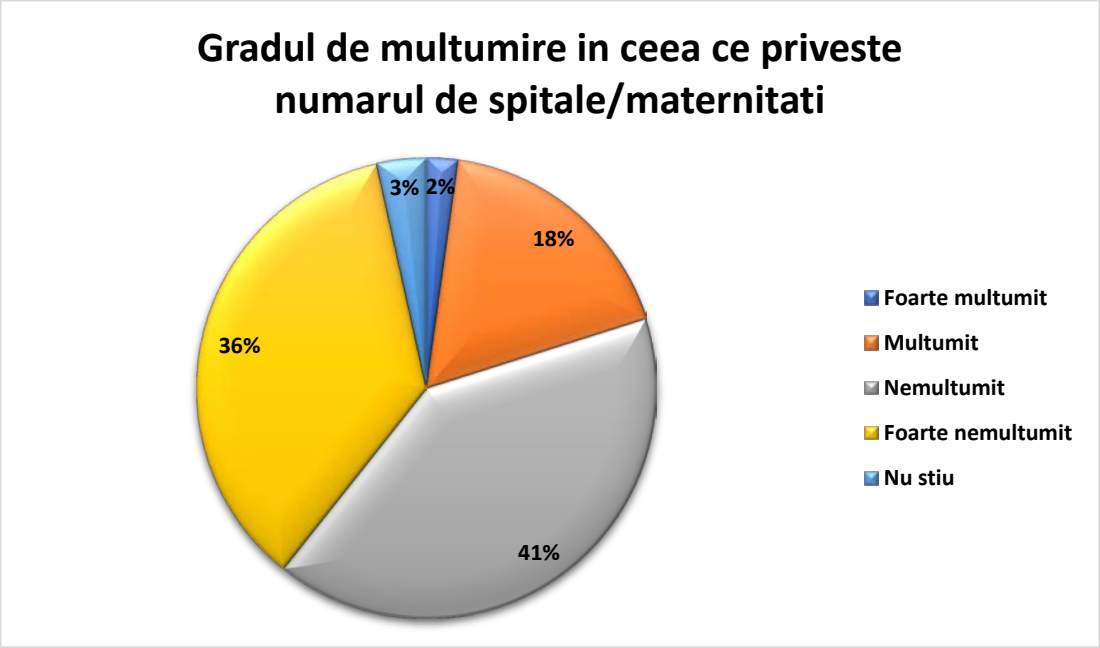

Fig. 5.29. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul de spitale/maternități

Valori procentuale similare se constată și în ceea ce privește gradul de muțumire față de dotarea spitalelor/cabinetelor medicale, cu un procent foarte ridicat al persoanelor care s-au declarat nemulțumite sau foarte nemulțumite (75%), față de cele mulțumite sau foarte mulțumite (doar 21%).

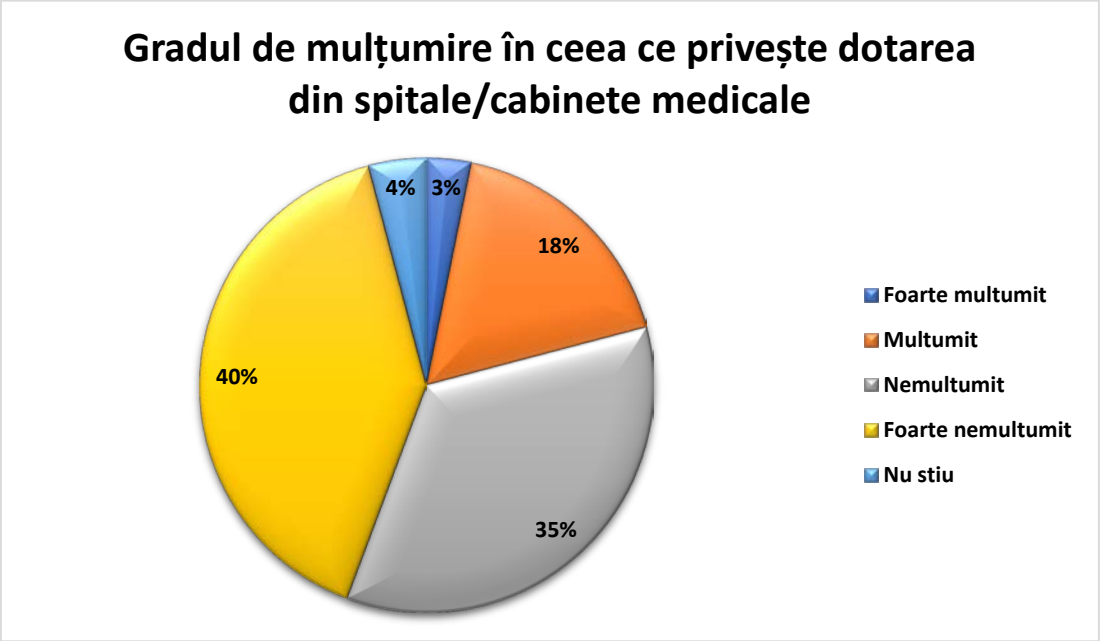

Fig. 5.30. Gradul de mulțumire în ceea ce privește dotarea din spitale/cabinete medicale

Răspunsurile la nivelul fiecărui cartier sunt reprezentate grafic mai jos:

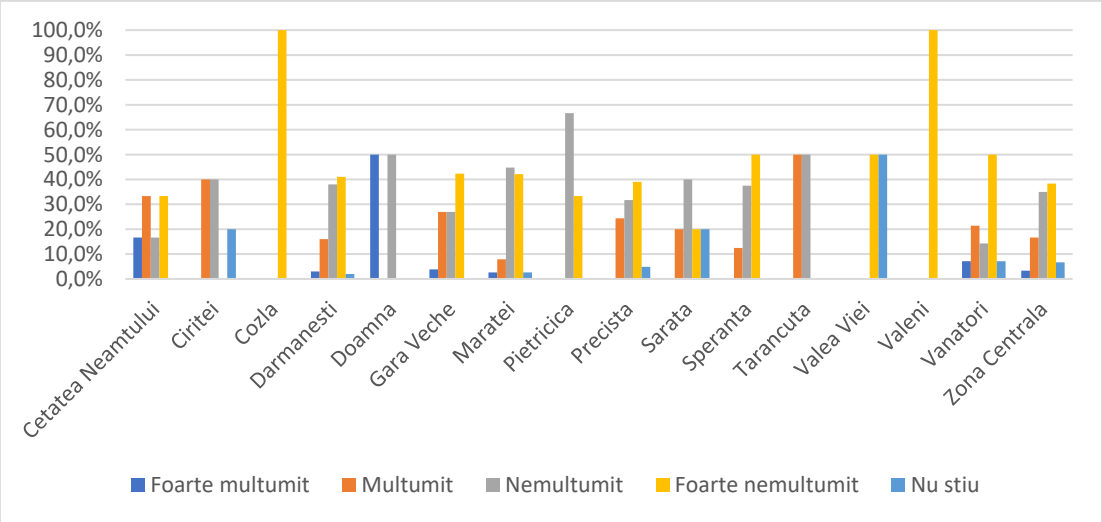

Fig. 5.31. Gradul de mulțumire în ceea ce privește dotarea din spitale/cabinete medicale (la nivel de cartier)

Din analiza răspunsurilor, se constată faptul că, exceptând cartierele Cetatea Neamțului și Doamna, în care părerile au fost împărțite aproximativ egal, toate celelalte cartiere marchează o preponderență a răspunsurilor negative, referitoare la acest aspect.

În schimb, în ceea ce privște numărul de cabinete medicale de familie, la nivelul municipiului se constată o preponderență a persoanelor care s-au

declarat mulțumite sau foarte mulțumite (59%), față de cele nemulțumite sau foarte nemulțumite (36%).

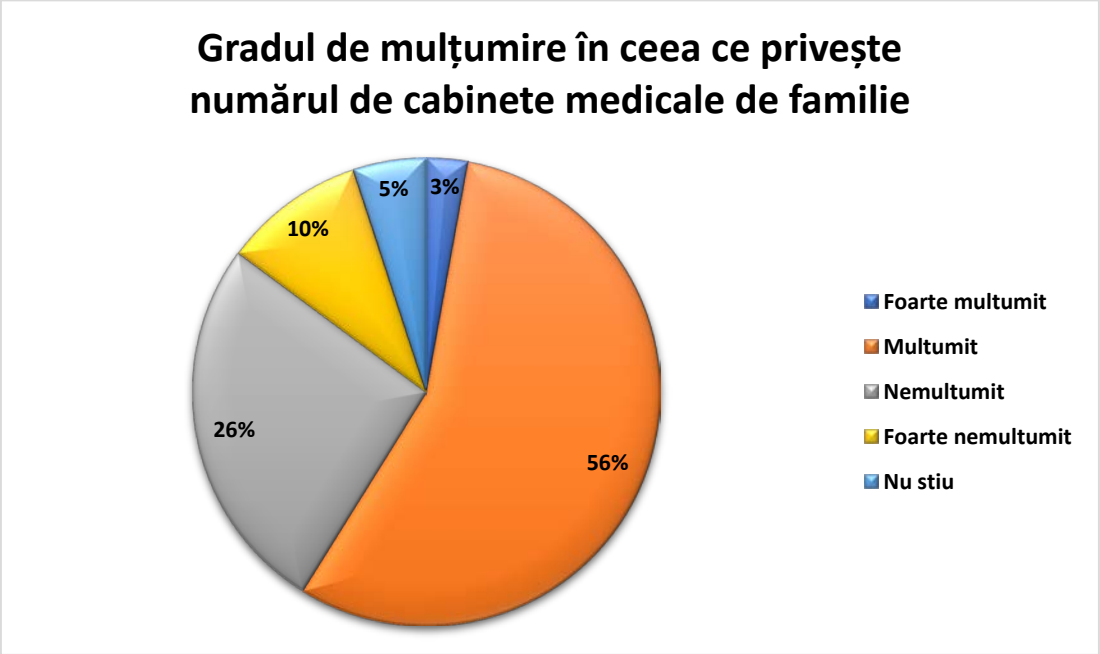

Fig. 5.32. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul de cabinete medicale de familie

Analizând răspunsurile la nivelul fiecărui cartier, răspunsurile sunt reprezentate grafic mai jos, sub forma procentelor pe fiecare cartier în parte:

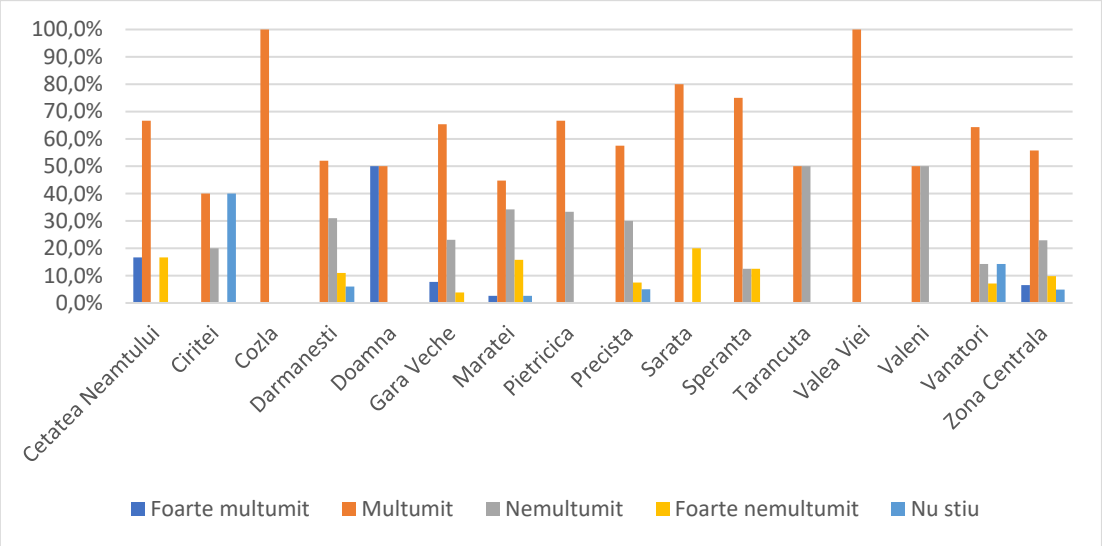

Fig. 5.33. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul de cabinete medicale de familie (la nivel de cartier)

Din analiza răspunsurilor, se constată următoarele:

- Un procent aproximativ egal de locuitori foarte mulțumiți sau mulțumiți, respectiv nemulțumiți sau foarte nemulțumiți corespunde cartierelor Țărăncuța și Văleni;

- Pentru toate celelalte cartiere, este preponderent numărul de răspunzuri pozitive.

Un nivel și mai ridicat de mulțumire se manifestă în ceea ce privește numărul de farmacii, cu o majoritate de 92% persoane care s-au declarat mulțumite sau foarte mulțumite, față de numai 6% nemulțumite sau foarte nemulțumite.

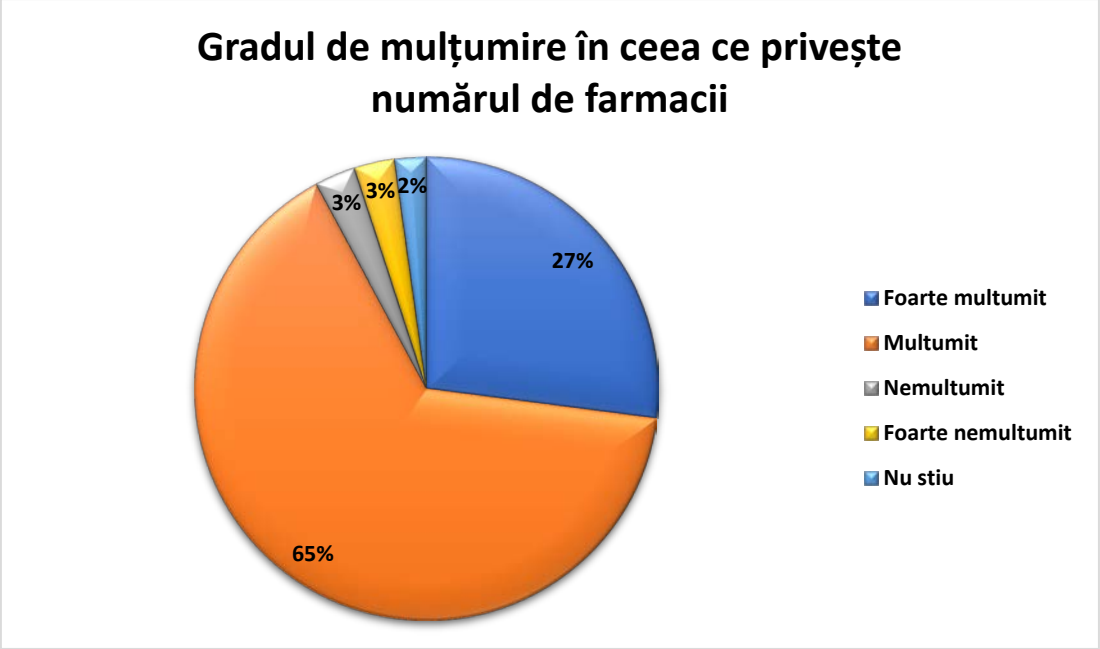

Fig. 5.34. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul de farmacii

Aceeași opinie majoritar favorabilă se constată și la nivelul tuturor cartierelor.

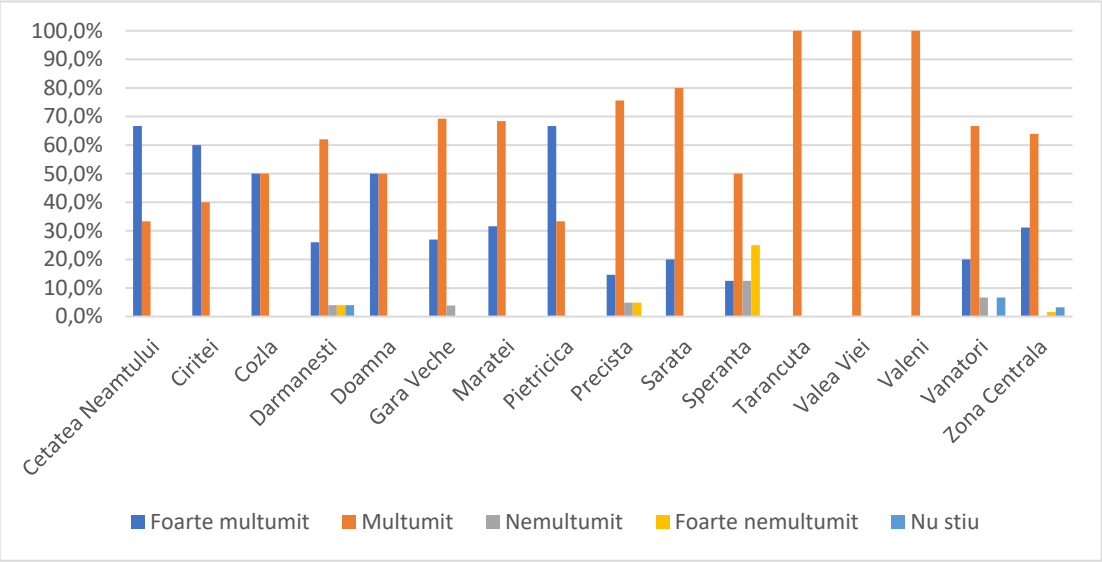

Fig. 5.35. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul de farmacii (la nivel de cartier)

5.3. SISTEMUL DE ASISTENŢĂ SOCIALĂ

5.3.1. Aspecte generale

Asistenţa socială este o parte a protecţiei sociale şi are drept obiectiv protejarea persoanelor care, din motive de natura economică, fizică, psihică sau socială, nu au posibilitatea să îşi asigure nevoile sociale, să îşi dezvolte propriile capacităţi şi competenţe pentru a se integra social. Accesul la beneficii şi servicii sociale reprezintă un mijloc de întărire a coeziunii sociale şi de reducere a excluderii sociale.

Gradul de civilizaţie şi dezvoltare a unei societăţi se măsoară în mod determinant şi prin sistemul de protecţie socială existent în societatea respectivă, prin măsura în care mecanismele de redistribuire a veniturilor şi sistemul serviciilor sociale reuşesc să asigure un nivel de trai acceptabil şi şanse egale de participare la viaţa socială pentru toţi cetăţenii.

Asistenţa socială poate fi definită ca un asamblu de instituţii, programe, măsuri, activităţi profesionalizate, servicii specializate de protejare a persoanelor, grupurilor, comunităţilor cu probleme speciale, aflate temporar în dificultate, care din cauza unor motive de natură economică,socio-culturală, biologică sau psihologică nu au posibilitatea de a realiza prin mijloace şi eforturi proprii un mod normal, decent de viaţă.

Unul dintre cele mai importante concepte în cadrul asistenţei sociale este incluziunea socială, ce este compusă, în viziunea Uniunii Europene, din construirea unei pieţe a muncii inclusive, asigurarea unei locuinţe decente pentru toţi indivizii, eliminarea discriminărilor indivizilor cu dizabilităţi, a imigranţilor sau a minorităţilor etnice.

Nevoia socială individuală sau de grup este contracarată de asistenţa socială prin prestaţia socială, în bani sau în natură, ce cuprinde alocaţiile familiale, ajutoarele sociale şi speciale către familii sau persoane, în funcţie de nevoile şi veniturile acestora.

Din punct de vedere al măsurilor de asistenţă socială, acestea se împart în:

- prestaţii de asistenţă socială (alocaţii familiale, ajutoare, indemnizaţii)
- servicii sociale.

Prestaţiile de asistenţă socială reprezintă transferuri financiare care pot fi acordate pe o perioadă determinată şi cuprind: alocaţii familiale, ajutoare sociale, indemnizaţii. Finanţarea prestaţiilor de asistenţă socială se realizează, în principal, din bugetul de stat şi din bugetele locale, conform legilor speciale care reglementează acordarea acestor prestaţii.

Serviciile sociale reprezintă ansamblul complex de măsuri şi acţiuni realizate pentru a răspunde nevoilor sociale ale persoanelor, familiilor, grupurilor sau comunităţilor în vederea prevenirii şi depăşirii unor situaţii de dificultate, vulnerabilitate sau dependenţă pentru creşterea calităţii vieţii şi promovarea coeziunii sociale.

Serviciile sociale, alături de prestaţiile sociale, precum şi de alte sisteme de securitate socială, intervin pentru soluţionarea unor probleme potenţial generatoare de excluziune socială şi au ca beneficiari copiii şi familia, persoanele vârstnice, persoanele cu handicap, persoanele fără adăpost, persoanele abuzate, persoanele dependente de consumul de droguri, alcool sau alte substanţe toxice, bolnavii cronici şi persoanele care suferă de boli incurabile.

În același context, în ***Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030*** se stipulează câteva obiective de atins, respectiv: reducerea numărului de persoane care trăiesc sub pragul de sărăcie, stimularea participării pe piața muncii a persoanelor apte de muncă, dezvoltarea sistemului de protecție și asistență socială.

De asemenea, unul dintre cele 17 obiective de dezvoltare durabilă ale ***Agendei 2030 - FĂRĂ SĂRĂCIE*** - prevede *„eradicarea sărăciei în toate formele sale şi în orice context”*.

România înregistrează o pondere ridicată a persoanelor care suferă de deprivare materială severă, raportată la media UE. Conform datelor INS din 2018 procentul de persoane care suferă de deprivare materială severă era de 23,8%.

Politica guvernamentală în domeniul asistenţei sociale vizează o serie de măsuri destinate combaterii excluziunii sociale şi promovării incluziunii sociale, într-o construcţie de sistem coerentă, cu un management eficient, tinzând spre o îmbunătăţire permanentă a diverselor măsuri de suport financiar destinate familii, copiilor, persoanelor aflate în situaţie de risc, precum şi spre o consolidare şi dezvoltare a reţelei de servicii sociale.

Țintele care se doresc a fi atinse la orizontului anului **2030** sunt:

- *Eradicarea sărăciei extreme pentru toți cetățenii;*
- *Reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de cetățeni care trăiesc în sărăcie relativă;*

- *Consolidarea sistemului național unitar a serviciilor de intervenție de urgență, reabilitare ulterioară și compensare a pierderilor în caz de calamități naturale, accidente industriale sau evenimente climatice extreme.*

Responsabilitatea dezvoltării şi administrării serviciilor sociale revine autorităţilor administraţiei publice locale. Serviciile sociale specializate sunt dezvoltate şi finanţate de către *Direcţia Generală de Asistenţă Socială şi Protecţia Copilului*, iar *Serviciul Public de Asistenţă Socială* local are responsabilitatea administrării şi gestionării serviciilor sociale primare.

Domeniul asistenţei şi protecţiei sociale este un domeniu cu implicaţii foarte puternice în viaţa economico-socială, în cadrul căruia se pot distinge mai multe problematici sau subdomenii, dintre care cele mai importante sunt protecţia copilului, protecţia persoanelor adulte cu dizabilităţi, protecţia persoanelor vârstnice, protecţia victimelor violenţei în familie.

5.3.2. Structura DGASPC. Descriere

Direcţia Generală de Asistenţă Socială şi Protecţia Copilului Neamţ, ca instituţie publică de interes judeţean cu personalitate juridică, înfiinţată prin Hotărârea nr. 99/2004 a Consiliului Judeţean Neamţ, are rolul de a asigura la nivel judeţean, aplicarea politicilor și strategiilor de asistenţă socială în domeniul protecţiei copilului, familiei, persoanelor singure, persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap, precum şi oricăror persoane aflate în nevoie.

Serviciile de specialitate ale DGASPC Neamț sunt următoarele:

- Componenta protecția dreptului copilului
  - La data de 31 decembrie 2019, în evidențele DGASPC Neamț figurau 1377 de copii cu măsură de protecție, distribuția cazurilor fiind următoarea:

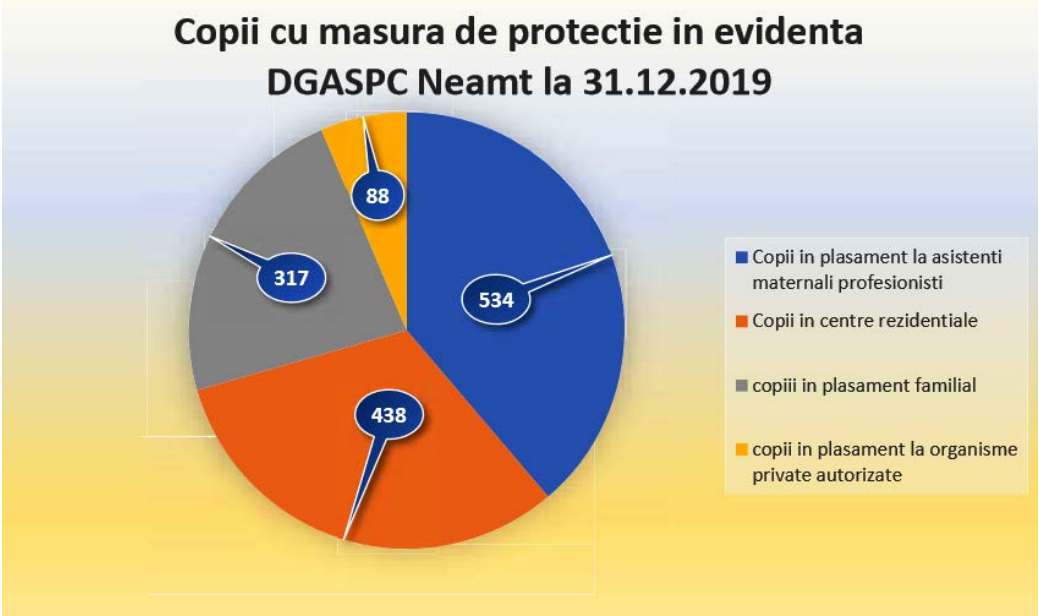

Fig. 5.36. Copii cu măsură de protecție, DGASPC Neamț, 2019[1]

- 534 de copii ce aveau instituită măsură de protecție plasament la asistent maternal profesionist și în evidențele DGASPC Neamț erau angajați 399 de asistenți maternali profesioniști.
- 317 copii care aveau măsură de protecție plasament familial dintre care 258 erau plasați la rude până la gradul IV iar 59 erau plasați la alte familii sau persoane.
- aveau măsură de protecție în centrele rezidențiale aflate în subordinea DGASPC Neamț 438 de copii/tineri.
- Numărul total al copiilor care la data de 30 iunie 2020 beneficiau de măsuri de protecție era de 1304.
- În structura DGASPC Neamț sunt și două centre de zi - Complexul de Servicii de Zi Piatra Neamț și Centrul de Recuperare de Zi pentru Copilul cu Dizabilități Piatra Neamț - care oferă servicii diverse pentru copiii din sistemul de protecție dar mai ales celor din comunitate, scopul fiind prevenirea separării de familie dar și oferirea de servicii și terapii de specialitate pentru copiii cu dizabilități proveniți din familii vulnerabile.
- Biroul de prevenire a abandonului şi instituţionalizării copiilor aflați în situații de risc: în anul 2019 au fost 144 de cazuri de copii aflați în dificultate sesizate de unități sanitare.
- Serviciul pentru copilul maltratat: în anul 2019, în cadrul Serviciului pentru Copilul Maltratat al DGASPC Neamţ a fost

[1] Sursă: Raport activitate DGASPC, 2019

sesizat un număr de 586 de cazuri de copii aflaţi în situaţii de maltrare.

- Serviciul de Evaluare Complexă a Copilului: la data de 31.12.2019 în evidențele DGASPC Neamț existau 2123 copii încadrați în grad de handicap.

- Componenta protecția drepturilor persoanelor adulte cu dizabilități
  - Serviciul de Evaluare Complexă a Persoanelor Adulte cu Handicap are ca obiect de activitate evaluarea complexă a persoanelor care solicită încadrare în grad de handicap sau orientare profesională
  - Secretariatul Comisiei de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap
  - In anul 2019, în cadrul Secretariatului Comisiei de Evaluare a PersoanelorAdulte cu Handicap Neamţ au fost primite de la Serviciul de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap 5996 de dosare cu propunere de încadrare/neîncadrare într-un grad de handicap. Pana la 31.12.2019, Comisia de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap Neamţa emis un număr de 5525 certificate de încadrare în grad de handicap, din care 1907 cazuri noi.
  - Serviciul Evidență și Stabilire Beneficii Asistență Socială: la data de 31.12.2019 erau în evidenţă 19.675 de persoane cu handicap dintre care 18.621 de persoane cu dizabilități, beneficiare de prestații, restul fiind persoane instituționalizate
  - Centre rezidențiale pentru persoane adulte cu dizabilități
    - Centrul de îngrijire și asistență Bozienii de Sus, comuna Ruginoasa – 68 beneficiari
    - Centrul de Îngrijire și Asistență Oșlobeni, comuna Bodești – 54 de beneficiari
    - Centrul de Îngrijire și Asistență Târgu Neamț - 60 de beneficiari
    - Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihică Războieni – 170 de beneficiari
    - Centrul de Recuperare și Reabilitare a Persoanelor cu Handicap Păstrăveni – 202 de beneficiari
    - Complexul de Servicii pentru Persoane Adulte cu Handicap Roman – 114 de beneficiari
  - La data de 30 iunie 2020, numărul total al persoanelor adulte cu handicap aflate în centrele rezidențiale din subordinea DGASPC Neamț era de 665.

5.3.3. Structura DAS. Descriere

Directia de Asistență Socială a Municipiului Piatra - Neamț este structura specializată în administrarea și acordarea beneficiilor de asistență socială și a serviciilor sociale, cu personalitate juridică, înființată în subordinea Consiliului Local al Municipiului Piatra Neamț, cu scopul de a asigura aplicarea politicilor sociale în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor vârstnice, persoanelor cu dizabilități, precum și altor persoane, grupuri sau comunități aflate în nevoie specială.

Directia de Asistență Socială are 7 servicii sociale licențiate, care se acordă prin:

- ***Centrul de zi pentru preșcolari Castani***;
- ***Centrul de sprijin și asistență de specialitate pentru copii;***
- ***Centrul social Împreună;***
- ***Centrul social Pietricica;***
- ***Centrul de îngrijiri la domiciliu pentru persoane vârstnice;***
- ***Cantina socială;***
- ***Centrul de cazare temporară a persoanelor fără adapost.***

În aplicarea politicilor sociale în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor vârstnice, persoanelor cu dizabilități, precum și altor persoane, grupuri sau comunități aflate în nevoie socială, ***Direcția de Asistență Socială*** indeplineste, in principal, urmatoarele **funcții**:

- de realizare a diagnozei sociale la nivelul unității administrativ-teritoriale respective, prin evaluarea nevoilor sociale ale comunității, realizarea de sondaje și anchete sociale, valorificarea potențialului comunității în vederea prevenirii și depistării precoce a situațiilor de neglijare, abuz, abandon, violență, a cazurilor de risc de excluziune socială etc.;
- de coordonare a măsurilor de prevenire și combatere a situațiilor de marginalizare și excludere socială în care se pot afla anumite grupuri sau comunități;
- de strategie, prin care asigură elaborarea strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale și a Planului anual de acțiune, pe care le supune spre aprobare consiliului local;
- de execuție, prin asigurarea mijloacelor umane, materiale și financiare necesare pentru abordarea beneficiilor de asistență socială și fumizarea serviciilor sociale;

- de administrare a resurselor financiare, materiale și umane pe care le are la dispoziție;
- de comunicare și colaborare cu serviciile publice deconcentrate ale ministerelor și ale altor autorități ale administrației publice centrale, cu alte instituții care au responsabilități în domeniul asistenței sociale, cu serviciile publice locale de asistență socială din alte unități administrativ-teritoriale, cu reprezentanții furnizorilor privați de servicii sociale, precum și cu persoanele beneficiare;
- de promovare a drepturilor omului, a unei imagini pozitive a persoanelor, familiilor, grupurilor vulnerabile;
- de reprezentare a unității administrativ-teritoriale în domeniul asistenței sociale.

Direcţia de Asistenţă Socială cuprinde:

- ***Serviciul de Asistență Socială***
  - *Compartiment protecție socială*
    - *Compartiment asistenți sociali*
  - *Compartiment îngrijiri comunitare*
  - *Centrul de cazare temporară a persoanelor fără adăpost*
- ***Serviciul pentru educație timpurie antepreșcolară***
  - *Creșa Carpați*
  - *Creșa Centru*
  - *Creșa Mărăței*
  - *Creșa Precista*
  - *Creșa Dărmănești*
  - *Compartiment contracte și servicii sociale*
  - *Compartiment administrare creșe*
- ***Serviciul protecția și promovarea drepturilor copilului***
  - *Centrul de zi pentru Preşcolari „Castani”*
  - *Compartiment protecția copilului*
- ***Serviciul asistență medicală școlară și servicii specializate pentru copii***
  - *Compartiment asistență medicală comunitară*
  - *Compartiment asistență medicală școlară*
  - *Centrul de sprijin și asistență de specialitate pentru copii*
- ***Compartimentul Centrul Local de Resurse în Economia Socială***
- ***Centrul Social Împreună***
- ***Centrul Social Pietricica***
  - *Compartiment evidență alimente și preparare hrană*
  - *Compartiment specialitate asistență medicală*
- ***Cantina socială***

- ***Compartiment comunicare, secretariat și registratură***
- ***Compartiment audit public intern***
- ***Compartiment achiziții publice, logistică, PSI***
- ***Serviciul buget, contabilitate, IT***
- ***Birou resurse umane, juridic, sănătate și securitatea muncii.***

Serviciul de asistență socială are ca obiect principal de activitate asigurarea măsurilor de asistență socială pentru protejarea persoanelor care, datorită unor motive de natură economică, fizică, psihică, medicală sau socială, nu au posibilitatea să își asigure nevoile sociale, să își dezvolte propriile capacități sau competențe pentru integrarea socială.

Serviciul de asistență socială realizează măsurile de asistență socială în domeniul protecției familiei, persoanelor singure, persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap, precum și a oricăror persoane aflate în nevoie.

În anul 2019, au fost furnizate următoarele servicii de asistență socială:

- Prevenirea și combatarea marginalizării sociale
- Acordarea ajutoarelor sociale: 204 familii beneficiare de ajutor social în plată, respectiv 552 persoane beneficiare
- Acordarea dreptului la alocația pentru susținerea familiei pentru beneficiarii de ajutor social: 40 de familii beneficiare de alocație pentru susținere
- Acordarea ajutoarelor de urgență pentru situații de necesitate datorate calamităților naturale, incendiilor și pentru situații deosebite: 124 de familii beneficiare
- Acordarea unui număr de 10 ajutoare de înmormântare pentru beneficiarii de ajutor social sau persoane fără adăpost și aparținători
- Acordarea gratuității transportului urban cu mijloace de transport în comun pentru:
    - Veterani de război: 51 abonamente - media/lună
    - Persoane cu handicap accentuat și grav, însoțitorii/asistenții personali: 714 beneficiari/lună
    - Elevi din familii cu venit mic: 259 beneficiari - media/lună
    - Beneficiari de ajutor social persoane apte de muncă: 55 beneficiari - media/lună
    - Pensionari cu pensia până la 1200 lei și care domiciliază în cartiere limitrofe: 169 beneficiari - media/lună
- Acordarea ajutorului pentru încălzirea locuinței: 1580 beneficiari
- Asigurarea cresterii calității vieții persoanelor rome, prin activitatea expertului local pentru romi

- Asigurarea creșterii calității vieții tinerilor care provin din centrele de plasament și din familii defavorizate socio-economic
- Asigurarea creșterii calității vieții persoanelor vârstnice aflate în situație de risc de marginalizare și excluziune socială
- Asigurarea creșterii calității vieții persoanelor adulte fără adăpost aflate în risc de marginalizare și excluziune socială
- Asistență socială a persoanelor vârstnice și cu handicap
- Compartimentul asistenți sociali:
- 40 anchete sociale la domiciliu
- 220 activități de informare și consilier a asistenților personali
- Monitorizarea activității asistenților personali
- Acordarea indemnizației pentru concediul de creștere a copilului.

Centrul de cazare temporară a persoanelor fără adăpost este o unitate de asistență socială cu un număr de 40 de locuri disponibil, care este ocupat la capacitate maximă în perioada sezonului rece. Centrul are drept obiective:

- ✓ Asigurarea nevoilor de bază
- ✓ Inserția/reinserția socio-profesională a persoanelor fără adăpost
- ✓ Îmbunătățirea calității vieții acestora
- ✓ Creșterea securității sociale
- ✓ Asigurarea unei rețele de suport la nivel comunitar pentru persoanele fără adăpost.

Cantina socială are scopul de a asigura pregătirea și servirea mesei calde pentru prânz și cină, zilnic, în mod gratuit și contra cost, pentru un număr de aproximativ 938 locuri anual.

În anul 2019 s-au primit 1093 cereri privind acordarea serviciilor de cantină și s-au acordat un număr de 938 de locuri în mod gratuit, precum și un număr de 49 de locuri contra cost. Totodată, au beneficiat de servicii gratuite de cantină un număr mediu de 50 de elevi din cadrul Centrului de Sprijin și Asistență Specializată pentru Copii, precum și un număr mediu de 23 preșcolari din cadrul Centrului de Zi Castani.

Centrul de îngrijiri la domiciliu pentru persoane vârstnice

Misiunea centrului este de a acorda servicii persoanelor vârstnice depedente medico-social, în vederea asigurării nevoilor existențiale, prevenirii și limitării excluziunii și marginalizării sociale, prezervării stării de sănătate, asigurării unei vieți decente și demne.

În anul 2019, numărului total de ore de îngrijiri la domiciliu a fost de 7793, asigurate de cei 7 specialiști ai centrului.

Centrul Social Împreună are misiunea de a asigura protecție socială tinerilor din municipiul Piatra Neamț care provin din centrele de plasament, precum și tinerilor aflați în situație de vulnerabilitate, în risc de marginalizare și excluziune socială.

Capacitatea de cazare a centrului este de 52 de locuri.

Centrul cuprinde spații generoase, cu funcționalități diverse, cu dotări moderne și o aparatură de ultimă generație:

- ⇒ Spații de cazare
- ⇒ Spațiu de preparare a hranei cu sală de mese destinată dobândirii abilităților de preparare a hranei
- ⇒ Sală de sport
- ⇒ Sală IT
- ⇒ Sală de recreere pentru activități de vizualizare a materialelor video
- ⇒ Sală de lectură
- ⇒ Sală de activități de educație nonformală și informală
- ⇒ Sală de joacă pentru copiii beneficiarilor.

În anul 2019 s-au acordat servicii sociale de specialitate pentru un număr de 48 beneficiari/medie lunară, dintre care 20 sunt copii.

Serviciul protecția și promovarea drepturilor copilului

Activitatea în cadrul serviciului constă în acordarea de beneficii și servicii în vederea prevenirii separării copilului de părinții săi, precum și pentru sprijinirea acestora în ceea ce privește creșterea și îngrijirea copiilor lor.

Compartimentul protecția copilului

În decursul anului 2019, compartimentul a primit un număr de 9213 solicitări pentru:

- Alocații de stat pentru copii
- Alocații pentru susținerea familiei
- Stimulent educațional sub formă de tichet social pentru grădiniță

Alte activități desfășurate în anul 2019 sunt:

- Distribuirea gratuită a 172 cutii lapte praf pentru 55 beneficiari

- 44 de anchete sociale în vederea completării dosarului pentru „Bani de Liceu”/Euro 200
- 396 anchete sociale în vederea completării dosarelor pentru încadrarea copilului în grad de handicap, pentru servicii de terapie recuperatorie și în vederea orientării/reorientării școlare a copilului
- 310 dosare evaluate pentru creșe
- 163 anchete sociale în vederea completării dosarului de reevaluare a împrejurărilor care au stat la baza instituirii unei măsuri de protecție specialp
- 114 dosare pentru acordarea de servicii sociale în centre de zi pentru copii
- 327 dosare pentru copii aflați în situație de risc
- 15 copii monitorizați pentru care s-a emis sentință civilă de instituire a tutelei și 38 copii pentru care s-a dispus delegarea autorității părintești
- 39 anchete sociale pentru completarea dosarului necesare în vederea delegării autorității părintești
- 31 de dosare pentru instituirea unei măsuri de protecție specială
- 14 recomandări pentru emiterea atestatului de asistent maternal profesionist și 22 de anchete pentru familii care doresc să primească în vacanțe copii care beneficiază de măsură de protecție specială
- 21 de anchete sociale efectuate la solicitarea altor instituții
- 323 adrese către alte instituții
- O documentație pentru acordarea unui ajutor financiar excepțional.

Centrul de zi pentru preșcolari Castani

Serviciile centrului de zi sunt destinate copiilor cu vârste cuprinse între 3-6 ani, iar în cursul anului 2019 au beneficiat de serviciile centrului un număr de 32 de copii.

Centrul de zi pentru preșcolari vine în sprijinul familiei, în vederea depășirii situației de dificultate, oferindu-i copilului servicii sociale adecvate vârstei și adaptate nevoilor lui. Centrul de zi este un serviciu social care desfășoară pe timpul zilei activități de îngrijire, supraveghere, educație, recreere și socializare, consilier, dezvoltare a abilităților de viață independentă pentru copii, iar pentru părinții acestora asigură activități de sprijin, consiliere, încercând astfel să fie o verifă în relația copil-familie-comunitate.

Serviciul asistență medicală școlară și servicii specializate pentru copii

Compartimentul asistență medicală școlară

Asistența medicală pentru preșcolarii și elevii din Piatra Neamț a fost asigurată în anul școlar 2018/2019 în cele 31 de cabinete medicale din grădinițe, școli și licee, în care și-au desfășurat activitatea 6 medici și 28 asistenți medicali.

Compartimentul medicină școlară - stomatologie

Asistența medicală școlară stomatologică pentru preșcolarii și elevii din Piatra Neamț a fost asigurată în anul școlar 2018/2019 în cele 7 de cabinete stomatologice din unitățile de învățământ de 6 medici stomatologi.

Centrul de sprijin și asistență de specialitate pentru copii

Centrul are misiunea de a sprijini categoriile defavorizate de copii, prin asigurarea de servicii sociale, educative, recreative, tip after-school, de completare a formării copilului prin procedee de educație non-formală.

Capacitatea centrului este de 60 de locuri.

Compartimentul asistență medicală comunitară realizează activități de mediere sanitară cu persoanele vulnerabile din punct de vedere medical sau social.

Centrele de permanență asigură servicii medicale tuturor persoanelor care le solicită, indiferent de statutul de asigurat sau neasigurat al acestora. Primăria Piatra Neamț, prin Direcția de Asistență Socială, acordă gratuit servicii medicale primare prin cele 7 centre de permanență:

- *Centrul de permanență Speranța*
- *Centrul de permanență Văleni*
- *Centrul de permanență Precista*
- *Centrul de permanență Mărăței*
- *Centrul de permanență 1 Mai*
- *Centrul de permanență Dărmănești-Piață*
- *Centrul de permanență Dărmănești-Orion.*

Serviciul pentru educație timpurie antepreșcolară este organizat după cum urmează:

- ***Creșa Centru***: număr beneficiari: ianuarie-iulie: 121 și septembrie-decembrie: 115
- ***Creșa Mărăței***: număr beneficiari: ianuarie-iulie: 94 și septembrie-decembrie: 97
- ***Creșa Precista***: număr beneficiari: ianuarie-iulie: 95 și septembrie-decembrie: 94
- ***Creșa Dărmănești***: număr beneficiari: ianuarie-iulie: 57 și septembrie-decembrie: 57
- ***Creșa Carpați***: număr beneficiari: ianuarie-iulie: 41 și septembrie-decembrie: 41
- ***SPETA***: număr beneficiari: ianuarie-iulie: 408 și septembrie-decembrie: 404

Centrul Social Pietricica are misiunea de a oferi servicii de asistență și suport pentru asigurarea nevoilor de bază ale persoanei vârstnice, având următoarele activități de bază: găzduire și hrană, îngrijiri medicale, asistență și îngrijire fizică medicală, activități de socializare și de petrecere a timpului liber, asistență socială, asistență psihologică, asistență și îngrijire spiritual-religioasă.

În anul 2019 au primit servicii sociale un număr de 121 beneficiari, astfel:

- Au avut loc 29 internări, 21 decese și 2 externări
- 2 beneficiari reintegrați în familie
- 44 beneficiari bărbați și 52 femei
- 20 beneficiari persoane independente grad III, 58 persoane semidependente grad II și 18 persoane dependente grad I.

În tabelele de mai jos sunt evidențiați **furnizorii de servicii sociale din Municipiul Piatra Neamț** și serviciile sociale corespunzătoare, la nivelul anului 2018[1]:

[1] Sursă: Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2018-2023

Tab. 5.6. Furnizorii de servicii sociale din municipiul Piatra Neamţ acreditaţi în baza L197/2012 (la data de 09 mai 2018)

Nr. crt	Denumire Furnizor	Adresa
1.	*Asociaţia Alexiana*	str. Ozana nr. 2
2.	*Asociaţia Alternative pentru Fiecare*	str. Bujorului
3.	*Asociaţia Creștin Ortodoxă Mama Olga*	str. Burebista, nr. 10, bl. 18, sc. C, ap. 60
4.	*Asociaţia Creștină de Caritate, Misiune și Ajutorare - Betesda Maranatha*	str. Privighetorii nr.23
5.	*Asociaţia de Sprijin a Persoanelor cu Nevoi Speciale Luceafărul Neamț*	Aleea Ulmilor nr.24
6.	*Asociația Forța Tinerilor Fortin*	aleea Ulmilor, nr. 37, bl. A0, ap. 28
7.	*Asociaţia Naţională a Surzilor din România - Filiala Surzilor Neamţ*	str. Privighetorii nr.14
8.	*Asociaţia Nevăzătorilor din România Filiala Județeană Neamț*	str. Maratei, nr. 12, bl. S9, sc. B, ap. 9
9.	*Asociația pentru Prevenirea și Combaterea Consumului de Droguri și a Violenței în Familie Aquila*	str. Dimitrie Leonida, bl. 101 B, sc. A, parter
10.	*Asociația Province*	str. Nicu Albu, nr. 13
11.	*Asociația Recunoștință, Adevăr, Dăruire și Alinare - R.A.D.A*	Bd. Dacia nr. 22, bl. B12, sc. E, ap. 246
12.	*Asociația Riana pentru Dezvoltarea Vieții si Sprijin Familial*	bd. Dacia, nr. 13, bl. A1, sc. A, ap. 35
13.	*Asociația Umanitară Anima Piatra Neamț*	str. Dărmănești, nr. 107 bis
14.	*Asociația Umanitară Codrin - Ocrotiți Copiii ce vor Ramâne doar Copii*	str. Verii, nr. 73
15.	*Asociația Umanitară Cornelius*	bd. Gen. Nicolae Dăscălescu, nr. 490
16.	*Comunitatea Penticostală - Serviciul de Asistență Socială*	str. Lotrului, nr. 5
17.	*Direcția de Asistenţă Socială a Municipiului Piatra Neamț*	str. Ștefan cel Mare, nr.5
18.	*Direcţia Generală de Asistenţă Socială şi Protecţia Copilului Neamţ*	str. Alexandru cel Bun nr.11
19.	*Fundația Barbara Langellotti*	str. Izvoare, nr. 4
20.	*Fundaţia Copiii Noștri*	str. Ștefan cel Mare nr.21
21.	*Fundația Dakini Divine*	str. Apusului, nr. 26 A
22.	*Fundaţia de Îngrijiri Comunitare Piatra Neamţ*	str. Ştefan cel Mare nr.23
23.	*Fundaţia Haven - Speranţa Tuturor*	str. Muzeelor nr.11
24.	*Fundația Împreună Pentru Solidaritate Socială*	str. Mihail Sadoveanu, nr. 23
25.	*Fundația Solidaritate și Speranță - Filiala Piatra Neamț*	str. Petru Rareș, nr. 13

26.	*Fundația Umanitară Columna*	str. Mihai Viteazu, nr. 32
27.	*Fundaţia Umanitară Pro Carit*	str. Durăului nr.22
28.	*Fundația Univers Plus*	str. Orhei, nr.7, bl. T2, sc. B, ap. 76, et. 7-8
29.	*Fundaţia Vincenzina Cusmano*	str. 1 Decembrie 1918 nr. 3 Bis
30.	*Fundaţia W.K.M.S. - Să-i Ajutăm Iubindu-i*	str. Gavril Galinescu nr. 4
31.	*Organizaţia Salvaţi Copiii - Filiala Neamţ*	str.Decebal nr.60
32.	*Protopopiatul Piatra Neamț - Biroul de Asistență Socială*	str. Petru Rareş nr.13
33.	*S.C. Simaco Residence S.R.L.*	str. Vasile Conta, bl. O11, sc. A, ap. 2

Tab. 5.7. Serviciile sociale din judeţul Neamț şi municipiul Piatra Neamţ, acreditate în baza Legii 197/2012 (la data de 09.05.2018):

Nr. crt	Denumire Furnizor	Denumire serviciu social	Cod serviciu social	Tip serviciu social	Adresa serviciu social	Capacitate
1.	*Asociaţia Acoperământul Maicii Domnului*	*Centrul rezidențial pentru persoane vârstnice Sfântul Pantelimon*	8730 CR-V-I	Centre rezidenţiale de îngrijire şi asistenţă pentru persoane vârstnice	str. Cetatea Neamțului, nr. 182 B	25
2.	*Agenția Națională Antidrog*	*Centrul de prevenire, evaluare și consiliere antidrog Neamț*	8899 CZ-AD-I	Centre de zi pentru persoane toxico-dependente pentru persoane cu diferite adicții: droguri, alcool, alte substanțe toxice, etc	B-dul Traian nr 165	24
3.	*Asociaţia de Sprijin a Persoanelor cu Nevoi Speciale Luceafărul Neamţ*	*Centrul de zi pentru recuperare prin terapie ocupațională pentru persoane cu dizabilități*	8899 CZ-D-II	Centre de zi pentru persoane adulte cu dizabilitati	str. Ion Ionescu de la Brad, nr. 13	12
4.	*Comunitatea Penticostală - Serviciul de Asistență Socială*	*Centrul Social de Zi Samariteanul*	8891 CZ-C-II	Centre de zi pentru copii: copii în familie, copii separaţi sau în risc de separare de părinți	Str.Lotrului, nr.6-8	60
5.	*Direcția de Asistență Socială a Municipiului Piatra Neamț*	*Centrul de zi Castani*	8891 CZ-C-II	Centre de zi pentru copii: copii în familie, copii separaţi sau în risc de separare de părinți	str. Castani, nr. 7	25

6.	*Direcția de Asistență Socială a Municipiului Piatra Neamț*	*Centrul de servicii specializate pentru copii*	8891 CZ-C-II	Centre de zi pentru copii: copii în familie, copii separaţi sau în risc de separare de părinți	str. Gavril Galinescu, nr. 11	68
7.	*Direcția de Asistență Socială a Municipiului Piatra Neamț*	*Centrul social Împreună*	8790 CR-II	Centre rezidenţiale pentru tineri în dificultate	str. Gavril Galinescu, nr. 46	52
8.	*Direcția de Asistență Socială a Municipiului Piatra Neamț*	*Centrul social Pietricica*	8730 CR-V-I	Centre rezidenţiale de îngrijire şi asistenţă pentru persoane vârstnice	str. Cetatea Neamțului, nr. 34	98
9.	*Direcţia de Asistenţă Socială a Municipiului Piatra Neamţ*	*Cantină socială*	8899 CPDH-I	Centre de preparare şi distribuire a hranei pentru persoane în risc de sărăcie	str. Cetatea Neamțului, nr. 34	200
10.	*Direcţia de Asistenţă Socială a Municipiului Piatra Neamţ*	*Îngrijiri la domiciliu pentru persoanele vârstnice*	8810 ID-I	Servicii de îngrijire la domiciliu pentru persoane vârstnice, persoane cu dizabilităţi, persoane aflate în situaţie de dependenţă	str. Dimitrie Ernici, nr. 3	50
11.	*Direcția de Asistență Socială a Municipiului Piatra Neamț*	*Adăpost de noapte*	8790 CR-PFA-II	Centre rezidenţiale de îngrijire şi asistenţă pentru persoanele fără adăpost	str. Izvoare, nr. 151	40
12.	*Direcţia Generală de Asistenţă Socială şi Protecţia Copilului Neamţ*	*Asistenți maternali profesioniști*	8790 SF-C	Centre rezidenţiale pentru copii în sistemul de protecție special	str. Alexandru cel Bun, nr. 11	
13.	*Direcţia Generală de Asistenţă Socială şi Protecţia Copilului Neamţ*	*Serviciul rezidențial pentru copilul cu dizabilități*	8790 CR-C-I	Centre rezidenţiale pentru copii în sistemul de protecție special	str. Valea Albă, nr. 35	
14.	*Direcţia Generală de Asistenţă Socială şi Protecţia Copilului Neamţ*	*Serviciul de protecție de tip rezidențial Casa Călin din cadrul Complexului de servicii Elena Doamna Piatra Neamț*	8790 CR-C-I	Centre rezidenţiale pentru copii în sistemul de protecție special	str. 1 Decembrie 1918, nr. 68	45

15.	*Direcţia Generală de Asistenţă Socială şi Protecţia Copilului Neamţ*	*Serviciul de protecție de tip rezidențial Casa Smărăndița din cadrul Complexului de servicii Elena Doamna Piatra Neamț*	8790 CR-C-I	Centre rezidenţiale pentru copii în sistemul de protecție special	str. 1 Decembrie 1918, nr. 68	45
16.	*Direcţia Generală de Asistenţă Socială şi Protecţia Copilului Neamţ*	*Centrul de primire a copilului în regim de urgență din cadrul Complexului de servicii Elena Doamna Piatra Neamț*	8790 CR-C-II	Centre rezidenţiale pentru copii în sistemul de protecție special	str. 1 Decembrie 1918, nr. 68	12
17.	*Direcţia Generală de Asistenţă Socială şi Protecţia Copilului Neamţ*	*Serviciul de protecție tip rezidențial Casa Floare de colț din cadrul Complexului de servicii Ion Creangă Piatra Neamț*	8790 CR-C-I	Centre rezidenţiale pentru copii în sistemul de protecție special	str. 1 Decembrie 1918, nr. 68	36
18.	*Direcţia Generală de Asistenţă Socială şi Protecţia Copilului Neamţ*	*Serviciul de protecție tip rezidențial Casa Traian din cadrul Complexului de servicii Ion Creangă Piatra Neamț*	8790 CR-C-I	Centre rezidenţiale pentru copii în sistemul de protecție special	str. 1 Decembrie 1918, nr. 68	36
19.	*Direcţia Generală de Asistenţă Socială şi Protecţia Copilului Neamţ*	*Serviciul de protecție tip rezidențial Casa Decebal din cadrul Complexului de servicii Ion Creangă Piatra Neamț*	8790 CR-C-I	Centre rezidenţiale pentru copii în sistemul de protecție special	str. 1 Decembrie 1918, nr. 68	15
20.	*Direcţia Generală de Asistenţă Socială şi Protecţia Copilului Neamţ*	*Centrul de primire a copilului în regim de urgență din cadrul Complexului de servicii Ion Creangă Piatra Neamț*	8790 CR-C-II	Centre rezidenţiale pentru copii în sistemul de protecție special	str. 1 Decembrie 1918, nr. 68	12

21.	*Direcţia Generală de Asistenţă Socială şi Protecţia Copilului Neamţ*	*Centrul de zi din cadrul Complexului de servicii de zi Piatra Neamţ*	8891 CZ-C-II	Centre de zi pentru copii: copii în familie, copii separaţi sau în risc de separare de părinți	str. 1 Decembrie 1918, nr. 68	25
22.	*Direcţia Generală de Asistenţă Socială şi Protecţia Copilului Neamţ*	*Centrul de pregătire și sprijin a reintegrării și integrării copilului în familie din cadrul Complexului de servicii de zi Piatra Neamţ*	8891 CZ-C-IV	Centre de zi pentru copii: copii în familie, copii separaţi sau în risc de separare de părinți	str. 1 Decembrie 1918, nr. 68	
23.	*Fundaţia Copiii Noștri*	*Centrul rezidențial de tip familial*	8790 CR-C-I	Centre rezidenţiale pentru copii în sistemul de protecție special	str. Nufărului, nr. 10	10
24.	*Fundaţia de Îngrijiri Comunitare Piatra Neamţ*	*Unitate de îngrijiri la domiciliu*	8810 ID-I	Servicii de îngrijire la domiciliu pentru persoane vârstnice, persoane cu dizabilităţi, persoane aflate în situaţie de dependenţă	str. Ştefan cel Mare nr.23	12
25.	*Fundaţia Haven - Speranţa Tuturor*	*Centrul de zi pentru copii cu dizabilități Silvia*	8891 CZ-C-III	Centre de zi pentru copii: copii în familie, copii separaţi sau în risc de separare de părinți	str. Muzeelor nr.11	17
26.	*Fundaţia Haven - Speranţa Tuturor*	*Îngrijiri la domiciliu pentru persoane vârstnice*	8810 ID-I	Servicii de îngrijire la domiciliu pentru persoane vârstnice, persoane cu dizabilităţi, persoane aflate în situaţie de dependenţă	str. Muzeelor nr.11	4
27.	*Fundaţia Vincenzina Cusmano*	*Cantină socială*	8899 CPDH-I	Centre de preparare şi distribuire a hranei pentru persoane în risc de sărăcie	Str. 1 Decembrie 1918 nr. 36 bis	60
28.	*Fundaţia W.K.M.S. - Să-i Ajutăm Iubindu-i*	*Centrul de plasament de tip familial casa Sfănta Maria*	8790 CR-C-I	Centre rezidenţiale pentru copii în sistemul de protecție special	str. Zambilelor , nr. 28	54
29.	*Fundaţia W.K.M.S. - Să-i Ajutăm Iubindu-i*	*Cantina socială Sf. Rafaelo*	8899 CPDH-I	Centre de preparare şi distribuire a hranei pentru persoane în risc de	str. Zambilelor , nr. 28	100

				sărăcie		
30.	*Fundaţia W.K.M.S. - Să-i Ajutăm Iubindu-i*	*Centrul de plasament de tip familial casa Sfănta Tereza*	8790 CR-C-I	Centre rezidenţiale pentru copii în sistemul de protec. special	str. Zambilelor , nr. 28	6
31.	*Organizaţia Salvaţi Copiii - Filiala Neamţ*	*Centrul de tip şcoala după şcoală " Creştem împreună"*	8891 CZ-C-II	Centre de zi pentru copii: copii în familie, copii separaţi sau în risc de separare de părinţi	Str.1 Decembrie 1918,nr.68	20
32.	*Protopopiatul Piatra Neamț - Biroul de Asistență Socială*	*Centrul de suport pentru situații de urgență și criză Diaconia*	8899 CZ-PN-II	Centre de zi pentru asistenţă şi suport pentru alte persoane aflate în situaţii de nevoie	str. Petru Rareş, nr. 13	10

În ceea ce privește opinia populației referitoare la diferite aspecte legate de serviciile sociale, acestea sunt evidențiate în graficele următoare:

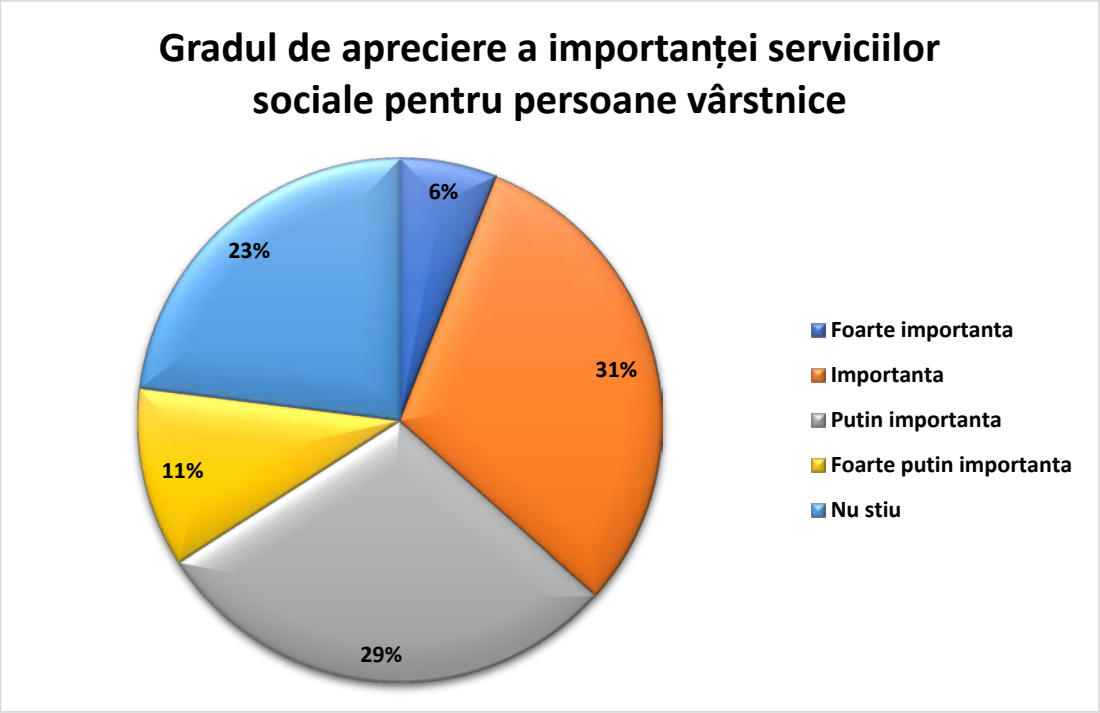

Fig. 5.37. Gradul de apreciere a importanței serviciilor sociale pentru persoane vârstnice

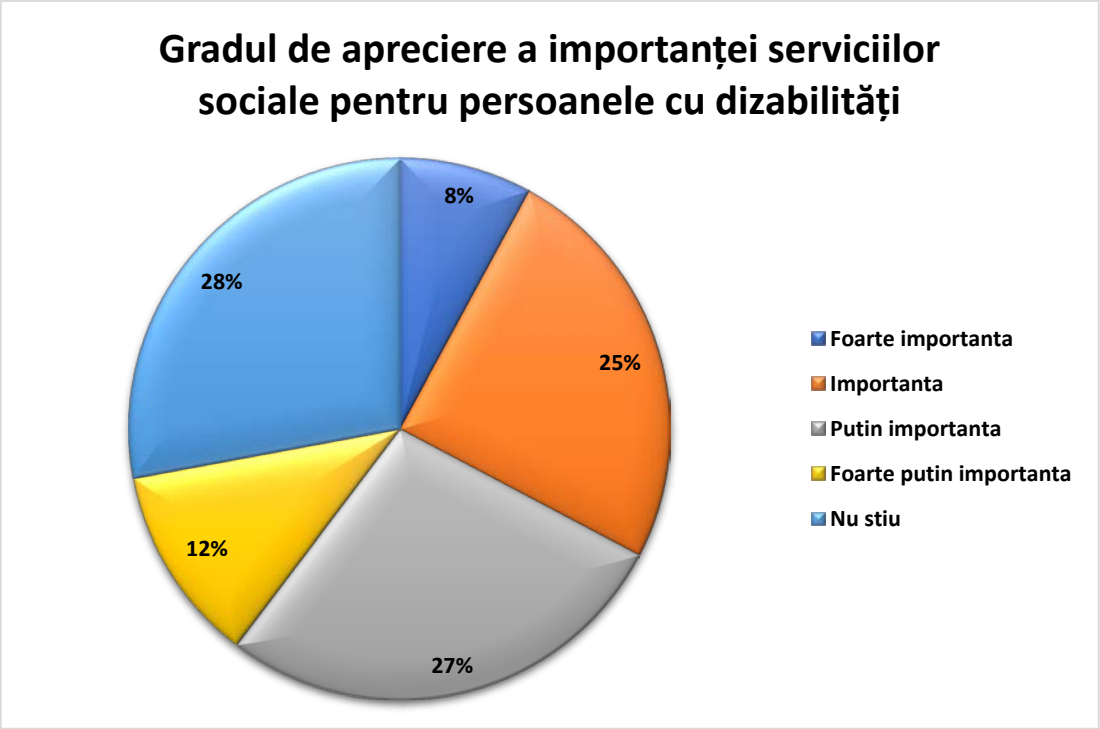

Fig. 5.38. Gradul de apreciere a importanței serviciilor sociale pentru persoane cu dizabilități

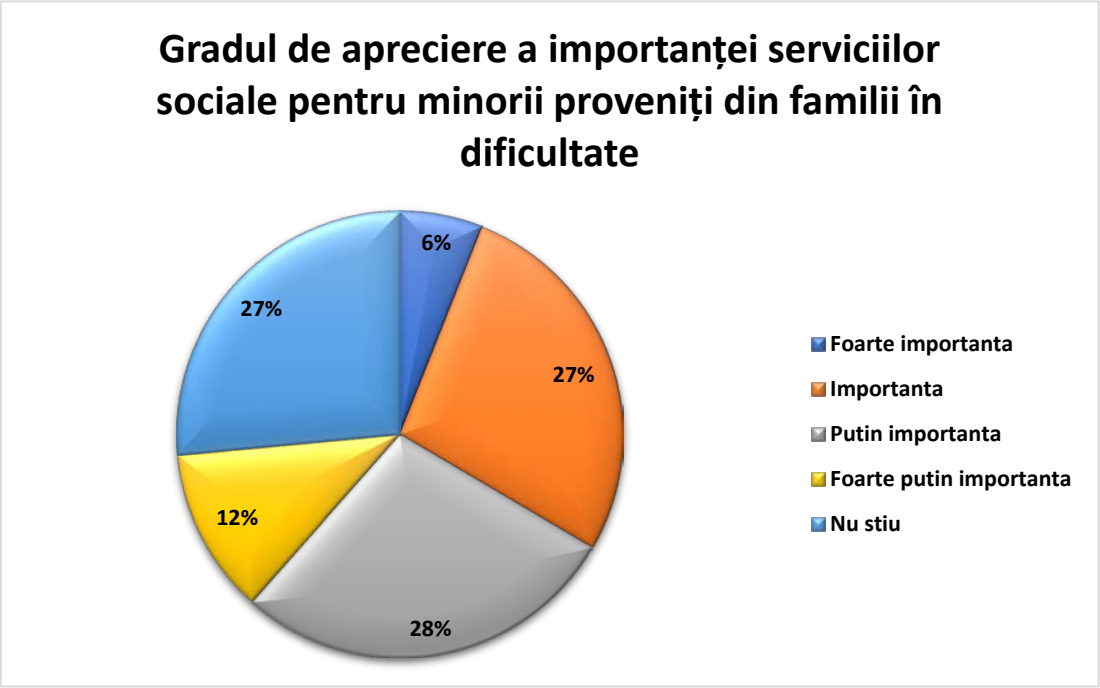

Fig. 5.39. Gradul de apreciere a importanței serviciilor sociale pentru persoane minorii proveniți din familii în dificultate

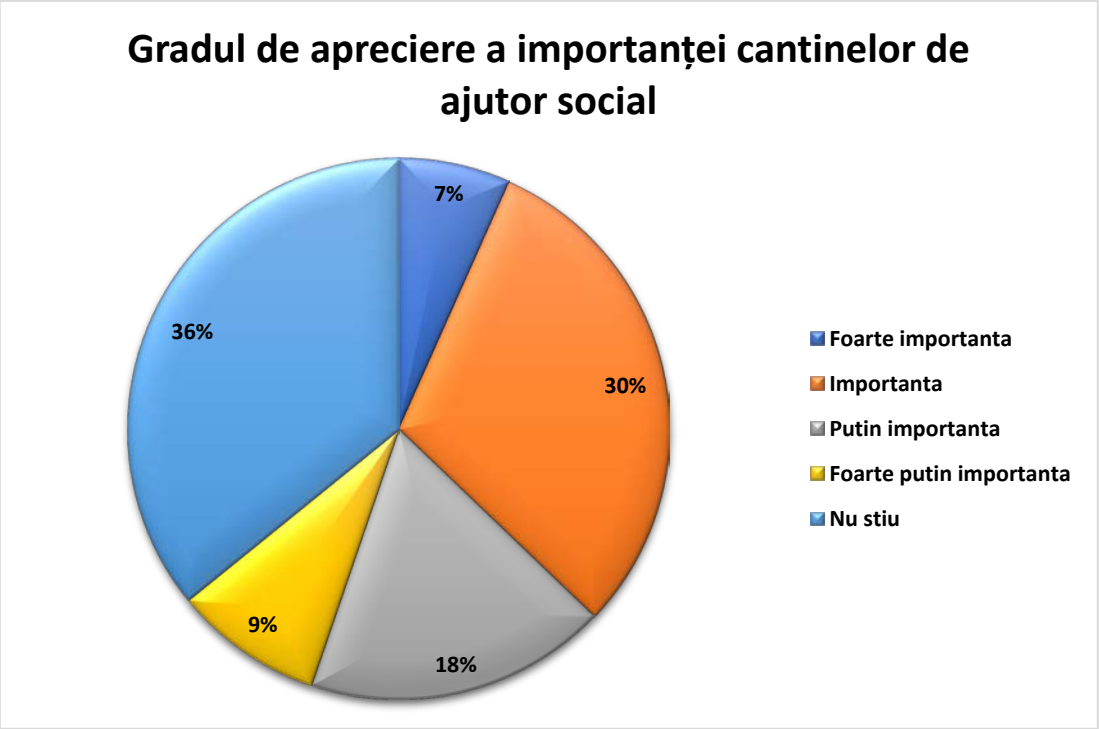

Fig. 5.40. Gradul de apreciere a importanței cantinelor de ajutor social

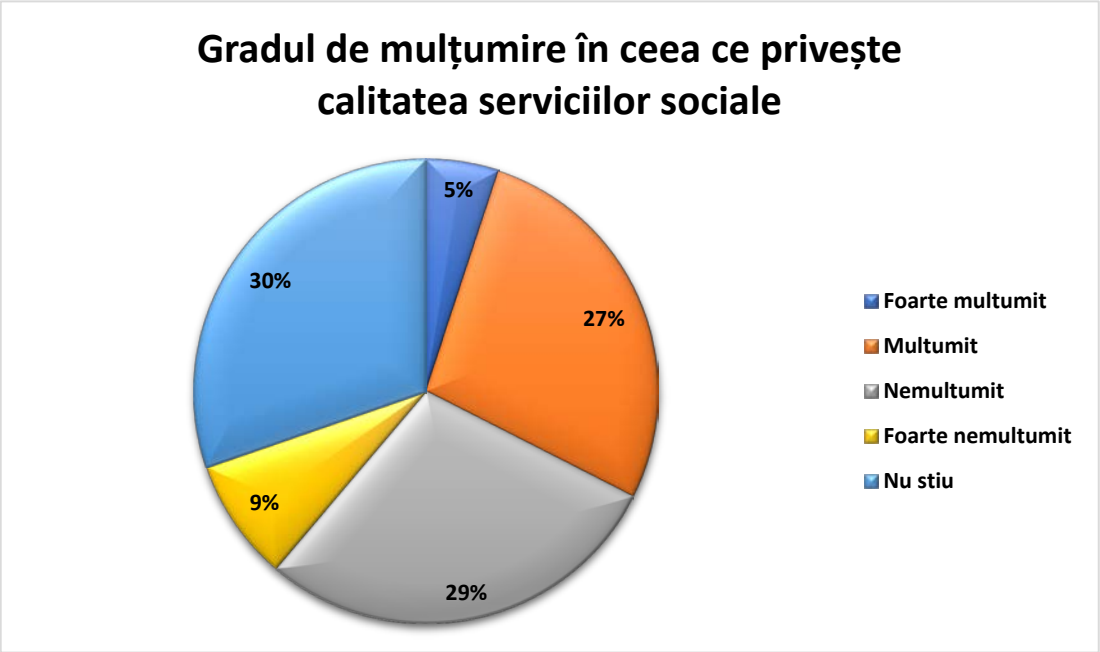

Fig. 5.41. Gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea serviciilor sociale din municipiu

Analizând comparativ răspunsurile primite, se constată un procent foarte mare de persoane care nu și-au exprimat opinia, în raport cu alte teme ale chestionarului, ceea ce denotă o lipsă de cunoaștere sau de interes față de subiect.

5.3.4. Zone urbane marginalizate - Comunități dezavantajate

Un indicator important care reflectă nivelul de trai este **rata deprivării materiale severe,** care reprezintă ponderea în total populație a persoanelor în stare de deprivare materială severă, adică a persoanelor în vârstă de 18 ani şi peste care, datorită lipsei resurselor financiare, nu îşi pot permite cel puțin patru dintre următoarele situații:

- achitarea la timp, fără restanţe, a unor utilităţi si a altor obligații curente;
- plata unei vacante de o săptămână pe an, departe de casă;
- consumul de carne, pui, peste (sau alt echivalent de proteina) cel puțin o data la două zile;
- posibilitatea de a face faţă, cu resursele proprii, unor cheltuieli neprevăzute (echivalente cu 1/12 din valoarea pragului național de sărăcie)
- deținerea unui telefon fix sau mobil;
- deținerea unui televizor color;
- deținerea unei mașini de spălat;
- deținerea unui autoturism personal;
- asigurarea plații unei încălziri adecvate a locuinței.

Cu o valoare de 17,9% a ratei deprivării materiale severe, în anul 2019, *Regiunea Nord - Est* se află pe locul III - după Regiunea Sud-Muntenia și Regiunea Sud-Est - între Regiunile de Dezvoltare ale ţării, cu 3,4 puncte procentuale peste media naţională.

Tabel 5.12. Rata deprivării materiale severe în anul 2019

Nr. crt.	Macroregiuni și regiuni de dezvoltare	Rata deprivării materiale severe (%)
1.	**ROMÂNIA**	14,5
2.	**Regiunea NORD-VEST**	9
3.	**Regiunea CENTRU**	9,2
4.	**Regiunea NORD-EST**	17,9
5.	**Regiunea SUD-EST**	20,7
6.	**Regiunea SUD-MUNTENIA**	21,7
7.	**Regiunea BUCURESTI - ILFOV**	11,2
8.	**Regiunea SUD-VEST OLTENIA**	14,9
9.	**Regiunea VEST**	7,4

Evoluţia indicatorului în perioada 2010-2019 este fluctuantă, pe ansamblul înregistrându-se o scădere de la 38,4% în anul 2010, la 17,9% în 2019.

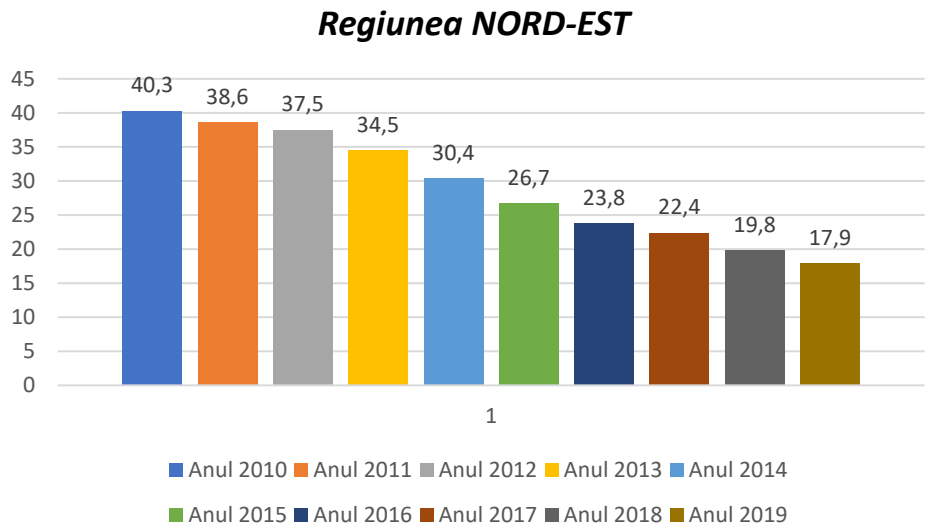

Fig. 5.42. Evoluția ratei deprivării materiale severe în Regiunea Nord-Est în perioada 2010-2019 [1]

Un alt indicator relevant pentru nivelul de trai este **rata riscului de sărăcie sau excluziune socială** (**AROPE**).

AROPE este un indicator compozit adoptat la nivelul Uniunii Europene in cadrul Programului Europa 2020, de promovare a incluziunii sociale şi reducere a sărăciei, reprezentând ponderea în total populație a persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială. Persoanele care fac obiectul indicatorului AROPE sunt cele aflate în cel puțin una din următoarele situații:

- *au venituri disponibile inferioare pragului de sărăcie;*
- *sunt în stare de deprivare materială severă;*
- *trăiesc într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii.*

La acest indicator *Regiunea Nord – Est* se situează pe locul I între regiunile României, cu o valoare de 47,1% în anul 2019, valoare cu peste 15,9 puncte procentuale faţă de media naţională.

[1] *Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE*

Tabel 5.13. Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială în anul 2019 [1]

Nr. crt.	Macroregiuni și regiuni de dezvoltare	Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (%)
1.	**ROMÂNIA**	31,2
2.	**Regiunea NORD-VEST**	19,3
3.	**Regiunea CENTRU**	24,4
4.	**Regiunea NORD-EST**	47,1
5.	**Regiunea SUD-EST**	40,1
6.	**Regiunea SUD-MUNTENIA**	36,5
7.	**Regiunea BUCURESTI - ILFOV**	14
8.	**Regiunea SUD-VEST OLTENIA**	38,9
9.	**Regiunea VEST**	21,9

După cum se poate observa în figura de mai jos, evoluţia indicatorului în perioada 2010 - 2019, pentru *Regiunea Nord – Est,* arată faptul că au fost înregistrate îmbunătăţiri semnificative până în anul 2017, după care a înregistrat o tendinţă de creștere continuă până în prezent a ratei de excluziune socială.

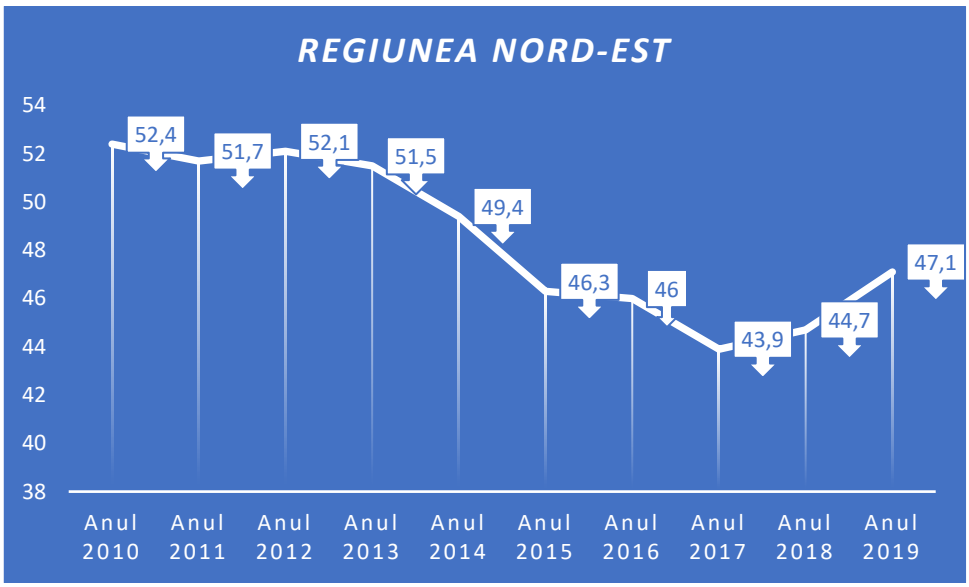

Fig. 5.43. Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE) în Regiunea Nord-Est în perioada 2010-2019 [1]

[1] *Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE*

Marginalizarea urbană se manifestă prin concentrarea spațială a populației deprivate în comunități situate în anumite zone din interiorul așezărilor urbane. Pentru analiza acestui fenomen, Banca Mondială a realizat un studiu în care analiza a fost realizată la un nivel teritorial redus (sectoare de recensământ), și nu la nivel de unitate administrativă.

Dimensiunile care au fost folosite pentru definirea tipurilor de zone dezavantajate și implicit marginalizate sunt:

- *capitalul uman* (educație, sănătate, aspecte demografice)
- *ocupare*
- *calitatea locuirii*.

Pentru fiecare dintre aceste dimensiuni a fost asociat un set de indicatori fiind utilizate date de la *Recensamantul populatiei si locuintelor din 2011*.

La nivel urban național, 3,2% din populația urbană, 2,6% dintre gospodăriile din urban și 2,5% dintre locuințele din urban se află în zone (sectoare de recensământ) marginalizate. Se înregistrează disparități interregionale: proporția populației rezidente aflată în zonele dezavantajate urbane variază între un maxim de 40,4% în Nord-Est și un minim de 21% în București-Ilfov. Mai mult, ponderea populației din zonele urbane marginalizate din Nord-Est (4,3%) este de aproape 4 ori mai mare față de cea din Bucuresti-Ilfov, nivelul înregistrat fiind și cel mai mare dintre toate regiunile României.

Dintre cele trei dimensiuni luate în calcul în aprecierea zonelor dezavantajate, în regiune, procentul cel mai ridicat figurează în dreptul capitalului uman – 14,8% din totalul populației din zonele urbane, urmat de ocupare cu 12,5% și în mai mică masură pe locuire cu 5,7%.

În Regiunea Nord-Est, 40,38% (820 mii) din totalul populației urbane locuia in zone dezavantajate, din care: 5,66% (78 mii) în zone dezavantajate pe locuire, 12,51% (172 mii) în zone dezavantajate pe ocupare, 14,77% (203 mii) în zone dezavantajate pe capital uman, 4,29% (59 mii) în zone marginalizate și 3,15% în alte zone. Cele mai mari procente de populația urbană aflată în zone dezavantajate se regăsesc în județele Botoșani (56% din populație) și Suceava (48,2% din populație). În județul Iași sunt cele mai multe persoane dezavantajate în ceea ce priveste locuirea - 10,98% din populație (39 mii locuitori). În județul Botoșani sunt cele mai multe persoane dezavantajate atât în ceea ce priveste ocuparea - 26,4% din

[1] *Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE*

populație (44 mii locuitori), cât și în ceea ce privește capitalul uman - 23,4% din populație (61 mii locuitori) [1].

La nivel județean, analizând situația zonelor marginalizate, se constată că din punct de vedere procentual județul Botoșani are cel mai ridicat nivel 6% (aprox. 10 mii persoane), însă din punct de vedere absolut județele Suceava și Iași au fiecare cel mai mare numar de locuitori în acest tip de zonă, cu aprox. 13 mii de persoane. Analizând situația la nivel urban, discrepanțele sunt foarte mari, de la un minim de 16,8% din populație în zone dezavantajate în Piatra Neamț, la 100% din populație în zone dezavantajate în Ștefănești, Vicovu de Sus și Roznov. De altfel, se observă că toate orașele din regiune (exceptând Gura Humorului) și două municipii (Dorohoi și Moinești) au peste 50% din populație în zone dezavantajate.

În privința zonelor marginalizate, există în regiune 14 localități urbane în care ponderea populației marginalizate depășește nivelul de 10%, în unele cazuri depășind 30%. Conform rezultatelor studiului, cele mai răspândite subtipuri de zone marginalizate sunt zonele de tip ghetou cu blocuri și locuințe sociale modernizate și cele de tip mahala cu case.

Conform ***Atlasului zonelor urbane marginalizate din România***, instrument foarte util pentru definirea, identificarea și/sau validarea zonelor marginalizate și defavorizate la nivel de UAT (utilizând datele de la RPL 2011), **în municipiul Piatra Neamț, 16,81% din populația stabilă trăia în zone dezavantajate (6,37% pe capital uman, 6,07% pe ocupare și 1,59% pe locuire, 0,74% populație în zone cu instituții sau sub 50 de locuitori) sau marginalizate (2,04%).**

[1] Sursa: Informatiile sunt prelucrate/preluate din studiul „*Elaborarea strategiilor de integrare a comunitatilor urbane marginalizate. Atlasul zonelor urbane marginalizate din Romania*” Banca Mondiala, 2016

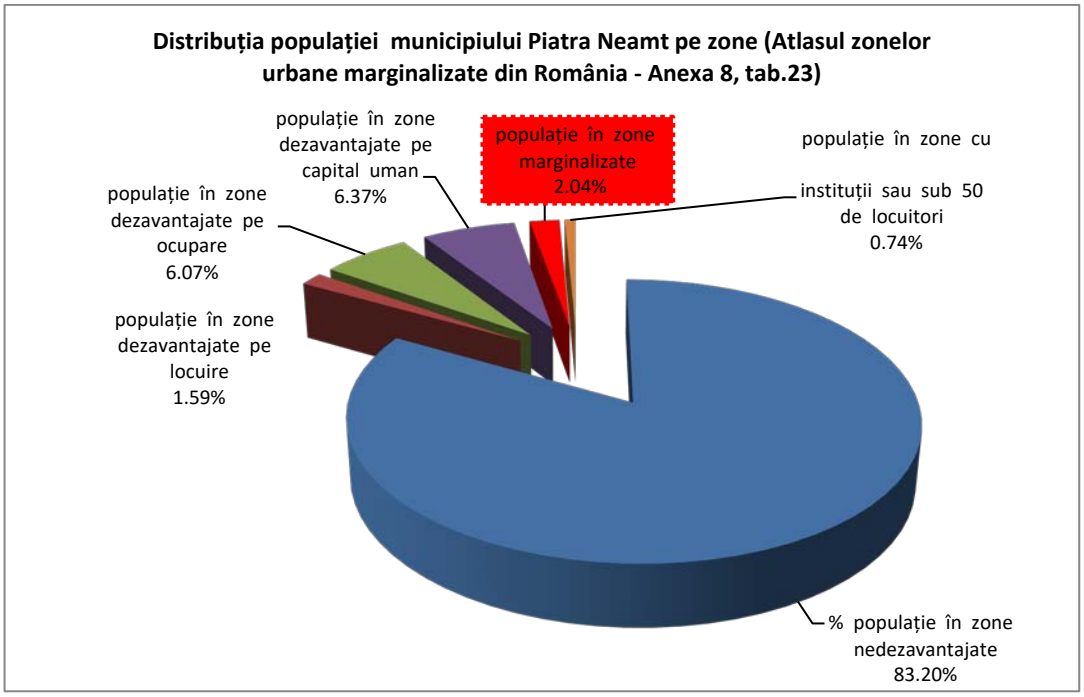

Fig. 5.44. Distribuția populației Municipiului Piatra Neamț pe zone[1]

În septembrie 2018, *Consiliul Local al Municipiului Piatra Neamț* a aprobat prin HCL nr.273 din 27.09.2018 „***Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2018-2023***".

În cadrul documentului strategic este identificat profilul grupurilor vulnerabile la nivelul Municipiului Piatra Neamț, evidențiat în tabelul următor.

Tab. 5.8. Principalele grupuri vulnerabile din municipiul Piatra Neamţ şi profilul acestora[2]

Grupuri sărace şi vulnerabile	Principalele sub-grupuri	Profilul dominant al grupului ţintă	Total estimat
1. Persoane vârstnice singure sau dependente	**Persoane vârstnice care locuiesc singure şi/sau cu dependenţe complexe**	Persoane vârstnice care locuiesc singure şi/sau cu dependenţe complexe, necesită servicii sociale de bază, sau servicii sociale specializate. Diferenţa ar fi că primele au caracter de prevenire şi limitare a unor situaţii de dificultate sau vulnerabilitate, în timp ce serviciile sociale specializate au ca scop menţinerea, refacerea sau dezvoltarea capacităţilor individuale pentru depăşirea unei situaţii de nevoie socială. De cele mai multe ori, persoanele de vârsta a treia indiferent de starea în care se află primesc servicii sociale de bază în timp ce	562 persoane la nivel de municipiu. În zonele urbane marginalizate și defavorizate au fost identificate un număr de 160 persoane vârstnice (peste 65 ani). Dintre acestea 76 locuiau singure în

[1] Sursă: Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2018-2023
[2] Sursă: Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2018-2023

		nevoile acestora sunt mult mai complexe. Astfel, serviciile solicitate la nivelul municipiului sunt: serviciile de îngrijire socio-medicalăcare se desfăşoară în sistem social şi medical integrat şi au ca scop menţinerea autonomiei persoanei precum şi prevenirea agravării situaţiei de dependenţă.	gospodărie și 10 aveau certificat de handicap.
	Persoane vârstnice sărace, mai ales cele cu membri de familie în întreţinere şi persoane vârstnice singure	Conform datelor desprinse din cercetare opinia ar fi că practica actuală se focalizează pe nivelul prestaţiilor sociale (pensii, ajutoare, idemnizaţii etc.) asigurate pensionarilor şi prea puţin pe serviciile destinate vârstnicilor aflaţi în dificultate. O parte semnificativă dintre bătrâni sunt fără aparţinători ceea ce, în condiţiile lipsei reţelelor de suport (familie, rude, prieteni) şi a serviciilor de îngrijire la domiciliu, forţează opţiunea instituţionalizării. Există şi cazul abandonului bărânului de către copiii care la rândul lor au copii de care trebuie să aibă grijă şi nu-şi pot împărţi energia între părintele neputincios şi propriul/proprii copii.	Nu există date la nivel de municipiu 160 persoane identificate in zonele urbane marginalizate si defavorizate
2. Persoane cu dizabilităţi	**Persoane cu dizabilităţi, inclusiv persoane invalide, în special cei cu dependenţe complexe**	Pe termen lung, lipsa serviciilor specializate reduce şansa persoanelor cu dizabilități de a fi recuperaţi pentru societate şi pentru o viaţă independentă. De asemenea, trebuiesc înteţite eforturile de educare a populaţiei cu privire la drepturile persoanelor cu dizabilităţi, lipsa de vizibilitate a acestor oameni în comunităţile lor alimentează atitudinile de discriminare şi marginalizare care se răsfrâng şi asupra familiei. Întegrarea şcolară a copiilor cu dizabilităţi rămâne în continuare o provocare. Aici intervine psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale(CES) care consideră cu CES următoarele persoane: copii cu dizabilităţi mentale/intelectuale, tulburări de învăţare şi dificultăţi cognitive, copii cu dificultăţi de vedere, copii cu dizabilităţi de auz, copii cu dizabilităţi fizice-locomotoare, copii cu tulburări de comportament şi care pune la dispoziţia specialiştilor seturile de măsuri necesare integrării, includerii şi incluziunii acestor copii în şcoală şi în societate. În consecinţă, se impune investirea în centre de zi şi de recuperare, organizare de ateliere protejate pentru tinerii şi adulţii cu dizabilităţi care nu-şi pot găsi un loc de muncă.	1.747
	Persoane infectate HIV sau	Conform legii, persoanele infectate HIV sau diagnosticate cu SIDA trebuie să	98

	diagnosticate cu SIDA	beneficieze de tratament gratuit antiretroviral. În urma prezentei cercetări, la nivelul municipiului, mai bine de 60% dintre persoanele seropozitive au dificultăţi în a accesa tratamentul în mod constant.	
3. Copii şi familii aflați în situație de risc	**Copii abandonaţi în unităţile medicale**	Ponderea copiilor abandonaţi născuţi cu greutate mică la naştere (34%) a fost de patru ori mai mare decât in populatia generala (copiii nou-nascuti in Romania – 8,5%). Participanţii la focus grupuri au subliniat că mamele care îşi abandonează copiii sunt mame tinere, necăsătorite, care sunt respinse de către familie. Acestea trebuie sprijinite să preia noile responsabilităţi şi să beneficieze de servicii de suport comunitar. Mamele care nu au o locuinţă sau trăiesc în condiţii improprii, care au decis să-şi lase copiii în spitalele de pediatrie, nu sunt conştiente de consecinţele grave ale spitalizării şi a separării de familie pe termen lung. În aceste cazuri recomandările specialiştilor vizează utilizarea unui sistem de monitorizare şi raportare sistematică şi unitară a situaţiei copiilor abandonaţi, utilizarea serviciilor de bază pentru copil şi familie, integrarea acestora în Centre maternale.	40 copii abandonați, în anul 2016, 15 copii abandonați în anul 2017.
	Copii care trăiesc în centre de plasament	Copii care ajung în centre sunt copii abandonaţi, copii proveniţi din familii monoparentale, copii cu unul sau ambii părinţi afectaţi de boli cronice, copii cu unul sau ambii părinţi decedaţi, copii care provin din familii foarte sărace. În prima etapă de instituţionalizare, de cele mai multe ori copii nu deţin cunoştinţe despre aparteneţa la un mediu familial sănătos.	478 copii în servicii rezidenţiale publice, 95 copii în servicii rezidenţiale private
	Copii săraci, mai ales cei din familii cu mulţi copii sau din familii monoparentale	Conform datelor furnizate în cadrul Strategiei naționale privind incluziunea socială şi reducerea sărăciei (2014-2020), din 2008 până în 2012, sărăcia în rândul copiilor a fost mai mare cu 10% decât rata totală naţională a sărăciei. Un procent de 17% dintre copiii din localităţile urbane trăiesc în sărărcie.	2.100 copii (din care in ZUM-uri: 507 copii)
	Copii cu părinţi plecaţi la muncă în străinătate, mai ales cei cu ambii părinţi în străinătate şi cei care se confruntă cu separarea pe termen lung de părinţii lor	Pentru copiii expuşi fenomenului trebuiesc create servicii specializate, capabile să ofere sprijin copilului dar şi consiliere părintelui care alege să lucreze în străinătate pentru a înţelege care sunt efectele separării şi a putea alege plecarea în cunoştinţă de cauză. Totodată, aceste servicii de consiliere ar putea să informeze părintele cu privire la drepturile copilului său atunci când el lucrează în străinătate.	1.507

	Victime ale violenţei domestice	Faţă de celelalte categorii vulnerabile, copiii şi femeile victime ale violenţei intrafamiliale, prezintă câteva aspecte particulare. În structura fenomenului există victima, agresorul, familia şi societatea. Violenţa în familie îmbracă mai multe forme, printre cele mai cunoscute fiind cea fizică, psihică şi sexuală care afectează și persistă în rîndul copiilor şi femeilor din toate grupele de vârstă. Conform discuţiilor purtate în cadrul focus grupurilor, femeile au suferit violenţe din partea soțului/partenerului de viață. De violenţă au fost afectate şi femeile separate sau divorţate. Din păcate dezechilibrul financiar nu este de neglijat, pentru că de cele mai multe ori victimele părăsesc domiciliul conjugal şi ajung pe străzi sau în adăposturi de zi sau de noapte sau în centre de recuperare. La nivel de municipiu situaţia este cu atât mai stringentă cu cât nu există un centru dedicat femeilor şi copiilor violentaţi, aceştia apelând la reţeaua de suport şi la adăposturi. Pentru rezolvarea mai rapidă a cazurilor de violenţă asupra femeii, în ultimii ani au fost luate o serie de măsuri legislative care au dus la efecte pozitive (ex. emiterea ordinului de restricţie, recăpătarea domiciliului). Măsurile propuse pentru reabilitarea persoanelor victime ale violenţei domestice constau în: înfiinţarea de adăposturi sau centre pentru copiii şi femeile victime ale violenţei, furnizarea de programe complexe care să cuprindă dezvoltarea şi furnizarea programelor de consiliere psihologică, programe de formare profesională, inclusiv calificare şi recalificare, pentru creşterea şi dezvoltarea aptitudinilor şi calificărilor femeilor, inclusiv asistenţă antreprenorială.	348 sesizări si 362 victime in anul 2017.
	Mame minore	Majoritatea tinerelor care ajung să poarte o sarcină la vârste fragede provin în general din medii familiale unde părinţii sunt neatenţi, ocupaţi, stresaţi, nepăsători, nu discută deschis cu copilul, nu-i asigură un mediu normal în care acesta să crească, familii dezorganizate, familii monoparentale. Multe sarcini la vârste fragede apar şi pe fondul sărăciei, al ignoranţei şi a lipsei de informare. Mamele minore nu sunt pregătite din punct de vedere psihologic să facă faţă noului statut şi de aici rezultă un risc ridicat de abandon al copilului de către mamă. În general, într-o primă fază, familiile din care provin mamele minore nu acceptă situaţia, dar datele arată că, după o perioadă de şedere în centre, 80% din mamele minore s-au reîntors în sânul familiei.	10 persoane înregistrate la RPL2011, 6 persoane identificate in zone urbane marginalizate La nivelul județului Neamț, în anul 2017, erau înregistrate un număr de 139 de mame minore, din care, în municipiul Piatra Neamț erau 15 mame minore (10,7%). (sursa DGASPC Neamt)

	Persoane dependente de alcool, droguri şi alte substanţe nocive	Utilizarea alcoolului, a drogurilor şi a altor substanţe nocive a devenit tot mai frecventă în ultimii ani. Problemele generate de astfel de comportament sunt multiple, începând cu cele de sănătate, până la probleme de ordin social, familial etc.. Măsurile indicate de specialişti pentru prevenirea şi tratarea consumului de alcool, ţigări, droguri şi alte substanţe interzise sunt: Evaluarea corecta si rapida a situatiei in cazul abuzului de toxice, alcool, tutun sau droguri in copilarie sau adolescenta trebuie considerat ca o adevarata problema si trebuie luate anumite masuri inaintea aparitiei unui eventual abuz sau dependente care sunt mult mai greu de tratat. Profilaxia la varste cat mai mici(începînd cu vârsta de 9 ani) este extrem de utila, deoarece majoritatea adolescentilor incep consumul toxicelor la aceste varste şi este realizată de către medicul de familie.	2045 cazuri de alcoolemie in anul 2017
4. Persoane vulnerabile	**Persoane active sărace, mai ales muncitori subcalificaţi; lucrători pe cont propriu atât în agricultură, cât şi în alte domenii**	În România, este considerată a fi expusă riscului de sărăcie și excluziune socială orice persoană inclusă în cel puțin unul din următorii trei indicatori: a) Procentul de populaţie expusă riscului de sărăcie relative după transferuri sociale (AROP). b) Procentul de persoane care trăiesc în gospodării cu o intensitate a muncii foarte scăzută. c) Persoanele definite ca fiind afectate de deprivare materială severă (nu îşi pot permite unele articoleconsiderate de majoritatea oamenilor ca fiind de dorit sau chiar necesare pentru a duce un trai adecvat).	Nu exista date la nivel de municipiu sau județ. Datele se colectează la un nivel de reprezentativitate national prin lucrările ABF și ACAV, iar indicatorii se calculează la nivel național 477 persoane localizate în ZUM-uri.
	Tineri şomeri şi NEETs (persoane care „nu sunt nici angajate, nici cuprinse într-o formă de învăţământ sau instruire”)	Tinerii NEETs înregistrează la nivel național cea de-a doua rată a sărăciei ca mărime, fiind principalul grup afectat de criza economică. În cazul lor, rata sărăciei a crescut semnificativ în timp (cu 7 puncte procentuale în perioada 2008-2012). Această creştere este posibil să fi fost cauzată de vulnerabilitatea şi riscul crescut al tinerilor pe piaţa muncii în respectivii ani. Implementarea la nivel naţional a acestor programe în următoarea perioadă programatică se află în responsabilitatea ANOFM prin AJOFM-uri.	1.350 În zonele urbane marginalizate și defavorizate au fost identificate 165 persoane din categoria de vârstă 16-25 ani care nu aveau un loc de muncă pe piața formală a muncii și nu urmau nicio forma de învățământ. Dintre acestia, 88 aveau maxim

			8 clase.
	Persoane cu vârste între 50 şi 64 de ani care nu sunt încadrate profesional şi care sunt excluse din programele de asistenţă	Persoane cu vârste între 50 şi 64 de ani care nu sunt încadrate profesional şi care sunt excluse din programele de asistenţă reprezintă o subcategorie a forţei de muncă potenţiale adiţională. Persoanele se regăsesc într-una din următoarele situații: persoane casnice sau întreținute de alte persoane.	3.405 În zonele urbane marginalizate și defavorizate au fost identificate 68 de persoane, din care 59 erau persoane casnice.
	Tineri care părăsesc instituţiile de tip rezidenţial	Conform Eurostat-SILC, tinerii care părăsesc instituţiile de tip rezidenţial (18-24 ani) nu îşi pot permite cel puţin patru din următorii nouă itemi: 1) să-şi plătească chiria, ipoteca sau facturile de utilităţi; 2) s-şi asigure încălzirea corespunzătoare a locuinţei; 3) să facă faţă unor cheltuieli neaşteptate; 4) să mănânce carne sau proteine cu regularitate; 5) să plece în concediu; sau nu-şi permit să cumpere: 6) un televizor; 7) un frigider; 8) o maşină; 9) un telefon, ceea ce indică o rata a deprivării materiale severe. Tineri care părăsesc instituţiile de tip rezidenţial constituie un grup vulnerabil, drept pentru care, se recomandă măsuri speciale de integrare socială şi incluziune pe piaţa muncii a acestora.	60
	Persoane de etnie romă din gospodării fără un venit sustenabil și la risc de excluziune socială	În ultimii ani, persoanele de etnie romă, prezintă mai mult decât oricare alt grup vulnerabil, caracteristici specifice ale excluziunii sociale care afectează comunităţi întregi: lipsa unui loc de muncă, lipsa actelor de identitate, locuinţe precare sau insuficiente, lipsa accesului la servicii de sănătate, nefrecventarea sau abandonul precoce al instituţiilor educative de bază, şi, în consecinţă, blocarea accesului la formare profesională. Toate aceste aspecte trebuie asociate cu atitudinea negativă din partea restului populaţiei, atitudini alimentate şi de prezentarea tendenţioasă în mass-media.	660 persoane în zone defavorizate (442 identificate in ZUM)
	Persoane private de libertate sau în supravegherea serviciilor de probaţiune	Măsurile care trebuiesc luate pentru reabilitarea şi reinserţia acestor persoane în societate constau în introducerea lor în programe de formare profesională, de reconversie profesională, şi acolo unde este cazul în programe de tip a doua şansă pentru recuperarea învăţământului primar obligatoriu. Pentru aceste persoane serviciile de probaţiune furnizează serviciile	2000

		de reintegrare socială aşa cum sunt prevăzute în planul de supraveghere propus de judecător. Din nefericire, cu toate eforturile întreprinse, în lipsa unui program social post-supraveghere în regim de probaţiune, marea majoritate recidivează. Consilierii de probaţiune propun înfiinţarea cu prioritate a unor servicii de incluziune socială pe termen lung, într-un cadru organizat, unde, persoanele apte de muncă să fie îndrumate spre căutarea şi menţinerea unui loc de muncă, participarea pe piaţa muncii inclusiv prin ateliere protejate, în aşa fel încât să poată fi înlăturat riscul recidivei.	
	Persoane fără adăpost	La nivel de municipiu există un segment social defavorizat cunoscut sub denumirea de "oamenii străzii". Oamenii străzii nu au casă şi locuiesc pe stradă, în parcuri, pieţe, scări de bloc sau în locuinţe temporare, improvizate, clădiri dezafectate. Aceste persoane se află în situaţie de criză la nivel psihic, relaţional, de sănătate, social, juridic, situaţie determinată de absenţa unui adăpost sau de imposibilitatea de a-şi permite unul. Pentru depăşirea situaţiei de criză, pentru reintergarea persoanelor fără adăpost este necesar furnizarea unui ansamblu de servicii cu sunt cele de tip urgenţă socială: satisfacerea nevoii de hrană, de adăpost, reintegrare socială și profesională	23 persoane înregistrate la RPL2011, o medie lunară de 18 persoane beneficiari ai Centrului de cazare temporară a persoanelor fără adăpost
	Victime ale traficului de persoane	În acord cu Sistemul Integrat de Monitorizare și Evaluare a Victimelor Traficului de Persoane, România păstrează, în anul 2017, profilul de ţară de origine pentru victimele traficului de persoane. În același timp, traficul intern rămâne preponderent, o proporţie semnificativă din victime, cu precădere minore, fiind exploatate, în anul 2017, pe teritoriul României (401). Analiza datelor, la nivel național, permite profilarea caracteristicilor principale ale victimelor traficului de persoane, identificate în anul 2017. Prin urmare, în termeni statistici, anul 2017 a cunoscut o scădere cu 12% a populației victimelor, de la 756 victime, identificate în 2016, la 662, în anul 2017. La fel ca și în anii anteriori, persoanele de cetățenie română sunt majoritare, fiind identificată o singură persoană, cu altă cetățenie decât cea română. -Romania este pe locul 1 la nivelul UE ca țara-sursa pentru traficul de persoane. - 2017 este primul an in care numarul victimelor minore depasesc numarul victimelor cu varsta de peste 18 ani	Deși nu există date la nivel de localitate, în anul 2017, au fost înregistrate 30 de cazuri în mediul urban în județul Neamț (8 cazuri de exploatare sexuală și restul de 22 cazuri de minori exploatați pentru furturi).

		Date furnizate de Asociatia Pentru Dialog In Justitie și de Agenţia Naţională Împotriva Traficului de Persoane.	

De asemenea, în cadrul documentului strategic, au fost analizate și confirmate următoarele zone urbane marginalizate, la nivelul Municipiului Piatra Neamț:

- **ZUM 1 – Precista (Liceul Tehnic de Transporturi)** - a fost delimitat prin suprapunerea cu sectorul recensământ 1207350033 (A+B) și care cuprindea o populație (stabilă, la RPL 2011) de 324 persoane și un număr de 143 locuințe. Toate locuințele sunt în proprietate privată. În zonă nu există populație de etnie romă. Delimitare teritorială/localizare: str. Argeș (1 – 9, doar numere impare), str. Cirloman (1- 38), str. Florilor (1-23, doar numere impare), str. Petru Movilă (parțial – 6,8,10,12,14), str. Soarelui (nr.1-3, 5-19 numere impare), str. Tarancuta (1-33, numere imapare, parțial), str. Stinjenelului (2,4), str. Timiș (2-13) și str. Verii (79). Această zonă a fost menținută deoarece nu au existat modificări de natură socio-demografică sau modificări privind locuirea.
- **ZUM 2 (Dărmănești-Subdărmănești)** - a fost delimitat inițial prin suprapunerea cu sectorul de recensământ 1207350116 (A+B) și care cuprindea o populație (stabilă, la RPL 2011) de 392 persoane și un număr de 148 locuințe. Zona cuprindea la RPL 2011 populație de etnie roma (116 persoane, reprezentând 30% din populația zonei). Delimitarea teritorială/localizarea la RPL 2011 pe baza sectoarelor de recensământ a curpins: str. Subdarmanesti (3-82, partial), str. Dărmanesti (partial, case nr. 7,9,13,15,19,21,23,35,37,39,45,51,53,63 și blocurile K8 și D5), str. Vrancei (1-5), str. Erou Bucur (nr. 1-4,12,10). Din analiza datelor privind beneficiarii de servicii sociale, zona a fost extinsă cuprinzând și străzile alăturate (sau străzi de legătură) care au același profil socio-economic: Nada Florilor, Negoiului, Bălțătești, Mărțișor, Macului, Cicoarei, Lalelelor. Totodată, a fost scos din ZUM blocul K8, bloc care era izolat de restul zonei și care nu mai îndeplinea condițiile specifice zonelor marginalizate.
- **ZUM 3 (Speranța)** - a fost delimitat prin suprapunerea cu două sectoare de recensământ: 1207350448 și 1207350448 care cuprindeau o populație (stabilă, la RPL 2011) de 451 persoane și un număr de 196 locuințe. Toate locuințele sunt locuințe sociale, aflate în proprietatea municipiului. Zona nu cuprinde populație de etnie roma semnificativă (la RPL, apartenența etnică s-a realizat pe baza propriei declarații). Delimitarea teritorială/localizarea la RPL 2011 pe baza sectoarelor de recensământ a cuprins: str. Izvoare (cartier Speranța) – bl. H12, H13, H8 și vilele V9, V10, V11, V12, V14, V16, V17, V18, V19, V20, V21, V22, V24. La începutul anului 2018, față de anul 2011 (anul recensământului) situația prezenta câteva modificări (sursa: S.C. Locativserv S.R.L. – societate aflată în subordinea Consiliului Localal

municipiului Piatra Neamț, care administrează locuințele sociale), modificări structurale care au dus la apariția unor schimbări socio-demografice. Astfel, o parte din locuințele sociale au fost desființate, iar persoanele au fost mutate în cartierul Văleni și totodată, au fost cuprinse alte clădiri cu locuințe sociale (locuințe ce au fost ocupate ulterior recensământului din 2011). Astfel, zona defavorizată actualizată, cuprinde Vilele 1 -25 și blocurile H8, H12, H13.

- **ZUM 4 (Văleni - Gheorghe Asachi)** - a fost delimitat parțial prin suprapunerea cu un sector de recensământ - 1207620003 - la care s-au adăugat locuințele sociale înființate și date în folosință după anul 2011 (locuințe ce nu au fost cuprinse la recensământul din 2011). Zona corespunzătoare sectorului de recensământ 1207620003 avea o populație (stabilă, la RPL 2011) de 275 persoane (din care 19 persoane declarate de etnie roma) și un număr de 99 locuințe. Teritorial, zona cuprindea locuințe de pe strada Gheorghe Asachi (1-75, parțial) și de pe strada Cetinei (1-13). Aceasă zonă a suferit cele mai mai modificări structurale (de locuire) prin construirea și darea în folosință a noi locuințe sociale (Văleni I, Văleni II - locuințele s-au dat în folosință în perioada 2011-2012)și mutarea containerelor sociale existente pe strada Muncii (corespunzătoare mapei 1207350178 – mapă menționată cu populație marginalizată în Anexei 1 - "Lista ZUM din orașele/ municipiile 20.000+ din România" (pagina 388), cuprinzând o populație de 292 persoane, din care 208 persoane autodeclarate de etnie roma).

Din analiza fișelor realizate pentru fiecare dintre aceste zone urbane marginalizate în cadrul *Strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale 2018-2023*, reies următoarele caracteristici și indicatori specifici:

- **ZUM 1 – Precista (Liceul Tehnic de Transporturi)**
  - ✓ Descriere zonă: condiții de locuire relativ proaste (case vechi, nemodernizate), populație îmbătrânită, educație formală scăzută în rândul adulților, sănătate precară a populație. Zona nu este omogenă din punctul de vedere al locuirii, existând vecinătăți care se încadrează în zona nedefavorizată a orașului (condiții foarte bune de locuit).
  - ✓ Număr de locuitori: 324 persoane
  - ✓ Număr de locuințe: 143
  - ✓ Numărul mic de gospodării nu a permis o analiză a datelor colectate

- **ZUM 2 (Dărmănești-Subdărmănești)**
  - ✓ Descriere zonă: casele, majoritatea vechi, nemodernizate, unele aflate într-o serioasă stare de degradare; parțial lipsa utilități (gaz, canalizare); probleme legate de infrastructura din zonă: drumuri neasfaltate, iluminat public insufient; poziții marginale pe piața muncii; un nivel de calificare a forței de muncă foarte scăzut; un procent relativ mare al populației în vârstă de muncă care nu au

activat niciodată pe piața formală a muncii; situație economică relativ precară; raport mare de dependență demografică

- ✓ Număr de locuitori: 556 persoane
- ✓ Număr de locuințe: 155, toate în proprietate privată
- ✓ Procent populație de etnie romă: peste 28%, conform studiu ZUM 2018
- ✓ Indicatori cheie – validare ZUM:
  - Proporția persoanelor de 15-64 de ani care au absolvit maxim 8 clase (gimnaziu): 43,58%
  - Proporția persoanelor cu dizabilități, boli cronice sau alte afecțiuni care le limitează activitățile zilnice: 5% persoane cu certificat de handicap
  - Proporția copiilor și tinerilor (0-17 ani) din populația totală: 28%
  - Proporția persoanelor de 16-64 ani care nu sunt încadrate pe piața formală a muncii și nici nu urmează o formă de învățământ: 49,7%
  - Proporția locuințelor supra-aglomerate (< 15,33 m2 pe persoană): 54,84%
  - Nesiguranță locativă - proporția gospodăriilor ce nu dețin locuința în proprietate personală: 2,3%

❖ **ZUM 3 (Speranța)**

- ✓ Descriere zonă: locuințe sociale realizate, în mare parte, prin reproiectarea unor hale; zona este izolată de restul orașului, la o distanță relativ mare de zonele funcționale; probleme legate de infrastructura din zona: drumuri neasfaltate, iluminat public insufient; poziții vulnerabile pe piața muncii; un nivel de calificare a forței de muncă foarte scăzut; familii tinere cu mulți copii și cu un singur intreținător, venituri reduse
- ✓ Număr de locuitori: 525 persoane
- ✓ Număr de locuințe: 194, din care 24 proprietate privată și 170 în proprietatea primăriei.
- ✓ Procent populație de etnie romă: 12%, conform studiu ZUM 2018
- ✓ Indicatori cheie – validare ZUM:
  - Proporția persoanelor de 15-64 de ani care au absolvit maxim 8 clase (gimnaziu): 27,95%
  - Proporția persoanelor cu dizabilități, boli cronice sau alte afecțiuni care le limitează activitățile zilnice: 8% persoane cu certificat de handicap
  - Proporția copiilor și tinerilor (0-17 ani) din populația totală: 41%
  - Proporția persoanelor de 16-64 ani care nu sunt încadrate pe piața formală a muncii și nici nu urmează o formă de învățământ: 26,1%
  - Proporția locuințelor supra-aglomerate (< 15,33 m2 pe persoană): peste 55%%

- Nesiguranță locativă - proporția gospodăriilor ce nu dețin locuința în proprietate personală: 81,17%

❖ **ZUM 4 (Văleni - Gheorghe Asachi)**

- ✓ Descriere zonă: zona este izolată de restul orașului, la o distanță relativ mare de zonele funcționale ale orașului; probleme legate de infrastructura din zona: drumuri neasfaltate, iluminat public insufient; zonă cu un grad mare de nesiguranță socială; populație relativ neomogenă din puct de vedere socio-demografic; un număr foarte mare de persoane asistate social; poziții vulnerabile pe piața muncii; un nivel de calificare a forței de muncă foarte scăzut; familii fără venituri aflate în sărăcie extremă
- ✓ Număr de locuitori: 2354 persoane
- ✓ Număr de locuințe: 805, din care 540 proprietate privată și 265 în proprietatea primăriei.
- ✓ Procent populație de etnie romă: peste 58,6%, conform studiu ZUM 2018
- ✓ Indicatori cheie – validare ZUM:
  - Proporția persoanelor de 15-64 de ani care au absolvit maxim 8 clase (gimnaziu): 67,62%
  - Proporția persoanelor cu dizabilități, boli cronice sau alte afecțiuni care le limitează activitățile zilnice: 7% persoane cu certificat de handicap
  - Proporția copiilor și tinerilor (0-17 ani) din populația totală: 48%
  - Proporția persoanelor de 16-64 ani care nu sunt încadrate pe piața formală a muncii și nici nu urmează o formă de învățământ: 60,6%
  - Proporția locuințelor supra-aglomerate (< 15,33 m^2 pe persoană): peste 56%
  - Nesiguranță locativă - proporția gospodăriilor ce nu dețin locuința în proprietate personală: 32,91%

Sintentizând aspectele semnalate mai sus, principalele nevoi identificate pentru locuitorii zonelor urbane marginalizate, sunt următoarele:

- ➢ Număr crescut de persoane defavorizate aflate în risc de marginalizare,
- ➢ Familii sărace monoparentale și/sau care trec prin fenomenul de separare între adulți (divorț), violență domestică, avorturi și abandon de copii (temporar sau definitiv)
- ➢ Persoane cu dizabilități care nu sunt/ nu se pot integra în viața socială a comunității,
- ➢ Persoane vârstnice care sunt neîntreținute/abandonate de propria familie și care nu participă la o viață socială
- ➢ Lipsa la nivel local a întreprinderilor de economie socială
- ➢ Tineri din categoria grupurilor vulnerabile care nu au posibilitatea să-și dezvolte aptitudinile peste nivelul mediu de afirmare.

6. TURISM, CULTURĂ ȘI PATRIMONIU

6.1. POTENȚIALUL TURISTIC

„Dezvoltarea durabilă ca obiectiv strategic fundamental presupune încetăţenirea unor practici şi instrumente libere şi diverse de acces la educaţie şi cunoaştere, la tezaurul cultural al propriei naţiuni şi al umanităţii în ansamblu, la toate resursele care pot dezvolta creativitatea şi spiritul novator. Este vorba de asigurarea şansei pentru toţi indivizii de a deveni producători de cultură, depăşind astfel statutul de simpli consumatori de divertisment. În esenţă, principiile dezvoltării durabile se aplică în egală măsură patrimoniului cultural ca şi capitalului natural, fiind vorba de resurse moştenite de care trebuie să beneficieze şi generaţiile următoare. Întrucât avem de-a face cu resurse neregenerabile, eventuala lor irosire, din ignoranţă sau neglijenţă, devine astfel irecuperabilă şi ireversibilă” [1].

Strategiile naționale și regionale de dezvoltare ale teritoriului au identificat dezvoltarea turismului ca o prioritate de dezvoltare, pe baza potențialului turistic existent în toate regiunile. Acest potențial justifică sprijinirea dezvoltării economice prin turism, materializat în dezvoltarea infrastructurii zonelor turistice, valorificarea patrimoniului natural, istoric și cultural precum și includerea acestora în circuitul turistic și promovarea lor în scopul atragerii turiștilor.

Turismul a dobândit un rol tot mai evident în asigurarea unei creșteri economice sustenabile, pe fondul creșterii veniturilor obținute de populație, a duratei de timp dedicate activităților recreative, o accesibilitate crescută la sistemele de transport și comunicații. Ca și activitate, turismul reprezintă o alternativă viabilă pentru stimularea dezvoltării în zonele rurale și cele sărace, a căror economie se baza exclusiv pe activități agricole sau exploatarea resurselor naturale, furnizând avantaje ambivalente, reprezentate de creșterea locurilor de muncă și a veniturilor, concomitent cu promovarea tradițiilor și patrimoniului cultural.

Principalele provocari specifice turismului includ, în principal:

- conservarea și gestionarea durabilă a resurselor naturale și culturale;
- reducerea la minimum a utilizării resurselor și a poluării în cadrul destinațiilor turistice, inclusiv producerea de deșeuri;

[1] Sursa: Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României. Orizonturi 2013-2020-2030

- gestionarea schimbării în interesul bunăstării comunității;
- reducerea caracterului sezonier al cererii;
- impactul asupra mediului;
- crearea unui turism accesibil tuturor, fără discriminare;
- îmbunătățirea calității locurilor de muncă din domeniul turismului.

O caracteristică importantă a turismului românesc o reprezintă faptul că zonele mai slab dezvoltate din punct de vedere economic concentrează cele mai importante obiective și atracții turistice. Aceste areale pot fi revitalizate prin valorificarea potențialului lor turistic, contribuind totodată la promovarea unei dezvoltări socio-economice sustenabile în regiunile vizate. Atât la nivel național cât și la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare se constată o scădere de aproximativ 5-6% a turismului și a celorlalte activități din cadrul aceleiași grupe de categorii CAEN, în ponderea PIB-ului regional.

Înainte de anul 1990, România a reprezentat o destinaţie turistică importantă pentru piaţa est europeană, însă în condiţiile în care oferta turistică nu s-a schimbat de-a lungul timpului, turismul practicat a devenit necompetitiv în raport cu exigenţele cererii şi produselor turistice de pe piaţa internaţională.

În general, pe teritoriul României sunt recunoscute **două categorii de potenţial turistic:**

- 24% din suprafaţa ţării - zone cu potenţial turistic complex şi de mare valoare, care includ Parcurile Naţionale şi Rezervaţii ale Biosferei, monumente naturale, arii naturale protejate, valori ale patrimoniului natural de interes naţional, resurse balneare, muzee şi case memoriale;

- 34% din suprafaţa ţării - zone cu potenţial turistic ridicat care includ cel puţin una din categoriile de rezervaţii şi monumente ale naturii de interes naţional, valori ale patrimoniului cultural de interes naţional, resurse balneare, muzee sau case memoriale.

Potenţialul turistic al unui teritoriu poate fi definit, la modul general, prin ansamblul elementelor ce se constituie ca atracţii turistice şi care se pretează unei amenajări pentru vizitare şi primirea călătorilor.

Varietatea componentelor potenţialului turistic şi rolul lor diferit asupra fenomenului turistic au făcut necesară structurarea şi ierarhizarea lor.

Cea mai importantă şi frecvent utilizată clasificare în domeniu împarte potențialul turistic, după conţinutul său, în două categorii principale: potențial turistic natural și potențial turistic antropic.

Astfel, potenţialul turistic este marcat prin două componente esenţiale:

- **Componenta naturală,** reprezentată prin peisaje spectaculoase, configuraţia variată a reliefului, condiţiile climatice favorabile, valoarea terapeutică şi abundenţa unor factori naturali de cură;

- **Componenta antropică**, reprezentată prin vestigii arheologice, monumente şi obiective de artă laică sau religioase, muzee şi colecţii muzeale, elemente de etnografie şi folclor de mare frumuseţe şi originalitate, realizări actuale de prestigiu, monumentele istorice, de arhitectură şi de artă cu o valoare de unicat.

6.1.1. Potențialul turistic al cadrului natural

Potenţialul turistic natural cuprinde ansamblul condiţiilor pe care le oferă cadrul natural, prin componentele sale - relief, climă, hidrografie, vegetaţie, faună, monumente naturale, rezervaţii - pentru petrecerea vacanţei şi respectiv atragerea unor fluxuri turistice. Fiecare dintre componentele menţionate îşi exercită influenţa asupra activităţii turistice printr-o serie de aspecte specifice, determinând, la rândul lor, forme particulare de manifestare a turismului.

Ecoturismul reprezintă o formă distinctă a turismului, apărută ca urmare a aplicării principiilor actuale de dezvoltare a turismului durabil în ariile naturale protejate și în zonele adiacente acestora, prin respectarea integrității peisajelor naturale și a biodiversității ecologice.

În ***Strategia națională de dezvoltare a ecoturismului 2019-2029***, ecoturismul este definit drept „o formă de turism în care principalul obiectiv este observarea și conștientizarea valorii naturii și a tradițiilor locale și care trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- Să contribuie la conservarea și protecția naturii
- Să utilizeze resursele umane locale
- Să aibă un caracter educativ, respect pentru natură – conștientizarea turiștilor și a comunităților locale
- Să aibă impact negativ nesemnificativ asupra mediului natural și socio-cultural

Ecoturismul este dependent în foarte mare măsură de calitatea mediului natural. În acest sens, păstrarea nealterată a elementelor naturale este esențială. Prin urmare, este necesară susținerea activităților de conservare a biodiversității, de promovare a practicilor durabile și a principiilor ecoturismului și de conștientizare a populației asupra măsurilor de

conservare a speciilor/habitatelor naturale, în contextul gestionării durabile a resurselor naturale.

La nivelul Regiunii Nord-Est, patrimoniul turistic natural este foarte bine reprezentat, cuprinzând elemente variate, de valoare locală, națională și comunitară.

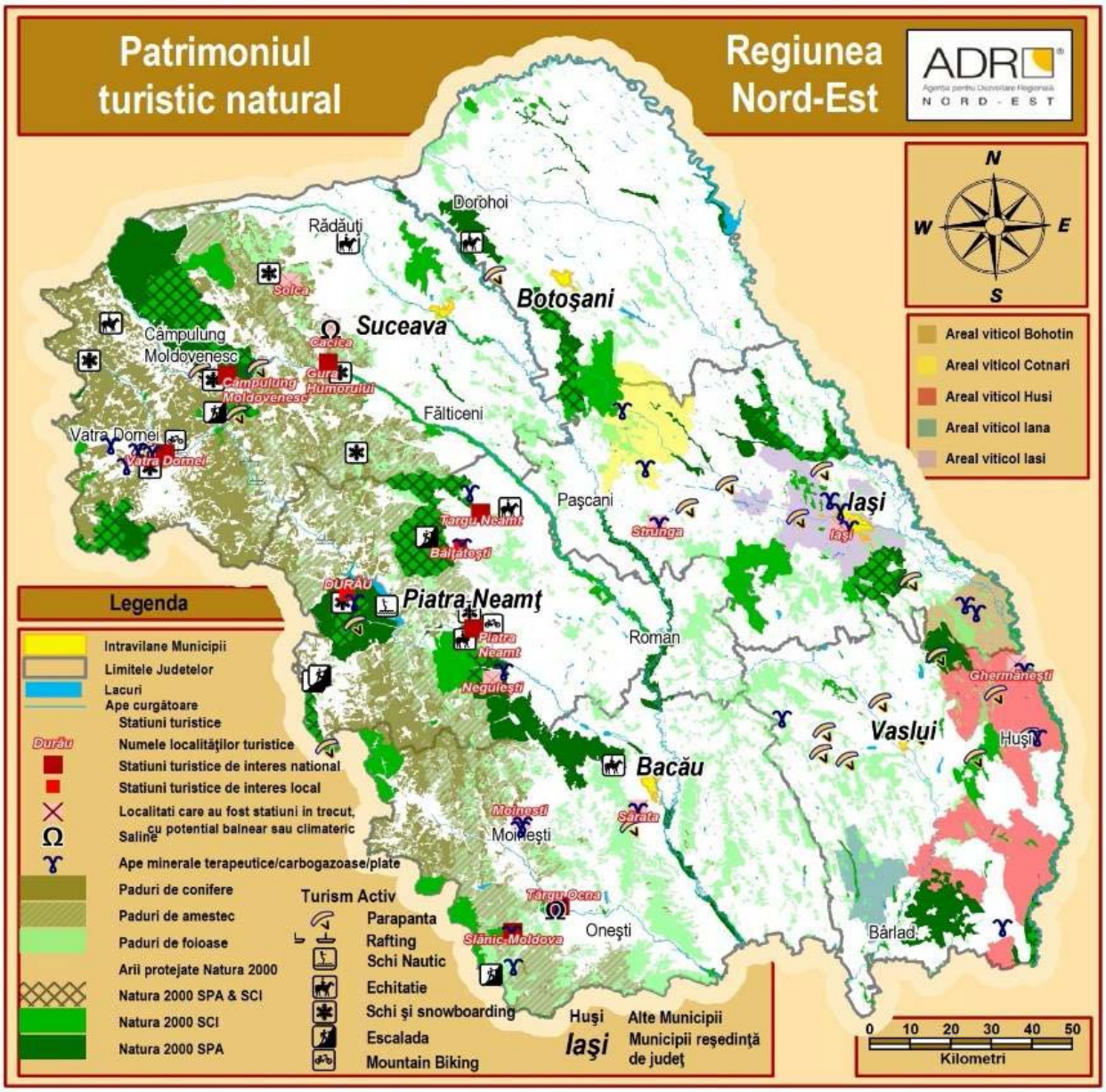

Fig. 6.1. Patrimoniul turistic natural al Regiunii Nord-Est[1]

Valorile de patrimoniu natural oferă o oportunitate de dezvoltare socio-economică a aşezărilor umane prin valorificarea potenţialului turistic pe care îl constituie.

[1] Sursă: Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2021-2027 (versiunea draft – octombrie 2020)

Importanța acestora a condus la necesitatea protejării unor zone ca teritorii valoroase din punctul de vedere al importanţei şi complexităţii valorilor naturale şi culturale cuprinse, teritorii care asigură prestigiul şi identitatea unităţii administrative căreia îi aparţin, indiferent de nivelul de referinţă (regional, judeţean sau local).

6.1.2. Patrimoniul natural protejat

Ariile protejate reprezintă cea mai viabilă strategie de conservare şi utilizare durabilă a valorilor de patrimoniu natural.

La nivelul Regiunii Nord-Est, ariile naturale protejate de interes național sunt reprezentate de 120 rezervații naturale, 20 monumente ale naturii, precum și parcuri naționale și naturale.

Astfel, **dintre cele 13 parcuri naționale ale României, trei se află în Regiunea Nord-Est**: ***Parcul Național Ceahlău***, ***Parcul Național Cheile Bicazului – Hășmaș*** și ***Parcul Național Munții Călimani***. Dintre cele 18 parcuri naturale, pe teritoriul Regiunii Nord-Est se află ***Parcul Natural Vânători Neamț***.

Conform informațiilor din *Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2021-2027* (versiunea draft octombrie 2020), în regiunea Nord-Est figurează **243 arii naturale protejate, din care 116 Natura 2000 (36 tip Situri de Protecție Acvafaunistică - SPA și 80 tip Situri de Importanță Comunitară - SCI)**, acestea ocupând o suprafață de aproximativ 297 mii ha – 8% din suprafața regională (tip SPA), respectiv 265 mii ha – 7% din suprafața regională (tip SCI).

În ceea ce privește suprafețele ocupate la nivel județean de catre ariile naturale protejate aparținând rețelei Natura 2000, județul Neamț se află pe primul loc pentru ariile de tip SPA, cu 88.733 ha, iar pentru cele tip SCI pe locul 2, cu 68.299 ha.

De asemenea, conform site-ului ANPM, pe teritoriul judeţului Neamţ există un număr de **31 de arii naturale protejate şi monumente ale naturii** cu o suprafaţă totală de 44.196,92 ha, reprezentând 7,49% din suprafaţa judeţului, clasificate după cum urmează: ***parcuri naționale, parcuri naturale***, ***rezervații forestiere***, ***rezervaţii faunistice, rezervaţii floristice, rezervaţii paleontologice***, ***rezervaţii acvatice***, ***monumente ale naturii***.

Pe teritoriul Municipiului Piatra Neamț se regăsesc: rezervația floristică *Dealul Vulpii-Botoaia* și rezervațiile paleontologice: ***Locul fosilifer Cozla, Locul fosilifer Pietricica, Locul fosilifer Cernegura*** și ***Locul fosilifer Agârcia***.

De asemenea, importante din punct de vedere al potențialului turistic al municipiului, datorită distanței mici față de acestea, se remarcă:

- ✓ ***Lacul Cuejdel***, format pe pârâul Cuiejdel, este cel mai mare lac de baraj natural din România și este situat în Munții Stânișoarei, la o distanță de 25 km de Piatra Neamț, pe teritoriul comunei Gârcina. Lacul Cuejdel se întinde pe o suprafata de 2,2 ha cu o lungime de 1 km și o adâncime maximă de 16 m.
- ✓ ***Lacul Bâtca Doamnei***: format în anul 1962 prin bararea Bistriței și îndiguirea pe partea stângă a unui perimetru din albia majoră a acestui râu. Cu o lungime de 3,2 km și o suprafață de 235 ha, acest lac a devenit în ultimii ani un adevărat paradis pentru păsările venite de pe culoarul de migrație est carpatic: egreta mare, corcodel cu gât negru, corcodel cu gât roșu, ferestraș mare, ferestraș moțat, ferestraș mic.

Din punct de vedere al patrimoniului antropic protejat**,** Regiunea Nord-Est deține **4.003 monumente de interes internațional, național și local**[1]**.** *Acestea includ* ***situri arheologice, clădiri de interes istoric și arheologic, case memoriale.***

Dintre cele șapte areale turistice ale României care cuprind obiective culturale de importanță mondială, **mănăstirile din nordul Moldovei au fost incluse in patrimoniul mondial UNESCO** în anul 1993 si 2010 și includ:

- *Biserica "Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul"* din satul Arbore;
- *Biserica "Adormirea Maicii Domnului și Sfântul Gheorghe" a Mănăstirii Humor*;
- *Biserica "Buna-Vestire" a Mănăstirii Moldovița*;
- *Biserica "Înălțarea Sfintei Cruci"* din Pătrăuți;
- *Biserica "Sfântul Gheorghe" a Mănăstirii "Sfântul Ioan cel Nou"* din Suceava;
- *Biserica "Sfântul Gheorghe" a Mănăstirii Voroneț*;
- *Biserica "Învierea Domnului" a Mănăstirii Suceviița;*
- *Biserica "Sfântul Nicolae" a Mănăstirii Probota* [2].

[1] Sursa: Lista de patrimoniu a Ministerului Culturii, anul 2015
[2] Sursa: Institutul National al Patrimoniului - https://patrimoniu.ro/monumente-istorice/lista-patrimoniului-mondial-unesco/17- monumente-istorice/unesco/89-biserici-din-moldova

Numeroase monumente istorice din regiune au constituit obiectul unor proiecte co-finanțate din Fonduri Comunitare, având ca scop restaurarea/renovarea/reabilitarea obiectivelor turistice aferente patrimoniului cultural-istoric pentru valorificarea turistică a acestora. Municipiul Piatra Neamț a beneficiat de restaurarea zonei istorice *"Curtea Domnească"*, siturile și clădirile de patrimoniu aferente acesteia: *Muzeul de Etnografie, Muzeul de Artă, Teatrul Tineretului, Turnul Clopotniță al lui Ștefan cel Mare, Muzeul Curții Domnești*).

În județul Neamț, zonele dezvoltate din punct de vedere al activității turistice sunt arealele Târgu Neamț, Piatra Neamț și Ceahlău (Durău).

Astfel, **în județ** pot fi vizitate, conform *Listei monumentelor istorice 2010* a *Ministerului Culturii și Patrimoniului Național*, **537 de monumente istorice**, printre care se regăsesc: **35 de situri arheologice, 103 așezări din care 3 sunt așezări fortificate, 9 cetăți, 19 necropole, 80 de case, conace și hanuri tradiționale, 7 ziduri de incintă și fortificate, 2 centre urbane istorice la Roman și Tîrgu Neamț, 41 de clădiri monument istoric, 36 turnuri și clopotnițe.**

În județ se găsesc, de asemenea, **54 de mănăstiri și schituri**: Mănăstirile Agapia, Almaș, Bisericani, Bistrița, Bodești, Dumbrăvele, Durău, Horăicioara, Horaița, Muntele Ceahlău, Muntele Pietricica, Neamț, Nechit, Paltin, Pângărați, Peștera-Gârcina, Petru Vodă, Poiana-Brusturi, Războieni, Secu, Sihăstria, Tarcău, Tazlău, Văratec; Schitul Agapia Veche, Bălțătești, Borlești, Branișteă, Cărbuna, Cerebuc, Cuviosul Daniil Sihastrul, Cuviosul Pahomie cel Mare, Cuviosul Paisie de la Neamț, Draga-Cozla, Icoana Nouă, Icoana Veche, Nifon, Păstriveni, Pocrov, Poiana lui Ioan, Poiana Maicilor Răpciunița, Sfânta Ana, Sfântul Daniil Sihastrul, Sfântul Ilie Tăciune, Sfântul Ilie Vama-Brateș, Sfântul Ioan cel Nou, Sfântul Mina Tirgu Neamț, Sihla, Stănile, Tarcău, Țibucani, Urecheni, Vovidenia [1].

Cele mai vechi mănăstiri din județ sunt Mănăstirea Neamț și Mănăstirile Tazlău, Războieni, Bisericani și Agapia Veche, de secol XV.

Cea mai veche mănăstire din județ și din Regiunea Nord-Est, este ***Mănăstirea Neamț***, construită în sec. al XIV lea de Mușatini. Situată în comuna Vânători, pe valea pârâului Nemțișor, aceasta

[1] *Sursa: Strategia de dezvoltare a județuiui Neamț* actualizată în anul 2017

este cea mai veche mănăstire din Moldova. Locația poate fi vizitată împreună cu muzeul din incinta ei și cea mai veche bibliotecă mănăstirească.

Mănăstirea Războieni este o mănăstire ortodoxă construită în anul 1496, în satul Războieni, din județul Neamț. Se află la o distanță de 26 km de Municipiul Piatra Neamț. Biserica mănăstirii are hramul *"Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil"* și a fost construită de domnitorul Ștefan cel Mare în anul 1496, la 20 de ani de la Bătălia de la Valea Albă (1476), întru pomenirea oștenilor moldoveni căzuți în acea luptă.

Mănăstirea Războieni a fost inclusă pe *Lista monumentelor istorice din județul Neamț din anul 2015*, având codul de clasificare NT-II-a-A-10647, fiind formată din 4 obiective:

- *Biserica "Sf. Voievozi"* - datând din sec. XV și având codul NT-II-m-A-10647.01;
- *Turnul clopotniță* - datând din 1862 și având codul NT-II-m-A-10647.02;
- *Stăreția* - datând din sec. XX și având codul NT-II-m-A-10647.03;
- *Chiliile* - datând din sec. XIX-XX și având codul NT-II-m-A-10647.04.[1]

Sfânta Mănăstire Bisericani cu hramul Buna Vestire, se află la 12 kilometri Vest de Piatra Neamț, fiind ctitorită de Ștefăniță Vodă, unde s-au nevoit Cuvioșii Iosif și Chiriac, trecuți în rândul sfinților. Mănăstirea a fost reînființată în anul 1990 de Prea Fericitul Daniel, Patriarhul României, pe atunci Mitropolitul Moldovei și Bucovinei. Aici se păstrează "*Sfânta Icoana Făcătoare de Minuni din Stejar*". [2]

[1] *Sursa: https://mythologica.ro/manastiri-romanesti-de-vizitat-si-povestile-lor/*
[2] *Sursa: https://ortodox.ro/manastiri/manastirea_bisericani.html*

Mănăstirea Agapia (denumită și Mănăstirea Agapia Nouă pentru diferențiere de Schitul Agapia Veche) este o mănăstire ortodoxă de maici situată pe valea pârâului Agapia, în mijlocul unei păduri, la o distanță de 9 km de municipiul Târgu Neamț. Este una dintre cele mai mari mănăstiri de maici din România, având 300-400 maici și aflându-se pe locul doi ca populație după Mănăstirea Văratec.

Mănăstirea a fost construită între anii 1641-1643. Arhitectura bisericii nu are un stil specific. Ceea ce conferă o deosebită valoare acestui monument sunt frescele pictate de Nicolae Grigorescu în perioada 1858-1861. Ansamblul Mănăstirii Agapia a fost inclus pe *Lista monumentelor istorice din județul Neamț din anul 2015*, având codul de clasificare NT-II-a-A-10627 și fiind alcătuit din următoarele 7 obiective:

- *Biserica „Sf. Voievozi"* - datând din secolul al XVII-lea și având codul NT-II-m-A-10627.01;
- *Paraclisul „Nașterea Maicii Domnului"* - datând din 1864 și având codul NT-II-m-A-10627.02;
- *Biserica de lemn „Sf. Ioan Bogoslov"* - datând din 1821 și având codul NT-II-m-A-10627.03;
- *Chiliile* - datând din secolele XIX-XX și având codul NT-II-m-A-10627.04;
- *Construcțiile din incintă* - datând din secolele XIX-XX și având codul NT-II-m-A-10627.05;
- *Turnul clopotniță* - datând din 1823 și având codul NT-II-m-A-10627.06;
- *Bolnița de lemn „Adormirea Maicii Domnului"* - datând din 1780 și având codul NT-II-m-A-10627.07.

La acestea se adaugă și *Casa scriitorului Alexandru Vlahuță* (o chilie în care locuia scriitorul când venea în vizită la mănăstire), transformată în 1966 în muzeu memorial. Ea datează din 1885 și are codul NT-II-m-B-10628.[1]

6.1.3. Patrimoniul cultural material și imaterial

[1] *Sursa: https://www.crestinortodox.ro/manastiri/schitul-agapia-veche-117638.html*

Investițiile în restaurarea, protecția și valorificarea prin turism a patrimoniului cultural vor permite Regiunilor de dezvoltare să folosească avantajele oferite de potențialul lor turistic și patrimoniul cultural în identificarea și consolidarea identității proprii, pentru a-și îmbunătăți avantajele competitive în sectoare cu valoare adaugată mare și continut calitativ ridicat.

Activitatile de conservare, protecție și valorificare durabilă a patrimoniului cultural și natural pot, mai mult decât orice altă activitate economică, să dezvolte sinergii în stransă interacțiune cu mediul și societatea, deoarece dezvoltarea anumitor localități este strâns legată de mediul natural al acestora, de caracteristicile culturale, interacțiunea socială, securitatea și bunăstarea populației locale. Aceste caracteristici recomandă activitățile de conservare, protecție și valorificare durabilă a patrimoniului cultural și natural motorul principal al conservării și dezvoltării locale, atăt direct, prin sensibilizarea față de valori și prin ajutorul financiar oferit, cât și indirect, prin dezvoltarea unor activități alternative.

România deține un avantaj competitiv prin densitatea crescută a obiectivelor de patrimoniu cu potențial turistic, astfel că este deosebit de important ca patrimoniul cultural să fie restaurat, protejat și conservat, dar și gestionat mai strict în ceea ce privește condițiile de vizitare. Aceste inițiative de conservare vor trebui însoțite de o planificare consistentă prin care să se conserve (și unde este posibil să restaureze) centrele istorice ale orașelor, să se mențină stilului arhitectonic tradițional și să se conserve orașele istorice medievale.

Necesitatea de a restaura obiectivele de patrimoniu cultural și natural trebuie să fie însoțită de o abordare flexibilă, care să permită includerea acestora în circuitul turistic și pregatirea lor pentru desfășurarea de noi activități, inclusiv economice, menținerea unei rigidități legate de actul tehnic de restaurare putând genera o utilizare deficitară a acestora.

Crearea unui mediu de calitate duce la prosperitatea orașului și implicit la o calitate sporită a vieţii cetăţenilor săi. Un mediu atractiv, sigur și sustenabil are o contribuţie benefică și vitală pentru imaginea orașului și pentru reputaţia pe care acesta o are pe plan extern și care poate afecta deciziile investitorilor străini. Acest lucru se poate obţine prin dezvoltarea culturii și a evenimentelor culturale, prin promovarea turismului sau a altor forme de divertisment.

Cultura reprezintă modalitatea de a ne defini identitatea ca indivizi, comunităţi sau naţiuni, un element esenţial al dezvoltării economice şi al

regenerării sociale, un indicator al calităţii vieţii şi bunăstării individuale. În sens larg, cultura înseamnă felul în care se întâmplă lucrurile într-un anumit loc, viaţa locului respectiv, felul în care inter-relaţionăm, şi ne petrecem timpul liber, locurile pe care le frecventăm, nivelul de educaţie şi implicare civică, felul în care ne raportăm la mediul înconjurător, moştenirea istorică, grija faţă de noi înşine şi respectul faţă de tradiţii şi valori.

La nivel internaţional se acordă din ce în ce mai mare atenţie potenţialului culturii de a cataliza procesele de dezvoltare. Se vorbeşte despre orașe creative (orașe ale căror politici de dezvoltare sunt definite prin implicarea cetăţenilor prin metode speciifice domeniului cultural), despre industrii creative (care fac uz de creativitate ca principal capital – producţia de carte, producţia cinematografică, industria modei, publicitate) a căror rată de creştere este de 5 ori mai mare decât a industriilor tradiţionale.

Obiectivele fundamentale ale politicilor culturale actuale din România sunt:

- susţinerea creativităţii contemporane;
- protecţia patrimoniului cultural tangibil;
- protecţia patrimoniului intangibil;
- susţinerea şi promovarea circulaţiei creatorilor culturali şi a bunurilor culturale.

În acest context apar două mari *direcţii de acţiune ale politicilor culturale naţionale*:

- ✓ păstrarea şi afirmarea identităţii naţionale prin protecţia şi promovarea moştenirii culturale, a patrimoniului ca sursă fundamentală de cunoaştere şi creaţie;
- ✓ asigurarea unui cadru democratic pentru desfăşurarea vieţii culturale în contextul procesului de realizare a societăţii informaţionale şi educaţionale, bazate pe principiul educaţiei permanente, al educaţiei pentru toţi şi al educaţiei pentru fiecare.

Contextul strategic în domeniul cultural la nivelul regiunii de dezvoltare Nord-Est impune:

- conservarea şi punerea în valoare a patrimoniului cultural;
- cercetarea, evidenţa, prezervarea şi valorificarea patrimoniului imaterial;
- susţinerea ofertei culturale locale şi implicit a interesului comunităţilor de a participa la viaţa culturală;
- realizarea şi promovarea bunurilor culturale şi activităţilor care exprimă identitatea culturală a comunităţilor etnice şi religioase;
- extinderea turismului cultural prin valorizarea potenţialului cultural de care dispun judeţele din regiune.

Municipiul Piatra Neamț are o încărcătură istorică și culturală bogată oferind vizitatorilor bucuria de a se reîntâlni cu istoria şi cu viaţa de altădată, prin obiective clasate ca monumente de arheologie, arhitectură, sau monumente memoriale, aflate încă într-o stare bună de conservare.

Lista monumentelor istorice din municipiul Piatra Neamț înscrise în *Patrimoniul cultural naţional al României* este reprezentativă pentru istoria locală.

Tabel 6.1. Lista monumentelor istorice din Municipiul Piatra Neamț [1]

Nr. crt.	Cod LMI	Denumire	Adresa	Datare
1	NT-I-s-A-10479	Cetate	Aleea Trei Căldări, ”Dealul Cozla”	sec. II a. Chr. - sec. I p. Chr.
2	NT-I-s-A-10480	Situl arheologic de la Piatra Neamţ, punct "Dealul Bâtca Doamnei.	"Dealul Bâtca Doamnei.	
3	NT-I-m-A-10480.01	Așezare	"Dealul Bâtca Doamnei.	sec. XI - XIII
4	NT-I-m-A-10480.02	Aşezare fortificată	"Dealul Bâtca Doamnei.	sec. II a. Chr. - sec. I p. Chr.
5	NT-I-s-A-10481	Cetate de pământ	"Troian.	sec. II p. Chr.
6	NT-I-s-A-10479	Cetate	Aleea Trei Căldări , Dealul Cozla.	sec. II a. Chr. - sec. I p. Chr.
7	NT-II-m-B-10549	Biserica de lemn "Buna Vestire.	Cartier Dărmăneşti, dealul Cozla (strămutată în 1999, pe locul schitului Draga)	1779-1787
8	NT-II-m-B-10550	Biserica "Buna Vestire.	Str. 1 Decembrie 1918 118	1740
9	NT-II-a-B-10551	Ansamblu urban "Str. Alexandru cel Bun"	Str. Alexandru cel Bun 1-23	sf. sec. XIX - înc. sec. XX
10	NT-II-m-B-10552	Liceul de Artă	Str. Alexandru cel Bun 2	1862
11	NT-II-m-B-10553	Casă	Str. Alexandru cel	1900

[1] Sursa: https://patrimoniu.ro

			Bun 3	
12	NT-II-m-B-10554	Casă, azi Centrul de cercetări biologice şi geologice	Str. Alexandru cel Bun 6	înc. sec. XX
13	NT-II-m-B-10555	Casă	Str. Alexandru cel Bun 8	înc. sec. XX
14	NT-II-m-B-10556	Liceul "Calistrat Hogaş.	Str. Alexandru cel Bun 19	1928
15	NT-II-m-B-10557	Poşta centrală	Str. Alexandru cel Bun 21	1930-1932
16	NT-II-m-B-10558	Casă de lemn Ivaşcu	Str. Alexandru cel Bun 23	înc. sec. XIX
17	NT-II-m-B-10559	Ansamblul bisericii "Adormirea Maicii Domnului”	Str. Doja Gheorghe 12	sec. XVIII - XX
18	NT-II-m-B-10559.01	Biserica de lemn "Adormirea Maicii Domnului.	Str. Doja Gheorghe 12	1776
19	NT-II-m-B-10559.02	Turn clopotniţă	Str. Doja Gheorghe 12	înc. sec. XVIII
20	NT-II-m-B-10560	Pretura, azi Complexul Muzeal Judeţean	Str. Eminescu Mihai 10	înc. sec. XX
21	NT-II-m-B-10561	Casa Corbu	Str. Eminescu Mihai 28	1898
22	NT-II-m-B-10562	Tribunal judeţean, azi casă	Str. Eminescu Mihai 30	1911
23	NT-II-m-B-10563	Sinagogă	Str. Ernici Dimitrie 2	1766
24	NT-II-m-B-10564	Gara Piatra Neamţ şi remiza de locomotive	Piaţa Gării 1	1912-1913
25	NT-II-m-B-10565	Casa memorială "Calistrat Hogaş"	Str. Hogaş Calistrat 1	sec. XIX
26	NT-II-m-B-10566	Muzeul de artă	Piaţa Libertăţii 2	1931
27	NT-II-m-B-10567	Ansamblul Curţii Domneşti	Piaţa Libertăţii 2	sec. XV - XVI

28	NT-II-m-B-10567.01	Biserica domnească "Naşterea Sf. Ioan Botezătorul”	Piaţa Libertăţii 2	1498
29	NT-II-m-B-10567.03	Turn clopotniţă	Piaţa Libertăţii 2	1499
30	NT-II-m-B-10567.04	Ruine zid de incintă	Piaţa Libertăţii 2	sec. XV - XVII
31	NT-II-m-B-10568	Casă, azi Muzeul de Etnografie	Piaţa Libertăţii 3	1931
32	NT-II-a-A-10730	Fosta mănăstire "Peste Vale"	Str. Magnoliei 1 , Cartier Văleni	sec. XVIII-XX
33	NT-II-m-B-10614	Biserica "Sf. Apostoli.	Str. Nucului 5	1790
34	NT-II-m-B-10569	Casă	Str. Paharnicului 3	1927
35	NT-II-m-B-10570	Casa Paharnicului D. Gheorghiadis, azi Restaurant	Str. Paharnicului 5	1835
36	NT-II-m-B-10571	Jandarmeria, azi Centru militar	Str. Petru Rareş 1	1929
37	NT-II-m-B-10572	Teatru	Piaţa Ştefan cel Mare 1	1935
38	NT-II-m-B-10573	Banca Naţională Română, azi .Muzeul de Artă Eneolitică Cucuteni.	Str. Ştefan cel Mare 3	1935
39	NT-II-m-A-10567.02	Ruine beci, azi muzeu	Str. Ştefan cel Mare 4 , în faţa Colegiului Naţional "Petru Rareş"	sec. XV
40	NT-II-m-B-10574	Colegiul Naţional "Petru Rareş"	Str. Ştefan cel Mare 4	1890-1892
41	NT-II-m-B-10575	Casa cu amfore	Str. Ştefan cel Mare 14	sec. XIX
42	NT-II-m-B-10576	Vila Eliza, azi sediul S.C. "Moldavia" S. A.	Str. Ştefan cel Mare 18	1929
43	NT-II-m-B-10577	Spital, azi fundaţia "Îngrijiri	Str. Ştefan cel Mare 23	1860-1866

		Comunitare"		
44	NT-II-m-B-10578	Casă	Str. Ştefan cel Mare 28	1896
45	NT-II-m-B-10579	Casa Albu	Str. Ştefan cel Mare 33	sec. XIX
46	NT-II-m-B-10580	Casa Lalu	Str. Ştefan cel Mare 44	1914
47	NT-II-m-B-10581	Casa Elenei Cuza	Str. Ştefan cel Mare 55	sec. XIX
48	NT-II-m-B-10583	Colegiul Tehnic	Str. Ştefan cel Mare 67	1927
49	NT-II-m-A-10730.02	Turn clopotniță	Cartier Văleni	sec. XVIII
50	NT-II-m-A-10730.01	Biserica de lemn „Schimbarea la Față” a fostei mănăstiri „Peste Vale”	Str. Magnoliei 1, Cartier Văleni	1560, adăugiri sec. XVIII
51	NT-III-m-B-10738	Statuia lui Mihail Kogălniceanu	Piața Kogălniceanu Mihail	1913
52	NT-III-m-B-10739	Statuia lui Ştefan cel Mare	Piaţa Ştefan cel Mare	1974
53	NT-III-m-B-10740	Basorelief: Calistrat Hogaş, Ion Negre, Matei Stamatian	Str. Ştefan cel Mare 4 , în faţa Colegiului Naţional "Petru Rareş"	1924
54	NT-IV-m-B-10749	Monument funerar din piatră - "Familia senator V. Ciornei"	Str. Eroilor 17 , în cimitirul "Eternitatea"	1902
55	NT-IV-m-B-10750	Mormântul scriitorului Calistrat Hogaş	Str. Eroilor 17 , în cimitirul "Eternitatea"	sec. XX
56	NT-IV-m-B-10751	Mormântul etnografului G.T. Kirileanu	Str. Eroilor 17 , în cimitirul "Eternitatea"	sec. XX
57	NT-IV-m-B-10752	Mormântul pictorului Vorel Lascăr	Str. Eroilor 17 , în cimitirul "Eternitatea"	1875

58	NT-IV-m-B-10753	Mormântul lui Constantin Matasă	Str. Eroilor 17 , în cimitirul "Eternitatea"	sec. XX
59	NT-IV-m-B-10754	Mormântul geografului Ion Popa-Burcă	Str. Eroilor 17 , în cimitirul "Eternitatea"	sec. XX
60	NT-IV-m-B-10755	Monument funerar din marmură – Sculy Logothetes	Str. Eroilor 17 , în cimitirul "Eternitatea"	1875
61	NT-IV-m-B-10756	Casa horticultorului E.M.Brudariu	Str. Margaretelor 4	1898

Reședință de județ, **Piatra Neamț este şi cel mai important centru cultural al judeţului**, reprezentând prin aceasta o destinație atrăgătoare pentru turismul cultural.

În categoria obiectivelor culturale, mărturii ale modului de evoluție a culturii și civilizației românești din zonă, enumerăm următoarele:

- ***Situri arheologice şi monumente istorice*** de referință, precum:

Situl arheologic „Dealul Bâtca Doamnei" – situat la 4 km de centrul municipiului Piatra-Neamţ, situl conține ruinele Cetăţii Dacice de pe Bâtca Doamnei, una dintre cele mai interesante şi mai comentate fortificaţii antice din Moldova. Vestigiile dacice de pe Bâtca Doamnei ocupă o suprafaţă de aproape 20.000 mp pe creasta înălţimii, folosindu-se platoul central şi terasele vestice, iar în unele cazuri şi suprafeţele nivelate în mod special pentru construcţii.

Curtea Domnească din Piatra Neamț - este un ansamblu de monumente istorice aflat pe teritoriul municipiului Piatra Neamț. În *Repertoriul Arheologic Național*, monumentul apare cu codul 120735.07.01, 120735.07.02, 120735.07.03.

Biserica ridicată între 1497-1498, inițial ca paraclis al fostei Curți Domnești, reprezintă unul din cele mai reușite monumente moldovenești. Are plan dreptunghiular, cu abside laterale bine mascate de rezalituri, fațadele impresionează prin decorația originară în ceramică policromă, iar ancadramentele vădesc influența goticului.

Ansamblul este format din următoarele monumente:

- *Biserica domnească "Nașterea Sf. Ioan Botezătorul" (cod LMI NT-II-m-A-10567.01)*
- *Ruine beci, azi muzeu (cod LMI NT-II-m-A-10567.02)*
- *Turn clopotniță (cod LMI NT-II-m-A-10567.03)*
- *Ruine zid de incintă (cod LMI NT-II-m-A-10567.04)*
- *Muzeul Curții Domnești (cod LMI NT-II-m-A-10567.05)*.[1]

Muzee și centre culturale

- ***Complexul Muzeal Judeţean Neamţ***, format din Muzeul de Istorie şi Arheologie Piatra Neamţ, Muzeul de Artă Eneolitică Cucuteni, Muzeul de Artă Piatra Neamţ, Muzeul de Etnografie Piatra Neamţ, Muzeul de Ştiinţe ale Naturii Piatra Neamţ şi Memorial „Calistrat Hogaş" Piatra Neamţ
- ***Expoziţia Muzeală Curtea Domnească***
- ***Teatrul Tineretului Piatra Neamţ***
- ***Biblioteca Judeţeană „G. T. Kirileanu"***
- ***Centrul de Cultură şi Arte „Carmen Saeculare"***
- ***Casa de Cultură***
- ***Galeriile de Artă***

[1] *Sursa:https://www.romanian-journeys.com/atractie-turistica-romania/complexul-arhitectural-curtea-domneasca-piatra-neamt*

- ***Lascăr Vorel***
- ***Art Deco***
- ***Galeriile de artă modernă***
- ***Conace şi case boiereşti***
- ***Casa Ivaşcu***
- ***Casa Lalu***
- ***Casa Paharnicului.***

Muzeul de Artă Piatra Neamţ a fost construit în 1930 cu destinaţia de şcoală primară (*Şcoala primară nr. 1 de băieţi „Lascăr Catargi”*) prin „sârguinţa şi ajutorul lui G. V. Măcărăscu, deputat, primar fiind V. Ioaniu”, aşa cum se consemnează pe placa de marmură dezvelită la 1 decembrie.

Înfiinţată în 1980 cu statutul de Muzeu de Artă şi având la bază colecţia deschisă în 1960, instituţia funcţionează într-o clădire construită în 1930, integrată armonios în perimetrul *Curţii Domneşti din Piatra-Neamţ*, în imediata apropiere a altor două instituţii muzeale din cadrul Complexului Muzeal Judeţean Neamţ (Muzeul de Artă Eneolitică Cucuteni şi Muzeul de Etnografie), dominată de ctitoriile lui Ştefan cel Mare.

Constituirea colecţiei de artă la Piatra-Neamţ este legată de activitatea lui Constantin Matasă (1878-1971), preot, arheolog, memorialist, care după înfiinţarea Muzeului Arheologic în 1934 s-a preocupat de înfiinţarea unor secţii noi în cadrul acestei instituţii. Primele lucrări primite ca donaţii din partea Fondului Plastic Bucureşti şi a Uniunii Artiştilor Plastici din România au fost expuse într-o sală a Muzeului Arheologic. Ca urmare a interesului manifestat de vizitatori, în anii următori, paralel cu demersurile făcute pentru obţinerea unui local propriu, s-a urmărit creşterea colecţiei prin achiziţionarea unor lucrări semnate de artiştii nemţeni din perioada modernă, postmodernă şi contemporană: C. D. Stahi (1844-1920), Aurel Băeşu (1896-1928), Lascăr Vorel (1879-1918), Aurelia Vasiliu-Ghiaţă (1896-1992), Simona Vasiliu-Chintilă (1928-2009), Iulia Hălăucescu (1924-2007), Eugen Crăciun (1992-2001), Pompiliu Clement (1923-1985).

Patrimoniul artistic al muzeului se valorifică prin expoziţia permanentă care prezintă o viziune panoramică asupra evoluţiei artelor vizuale româneşti

(pictură, grafică, sculptură, tapiserie) şi prin expoziţiile temporare (tematice, retrospective, aniversare).[1]

Muzeul de Etnografie Piatra Neamţ **-** cunoscută ca locuinţa directorului Şcolii nr. 1 de băieţi, clădirea Muzeului de Etnografie Piatra-Neamţ precede noul sediu al instituţiei şcolare, realizat de arhitectul Roger Bolomey în decembrie 1930.

Bazele colecţiei de etnografie datează de la mijlocul secolului trecut, când – odată cu ridicarea barajului de la Bicaz – un grup complex de cercetători a studiat zona ce urma să fie acoperită de apele lacului de acumulare. Colectivul de etnografi a fost condus de Romulus Vuia, iar rezultatele cercetărilor de teren s-au materializat în două lucrări fundamentele *„Arta populară de pe Valea Bistriţei”*, Editura Academiei Bucureşti, 1969 şi *”Etnografia Văii Bistriţei”*, Piatra Neamţ, 1973.

O parte din piesele studiate cu această ocazie au făcut apoi parte din colecţia de la Durău, devenită parte integrantă a Muzeului de Etnografie Piatra-Neamţ. Începând cu 1974, datorită achiziţiilor importante numărul pieselor a crescut continuu, contribuind la realizarea unei imagini complete a ceea ce reprezintă, din punct de vedere etnografic, judeţul Neamţ.

Valorificarea, din punct de vedere expoziţional, a vastului material s-a realizat într-o expoziţie în 1976, în 1980 deschizându-se Muzeul de Etnografie Piatra-Neamţ în sediul actual, cu prima expoziţie de bază, care a fost schimbată în 1990 şi 1996. Ultima expoziţie permanentă a fost deschisă în 2002.[2]

Teatrul Tineretului Piatra Neamţ funcționează în subordinea *Consiliului Judeţean Neamţ*, ca instituție publică de cultură de importanță județeană, cu personalitate juridică şi, alături de celelalte instituţii publice de profil, propune o ofertă culturală ce vizează promovarea valorilor cultural-artistice autohtone și universale pe plan național și internațional, inițierea și desfășurarea proiectelor și programelor culturale în domeniul educației formativ-artistice.

[1] *Sursa: site oficial Muzeul de Artă Piatra Neamț - http://mapn.muzeu-neamt.ro/*
[2] *Sursa: site oficial Muzeul de Etnografie Piatra Neamț -* http:*//mepn.muzeu-neamt.ro/*

În cei 60 de ani de existență, Teatrul Tineretului și-a câștigat renumele de rampă de lansare pentru tineri actori, regizori, scenografi, compozitori ce au avut ulterior cariere profesionale de excepție (ex. Ion Cojar și Cătălina Buzoianu au fost unii dintre cei mai importanți profesori pentru generații întregi de absolvenți de actorie și de regie ai U.N.A.T.C. „I.L Caragiale).

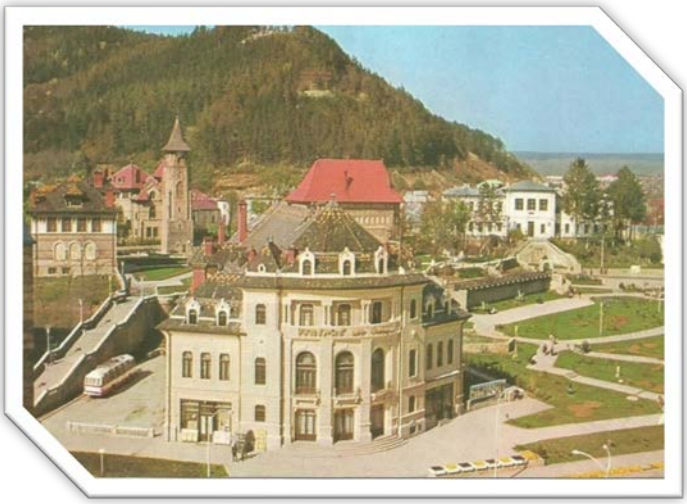

Teatrul Tineretului este o instituție culturală profesionistă, specializată în producția de spectacole de teatru și activități artistice interdisciplinare, la realizarea cărora trupa permanentă de actori colaborează cu artiști invitați, regizori, scenografi, coregrafi, actori, artiști vizuali de marcă din toate generațiile. Sprijinirea creatorilor de teatru aflați la început de drum este o misiune marcată în ADN-ul acestei instituții de la momentul începerii funcționării acesteia, în anul 1958. Prin programele sale, TT propune comunității publicului din județul Neamț, și, de bună seamă, nu doar acesteia, o ofertă teatrală de calitate, diversă, inedită, nonconformistă, invitând spectatorii de toate vârstele la implicare și participare, de la actul de reflecție asupra produselor teatrale până la co-creație, ținând cont de noile tipare de consum ale începutului de secol 21.[1]

Unități de cult

Din punct de vedere religios, în Municipiul Piatra Neamț există o serie de unități de cult, dintre care enumerăm:

Biserica de lemn „Buna Vestire” - situată în municipiul Piatra Neamţ, peDealul Cozla, strămutată în 1999 pe locul schitului Draga, biserica se remarcă prin aspectul arhaic, patina întunecată a pereţilor de lemn, dar şi prin linia plină de eleganţă a unui profil lipsit de orice element discordant.

[1] Sursa: site oficial Teatrul Tineretului Piatra Neamț - *https://www.teatrultineretului.ro/*

Biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului” **-** situată în municipiul Piatra Neamţ, strada Gheorghe Doja, nr. 12, construcţie din anul 1776.

Sinagoga - situată în municipiul Piatra Neamţ, strada Dimitrie Ernici, construcţie din anul 1766,mărturie a numeroasei comunităţi evreieşti care a locuit în acest municipiu încă din evul mediu. Actuala construcţie a fost ridicată pe locul alteia mai veche, în baza hrisovului din 19 iulie 1766, semnat devoievodul Grigore III Ghica.

Vechea sinagogă a fost de piatră, dar de la începutul secolului al XVIIIleanu s-a mai îngăduit decât ridicarea unor sinagogi de lemn.

Mănăstirea Pietricica cu hramul *„Schimbarea la Faţă a Domnului”* este omănăstire de călugări înfiinţată în anul 1994. Obștea este formată din 6 viețuitori, stareţ fiind Protos. Neofit Amariei.

Schitul Doamna - datează din secolul al-XVIII-lea și este situat pe un mic platou de pe malul drept al râului Bistriţa, sub poalele împădurite ale Cernegurei, în zona denumită de localnici “peste vale”.

Schitul Draga - datează din secolul al XVIII-lea și este situat pe dealul Cozla.

În contextul unui potențial turistic bogat și o capacitate de cazare insuficient exploatată, zona are nevoie stringentă de investiții în direcția de petrecere a timpului liber și a turismului balnear.

Județul Neamț are un potențial relativ ridicat pentru tratamente balneare, având în vedere resursele sale de apă minerală subterane. Acest tip de turism este frecvent asociat cu turismul montan sau de agrement.

Astfel, în vecinătatea Târgu Neamt, ***staţiunea balneo - climaterică Bălţăteşti*** este foarte cunoscută pentru apele sale clorosodice, sulfurate, bicarbonatate, bogate în magneziu și apele feruginoase. Acestea sunt recomandate în tratamentul bolilor reumatice, neurologice și al altor afecțiuni conexe (endocrine, respiratorii, dermatologice). Apele minerale ale stațiunii se aseamănă cu apele staţiunilor Oglinzi din Ischl (Austria), Hall (Tirol), sau Stotterheim (Weimar). Atât apele minerale cât și nămolul de aici au fost apreciate de mulți turiști străini pentru calitățile lor de vindecare.

O altă atracție turistică balneară cu potențial neexploatat este ***stațiunea balneoclimaterică Negulești***, situată în comuna Piatra Șoimului, la o distanță de 10 km de Roznov și **la 25 km de Piatra Neamț**.

Cele mai multe dintre zonele din judeţ sunt potrivite pentru a gazdui o mare varietate de forme de turism: *turism de recreere, turism educational, turism cultural turismul de distracții și agrement, turism sportiv, turism terapeutic*.

Turism de afaceri poate fi găzduit în principal în Piatra Neamț și Roman, datorită facilităților integrate specifice celor două orașe.

Turismul cultural - ecumenic

Județul Neamț are un bogat patrimoniu istoric, așa cum reiese din multitudinea de muzee (Muzeul de Istorie și Arheologie, Muzeul de Artă, Muzeul de Etnografie), case memoriale (Calistrat Hogaș, Ion Creangă, Mihail Sadoveanu, Veronica Micle), cetăți medievale (Cetatea Neamț), catedrale, și mai ales prin mănăstirile sale cunoscute pe plan internațional - Agapia, Văratec, Sihastria, Bistrița, Horaița, Neamț - adevărate repere pentru orice traseu turistic din județ. Una dintre cele mai interesante și populare atracții turistice din Neamț este Muzeul„Nicolae Popa" din Târpești, care prezintă un bogat patrimoniu cultural: de la măşti traditionale, la pictura naiva, colecții numismatice sau colecții de fiare de călcat, unelte agricole vechi și cărți. Muzeul de Etnografie este, de asemenea, foarte atractiv pentru turişti, prezentând și costume de peste 200 de ani. Obiectele din ceramică neagră realizate în satul Marginea sunt unice în lume. Nu putem omite nici sculpturile, al căror stil de realizare este surprinzător. O atracție importantă din Piatra Neamț este complexul medieval situat în centrul municipiului,

construit în timpul domniei lui Ștefan cel Mare, constând din Curtea Domnească (care datează din 1468), Biserica Sf. Ioan şi Turnul Clopotniţă. (1497).

Turismul montan

Atracția turistică centrală a județului, cu afluxul turistic cel mai intens, este zona Ceahlăului, cu munții Hășmaș, Bistrița, Tarcău și Stănișoara. În zonă se poate ajunge prin intermediul rețelei de drumuri care conectează Transilvania de Moldova, prin Cheile Bicazului. Caracterizat printr-o mare diversitate de elemente, vegetația și fauna Muntelui Ceahlau dau acestuia o valoare științifică inestimabilă, pe lângă celebra ei măreție bio-geografică. Ceahlăul este cel mai falnic muntele al Moldovei, fiind o atracție turistică majoră a țării și un spaţiu care a făcut obiectul a numeroase mituri și legende. Cele mai înalte puncte ale muntelui sunt cele două vârfuri, Toaca (1904 m) şi Ocolaşul Mare (1 907 m). La 1021 metri altitudine, turistii pot fi uimiţi de priveliştea de la cascada Duruitoarea, ale cărei ape cad pe un perete de stanca de la o înălțime de 25 m.

Întreaga zonă este bogată în resurse naturale, floră și faună care au fost declarate monumente endemice sau naturale, precum și o rețea hidrografică impresionantă. Stațiunea Durău este localizată la poalele muntelui, la o altitudine de 780-800 m, într-o regiune muntoasă care a fost locuită încă din secolul al 18 - lea. Centrul Pastoral-Cultural "Sf. Daniil Sihastrul " este, de asemenea, situat în mănăstirea Durău, a cărei biserică a fost pictată de celebrul pictor român Nicolae Tonitza. Recomandată pentru odihnă si tratament, statiunea serveşte ca punct de pornire pentru numeroase trasee care traversează Ceahlăul, oferind, în același timp, posibilitatea de a practica sporturi de iarnă. Unitățile de cazare turistică locale au oferte tentante pentru fiecare sezon, fiind renumite pentru specialitățile culinare pe care le oferă. Nu putem să nu menționăm Rezervația naturală Cheile Bicazului - Hășmaș, monument natural care este un colț de rai pentru fauna sălbatică și peste 600 de specii de plante, parcul întinzându-se pe o suprafață totală de mai mult de 10 km.

O alta atracţie celebră a judeţului este *Parcul Național Vânători-Neamț*, situat în apropiere de Târgu Neamț, care găzduiește o gamă largă de valori naturale, culturale și istorice, împreună cu Rezervaţia „Dragoș Vodă", o rezervaţie de bizoni unică în România, al cărei amplasament sporeşte în mod considerabil atractivitatea zonei.

Turismul rural

Unul dintre avantajele majore ale județului Neamț, în comparație cu alte destinații turistice binecunoscute, este conservarea mediului natural nealterat de prezența și activitățile umane. Un binecuvântat remediu faţă de

zgomotul și de factorii de stres ai vieții urbane, satul traditional din zona Neamţului, o vatră de valori spirituale autentice, oferă multe oportunități de recreere și șansele de a cunoaște tradițiile poporului român. Cele mai multe unități de cazare turistică sunt situate în zonele Ceahlău - Durău, Alexandru cel Bun, Târgu Neamţ, Agapia, Piatra Neamț, Tarcău, Vânători Neamț, Almaș, Tupilați și Bicazu Ardelean.

Turismul rural în Neamț are un mare potențial de dezvoltare, deoarece zonele rurale ale regiunii conserva patrimoniul cultural, nu suferă de poluare și au mai multe opțiuni de recreere.

Ca urmare a analizei opiniei populației referitoare la starea elementelor patrimoniului cultural din municipiu, a rezultat o preponderență a persoanelor care s-au declarat mulțumite sau foarte mulțumite (67%), față de cele nemulțumite sau foarte nemulțumite (29%).

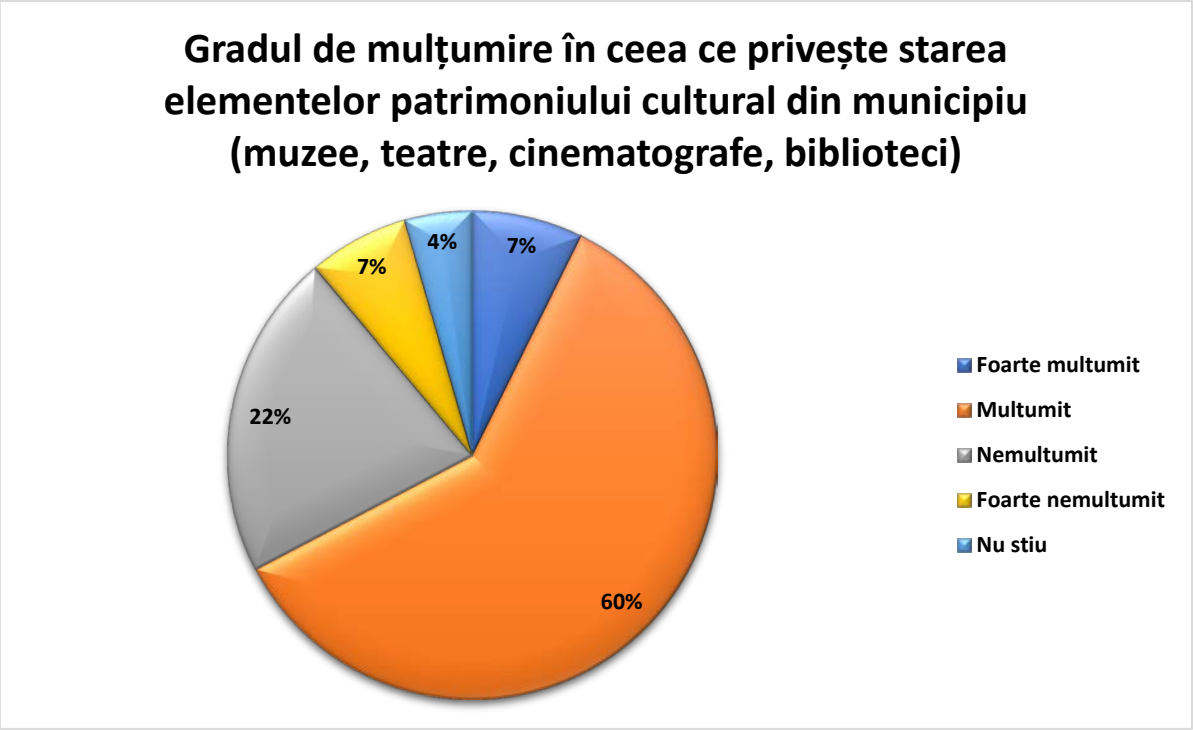

Fig. 6.2. Gradul de mulțumire în ceea ce privește starea elementelor patrimoniului cultural din municipiu (muzee, teatre, cinematografe, biblioteci)

O altă întrebare adresată în cadrul chestionarului, cu importanță inclusiv în aspecte legate de turism, a fost cea referitoare la oferta de petrecere a timpului liber, răspunsurile obținute fiind evidențiate mai jos:

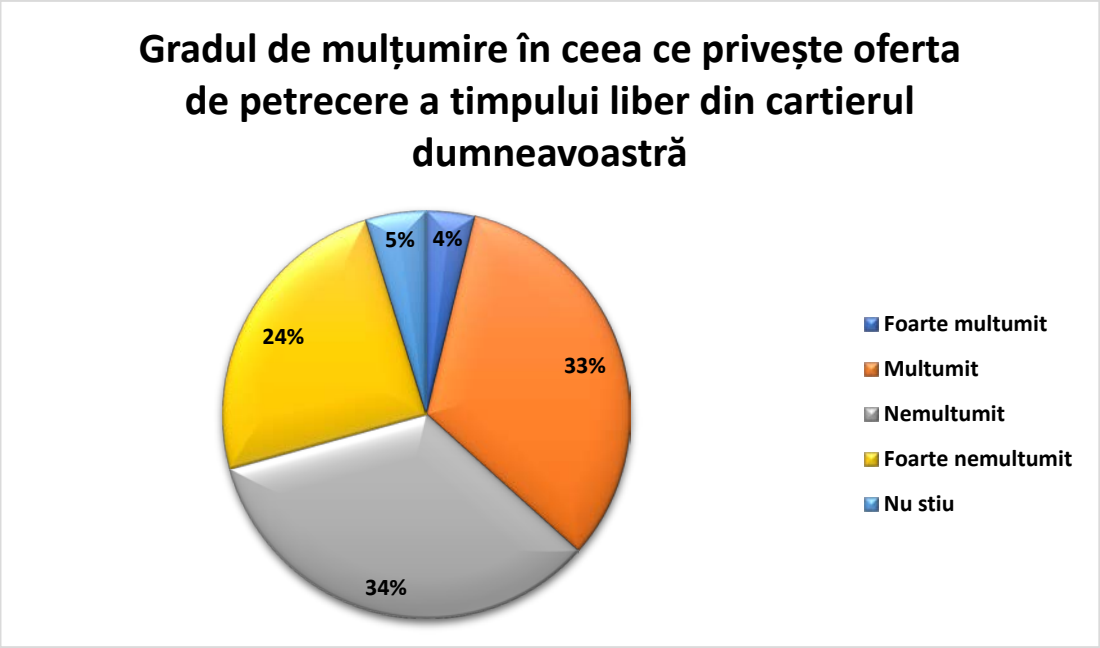

Fig. 6.3. Gradul de mulțumire în ceea ce privește oferta de petrecere a timpului liber

La nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește oferta de petrecere a timpului liber marchează o preponderență a persoanelor care s-au declarat nemulțumite sau foarte nemulțumite (58%), față de cele mulțumite sau foarte mulțumite (37%).

Răspunsurile la nivelul fiecărui cartier sunt reprezentate grafic mai jos:

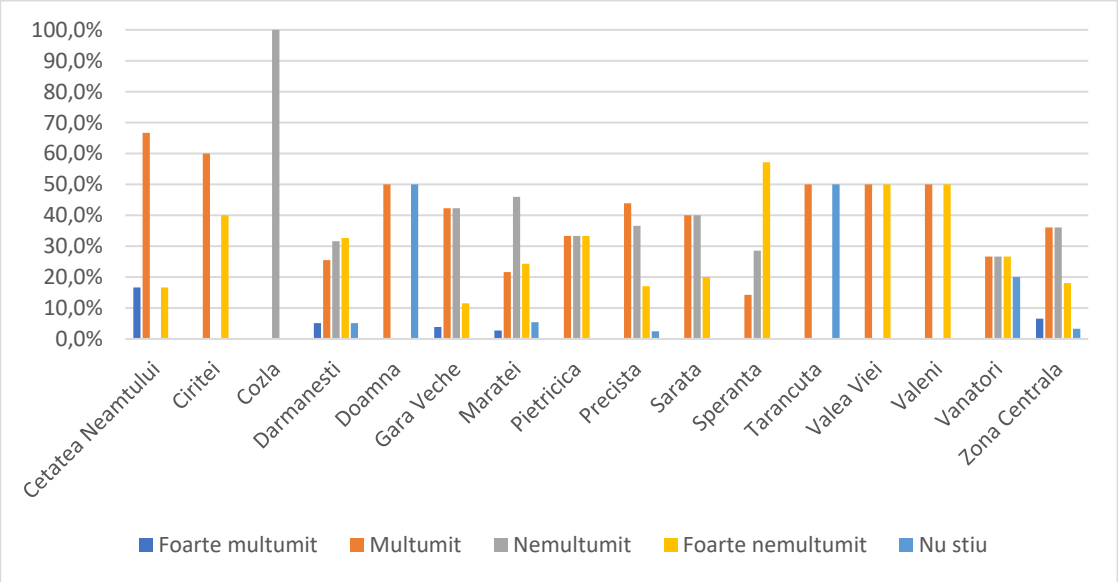

Fig. 6.4. Gradul de mulțumire în ceea ce privește oferta de petrecere a timpului liber (la nivel de cartier)

Din analiza răspunsurilor, se constată următoarele:

- La extrema pozitivă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria mulțumiți și foarte mulțumiți, se află locuitorii din cartierele Cetatea Neamțului, Ciritei, Doamna, Țărăncuța;
- Un procent aproximativ egal de locuitori foarte mulțumiți sau mulțumiți, respectiv nemulțumiți sau foarte nemulțumiți corespunde cartierelor Gara Veche, Valea Viei, Văleni, Vânători;
- La extrema negativă, respectiv a răspunsurilor majoritare din categoria nemulțumiți și foarte nemulțumiți se regăsesc cartierele Cozla, Dărmănești, Mărăței, Pietricica, Precista, Sarata, Speranța, Zona Centrală.

6.2. INFRASTRUCTURA ŞI SERVICIILE TURISTICE

În categoria structurilor de primire turistică cu funcţiuni de cazare turistică intră orice construcţie sau amenajare care furnizează în mod permanent sau sezonier serviciul de cazare şi alte servicii specifice pentru turişti.

Ţinând cont de aceste caracteristici, pe teritoriul României aceste structuri se găsesc sub forma de hoteluri, hoteluri pentru tineret, hosteluri, hoteluri apartament, moteluri, hanuri, vile turistice, cabane turistice, bungalouri, sate de vacanţă, campinguri, popasuri turistice, căsuţe turistice, tabere de elevi şi preşcolari, pensiuni turistice şi agroturistice, spaţii de cazare de pe navele fluviale sau alte unităţi de cazare colective.

Conform datelor statistice aferente anului 2019, reiese faptul că Regiunea Nord-Est prezintă următoarele structuri de primire turistică:

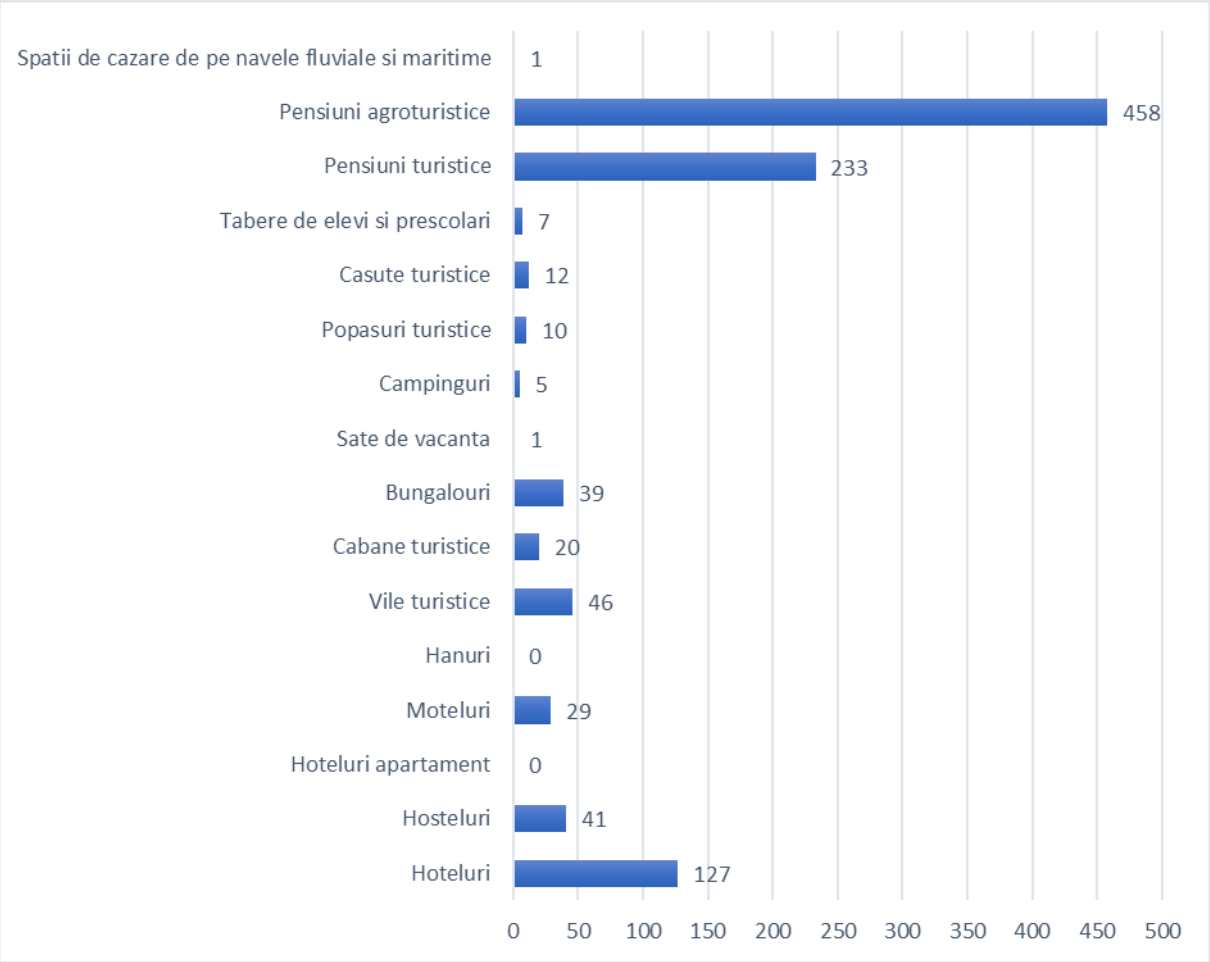

Fig. 6.5. Structuri de primire turistică în Regiunea Nord-Est [1]

[1] *Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE*

La nivel de județ, evoluția structurilor de primire turistică a înregistrat tendință crescătoare accentuată în perioada 2010 - 2018, cu o ușoară scădere în 2018 și apoi o revenire în 2019, după cum se poate observa și din graficul de mai jos:

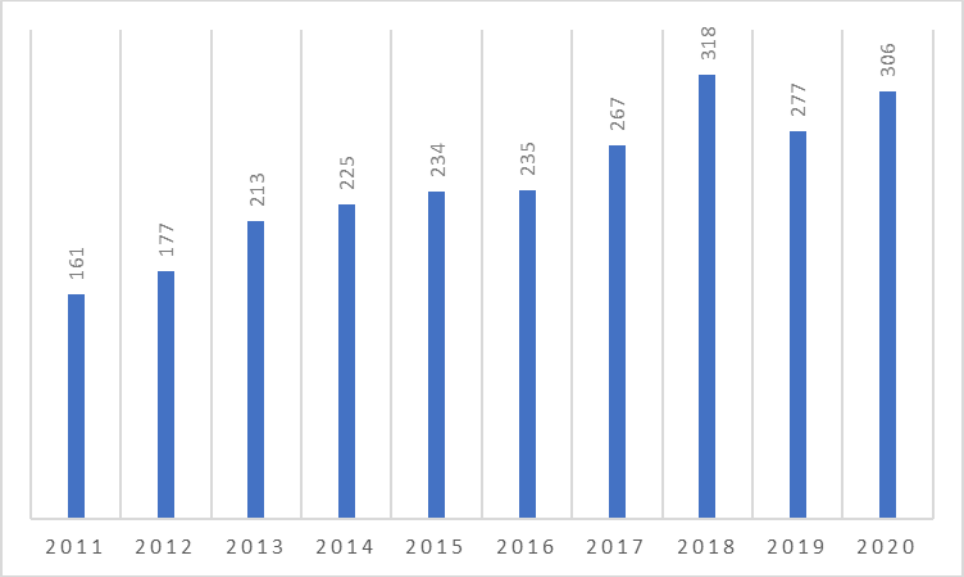

Fig. 6.6. Evoluția structurilor de cazare în Jud. Neamț, 2011-2019[1]

Urmărind aceeași evoluție în cazul Municipiului Piatra Neamț, se constată că aceasta a fost fluctuantă pe perioada de analiză, conform graficului următor.

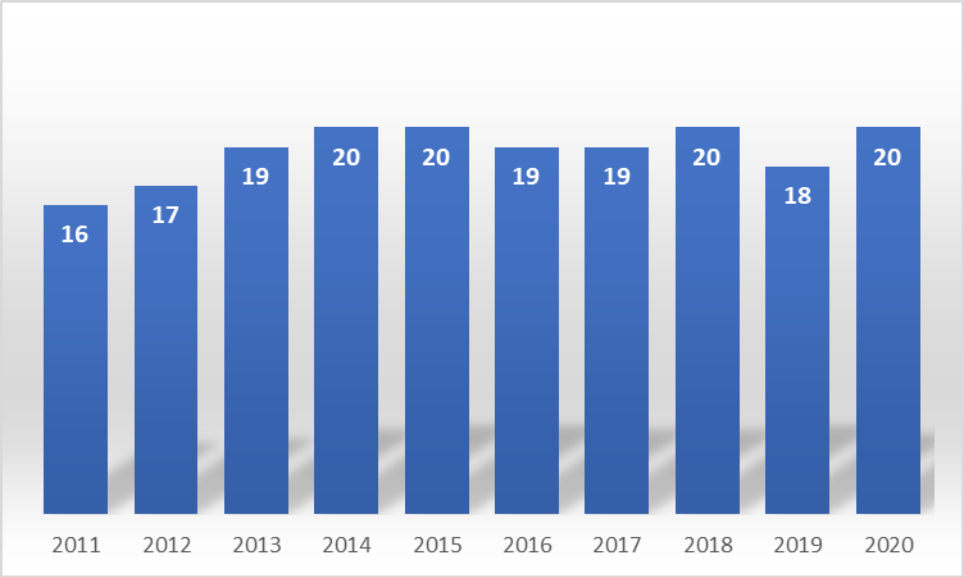

Fig. 6.7. Evoluția structurilor de cazare în Municipiul Piatra Neamț, 2011-2019[2]

[1] *Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE*
[2] *Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE*

Structurile de cazare din municipiu, în anul 2019, și numărul acestora sunt prezentate mai jos.

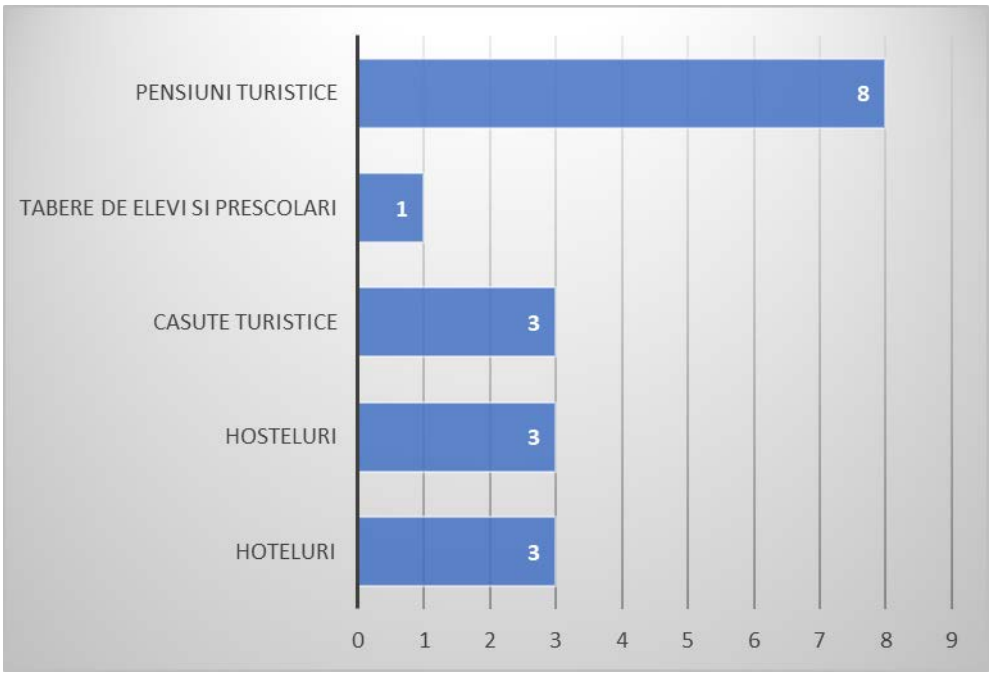

Fig. 6.8. Structuri de cazare în Municipiul Piatra Neamț,2019[1]

Capacitatea de cazare turistică în structurile menționate, pentru Regiunea Nord-Est, a prezentat următoarea evoluție:

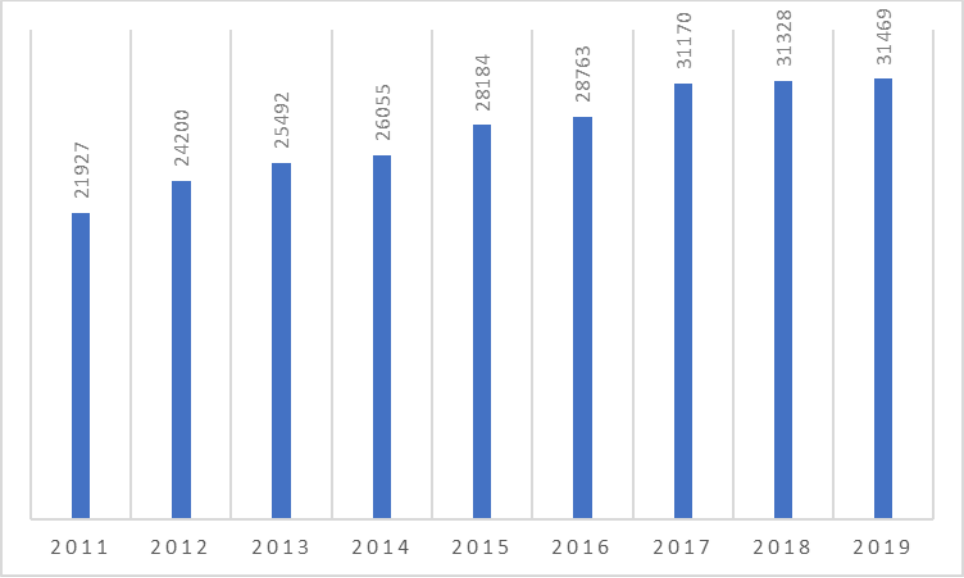

Fig. 6.9. Evoluția capacității de cazare turistică, Regiunea Nord-Est, 2011-2019 (nr. locuri)[2]

[1] *Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE*
[2] *Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE*

La nivelul județului Neamț, respectiv a Municipiului Piatra Neamț, evoluția aceluiași indicator este prezentată în graficele următoare.

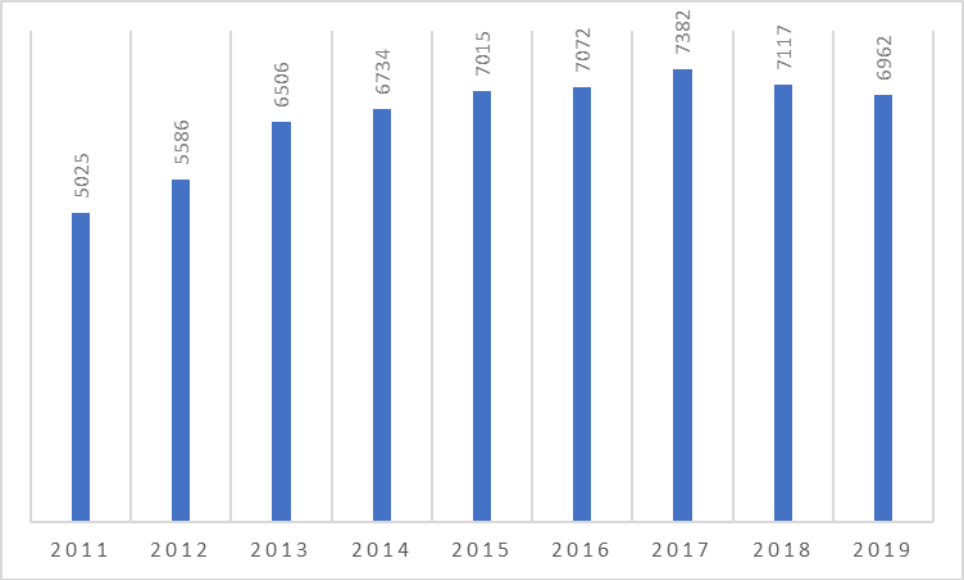

Fig. 6.10. Evoluția capacității de cazare turistică, jud. Neamț, 2011-2019 (nr. locuri)[1]

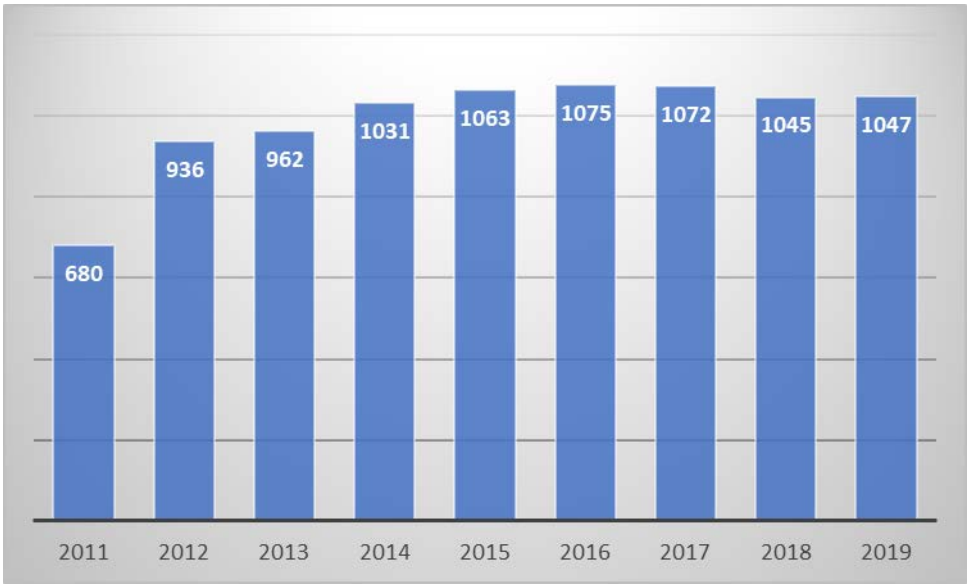

Fig. 6.11. Evoluția capacității de cazare turistică, Municipiul Piatra Neamț, 2011-2019 (nr. locuri)[2]

[1] *Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE*
[2] *Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE*

După cum se observă, în timp ce la nivelul regiunii se constată o creștere constantă a numărului de locuri în unitățile de cazare turistică, în cazul județului și municipiului se observă o evoluție similară, marcată de scăderea numărului de locuri, în ultimii 2 ani ai perioadei de analiză.

Repartiția pe tipuri de structuri de primire turistică pentru anul 2019, la nivelul Municipiului Piatra Neamț arată o preponderență a hotelurilor (56,4%), urmând la mare distanță căsuțele turistice (13,6%), pensiunile turistice (12,3%), taberele (11,1%) și hostelurile (6,7%).

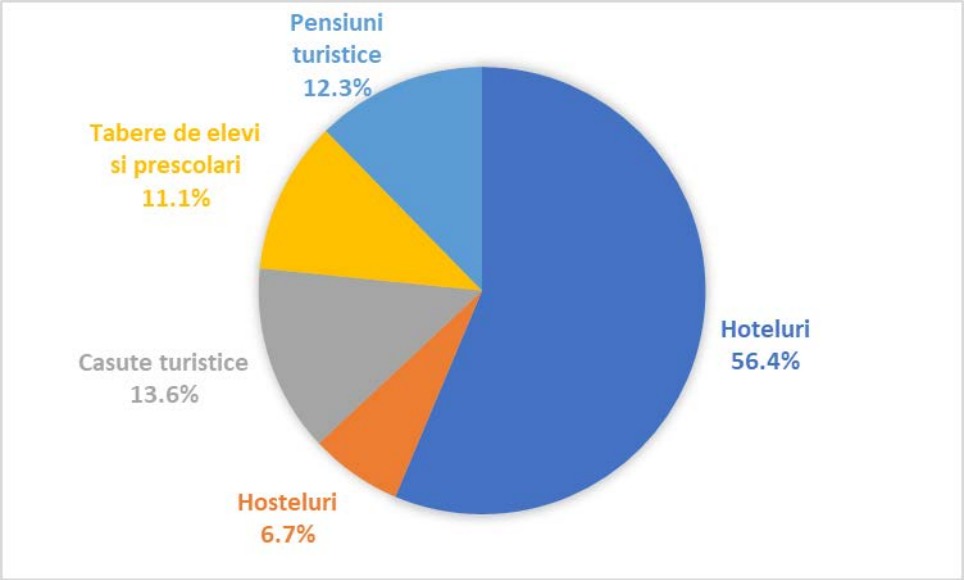

Fig. 6.12. Capacitatea de cazare turistică în funcțiune, pe tipuri de structuri de primire turistică în Municipiul Piatra Neamț (locuri- zile) [1]

În ceea ce privește numărul turiştilor sosiţi în structurile de primire turistică din municipiu, acesta a fost de 66.725 în anul 2019, mai mult cu 115,3% față anul 2011, cea mai mare parte a turiştilor fiind cazaţi în hoteluri.

[1] *Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE*

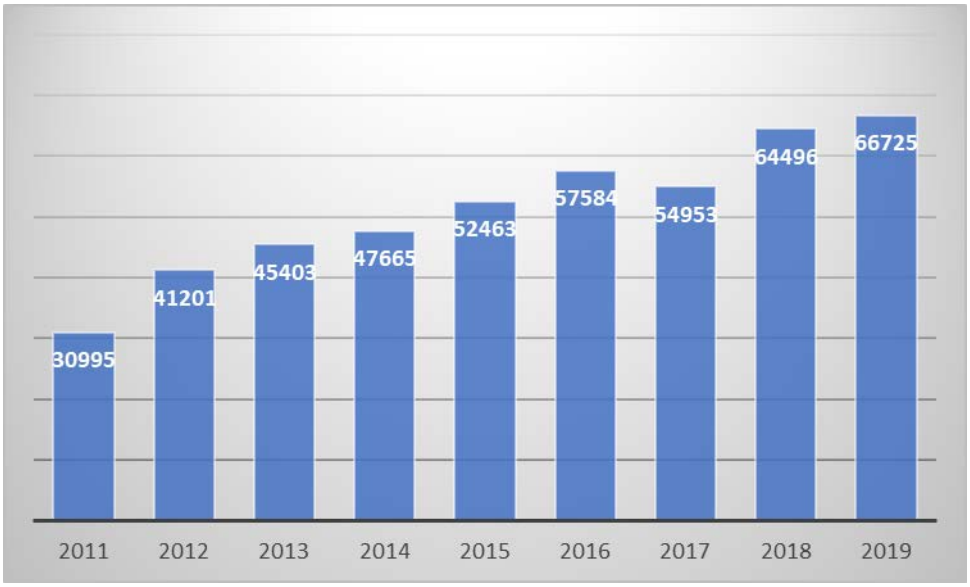

Evoluția numărului de sosiri în structurile de cazare, în municipiul Piatra Neamț, în perioada 2011-2019 [1]

În anul 2019, numărul de înnoptări în municipiu a fost de 105.025 (21,5% din numărul total din judeţ), majoritatea fiind înregistrate în hoteluri (75,4%). Respectând evoluţia pozitivă între 2011 și 2019, municipiul Piatra Neamț înregistrează o creștere de 102,9%, situația fiind prezentată în graficul de mai jos:

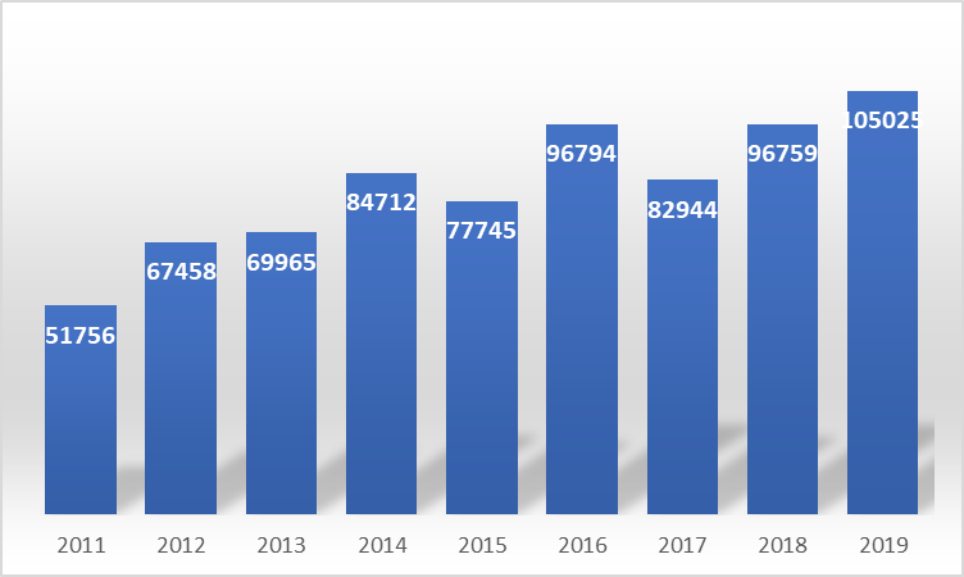

Evoluția numărului de înnoptări în structurile de cazare, în municipiul Piatra Neamț, în perioada 2011-2019[2]

[1] *Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE*

[2] *Sursa: Prelucrare după baza de date tempo online, INSSE*

Alte facilităţi pentru agrement şi divertisment care merită menționate în contextul analizei turismului în municipiu, pe lângă cele menționate în capitolul referitor la spații verzi și locuri de petrecere a timpului liber, se numără următoarele:

- ***Telegondola.*** Una dintre cele mai căutate atracţii turistice din Piatra Neamţ o reprezintă telegondola care unește centrul municipiului, cu muntele Cozla. Staţia de bază este în faţa gării, la 323 m altitudine, iar staţia de vârf se află pe Muntele Cozla, la 632 m altitudine. Lungimea traseului este de 1915 m, acoperind o diferență de nivel de 309 m. Viteza de deplasare este de 6 m/s, ceea ce face ca timpul de parcurgere să fie de aproximativ 5 minute.
- ***Telescaunul pârtiei Cozla*** - cel mai important mijloc de transport pentru schiorii care frecventează Pârtia Cozla. Are o lungime de 785 metri pe o diferenţă de nivel de 252 de metri, instalația fiind capabilă să transporte nu mai puţin de 1.793 de persoane pe oră în cele 42 de scaune. Viteza de utilizare a instalaţiei este de 2,3m/s făcând posibilă parcurgerea întregului traseu în nu mai puţin de 10 minute.
- ***Pârtia de pe dealul Cozla (Piatra Neamţ)***: Lungimea pârtiei = 965 m; Lăţimea minimă = 20 m; Înclinare medie a pârtiei = 27%; Diferenţa de nivel = 260 m; Altitudine plecare = 647 m; Altitudine sosire = 387 m

7. MEDIUL ȘI INFRASTRUCTURA DE MEDIU

Un mediu curat este esențial pentru sănătatea umană și bunăstare. Totuși, interacțiunile dintre mediu și sănătatea umană sunt extrem de complexe și dificil de evaluat. Aceasta face ca utilizarea principiului precauției să fie extrem de utilă. Cele mai cunoscute impacturi asupra sănătății se referă la poluarea aerului înconjurător, la calitatea proastă a apei și la igienă insuficientă. Se cunosc mult mai puține despre impacturile substanțelor chimice periculoase asupra sănătății. Zgomotul reprezintă o problemă emergentă de sănătate și de mediu. Schimbările climatice, diminuarea stratului de ozon, pierderea biodiversității și degradarea solului pot afecta, de asemenea, sănătatea umană.

7.1. CALITATEA AERULUI

Aerul este factorul de mediu care condiționează în cea mai mare măsură existența vieții pe pământ. Totodată, este factorul de mediu cel mai important pentru transportul poluanţilor, deoarece constituie suportul pe care are loc transportul cel mai rapid al acestora în mediul înconjurător, acesta fiind motivul pentru care supravegherea calităţii aerului este de primă importanţă.

Calitatea aerului este exprimată statistic printr-o serie de indicatori, care exprimă fenomenul de poluare sub forma răspândirii în aer a unor substanţe reziduale poluante, rezultate din activităţile economice.

Poluarea aerului are numeroase cauze, unele fiind rezultatul activităţilor umane din ce în ce mai extinse şi răspândite in ultima perioadă de timp, altele datorându-se unor condiţii naturale de loc și de climă.

La nivelul Regiunii Nord-Est, calitatea aerului a fost monitorizată continuu prin rețeaua automată de monitorizare a calității mediului reprezentată la nivelul regiunii de 20 stații automate, dintre care 7 de tip fond urban, 6 de tip industrial, 4 de tip trafic, 1 de tip fond suburban, 1 de tip fond regional, 1 de tip fond rural. Marea majoritate a stațiilor este in mediul urban, cele mai multe (6) în județul Iași.

În cadrul Proiectului ,,*Prevenirea catastrofelor naturale generate de inundaţii şi poluarea aerului*'', în judeţul Neamţ funcţionează 3 staţii de monitorizare automată a calităţii aerului. **Staţia NT1 este o staţie de tip fond urban şi este amplasată în vecinătatea Staţiei Meteo de la Piatra Neamţ**, staţia NT2 este de tip industrial şi este amplasată în municipiul Roman în curtea Liceului Industrial 1 şi staţia NT3 de tip industrial

ce este amplasată în Hamzoaia, în vecinătatea fabricii de ciment de la Taşca. Aceste staţii sunt dotate cu analizoare automate ce monitorizează calitatea aerului on-line, din valorile măsurate sunt apoi calculate medii orare şi medii zilnice. Aceste medii sunt transmise orar de la staţii la server-ul instalat la APM şi apoi la panoul instalat pe str. Mihai Eminescu şi la Centrul de evaluare al calităţii aerului din cadrul Agenţiei Naţionale pentru Protecţia Mediului Bucureşti. Parametrii măsuraţi sunt: dioxidul de sulf (SO2), monoxidul, dioxidul şi suma oxizilor de azot (NO, NO2, NOX), compuşi organici volatili din clasa hidrocarburilor aromate (benzen, toluen, xilen, etil-benzen), pulberi în suspensie fracţiunea cu diametru 10 microni (PM10), monoxid de carbon (CO), ozon (O3) şi parametrii meteo (presiune atmosferică, temperatură, umiditate, radiaţie solară, viteză şi direcţie vânt). Stațiile fac parte din Reţeaua Naţională de Monitorizare a Calităţii Aerului ce cuprinde 142 de astfel de staţii.

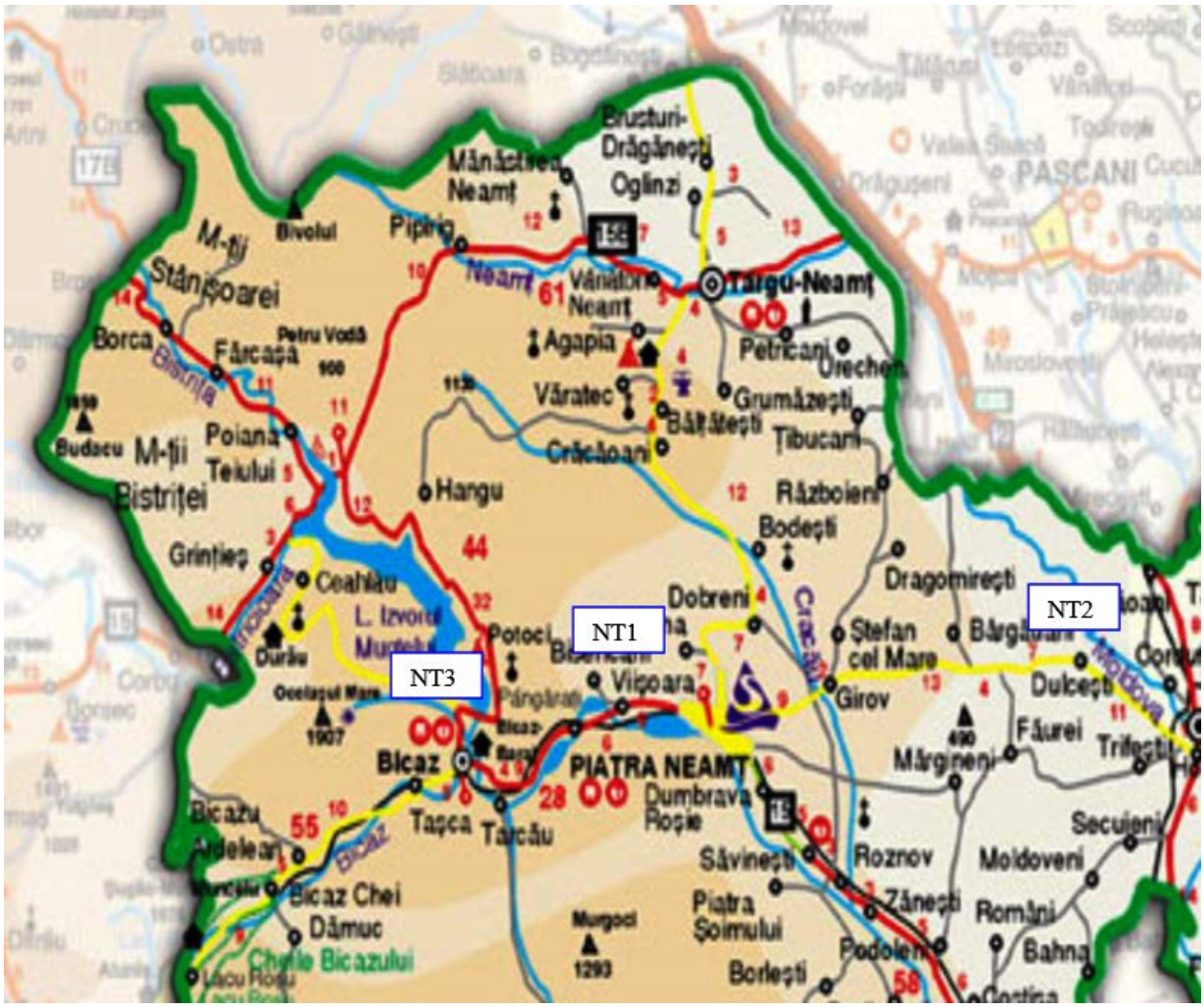

Fig. 7.1. Amplasarea stațiilor automate de monitorizare a calității aerului, județul Neamț[1]

[1] *Raport privind starea mediului în județul Neamț, 2019*

Calitatea aerului ambiental în anul 2019 este prezentată în tabelul de mai jos.

Tabel 7.1. Calitatea aerului ambiental în anul 2019, județul Neamț[1]

Staţia	Tip poluant	Număr măsurări		Concentraţia			Frecvenţa depăşirii VL sau CMA (%)	Captura de date
		zilnice	orare	Max. zilnică	Medie anuală	UM		
NT1	NO2	278	6375	89,01	10,34	µg/m^3	0	72,78
	SO2	349	8010	27,67	7,77	µg/m^3	0	91,45
	PM 10 automat	257	6129	83,75	10,67	µg/m^3	0,39	69,59
	PM 10 gravimetric	310	7440	114,84	20,19	µg/m^3	2,26	84,93
	PM 2,5 automat	-	-	-	-	µg/m^3	-	-
	PM 2,5 gravimetric	-	-	-	-	µg/m^3	-	-
	CO	365	8426	3,42	0,19	mg/m^3	0	96,2
	Benzen	261	6151	9,31	1,41	µg/m^3	0	70,22
	Ozon	245	5561	122,35	49,13	µg/m^3	0,41	63,49
NT2	NO2	247	5557	116,36	17,72	µg/m^3	0	63,44
	SO2	343	7872	10,07	5,54	µg/m^3	0	89,87
	PM10 automat	364	8656	91,21	19,79	µg/m^3	2,2	98,63
	CO	247	5517	2,53	0,42	mg/m^3	0	62,99
	Benzen	127	2989	7,66	2,04	µg/m^3	0	34,12
	Ozon	364	8326	112,03	41,99	µg/m^3	0	95,06
NT3	NO2	343	7774	87,12	15,35	µg/m^3	0	88,75
	SO2	357	8135	16,80	8,66	µg/m^3	0	92,88
	PM10 automat	344	8203	111,67	21,69	µg/m^3	6,1	93,70
	PM 10 grav.	361	8663	157,25	25,66	µg/m^3	5,82	98,9
	Metale grele(Plumb)	-	-	-	-	µg/m^3	-	-

[1] *Raport privind starea mediului în județul Neamț, 2019*

În *Raportul anual privind starea mediului în județul Neamț pentru anul 2019* sunt specificate următoarele aspecte, referitoare la depășirea valorilor normale pentru principalii poluanți ai aerului:

- **Dioxidul de sulf**:
  - În urma măsurărilor efectuate în anul 2019 în staţiile automate existente, nu s-au înregistrat valori ale concentraţiei de dioxid de sulf, care să depăşească valorile limită pentru protecţia sănătăţii umane, pragul de alertă sau nivelul critic anual pentru protecţia vegetaţiei. Valoarea maximă orară în anul 2019 a fost de 36,85 μg/m^3, înregistrată la staţia de fond urban NT1 Piatra Neamț, în data de 21 ianuarie 2019 la ora 12 (grafic cu albastru), valoare situată sub valoarea limită orară pentru protecţia sănătăţii umane (350 μg/m^3) prevăzută în Legea nr.104 din 15 iunie 2011 privind calitatea aerului înconjurător.
  - Valoarea maximă zilnică a concentraţiei de dioxid de sulf în cursul anului 2019 a fost de 27,67 μg/m^3, înregistrată pe data de 26 aprilie 2019 în staţia de fond urban NT1 Piatra Neamț (grafic cu albastru), determinare situată sub valoarea limită zilnică pentru protecţia sănătăţii umane (125 μg/m^3), prevăzută în Legea nr. 104 din 15 iunie 2011 privind calitatea aerului înconjurător.
- **Dioxidul de azot NO_2**:
  - În anul 2019 nu s-a depășit valoarea maximă orară de 200 μg/m^3, prevăzută în Legea nr. 104 din 15 iunie 2011 privind calitatea aerului înconjurător.
  - Valoarea maximă orară a concentraţiei de dioxid de azot în cursul anului 2019 a fost de 116,36 μg/m^3, înregistrată pe data de 20 aprilie 2019 ora 22, în staţia de fond industrial NT2 din municipiul Roman
- **Ozonul O_3**:
  - În anul 2019 s-a înregistrat o singură depăşire a valorii ţintă de 120 μg/m^3 la stația NT1 Piatra Neamț şi aceasta a fost de 122,17 μg/m^3 în data de 20 aprilie 2019; pragul de informare de 180 μg/m^3 și cel de alertă de 240 μg/m^3 nu au fost atinse
- **Monoxidul de carbon CO**:
  - Valoarea maximă zilnică înregistrată a concentraţiei de monoxid de carbon în cursul anului 2019 a fost de 3,42 mg/m^3, înregistrată pe 10 ianuarie 2019, în staţia de fond urban NT1 Piatra Neamț, valoare situată mult sub valoarea limită de 10 mg/m^3 prevăzută în Legea nr. 104 din 15 iunie 2011 privind calitatea aerului înconjurător

- **Benzen C_6H_6:**
  - Valoarea maximă zilnică a concentraţiei de benzen înregistrată în cursul anului 2019 a fost de 9,31 µg/m^3, pe data de 21 decembrie 2019, în staţia de fond urban NT1 Piatra Neamț. Media pe întreaga perioadă a anului 2019 la stația NT1 a fost 1,41 µg/m^3, iar la stația NT2 de 2,04 µg/m^3, sub valoarea limită anuală de 5 µg/m3 prevăzută în Legea nr. 104 din 15 iunie 2011 privind calitatea aerului înconjurător.
- **Particule în suspensie PM_{10} și $PM_{2,5}$**:
  - La staţia automată NT1 Piatra Neamţ în anul 2019 s-au înregistrat 7 depăşiri a CMA (concentraţia maximă admisă) la PM_{10} măsurată prin metoda gravimetrică (metoda de referinţă) şi o depăşire a CMA la PM_{10} măsurată prin metoda nefelometrică. Aceste depăşiri s-au înregistrat după cum reiese şi din grafic în lunile ianuarie, martie și decembrie şi se datorează condiţiilor meteo nefavorabile, emisiilor provenite din instalaţiile de ardere rezidenţiale.
  - Cea mai mare valoare zilnică înregistrată a fost de 114,84 µg/m^3, în staţia de fond urban NT1 Piatra Neamţ, în data 30 ianuarie 2019, peste valoarea limită zilnică pentru protecţia sănătăţii umane de 50 µg/m^3, prevăzută în Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător. Conform acesteia, se permit maxim 35 depăşiri ale valorii limită într-un an calendaristic
  - La stația automată de fond industrial NT2 Roman, întrucât nu există un prelevator de particule în suspensie pentru PM_{10}, care să expună automat filtre pentru fiecare zi, se înregistrează doar PM_{10} nefelometric, media pentru anul 2019 a fost de 19,79 µg/m^3. Cea mai mare valoare zilnică înregistrată a fost de 91,21 µg/m^3, în data 19 decembrie 2019 (în grafic cu galben).
  - Cele 8 depășiri a CMA la PM_{10} înregistrate în cursul anului 2019, în lunile de iarnă, se datorează unor condiții meteorologice nefavorabile (ceață, calm atmosferic) sau emisiilor provenite din încălzirea rezidențială.

De asemenea, în *Raportul anual privind starea mediului în județul Neamț pentru anul 2019* este prezentată tendința generală în ceea ce privește evoluția concentrațiilor de poluanți monitorizați în stațiile automate de monitorizare a calității aerului.

Relevante pentru Municipiul Piatra Neamț sunt rezultatele corespunzătoare stației NP1.

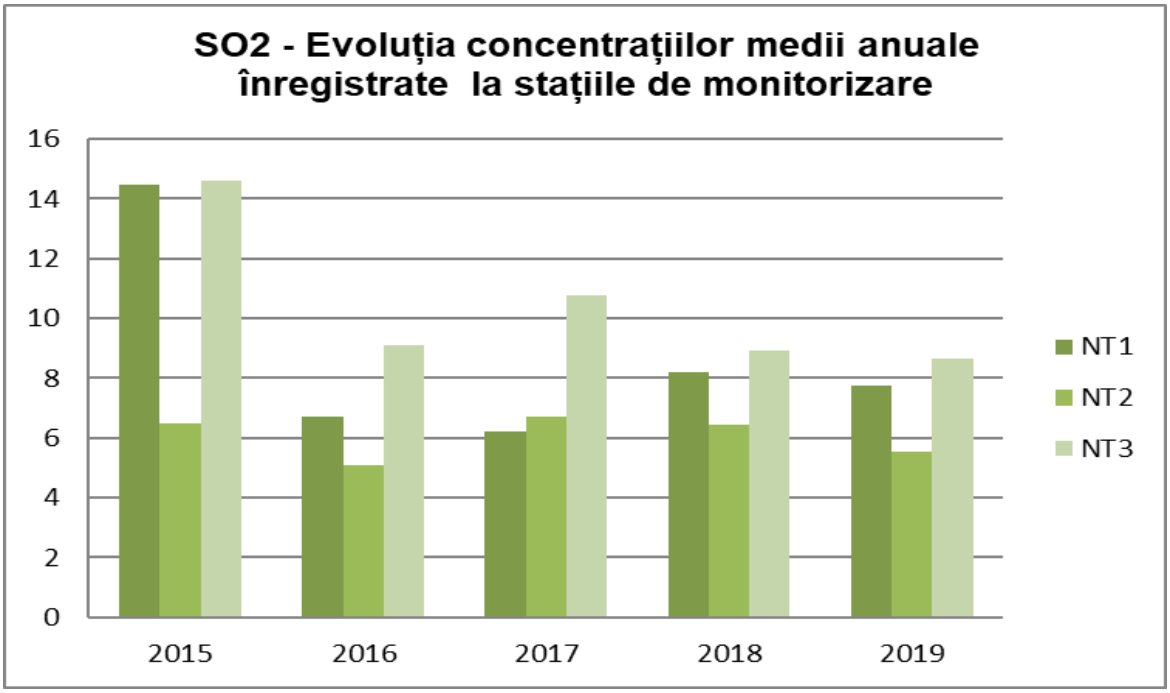

Fig. 7.2. Evoluția concentrațiilor medii anuale de SO2 înregistrate la stațiile de monitorizare automate[1]

În cazul acestui poluant se observă o scădere semnificativă a concentrațiilor medii anuale în anul 2019 la stațiile automate, înregistrate pe fondul creșterii temperaturilor aerului, ceea ce a dus la un consum mai redus de combustibili.

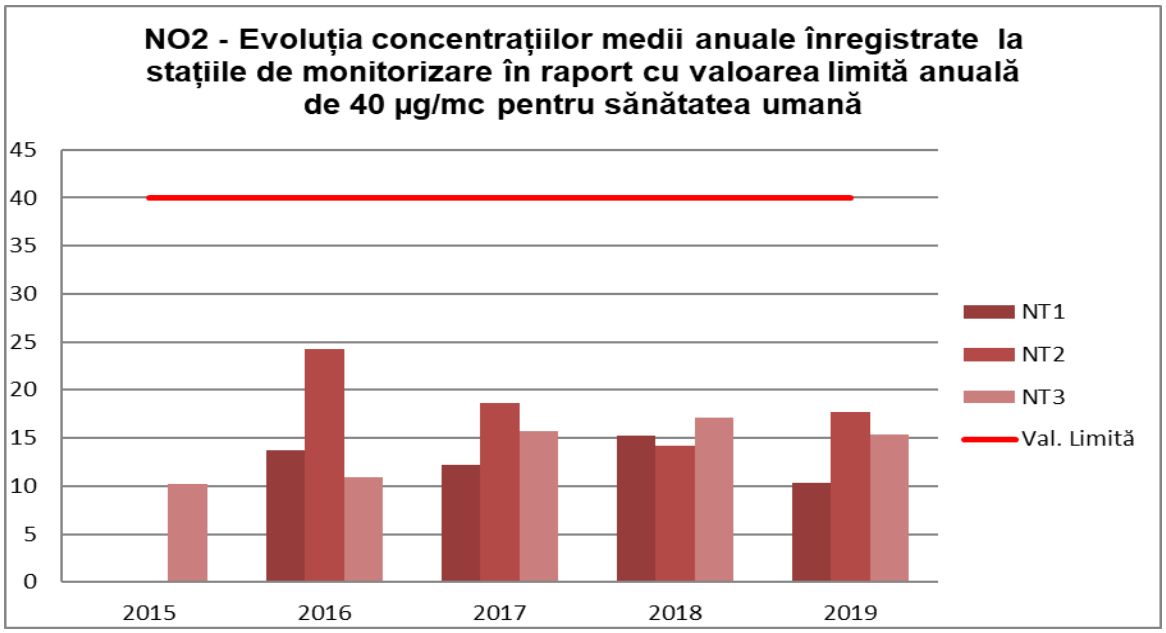

Fig. 7.3. Evoluția concentrațiilor medii anuale de NO_2 înregistrate la stațiile de monitorizare automate[2]

[1] *Raport privind starea mediului în județul Neamț, 2019*
[2] *Raport privind starea mediului în județul Neamț, 2019*

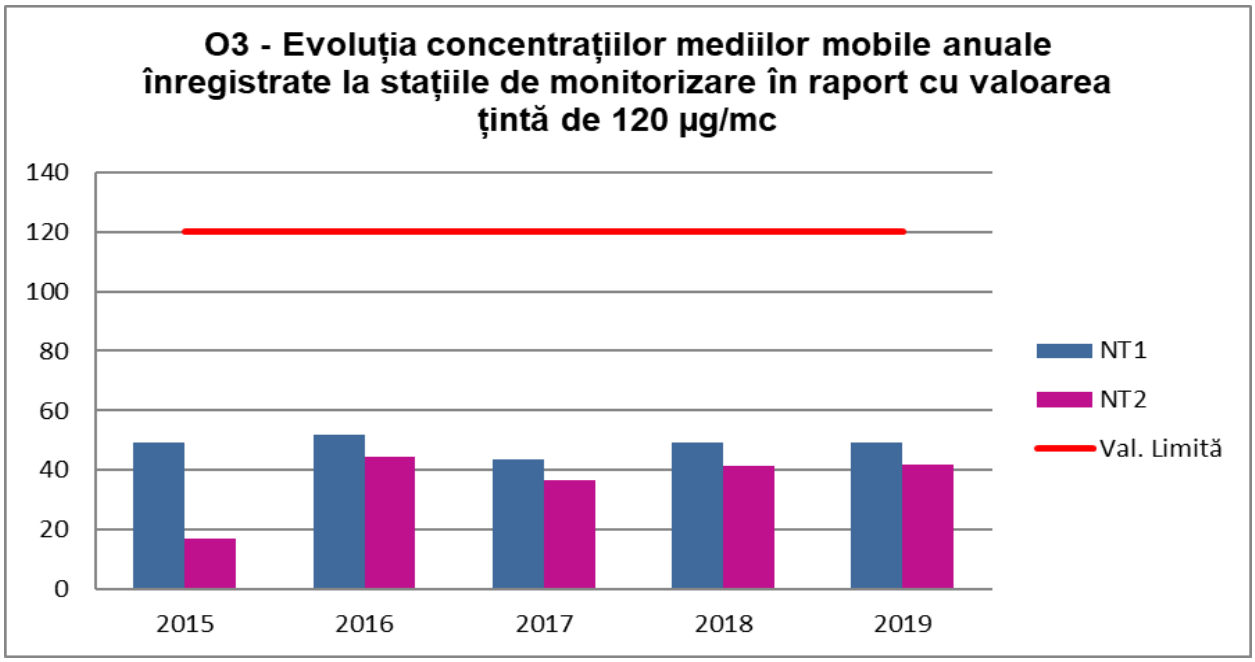

Fig. 7.4. Evoluția concentrațiilor medii anuale de O_3 înregistrate la stațiile de monitorizare automate[1]

Pentru cei doi indicatori de mai sus nu există diferențe semnificative în perioada analizată.

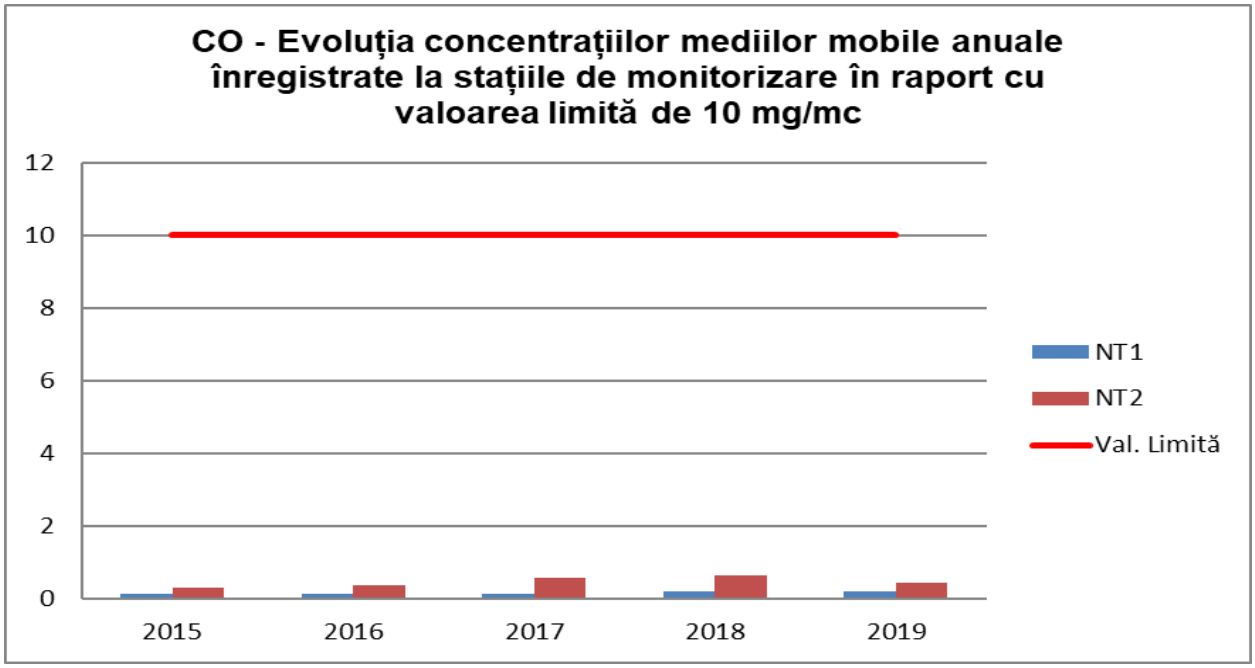

Fig. 7.5. Evoluția concentrațiilor medii anuale de CO înregistrate la stațiile de monitorizare automate[2]

[1] *Raport privind starea mediului în județul Neamț, 2019*
[2] *Raport privind starea mediului în județul Neamț, 2019*

Pentru poluantul monoxid de carbon, la stația de monitorizare NT1 valorile sunt constante.

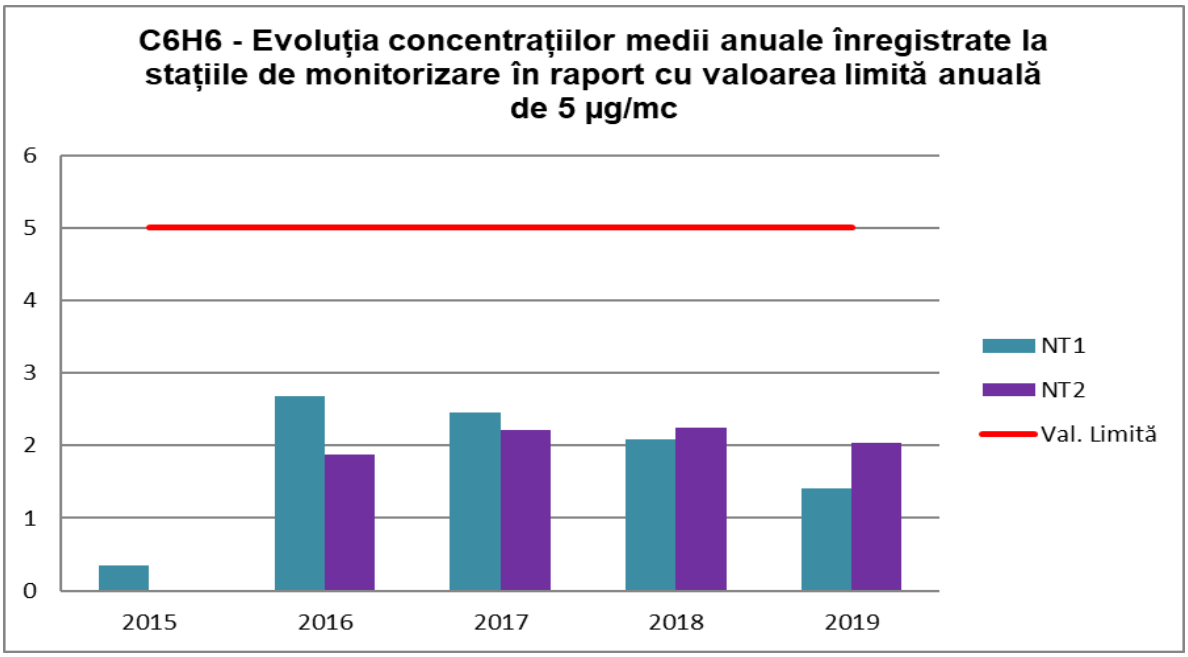

Fig. 7.6. Evoluția concentrațiilor medii anuale de C6H6 înregistrate la stațiile de monitorizare automate[1]

Pentru benzen, tendința este de scădere a valorilor concentrațiilor medii anuale.

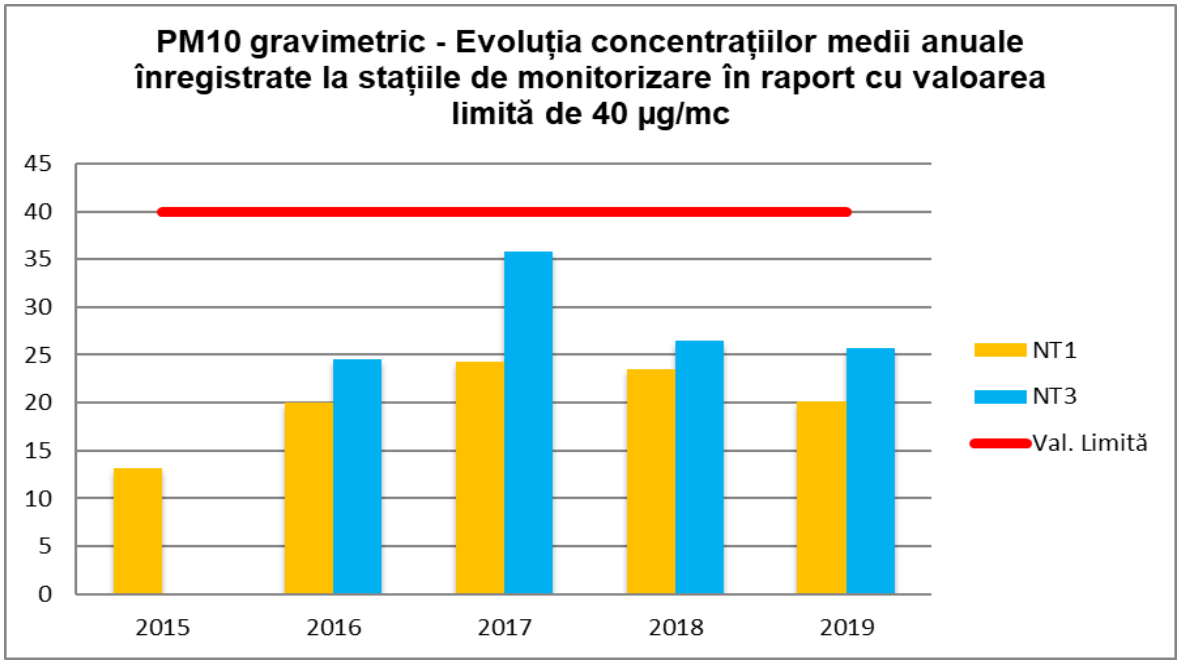

Fig. 7.7. Evoluția concentrațiilor medii anuale de PM10 gravimetric înregistrate la stațiile de monitorizare automate[2]

[1] *Raport privind starea mediului în județul Neamț, 2019*
[2] *Raport privind starea mediului în județul Neamț, 2019*

Pentru PM10 gravimetric, evoluția marchează o scădere în ultimii doi ani, după un maxim atins în 2017.

Principalele surse de emisie a poluanţilor aerului atmosferic, pe teritoriul municipiului Piatra Neamţ sunt reprezentate de următoare activităţi:

- Pentru oxizii de azot (NOx) – transportul rutier şi instalaţiile de ardere rezidențiale;
- Pentru oxizii de sulf - instalaţii de ardere rezidențiale, activități de ardere în industriide fabricare și construcţii;
- Pentru amoniac (NH3) - activitățile de colectare, stocare şi epurare ape uzate;
- Pentru compușii organici volatili nemetanici (NMVOC – s-a constatat o tendinţă de scăderea acestor emisii) - traficul rutier, asfaltarea drumurilor, activitățile care utilizează solvenţi;
- Pentru metalele grele (Cd și Hg) - surse staționare de mică putere, încălzirea comercială șiinstituțională;
- Pentru metalul greu plumb (Pb - tendinţa de ușoară creștere a emisiilor) – creștereatraficului rutier;
- Pentru poluanţii organici persistenţi (POPs – dioxine, flouranthe) - arderi în industria de prelucrare, tratarea şi depozitarea deşeurilor, alte surse mobile şi utilaje;
- Pentru compuşii hidrocarburi aromatice policiclice - intensificarea activităţilor de asfaltare și a activităţilor care utilizează solvenţi, etc.;
- Pentru bifenili policloruraţi - activitățile de ardere, atât din sectorul industrial, cât și din cel rezidenţial.

7.2. CALITATEA APEI

7.2.1. Resursele de apă

Apa, ca și energia, reprezintă o componentă esențială a existenței și dezvoltării civilizației umane. Este una din cele mai prețioase resurse naturale. Utilizată ca materie primă pentru activitățile productive, ca sursă de energie, cale de transport, acvacultură și agrement, o putem considera indispensabilă societății omenești. Consumul de apă naturală (apă brută) presupune satisfacerea cerințelor de apă ale populației urbane și rurale (apa potabilă), ale indistriei (apa industrială sau terhnologică), ale agriculturii (apa pentru irigații) și zootehniei, precum și din considerente urbanistice și de agrement.

Resursele naturale de apă reprezintă rezervele de apă de suprafață și subterane ale unui teritoriu care pot fi folosite pentru diverse scopuri. Resursa naturală este cantitatea de apă exprimată în unități de volum acumulată în corpuri de apă, într-un interval de timp dat, în cazul de față în cursul anului 2019. Resursa teoretică este dată de stocul mediu anual reprezentând totalitatea resurselor naturale de apă atât de suprafață cât și subterane.

Resursele de apă de suprafață ale României provin din 2 categorii de surse, respectiv:

- râurile interioare (inclusiv lacurile naturale)
- Fluviul Dunărea.

Pentru utilizatorii din România ponderea principală în asigurarea resursei necesare o au râurile interioare. Lacurile naturale au volume reduse de apă, cu excepția lacurilor litorale din sistemul lagunar Razelm – Sinoe care, deși dispun de volume apreciabile, au apă salmastră datorită legăturilor cu apele Mării Negre. Fluviul Dunărea, deși deține întâietatea în ceea ce privește volumul total al resursei, fiind situat excentric față de teritoriul național, este mai puțin folosit ca sursă de apă utilizabilă.

Resursa de apă de suprafață a spațiului hidrografic Siret, din râurile interioare, este de 5.800 mil.mc, iar resursa de apă din apele subterane este de 1.068 mil.mc.[1]

Resursa naturală de apă a anului 2019 provenită din râurile interioare a reprezentat un volum scurs de 37195*106m^3 care îl situează cu 7% sub nivelul volumului mediu multianual calculat pentru o perioadă îndelungată (1950 – 2018), respectiv 40054 *106 m^3. În acest context, anul 2019 poate fi considerat tot un an normal la fel ca și anul 2018. Comparativ cu ultimii 5 ani (2014 – 2018), volumul scurs în anul 2019 este mai mic cu circa 1% față de media multianuală a stocului anual (37681,6 * 106m^3) scurs în intervalul amintit.

Resursele de apă subterană reprezintă volumul de apă care poate fi extras dintr-un strat acvifer, deci volumul de apă exploatabilă. Această

[1] *Sursa: Planul de Management al Riscului la Inundații Administrația Bazinală de Apă Siret*

noţiune este complexă, deoarece cantitatea de apă ce poate fi furnizată de un strat acvifer depinde de volumul rezervelor şi este limitată de posibilităţile tehnice şi economice, de conservare şi protecţie a resurselor.

Resursele totale de apă subterană din România au fost estimate la 9,68 mld. m3 /an, din care 4,74 mld. m3 /an apele freatice și 4,94 mld. m^3/an de apă subterană de adâncime, reprezentând circa 25% din apa de suprafață.

Pentru anul 2019, datele referitoare la utilizarea resurselor de apă furnizate de *Administrația Națională „Apele Române"* sunt la nivel național, deoarece nu există date la nivel de județ.

În România, identificarea şi delimitarea corpurilor de apă subterană s-a făcut în concordanţă cu metodologia specifică de caracterizare a apelor subterane elaborată în cadrul INHGA, care a ţinut cont de prevederile *Directivei Cadru a Apei 2000/60/EC* şi de *Ghidurile elaborate în cadrul Strategiei Comune de Implementare a DCA*. Astfel, au fost identificate, delimitate şi caracterizate un număr de **143 de corpuri de apă subterană**. Dintre acestea, un număr de **115** reprezintă **corpuri de apă subterană freatică, iar 28** sunt **corpuri de apă subterană de adâncime**. Ca urmare a analizei de risc efectuate în cadrul *Planului de management*, a rezultat că toate cele 143 corpuri de apă subterană din România sunt în stare cantitativă bună.

În Regiunea Nord-Est, apele freatice din zona montană sunt considerate ape dulci, potabile, cu grad de mineralizare diferită în funcție de substratul geologic. Astfel putem întâlni de la mineralizare foarte mică - sub 0,1 g/l (cunoscute sub denumirea de ape plate), până la mineralizare mare, de 1 g/l, obținându-se prin valorificare economică **apa minerală**, în localitatile Dorna Cândrenilor, Fundu Moldovei, Vatra Dornei, Păltiniș – județul Suceava, Toșorog, **Bicazul Ardelean – judetul Neamț**, iar în zona de podiș la Iasi.

O a doua zonă bogată o reprezintă podișul piemontan situat la marginea de vest a Podișului Sucevei. În acest caz apa freatică se leagă de prezența depozitelor piemontane de pietrișuri și nisipuri cât și de prezența unor râuri cu un strat aluvionar foarte gros. Aceste ape sunt calitativ superioare, fiind utilizate pentru alimentarea cu apă a unor orașe (ex: Timișești, jud. Neamț și municipiul Iași).

A treia situație este cea din jumătatea de sud a Podișului Moldovei, unde apele freatice sunt cantonate fie în pietrișuri piemontane (pietrișurile de la Bălăhănești), fie în cele din piemontul Nicorești sau în baza formațiunilor nisipoase (sudul Colinelor Tutovei și Dealul Fălciului, colinele înalte ale Covurluiului). Chiar dacă adâncimile apelor sunt mari, calitatea

acestora este foarte bună. În spațiul dintre Siret și Prut rețeaua de apă freatică, cât și calitatea acesteia scad. Indiferent de tipul hidrochimic, specific tututor apelor de adâncime este conținutul foarte ridicat de minerale.

Din punct de vedere hidrografic, **Regiunea Nord Est cuprinde două bazine principale Siret și Prut, fiecare având în componență sub-bazine**, dintre care mentionam: sub-bazinele Suceava, Moldova, Bistrița, Trotuș pe partea dreaptă a Siretului, sub-bazinul Bârlad pe partea stangă a Siretului și sub-bazinul Jijia pe partea dreaptă a râului Prut.

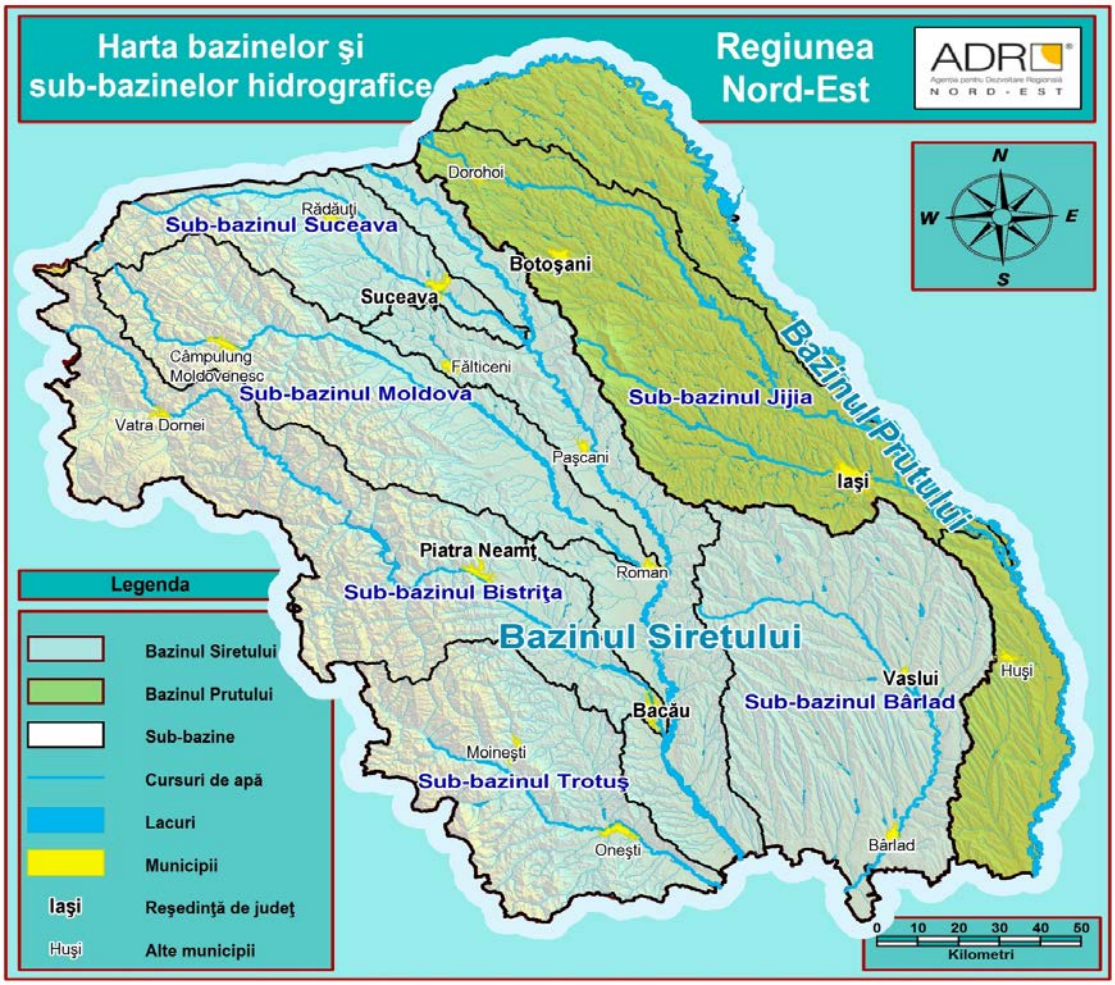

Fig. 7.8. Harta bazinelor și sub-bazinelor hidrografice din Regiunea de Nord-Est

Conform informațiilor existente în ultimul raport publicat pe site-ul oficial al *Administrației Naționale "Apele Române" – "Sinteza calităţii apelor din România în anul 2017"* - **au fost monitorizate, în anul 2017**, următoarele **corpuri de apă**:

În cadrul bazinului hidrografic Siret:

- 58 corpuri de apă - râuri prin monitorizarea elementelor biologice cât şi a elementelor suport, pe o lungime de 5105,034 km. Pentru cei 5105,034 km, repartiţia pe lungimi în raport cu starea ecologică este următoarea:
  - 3966,708 km (65,95%) în stare ecologică bună
  - 1138,326 km (34,05%) în stare ecologică moderată.
- 1 corp de apă artificial *Canalul Piatra Neamt - Buhuși* cu o lungime de 35,32 km, care s-a încadrat în starea de potențial bun.
- 5 corpuri de apă puternic modificate (CAPM) din categoria râuri, în lungime totală de 127,21 de km. Cei 127,21 km CAPM – râuri evaluaţi, s-au încadrat astfel:
  - 24,82 km (19,51%) în potenţial ecologic bun
  - 102,39 km (80,49%) în potenţial ecologic moderat.

În cadrul bazinului hidrografic Prut

- 8 corpuri de apă naturale, râuri pe o lungime de 536,83 km. Repartiția în funcție de starea ecologică a fost următoarea:
  - 17,68 km (3,29%) în stare ecologică bună
  - 308,35 km (57,44%) în stare ecologică moderată
  - 127,13 km (23,68%) în stare ecologică slabă
  - 83,67 km (15,59%) în stare ecologica proastă.
- 2 corpuri de apă artificiale, în lungime totală de 157,80 km, întreaga lungime încadrându-se în potențial ecologic moderat.
- 6 corpuri de apă puternic modificate – râuri, însumând 622,15 km. Repartiţia potențialului ecologic pe cei 622,15 kilometri evaluaţi a fost următoarea:
  - 124,51 km (20,01%) în potențial ecologic bun;
  - 479,64 km (79,99%) în potențial ecologic moderat [1].

Reţeaua hidrografică de pe teritoriul de competenţă al SGA Neamţ are o lungime totală de 2.302 Km, din care pe teritoriul judeţului Neamţ 2060 Km. Din totalul reţelei hidrografice a fost monitorizată o reţea de 405 km cursuri de râu şi 36,9 km lacuri.

[1] *Sursa: Planul de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2021-2027*

7.2.2. Poluarea apei

Calitatea apei este dată de totalitatea proprietăţilor fizice, chimice, biologice şi bacteriologice. Aceste proprietăţi în condiţii naturale provin pe de o parte din dizolvarea substanţelor din aer, sol şi a rocilor cu care apa vine în contact, iar pe de altă parte din dizolvarea substanţelor din procesele biologice ale organismelor vii din apă. În afara acestor condiţii naturale, calitatea apelor este afectată şi de contactul cu substanţele provenite în urma activităţilor umane (activităţi gospodăreşti, agricultură, industrie etc.).

Planurile de protecţia calităţii apelor reprezintă elementul de bază în fundamentarea politicii şi strategiei de gospodărire a apelor, în vederea reducerii cantităţilor de poluanţi deversaţi, a riscurilor de poluări accidentale şi în scopul conservării şi folosirii raţionale a resurselor de apã.Din punct de vedere calitativ, se urmărește prevenirea degradării și îmbunătățirea calității apelor de suprafață și subterane. Pentru aceasta, ***Administrația Bazinală de Apă Siret*** **monitorizează**, prin analize de control, **starea calității apelor de suprafață și subterane din spațiul hidrografic administrat**.

Conform legislației specifice în vigoare, evaluarea stării/potențialului ecologic(ă) se realizează anual, astfel că s-au evaluat integrat (elemente biologice, elemente fizico-chimice și poluanți specifici), corpuri de apă de suprafață de tip râu și corpuri de apă de tip lac.

Sursele potențiale care conduc la încărcarea apelor de suprafață cu diferiți poluanți pot fi:

- **surse punctiforme** - cota cea mai mare din potențialul de poluare în cazul acestora aparținând unităților din domeniile gospodăriei comunale, industriei metalurgice, construcției de mașini, alimentare, construcțiilor și zootehniei;
- **surse difuze** - din agricultură, datorită administrării de fertilizatori, depunerile solide și/sau lichide din atmosferă; includ poluările cauzate de consumul de produse/materii prime din industrie (industria extractivă - exploatări de agregate pe râu) sau populație.

Teritoriul municipiului Piatra Neamţ aparţine bazinului hidrografic Siret, reţeaua hidrografică de pe teritoriul municipiului fiind alcătuită din râul Bistriţa, pâraiele Cuejdiu, Doamna, Sarata, Borzoghean, Cărbunoasa, Mănăstirea şi Frăsinel, precum şi lacurile Bâtca Doamnei (parţial) şi Reconstrucţia, amenajate pe râul Bistriţa.

Starea ecologică a corpurilor de apă a fost realizată prin evaluarea elementelor biologice (fitobentos și macronevertebrate) și a elementelor suport (indicatori fizico-chimici și poluanți specifici).

În tabelul de mai jos sunt evidențiate rezultatele semnificative pentru Municipiul Piatra Neamț.

În ceea ce privește starea chimică a corpurilor de apă (râuri), stabilirea acesteia s-a realizat prin monitorizarea corpurilor de apă: Canal Piatra Neamț-Buhuși, Durău- Schit şi Moldova (confluența Vier – confluența Siret)

Încadrarea corpurilor de apă s-a făcut în stare chimică bună, în urma verificării conformării cu valorile standard de calitate pentru mediu (SCM) pentru substanţele periculoase/ prioritar periculoase: Ni diz, Cd diz, Pb diz; micropoluanți organici (hexaclorciclohexan) solvenți organocloruraţi (tricloretilena, tetracloretilena, diclormetan); PAH (naftalină, antracen): pesticide (DDT).

Tabel 7.2. Starea ecologică/potenţialul ecologic al corpurilor de apă (râuri) în raport cu elementele biologice şi elementele suport (consumul biochimic de oxigen, amoniu, azotaţi și ortofosfați)[1]

Corp apă-râu	**Starea ecologică/ potenţialul ecologic-râu**																				
Nume	**Elemente biologice**	**Funcție de subst. consumatoare de oxigen CBO_5 (mg O_2/l)**					**Funcție de N-NH_4 mg N/l**					**Funcție de N-NO_3 mg N/l**					**Functie de P-PO_4 mg P/l**				
		FB	**B**	**M**	**S**	**P**	**FB**	**B**	**M**	**S**	**P**	**FB**	**B**	**M**	**S**	**P**	**FB**	**B**	**M**	**S**	**P**
Bistrița (aval ac. Bâtca Doamnei – ac. Racova): Sect : **Piatra Neamț, Roznov, Frunzeni**.	**FB**	**-**	**X**	-	-	-	-	**X**	**-**	**-**	-	**-**	-	**X**	-	-	**X**	-	-	-	-
Canalul Piatra Neamț-Buhuși Sect: **canal UHE – Zanești,**	**Fără stare**																				
Cuiejdiu (**Piatra Neamţ)**	**FB**	**-**	**X**		-	-	**X**	-	-	-	-	**X**	-	-	-	-	**X**	-	-	-	-

[1] *Raport privind starea mediului în județul Neamț, 2019*

Pentru evaluarea calității apei lacurilor, determinarea potenţialului ecologic a fost realizată prin integrarea elementelor biologice (fitoplancton) cu cele suport (indicatori fizico-chimici şi poluanţi specifici). Potenţialului ecologic al lacurilor de acumulare a fost determinat pe principiul „cea mai defavorabilă stare".

Pentru Municipiul Piatra Neamț sunt de interes rezultatele prezentate pentru lacul Bâtca Doamnei, evidențiate în tabelul următor:

Tabel 7.3. Potenţialul ecologic al corpului de apă Bâtca Doamnei (lac de acumulare) în raport cu azotaţii si fosforul total[1]

Lac		**Potențialul corpurilor – Ica**		
Nume	**Tip**	**Elemente biologice**	**Functie de N-NO_3 mg N/l**	**Functie de P total mg P/l**
Bâtca Doamnei	Acumulare	**Maxim**	**Maxim**	**Maxim**

Starea chimică a corpului de apă monitorizat (Bâtca Doamnei): bună (subst. periculoase/prioritar periculoase – micropoluanţi organici, metale: Pb diz; Cd diz; Ni diz; Hg diz; PAH-naftalina, fluoranten; micropoluanţi organici-hexaclorciclohexan; pesticide- alcalor, DDT).

Atât apele de suprafaţă, cât şi cele subterane pot fi afectate prin evacuări necontrolate deape menajere rezultate din gospodăriile individuale, evacuarea apelor neepurate sau insuficientepurate de la operatorii economici de pe teritoriul municipiului Piatra Neamţ, de utilizarea substanţelor chimice în agricultură (fertilizanţi şi substanţe fitosanitare), fără asistenţă tehnică despecialitate, de depozitarea necontrolată şi necorespunzătoare a diferitelor categorii de deşeuri,spălarea diferitelor obiecte şi bunuri în albia apelor de suprafaţă, etc.

În zona de activitate a *Serviciului de Gospodărire a Apelor Neamţ* au fost delimitate trei corpuri de apă subterană: un corp de apă freatică simbolizat ROSI03 care cuprinde lunca Siretului şi afluenţii săi, un corp de apă situat la cote înalte, codificat ROSI04 (zona Munţii Hăşmaş) şi un corp de apă de adâncime codificat ROPR05 din Podişul Central Moldovenesc.

În *Raportul privind starea mediului în județul Neamț, 2019* este specificată o stare chimică bună, ca rezultat al evaluării corpurilor de apă subterană.

[1] *Raport privind starea mediului în județul Neamț, 2019*

Calitatea curentă a cursurilor de apă este degradată de surse poluante, precum:

- ⇒ Poluarea de difuzie datorată agriculturii și apelor uzate din municipiu
- ⇒ Depășirea limitelor de deversare și tratamentul inadecvat al apelor uzate
- ⇒ Depozitarea ilegală a deșeurilor pe malul albiei râurilor sau afluenților acestora.

Agricultura reprezintă o sursă potanțială de poluare a apelor de suprafață și subterane în situația utilizării excesive de îngrășăminte chimice și pesticide pe terenurile agricole.

Deversările de ape uzate, neepurate corespunzător în stațiile de epurare urbane sau industriale, reprezintă o sursă potențială de poluare a apelor de suprafață contribuind la perturbarea echilibrului biologic al ecosistemelor acvatice.

Platformele neconforme de deșeuri menajere precum și fermele zootehnice reprezintă importante surse potențiale de poluare a apelor subterane și de suprafață cu substanțe organice, compuși ai azotului, precum și încărcare biologică.

Utilizarea în exces a apei din subteran, ca urmare a ineficienței sistemului de distribuție prezintă riscul diminuării resursei subterane, precum și pe acela al migrației agenților contaminatori către această sursă de apă.

Efectul distribuției substanțelor contaminante precum nitrați și fosfați din agricultură și solvenți clorurați din activități industriale nu este bine perceput și poate genera un impact negativ semnificativ în viitor asupra sursei de apă din subteran.

7.2.3. Inundabilitatea

Inundațiile reprezintă unul dintre hazardele principale din țara noastră, care prin intensitate și amploare amenință populația, activitatea economică, mediul, valorile culturale și de patrimoniu.

În România inundațiile sunt posibile pe tot parcursul anului, acestea având ca sursă revărsări naturale ale cursurilor de apă, precipitațiile abundente, topirea zăpezilor, blocajele datorate podurilor de gheață sau plutitorilor, etc.

Practica mondială a demonstrat că apariția inundațiilor nu poate fi evitată, însă ele pot fi gestionate, iar efectele lor pot fi reduse printr-un proces sistematic, reprezentat de măsuri și acțiuni menite sa contribuie la diminuarea riscului asociat acestor fenomene.

Teritoriul județului Neamț aparține în proporții aproximativ egale sectorului cu climă de munte (partea de vest) și celui cu climă continentală - ținutul climei de dealuri, districtul Subcarpaților estici și parțial Podișului Central Moldovenesc (jumătatea de est). Cantitățile medii anuale de precipitații cresc gradat de la est către vest, de la 550 mm în est, la peste 1000 mm în vest. Zona montană și subcarpatică cu altitudini mai mari primește anual între 800 și 1050 mm, sectorul de podig între 500 gi 800 mm (Piatra Neamț - 649 mm, Târgu Neamț - 672 mrn) iar pe văile largi ale Bistriței, Moldovei și Siretului între 550 și 600 mm (Roman - 529 mm).

Inundațiile sunt în multe cazuri amplificate de activități umane ca: depozitarea de materiale și deșeuri pe maluri care sunt antrenate la ape mari și produc blocaje în special la traversări, reducerea secțiunii de scurgere prin executarea de lucrări de traversare, executarea de construcții neautorizate în zonele inundabile ale cursurilor de apă, în mod special împrejmuiri și anexe gospodărești. Toate comunele din județ pot fi afectate mai mult sau mai puțin de inundații, mai exact mii de gospodării individuale și de hectare de teren agricol, sute de societăți comerciale, instituții publice și kilometri de drumuri.

Viiturile cele mai semnificative produse în vara anului 2010, în BH Siret s-au înregistrat la staţiile hidrometrice Iţcani (Qmax = 364 m^3/s) de pe râul Suceava, Gura Humorului (Qmax = 296 m^3/s), Tupilaţi (Qmax = 460 m^3/s) şi Roman (Qmax =500 m^3/s) pe râul Moldova şi Nicolae Bălcescu (Qmax = 1.339 m^3/s) pe râul Siret.

Ca principale lucrări de apărare împotriva inundațiilor în spațiul hidrografic Siret există un număr de 121 acumulări permanente şi 3 acumulări nepermanente. Dintre acestea, 11 acumulări sunt in administrarea Administraţia Naţională „Apele Române" (3 nepermanente-poldere Horodnic), 14 acumulări in administrarea Hidroelectrica S.A. - Sucursala Electrocentrale Piatra Neamt, iar restul acumulărilor sunt administrate sau deţinute de SNIF, Societăţi Piscicole, primării, agenţi economici, persoane fizice. Totodată, pe teritoriul spațiului hidrografic Siret se află în exploatare un număr de 18 baraje de categorie A şi B, respectiv un numar de 120 baraje de categorie C şi D. [1].

[1] Sursa: Planul de Management al Riscului la Inundații Administrația Bazinală de Apă Siret

7.2.4. Managementul Situațiilor de Urgență

Managementul Situațiilor de Urgență[1] se asigură de către componentele *Sistemului Național de Management al Situațiilor de Urgență*, potrivit prevederilor *Ordonanței de Urgență a Guvernului României nr. 1/2014* privind unele măsuri în domeniul managementului situațiilor de urgentă, precum și pentru modificarea și completarea *Ordonanței de urgentă a Guvernului nr. 21/2004* privind Sistemul National de Management al Situatiilor de Urgentă, ale *Legii 15/2005* pentru aprobarea *Ordonanței de urgentă a Guvernului nr. 21/2004* cu modificările și completările ulterioare, precum și ale *Ordinului Comun al Ministrului Administrației și Internelor și al Ministrului Mediului și Pădurilor nr. 1422/192/2012* pentru aprobarea *„Regulamentului privind gestionarea situațiilor de urgență generate de inundații, fenomene meteorologice periculoase, accidente la construcțiile hidrotehnice, poluări accidentale pe cursurile de apă și poluări marine în zona costieră”*.

În definirea **obiectivelor de management al riscului la inundații** strategice pentru România, s-a ținut seama de abordarea agreată la nivelul I.C.P.D.R., după cum urmează:

- evitarea / prevenirea unor riscuri noi;
- reducerea riscurilor existente;
- creșterea rezilienței;
- conștientizarea publicului.

Principiile managementului situațiilor de urgență sunt:

- previziunea și prevenirea;
- prioritatea potecției și salvării vieții omenești;
- respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului;
- asumarea responsabilității gestionării situațiilor de urgență de către autoritățile administrației publice;
- cooperarea la nivel național, regional și internațional cu organisme și organizații similare;
- transparența activităților desfășurate pentru situații de urgență, astfel încât acestea să nu conducă la agravarea efectelor produse;
- continuitatea și gradualitatea activităților de gestionare a situațiilor de urgență, de la nivelul autorităților administrative publice locale până la nivelul autorităților administrației publice centrale, în funcție de amploarea și intensitatea acestora;

[1] Sursa: Planul de Management al Riscului la Inundații Administrația Bazinală de Apă Siret

- operativitatea, conlucrarea activă și subordonarea ierarhică a componentelor Sistemului Național;
- declararea stării de alertă în cazul iminentei amenințări sau producerii situației de urgență;
- punerea în aplicare a măsurilor de prevenire și de protecție specifice tipurilor de risc și, după caz, hotărârea evacuării din zona afectată sau parțial afectată;
- intervenția operativă cu forțe și mijloace special constituite, în funcție de situație, pentru limitarea și înlăturarea efectelor negative;
- acordarea de ajutoare de urgență;
- instituirea regimului stării de urgență, în condițiile prevăzute de art. 93 din Constituția României, republicată;
- solicitarea sau acordarea de asistență internațională / acordarea de despăgubiri persoanelor fizice și juridice;
- alte măsuri prevăzute de lege.

Sistemul actual de avertizare - alarmare a populației în aval de construcțiile hidrotehnice din administrarea *A.B.A Siret* permite o alarmare preventivă a populației în cazul apariției unei situații de urgență. Pentru integrarea actualului sistem de avertizare - alarmare al *Administrației Naționale „Apele Române"* cu cel al *I.S.U.J.* sunt necesare modernizarea acestuia și completarea lui în zonele în care nu există.

Hărțile de hazard la inundații oferă informații cu privire la extinderea suprafețelor inundate, adâncimea apei și după caz viteza apei, pentru viituri care se pot produce într-o anumită perioadă de timp. Elaborarea acestor hărți se realizează prin utilizarea diferitelor tehnici, cum ar fi modelarea hidrologică și hidrâulică, bazată pe o cartografiere detaliată a râului și a albiei majore.

Prin urmare, procesul de realizare al acestor hărți este unul complex și necesită atât o perioadă îndelungată de elaborare cât și un efort financiar susținut. Hărțile de hazard la inundaţii la nivelul *A.B.A. Siret* raportate la C.E. s-au întocmit în conformitate cu cerințele *Directivei Inundații*, pentru zonele desemnate ca având un risc potențial semnificativ la inundații și acoperăzonele geografice care ar putea fi inundate în scenariile:

- ⇒ scenariul cu probabilitate mică (Q0,1% - inundații care se pot produce, în medie, o dată la 1000 de ani);
- ⇒ scenariul cu probabilitate medie (Q1% - inundații care se pot produce, în medie, o dată la 100 de ani);
- ⇒ scenariul cu probabilitate mare (Q10% - inundații care se pot produce, în medie, o dată la 10 de ani).

În această a doua etapă de implementare a *Directivei 2007/60/CE*, pentru realizarea hărților de hazard la inundaţii au fost utilizate, în cea mai mare parte, rezultatele obținute în cadrul *Programului Național Planul de Prevenire, Protecție și Diminuare a Efectelor Inundațiilor (P.P.P.D.E.I.)*

Hărțile de risc la inundații s-au elaborat pe baza hărților de hazard la inundații, analizându-se datele privind elementele expuse hazardului și vulnerabilitatea acestora. Acestea indică potențialele efecte negative asociate scenariilor de inundare funcție de: populație, activitate economică, mediu și patrimoniu cultural.

Pentru *A.B.A. Siret*, ca pentru toate *Administrațiile Bazinale de Apă* din țară, în cadrul primului ciclu de implementare a Directivei 2007/60/EC, s-a optat pentru o evaluare calitativă a riscului la inundații; aceasta a presupus, în primul rând, identificarea receptorilor de risc și, mai apoi, evaluarea vulnerabilităţii obiectivelor identificate și expuse riscului la inundații, ținând cont de adâncimea apei și de pagubele potențiale produse obiectivelor inundate, respectiv de impactul asupra receptorilor de risc considerați.

Municipalitatea Piatra Neamț are aprobat „***Planul local de apărare împotriva inundațiilor, gheţurilor și poluărilor accidentale***" în virtutea căruia au fost stabilite măsurile preventive și operative ce se impun la nivel local în diferite situații de urgență.

7.3. CALITATEA SOLULUI

Solul este o resursă esenţial neregenerabilă şi un sistem dinamic care furnizează servicii vitale pentru activităţile umane şi pentru susţinerea ecosistemelor. Protejarea solului se află sub o presiune crescândă în întreaga Comunitate Europeană, fiind vizate în special practicile agricole şi silvice necorespunzătoare, afectarea caracteristicilor esenţiale ale acestuia prin dezvoltarea industrială sau urbană, precum şi prin turism. În plus, degradarea solului are un impact puternic asupra altor factori de mediu, cum sunt apa, schimbările climatice, protecţia naturii şi a biodiversităţii.

Solul este unul dintre cei mai importanţi factori de mediu, iar cunoaşterea şi monitorizarea calităţii solului este importantă pentru asigurarea condiţiilor de dezvoltare durabilă a agriculturii şi a societăţii în ansamblu.

7.3.1. Poluarea solului

Solul este principalul suport al tuturor activităților socio-economice și constituie factorul de mediu expus cel mai ușor la poluare. Deversările de substanțe chimice periculoase, depozitările de deșeuri de toate categoriile, tratamentele și fertilizările necorespunzătoare, făcute fără fundamentare agro-pedologică, agrotehnică, la care se adaugă degradările naturale ale calității solului (eroziune, alunecări, tasări, rupturi și prăbușiri) conferă imaginea completă a impactului produs de activitatea antropică asupra acestui factor de mediu.

Principalele **surse de deteriorare a solului** sunt:

- Îngrășămintele
- Pesticidele
- Irigațiile
- Eroziunea
- Depunerile atmosferice
- Defrișarea pădurilor
- Depozitarea deșeurilor solide
- Supraexploatarea solului
- Expansiunea agriculturii
- Industria și centralele termice
- Colectarea apelor uzate de tip menajer și/sau industrial.

Evoluțiile utilizării îngrășămintelor chimice în agricultură și consumul total de pesticide la nivelul județului Neamț, sunt prezentate în tabelele următoare:

Tabel 7.4. Utilizarea îngrășămintelor chimice în agricultură, jud. Neamț[1]

An	TOTAL	Din care :			(kg s.a./ha)		
	To s.a.	Azotoase	Fosfatice	Potasice	Azotoase	Fosfatice	Potasice
2015	14686	8593	4917	1186	92,0	64,8	49,0
2016	13594	8120	4232	1242	88,3	57,8	47,3
2017	14754	8561	4912	1281	91,4	70,3	58,4
2018	15020	8581	4533	1906	78,0	50,5	34,7
2019	16097	8107	5326	2664	67,2	52,7	37,2

[1] *Raport privind starea mediului în județul Neamț, 2019*

Tabel 7.5. Evoluția consumului total de pesticide, jud. Neamț[1]

Judeţ	Anul	Consum total pesticide (to substanţă activă)			
		Total	Insecticide	Fungicide	Erbicide
NEAMŢ	2015	191.66	17.68	64.83	109.15
	2016	172.95	12.23	54.15	106.57
	2017	140.34	10.66	50.35	79.33
	2018	175.72	12.64	37.39	125.69
	2019	169.64	10.02	36.64	122.98

Soluţiile de reducere a impactului asupra solului presupun în principal o utilizare durabilă a acestuia prin combinarea tehnologiilor şi a activităţilor, astfel încât să se realizeze concomitent: bioproductivitatea, securitatea alimentară, protecţia calităţii solului, viabilitatea economică şi acceptabilitatea socială, prin respectarea următoarelor cerinţe:

- ✓ practicarea culturilor în concordanţă cu pretabilitatea solului și condiţiile climatice: temperatură, precipitaţii etc.;
- ✓ practicarea rotaţiei culturilor astfel încât să se cultive plante care favorizează obţinerea unor producţii ridicate ale culturilor viitoare şi elimină unele probleme legate de boli, dăunători, etc.;
- ✓ combaterea bolilor şi dăunătorilor mai ales prin tehnici biologice;
- ✓ derularea unor proiecte de combatere a alunecărilor de teren şi a eroziunii solurilor;
- ✓ limitarea defrişărilor, a excavării bazei versanţilor;
- ✓ refacerea şi modernizarea lucrărilor de irigaţii din arealele cu cerinţe stringente;
- ✓ modernizarea lucrărilor de apărare – îndiguire şi desecări şi extinderea acestora conform cerinţelor;
- ✓ modernizarea lucrărilor de ameliorare a terenurilor sărăturate, a nisipurilor şi a solurilor nisipoase;
- ✓ prevenirea şi reducerea poluării chimice a solurilor cu metale grele, sulf, fluor, reziduri petroliere, deşeuri, nămoluri, produse de uz fitosanitar etc.

[1] *Raport privind starea mediului în județul Neamț, 2019*

7.3.2. Tendințe în gestionarea solului

Solul reprezintă o resursă naturală practic neregenerabilă și are un rol crucial pentru activitățile umane și supraviețuirea ecosistemelor. Calitatea solului este afectată într-o măsură mai mică sau mai mare de una sau mai multe restricții determinate, fie de factori naturali (climă, formă de relief, etc.), fie de acțiuni antropice agricole și industriale. Influențele dăunătoare ale acestora se reflectă în deteriorarea caracteristicilor și a funcțiilor solurilor, respectiv în capacitatea lor bioproductivă, dar și în afectarea calității produselor agricole și a securității alimentare, cu urmări asupra calității vieții omului.

Alunecările de teren, pierderile de materie organică, eroziunea, tasarea, salinizarea, deșertificările precum și alte aspecte ale degradării solului dar și costurile degradării solului foarte ridicate au constituit motivele principale pentru care a fost necesară o strategie comunitară de asigurare a protecției solului. Principalul obiectiv în protecția solului este păstrarea funcțiilor solului.

Agricultura ecologică, ca alternativă la agricultura clasică, de tip intensiv, este un proces de producție care, conform reglementărilor în vigoare, combină cele mai bune practici de mediu, un nivel înalt de biodiversitate, conservarea resurselor naturale, aplicarea unor standarde înalte privind bunăstarea animalelor și o metodă de producție care respectă preferințele anumitor consumatori pentru produse obținute cu ajutorul unor substanțe și procese naturale.

Agricultura ecologică respectă ciclurile și sistemele naturale și menține și îmbunătățește starea solului, a apei, a plantelor și animalelor, precum și echilibrul dintre acestea. Este o agricultură care contribuie semnificativ la menținerea diversității biologice, care utilizează energia și resursele naturale în mod eficient și responsabil și care respectă într-un grad înalt standardele de bunăstare a animalelor. În producția organică se preferă utilizarea resurselor interne și ca urmare sunt utilizate ca surse de îmbogățire a terenului, reziduuri vegetale (mirişte, resturi de porumb, cartofi, resturi rezultate în urma curățatului pomilor etc.) care sunt combinate într-o proporție adecvată cu îngrășăminte organice (de preferat gunoi de grajd sau compost matur și încorporate în sol în timpul lucrărilor de pregătire a terenurilor prin intermediul arăturii la 25-30 cm).

Soluțiile de reducere a impactului asupra solului presupun în principal o utilizare durabilă a acestuia prin combinarea tehnologiilor și a activităților, astfel încât să se realizeze concomitent: **bioproductivitatea, securitatea alimentară, protecția calității solului, viabilitatea economică și acceptabilitatea socială**, prin respectarea următoarelor cerințe:

- practicarea culturilor în concordanță cu pretabilitatea solului;
- zonarea culturilor care pe lângă pretabilitatea solului să țină cont și de condițiile climatice: temperatură, precipitații etc.;
- practicarea rotației culturilor astfel încât să se cultive plante premergătoare care favorizează obținerea unor producții ridicate ale culturilor viitoare și care elimină unele probleme legate de boli, dăunători, buruieni, asigură surse alternative de azot în sol; reduce eroziunea solului; evită riscul poluării apelor;
- lucrarea solului pe curba de nivel, benzi înierbate, terasarea cu înființarea de perdele forestiere;
- combaterea bolilor și dăunătorilor mai ales prin tehnici biologice (combaterea biologică, bacterizarea plantelor, micorizarea rădăcinilor);
- derularea unor proiecte de combatere a alunecărilor de teren și a eroziunii solurilor;
- limitarea defrișărilor, a excavării bazei versanților;
- refacerea și modernizarea lucrărilor de irigații din arealele cu cerințe stringente, refacerea amenajărilor antierozionale și extinderea acestora, modernizarea lucrărilor de apărare - îndiguire și desecări și extinderea acestora conform cerințelor, modernizarea lucrărilor de ameliorare a terenurilor sărăturate, a nisipurilor și a solurilor nisipoase;
- refacerea stării fizice a solurilor prin afânarea adâncă și combaterea crustei;
- corectarea reacției solului, refacerea rezervei de materie organică și refacerea rezervei de elemente nutritive (în special de fosfor și microelemente);
- prevenirea și reducerea poluării chimice a solurilor cu metale grele, sulf, fluor, reziduri petroliere, deșeuri, nămoluri, produse de uz fitosanitar etc.

7.4. BIODIVERSITATE

La nivel comunitar, noile orientări strategice aferente perioadei de programare 2021-2027 accentuază importanța acordată mediului. Astfel, în propunerea Comisiei Europene pentru cadrul financiar multianual 2021-2027, unul dintre cele cinci obiective de politică este *„O Europă cu emisii scăzute de carbon și mai ecologică – Tranziția către o energie nepoluantă și echitabilă, investiții verzi și albastre, economia circulară, adaptarea la schimbările climatice și prevenirea riscurilor”* și urmează să-i fie alocate cel puțin 30% din fondurile dedicate politicii de coeziune.

S-au identificat nevoi de investiții prioritare dedicate: măsurilor de eficiență energetică prin sprijinirea renovării clădirilor publice și rezidențiale, sistemele de încălzire centralizată și producerea și folosirea energiei din surse regenerabile; adaptarea la schimbările climatice, prevenirea riscurilor și reziliența la dezastre; consolidarea biodiversității, refacerea ecologică și crearea de noi spații verzi în mediul urban, decontaminarea și reabilitarea siturilor industriale contaminate; sistemelor regionale de gospodărire a apelor, sprijinirea schemelor care abordează problematica poluarii apei, pentru finalziarea sistemelor integrate de management a deșeurilor și pentru tranziția la economia circulară.

Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030 stabilește modul în care Europa poate contribui la realizarea acestui obiectiv. Ca o etapă importantă, aceasta urmărește să asigure că până în 2030, biodiversitatea Europei se va afla pe calea redresării, în beneficiul oamenilor, al planetei, al climei și al economiei noastre, în conformitate cu *Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă* și cu obiectivele *Acordului de la Paris privind schimbările climatice*.

Recenta pandemie de COVID-19 face cu atât mai urgentă necesitatea de a proteja și reface natura. Pandemia ne permite să realizăm cât de legată este sănătatea noastră de sănătatea ecosistemelor și demonstrează necesitatea unor lanțuri de aprovizionare și a unor modele de consum durabile care să nu depășească limitele planetei noastre. Aceasta reflectă și faptul că riscul apariției și răspândirii bolilor infecțioase crește odată cu distrugerea naturii [1].

[1] *Sursa: Intergovernmental science-policy Plaform for Biodiversity and Ecosystem Services (IPBES) (2019), Summary for policymakers of the global assessment report on biodiversity and ecosystem services of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services (Rezumat pentru factorii de decizie politici al Raportului de evaluare globală privind biodiversitatea și serviciile ecosistemice al Platformei interguvernamentale științifico-politice privind biodiversitatea și serviciile ecosistemice), p. 12-13, A.2*

Prin urmare, **protejarea și refacerea biodiversității și buna funcționare a ecosistemelor** sunt esențiale pentru a ne **spori reziliența și a preveni pe viitor apariția și răspândirea bolilor**.

Investițiile în protecția și refacerea naturii vor fi, de asemenea, esențiale pentru redresarea economică a Europei în urma crizei provocate de pandemia de COVID-19. Pentru relansarea economiei este esențial să se evite revenirea la trecut și blocarea în vechile obiceiuri nefaste. *Pactul verde european - strategia de creștere a UE* - va fi un punct de reper pentru redresarea noastră, asigurând faptul că economia servește oamenii și societatea și oferă naturii mai mult decât ia de la aceasta.

Investițiile în capitalul natural, inclusiv în refacerea habitatelor bogate în carbon și practicarea unei agriculturi ecologice, sunt recunoscute ca fiind printre cele mai importante cinci politici de redresare bugetară, care oferă multiplicatori economici importanți și au un impact pozitiv asupra climei.

Biodiversitatea este, de asemenea, esențială pentru **protejarea securității alimentare** la nivelul UE și la nivel mondial. Pierderea biodiversității amenință sistemele noastre alimentare, punând în pericol securitatea noastră alimentară și nutriția [1].

Pentru a aduce biodiversitatea Europei pe calea redresării până în 2030, Europa trebuie să intensifice protecția și refacerea naturii. Acest lucru ar trebui realizat prin îmbunătățirea și extinderea rețelei noastre de zone protejate și prin elaborarea unui plan ambițios al UE de refacere a naturii.

Componentele diversităţii biologice formează capitalul natural şi asigură cea mai mare parte a produselor, bunurilor şi serviciilor necesare funcţionării şi dezvoltării societăţii, fiind suportul fundamental al unei dezvoltări durabile. Tocmai de aceea, protecţia şi conservarea habitatelor naturale, a florei şi faunei sălbatice sunt considerate obiective prioritare şi de interes public major.

Principalele **căi prin care omul contribuie la degradarea biodiversităţii** sunt:

- modificarea şi distrugerea habitatelor, a peisajelor naturale
- transferul voluntar şi involuntar de specii

[1] *Sursa: World Economic Forum (2020), The Global Risks Report 2020 (Raport privind riscurile globale pe 2020, Forumul Economic Mondial, 2020)*

- supraexploatarea şi utilizarea neraţională a solului şi resurselor naturale
- ocuparea terenurilor pentru organizarea activităţilor socio-economice
- supraconcentrarea activităţilor în zone sensibile, cu mare valoare ecologică
- braconajul
- poluarea cu toate efectele ei implicite.

Categoriile instituite **la nivel naţional** - prin *Ordonanţa de urgenţă nr.236/2000* privind regimul ariilor naturale protejate - şi stabilite în funcţie de scopul şi regimul de management sunt: ***rezervaţii ştiinţifice, parcuri naţionale, monumente ale naturii, rezervaţii naturale, parcuri naturale, rezervaţii ale biosferei, zone umede de importanţă internaţională, situri naturale ale patrimoniului natural universal, arii speciale de conservare, arii de protecţie specială avifaunistică.***

Ariile protejate reprezintă cea mai viabilă strategie de conservare şi utilizare durabilă a valorilor de patrimoniu natural.

Din punct de vedere al importanței lor, ariile naturale protejate se împart în următoarele categorii:

- ***Arii naturale protejate de interes național***
- ***Arii naturale protejate de interes internațional***
- ***Arii naturale protejate de interes comunitar***
- ***Arii naturale protejate de interes județean sau local.***

La nivelul Regiunii Nord-Est, ariile naturale protejate de interes național sunt reprezentate de 120 rezervații naturale, 20 monumente ale naturii, precum și parcuri naționale și naturale.

Astfel, **dintre cele 13 parcuri naționale ale României, trei se află în Regiunea Nord-Est**: ***Parcul Național Ceahlău***, ***Parcul Național Cheile Bicazului – Hășmaș*** și ***Parcul Național Munții Călimani***. Dintre cele 18 parcuri naturale, pe teritoriul Regiunii Nord-Est se află Parcul Vânători Neamț.

Conform informațiilor din *Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2021-2027* (versiunea draft octombrie 2020), în regiunea Nord-Est figurează 243 arii naturale protejate, din care 116 Natura 2000 (36 tip Situri de Protecție Acvafaunistică - SPA și 80 tip Situri de Importanță Comunitară - SCI), acestea ocupând o suprafață de aproximativ 297 mii ha – 8% din suprafața regională (tip SPA), respectiv 265 mii ha – 7% din suprafața regională (tip SCI).

În ceea ce privește suprafețele ocupate la nivel județean de catre ariile naturale protejate aparținând rețelei Natura 2000, județul Neamț se află pe primul loc pentru ariile de tip SPA, cu 88.733 ha, iar pentru cele tip SCI pe locul 2, cu 68.299 ha.

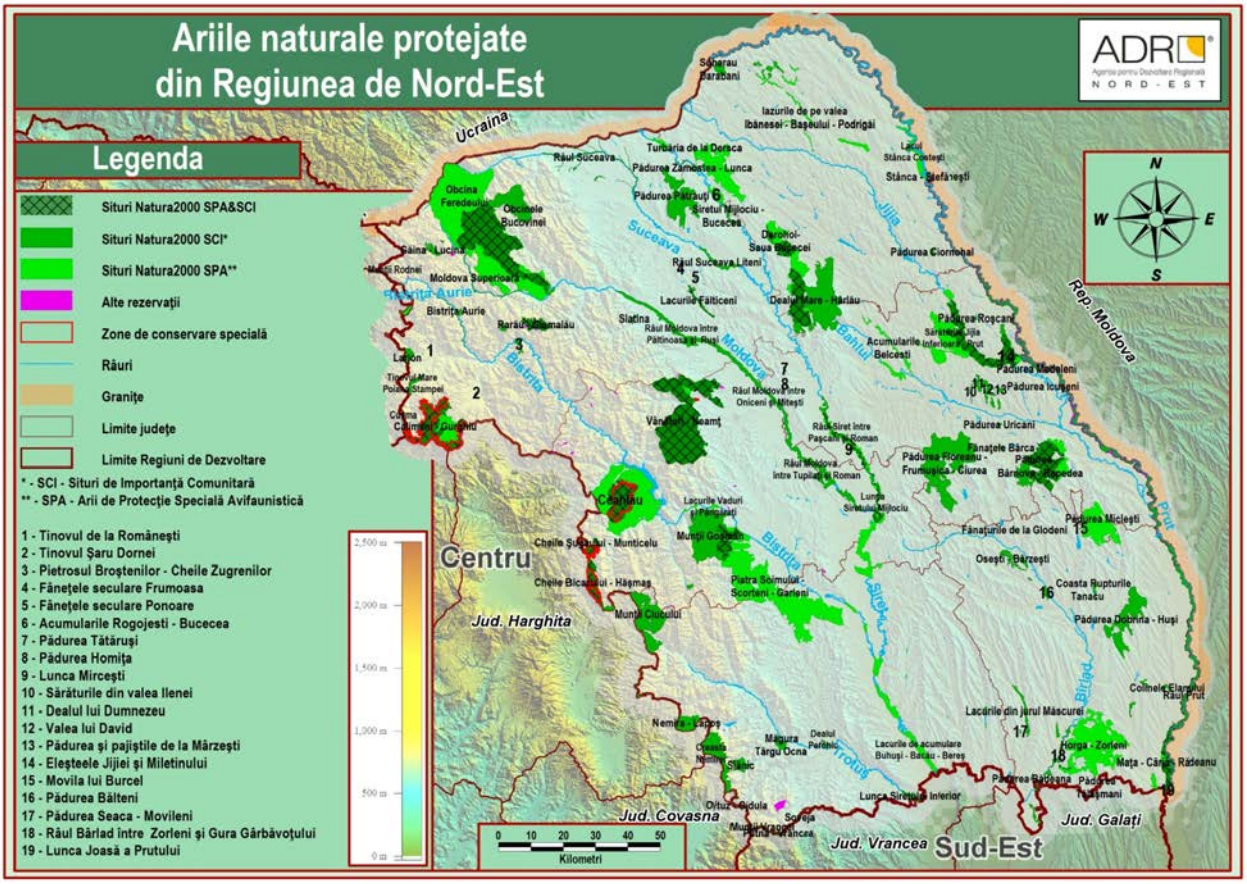

Fig. 7.9. Ariile naturale protejate din Regiunea Nord-Est[1]

Cele mai întinse **arii protejate de tip SPA** sunt

- *Obcina Feredeului* – 63.983 ha în jud. Suceava;
- *Piatra Șoimului-Scorțeni-Gârleni* – 37.445 ha în jud. Neamț și Bacău;
- Vânători-Neamț – 30.841 ha în jud. Neamț (arie protejată și SPA și SCI).

În rândul **ariilor protejate de tip SCI**, cele mai mari sunt Obcinile Bucovinei – 32.246 ha în judetul Suceava (suprapunandu-se partial peste Obcina Feredeului) si Dealul Mare Hârlău – 25.112 ha in județele Botoșani, Iași si Suceava [2].

[1] *Sursa: Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2021-2027 (versiunea draft – octombrie 2020)*
[2] *Sursa: Conform informatiilor existente in anul 2020 pe pagina de internet a Agentiei Nationale pentru Arii Naturale Protejate www.ananp.gov.ro si rapoartelor APM Judetene pentru anul 2018*

În raport cu datele furnizate de către *Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate*, la nivelul anului 2019, 117 de arii naturale protejate beneficiază de planuri de management aprobate, din care: 13 în județul Bacău, 7 în județul Botoșani, 21 în județul Iași, 28 în județul Neamț, 36 în județul Suceava, 12 în județul Vaslui.

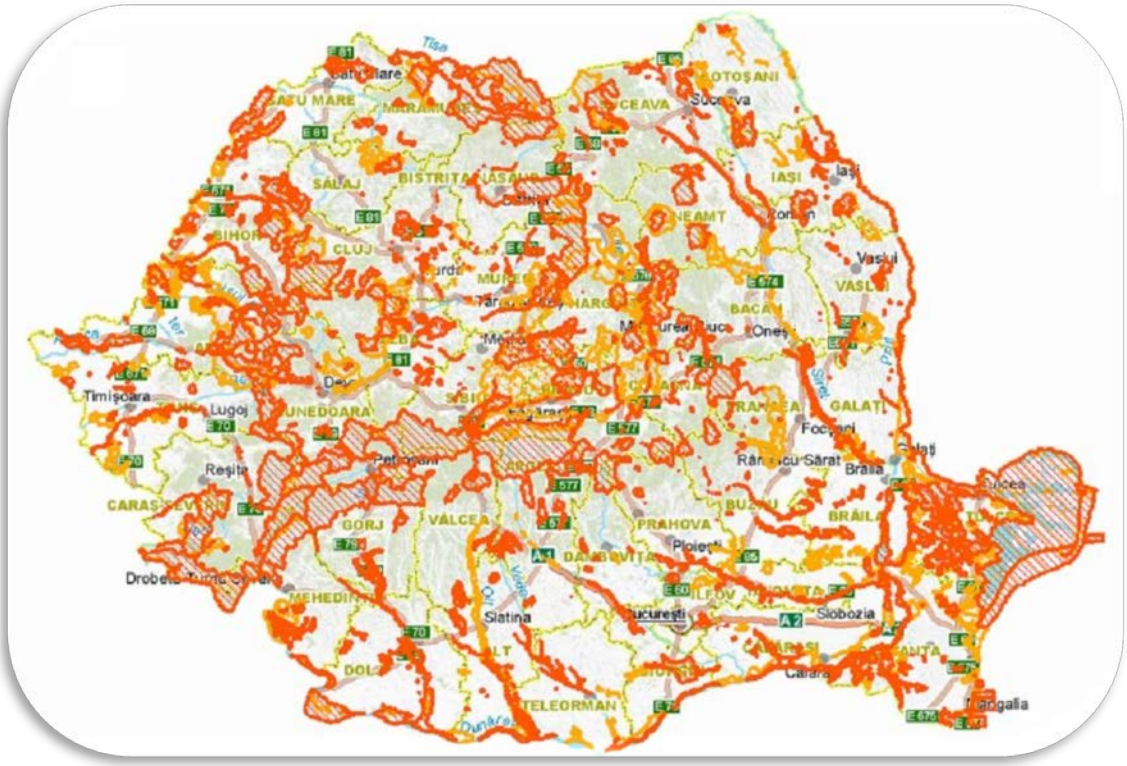

Fig. 7.10. Zone naturale protejate[1]

Conform site-ului ANPM, pe teritoriul judeţului Neamţ există un număr de **31 de arii naturale protejate şi monumente ale naturii** cu o suprafaţă totală de 44.196,92 ha, reprezentând 7,49% din suprafaţa judeţului, clasificate după cum urmează:

- ***Parcuri Naționale***
  - *Cheile Bicazului – Hășmaș: 3.315,82 ha pe teritoriul jud. Neamț și 3.621,26 ha pe teritoriul jud. Harghita*
  - *Parcul Național Ceahlău:* 7.742,5 ha, integral pe teritoriul jud. Neamț
- ***Parcuri Naturale***
  - *Vânători-Neamț*: 30.818 ha, integral pe teritoriul jud. Neamț
- ***Rezervații forestiere***:
  - *Dobreni* – Comuna Dobreni, 37 ha

[1] *Sursă : www.infomediu.eu*

- *Pângăraţi* – Comuna Pângăraţi, 2 ha
- *Codrul Secular Runc* – Localitatea Bahna, 58 ha
- *Secu* – Localitatea Secu, S- 776,7ha
- *Goşman* – Comuna Tarcău, 175 ha
- *Poliţa cu Crini* – Comuna Ceahlău, 370 ha; în cadrul Parcului Naţional Ceahlău
- *Codrii de Aramă* – Comuna Agapia, 7 ha; în apropierea Parcului Natural Vânători- Neamţ
- *Codrii de Argint*– Comuna Agapia, 2 ha; în apropierea Parcului Natural Vânători- Neamţ

- ***Rezervaţii faunistice***
  - *Rezervaţia de zimbri Neamţ*– Comuna Vânători, S- 11.500 ha; în cadrul Parcului Natural Vânători- Neamţ
  - *Brateş* – Comuna Tarcău, 30,7 ha
  - *Borca* – Comuna Borca, 357 ha
- ***Rezervaţii floristice***
  - *Dealul Vulpii-Botoaia* (Ochiul de stepă) – Municipiul Piatra Neamţ, 2 ha
- ***Rezervaţii paleontologice***
  - *Locul fosilifer Cozla* - Municipiul Piatra Neamţ, 10 ha
  - *Locul fosilifer Pietricica* - Municipiul Piatra Neamţ, 39,5 ha
  - *Locul fosilifer Cernegura* - Municipiul Piatra Neamţ, 198,20 ha
  - *Locul fosilifer Agârcia* - Municipiul Piatra Neamţ, 1 ha
- ***Rezervaţii acvatice***
  - *Pârâul Borcuţa* – Comuna Borca, 1,2 ha
  - *Lacul Cuejdel* – Comuna Gârcina, 114 ha
  - *Lacul Izvoru Muntelui* – Municipiul Bicaz, 150 ha
- ***Monumente ale naturii***
  - *Cascada Duruitoarea* – Comuna Ceahlău, 1 ha; în cadrul Parcului Naţional Ceahlău
  - *Cheile Bicazului* – Comuna Bicaz-Chei, 11.600 ha; în cadrul Parcului Naţional Cheile Bicazului-Haşmaş
  - *Cheile Şugăului* – Comuna Bicaz- Chei, 90 ha
  - *Stânca Şerbeşti* – Comuna Ştefan cel Mare, 5 ha
  - *Piatra Teiului* – Comuna Poiana Teiului, 0,2 ha
  - *Peştera Toşorog* – Comuna Bicazu Ardelean, 0,1 ha
  - *Peştera Munticelu* – Comuna Bicazu Ardelean, 1 ha.

Lista ariilor naturale protejate Natura 2000 pentru județul Neamț cuprinde următoarele componente:

Tabel 7.6. Lista ariilor protejate Natura 2000, jud. Neamț[1]

Nr. crt.	Denumire arie protejată	Tip
1	Rezervatia faunistica Brateș	Rezervatie/Monument
2	Parcul National Cheile Bicazului – Hășmaș	Parc national
3	Cheile Bicazului si Lacul Roșu	Rezervatie/Monument
4	Cheile Bicazului	Rezervatie/Monument
5	Masivul Hășmașul Mare, Piatra Singuratica – Hășmașul Negru	Rezervatie/Monument
6	Cheile Bicazului – Hășmaș	SCI
7	Cheile Bicazului – Hășmaș	SPA
8	Masivul Ceahlau	SPA
9	Râul Moldova intre Oniceni si Mitesti	SCI
10	Rezervatia faunistica Borca	Rezervatie/Monument
11	Lacurile Vaduri si Pangarati	SPA
12	Pestera Munticelu	Rezervatie/Monument
13	Cheile Sugaului	Rezervatie/Monument
14	Cheile Sugaului - Munticelu	SCI
15	Cheile Bicazului – Hășmaș	SPA
16	Cheile Sugaului	Rezervatie/Monument
17	Raul Moldova intre Tupilati și Roman	SCI
18	Parcul National Ceahlau	Parc national
19	Polița cu Crini	Rezervatie/Monument
20	Cascada Duruitoarea	Rezervatie/Monument
21	Ceahlau	SCI
22	Codrul Secular Runc	Rezervatie/Monument
23	Secu	Rezervatie/Monument
24	Lacul Cuejdel	Rezervatie/Monument
25	Rezervatia de Zimbri - Neamt	Rezervatie/Monument
26	Parcul Natural Vanatori-Neamt	Parc natural
27	Vanatori-Neamt	SCI
28	Vanatori-Neamt	SPA

[1] Sursă: Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2021-2027 (versiunea draft – octombrie 2020)

7.4.1. Riscurile de mediu

Mediul este factorul suport al dezvoltării și amenajării teritoriului. Atitudinea omului față de mediu și componentele sale conduc fie la distrugerea teritoriului, fie la conservarea lui în vederea realizării unui cadru optim pentru dezvoltarea urbană a localității. Mediul înconjurător reprezintă o realitate pluridimensională formată din mediul natural și mediul artificial - societatea umană care prin activitatea complexă pe care o desfășoară amenință echilibrul ecologic al mediului înconjurător prin diversele procese de poluare și degradare.

Organizații și organisme internaționale au arătat că degradarea mediului duce la degradarea standardului de viață și a bunăstării unei societăți; existența unei relații de apărare a mediului reprezintă un grad ridicat de civilizație și comportament.

Pe teritoriul României s-au întețit, în ultimii ani, cazurile de manifestare a diverselor calamități naturale. La acestea atribuim: secete îndelungate, anotimpurile excesiv de umede, reci, ori prea calde, ploile torențiale mari, deseori cu grindină, inundațiile vaste, viscolele, iernile extrem de geroase ori extrem de blânde, înghețurile tardive de primăvară sau timpurii de toamnă, seismele, alunecările de teren, inundațiile și alte procese distructive.

Riscurile de mediu sunt reprezentate de presiunile exercitate asupra: resurselor de apă, stării de calitate a aerului, a solului, pădurilor, biodiversității, deșeurilor.

Principala presiune asupra stării apelor de suprafață este exercitată de om prin deversarea în emisări a apelor uzate neepurate sau insuficient epurate.

Calitatea solului este afectată fie de restricții determinate, factori naturali (climă, forma de relief, caracteristici edafice etc.), fie de acțiuni antropice agricole și industriale.

Printre presiunile antropice exercitate asupra biodiversității se numără: exploatarea agregatelor minerale, exploatarea necontrolată a pădurilor, pășunatul, desecarea mlaștinilor, împădurirea pajiștilor, abandonarea pajiștilor și pășunilor, regularizarea râurilor, utilizarea pesticidelor, turismul etc.

Gestionarea și eliminarea deșeurilor pune presiuni asupra mediului și sănătății umane, prin emisiile de poluanți și consumului de energie sau terenuri. Deșeurile sunt o resursă potențială deoarece mai multe fluxuri de deșeuri reprezintă materiale care pot fi refolosite, reciclate sau recuperate.

În natură sunt considerate generatoare de poluare latentă naturală: **inundațiile, vânturile puternice, inversiunile de temperatură și ceață, temperaturile maxime și generatoare de poluare a sectoarelor**

problemă - industria chimică, petrochimică, metalurgică, agricultura cu îngrășămintele chimice, transporturile.

La nivelul județului Neamț **inundațiile** sunt de regulă provocate de revărsări naturale ale unor cursuri de apă, datorate creșterii debitelor provenite din precipitații și/sau după topirea stratului de zăpadă sau a blocajelor cauzate de infrastructura insuficientă a secțiunilor de scurgere a podurilor și podețelor, blocaje produse de ghețuri sau de plutitori (deșeuri și material lemnos), alunecări de teren, precum și inundații datorate scurgerilor de pe versanți, de scurgeri ale apelor pluviale, precum și datorate unor incendii, accidente sau avarii la construcțiile hidrotehnice.

Fenomenele meteo extreme posibile la nivelul județului Neamț, se împart, în funcție de anotimpul specific, după cum urmează:

- vijelii, grindină, valurile de căldură, averse de ploaie sau ploi torențiale cu cantități însemnate de precipitații în anotimpurile calde;
- înghețurile târzii sau timpurii, temperaturi foarte scăzute, ceață, polei, viscole, cantități însemnate de precipitații sub formă de ninsoare cu strat consistent de zăpadă.

Ploile cu caracter de aversă sunt mai frecvente în zonele de munte: municipiul Piatra Neamt, municipiul Târgu Neamț, comunele Piatra Șoimului, Tazlău, Tașca, Dămuc, Bicazu Ardelean, Borca, Farcașa, Poiana Teiului, Bicaz Chei și Pipirig.

Grindina - conform istoricului, localitățile cele mai des afectate de căderi de grindină se află în zona de sud a județului, de-a lungul comunicațiilor Piatra Neamț-Costișa și Români - Secuieni, în zona de nord, pe direcția Târgu Neamț - Păstrăveni, și în zona de est - localitățile Săbăoani, Gherăești, Tămășeni, Doljești, Stănița, Icușești, Valea Ursului, etc.

Incendiile de pădure

În trecut, cauzele apariției incendiilor de pădure erau legate de nesupravegherea unui foc aprins sau de acțiunea unor fenomene atmosferice. Astăzi, însă, aceste cauze s-au diversificat într-o mare măsură și se referă la factori naturali și factori antropici de risc la incendiile de pădure. Factorii naturali de risc la incendii de pădure, predominanți în județul Neamț sunt: clima, presiunea atmosferică și curenții de aer, relieful.

Factorul climatic (temperaturi ridicate și secetă) poate influența semnificativ numărul de incendii, fiind mai ridicat în anii secetoși și caniculari. Umiditatea excesivă ajută la reducerea vitezei de ardere spre deosebire de uscăciunea ridicată, care are un efect total opus. Curenții de aer prezenți în zona montană, locul predominant al pădurilor din județul Neamț, au caracter permanent crescând alimentarea arderii cu oxigen, și

totodată viteza de ardere. Relieful influențează riscul de incendiu, în sensul propagării acestuia, prin implicațiile pe care le are asupra curenților de aer, iar prin poziționarea arboretului în pantă conduce la o propagare rapidă a incendiului pe înălțime, coroborat cu posbilitățile limitate de intervenție pentru oameni și tehnică.

Suprafața fondului forestier din județul Neamț este de 262.445 ha, din care 224.205 ha sunt acoperite cu păduri de molid, pin, brad și alte conifere. Suprafețele împădurite care pot fi afectate de incendiile de pădure reprezintă cca. 60 % din suprafață. Posibilitatea producerii incendiilor de pădure este relativ ridicată, mai ales în perioadele secetoase și în zonele perimetrale așezărilor umane. Zonele împădurite care prezintă factor de risc pentru producerea acestui tip de situație de urgență sunt situate pe raza ocoalelor silvice Vaduri, Gîrcina, Roznov, Tazlău, Târgu Neamț și Văratec.

Fenomenele distructive de origine geologică: **cutremurele și alunecările de teren**.

Cutremurele de pământ

Teritoriul județului Neamț poate fi afectat de mișcările seismice din zona Vrancea situată la cca. 150 km depărtare. Deși au fost înregistrate mișcări seismice cu epicentrul în zona Tazlău, probabilitatea de apariție a unor astfel de mișcări cu epicentrul în județul Neamț este redus.

Conform normativului menționat, județul Neamț este situat în totalitate în **zona de intensitate seismică VII** (exprimată în grade MSK rotunjite la numere întregi).

Pericolul producerii unor alunecări de teren ca urmare a mișcărilor seismice este prezent pe cca.48,6‰ din suprafața judelului Neamț, procent ce reprezintă relieful muntos, cu pante mari, cu o mai mare susceptibilitate la alunecări de teren.

Ca urmare a mișcărilor seismice sunt posibile apariții locale a unor dezastre complementare la construcțiile și instalațiile tehnologice. Vechimea în serviciu a construcțiilor industriale din județul Neamț este variabilă. Acestea cuprind instalații ce lucrează sub presiune, folosesc substanțe toxice, iar avarierea lor ar putea produce pierderi de vieți omenești, mari pagube materiale, precum și importante dezechilibre ecologice. Depozitele de carburanți, care sunt amplasate în mod curent în perimetrele construibile, reprezintă o sursă de explozii și incendii.

Alunecările de teren

Alunecările de teren ca situație de urgență independentă nu prezintă periodicitate. Fiind o pierdere de echilibru a unui masiv de pimânt, ele sunt

provocate și favorizate de alterarea calității pământurilor (prin umezire, interzicerea traseelor tradiționale de circulație, eliminarea apelor subterane etc.) de creșterea valorii sarcinilor gravitaționale (construcții, depozite de pământ sau materiale), sau de intervenții neautorizate, fără o bază corectă asupra geometriei sistemului (săpături locale la bază, șanțuri, tunele, creșterea unghiului de pantă a taluzurilor). Ultimele două cauze ale alunecăilor de teren, fiind provocate prin intervenții umane, pot fi prevenite și ținute sub control, eventual prin măsuri coercitive severe.

Zonele cu potențial ridicat de producere a alunecărilor de teren se găsesc pe teritoriul următoarelor localități: Piatra Neamț, Bicaz (Izvorul Alb, Potoci), Bicazu Ardelean, Bîra, Borlești, Botești, Dobreni, Dulcești (Corhana), Făurei, Icușești, Moldoveni, Păstrăveni, Răucești, Războieni, etc.

Conform ***Planului de amenajare a teritoriului național, Secțiunea a V-a – Zone de risc natural***, în municipiul Piatra Neamț au fost identificate areale limitate geografic în interiorul cărora există potențialul de producere a următoarelor fenomene naturale:

- intensitate seismică exprimată în grade MSK – 7 grade MSK;
- inundații pe cursuri de apă și pe torenți;
- datorită reliefului, municipiul Piatra Neamț prezintă un risc primar mediu spre ridicat de producere a fenomenului alunecărilor de teren.

Ținând cont de riscurile de producere a situațiilor de urgență și a dezastrelor, experiența în prevenire, protecțiee, limitare/reducere impact, răspuns și refacere, resursele la dispoziție, caracterul complex al managementului situațiilor de urgență și necesitatea implicării tuturor instituțiilor statului și a comunităților în acest efort, România a adoptat un sistem integrat de management al situațiilor de urgență, format din structuri cu activitate permanentă și structuri cu activitate temporară.

Poluarea mediului în Municipiul Piatra Neamț se datorează pe de o parte existenței unor practici vechi și poluante, și pe de altă parte mijloacelor financiare insuficiente pentru achiziționarea unor echipamente adecvate de protecție a mediului. Ocrotirea mediului reprezintă o componentă de bază a dezvoltării durabile și se concretizează în combaterea fenomenelor de poluare inerente activităților umane, prevenirea deteriorărilor posibile, asimilarea, adaptarea și aplicarea cerințelor de mediu europene, protejarea biodiversității și monitorizarea parametrilor de calitate a factorilor de mediu.

Printre problemele create de factorii mediului prezente în zona municipiului Piatra Neamț sunt următoarele:

- *relieful - vulnerabilitatea clădirilor la cutremure;*

- *potențialul climatic - temperaturi extreme;*
- *vânturi puternice, viscoliri de zăpadă;*
- *inversiune de temperatură, calm atmosferic;*
- *nebulozitate și ceață prelungită;*
- *ploi torențiale cu perturbarea sistemului de canalizare;*
- *brume târzii, grindină;*
- *secetă prelungită, valuri de căldură;*
- *umezelă relativ redusă;*
- *vânturi turbioane;*
- *resurse de apă - apă potabilă dură;*
- *restricție de alimentare cu apă;*
- *scăderea adâncimii pânzei freatice din subteran;*
- *vegetația - dezvoltarea unor specii ierboase fără valoare;*
- *uscarea arborilor și arbuștilor;*
- solurile - existența solurilor saturate.

În aglomerarea urbană a Municipiului Piatra Neamț întâlnim câteva generatoare de poluare a aerului, apei și solului, atât în zonele industriale, cât și în cele rezidențiale. Aceste surse de impurificare sunt produse în special de unități din zona industrială. Agentul de poluare se prezintă sub forma de fum, pulberi, zgură cenușă, funingine, care se așează pe sol; oxizi de fier; bioxid de carbon, bioxid de sulf, oxizi de sulf, care se răspândesc în atmosferă; diverse substanțe organice, uleiuri, pesticide, îngrășăminte chimice, care poluează solul și apele de orice natură.

Zonele de disconfort urban se întâlnesc în lungul principalelor artere cu regim înalt, în intersecții principale, în zonele industriale.

7.4.2. Schimbările climatice

Modificarea climei conduce la creșterea frecvenței fenomenelor meteorologice extreme precum: inundațiile, seceta, creșterea temperaturilor medii la nivel global, creșterea nivelului mării și micșorarea calotei glaciare.

Principala cauză a schimbărilor climatice o reprezintă creșterea emisiilor de gaze cu efect de seră, diminuarea acestui fenomen reprezentând o prioritate pentru toate statele lumii.

Țara noastră a elaborat în acest scop ***Strategia Națională privind Schimbările Climatice 2013 – 2020***, care:

- urmărește minimizarea efectelor prin intermediul acțiunilor de adaptare și atenuare la schimbările climatice;
- explică și ilustrează cele două componente cheie ale efortului climatic: cel de prevenire și combatere a efectelor schimbărilor climatice (prin acțiuni destinate reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră – emisii

GES) și cel de adaptare adecvată și cu daune minime în contextul creat de schimbările climatice deja în curs;

- oferă date și informații esențiale asupra variațiilor climatice care au afectat și vor afecta România;
- prezintă date și informații relevante la nivel general privind contribuția fiecărui sector la emisiile GES și modul în care activitatea umană (prin procese productive sau de consum/utilizare), împreună cu procesele naturale conduc la aceste emisii;
- propune tipuri de măsuri cheie ce trebuie implementate în fiecare sector pentru reducerea emisiilor GES și pentru adaptarea la efectele schimbărilor climatice;
- descrie succint situația existentă la nivel mondial, care reclamă politici consistente de prevenire și combatere a schimbărilor climatice și a efectelor acestora;
- oferă un suport orientativ vizând măsurile și politicile care trebuie adoptate, utilizînd fondurile europene structurale și de investiții din exercițiul financiar 2014 – 2020. Comisia Europeană a considerat acest document ca fiind obligatoriu în pregătirea Acordului de Parteneriat pentru absorbția fondurilor UE 2014-2020;
- trece în revistă principalele programe de acțiune la nivel național cu impact în domeniul schimbărilor climatice în diferite sectoare: industrie, transporturi, silvicultură, agricultură, urban etc.;
- fundamentează principiile ce vor sta la baza elaborării planurilor și programelor de acțiune la nivel sectorial, stabilește obiectivele generale și specifice care vor trebui atinse prin măsuri și acțiuni viitoare, stabilite în funcție de specificul concret al fiecărui sector în parte.

Conceput ca un document dinamic, ce reflectă o realitate în permanentă schimbare, *Strategia privind Schimbările Climatice* se va dezvolta și completa pe parcurs, având sprijinul și experiența unui grup de experți ai Băncii Mondiale. Astfel, în toamna anului 2015, ***Strategia Națională privind Schimbările Climatice* a fost extinsă, astfel încât, până în 2050, să acopere un orizont mai larg, păstrînd însă două referențiale majore: 2020 și 2030.**

Aceasta va deveni un reper pentru ***„creșterea verde"* a României**, adică a dezvoltării economice bazate pe emisii reduse de gaze cu efect de seră.

Strategia va fi consolidată în baza unei evaluări macroeconomice, realizată după o modelare de impact sectorială și transsectorială. Aceasta va evalua în detaliu perspectivele, opțiunile, costurile și beneficiile măsurilor ce trebuie aplicate pentru ca România să-și asigure o dezvoltare solidă și

sustenabilă pe termen mediu și lung, în condițiile obligațiilor majore de prevenire și combatere a schimbărilor climatice.

De asemenea, *Strategia* va fi pusă în practică pe baza unui plan concret, care va include acțiuni, termene, responsabilități specifice pentru fiecare sector și instituție, dar și criterii și indicatori de evaluare a modului în care au fost îndeplinite obiectivele urmărite.[1]

Schimbările climatice regionale și locale vor influența ecosistemele, așezările omenești și infrastructura. Modificările de temperatură și precipitații prognozate pot conduce la modificări ale perioadelor de vegetație și la schimbarea limitelor între păduri și pășuni. Unele evenimente meteorologice extreme cum ar fi valurile de căldură, secetă, viituri și altele asemenea vor fi mai frecvente, cu o intensitate crescută și, în consecință, cu riscuri mai mari pentru pagube semnificative asociate.

Pentru factorii de decizie la nivel internațional**, încălzirea globală ridică două preocupări majore**:

- *necesitatea reducerii semnificative a emisiilor de gaze cu efect de seră, în scopul diminuării influenței antropice asupra sistemului climatic natural;*
- *necesitatea promovării unor politici și a unor măsuri de adaptare la efectele previzibile ale schimbărilor climatice, datorate în principal inerției sistemului climatic.*

România s-a confruntat, în timpul primului deceniu al acestui secol cu o serie de fenomene meteorologice extreme, ce au determinat atât producerea de inundații, cât și apariția unor zone secetoase:

- ✓ în anul 2005 – inundațiile istorice produse pe râurile interioare, au provocat atât pierderea a 76 de vieți omenești cât și mari pagube materiale;
- ✓ în anul 2006 – inundațiile istorice care au avut loc pe sectorul românesc al Dunării cât și inundațiile produse pe râurile interioare au provocat, din nou, pagube materiale importante;
- ✓ în anul 2007 – cea mai gravă secetă din ultimii 60 de ani.

Zonele afectate de secetă s-au extins în ultimele decenii iar cele mai afectate zone sunt cele situate în sudul și sud-estul României. În ultimii 30 de ani în întreaga țară, se resimt efectele unor perioade secetoase din ce în ce mai dese și mai extinse în timp și spațiu. Producerea unor fenomene meteo-hidrologice extreme, inundații și secete au ca efect atât pierderea de vieți omenești cât și pierderi economice semnificative în toate sectoarele de activitate, precum agricultură, transport, furnizarea energiei, managementul

[1] *Sursa: http://www.mmediu.ro/categorie/schimbari-climatice/*

apei și altele asemenea, iar modelele climatice globale indică faptul că frecvența și intensitatea acestor evenimente vor crește.[1]

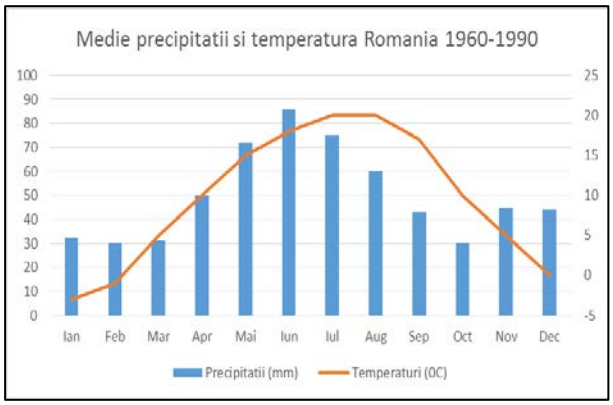

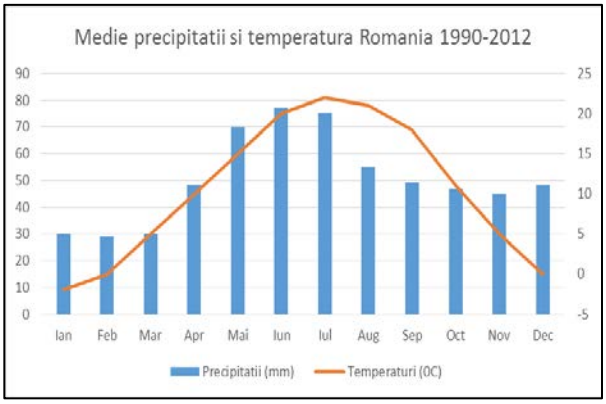

Fig. 7.11. Comparația temperaturilor medii lunare și a precipitațiilor în perioada 1990 - 2012 față de 1960 - 1990 la nivelul României [2]

În România se estimează o încălzire medie anuală de aceeași magnitudine ca cea proiectată la nivel European, între 0,5 ºC și 1,5 ºC, pentru perioada 2020 - 2029 și între 2,0 ºC și 5,0 ºC pentru 2090 - 2099, în funcție de scenariul abordat. Din punct de vedere al precipitațiilor, peste 90% dintre modelele utilizate, proiectează în România, pentru perioada 2090 - 2099, producerea de secete severe vara.

Aceste prognoze meteorologice pe termen mediu și lung justifică apelul la acțiuni imediate emise de factorii de decizie care să presupună:

- monitorizarea impactului schimbărilor climatice precum și a vulnerabilității sociale și economice asociate;
- integrarea măsurilor de adaptare la efectele schimbărilor climatice în strategiile de dezvoltare și politici la nivel sectorial, precum și armonizarea acestor măsuri între ele;
- identificarea măsurilor urgente de adaptare la efectele schimbărilor climatice în sectoarele socio - economice critice.

În domeniul energiei, din cauza efectului schimbărilor climatice, se estimează o scădere a cererii de energie electrică pentru încălzire în timpul iernii, ca rezultat al creșterii temperaturii medii globale, ceea ce nu va compensa, însă, creșterea consumului de energie necesară funcționării aparatelor de aer condiționat și a dispozitivelor de răcire în zilele caniculare.

Una din cele mai urgente direcții de acțiune în contextul schimbărilor climatice o constituie adaptarea spațiului de locuit, construit. Având în vedere numărul crescut de persoane care trăiesc în orașe afectate de

[1] *Sursa: Strategia Națională privind Schimbările Climatice 2013 - 2020*
[2] *Sursa:http://sdwebx.worldbank.org/climateportal/index.cfm?page=country_historical_climate&ThisRegion=Europe&ThisCcode=ROU*

schimbările climatice, planificarea și dezvoltarea urbană trebuie să constituie o prioritate. O măsură de adaptare la schimbările climatice pentru spațiul construit, este aceea de a corecta standardele și normele de construcție existente, astfel încât să corespundă viitoarelor condiții climatice și a evenimentelor meteorologice extreme. O altă măsură de adaptare la efectele schimbărilor climatice se referă la introducerea unor sisteme de încălzire și răcire mai eficiente precum și informarea populației urbane cu privire la riscurile schimbărilor climatice.

În sectorul transportului, pe lângă o infrastructură de transport durabilă, mijloacele de transport trebuie și ele să fie adaptate sau realizate astfel încât să fie reziliente la efectele schimbărilor climatice. Promovarea transportului alternativ cum este deplasarea pe jos sau cu bicicleta, adaptabil infrastructurilor existente se poate realiza prin reorganizarea spațiului urban.

La fel de importantă este și monitorizarea impactului schimbărilor climatice în sectoarele prioritare, respectiv:

- ✓ Industrie
- ✓ Agricultură și Pescuit
- ✓ Turism
- ✓ Sănătate publică
- ✓ Construcții și Infrastructură
- ✓ Transport
- ✓ Resurse de apă și protecție împotriva inundațiilor
- ✓ Păduri
- ✓ Energie
- ✓ Biodiversitate
- ✓ Asigurări
- ✓ Activități recreative
- ✓ Educație.

Principalele efecte și amenințări produse de schimbările climatice- inclusiv evenimentele extreme valuri de căldură, secetă, viituri și alte asemenea trebuie să fie identificate și cuantificate pentru fiecare din aceste sectoare prioritare, și în același timp trebuie identificate și oportunitățile de adaptare ale acestor sectoare la efectele schimbărilor climatice care pot fi semnificative și care, adesea, sunt trecute cu vederea de către factorii de decizie.

8. ANALIZA SWOT

8.1. DEZVOLTARE ECONOMICĂ ȘI RESURSE UMANE

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Caracterul de reședință de județ al municipiului – centru economic și social	Importanță medie în economia regională, comparativ cu celelalte municipii reședință de județ din regiune
Existența Asociației de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Piatra Neamț	Izolare relativă faţă de coridoarele majore de transport (paneuropene)
Creșterea PIB în ultima perioadă	Aport redus la realizarea PIB Regional, la nivelul întregului județ
Pondere ridicată la nivelul județului, din punct de vedere al numărului de întreprinderi active și al cifrei de afaceri	Relații funcționale relativ slabe cu polii de dezvoltare învecinați (Bacău și Suceava), din cauza puterii scăzute de atracție și a conectivității deficitare
Numărul mare de întreprinderi mici şi mijlocii	Competitivitate redusă și productivitate medie mică a întreprinderilor active
Existența clusterului textil ASTRICO NORD-EST, din care fac parte și firme din municipiu	Prezența limitată a investitorilor străini și, în general, o prezență insuficientă a capitalului extern în retehnologizarea întreprinderilor
Municipiul face parte din diferite asociaţii de dezvoltare (Asociaţia Municipiilor din România, Federaţia Mondială a Cetăţilor Unite şi Oraşelor Înfrăţite)	Lipsa unui program de acordare de facilităţi în vederea atragerii de noi investiţii în zonă
Existenţa unor servicii cu rol teritorial la nivel judeţean, în administraţie, transporturi, sănătate, cultură	Programe de formare profesională neadaptate la cererea reală de pe piața muncii
Creșterea numărului mediu de salariați	Resurse financiare insuficiente, accesul redus pe piaţa muncii
Tendință generală de scădere a numărului de șomeri, în ultimii ani	Îmbătrânirea forței de muncă
Rezultate economice importante în anumite sectoare economice, peste media regiunii (în raport cu cifra de afaceri), cum ar fi: activitățile de servicii administrative și activitățile de servicii suport, intermedierile financiare și asigurările și industria extractivă	Număr insuficient de proiecte care să cuprindă componenta inovativă și slaba conștientizare în rândul reprezentanților mediului de afaceri al municipiului Piatra Neamț pentru dezvoltarea de proiecte inovative
Municipiul Piatra Neamț deține cea mai mare pondere în economia județului, atât din punctul de vedere al numărului de întreprinderi active, cât și a rezultatelor economice ale acestora	Lipsa spiritului antreprenorial în rândul tinerilor și al persoanelor disponibilizate
Disponibilitatea unei forţe de muncă calificate în industrie	Număr scăzut al activităților aferente în domeniul TIC; lipsa ofertelor de munca in domeniul industrial

	Numărul mare al locuitorilor nemulțumiți în ceea ce privește numărul de locuri de muncă (42% nemulțumiți și 25% mulțumiți, conform sondajului de opinie realizat)
	Situat în zona montană, municipiul Piatra Neamț este defavorizat în vederea dezvoltării infrastructurii de trasport rutier pentru fluidizarea traficului și amenajarea aleelor pietonale, fără a interveni asupra spațiilor verzi existente. Acest areal este fragil, antrenând eforturi mari, cu restricţii în exercitarea unor activităţi economice şi în utilizarea terenurilor, implicând o creştere a costurilor tuturor activităţilor şi lucrărilor, aspecte ce conferă întreprinzătorilor dreptul la diferenţă şi compensare.
OPORTUNITĂȚI	**AMENINȚĂRI**
Posibilitatea de extindere a activităţilor în domeniul economico-social-cultural, inclusiv cooperările şi schimburile de experienţă cu alte ţări (municipiul este înfrăţit cu 13 orașe)	Declinul economic general la nivel regional (cel mai mic PIB regional pe locuitor, din țară)
Noi surse de finanţare a cercetării/infrastructurii de cercetare	Creșterea concurenței la nivel regional, național și european
Datorită peisajelor montane pe care le are municipiul Piatra Neamț, acesta are un mare potențial turistic și de agrement.	Slabul interes din partea (marilor) companii naționale și internaționale de a investi și a dezvolta proiecte care să genereze crearea de locuri de muncă pentru locuitorii municipiului.
Posibilitatea de extindere a cooperărilor în asociaţiile de dezvoltare din care face parte municipiul	Existența unor poli regionali de creștere mai dezvoltați și atragerea investițiilor către aceștia
Disponibilitatea fondurilor europene pentru extinderea și modernizarea IMM-urilor	Migrația tinerilor absolvenți de liceu către marile centre universitare din țară
Posibilitatea atragerii de fonduri europene pentru calificarea resursei umane	Municipiul Piatra Neamț se confruntă cu o serie de dezavantaje, precum: scăderea populaţiei tinere, izolarea faţă de căile de comunicaţie şi pieţele mari de desfacere.
Posibilitatea de creștere a cooperării în cadrul clusterului ASTRICO NORD-EST	Creșterea numărului de șomeri în anul 2019
Existența unor activități industriale viabile sau cu oportunități de dezvoltare	Lipsă de interes a grupurilor țintă pentru programele de formare profesională continuă
Cerere relativ mare de forță de muncă cu calificare medie	Lipsa unor oferte atractive, care să reducă fenomenul migrației forței de muncă calificate
Creșterea numărului mediu de salariați	Sprijin insuficient pentru dezvoltarea sectorului IT&C
Dezvoltarea de parteneriate publice-private	Atragerea investiţiilor către regiunile mai dezvoltate

8.2. INFRASTRUCTURA URBANĂ (LOCUINȚE, UTILITĂȚI, SPAȚIUL URBAN)

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Existența Planului Urbanistic General actualizat	Grad ridicat de concentrare a populației în zona centrală urbană a municipiului
Existenţa unei zone centrale destul de bine delimitată şi prezervată, cu funcţiuni complexe şi cu o mare concentrare de obiective turistice	Interes crescut al populației municipiului pentru utilizarea centralelor termice individuale, în locul unui sistem centralizat de furnizare a energiei termice
Realizarea de investiţii în extinderea infrastructurii de alimentare cu apă şi infrastructurii de canalizare	Lipsa componentelor inteligente din proiectele de reabilitare a clădirilor existente
Sistemul de alimentare cu apă potabilă acoperă întreaga suprafață a municipiului, asigurând branșarea întregii populații	Dotările edilitare necesită lucrări de reabilitare și modernizare
Majoritatea cetățenilor se declară mulțumiți de calitatea sistemului de furnizare a apei (peste 75%)	Ponderea redusă a clădirilor reabilitate termic
86,50 % din populație este branșată la reteaua de canalizare Majoritatea cetățenilor se declară mulțumiți de calitatea sistemului de canalizare (peste 85%)	Eficiența energetică redusă a blocurilor de locuințe și a clădirilor publice
Reabilitarea sistemului de iluminat public, prin proiecte cu finanțare nerambursabilă	Existența unor cartiere (Pietricica, Speranța, Valea Viei, Văleni) în care sunt necesare lucrări de extindere/reabilitare a sistemului de canalizare, așa cum reiese din sondajul opiniei locuitorilor
Extinderea semnificativă a lungimii conductelor de distribuţie a gazelor	Existența unor zone (limitate ca numar) nebranșate la rețeaua de canalizare
Extinderea lungimii conductelor de gaze reabilitate Majoritatea locuitorilor se declară mulțumiți de calitatea sistemului de furnizare a gazelor (aproximativ 87%)	Ineficiența sistemului de supraveghere video
Rețea dezvoltată de distribuție a energiei electrice	Reţeaua de canalizare pluvială este subdimensionată, cu șanțuri parţial colmatate.
Municipiul Piatra Neamț este membru al Asociaţiei „Orașe Energie România”	Majorarea tarifelor pentru serviciile de alimentare cu apă şi canalizare menajeră
Majoritatea locuitorilor se declară mulțumiți de calitatea sistemului de furnizare a energiei electrice (aproximativ 92%)	Clădiri de locuințe aglomerate spațial, fapt ce duce la slaba dezvoltare a infrastructurii rutiere, nefiind posibilă lărgirea coridoarelor de trafic și menținerea aleilor pietonale și a spațiilor verzi

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Existența de resurse de apă potabilă cantitativ și calitativ superioare	Insuficienţa sau degradarea amenajărilor comune din ansamblurile de locuinţe colective si implementarea cu intârziere a legislatiei privind managementul deseurilor
Politicile europene privind utilizarea fondurilor structurale pentru eficiență energetică	Necesitatea unor lucrări de modernizare a infrastructurii tehnico-edilitare
Construcţia de locuinţe în parteneriat public-privat sau creşterea numărului celor construite prin ANL	Accentuarea procesului de deteriorare a locuințelor din ZUM-uri, care riscă să separe și mai mult aceste comunități de restul municipiului
Posibilitatea realizării de investiții dedicate intervențiilor în ZUM-uri	Lipsa de fonduri a populației pentru reabilitarea termică a locuințelor
Posibilitatea accesării de fonduri europene pentru modernizarea și extinderea rețelei de alimentare cu apă și canalizare	Reticența populației în realizarea de investiții în domeniul energiei verzi
Accesarea de fonduri europene pentru dezvoltarea infrastructurii necesare pentru serviciile de salubrizare	Creșterea costurilor cu consumurile energetice pentru încălzirea clădirilor
Posibilitatea accesării fondurilor europene pentru reabilitarea termică a clădirilor	Neracordarea tuturor locuinţelor la sisteme de colectare şi epurare a apelor uzate poate conduce la poluarea pânzei freatice prin infiltrarea în sol a apelor uzate
Disponilitatea fondurilor pentru investiții în spații verzi	Lipsa unei viziuni integrate de amenajare a spatiului disponibil la nivelul municipiului pentru transformarea acestuia in spatiu verde

8.3. INFRASTRUCTURA DE TRANSPORT ȘI COMUNICAȚII

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Municipiul Piatra Neamț se află pe traseul mai multor rute de transport intern, ceea ce îi conferă atributele unui important nod de transport rutier	Municipiul Piatra Neamţ nu beneficiază de conectivitate primară la cele două coridoare TEN-T prioritare
Aprobarea spre finanțare a proiectelor de reabilitare a infrastructurii rutiere pe principalele coridoare de transport, inclusiv prin crearea de benzi dedicate pentru transportul public și piste de biciclete	Starea de degradare a unor artere rutiere importante. Peste 63% dintre locuitori se declară nemulțumiți de starea străzilor, problemele cele mai serioase fiind sesizate în cartierele Ciritei, Dărmănești, Gara Veche, Mărăței, Precista, Valea Viei și Zona Centrală
Aprobarea spre finanțare a proiectului de implementare a unui sistem de management inteligent al traficului, inclusiv componenta supraveghere video și enforcement	Volume mari de trafic în orele de vârf, datorită cotei modale ridicate deplasărilor cu vehiculul privat
Aprobarea spre finanțare a proiectelor pentru modernizarea și dezvoltarea transportului public: vehicule electrice, sistem de ticketind, sistem de stații de transport public inteligente	Starea necorespunzătoare a vehiculelor de transport public; grad ridicat de uzură și eficiența energetică redusă a parcului de autovehicule
Existența sistemului de tarifare a parcărilor prin SMS	Lipsa unui sistem inteligent de management al traficului
Realizarea de proiecte pentru trecerea cablurilor aeriene în subteran	Frecvența de circulație redusă a vehiculelor de transport public
Racordarea la mijloace moderne de telecomunicații bazate pe cablu cu fibre optice	Stații de transport public în stare necorespunzătoare și amplasate la distanțe mari
	Lipsa informațiilor în timp real referitoare la transportul public
	Lipsa pistelor de biciclete
	Lipsa unui sistem de bike-sharing
	Lipsa unor terminale intermodale care să promoveze și să faciliteze schimbul între modurile de transport alternative
	Prezența redusă a spațiilor cu prioritate pentru pietoni, pietonale sau shared-space
	Lipsa infrastructurii necesare pentru utilizarea pe scară extinsă a vehiculelor electrice
	Lipsa unei politici eficiente pentru descurajarea parcărilor în zonele centrale
	Lipsa unui sistem de informare a locuitorilor și turistilor privind locurile de parcare disponibile in zonele de proximitate ale

	destinantiei, in scopul fluidizarii traficului
	Procentul redus al cablurilor aeriene trecute în subteran
	Suprapuneri între traficul local și cel de tranzit
	Lipsa unor rute ocolitoare pentru transportul de marfă
OPORTUNITĂȚI	**AMENINȚĂRI**
Actualizarea Planului de Mobilitate Urbană Durabilă	Creșterea volumelor de trafic și a numărului de accidente
Disponibilitatea fondurilor europene pentru dezvoltarea infrastructurii de transport rutier	Întârzierea modernizării sau a dezvoltării infrastructurii de circulaţie are efecte negative inclusiv asupra transportului public
Disponibilitatea fondurilor europene pentru extinderea rețelei de piste de biciclete și a sistemului de bike-sharing	Reziliența populației în a comuta de la deplasările cu vehiculul personal la modurile alternative de transport (transport public, bicicletă)
Disponibilitatea fondurilor europene pentru extinderea sistemului de management inteligent al traficului	Creşterea explozivă a numărului de autovehicule duce la creşterea presiunii pe infrastructura rutieră
Disponibilitatea fondurilor europene pentru dezvoltarea infrastructurii intermodale	Insuficiența locurilor de parcare conduce la parcări neregulamentare, cu ocuparea spațiilor dedicate pietonilor sau bicicliștilor sau chiar a spațiilor verzi
Promovarea modurilor de transport alternative și a intermodalității	Creșterea costurilor de întreținere și operare a flotei de vehicule de transport public, cu repercursiuni asupra profitabilității societății
Reorganizarea traseelor de transport public și a graficului de circulație pe baza informațiilor oferite de sistemul de management al flotei de vehicule	Scăderea gradului de satisfacție al utilizatorilor transportului public
Creșterea numărului de călători cu transportul public	Creșterea numărului de accidente rutiere, inclusiv cele implicând pietoni și biciclişti
Disponibilitatea fondurilor europene pentru dezvoltarea infrastructurii destinate deplasărilor pietonale	Limitarea accesibilității pietonilor și periclitarea siguranței acestora de către autovehiculele parcate neregulamentar pe trotuare
Dezvoltarea sectorului tehnologiei informaţiilor şi comunicaţiilor şi creşterea numărului de utilizatori ai internetului	Lipsa de siguranță și confort a deplasărilor cu bicicleta
Posibilitatea de accesare de fonduri de finanțare pentru amenajarea de parcări park&ride	
Reorganizarea şi limitarea parcării pe stradă, construirea de parkinguri supraterane şi subterane, atât în zona centrală a municipiului, cât şi în cartiere	
Dezvoltarea infrastructurii de telecomunicații cu fondurile operatorilor privați	

8.4. EDUCAȚIE, SĂNĂTATE ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Existența unei rețele diversificate de unități de învățământ preuniversitar	Spații insuficiente, care nu permit desfășurarea procesului educativ într-un singur schimb pentru toate clasele gimnaziale
Învățământul din municipiu este atractiv pentru elevii de pe raza județului	Distribuția neuniformă a populației școlare pe unități școlare duce la apariția supraaglomerării în unele dintre acestea
Municipiul Piatra Neamț reprezintă principalul centru de învățământ din județ	Supranormarea cadrelor didactice la nivelul primar și gimnazial
Gradul ridicat de mulțumire al cetățenilor în ceea ce privește numărul de unități școlare (peste 76% din cetățeni se declară mulțumiți sau foarte mulțumiți în această privință)	Insuficiente programe educaţionale pentru elevii din categorii defavorizate, vulnerabile
Nivelul de pregătire profesională ridicat al cadrelor didactice, semnalat de 81% dintre cetățeni ca fiind foarte mulțumitor sau mulțumitor.	Învățământul profesional și de meserii este insuficient dezvoltat și neadaptat cerințelor pieții muncii locale
Dezvoltarea continuă a sectorului medical privat	Lipsa unei unități de învățământ superior pe raza municipiului
Preocupări pentru cercetare, participare la sesiuni de comunicări ştiinţifice la nivel local și judeţean	Deficitul de săli de sport, baze sportive și terenuri de sport școlare
Număr tot mai mare de profesori implicaţi în activităţi de colaborare europeană	Starea de deteriorare accentuată a majorității unităților școlare, acestea fiind în general clădiri vechi, de patrimoniu
Implicarea în derularea programelor de formare/dezvoltare profesională a managerilor şi a cadrelor didactice din şcoli	Dotarea insuficientă a laboratoarelor de specialitate și a atelierelor de instruire practică, materiale didactice uzate sau depășite
Activităţi extraşcolare diversificate, în funcţie de interesele elevilor	Dotarea insuficientă a unităților de învățământ
Investiţiile realizate în Spitalul Judeţean	Necesitatea reabilitării termice a clădirilor unităţilor de învăţământ
Existenţa în cadrul Spitalului Judeţean a tuturor specialităţilor medicale	Necesitatea amenajării sau renovării terenurilor de sport
Existenţa unui centru de permanenţă în cadrul Spitalului Judeţean, în parteneriat cu Primăria Municipiului Piatra Neamţ	Conexiune la Internet necorespunzătoare necesităților, ceea ce conduce la dificultatea conectării simultane a unui număr mare de utilizatori, necesitate evidențiată ca urmare a desfășurării cursurilor online.
Creșterea numărului de medici și personal sanitar mediu în sectorul public	Necesitatea refacerii instalațiilor electrice în unitățile de învățământ
Gradul ridicat de mulțumire al populației în ceea ce privește numărul de cabinete medicale de familie (59% dintre cetățeni s-au declarat foarte mulțumiți sau mulțumiți în ceea ce privește acest	Lipsa sau insuficiența dotării cu echipamente/dispozitive IT

aspect)	
Diversificarea şi specializarea ofertei de servicii sociale	Lipsa de parteneriate eficiente între şcoală şi mediul de afaceri
Dezvoltarea de proiecte de responsabilitate socială	Scăderea numărului de ateliere şcolare şi dotarea lor deficitară
Existența unui număr mare de furnizori de servicii sociale acreditați la nivelul municipiului	Existența unui singur spital – Spitalul Județean de Urgență Piatra Neamț
Interes crescut al Municipalității față de serviciile de asistență socială	Aparatură medicală în mare parte învechită, mai ales în comparaţie cu dotările din alte regiuni
Existenţa unor servicii sociale variate, adresate copiilor, tinerilor, familiilor, victimelor violenţei familiale, persoanelor cu dizabilităţi, vârstnicilor	Migrarea personalului medical din sectorul public în sectorul privat, sau în străinătate
Derularea unor proiecte cu finanțare nerambursabilă pentru modernizarea infrastructurii de servicii sociale și a incluziunii pe piața muncii a persoanelor provenite din grupuri defavorizate	Resurse umane mai puțin calificate în sistemul public de sănătate
Existența Strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale pentru Municipiul Piatra Neamț 2018-2023	Surse financiare insuficiente pentru infrastructură şi personal, în sistemul de asistență socială
Existenţa de parteneriate şi colaborări între serviciile publice şi cele private	Insuficiente servicii pentru tinerii care provin din sistemul de protecţie
	Creșterea numărului de persoane expuse riscului de excluziune socială
	Lipsa unei reţele informaţionale şi informatizate care să permită accesul comun al instituţiilor şi organizaţiilor competente, la o bază de date comună
	Locuinţe insuficiente pentru tineri
OPORTUNITĂȚI	**AMENINȚĂRI**
Posibilitatea accesării de fonduri europene pentru investiții în infrastructura educațională	Scăderea atractivității sistemului de învăţământ datorită salariilor mici
Dezvoltarea parteneriatului şcoală - comunitatea locală	Reducerea interesului adolescenţilor pentru studiile universitare
Dezvoltarea învățământului postliceal, pe anumite domenii furnizează forță de muncă calificată pentru piața muncii externe	Uzura morală a infrastructurii necesare învăţământului profesional şi tehnic
Posibilitatea accesării de fonduri nerambursabile pentru reabilitarea clădirilor de patrimoniu, inclusiv a școlilor/liceelor care se încadrează în această categorie	Inexistența unor mecanisme concrete de colaborare între instituțiile de învățământ și agenții economici, inclusiv în ceea ce privește practica tehnologică
Utilizarea în cât mai mare măsură a tehnicii de calcul (IT) în predare	Scăderea nivelului de trai, cu efecte în rândul populației școlare
Implicarea activă a I.S.J. Neamț și a C.C.D. Neamț în formarea	Nealocarea fondurilor de la buget în timp util şi la valoarea

continuă a cadrelor didactice	necesară pentru realizarea obiectivelor propuse
Posibilitatea accesării de fonduri pentru modernizarea și reabilitarea infrastructurii de sănătate	Creșterea nivelului de degradare în absența unor intervenții susținute de reabilitare și modernizare a unităților de învățământ
Accesarea de fonduri pentru calificarea personalului sanitar mediu	Riscul de accidentări în școlile neconforme
Oportunitatea de dezvoltare și dotare cu aparatură performantă a spitalului și ambulatoriului de specialitate	Instabilitatea locurilor de muncă, fenomen care caracterizează întreaga economie
Posibilitatea implementării de programe privind prevenția	Fluctuaţia în rândul personalului didactic
Implementarea unor strategii la nivel naţional privind dezvoltarea sistemului de sănătate	Scăderea populației școlare
Existenţa sistemului privat de asigurări de sănătate	Scăderea nivelului de încredere al populației în sistemul medical de stat
Creşterea accentuată a sectorului privat în domeniul serviciilor medicale, care prezintă un grad mai mare de încredere din partea populaţiei municipiului	Nemulțumirea populației în ceea ce privește calitatea serviciilor medicale (peste 65% dintre cetățeni se declară nemulțumiți sau foarte nemulțumiți de acest aspect)
Existența programelor naționale de promovare a sănătății și educației pentru sănătate	Nemulțumirea populației în ceea ce privește dotarea din sistemul medical (peste 75% dintre cetățeni se declară nemulțumiți sau foarte nemulțumiți de acest aspect)
Dezvoltarea furnizorilor privaţi de servicii sociale	Lipsa unui sistem unic informatic integrat care să interconecteze toţi furnizorii de servicii medicale, precum şi instituţiile cu atribuţii în coordonarea activităţii acestora, poate conduce la scăderea calității actului medical
Promovarea voluntariatului	Creşterea numărului de probleme medicale, ca urmare a procesului de îmbătrânire al populaţiei
Dezvoltarea serviciilor sociale de tip familial pentru copii	Migraţia cadrelor medicale cu pregătire superioară şi medie, cu precădere în străinătate, datorită nivelului scăzut de salarizare
Accesarea de fonduri europene pentru înființarea unor centre medico-sociale	Migrația forței de muncă specializate din domeniul sănătate și asistență socială
Existența surselor de finanțare nerambursabile destinate zonelor urbane marginalizate	Implementarea lentă a reformei sistemului sanitar
	Cadrul legislativ în continuă schimbare
	Creşterea nevoii sociale care poate conduce la supraîncărcarea personalului din institutiile de profil
	Insuficiența surselor financiare din bugetul local pentru susținerea programelor destinate zonelor urbane marginalizate
	Creşterea problematicii sociale ca efect al declinului economic

8.5. TURISM, CULTURĂ ȘI PATRIMONIU

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Poziţionare geografică bună, în proximitatea spaţiului montan, cu elementele cadrului natural specific arealului colinar – depresionar, cu impact pozitiv asupra diversităţii turismului	Nivel redus al indicelui de utilizare a capacității de cazare și al duratei medie de ședere
Proximitatea față de parcul național Ceahlău, Cheile Bicazului-Hășmaș, Vânători Neamț, Lacul Roşu, Lacul Cuejdel, Lacul Izvorul Muntelui	Gradul redus de modernizare a infrastructurii de transport existente
Existenţa unui centru istoric destul de bine delimitat şi prezervat, cu funcţiuni complexe şi cu o mare concentrare de obiective turistice	Absența unei autostrăzi și a unui drum european care să permită o accesibilitate rutieră rapidă
Cadrul natural variat și existența mai multor zone protejate și rezervații naturale, reprezentând atracții turistice importante	Transportul public către obiectivele turistice este slab organizat și promovat
Numărul ridicat al clădirilor de patrimoniu, monumentelor, muzeelor și vestigiilor de interes național	Insuficienta monitorizare a calității serviciilor turistice și a impactului turiștilor la nivelul destinației turistice
Existenţa unei pârtii de ski amenajate, cu instalație de iluminat și telescaun	Lipsa pachetelor turistice integrate
Existenţa Sălii polivalente care este adecvată desfăşurării de evenimente sportive de nivel național	Insuficienta dezvoltare/valorificare a infrastructurii de agrement și a activităților de petrecere a timpului liber
Gamă diversificată de festivaluri culturale, artistice, de tradiţii şi folclor	Lipsa unei săli de spectacole la standarde europene
Monumente istorice de importanță națională și internațională	Slaba dezvoltare a parteneriatului public-privat în domeniul turistic
Vestigii arheologice, monumente de arhitectura, care prin vechimea si valoarea lor artistică, istorică, dar si prin accesibilitate, au potential turistic	Insuficienta promovare la nivel național și internațional a obiceiurilor specifice și accesul limitat la circuite de rezervare internaționale
Disponibilitatea unor pachete turistice de tip cazare + masă + agrement (Pachetul Sky)	Insuficienta valorificare în scop turistic a patrimoniului imaterial din zonă
Înființarea Centrului Național de Informare și Promovare Turistică (2016) centru care oferă informatii in ceea ce priveste turismul in Piatra Neamt și în zonele adiacente	Lipsa unor trasee și ghiduri turistice cu suport electronic, a unor aplicații de prezentare multimedia
Oferta de cazare variată atât pe raza municipiului cât și în împrejurimi	Lipsa unui sistem organizat de indicatoare pentru obiective și trasee turistice
Infrastructura de turism, agrement şi sport dezvoltată, în raport cu celelalte oferte din zonă: telegondola, telescaunul, pietonalul din zona istorica a orașului, ștrandul, stadionul municipal	Lipsa unui brand local, a unei strategii de marketing turistic, a ghizilor turistici locali, inclusiv promovarea insuficientă a Ansamblului Curții Domnești – Turnul lui Ștefan, recent restaurat

	cu fonduri europene – ceea ce conduce la practicarea turismului de tranzit, cu o durată scurtă a sejurului și o eficiență economică redusă
Nivelul ridicat de mulțumire al populației (peste 67%) în ceea ce privește starea elementelor patrimoniului cultural din municipiu	Insuficiente locuri de joacă pentru copii (peste 58% din populație se declară nemulțumită de numărul și starea locurilor de joacă pentru copii). Lipsa unui parc de joacă și recreativ pentru un număr mare de copii.
	Lipsa unei baze de agrement acoperite
	Insuficiente terenuri de sport în aer liber (peste 66% din populație se declară nemulțumită de numărul și starea terenurilor în aer liber)
OPORTUNITĂȚI	**AMENINȚĂRI**
Municipiul Piatra Neamț a primit statutul de Stațiune turistică de Interes Național	Competitie puternică la nivel de destinație – destinații turistice interne și externe la prețuri similare și conditii superioare
Cerere turistica in crestere la nivel internațional pentru turismul cultural, balnear	Atractivitatea destinaţiilor turistice din afara judeţului, în special înspre turismul montan şi ecumenic
Resurse pentru practicarea diverselor forme de turism (activ, religios, cultural, agrement)	Insuficienta punere în valoare a monumentelor istorice prin amenajări arhitecturale specifice
Foarte bune perspective pentru a exploata zonele montane pe tot parcursul anului prin drumetie, alpinism, sporturi extreme, schi	Cresterea gradului de degradare a patrimoniului arhitectural
Oportunitati de finanțare a turismului prin fonduri publice	Investiţii insuficiente în domeniul turismului
Posibilitatea accesării de fonduri europene pentru investiții în reabilitarea și conservarea patrimoniului natural și cultural	Nevalorificarea potențialului turistic local cu repercursiuni negative asupra activității economice
Posibilitatea accesării de fonduri europene pentru investiții în infrastructura de agrement și petrecere a timpului liber	Încasările reduse din turism
Promovarea ecoturismului, cu accent pe caracteristicile specifice ale ariilor naturale și zonelor protejate din municipiu	Importanța scăzută acordată patrimoniului cultural imaterial
Posibilitatea creării de aplicații online pentru furnizarea informațiilor referitoare la obiectivele turistice ale municipiului și de localizare a acestora, precum și despre ofertele turistice și de agrement	Tratarea deficitară a turismului din perspectiva cererii, mai exact a preferințelor, așteptărilor și exigențelor turiștilor, inclusiv pe fondul lipsei unor cercetări de piață în acest sens
Interesul pentru restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea monumentelor istorice și a obiectivelor de patrimoniu	Degradarea și insuficienta promovare a patrimoniului natural și cultural
Aplicarea pentru programe şi granturi de sprijinire şi dezvoltare a culturii şi tradiţiilor	Obiectivele turistice nu sunt amenajate corespunzător ca zone de promenadă și de petrecere a timpului liber
Promovarea activităților culturale	

8.6. CADRUL NATURAL ȘI MEDIUL

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Existenţa Agenţiei pentru Protecţia Mediului care poate deţine un rol important în ridicarea calităţii cadrului construit şi natural	Degradarea calității aerului, datorită infrastructurii edilitare, stării tehnice a autovehiculelor și calității combustibilului
Existența rezervației floristice Dealul Vulpii-Botoaia și a rezervațiilor paleontologice	Poluarea apelor de suprafaţă şi subterane ca urmare a depozitării necontrolate a deşeurilor/dejecţiilor animaliere şi a evacuărilor de ape uzate insuficient epurate
Existenţa pe teritoriul municipiului a Rezervaţiilor naturale	Reducerea investițiilor în domeniul protecției mediului
Reţea hidrografică bogată	Insuficiente campanii de informare și conștientizare privind protecția mediului
Existenţa unei staţii automate de monitorizare a calităţii aerului	Infrastructură redusă de utilizare a energiilor verzi, regenerabile
Calitatea bună a apei furnizate populației	Materialele reciclabile nu sunt selectate în totalitate
Existenţa unor colectori de deşeuri reciclabile: hârtie, carton, fier, anvelope uzate, echipamente electrice şi electronice	Funcţionarea unor agenţi economici poluatori, cu sisteme de reţinere ineficiente
Existența unui sistem de management integrat al deșeurilor la nivelul județului Neamț, municipiul fiind inclus în Zona 1.	Inexistența unui centru de educaţie în domeniul energiei durabile
Existența sistemului de colectare separată a deșeurilor menajere nepericuloase și a celor asimilabile	Insuficiente spaţii verzi, parcuri, grădini publice
Existenţa, în cadrul primăriei, a unui serviciu public specializat care administrează spaţiile verzi	
Colectarea selectivă a deșeurilor implementată	
Folosirea gazelor naturale în detrimentul combustibililor tradiţionali, care sunt mai poluanţi	

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Implementarea legislaţiei cu privire la introducerea celor mai bune tehnologii disponibile în infrastructura de mediu; creşterea eficienţei utilizării resurselor şi a energiei	Poluare extinsă datorată transportului rutier cu perspective de agravare odată cu creşterea gradului de motorizare şi a volumului transporturilor de mărfuri
Utilizarea fondurilor UE pentru îmbunătăţirea standardelor de mediu, pentru reabilitarea și modernizarea tehnologică a echipamentelor și instalațiilor din sectorul industriei poluante	Riscuri de inundabilitate parțial în lungul râului Bistrița, a pârâului Cuejdi și pe pârâul Bâtca Doamnei
Disponibilitatea fondurilor europene pentru investiții în protecția mediului și a biodiversității	Conștientizarea redusă din partea populației asupra necesității protejării mediului
Realizarea de investiții din fonduri europene pentru reducerea riscurilor de accidente de mediu	Creşterea şi diversificarea surselor de poluare, cu efect în intensificarea procesului de poluare
Realizarea de proiecte cu finanțări europene pentru remedierea/ reconstrucția ecologică a terenurilor degradate/ameliorarea stării de calitate a solului	Accentuarea schimbărilor climatice la nivel local
Adoptarea unor măsuri care să vizeze conservarea biodiversității	Educație insuficientă a populației în domeniul energiei durabile
Disponibilitatea fondurilor europene pentru investiții în reabilitarea termică a clădirilor	

9. STABILIREA OBIECTIVELOR STRATEGICE

9.1. OBIECTIVE STRATEGICE EUROPENE, NAȚIONALE ȘI REGIONALE

9.1.1. Criterii și cerințe de planificare

La elaborarea *Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Piatra Neamț 2021-2027* au fost avute în vedere următoarele **criterii**:

- Respectarea contextului de dezvoltare durabilă definit prin *Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă*, precum şi prin alte documente strategice la nivel european, naţional şi regional;
- Înscrierea viziunii şi misiunii *Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Piatra Neamț 2021-2027* în aria de referinţă a obiectivelor de creştere inteligentă, durabilă şi inclusivă ale Uniunii Europene;
- Formularea obiectivelor strategice în concordanţă cu obiectivele de dezvoltare durabilă ale *Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă*;
- Raportarea la experienţa pozitivă a unor localităţi similare sau de rang superior din Uniunea Europeană, prin care să se faciliteze comparaţia şi stabilirea unor ţinte viabile, adaptate la condiţiile specifice municipiului;
- Satisfacerea nevoilor specifice de dezvoltare ale Municipiului Piatra Neamț, actuale şi viitoare, plecând de la avantajele competitive ce ar trebui promovate prin investiţiile viitoare;
- Maximizarea atragerii de fonduri europene şi optimizarea rezultatelor socio-economice ale investiţiilor planificate;
- Reducerea decalajelor de dezvoltare existente între zona urbană şi cea rurală administrate la nivelul municipiului Piatra Neamț;
- Satisfacerea integrală a cerinţelor stipulate prin Legea nr.351/2001 actualizata cu modificarile si completarile ulterioare, privind elementele şi nivelul de dotare pentru localităţile urbane de rangul II, cu accent asupra setului de cerinţe deficitare la nivelul municipiului Piatra Neamț;
- Definirea elementelor de fundamentare pe baza informaţiilor cuprinse în analiza socio-economică şi analizele SWOT;
- Eliminarea/diminuarea aspectelor din categoria „Puncte slabe" evidenţiate prin analizele SWOT elaborate pe domenii specifice de referinţă;

- Asigurarea de măsuri preventive, având-se în vedere aspectele evidențiate prin analizele SWOT în categoria „Amenințări";
- Utilizarea aspectelor pozitive din categoria „Puncte tari", astfel încât să se asigure o aplicare cât mai eficientă a „Oportunităților" evidențiate prin analizele SWOT pe domenii specifice de referință;
- Luarea în considerare a lecţiilor învăţate din perioada de programare anterioară.

În ceea ce privește **obiectivele strategice de dezvoltare**, acestea au fost stabilite printr-o largă consultare a tuturor părţilor interesate, plecând de la nevoile majore de dezvoltare ale Municipiului Piatra Neamț, aferente următoarelor domenii: infrastructură, competitivitate, resurse umane (inclusiv ocupare şi incluziune socială), mobilitate urbană, capacitate administrativă şi dezvoltare teritorială.

În definirea obiectivelor, strategia s-a bazat pe următoarele **valori**:

- democraţia constituțională şi statul de drept, respectiv cultura politică și administrativă participativă, pluralismul, separaţia şi echilibrul puterilor în stat;
- coeziunea civică, afirmarea identității naționale și apartenența la spațiul comunitar al Uniunii Europene;
- garantarea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale cetăţenilor;
- demnitatea,înţeleasă ca atribut esenţial al persoanei;
- multidimensionalitatea participării la procesul de construire a unei ordini bazate pe respectarea dreptului internaţional, valorilor democratice şi principiilor dezvoltării durabile;
- sinergii în colaborarea cu organismele interguvernamentale, precum şi cu iniţiativele şi mecanismele de colaborare pe plan regional.

Obiectivele specifice au fost definite ca o interfaţă de conectare a obiectivelor şi politicilor strategice cu oportunităţile oferite de tipurile de investiţii care vor fi finanţate prin viitoarele programe operaţionale, plecând de la obiectivele de dezvoltare durabilă, domeniile prioritare de investiţii şi acţiunile cheie prevăzute de proiectele de regulamente privind fondurile europene.

Ca urmare a modului de abordare a investiţiilor pentru perioada 2021-2027, stabilit prin reglementările structurilor de coordonare ale procesului de planificare, atât la nivel europen, cât şi la nivel naţional şi regional, **investiţiile** propuse spre finanţare răspund următoarelor **cerinţe**:

- contribuie la atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale *Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă*;

- sunt programate într-un mod integrat şi complementar, cu luarea în considerare ex-ante a aspectelor conexe de funcţionare eficientă a facilităţilor rezultate ca urmare a implementării investiţiilor noi;
- generează creştere economică şi de locuri de muncă;
- răspund priorităţilor de dezvoltare teritorială;
- fructifică potenţialul economic, social şi geografic al municipiului.

De asemenea, obiectivele strategice definite prezintă caracteristicile ***SMART***, fiind:

- ***S****PECIFICE*: sunt furnizate informații asupra necesității, precum și a scopului pentru care a fost inclus fiecare obiectiv strategic;
- ***M****ĂSURABILE*: sunt prezentate aspectele cantitative și calitative, care vor permite ulterior monitorizarea implementării *Strategiei de Dezvoltare Durabilă*;
- ***A****CCESIBILE*: sunt prezentate valorile proiectelor și sursele posibile de finanțare;
- ***R****ELEVANTE*: contribuie la realizarea viziunii și misiunii *Strategiei de Dezvoltare Durabilă*;
- *ÎNCADRATE ÎN* ***T****IMP*: pentru fiecare proiect inclus în acțiunile ce conduc la atingerea obiectivelor strategice este specificată perioada propusă pentru implementare.

9.1.2. Obiective globale la nivel european

În cadrul următorului buget pe termen lung al UE pentru 2021-2027, *Comisia* propune modernizarea politicii de coeziune, principala politică de investiții a UE***.*** Astfel, ***Politica de coeziune (PC) 2021-2027*** continuă investițiile în toate regiunile, pe baza a 3 categorii (mai puțin dezvoltate, în tranziție, mai dezvoltate).

Metoda de alocare a fondurile se bazează încă, în mare măsură, pe PIB-ul pe cap de locuitor. Se introduc noi criterii (șomajul în rândul tinerilor, nivel scăzut de educație, schimbări climatice și primirea și integrarea migranților), pentru a reflecta mai bine realitatea de pe teren. Regiunile ultraperiferice vor beneficia în continuare de sprijin special de la UE.

Politica de coeziune continuă să sprijine strategiile de dezvoltare conduse la nivel local și să autonomizeze gestionarea fondurilor de către autoritățile locale. Crește și dimensiunea urbană a politicii de coeziune, prin alocarea a 6 % din FEDR dezvoltării urbane durabile și printr-un nou program de colaborare în rețea și de consolidare a capacităților dedicat autorităților urbane, sub denumirea *Inițiativa urbană europeană*. Investițiile

în dezvoltare regională se vor axa mai ales pe obiectivele 1 și 2. Acestor priorități li se vor aloca 65 % - 85 % din resursele *FEDR* și ale *Fondului de coeziune*, în funcție de prosperitatea relativă a statelor membre.

În stabilirea obiectivelor strategice pentru perioada 2021-2027 s-a avut în vedere corelarea acestora cu obiectivele de politică (OP) ale Uniunii Europene:

- **Europă mai inteligentă**, prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii;
- **Europă mai verde**, fără emisii de carbon, punerea în aplicare a *Acordului de la Paris* și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice;
- **Europă conectată**, cu rețele strategice de transport și digitale;
- **Europă mai socială**, pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate;
- **Europă mai apropiată de cetățenii săi,** prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE.

Concluziile *Consiliului UE*, adoptate în data de 20 iunie 2017, *„Un viitor durabil al Europei: răspunsul UE la Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă”* reprezintă documentul politic asumat de statele membre ale UE privind implementarea *Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă*, respectiv a celor **17 obiective de dezvoltare durabilă (obiective globale)**. Prin intermediul *Obiectivelor Globale*, se stabileşte o agendă de acţiune ambiţioasă pentru următorii 15 ani în vederea eradicării sărăciei extreme, combaterii inegalităţilor şi a injustiţiei şi protejării planetei până în 2030 [1].

1. ***Fără sărăcie*** *– Eradicarea sărăciei în toate formele sale şi în orice context*
2. ***Foamete „zero”*** *– Eradicarea foametei, asigurarea securităţii alimentare, îmbunătăţirea nutriţiei şi promovarea unei agriculturi durabile*
3. ***Sănătate şi bunăstare*** *– Asigurarea unei vieţi sănătoase şi promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă*
4. ***Educaţie de calitate*** *– Garantarea unei educaţii de calitate şi promovarea oportunităţilor de învăţare de-a lungul vieţii pentru toţi*
5. ***Egalitate de gen*** *– Realizarea egalităţii de gen şi împuternicirea tuturor femeilor şi a fetelor*

[1] *Sursa: Ministerul Afacerilor Externe – Teme globale - https://www.mae.ro/node/35919*

6. ***Apă curată şi sanitaţie*** – *Asigurarea disponibilităţii şi managementului durabil al apei şi sanitaţie pentru toţi*
7. ***Energie curată şi la preţuri accesibile*** – *Asigurarea accesului tuturor la energie la preţuri accesibile, într-un mod sigur, durabil şi modern*
8. ***Muncă decentă şi creştere economică*** – *Promovarea unei creşteri economice susţinute, deschise tuturor şi durabile, a ocupării depline şi productive a forţei de muncă şi a unei munci decente pentru toţi*
9. ***Industrie, inovaţie şi infrastructură*** – *Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile şi încurajarea inovaţiei*
10. ***Inegalităţi reduse*** – *Reducerea inegalităţilor în interiorul ţărilor şi de la o ţară la alta*
11. ***Oraşe şi comunităţi durabile*** – *Dezvoltarea oraşelor şi a aşezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente şi durabile*
12. ***Consum şi producţie responsabile*** – *Asigurarea unor tipare de consum şi producţie durabile.*
13. ***Acţiune climatică*** – *Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice şi a impactului lor*
14. ***Viaţa acvatică*** – *Conservarea şi utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor şi a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă*
15. ***Viaţa terestră*** – *Protejarea, restaurarea şi promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea şi repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate*
16. ***Pace, justiţie şi instituţii eficiente*** – *Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toţi şi crearea unor instituţii eficiente, responsabile şi incluzive la toate nivelurile.*
17. ***Parteneriate pentru realizarea obiectivelor*** - *Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă*.

ODD înlocuiesc cele opt ***Obiective de Dezvoltare ale Mileniului (ODM)*** cuprinse în textul *Declaraţiei Mileniului* adoptată în septembrie 2000 la ONU. Majoritatea statelor lumii, printre care şi România, se reuneau în jurul unui angajament de a reduce sărăcia globală şi a salva milioane de vieţi. *Declaraţia Mileniului* a constituit în perioada 2000-2015 unica agendă globală în domeniul dezvoltării asupra căreia a existat un acord la cel mai înalt nivel şi care includea ţinte precise:

- *Reducerea sărăciei extreme şi a foametei*
- *Realizarea accesului universal la educaţie primară*
- *Promovarea egalităţii de gen şi emanciparea femeilor*
- *Reducerea mortalităţii infantile*
- *Îmbunătăţirea sănătăţii materne*

- *Combaterea HIV/SIDA, a malariei şi a altor boli*
- *Asigurarea sustenabilităţii mediului*
- *Crearea unui parteneriat global pentru dezvoltare.*

Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului au reprezentat pentru România un instrument complementar de mobilizare, la nivel intern, în domeniul dezvoltării economice şi sociale.

Agenda 2030* depășește cu mult *Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului, menținând teme precum eradicarea sărăciei, educația și sănătatea și abordând noi teme precum societățile pașnice și inclusive. Toate țările trebuie să se asigure că politici adecvate sunt pregătite pentru implementarea *Agendei*. Țările trebuie să promoveze instituții eficiente și inclusive și să creeze politici bazate pe statul de drept, drepturile omului, egalitatea de gen și creşterea implicării femeilor.

9.1.3. Obiective strategice la nivel național

România, în calitate de stat membru al *Organizației Națiunilor Unite* (ONU) și *Uniunii Europene* (UE), și-a exprimat adeziunea la cele *17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale Agendei 2030*, adoptată prin *Rezoluția Adunării Generale a ONU A/RES/70/1*, în cadrul *Summit-ului ONU* pentru *Dezvoltare Durabilă* din septembrie 2015.

România are nevoie de o schimbare a paradigmei prezente de dezvoltare pentru a face față provocărilor secolului XXI. Trăim o perioadă marcată de procesul de globalizare, de accentuare a inegalităților și de agravare a problemelor de mediu. Dezvoltarea Durabilă este soluția.

Dezvoltarea Durabilă reprezintă, în contextul românesc, dorința realizării unui echilibru, o sinteză între aspirațiile cetățeanului născut liber, societatea de care depinde și prin care se definește și contextul care permite realizarea de sine. Acest echilibru pornește de la om, actor central care caută un echilibru individual și condiții favorabile pentru a se realiza. Condițiile favorabile sunt influențate de societatea care trebuie să îl susțină și să îl motiveze și de mediul prin care se regăsește și își poate găsi echilibrul. Rolul statului în contextul dezvoltării durabile este să ajute la realizarea acestui echilibru, nu doar pentru cetățenii de acum, dar și pentru generațiile viitoare.

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 se adresează acestor provocări, propunând tranziția spre o dezvoltare

durabilă bazată pe principiile și în spiritul *Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă*, ca membră a unei Uniuni Europene prospere și revigorate.

Strategia precedentă a sprijinit revenirea din criza economică și financiară resimțită după anul 2008. În prezent este nevoie de o nouă abordare în pragul anilor 2020 care să țină cont de realitățile economice, sociale și de mediu de la nivel mondial, european și național, cu un orizont de timp care să privească peste generații, care să satisfacă nevoile generației actuale fără a compromite șansele viitoarelor generații de a-și satisface propriile nevoi.

Dacă în ultimii zece ani țintele României erau stabilite în raport cu evoluția economiei mondiale și în concordanță cu politicile UE, acum atât ***România***, cât și UE trebuie să-și reproiecteze prioritățile pe termen mediu și lung pentru **atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD) din *Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă***.

Totodată, România susține pe deplin ideea că *Agenda 2030* trebuie să fie implementată de către instituțiile locale, răspunzând direct nevoilor cetățenilor. Nevoile, interesele și grijile acestora trebuie să fie soluționate prin definirea unor strategii de dezvoltare locală și națională.

Ca membru al Uniunii Europene, ***România* contribuie la îndeplinirea *Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă*** nu numai din perspectivă naţională, dar şi la nivel internaţional, prin sprijinul pe care îl acordă ţărilor mai puţin dezvoltate, prin intermediul asistenţei oficiale pentru dezvoltare. Experienţa acumulată de România în procesul de tranziţie este de natură a susţine eforturilor ţărilor interesate de a beneficia de un astfel de sprijin.

Obiectivul strategic global al României pentru perioada 2021-2027, având la bază angajamentele internaţionale în materie de cooperare pentru dezvoltare, este de a contribui la eradicarea sărăciei extreme prin promovarea securităţii şi prosperităţii, prin intermediul unor parteneriate eficiente cu alte țări, în vederea susţinerii propriilor lor obiective de dezvoltare. Statele partenere ale României, beneficiare de asistență oficială pentru dezvoltare, sunt cele cuprinse în categoriile: state cel mai puțin dezvoltate, state cu venituri mici şi state cu venituri medii, așa cum sunt prezentate în lista statelor beneficiare de asistență oficială pentru dezvoltare a OCDE/DAC.

De asemenea, România este angajată să implementeze *Obiectivele de Dezvoltare Durabilă* la nivel naţional şi a revizuit ***Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă (SNDDR)***, pentru a integra cele 17 obiective de dezvoltare durabilă. Excluziunea socială este identificată ca o provocare majoră la adresa implementării Obiectivelor. În Strategia românească

revizuită se pune accentul pe susținerea incluziunii persoanelor cu dizabilități, a tinerilor și a femeilor în politicile de dezvoltare. Eradicarea sărăciei reclamă oportunități decente de angajare, iar prevenirea și evitarea excluziunii sociale necesită politici de coeziune socială.

În cadrul *SNDDR* sunt prezentate țintele naționale pentru fiecare dintre obiectivele de dezvoltare durabilă specificate în Agenda 2030, sub forma Orizont 2020, pentru măsurile preconizate și ținte 2030, pentru eșalonarea rațională a eforturilor destinate atingerii acestui scop.

Prin această strategie, România își stabilește cadrul național pentru susținerea *Agendei 2030* și implementarea setului de 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă.

Priorități naționale de investiții pentru finanțarea din Fondurile Europene post-2020

SDD a Municipiului Piatra Neamț 2021-2027 asigură cadrul strategic şi reprezintă instrumentul prin care localitatea, plecând de la analiza socio-economică şi având drept cadru direcţiile strategice, obiectivele specifice şi acţiunile cheie prevăzute de regulamente privind fondurile europene, îşi promovează priorităţile şi interesele în domeniul turistic, economic, social şi de mediu, încadrându-se în acelaşi timp în cele mai importante documente programatice de la nivel judeţean, regional şi naţional.

Obiectivele globale sunt transpuse în priorităţi de investiţii specifice pentru fiecare fond în parte. Prioritățile naționale de investiții pentru finanțarea din *Fondurile Europene post-2020* au fost enunțate pe baza **Obiectivelor Politice (OP)** stabilite prin *Politica de Coeziune* a Uniunii Europene, prin detalierea de **obiective specifice (OS)** pentru fiecare dintre acestea, după cum urmează:

OP1 – O Europă mai inteligentă

- ***Cercetare și inovare***
  - **OS1**. Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate
- ***Digitalizare***
  - **OS2**. Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor
- ***Competitivitate***
  - **OS3**. Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor
- ***Specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat***

- **OS4**. Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat.

OP2 – O Europă mai verde

- ***Energie***
  - **OS1**. Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră
  - **OS2**. Promovarea energiei din surse regenerabile
  - **OS3**. Dezvoltare de sisteme inteligente de energie, rețele și stocare în afara TEN-E
- ***Schimbări climatice, riscuri, apă***
  - **OS4**. Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor și a rezilienței în urma dezastrelor
  - **OS5**. Promovarea gestionării sustenabile a apei
- ***Economia circulară***
  - **OS6**. Promovarea tranziției către o economie circulară
- ***Biodiversitate***
  - **OS7**. Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării – Biodiversitate
- ***Aer***
  - **OS8**. Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării - Aer
- ***Situri contaminate***
  - **OS9**. Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării – Situri contaminate
- ***Mobilitate urbană***
  - **OS10**. Mobilitate națională, regionala și locală sustenabilă, rezilientă în fața schimbărilor climatice, inteligentă și intermodală, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere.

OP3 – O Europă mai conectată

- ***Conectivitate***
  - **OS1**. Dezvoltarea unei rețele TEN-T durabilă, rezilientă în fața schimbărilor climatice, inteligentă, sigură și intermodală
  - **OS2.** Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și

intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere

- ***Broadband***
  - **OS3.** Îmbunătățirea conectivității digitale.

OP4 – O Europă mai socială

- ***Ocupare***
  - **OS1**. Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoane inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale
  - **OS2**. Modernizarea instituțiilor și a serviciilor pieței muncii pentru a evalua și anticipa necesarul de competențe și a asigura asistența personalizată și în timp real urmărind asigurarea medierii/plasării (matching), tranziției și a mobilității forței de muncă
  - **OS3**. Promovarea participării echilibrate după gen pe piața muncii și a asigurării echilibrului dintre viața profesională și cea privată
  - **OS4**. Promovarea adaptării la schimbare a lucrătorilor, întreprinderilor și antreprenorilor, a îmbătrânirii active și în condiții bune de sănătate, precum și a unui mediu de lucru sănătos și adaptat care să reducă riscurile la adresa sănătății.
- ***Educație***
  - **OS5**. Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale
  - **OS6**. Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, completarea studiilor și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar
  - **OS7**. Promovarea învățării pe tot parcursul vieții, în special a unor oportunități flexibile de perfecționare și reconversie profesională pentru toți luând în considerare competențele digitale.
- ***Incluziune socială***

- **OS8**. Promovarea integrării socio-economice a resortisanților țărilor terțe și a comunităților marginalizate, cum ar fi romii
- **OS9**. Îmbunătățirea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, durabile și accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecția socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de asistență medicală și a serviciilor de îngrijire de lungă durată – Incluziune socială.

- ***Sănătate***
  - **OS10**. Îmbunătățirea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, durabile și accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecția socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de asistență medicală și a serviciilor de îngrijire de lungă durată – Sănătate.

- ***Incluziune socială***
  - **OS11**. Promovarea integrării sociale a persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, inclusiv a persoanelor cele mai defavorizate și a copiilor
  - **OS12**. Reducerea deprivării materiale prin furnizarea de alimente și/sau asistență materială de bază persoanelor cele mai defavorizate, inclusiv prin măsuri de acompaniere.

OP5 – O Europă mai aproape de cetățenii săi

- ***Turism, patrimoniu, cultură, securitate urbană***
  - **OS1**. Promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, economic și al mediului, a patrimoniului cultural și a securității în zonele urbane

- ***Dezvoltare teritorială integrată***
  - **OS2**. Promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, economic și al mediului la nivel local, a patrimoniului cultural și a securității, inclusiv în zonele rurale și de coastă și inclusiv prin dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității.

Pe lângă obiectivele politice prezentate mai sus, mai sunt prevăzute acțiuni pentru asistență tehnică, și anume:

- ***Asistență tehnică***
  - **OS1**. Informare și comunicare
  - **OS2**. Pregătire, implementare, monitorizare și control
  - **OS3**. Evaluare și studii, colectare de date
  - **OS4**. Consolidarea capacităților autorităților statelor membre, ale beneficiarilor și ale partenerilor relevanți.

9.1.4. Obiective strategice la nivel regional

***Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est* a elaborat o nouă versiune a *Planului de Dezvoltare Regională Nord-Est 2021-2027*[1].**

Viziunea pentru anul 2030 propusă este: ***Regiunea NE va fi un spațiu competitiv, durabil, rezilient și incluziv, unde îți vei dori să trăiești, să lucrezi și să investești!***

Obiectivul general al PDR NE 2021-2027 este reprezentat de ***derularea în regiune a unei dezvoltări echilibrate printr-un proces de creștere economică durabil, favorabil incluziunii sociale, care să conducă la creșterea standardului de viață și reducerea decalalajelor de dezvoltare intra și inter regionale.***

Tipurile de acțiuni și măsuri propuse vor conduce la reducerea disparităților și la transformarea Regiunii Nord-Est într-o regiune mai atractivă, într-un spațiu economic stabil și diversificat în care cercetarea și inovarea au un rol activ.

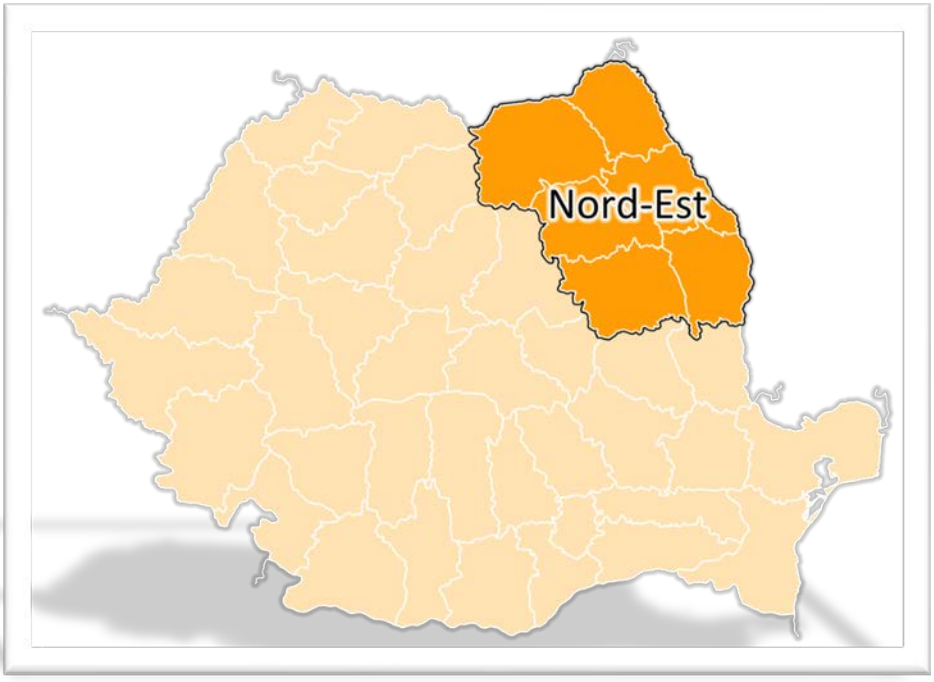

PDR NE 2021-2027 are la bază o serie de priorități, cărora le corespund anumite obiective strategice, identificate și prioritizate ca fiind cele mai relevante în contextul stadiului actual de dezvoltare socio-economică a regiunii, precum și a principalelor direcții de acțiune strategică menționate în documentele strategice naționale și europene relevante:

[1] *Sursa: Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2021-2027, versiunea ianuarie 2021*

- ***Prioritatea 1**: Dezvoltarea unei economii competitive;*
  - ***OS 1.1***: Stimularea capacităților de inovare-cercetare și promovarea adoptării tehnologiilor avansate
  - ***OS 1.2***: Sprijinirea înființării de noi firme competitive și sustenabile, în domenii de interes local și regional
  - ***OS 1.3***: Îmbunătățirea competitivității firmelor prin creșterea productivității în domenii cu valoare adăugată
  - ***OS 1.4***: Îmbunătățirea competitivității prin creșterea accesului la serviciile tehnologiei informației și comunicațiilor
  - ***OS 1.5***: Creșterea competitivității și sustenabilității industriilor culturale și creative
  - ***OS 1.6***: Creșterea competitivității economice în mediul rural
  - ***OS 1.7***: Sprijinirea valorificării potențialului turistic existent
- ***Prioritatea 2**: Dezvoltarea capitalului uman;*
  - ***OS 2.1***: Creșterea ocupării în rândul grupurilor vulnerabile și a tinerilor
  - ***OS 2.2***: Îmbunătățirea accesului și participării la educație și formare de calitate
  - ***OS 2.3***: Creșterea accesului la un act și sistem medical de calitate, eficient și modern
  - ***OS 2.4***: Combaterea sărăciei și promovarea incluziunii sociale prin regenerarea zonelor rurale și urbane aflate în declin
- ***Prioritatea 3**: Protejarea mediului și optimizarea utilizării resurselor;*
  - ***OS 3.1***: Sprijinirea și promovarea eficienței energetice
  - ***OS 3.2***: Promovarea managementului durabil al apei
  - ***OS 3.3:*** Promovarea tranziției către energia circulară
  - ***OS 3.4***: Promovarea adaptării la schimbările climatice și prevenirea riscurilor
  - ***OS 3.5***: Îmbunătățirea protecției și conservării biodiversității și reducerea poluării
- ***Prioritatea 4**: Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile;*
  - ***OS 4.1***: Creșterea accesibilității, conectivității și siguranței prin realizarea de investiții în infrastructura de transport
  - ***OS 4.2***: Îmbunătățirea accesului la infrastructura de comunicații de mare viteză
  - ***OS 4.3***: Reducerea emisiilor de carbon prin realizarea și implementarea planurilor de mobilitate urbană
  - ***OS 4.4***: Asigurarea condițiilor de dezvoltare în mediul urban, prin realizarea de investiții în infrastructura locală

- ***OS 4.5***: Asigurarea condițiilor de dezvoltare în mediului rural, prin realizarea de investiții în infrastructura rurală

Definirea coerentă a planului de dezvoltare economică se întemeiază pe identificarea și analiza aprofundată a caracteristicilor teritoriale, inclusiv a nevoilor și potențialului de dezvoltare specifice unei regiuni, ținând totodată seama de oportunitățile și amenințările generate de factorii exogeni.

Pornind de la analiza nevoilor regionale, corelate cu potențialul și premisele de dezvoltare, și luând în considerare direcțiile de orientare strategică europeană, se poate concluziona că viziunea de dezvoltare a Regiunii Nord-Est trebuie să asigure crearea unui mediu economic inovator, dinamic, competitiv și durabil. Un astfel de mediu este construit pe piloni care generează predictibilitate și stabilitate în ceea ce privește sistemul legislativ și fiscal, creează valoare adăugată în sectoarele economice inovative și inteligente și asigură competitivitate pe piețele naționale și externe.

În stabilirea obiectivelor strategice și domeniilor de intervenție care definesc *SDD a Municipiului Piatra Neamț pentru perioada 2021-2027* au fost avute în vedere obiectivele politice și tematice stabilite la nivel european, național și regional, astfel încât să se asigure o flexibilitate mărită pe întreaga perioadă de derulare a ciclului de programare/implementare a proiectelor de investiţii definite la nivelul municipiului.

De asemenea, se măreşte astfel substanţial capacitatea de reacţie la modificările / completările efectuate de structurile responsabile la nivel european şi regional, ceea ce conferă *Strategiei* caracteristicile de dinamism şi reacţie oportună, cu utilizarea eficientă a resursei timp la dispoziţie pentru promovarea proiectelor adecvate la noile condiţii rezultate şi maximizarea şanselor de eligibilitate a acestora.

9.2. ARHITECTURA PROGRAMELOR OPERAȚIONALE 2021-2027

Conform *Memorandum*-ului pe tema *Programele operaționale/naționale şi arhitectura instituțională de gestionare a fondurilor europene* aferente *Politicii de Coeziune 2021-2027*, Comisia Europeană a emis reglementări comune pentru șapte fonduri cu gestiune partajată pentru a reduce fragmentarea utilizării resurselor financiare puse la dispoziția statelor membre din bugetul Uniunii Europene.

PREMISE:
❖ **menținerea sistemul de management și control al fondurilor europene** aferente politicii de coeziune din perioada de programare 2014-2020
❖ **îmbunătăţirea şi simplificarea** anumitor aspecte pentru a veni în sprijinul beneficiarilor politicii de coeziune.
❖ **descentralizarea implementării şi creșterea leadership-ului** din partea tuturor actorilor implicați.

PRINCIPII:
❖ **O mai bună coordonare** între proiectele/operațiunile finanțate luând în calcul noile provocări
❖ **O abordare unitară** în termeni de proceduri/practici prin comasarea tuturor autorităţilor de management în cadrul MFE care va asigura coordonarea orizontală a structurilor de management
❖ **O simplificare** şi mai bună coordonare pentru funcția de AM şi funcția contabilă prin integrarea celei din urma în cadrul AM
❖ **Concentrarea şi asigurarea continuității expertizei**
❖ **O adaptare reală** a intervenţiilor la nevoile şi specificul regional prin descentralizarea gestiunii și implementării la nivelul ADR-urilor
❖ **O abordare inovativă şi integrată** prin elaborarea programelor multifond

Orientarea strategică privind utilizarea fondurilor europene este dată de ***Regulamentul privind prevederile comune (CPR)*** care conține un set unic de norme pentru **7 fonduri UE** implementate în gestiune partajată, respectiv:

I. ***Fondul european de dezvoltare regională,***
II. ***Fondul de coeziune,***
III. ***Fondul social european+,***
IV. ***Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM),***
V. ***Fondul pentru azil și migrație (FAMI),***
VI. ***Fondul pentru securitate internă (ISF)***
VII. ***Instrumentul pentru frontiere externe și vize (IBMF)***.

Comparativ cu perioada de programare 2014-2020, *Regulamentul privind prevederile comune (CPR)* nu mai acoperă *Fondul european pentru agricultură și dezvoltare rurală (FEADR)***.**

În acest conmtext, propunerea de regulament comun vizează îmbunătățirea coordonării și armonizării implementării fondurilor care furnizează contribuții în temeiul politicii de coeziune, respectiv *Fondul european de dezvoltare regională (FEDR), Fondul social european (FSE)* și *Fondul de coeziune*, cu *Fondul pentru sectorul maritim și al pescuitului* și *Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM)*.

Totodată, s-a avut în vedere asigurarea unui răspuns comun adecvat şi complementar la provocările generate de crizele în materie de migrație și securitate, respectiv guvernarea comună cu fondurile aferente domeniului afaceri interne, respectiv *Fondul pentru azil și migrație, Fondul pentru securitate internă* și *Instrumentul pentru managementul frontierelor și vize*.

În concluzie, **fondurile europene vor reprezenta în continuare unul dintre cele mai importante instrumente ce vor fi utilizate pentru reducerea disparităţilor regionale, precum şi promovarea creşterii economice la nivel regional şi local, consolidarea competitivităţi şi creşterea ocupării forţei de muncă**, obiective de referinţă la nivelul Uniunii Europene. Îndeplinirea acestor obiective este posibilă prin asigurarea unui mediu favorabil investiţiilor, înfiinţarea de noi companii sau dezvoltarea celor existente contribuind semnificativ la crearea de noi locuri de muncă şi generarea de valoare adăugată.

Sistemul de implementare a fondurilor europene va fi mult mai eficient în perioada 2021 – 2027, comparativ cu celelalte două exerciții financiare, datorită simplificării structurii instituţionale.

Totodată, sistemul va fi mai bine coordonat, fiind stabilite atribuții de autoritate de management numai la nivelul a trei organisme, astfel:

Ministerul Fondurilor Europene să îndeplinească funcția de *Autoritate de Management* pentru următoarele programe operaționale / naționale 2021-2027:

- ✓ *Programul Operațional Dezvoltare Durabilă*
- ✓ *Programul Operațional Creştere Inteligentă şi Digitalizare*
- ✓ *Programul Naţional de Sănătate*
- ✓ *Program Operațional Capital Uman*
- ✓ *Programul Operațional Incluziune sociala si Dezvoltare Teritorială Integrată*
- ✓ *Programul Operațional Asistenţă Tehnică*
- ✓ *Programele de cooperare teritorială.*

Ministerul Transporturilor, Infrastructurii şi Comunicaţiilor să îndeplinească funcția de *Autoritate de Management* pentru:

- ✓ *Programul Operațional Transport*.

Agențiile de Dezvoltare Regională (ADR), actuale *Organisme Intermediare* pentru *Programul Operațional Regional 2014-2020*, să îndeplinească funcția de *Autoritate de Management* pentru:

- ✓ *Programele Operaționale Regionale 2021-2027*.

Pentru exerciţiul financiar 2021 – 2027, România a reuşit să obţină 79,9 miliarde euro din 1.824,3 miliarde de euro alocate pentru 27 de state ale Uniunii Europene (ca urmare a ieșirii Marii Britanii din UE), în timp ce suma alocată în perioada anterioară a fost de 464 miliarde euro pentru 28 de state (31 miliarde euro pentru România).

Conform pachetului legislativ 2021-2027 propus de Comisia Europeană, **alocările dedicate României din fondurile aferente *Politicii de Coeziune* însumează aprox. 31 miliarde euro** (prețuri curente) și sunt distribuite pe fonduri astfel:

- ✓ ***Fondul European de Dezvoltare Regională*** - **17,715 miliarde euro**, inclusiv 392 milioane euro pentru Cooperare Teritorială Europeană;
- ✓ ***Fondul Social European Plus*** - **8,385 miliarde euro**;
- ✓ ***Fondul de Coeziune*** - **4,499 miliarde euro**, inclusiv alocarea de transferat către Mecanismul pentru Interconectarea Europei (*Connecting Europe Facility - CEF*) - 1,091 miliarde euro, din care doar 70% la dispoziția Statului Membru;

- ✓ ***Fondul pentru o Tranziție Justă*** – **1,766 miliarde euro.**

Concentrarea tematică la nivel național, conform pachetului legislativ, presupune ca:

25% din total alocare FEDR este pentru Obiectivul de Politică 1 (*O Europă mai inteligentă*)
30% din total alocare FEDR este pentru Obiectivul de Politică 2 (*O Europă mai ecologică****)***
30% din total alocare FEDR este pentru intervenții care vor contribui la îndeplinirea obiectivelor climatice
37% din total alocare FC este pentru intervenții care vor contribui la îndeplinirea obiectivelor climatice
6% din total alocare FEDR este pentru intervenții care vor contribui la dezvoltarea urbană durabilă
25% din total alocare FSE+ este pentru obiectivele specifice privind incluziunea socială
2% din total alocare FSE+ este pentru obiectivele specifice privind ajutorarea celor mai defavorizate persoane
10% din total alocare FSE+ este pentru sprijinirea ocupării tinerilor care nu au un loc de muncă sau nu sunt integrați într-un program de educație sau formare (NEETs)

Conform propunerii pachetului legislativ care va guverna politica de coeziune în perioada de programare financiară 2021-2027, statele membre au la dispoziție o serie de prevederi care permit sau impun transferi între fonduri, astfel:

- statele membre pot solicita transferul de până la 20% din alocările financiare ale unui program, de la oricare fond către oricare alt fond aflat în gestiune partajată sau către orice instrument cu gestiune directă sau indirectă. Acest lucru a fost propus pentru a facilita, pe parcursul implementării programelor, atingerea obiectivelor stabilite pentru fonduri;
- transferuri obligatorii către Fondul pentru o Tranziție Justă (FTJ) din alocările naționale FEDR și FSE+, de minim 1,5 și maxim 3 ori mai mari decât suma alocată la nivel național pentru FTJ.

PROGRAMELE OPERAȚIONALE aferente implementării *Politicii de Coeziune* la nivel național ***pentru exercițiul financiar 2021 – 2027,*** propuse de ***Ministerul Fondurilor Europene*** sunt:

- ***I. Programul Operaţional Tranziție Justă (POTJ) - 1,76 miliarde euro***
- ***II. Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) - 4,615 miliarde euro***
- ***III. Programul Operațional Transport (POT) - 8,3 miliarde euro***
- ***IV. Programului Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizar și Instrumente Financiare (POCIDIF) - 2,143 miliarde euro***
- ***V. Programul Operațional de Sănătate (POS) - 4,73 miliarde euro***
- ***VI. Programul Educație și Ocupare (POEO) - 7,722 miliarde euro***
- ***VII. Programul Operaţional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS) - 2,594 miliarde euro***
- ***VIII. Programele Operaţionale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR)***
- ***IX. Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) - 597 milioane euro.***

I. PROGRAMUL OPERAŢIONAL TRANZIȚIE JUSTĂ (POTJ)

Viziunea strategică a POTJ se bazează pe obiective care vizează sprijinirea diversificării economice a celor mai afectate teritorii, împreună cu masuri de recalificare și incluziune activă a lucrătorilor și a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, sprijinind totodată transformarea proceselor industriale necesară pentru o tranziție spre o economie neutră concomitent cu menținerea sau creșterea numărului locurilor de muncă din aceste sectoare.

Prin acțiunile care vor fi selectate POTJ vrea să se asigure că trecerea către o economie neutră din punct de vedere climatic are loc în mod echitabil, respectându-se principiul că *"nimeni nu este lăsat în urmă"*.

POTJ 2021-2027 va avea o alocare financiară de **2,030 miliarde euro,** din care:

- **766 milioane euro din *Fondul de Tranziție Justă***
- **1 miliard euro din *Next Generation EU***
- **265 milioane euro *Bugetul de stat*.**

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional:

Axa Prioritară 1 - *O tranziție justă prin dezvoltarea spiritului antreprenorial, a IMM-urilor, a cercetării și inovării și a digitalizării*

Obiectivul general *este reprezentat de necesitatea de sprijinire a teritoriilor celor mai afectate de tranziția către neutralitatea climatică și evitarea adâncirii disparităților regionale.*

Operațiuni :

- *Investiții in înființarea, dezvoltarea și operaționalizarea incubatoarelor de afaceri;*

Investiții în crearea de noi întreprinderi, inclusiv prin servicii de consultanță;

- *Investiții în activități de cercetare și inovare care conduc la creșterea competitivității întreprinderilor;*
- *Dezvoltare economică prin promovarea transferului de tehnologii avansate și sprijinirea cooperării dintre industrie și cercetători;*
- *Investiții productive in IMM-uri, inclusiv în întreprinderi nou înființate, care conduc la diversificare și reconversie economică;*
- *Creșterea competitivității întreprinderilor prin digitalizare și competențe digitale avansate;*
- *Creșterea gradului de digitalizare a serviciilor publice pentru a reduce sarcina administrativă pentru mediul de afaceri.*

Axa Prioritară 2 - *O tranziție justă prin investiții în tehnologii și infrastructuri pentru energie curată cu emisii reduse*

Obiectivul general *este reprezentat de necesitatea de sprijinire a teritoriilor celor mai afectate de tranziția către neutralitatea climatică și evitarea adâncirii disparităților regionale.*

Operațiuni :

- *Investiții în dezvoltarea de tehnologii pentru o energie verde;*
- *Investiții în realizarea de parcuri fotovoltaice conectate la rețea (operationale)-poate fi o solutie finanțarea acestor parcuri pe terenurile ce aparțin fostelor mine sau uzine astfel realizandu-se proiecte integrate decontaminare/regenerare/reconversie;*

- *Investiții în realizare de turbine eoline (ferme eoliene- conectate la rețea);*
- *Investitii in ferme fotovoltaice/eoliene pentru promovarea utilizarii energiei din surse regenerabile la nivelul operatorilor industriali(posibil cu componentă de producere hidrogen).*

Axa Prioritară 3 - *O tranziție justă prin reducerea poluării și consolidarea economiei circulare*

Obiectivul general *este reprezentat de necesitatea de sprijinire a teritoriilor celor mai afectate de tranziția către neutralitatea climatică și evitarea adâncirii disparităților regionale.*

Operațiuni :

- *Investiții în regenerarea și decontaminarea siturilor poluate (posibil cu componentă de water management);*
- *Investiții în proiecte de restaurare și de reconversie a terenurilor inclusiv prin măsuri de management al apei și crearea de infrastructuri verzi în mediul urban;*
- *Investiții în schemele de gestionare a deșeurilor la nivel județean în vederea consolidării economiei circulare;*
- *Acțiuni de prevenire a generării de deșeuri și reducerea cantității acestora, precum și acțiuni de creștere a reutilizării eficiente și reciclării acestora.*

Axa Prioritară 4 - *O tranziție justă bazată pe creșterea nivelului de ocupare a forței de muncă*

Obiectivul general *este reprezentat de necesitatea de sprijinire a teritoriilor celor mai afectate de tranziția către neutralitatea climatică și evitarea adâncirii disparităților regionale.*

Operațiuni :

- *Perfecționare a lucrătorilor;*
- *Calificare și recalificare în sectoarele verzi ale economiei;*
- *Pension Bridging;*
- *Incluziunea activă a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă.*

II. PROGRAMUL OPERAȚIONAL DEZVOLTARE DURABILĂ (PODD)

Strategia PODD este în concordanță cu obiectivul Uniunii Europene de conservare, protecție și îmbunătățire a calității mediului, cu *Semestrul European*, *Recomandările Specifice de Țară* relevante, *Programul Național de Reformă*, *Rapoartele de Țară din 2019 și 2020* și *Anexa D a Raportului din 2020*.

Totodată, PODD se bazează pe obiective care vizează asigurarea coeziunii sociale, economice și teritoriale prin sprijinirea unei economii cu emisii scăzute de gaze cu efect de seră și prin asigurarea utilizării eficiente a resurselor naturale.

PODD 2021-2027 va avea o alocare financiară de **4,62 miliarde euro,** din care:

- **3,05 miliarde euro *FEDR***
- **837 milioane euro *FC***
- **692 milioane euro *Bugetul de stat*.**

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional:

Axa Prioritară 1 - *Tranzitie energetică bazată pe eficiență energetică, emisii reduse, sisteme inteligente de energie, rețele si soluții de stocare*

Obiectiv Specific FEDR/FC (i) - *Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;*

Obiectiv specific FEDR/FC (iii) - *Dezvoltarea de sisteme inteligente de energie, rețele și stocare în afara TEN-E.*

Axa Prioritară 2 - *Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată și tranziția la o economie circulară*

Obiectiv specific FEDR/FC (v) - *Promovarea managementului durabil al apei;*

Obiectiv specific FEDR/FC (vi) - *Promovarea tranziţiei către o economie circulară.*

Axa Prioritară 3 - *Protecţia mediului prin conservarea biodiversităţii, asigurarea calităţii aerului şi decontaminare a siturilor poluate*

Obiectiv Specific FEDR/FC (vii) - *Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării.*

Axa Prioritară 4 - *Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea şi gestionarea riscurilor*

Obiectiv specific FEDR/FC (iv) - *Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor și a rezilienței în urma dezastrelor.*

III. PROGRAMUL OPERAȚIONAL TRANSPORT (POT)

Viziunea pentru anul 2030 este de a extinde infrastructura de transport pe teritoriul României în vederea îmbunătățirii conectivității între regiunile țării dar și cu restul țărilor din Uniunea Europeană.

POT 2021-2027 a fost elaborat pentru a răspunde nevoilor de dezvoltare ale României identificate în *Acordul de Parteneriat 2021-2027* şi în acord cu *Raportul de țară* și *Recomandarile specifice de Țară*, dar și *Strategiei* dezvoltată de România pentru recuperarea decalajelor de dezvoltare în domeniul infrastructurii de transport, *Planul investitional pentru dezvoltarea infrastructurii de transport pentru perioada 2020-2030*.

POT 2021-2027 va avea o alocare financiară de **8.3 miliarde euro,** din care:

- **2,329 miliarde euro *FEDR***
- **2,570 milioane euro *FC***
- **3,427 milioane euro *Bugetul de stat*.**

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional:

Axa Prioritară 1 - *Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport rutier*

Obiectiv Specific FEDR/FC - *Dezvoltarea unei reţele TEN-T sustenabile, adaptată la schimbările climatice, sigură şi intermodală*.

Axa Prioritară 2 - *Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea infrastructurii rutiere pentru accesibilitate teritorială*

Obiectiv Specific FEDR/FC - *Dezvoltarea și consolidarea mobilității naționale, regionale și locale durabile, flexibile și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la rețeaua TEN-T și mobilitatea transfrontalieră.*

Axa prioritară 3 - *Îmbunatățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport pe calea ferată*

Obiectiv Specific FEDR/FC *- Dezvoltarea unei reţele TEN-T sustenabile, adaptată la schimbările climatice, sigură şi intermodală.*

Axa prioritară 4 - *Îmbunătățirea mobilității naționale, durabilă și rezilientă în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată*

Obiectiv Specific FEDR/FC *- Promovarea mobilității urbane multimodale durabile.*

Axa prioritară 5 - *Îmbunătățirea conectivității prin creșterea gradului de utilizare a transportului cu metroul în regiunea București-Ilfov*

Obiectiv Specific FEDR/FC *- Promovarea mobilității urbane multimodale durabile.*

Axa prioritară 6 – *Îmbunătățirea conectivității și mobilității urbane, durabilă și rezilientă în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată*

Obiectiv Specific FEDR/FC *- Promovarea mobilității urbane multimodale durabile.*

Axa prioritară 7 - *Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal*

Obiectiv Specific FEDR/FC *- Dezvoltarea unei reţele TEN-T sustenabile, adaptată la schimbările climatice, sigură şi intermodală.*

Axă prioritară 8 - *Creșterea gradului de utilizare a căilor navigabile și a porturilor*

Obiectiv Specific FEDR/FC *- Dezvoltarea unei reţele TEN-T sustenabile, adaptată la schimbările* climatice, sigură şi intermodală.

Axă prioritară 9 - *Creșterea gradului de siguranța si securitate pe rețeaua rutieră de transport*

Obiectiv Specific FEDR/FC *- Dezvoltarea unei reţele TEN-T sustenabile, adaptată la schimbările climatice, sigură şi intermodală*.

Axă prioritară 10 - *Asistență Tehnică*

Obiectiv Specific FEDR/FC - *Îmbunătăţirea capacității instituționale a autorității de management a programului, să sprijine managementul programului operațional și măsurile de informare și publicitate ale acestuia.*

IV. PROGRAMULUI OPERAȚIONAL CREȘTERE INTELIGENTĂ, DIGITALIZARE ȘI INSTRUMENTE FINANCIARE (POCIDIF)

Viziunea strategică *a POCIDIF* o reprezintă crearea în România a unui ecosistem care potențează competitivitatea societății în contextul schimbărilor tehnologice, plecând de la nevoile de dezvoltare identificate prin *Strategia Națională* și cele 8 *Strategii Regionale de Specializare Inteligentă* și concentrarea eforturilor pentru atingerea potențialului tehnologiilor digitale pentru a crea noi oportunități de dezvoltare atât pentru sistemul public, cât și pentru mediul de afaceri.

POCIDIF 2021-2027 va avea o alocare financiară de **1,900 miliarde euro,** din care:

- **1,615 miliarde euro *FEDR***
- **285 milioane euro *Bugetul de stat*.**

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional:

Axa Prioritară 1 - *Creșterea competitivității economice prin cercetare și inovare*

Obiectiv Specific FEDR (i) - *Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate.*

Axa Prioritara 2 - *Dezvoltarea unei rețele de mari infrastructuri de CDI*

Obiectiv Specific FEDR (i) - *Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate.*

Axa Prioritara 3 - *Creșterea competitivității economice prin digitalizare*

Obiectiv Specific FEDR (ii) - *Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor.*

Axa Prioritară 4 - *Dezvoltarea infrastructurii de comunicații în bandă largă*

Obiectiv Specific FEDR OP3 (i) - *Îmbunătățirea conectivității digitale.*

Axa Prioritară 5 - *Instrumente financiare*

Obiectiv Specific FEDR (i) - *Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate și (iii) Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor.*

Axa Prioritară 6 - *Creșterea capacității administrative*

Obiectiv Specific FEDR (iv) - *Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat.*

V. PROGRAMUL OPERAȚIONAL SĂNĂTATE (POS)

Viziunea strategică a POS: O națiune cu oameni sănătoși și productivi prin acces la servicii preventive, de urgență, curative și reabilitare de calitate.

POS 2021-2027 va avea o alocare financiară defalcată pe fiecare din cele 7 axe prioritare.

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional:

Axa Prioritară 1 - *Continuarea investițiilor în spitalele regionale*

Obiectiv de Politică 4 - *Europă mai socială, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale;*

Obiectiv Specific FEDR (iv) - *Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară;*

Obiectiv Specific FSE (ix) - *Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung.*

Prioritatea 1 are o alocare financiară de **1,062 miliarde euro,** din care:

- **1 miliard euro *FEDR***
- **62 milioane euro *FSE.***

Axa Prioritară 2 - *Servicii de asistență medicală primară, comunitară și servicii oferite în regim ambulatoriu*

Obiectiv de Politică 4 - *Europă mai socială, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale;*

Obiectiv Specific FEDR (iv) *- Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară;*

Obiectiv Specific FSE (ix) *- Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung.*

Prioritatea 2 are o alocare financiară de **354 milioane euro,** din care:

- **143 milioane euro *FEDR***
- **211 milioane euro *FSE.***

Axa Prioritară 3 - *Servicii de recuperare, paliație și îngirjiri pe termen lung adaptate fenomenului demografic de îmbătrânire a populației și a profilului epidemiologic al morbidității*

Obiectiv de Politică 4 - *Europă mai socială, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale.*

Obiectiv Specific FEDR (iv) *- Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară;*

Obiectiv Specific FSE (ix) *- Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung.*

Prioritatea 3 are o alocare financiară de **286 milioane euro,** din care:

- **143 milioane euro *FEDR***

- **143 milioane euro *FSE.***

Axa Prioritară 4 - *Creșterea eficacității sectorului medical prin investiții în infrastructură și servicii, defalcată pe:*

A. *Investiții prioritare în infrastructură*
B. *Investiții în structurile relevante în domeniul supravegherii bolilor transmisibile şi de gestionare a alertelor naţionale şi internaţionale la nivel central şi local din domeniul sănătății publice*
C. *Modernizarea sistemului național de transfuzii, inclusiv a infrastrucurii de testare a sângelui și/sau procesare a plasmei***.**

Obiectiv de Politică 4 - *Europă mai socială, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale;*

Obiectiv Specific FEDR (iv) *- Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară;*

Obiectiv Specific FSE (ix) *- Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung.*

Prioritatea 4 are o alocare financiară de **1,971 miliarde euro,** din care:

- **757 milioane euro *FEDR***
- **1,214 miliard euro *FSE.***

Axa Prioritară 5 - *Abordări inovative în cercetarea din domeniul medical*

Obiectiv de politică 1 *- O Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente;*

Obiectiv Specific FEDR (i) *- Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate.*

Prioritatea 5 are o alocare financiară de **454 milioane euro,** din care:

- **454 milioane euro *FEDR.***

Axa Prioritară 6 - *Informatizarea sistemului medical*

Obiectiv de politică 1 - *O Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente;*

Obiectiv Specific FEDR (ii) - *Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor.*

Prioritatea 6 are o alocare financiară de **260 milioane euro,** din care:

- **260 milioane euro *FEDR.***

Axa Prioritară 7 - *Măsuri FSE care susțin cercetarea, informatizarea și utilizarea de metode de investigare, intervenție, tratament*

Obiectiv de politică 1 - *O Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente;*

Obiectiv Specific FSE **-** *Promovarea învățării pe tot parcursul vieții, în special a oportunităților flexibile de perfecționare și reconversie profesională pentru toți, ținând seama de competențele digitale, anticipând mai bine schimbările și noile cerințe în materie de competențe pe baza nevoilor pieței muncii, facilitând tranzițiile profesionale și încurajând mobilitatea profesională.*

Prioritatea 7 are o alocare financiară de **344 milioane euro,** din care:

- **100 milioane euro *FEDR***
- **244 milioane euro *FSE.***

VI. PROGRAMUL OPERATIONAL EDUCAȚIE ȘI OCUPARE (POEO)

Viziunea strategică a POEO: Din perspectiva capitalului uman, viziunea națională la orizontul anului 2027 este de a crea *„O Românie mai socială cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educaţie relevant pentru piața muncii, stimulativ pentru învăţarea pe tot parcursul vieţii, o societate bazată pe solidaritate și condiții de viață mai bune pentru toţi cetățenii*”.

Viziunea de dezvoltare a resurselor umane prin intermediul POEO este construită pe **2 obiective majore**:

(i) „Consolidarea funcționării eficiente a pieței muncii și facilitarea accesului și a participării incluzive și egale la ocupare de calitate și durabilă pentru resursa de forță de muncă” și

(ii) „Optimizarea sistemelor de educație și formare pentru a răspunde cerințelor pieței muncii, concomitent cu promovarea accesului egal la educație și stimularea învățării pe tot parcursul vieții".

Astfel, *Programul Operațional Educație și Ocupare* urmărește să valorifice potențialul uman, în condiții de echitate, prin creșterea relevanței sistemelor de educație și formare pentru piața muncii, în contextul utilizării și dezvoltării competențelor digitale și antreprenoriale și promovării unui mediu stimulativ pentru învățarea pe tot parcursul vieții. Totodată, în domeniul Ocupării, obiectivul este ca piața muncii din România să devină sustenabilă, rezilientă, pro-activă și bazată pe inovare socială.

POEO 2021-2027 va avea o alocare financiară de **3,879 miliarde euro,** din care:

- **3,297 miliarde euro *Fondul Social European FSE+***
- **0,581 miliarde euro *Bugetul de stat*.**

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional:

Axa Prioritară 1 - *Valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii*

Obiectiv de politică 4 - *O Europă mai socială" obiectivul general al POEO este de a contribui la crearea unei Românii mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educaţie relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învăţarea pe tot parcursul vieţii.*

Obiectiv Specific FSE+ (i) *- Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoanele inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale;*

Axa Prioritară 2 - *Prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională*

Obiectiv de politică 4 - *O Europă mai socială" obiectivul general al POEO este de a contribui la crearea unei Românii mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educaţie relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învăţarea pe tot parcursul vieţii.*

Obiectiv Specific FSE+ (v) *- Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți.*

Axa Prioritară 3 - *Creșterea calității și asigurarea echității în sistemul de educație și formare profesională*

Obiectiv de politică 4 - *O Europă mai socială" obiectivul general al POEO este de a contribui la crearea unei României mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educaţie relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învăţarea pe tot parcursul vieţii.*

Obiectiv Specific FSE+ iv *- Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale.*

Obiectiv Specific FSE+ (v) *- Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți.*

Axa Prioritară 4 - *Adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic*

Obiectiv de politică 4 - *O Europă mai socială" obiectivul general al POEO este de a contribui la crearea unei României mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educaţie relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învăţarea pe tot parcursul vieţii.*

Obiectiv Specific - *Ameliorarea calității educației și formării profesionale, astfel încât să se adapteze evoluțiilor înregistrate pe piața forței de muncă, inclusiv formările necesare și furnizarea de echipamente specific.*

Axa Prioritară 5 - *Creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic*

Obiectiv de politică 4 - *O Europă mai socială" obiectivul general al POEO este de a contribui la crearea unei României mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educaţie relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învăţarea pe tot parcursul vieţii.*

Obiectiv Specific FSE+ (v) - *Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți.*

Axa Prioritară 6 - *Creșterea accesului pe piața muncii pentru toți*

Obiectiv de politică 4 - *O Europă mai socială" obiectivul general al POEO este de a contribui la crearea unei României mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educaţie relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învăţarea pe tot parcursul vieţii.*

Obiectiv Specific FSE+ (i) - *Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoanele inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale.*

Axa Prioritară 7 - *Antreprenoriat și economie socială*

Obiectiv de politică 4 - *O Europă mai socială" obiectivul general al POEO este de a contribui la crearea unei României mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educaţie relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învăţarea pe tot parcursul vieţii.*

Obiectiv Specific FSE+ (i) - *Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoanele inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale.*

Axa Prioritară 8 - *Susținerea reformelor pe piața muncii în acord cu dinamica pieței muncii*

Obiectiv de politică 4 - *O Europă mai socială" obiectivul general al POEO este de a contribui la crearea unei României mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educaţie relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învăţarea pe tot parcursul vieţii.*

Obiectiv Specific FSE+ (ii) *- Modernizarea institutiilor si a serviciilor pietei muncii pentru a evalua si anticipa necesarul de competente si a asigura asistenta personalizata si in timp real urmarind asigurarea medierii/plasarii (matching), tranzitiei si a mobilitatii fortei de muncă;*

Obiectiv Specific FSE+ (iii bis) *- Promovarea adaptării la schimbare a lucrătorilor, întreprinderilor și antreprenorilor, a îmbătrânirii active și în condiții bune de sănătate, precum și a unui mediu de lucru sănătos și adaptat care să reducă riscurile la adresa sănătății.*

Axa Prioritară 9 - *Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității pe piața muncii*

Obiectiv de politică 4 - *O Europă mai socială" obiectivul general al POEO este de a contribui la crearea unei României mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educaţie relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învăţarea pe tot parcursul vieţii.*

Obiectiv Specific FSE+ (iv) *- Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale;*

Obiectiv Specific FSE+ (v) *- Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți.*

VII. PROGRAMUL OPERAŢIONAL INCLUZIUNE ȘI DEMNITATE SOCIALĂ (POIDS)

Viziunea strategică a POIDS: România continuă să se numere printre țările cu ponderi mari ale populației aflate în situație de risc, departe de

media UE. Ultimele date EUROSTAT disponibile cu privire la incidența riscului de sărăcie la nivelul populației din statele membre UE scot în evidență gravitatea acestei problemei în rândul populației din România. În acest context, conform *Raportului de țară România 2020*, unul din trei români se află în risc de sărăcie sau excluziune socială, grupurile vulnerabile, inclusiv minoritatea romă, fiind cele mai expuse la acest fenomen.

În același timp, se observă că accesul la servicii primare de sănătate, sociale, educație este limitat pentru persoanele din mediul rural față de urban, disparitățile existând și la nivel regional, între regiunile dezvoltate și cel mai puțin dezvoltate. În aceste conditii, persoanele din mediul rural sunt expuse in mai mare masură la excluziune socială, în principal copiii și tinerii, precum și persoanele vârstnice, persoanele cu dizabilități, familiile monoparentale și cele cu multi copii.

Strategiile naționale în domeniul social, aprobate și implementate de către autoritățile centrale, precum și evoluția macroeconomică au contribuit la scăderea ratei riscului de sărăcie și al excluziunii sociale precum și al indicatorului privind gradul de deprivare materială, însă diferența între România și media UE este încă ridicată.

POIDS vine cu un ansamblu de măsuri integrate prin care sprijină la nivel național aplicarea strategiilor naționale și locale pentru a contribui în mod direct la susținerea procesului de reducere al fenomenului sărăciei și la susținerea grupurilor vulnerabile în vederea depășirii situației de excludere socială. Totodată, măsurile prevazute în POIDS urmăresc să răspundă nevoilor grupurilor vulnerabile din mediul rural, în principal, dar și din mediul urban, atât în ceea ce privește asigurarea accesului la servicii cât și prin implementarea măsurilor care să sprijine membrii grupurilor vulnerabile (vouchere, sprijin material, alimente, etc).

Obiective generale:

1. *Creșterea accesului la servicii sociale pentru populația vulnerabilă, cu precădere din mediul rural prin înființarea și dezvoltarea de servicii sociale la nivel local*

2. *Creșterea calității serviciilor sociale destinate persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile prin asigurarea cu personal de specialitate bine pregatit la nivel local și infrastructură adecvată*

3. Reducerea gradului de excluziune socială pentru grupurile vulnerabile prin oferirea de suport și servicii accesibile pentru depasirea situațiilor de dificultate în care se află

4. Creșterea capacității sistemului național de asistență socială de a raspunde la nevoile populației vulnerabile prin dezvoltarea capacității furnizorilor de servicii sociale publici și privați la nivel local

5. *Creșterea capacității autorităților locale de a identifica și evalua nevoile sociale ale comunității întru-un mod participativ și de a elabora planuri de acțiune adecvate.*

POIDS 2021-2027 va avea o alocare financiară de **3.463,741 milioane euro,** din care:

- **2.369,680 milioane euro *FSE***
- **574,500 milioane euro *FEDR***
- **519,561 milioane euro *Bugetul de stat*.**

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional:

Axa Prioritară 1 - *Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității DLRC (intervenții adresate grupurilor de acțiune locală)*

Obiectiv Specific FSE+ oricare obiectiv specific de la (i) la (x)

Obiectiv Specific FEDR (i) *- Sporirea eficienței pieților forței de muncă și facilitarea accesului la locuri de muncă de calitate prin dezvoltarea inovării și a infrastructurii sociale;*

(ii) *îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii;*

(iii) *îmbunătățirea integrării socioeconomice a comunităților marginalizate, a migranților și a grupurilor dezavantajate prin măsuri integrate care să includă asigurarea de locuințe și servicii sociale;*

(iv) *asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară;*

Axa prioritară 2 - *Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității*

Obiectiv Specific FEDR (i) *- Promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, economic și al mediului, a patrimoniului cultural și a securității în zonele urbane.*

Axa prioritară 3 - *Comunități marginalizate*

Obiectiv Specific FSE+ (viii) *- Promovarea integrării socio-economice a resortisanților țărilor terțe și a comunităților marginalizate, cum ar fi romii*

(ix) *creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung;*

(x) *promovarea integrării sociale a persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, inclusiv a persoanelor celor mai defavorizate și a copiilor;*

(viii) *Promovarea integrării socio-economice a resortisanților țărilor terțe și a comunităților marginalizate, cum ar fi romii*

Obiectiv Specific FEDR (iii) *- Îmbunătățirea integrării socioeconomice a comunităților marginalizate, a migranților și a grupurilor dezavantajate prin măsuri integrate care să includă asigurarea de locuințe și servicii sociale.*

Axa prioritară 4 - *Reducerea disparităților între copiii în risc de sărăcie și/sau excluziune socială și ceilalți copii - OP 4*

Obiectiv Specific FEDR d (ii) *- Îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii;*

Obiectiv Specific FSE+ (vii) *- Favorizarea incluziunii active pentru a promova egalitatea de șanse și participarea activă și a îmbunătăți capacitatea de inserție profesională;*

(iv) *Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare*

(x) *promovarea integrării sociale a persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, inclusiv a persoanelor celor mai defavorizate și a copiilor.*

Axa Prioritară 5 - Servicii pentru persoane varstnice

Obiectiv Specific FSE+ (ix) *- Creșterea accesului egal la servicii de calitate si sustenabile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a*

eficacității și a adaptabilității sistemelor de sănătate, a serviciilor de îngrijire pe termen lung.

Axa prioritară 6 - *Sprijin pentru persoanele cu dizabilități*

Obiectiv Specific FSE+ (vii) *- Favorizarea incluziunii active prin promovarea egalității de șanse și a participării active, precum și prin îmbunătățirea angajabilității*

(ix) *Creșterea accesului egal la servicii de calitate si sustenabile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a adaptabilității sistemelor de sănătate, a serviciilor de îngrijire pe termen lung.*

Obiectiv Specific FEDR d (ii) *- Îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii.*

Axa prioritară 7 - *Sprijin pentru grupuri vulnerabile*

Obiectiv Specific FEDR d (iii) *- Îmbunătățirea integrării socioeconomice a comunităților marginalizate, a migranților și a grupurilor dezavantajate prin măsuri integrate care să includă asigurarea de locuințe și servicii sociale;*

(ii) *îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii;*

d (iii) *îmbunătățirea integrării socioeconomice a comunităților marginalizate, a migranților și a grupurilor dezavantajate prin măsuri integrate care să includă asigurarea de locuințe și servicii sociale;*

Obiectiv Specific FSE+ (ix) *- Creșterea accesului egal la servicii de calitate si sustenabile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a adaptabilității sistemelor de sănătate, a serviciilor de îngrijire pe termen lung.*

Axa prioritară 8 - *Ajutorarea persoanelor defavorizate*

Obiectiv Specific FSE+ (xi) *- Reducerea deprivării materiale prin furnizarea de alimente și/sau asistență materială de bază persoanelor cele mai defavorizate, inclusiv prin măsuri de acompaniere.*

VIII.PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL (POR) 2021-2027

La *Programul Operațional Regional (POR)* sunt proiectate cele mai multe oportunități pentru microîntreprinderi și firme mici și mijlocii (IMM) pe perioada de programare 2021-2027. Spre deosebire de situația de până acum, când POR era gestionat de Ministerul Dezvoltării, **în perioada de programare 2021-2027 POR va fi defalcat în 8 programe mai mici, fiecare gestionat de Autoritatea de Management de la fiecare Agenție de Dezvoltare Regională (ADR) din fiecare regiune**.

POR 2021-2027 va avea o alocare de **11,068,930,000.00 euro**, din care:

- **8,759,540,000 euro *FEDR***
- **2,323,690,000 euro *Buget de stat.***

În conformitate cu documentele naționale aprobate de Guvernul României (Memo), *Agenţia de Dezvoltare Regională (ADR) Nord-Est* va asigura funcția de *Autoritate de Management* pentru *Programul Operaţional Regional pentru regiunea Nord-Est 2021-2027*, aspecte reflectate şi în cadrul *Acordului de Parteneriat* în curs de negociere cu Comisia Europeană.

Programul Operaţional Regional 2021-2027 pentru regiunea Nord-Est 2021-2027, este un document strategic de programare care acoperă domeniile: specializare inteligentă și inovare, IMM-uri, digitalizare, eficiență energetică, dezvoltare urbană, mobilitate și conectivitate, biodiversitate, infrastructura educațională, turism și cultură/patrimoniu cultural. Luând în considerare nevoile naționale, regionale şi locale, obiectivele specifice selectate și Acțiunile/Tipurile de proiecte susțin Strategia programului pentru dezvoltarea durabilă și echilibrată a regiunii.

Proiectele finanţate au potenţialul de a contribui la îmbunătăţirea infrastructurii verzi, prin adoptarea unor soluţii care să permită reducerea amprentei ecologice a componentei antropice. Adoptarea unor soluţii compatibile cu principiile infrastructurii verzi contribuie totodată la îmbunătăţirea condiţiilor de viaţă ale comunităţilor locale, prin asigurarea menţinerii condiţiilor ecologice optime.

Programul Operaţional Regional pentru regiunea Nord-Est 2021-2027, care face obiectul negocierii cu Comisia Europeană, va fi implementat în

conformitate cu prevederile cadrului strategic comun european 2021-2027 şi ale Regulamentelor europene aferente. Programul nu prezintă conexiune cu alt program operațional pe același sector (nu există subordonare ierarhică), dar pot fi identificate legături orizontale și sinergii cu programe operaționale privind alte sectoare la același nivel – PODD, POT, POCID, POCU, POS.

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional:

Axa Prioritară 1 – *Nord-Est – O regiune mai competitivă, mai inovativă*

***Obiectiv Specific FEDR*:** *Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate;*

***Obiectiv Specific FEDR*:** *Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor;*

***Obiectiv Specific FEDR*:** *Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor;*

***Obiectiv Specific FEDR*:** *Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat*

Axa Prioritară 2 – *Nord-Est – O regiune mai digitalizată*

***Obiectiv Specific FEDR*:** *Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor.*

Axa Prioritară 3 – *Nord-Est – O regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul*

***Obiectiv Specific FEDR*:** *Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;*

***Obiectiv Specific FEDR*:** *Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării;*

Axa Prioritară 4 – *Nord-Est – O regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă*

***Obiectiv Specific FEDR*:** *Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile.*

Axa Prioritară 5 – *Nord-Est – O regiune mai accesibilă*

***Obiectiv Specific FEDR*:** *Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere.*

Axa Prioritară 6 – *Nord-Est - O regiune educată*

***Obiectiv Specific FEDR*:** *Îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii.*

Axa Prioritară 7 - *Nord-Est - O regiune mai atractivă*

***Obiectiv Specific FEDR*:** *favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în zonele urbane;*

Axa Prioritară 8 – *Asistență tehnică*

IX. PROGRAMUL OPERAȚIONAL ASISTENȚĂ TEHNICĂ (POAT)

Viziunea strategică a POAT: Din perspectiva *Programului Operațional Asistență Tehnică*, viziunea națională la orizontul anului 2027 este de a creşte capacitatea administrativă în instituțiile implicate în managementul programelor finanțate din fonduri europene şi la nivelul beneficiarilor.

Planul pentru consolidarea capacităţii administrative este un instrument nou de lucru şi reprezintă o strategie operațională cu obiective şi termene clare, ce are ca obiectiv general îmbunătățirea proceselor administrative în vederea facilitării implementării PO, precum şi pentru încurajarea utilizării lecţiilor învăţate. Asistenţa tehnică furnizată prin POAT va fi utilizată în complementaritate cu măsurile specifice pentru creşterea capacităţii administrative a beneficiarilor, care se vor regăsi în programele operaţionale.

POAT 2021-2027 propune continuarea abordării din perioada 2014-2020, respectiv finanțarea din POAT a măsurilor orizontale și a asistenței tehnice pentru programele operaționale gestionate de MFE care nu vor avea axă proprie de asistență tehnică, respectiv PODD, POCID, POS, POCS, POTE

și POAT. Această măsură permite implementarea optimă a asistenței, întrucât nu se duplică în cadrul fiecărui AM din MFE funcțiile de evaluare, monitorizare, verificare cereri de rambursare și achiziții pentru proiectele de asistență tehnică.

De asemenea, *POAT* se va asigura de o informare eficientă a potențialilor beneficiari privind oportunitățile de finanțare din fondurile europene, precum și pentru asigurarea transparenței implementării fondurilor.

POAT 2021-2027 va avea o rată medie de cofinanțare la nivel de program operațional astfel:

- **Alocare medie totală (*FEDR + FSE+*) :** *60% Contribuție UE + 40 % Buget de Stat*
- **Alocare *FEDR*:** 60% *Contribuție UE* + 40 % *Buget de Stat*
- **Alocare *FSE+* :** *60% Contribuție UE + 40% Buget de Stat.*

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional:

Axa Prioritară 1 - *Asigurarea funcționării sistemului de coordonare şi control al fondurilor FEDR, FC, FSE+ şi gestionarea PO (finanțată din FSE+)*

Obiectivul general - este de a asigura utilizarea şi administrarea eficientă şi eficace a fondurilor Uniunii Europene, sprijinind programarea, monitorizarea, controlul, auditul, evaluarea, comunicarea cu privire la prioritățile UE.

Operațiuni:

- *Sprijin pentru coordonarea și controlul fondurilor 2021-2027 (FEDR, FSE+, FC), a PO şi a fondurilor ESI 2014-2020;*
- *Asigurarea performanței în coordonarea, gestionarea și controlul fondurilor prin asigurarea motivării personalului.*

Axa Prioritară 2 - *Asigurarea transparenţei fondurilor FEDR, FC, FSE+ (finanțată din FEDR)*

Obiectivul general - este de a asigura utilizarea şi administrarea eficientă şi eficace a fondurilor Uniunii Europene, sprijinind programarea, monitorizarea, controlul, auditul, evaluarea, comunicarea cu privire la prioritățile UE.

Operațiuni:

- *Informare şi Comunicare;*
- *Sprijin pentru întărirea parteneriatului.*

Axa Prioritară 3 - *Îmbunătățirea capacității de gestionare și implementare a fondurilor FEDR, FC, FSE+ (finanțată din FEDR)*

Obiectivul general - este de a asigura utilizarea şi administrarea eficientă şi eficace a fondurilor Uniunii Europene, sprijinind programarea, monitorizarea, controlul, auditul, evaluarea, comunicarea cu privire la prioritățile UE.

Operațiuni:

- *Întărirea capacității de gestionare a PO;*
- *Evaluare AP și de program;*
- *Menținerea unui sistem informatic funcțional și eficient, precum și întărirea capacității utilizatorilor săi – SMIS;*
- *Asigurarea funcționării structurilor de coordonare ITI;*
- *Pregătire perioadei 2027+;*
- *Formare orizontală pentru sistem şi beneficiari (AM şi B);*
- *Suport orizontal pentru sistem şi beneficiary;*
- *Pregătire proiecte.*

PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN (POCU) 2021-2027

Programul Operaţional Capital Uman (POCU) 2021-2027 este un document strategic de programare care acoperă domeniile ocuparea forței de muncă și educație și formare profesională obiectivul acestuia fiind de a contribui la Strategia programului, luând în considerare obiectivele și prioritățile specifice tematice selectate în funcție de nevoile naționale, regionale şi local.

POCU a fost elaborat de MFE, prin DGPCS în baza *Regulamentului privind prevederile comune (CPR) și urmează a fi aprobat prin decizie a Comisiei* Europene. *Ministerul Fondurilor Europene* asigură funcția de *Autoritate de Management* pentru *Programul Operaţional Capital Uman 2021-2027*, aspect reflectat şi în cadrul *Acordului de Parteneriat* negociat cu *Comisia Europeană*.

Proiectele care vor fi elaborate după adoptarea *POCU 2021 – 2027* vor fi proiecte cu impact în sfera creșterii gradului de ocupare, precum și al asigurării accesului egal la un sistem de calitate de educație și formare, în limita fondurilor alocate pentru fiecare axă prioritară.

Programul Operațional Capital Uman 2021 – 2027 este un program a cărui finanțare se asigură din *Fondul Social European (FSE+).*

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional:

Axa Prioritară 1 - *Valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii*

Obiectiv Specific FSE+ (i) - Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoanele inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale.

Axa Prioritară 2 - *Prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională*

Obiectiv Specific FSE+ *(v) - Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți.*

Axa prioritară 3 - *Creșterea calității și asigurarea echității în sistemul de educație și formare profesională*

Obiectiv Specific FSE+ iv - *Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale;*

Obiectiv Specific FSE+ (v) *Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți.*

Axa prioritară 4 - *Adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic*

Obiectiv Specific FSE+ (iv) - *Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale.*

Axa prioritară 5 - *Creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic*

Obiectiv Specific FSE+ (v) *- Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți.*

Axa prioritară 6 - *Creșterea accesului pe piața muncii pentru toți*

Obiectiv Specific FSE+ (i) *- Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoanele inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale.*

Axa prioritară 7 - *Antreprenoriat și economie socială*

Obiectiv Specific FSE+ (i) *- Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoanele inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale.*

Axa prioritară 8 - *Susținerea reformelor pe piața muncii în acord cu dinamica pieței muncii*

Obiectiv Specific FSE+ (ii) - *Modernizarea institutiilor si a serviciilor pietei muncii pentru a evalua si anticipa necesarul de competente si a asigura asistenta personalizata si in timp real urmarind asigurarea medierii/plasarii (matching), tranzitiei si a mobilitatii forței de muncă;*

Obiectiv Specific FSE+ (iii bis) *- Promovarea adaptării la schimbare a lucrătorilor, întreprinderilor și antreprenorilor, a îmbătrânirii active și în condiții bune de sănătate, precum și a unui mediu de lucru sănătos și adaptat care să reducă riscurile la adresa sănătății.*

Axa prioritară 9 - *Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității (prioritate comună Educație/Ocupare)*

Obiectiv Specific FSE+ (iv) *- Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale;*

Obiectiv Specific FSE+ (v) *- Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți.*

9.3. PROGRAME DE COOPERARE TERITORIALĂ ȘI TRANSFRONTALIERĂ

Până la sfârșitul anului 2013, programele Interreg au finanțat aproape 7 000 de proiecte din domeniile de politică centrale ale *Strategiei Europa 2020*. Este vorba despre crearea și dezvoltarea de clustere economice, constituirea unor centre de excelență, centre de învățământ superior și de formare profesională, rețele de cooperare între centrele de cercetare și servicii de consultanță transfrontaliere pentru întreprinderi și întreprinderile nou înființate. Circa 1 300 de proiecte de mediu au presupus gestiunea partajată a resurselor naturale, inclusiv a bazinelor maritime și fluviale; acțiuni de cooperare pentru combaterea riscurilor naturale, pentru reacția la schimbările climatice și conservarea biodiversității, și inițiative pilot pentru dezvoltarea surselor regenerabile de energie.

Programele Interreg au contribuit la o serie de îmbunătățiri, inclusiv în ceea ce privește accesibilitatea, educația și formarea în comun și creșterea protecției împotriva riscurilor de mediu și antropice. A fost îmbunătățită internaționalizarea IMM-urilor, în special în regiunile transfrontaliere. Programele au avut și efecte mai extinse, în special prin reducerea barierelor specifice în calea cooperării (în special a celor culturale și fizice) și prin îmbunătățirea integrării sociale.

Regulamentele pentru perioada de programare 2014-2020 au abordat aspectele deficitare din perioada 2007-2013, în special, cadrul pentru rezultate și performanță care ar trebui să asigure o mai mare concentrare a fondurilor asupra unui număr limitat de obiective de politică, cu o logică bine articulată a intervenției în faza de început și cu măsurarea rezultatelor.

În perioada 2021-2027, România va beneficia de asistență financiară comunitară nerambursabilă pentru dezvoltarea de programe și proiecte de cooperare teritorială europeană, având ca scop dezvoltarea echilibrată a întregului teritoriu comunitar, prin încurajarea cooperării și schimbului de bune practici între regiunile Uniunii Europene, precum și pentru cooperarea cu statele terțe.

În vederea pregătirii participării României în viitorul program de cooperare transnațională, aferent perioadei de programare 2021-2027 este necesară înființarea unui *Grup Național de Lucru pentru Planificare și Programare Strategică*. *Grupul de Lucru* cuprinde reprezentanți ai organizațiilor relevante, precum și actori cheie de la nivel local, regional și național din domeniile preconizate a primi finanțare prin viitorul program. *Grupul de Lucru* va avea atribuții în planificarea strategică de la nivelul ariei eligibile și a programării utilizării asistenței comunitare alocate programului pentru perioada 2021-2027.

Cooperarea interregională și transfrontalieră va fi facilitată de noua posibilitate ca o regiune să utilizeze părți din propria alocare pentru a finanța proiecte în altă parte a Europei, împreună cu alte regiuni.

Perioada 2021-2027 va urmări consolidarea cooperării în continuare. Aceasta se poate realiza în special prin următoarele măsuri:

- Adaptarea arhitecturii programelor Interreg pentru a ține mai bine seama de zonele funcționale. Programele transfrontaliere vor fi mai bine fasonate pentru a concentra resursele asupra granițelor, unde interacțiunea transfrontalieră este mai intensă. Cooperarea maritimă va fi consolidată prin combinarea dimensiunii transfrontaliere și transnaționale a conlucrării între bazinele maritime, încadrată în noi programe maritime;
- Integrarea cooperării transfrontaliere în activitățile strategice recente, subliniată în comunicarea Comisiei *„Stimularea creșterii și coeziunii în regiunile frontaliere ale UE”* (*„Comunicarea privind regiunile de frontieră”*);
- Consolidarea programelor Interreg transnaționale și de cooperare maritimă, care vizează aceleași zone funcționale ca strategiile macroregionale (SMR). O mai bună aliniere între finanțare și prioritățile SMR;
- Consolidarea cooperării interregionale pentru inovare, astfel cum se subliniază în Comunicarea Comisiei intitulată *„Consolidarea capacităților de inovare în regiunile Europei: strategii pentru o creștere stabilă, durabilă și favorabilă incluziunii”*. Realizarea acestor obiective va fi mijlocită de propunerea unui nou instrument interregional cu rol de grupare a celor implicați în strategiile de specializare inteligentă în

scopul accelerării inovării și al aducerii de produse și procese inovatoare pe piața europeană;

- Regulamentele *RDC* (*Regulamentul privind dispozițiile comune)* și *FEDR* vor continua să încurajeze și să sprijine coordonarea mai solidă între programele Interreg și programele de investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică. Aceasta se va realiza prin asigurarea faptului că acțiunile de coordonare sunt bine reprezentate în prioritățile finanțate în cadrul acestor programe.

La nivel legislativ, structurile Uniunii Europene au început elaborarea propunerilor care vizează următoarea perioadă de programare (2021-2027). Toate programelor de cooperare transfrontalieră vor fi incluse în cadrul obiectivului *Cooperare Teritoriala Europeană* (INTERREG) și se previzionează o alocare financiar mai mare față de perioada 2014-2020.

În anul 2018, *Comisia Europeană* a adoptat o propunere referitoare la următorul cadru financiar multianual pentru perioada 2021-2027. Simplificarea cadrului a fost identificată drept obiectiv-cheie atât în documentul de reflecție privind finanțele UE, cât și în evaluarea ex post a cadrului actual și în consultarea publică privind cadrul pentru perioada 2021-2027.

În ceea ce privește **obiectivul de cooperare teritorială europeană (Interreg)**, Comisia propune un efort important pentru simplificarea cooperării dincolo de frontierele Uniunii. Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene face o distincție clară între cooperarea teritorială între statele membre și cooperarea economică, financiară și tehnică cu țări terțe. Cooperarea teritorială între statele membre se derulează în cadrul coeziunii economice, sociale și teritoriale.

Prin urmare, nu este posibil din punct de vedere juridic să se instituie un singur fond de cooperare în interiorul și în afara granițelor UE. Cu toate acestea, printr-un important efort de simplificare și de optimizare a sinergiei dintre ele, regulamentele care încadrează viitoarele instrumente de finanțare externă ale UE,

- *IPA III: Instrumentul de asistență pentru preaderare („IPA III")*
- *IVDCI: Instrumentul de vecinătate, dezvoltare și cooperare internațională („IVDCI")*
- *PTTPM: Decizia Consiliului privind asocierea țărilor și teritoriilor de peste mări și de stabilire a finanțării sub forma unui program („PTTPM")*

urmăresc să stabilească norme clare pentru a transfera o parte din resursele lor către programele Interreg.

Acestea vor fi apoi implementate de autoritățile responsabile de programul Interreg din statele membre, în sistem de gestiune partajată, în conformitate cu normele stabilite de *Regulamentul privind dispoziții specifice*

pentru obiectivul de cooperare teritorială europeană (Interreg) sprijinit de *Fondul european de dezvoltare regională* și de instrumentele de finanțare externă [*„Regulamentul privind obiectivul de cooperare teritorială europeană (Interreg)"*].

Luând în considerare particularitățile *Interreg*, au fost stabilite două ***obiective specifice Interreg***:

- *îmbunătățirea guvernanței Interreg*
- *îmbunătățirea siguranței și securității în Europa.*

Programele din cadrul obiectivului de cooperare teritorială europeană (Interreg) care implică mai multe state membre și, de asemenea, țări din afara UE, au caracteristici speciale. *Regulamentul privind obiectivul de cooperare teritorială europeană (Interreg*) stabilește așadar norme specifice Interreg atât cu privire la *Regulamentul privind dispozițiile comune (RDC)*, cât și la regulamentul care vizează deopotrivă *FEDR* și *Fondul de coeziune*. Regulamentul stabilește, de asemenea, norme specifice pentru programele din cadrul obiectivului *CTE/Interreg („programele Interreg")*, la care statele membre cooperează cu țări din afara UE.[1]

Prezentăm mai jos **LISTA PROGRAMELOR INTERREG 2021-2027**:

- *PROGRAMUL INTERREG NEXT ROMÂNIA-REPUBLICA MOLDOVA 2021-2027* [2]
- *PROGRAMUL INTERREG NEXT ROMÂNIA-UCRAINA 2021-2027*
- *PROGRAMUL INTERREG V-A ROMÂNIA-UNGARIA* [3]
- *PROGRAMUL INTERREG EUROPA 2021-2027*
- *PROGRAMUL URBACT IV* [4]
- *PROGRAMUL INTERACT IV*
- *PROGRAMUL ESPON*

De menționat și:

- *PROGRAMELE NAȚIONALE 2021–2027 FONDURILE EUROPENE DEDICATE AFACERILOR INTERNE*

Direcția Fonduri Externe Nerambursabile din Ministerul Afacerilor Interne a supus, în anul 2020, consultării publice versiunile preliminare ale

[1] Sursa: *Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului privind dispoziții specifice pentru obiectivul de cooperare teritorială europeană (Interreg) - https://eur-lex.europa.eu/legal-content/*
[2] *Sursa: https://www.ro-md.net/ro/2021-2027*
[3] *Sursa: https://www.mlpda.ro/subarticles/7/anunt*
[4] *Sursa: https://www.mlpda.ro/subarticles/7/selectiereprezentantisocietatecivilasubgrupnationalurbactiv*

programelor naționale cofinanțate din ***fondurile europene dedicate afacerilor interne 2021-2027***, respectiv:

- ✓ *FONDUL AZIL, MIGRAȚIE ȘI INTEGRARE (FAMI)*
- ✓ *FONDUL SECURITATE INTERNĂ (FSI)*
- ✓ *INSTRUMENTUL PENTRU MANAGEMENTUL FRONTIERELOR ȘI VIZE (IMFV)*

- *EUROPEAN CITY FACILITY (EUCF)*
- *PROGRAMUL PRIVIND SPRIJINIREA EFICIENȚEI ENERGETICE ȘI A GESTIONĂRII INTELIGENTE A ENERGIEI ÎN INFRASTRUCTURA DE ILUMINAT PUBLIC*
- *PROGRAMUL PRIVIND ÎMBUNĂTĂŢIREA CALITĂŢII AERULUI ŞI REDUCEREA EMISIILOR DE GAZE CU EFECT DE SERĂ, UTILIZÂND AUTOVEHICULE MAI PUŢIN POLUANTE ÎN TRANSPORTUL PUBLIC LOCAL DE PERSOANE*
- *APEL DE PROPUNERI „ELABORAREA PLANURILOR DE ATENUARE ȘI ADAPTARE ÎN MUNICIPALITĂȚI”*

9.4. MISIUNEA, VIZIUNEA ȘI OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE ALE MUNICIPIULUI PIATRA NEAMȚ

9.4.1. Misiunea

Abordarea integrată a identificării necesităților și oportunităților de acțiune și investiție, în vederea asigurării unei dezvoltări economice și sociale durabile, care să transforme Municipiul Piatra Neamț într-un oraș atractiv, inteligent și competitiv

Administrația locală dorește sa fie angrenajul ce va faciclita implementarea prezentei strategii, susținând contribuția fiecărui cetățean la implementarea ei, pentru a atinge obiectivele propuse.

Misiunea are rolul de a conduce la materializarea viziunii la nivelul anului 2027, limita orizontului de planificare al strategiei actuale. Este evident că amploarea deosebită a misiunii asumate face ca aceasta să poată fi îndeplinită numai prin efortul comun și implicarea tuturor factorilor mediului social, economic şi instituţional al municipiului Piatra Neamț.

Astfel, rolul administraţiei locale este acela de a propune şi a asigura cadrul de armonizare a aspiraţiilor şi posibilităţilor actuale pentru definirea şi, ulterior, punerea în practică a planurilor și strategiilor concepute în parteneriat, prin utilizarea eficientă a resursele financiare și umane și prin atratgerea de noi resurse.

Datorită caracterului dinamic al factorilor şi condiţiilor definitorii la un moment dat pentru mediul socio-economic, abordarea privind misiunea viitoare este necesar să fie, de asemenea, dinamică, flexibilă, conectată puternic la mediul intern şi extern de manifestare a vieţii comunităţii.

9.4.2. Viziunea

Piatra Neamț – un oraș european inteligent, atractiv și conectat la toate nivelurile teritoriale, angajat pe calea unei dezvoltări integrate în domeniul social, educațional, economic și al patrimoniului turistic și cultural, care să îl transforme într-un oraș prietenos cu mediul, în care este plăcut să locuiești, să faci afaceri și turism

Strategia de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Piatra Neamț pentru perioada 2021-2027 **stabilește o viziune integrată și exhaustivă pe termen lung asupra dezvoltării durabile a comunității**, bazată pe coeziune și competitivitate economică, socială și teritorială, dezvoltare și șanse egale pentru toți membrii comunității locale, regionale, naționale și transfrontaliere, deopotrivă persoane fizice sau juridice.

Pentru elaborarea viziunii de dezvoltare s-a avut în vedere proiecţia dezvoltării viitoare a localităţii prin prisma aşteptărilor tuturor categoriilor de factori beneficiari şi/sau cu impact direct asupra direcţiei şi intensităţii de dezvoltare a ansamblului resurselor umane şi facilităţilor operaţionale prin care se consolidează potenţialul de creştere a calităţii vieţii în municipiul Piatra Neamț.

Concomitent cu relevanţa viziunii definite, un aspect deosebit de important a fost reprezentat de consistenţa şi caracterul multidimensional, integrator al acesteia. Astfel, calitatea vieţii este un indicator complex, care exprimă percepţia individului despre existenţa sa în contextul culturii şi a sistemului de valori în care trăieşte.

În formularea viziunii şi obiectivului general privind ţinta localităţii pe termen lung, s-a asigurat respectarea unor principii general valabile, care reprezintă cheia de control în implementarea şi monitorizarea strategiei pe termen scurt, mediu şi lung deopotrivă:

- Corelaţia directă între strategiile generale naţionale şi regionale, strategiile specifice, măsurile şi proiectele prioritare identificate în funcţie de nevoile comunităţii;
- Asigurarea nivelului participativ al tuturor factorilor locali prin mecanisme de consultare publică. Populaţia, agenţii economici, implicaţi activ în parteneriate destinate dezvoltării durabile, vor

constitui vocea oraşului, care se va face auzită prin participare civică susţinută, prin implicare activă în viaţa oraşului, în beneficiul tuturor;
- Eficienţa utilizării resurselor umane şi financiare de care dispune comunitatea – proprii sau atrase - prin integrarea lor.

Ca urmare, viziunea propusă reprezintă un deziderat ambiţios, prin care se armonizează întregul spectru de cerinţe şi condiţii prin care să se mobilizeze aspiraţiile şi resursele municipiului spre o dezvoltare integrată durabilă, inteligentă, competitivă.

9.5. OBIECTIVELE STRATEGICE ALE STRATEGIEI DE DEZVOLTARE DURABILĂ A MUNICIPIULUI PIATRA NEAMȚ 2021-2027

9.5.1. Contextul definirii obiectivelor strategice

Finanțările europene pentru dezvoltare, se vor concentra pe proiecte inovative, prietenoase cu mediu in viitorul cadru financiar al Uniunii Europene 2021 - 2027. România dispune în prezent de două strategii naționale care menționează cinci domenii de bază dar, pe lângă acestea, fiecare dintre cele 8 regiuni de dezvoltare are propria sa strategie cu o listă proprie de domeniii identificate. Toate acestea trebuie analizate și îmbinate pentru a obtine niște direcții coerente de dezvoltare integrată.

Și Municipiul Piatra Neamț are în vedere dezvoltarea de documente strategice pentru a stabili priorități cu scopul de a crea un avantaj în dezvoltarea pe termen lung. Strategiile elaborate la nivel local au o importanță deosebită în ceea ce privește utilizarea fondurilor europene pentru exercițiul financiar 2021- 2027, care să ducă la îndeplinirea viziunii stabilite pentru această perioadă în ceea ce privește dezvoltarea municipiului.

În conformitate cu prevederile aprobate prin *Memorandum-ul* pe tema: *Programele operaționale/naționale și arhitectura instituțională de gestionare a fondurilor europene aferente Politicii de Coeziune 2021-2027*, este absolut necesară elaborarea unor documente strategice care sa asigure continuarea dezvoltării urbane durabile a Municipiului Piatra Neamț și creșterea calității vieții cetățenilor săi, prin stabilirea unor planuri de acțiune coerente, în toate domeniile importante, precum și prin identificarea tuturor surselor de

finanțare care să asigure implementarea cu succes a măsurilor și proiectelor propuse.

Astfel, este evidentă necesitatea implementării proiectului ***„Dezvoltarea capacității de planificare strategică și implementare a unui sistem informatic integrat în Municipiul Piatra Neamț", respectiv*** elaborarea ***Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Piatra Neamț pentru perioada 2021 – 2027.***

Obiectivul general al proiectului este reprezentat de *consolidarea capacității admnistrative a Municipiului Piatra Neamț prin dezvoltarea capacitții de planificare strategică și prin simplificarea procedurilor administrative, corelată cu introducerea unui sistem informatic de servicii electronice integrat cu o platformă de management informațional geografic – GIS, fapt ce va determina creșterea calității actului administrativ pe termen lung*. Prin implementarea proiectului vor fi asigurate elementele definitorii pentru fundamentarea deciziilor și asigurarea unei planificări strategice integrate și coerente, respectiv *Strategia de Dezvoltare Durabilă*.

Astfel, prin implementarea proiectului vor fi stabilite misiunea, viziunea și planul de acțiune pe termen mediu și lung, prin elaborarea documentelor de planificare strategică fundamentale.

Proiectul va conduce la îmbunătățirea proceselor interne la nivelul Municipiului Piatra Neamț, furnizand instrumentele necesare pentru priotizarea investițiilor, încadrarea acestora în timp funcție de conditionalitățile locale, regionale, naționale și europene, pentru evaluarea riscurilor și pentru monitorizarea implementării planurilor de acțiune stabilite.

Implementarea Strateglei de dezvoltare durabila 2021-2027 (SDD) va determina creșterea nivelului de predictibilitate a actiunilor, managementul eficient al politicilor publice, crearea conexiunii dintre planificarea politicilor publice și elaborarea bugetelor locale multianuale, creșterea coerenței si eficienței în cheltuirea fondurilor publice.

Necesitatea unei SDD pentru perioada 2021-2027 rezida in: existenta unul document programatic pentru perioada anterioara, care necesita o actuallzare, o prelunglre a planificarii pe termen mediu si lung si stablllrea unor noi obiective, adaptate la noul context socio-economic, cat si la noile scheme si instrumente de finantare; exercitiul financiar european următor reprezintă o provocare și, totodata, o oportunitate pentru administratiile publlce locale pentru realizarea proiectelor de investitii necesare dezvoltarii comunitatii; abordarea participativa, dezvoltarea de jos in sus care sa implice un numar cat mai mare de actori care actioneaza

direct, la fata locului, precum si schitarea unui numar de scenarii in baza viziunilor exprimate de acestia este singura optiune care poate asigura legitimitate demersului de planificare strategica si poate asigura durabilitate actiunilor publice; planificarea strateglca la nivel local este necesara deoarece creeaza coerenta actului de guvernare locala si mareste transparenta cheltuirii banului public.

Strategia de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Piatra Neamț 2021-2027 integrează obiectivele și prioritățile strategice care alcătuiesc o politică economică drept sprijin pentru societate, în scopul de a spori bunăstarea cetățenilor săi, prin creșterea competitivității și productivității, promovarea cunoașterii și a inovării, crearea locurilor de muncă de calitate, creșterea mobilității cetățenilor, consolidarea coeziunii sociale, a echilibrului teritorial și a unei economii competitive.

Viziunea de dezvoltare, obiectivele strategice și obiectivele specifice corespunzătoare stabilesc și dezvoltă un set de măsuri în care sunt integrate, în termeni operaționali, acțiunile programelor de cheltuieli ale guvernanței locale.

9.5.2. Obiective strategice

SDD 2021-2027 urmărește creșterea bunăstării și calității vieții cetățenilor prin promovarea cunoașterii și a inovării, crearea locurilor de muncă de calitate, creșterea mobilității cetățenilor, consolidarea coeziunii sociale, a echilibrului teritorial și a unei economii durabile și competitive, susținută de administrația locală.

Obiectivul general al ***Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Piatra Neamț 2021-2027*** este următorul:

Dezvoltarea integrată în domeniul social, educațional, economic și al patrimoniului turistic și cultural a Municipiului Piatra Neamț care să ducă pe termen lung la creșterea calității vieții locuitorilor orașului, la creșterea competitivității mediului de afaceri local și a performanțelor în administrație, în condițiile asigurării protejării mediului.

În vederea realizării dezideratelor misiunii strategice a Municipiului Piatra Neamț, se propun următoarele **obiective strategice:**

OS1 – Asigurarea unei dezvoltări durabile și integrate prin regenerare urbană, promovarea eficienței energetice și modernizarea infrastructurii de utilități

OS2 – Creșterea conectivității la toate nivelurile și promovarea mobilității urbane durabile

OS3 – Piatra Neamț – oraș inovator și inteligent

OS4 – Promovarea unei dezvoltări sustenabile în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale

OS5 – Dezvoltarea economică sustenabilă a municipiului și promovarea dezvoltării patrimoniului turistic, cultural și de petrecere a timpului liber

OS6 – Creșterea capacității administrative, precum și a calității și transparenței procesului decizional

Implementarea *Strategiei de Dezvoltare Durabilă 2021-2027* va determina creșterea nivelului de predictibilitate a acțiunilor, managementul eficient al politicilor publice, crearea conexiunii dintre planificarea politicilor publice și elaborarea bugetelor locale multianuale, creșterea coerenței și eficienței în cheltuirea fondurilor publice. Este imperios necesar ca Strategia să fie elaborată în contextul noilor abordări ale Uniunii Europene privind modul de gestionare a instrumentelor structurale în cadrul regiunilor dezvoltate și mai puțin dezvoltate la nivel comunitar, și să fie în strânsă corelare cu politicile, planurile și proiectele derulate sau în curs de implementare, cuprinse în *Strategia de dezvoltare* anterioară.

Viziunea, gândirea și implementarea noii strategii este fie complementară celei din 2016, completează programele gândite anterior, corelează viziunile și conceptele implementate și asigură bazele tehnologice pentru provocările viitoare.

Pentru a asigura corelarea externă cu alte documente de planificare-programare, în definirea celor **6 obiective strategice** de dezvoltare durabilă a Municipiului Piatra Neamț, au fost analizate și strategiile existente la nivel național, regional și județean aflate în curs de elaborare sau finalizate. Astfel obiectivele de dezvoltare răspund următoarelor **documente de planificare-programare**:

- ***Acordul de parteneriat pentru România aferent perioadei de programare 2021-2027***
- ***Strategii naționale:***
  - *Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030*
  - *Strategia de Dezvoltare Teritorială a României - România Policentrică 2035*
  - *Planul National de Relansare și Reziliență (PNRR)*
  - *Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României. Orizonturi 2013-2020-2030*
  - *Strategia energetică a României 2019-2030, cu perspectiva anului 2050*
  - *Planul Național Integrat în Domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC) 2021-2030;*
  - *România Educată – Viziune și Strategie 2018-2030;*
  - *Planul de Amenajare a Teritoriului Național Secțiunea VIII - Zone cu resurse turistice;*
  - *Strategia Națională de Dezvoltare a Ecoturismului 2019-2029*
  - *Master Planul General de Transport al României*
  - *Strategia Națională privind Imigrația pentru perioada 2019 – 2022*
- ***Strategii și planuri de dezvoltare la nivel regional și județean:***
  - *Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est (PDR) 2021-2027*
  - *Planul de Amenajare a Teritoriului Județean Bacău (PATJ)*
  - *Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI) 2016 – 2025 pentru Regiunea de Dezvoltare Nord – Est.*

De asemenea, Obiectivele strategice, prin care se urmărește realizarea viziunii generale la orizontului anului 2027 și îndeplinirea misiunii asumate, au fost formulate în concordanță cu cele ***5 obiective politice ale Politicii de coeziune a Uniunii Europene și cu cele 17 obiective strategice ale Agendei 2030***, cu scopul de a contribui inclusiv la realizarea Țintelor 2030 asumate în ***Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030***.

Corespondența între obiectivele strategice și obiectivele de politică 2021-2027 ale Uniunii Europene

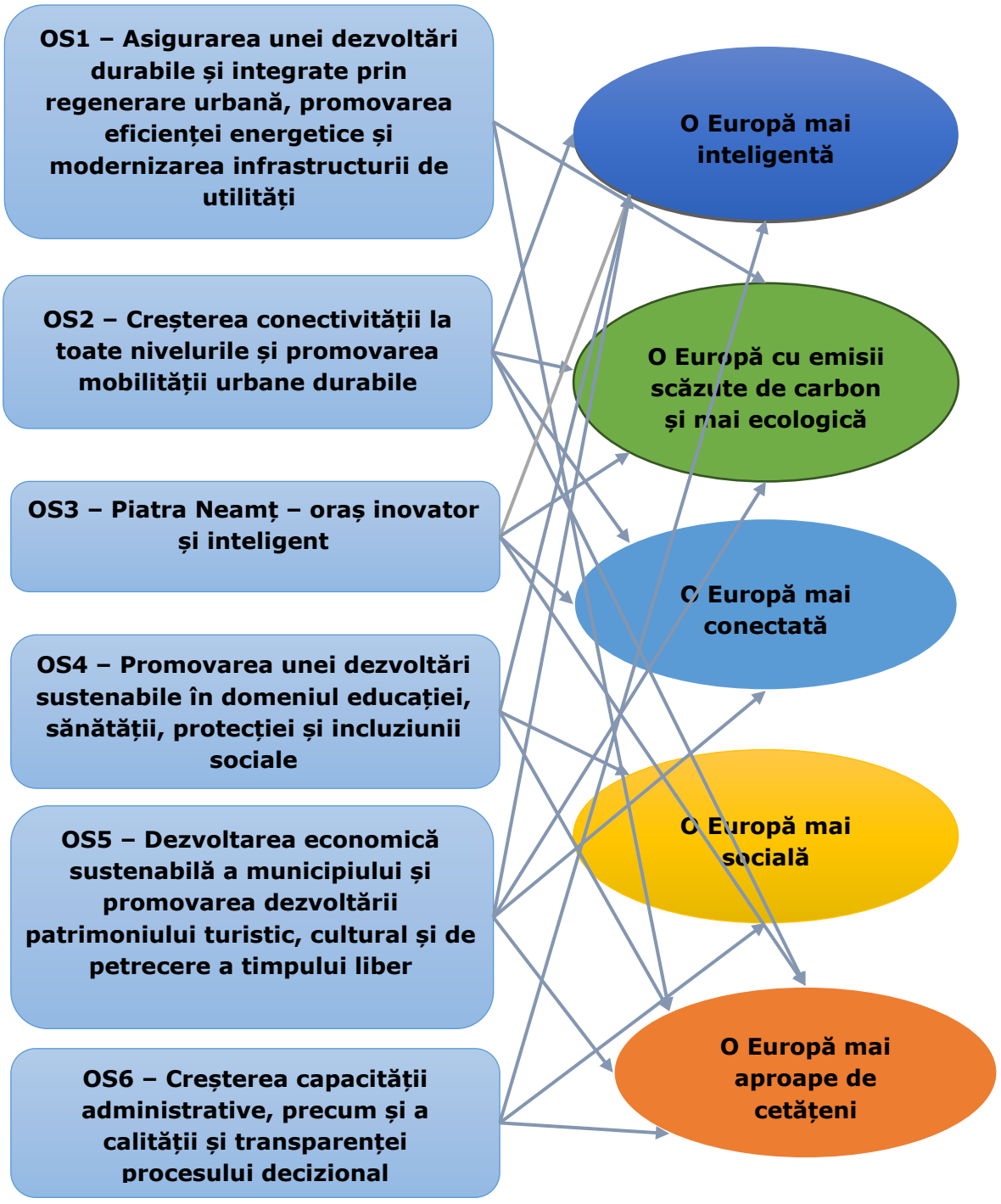

Corespondența între obiectivele strategice ale *Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Piatra Neamț 2021-2027* și politicile și obiectivele stabilite la nivel european și național este evidențiată în diagrama de mai sus, respectiv în tabelul următor.

Corespondența cu obiectivele Agendei 2030

Obiectiv Agenda 2030	***Obiectiv strategic SDD***
1. Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context	*OS4 – Promovarea unei dezvoltări sustenabile în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale* *OS5 – Dezvoltarea economică sustenabilă a municipiului și promovarea dezvoltării patrimoniului turistic, cultural și de petrecere a timpului liber*
2. Eradicarea foamei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi sustenabile	*OS4 – Promovarea unei dezvoltări sustenabile în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale* *OS5 – Dezvoltarea economică sustenabilă a municipiului și promovarea dezvoltării patrimoniului turistic, cultural și de petrecere a timpului liber*
3. Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă	*OS4 – Promovarea unei dezvoltări sustenabile în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale* *OS5 – Dezvoltarea economică sustenabilă a municipiului și promovarea dezvoltării patrimoniului turistic, cultural și de petrecere a timpului liber*
4. Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți	*OS3 – Piatra Neamț – oraș inovator și inteligent* *OS4 – Promovarea unei dezvoltări sustenabile în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale*
5. Realizarea egalității de gen și întărirea rolului femeilor și al fetelor în societate	*OS3 – Piatra Neamț – oraș inovator și inteligent* *OS4. Piatra Neamț – Oraș incluziv, cu oameni educați, sănătoși și implicați* *OS5 – Dezvoltarea economică sustenabilă a municipiului și promovarea dezvoltării patrimoniului turistic, cultural și de petrecere a timpului liber*
6. Asigurarea disponibilității și gestionării durabile a apei și sanitației pentru toți	*OS1 – Asigurarea unei dezvoltări durabile și integrate prin regenerare urbană, promovarea eficienței energetice și modernizarea infrastructurii de utilități* *OS4 – Promovarea unei dezvoltări sustenabile în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale*

7. Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern	*OS1 – Asigurarea unei dezvoltări durabile și integrate prin regenerare urbană, promovarea eficienței energetice și modernizarea infrastructurii de utilități* *OS3 – Piatra Neamț – oraș inovator și inteligent*
8. Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți	*OS3 – Piatra Neamț – oraș inovator și inteligent* *OS4 – Promovarea unei dezvoltări sustenabile în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale* *OS5 – Dezvoltarea economică sustenabilă a municipiului și promovarea dezvoltării patrimoniului turistic, cultural și de petrecere a timpului liber*
9. Construirea unei infrastructuri reziliente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației	*OS1 – Asigurarea unei dezvoltări durabile și integrate prin regenerare urbană, promovarea eficienței energetice și modernizarea infrastructurii de utilități* *OS2 – Creșterea conectivității la toate nivelurile și promovarea mobilității urbane durabile* *OS3 – Piatra Neamț – oraș inovator și inteligent* *OS4 – Promovarea unei dezvoltări sustenabile în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale* *OS5 – Dezvoltarea economică sustenabilă a municipiului și promovarea dezvoltării patrimoniului turistic, cultural și de petrecere a timpului liber*
10. Reducerea inegalităților în interiorul țării și între țări	*OS3 – Piatra Neamț – oraș inovator și inteligent* *OS4 – Promovarea unei dezvoltări sustenabile în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale*
11. Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile	*OS1 – Asigurarea unei dezvoltări durabile și integrate prin regenerare urbană, promovarea eficienței energetice și modernizarea infrastructurii de utilități* *OS2 – Creșterea conectivității la toate nivelurile și promovarea mobilității urbane durabile*

	OS3 – Piatra Neamț – oraș inovator și inteligent *OS4 – Promovarea unei dezvoltări sustenabile în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale* *OS5 – Dezvoltarea economică sustenabilă a municipiului și promovarea dezvoltării patrimoniului turistic, cultural și de petrecere a timpului liber* *OS6 – Creșterea capacității administrative, precum și a calității și transparenței procesului decizional*
12. Asigurarea unor modele de consum și producție durabile	*OS3 – Piatra Neamț – oraș inovator și inteligent* *OS4 – Promovarea unei dezvoltări sustenabile în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale*
13. Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor	*OS1 – Asigurarea unei dezvoltări durabile și integrate prin regenerare urbană, promovarea eficienței energetice și modernizarea infrastructurii de utilități* *OS5 – Dezvoltarea economică sustenabilă a municipiului și promovarea dezvoltării patrimoniului turistic, cultural și de petrecere a timpului liber*
14. Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă	*OS3 – Piatra Neamț – oraș inovator și inteligent*
15. Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate	*OS5 – Dezvoltarea economică sustenabilă a municipiului și promovarea dezvoltării patrimoniului turistic, cultural și de petrecere a timpului liber*
16. Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile	*OS3 – Piatra Neamț – oraș inovator și inteligent* *OS4 – Promovarea unei dezvoltări sustenabile în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale* *OS5 – Dezvoltarea economică sustenabilă a municipiului și promovarea dezvoltării patrimoniului turistic, cultural și de petrecere a*

	timpului liber *OS6 – Creșterea capacității administrative, precum și a calității și transparenței procesului decizional*
17. Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă	*OS3 – Piatra Neamț – oraș inovator și inteligent* *OS4 – Promovarea unei dezvoltări sustenabile în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale* *OS5 – Dezvoltarea economică sustenabilă a municipiului și promovarea dezvoltării patrimoniului turistic, cultural și de petrecere a timpului liber* *OS6 – Creșterea capacității administrative, precum și a calității și transparenței procesului decizional*

De asemenea, în stabilirea obiectivelor strategice ale *Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Piatra Neamț 2021-2027* a fost avută în vedere corelarea acestora cu obiectivele strategice la nivel regional, incluse în Planului de Dezvoltare Regională Nord-Est 2021-2027.

Astfel, corespondența dintre prioritățile și obiectivele la nivel regional cu obiectivele strategice ale *Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Piatra Neamț 2021*-2027 este prezentată în tabelul următor:

Priorități la nivel regional	***Obiective strategice la nivel regional***	***Obiective strategice SDD***
Prioritatea 1: Dezvoltarea unei economii competitive	**OS 1.1**: Stimularea capacităților de inovare-cercetare și promovarea adoptării tehnologiilor avansate	*OS3 – Piatra Neamț – oraș inovator și inteligent* *OS5 – Dezvoltarea economică sustenabilă a municipiului și promovarea dezvoltării patrimoniului turistic, cultural și de petrecere a timpului liber*
	OS 1.2: Sprijinirea înființării de noi firme competitive și sustenabile, în domenii de interes local și regional	*OS3 – Piatra Neamț – oraș inovator și inteligent* *OS5 – Dezvoltarea economică sustenabilă a municipiului și promovarea dezvoltării patrimoniului turistic, cultural și de petrecere a timpului liber*
	OS 1.3: Îmbunătățirea competitivității firmelor prin creșterea productivității în domenii	*OS3 – Piatra Neamț – oraș inovator și inteligent* *OS5 – Dezvoltarea economică sustenabilă*

	cu valoare adăugată	*a municipiului și promovarea dezvoltării patrimoniului turistic, cultural și de petrecere a timpului liber*
	OS 1.4: Îmbunătățirea competitivității prin creșterea accesului la serviciile tehnologiei informației și comunicațiilor	*OS3 – Piatra Neamț – oraș inovator și inteligent*
	OS 1.5: Creșterea competitivității și sustenabilității industriilor culturale și creative	*OS5 – Dezvoltarea economică sustenabilă a municipiului și promovarea dezvoltării patrimoniului turistic, cultural și de petrecere a timpului liber*
	OS 1.6: Creșterea competitivității economice în mediul rural	*N/A*
	OS 1.7: Sprijinirea valorificării potențialului turistic existent	*OS5 – Dezvoltarea economică sustenabilă a municipiului și promovarea dezvoltării patrimoniului turistic, cultural și de petrecere a timpului liber*
Prioritatea 2: Dezvoltarea capitalului uman	**OS 2.1**: Creșterea ocupării în rândul grupurilor vulnerabile și a tinerilor	*OS4 – Promovarea unei dezvoltări sustenabile în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale*
	OS 2.2: Îmbunătățirea accesului și participării la educație și formare de calitate	*OS4 – Promovarea unei dezvoltări sustenabile în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale*
	OS 2.3: Creșterea accesului la un act și sistem medical de calitate, eficient și modern	*OS4 – Promovarea unei dezvoltări sustenabile în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale*
	OS 2.4: Combaterea sărăciei și promovarea incluziunii sociale prin regenerarea zonelor rurale și urbane aflate în declin	*OS4 – Promovarea unei dezvoltări sustenabile în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale*
Prioritatea 3: Protejarea mediului și optimizarea utilizării resurselor	**OS 3.1**: Sprijinirea și promovarea eficienței energetice	*OS1 – Asigurarea unei dezvoltări durabile și integrate prin regenerare urbană, promovarea eficienței energetice și modernizarea infrastructurii de utilități*
	OS 3.2: Promovarea managementului durabil	*OS1 – Asigurarea unei dezvoltări durabile și integrate prin regenerare urbană,*

	al apei	*promovarea eficienței energetice și modernizarea infrastructurii de utilități*
	OS 3.3: Promovarea tranziției către energia circulară	*OS1 – Asigurarea unei dezvoltări durabile și integrate prin regenerare urbană, promovarea eficienței energetice și modernizarea infrastructurii de utilități*
	OS 3.4: Promovarea adaptării la schimbările climatice și prevenirea riscurilor	*OS1 – Asigurarea unei dezvoltări durabile și integrate prin regenerare urbană, promovarea eficienței energetice și modernizarea infrastructurii de utilități*
	OS 3.5: Îmbunătățirea protecției și conservării biodiversității și reducerea poluării	*OS1 – Asigurarea unei dezvoltări durabile și integrate prin regenerare urbană, promovarea eficienței energetice și modernizarea infrastructurii de utilități*
Prioritatea 4: Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile	**OS 4.1**: Creșterea accesibilității, conectivității și siguranței prin realizarea de investiții în infrastructura de transport	*OS2 – Creșterea conectivității la toate nivelurile și promovarea mobilității urbane durabile*
	OS 4.2: Îmbunătățirea accesului la infrastructura de comunicații de mare viteză	*OS2 – Creșterea conectivității la toate nivelurile și promovarea mobilității urbane durabile*
	OS 4.3: Reducerea emisiilor de carbon prin realizarea și implementarea planurilor de mobilitate urbană	*OS2 – Creșterea conectivității la toate nivelurile și promovarea mobilității urbane durabile*
	OS 4.4: Asigurarea condițiilor de dezvoltare în mediul urban, prin realizarea de investiții în infrastructura locală	*OS2 – Creșterea conectivității la toate nivelurile și promovarea mobilității urbane durabile*
	OS 4.5: Asigurarea condițiilor de dezvoltare în mediului rural, prin realizarea de investiții în infrastructura rurală	*N/A*

9.5.3. Domenii de intervenție și acțiuni specifice

În cadrul obiectivelor strategice au fost identificate domenii de intervenție, iar pentru fiecare dintre acestea au fost stabilite acțiuni specifice, care să permită gruparea proiectelor într-un mod logic și coerent, în vederea asigurării unei mai ușoare corelări cu sursele de finanțare identificate și a facilitării identificării proiectelor complementare.

Domeniile de intervenție (DI) corespunzătoare obiectivelor strategice (OS) ale *Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Piatra Neamț 2021-2027* sunt următoarele:

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***
OS1 – Asigurarea unei dezvoltări durabile și integrate prin regenerare urbană, promovarea eficienței energetice și modernizarea infrastructurii de utilități	***DI 1.1 – Creșterea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră prin utilizarea surselor regenerabile***	*Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor cu gaz de seră*
	DI 1.2 – Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de utilități	*Managementul durabil al apei*
		Extinderea și modernizarea sistemului de iluminat public
		Managementul infrastructurii de colectare, procesare și depozitare a deșeurilor
	DI 1.3 – Reducerea poluării la nivelul municipiului prin protejarea naturii, biodiversității și a infrastructurii verzi	*Promovarea investițiilor în infrastructura verde din zona urbană*
		Monitorizarea poluării și promovarea reducerii acesteia
OS2 – Creșterea conectivității la toate nivelurile și promovarea mobilității urbane durabile	***DI 2.1 – Creșterea conectivității la toate nivelurile și promovarea mobilității urbane durabile***	*Creșterea conectivității la nivel județean, regional și național*
		Promovarea mobilității urbane durabile
OS3 – Piatra Neamț – oraș inovator și inteligent	***DI 3.1 – Piatra Neamț – oraș inovator și inteligent***	*Promovarea conceptului de smart-city și realizarea de intervenții specifice în toate domeniile*

OS4 – Promovarea unei dezvoltări sustenabile în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale	***DI 4.1 – Îmbunătățirea calității și eficienței sistemului educațional, inclusiv formarea profesională continuă***	*Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ, la toate nivelurile*
		Îmbunătățirea calității și eficienței sistemului educațional
	DI 4.2 – Creșterea calității și accesibilității serviciilor medicale	*Creșterea calității și accesibilității serviciului medical*
	DI 4.3 - Promovarea integrării și incluziunii sociale, inclusiv prin modernizarea și extinderea infrastructurii specifice și creșterea accesibilității la aceasta	*Promovarea integrării și incluziunii sociale în toate aspectele vieții economice și sociale*
		Creșterea accesibilității la serviciile de asistență socială
		Extinderea și modernizarea infrastructurii pentru serviciile de asistență socială
OS5. Dezvoltarea economică sustenabilă a municipiului și promovarea dezvoltării patrimoniului turistic, cultural și de petrecere a timpului liber	***DI 5.1 – Sprijinirea mediului de afaceri și promovarea integrării la nivel național și european, inclusiv prin creșterea competitivității și dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă***	*Sprijin pentru dezvoltarea mediului de afaceri local*
		Impulsionarea și promovarea competitivității mediului de afaceri prin fructificarea avantajelor digitalizării și cercetării
	DI 5.2 – Dezvoltarea și conservarea patrimoniului turistic, cultural și de petrecere a timpului liber	*Dezvoltarea, conservarea și promovarea patrimoniului turistic și cultural*
		Extinderea și modernizarea infrastructurii sportive și de agrement
OS6. Creșterea capacității administrative, precum și a calității și transparenței procesului decizional	***DI 6.1 – Creșterea capacității administrative, precum și a calității și transparenței procesului decizional***	*Creșterea calității și transparenței actului decizional*
		Consolidarea capacității administrative prin investiții în sisteme informatice integrate și în pregătirea unor resurse umane competente

9.6. PORTOFOLIUL DE PROIECTE

9.6.1. Analiza de impact privind măsurile întreprinse în perioada de referință a Strategiei de Dezvoltare anterioară

***Banca Mondială* a realizat, în anul 2020, o bază de date ce include portofoliul de proiecte al tuturor municipiilor și orașelor din România**. Aceste liste de proiecte au fost preluate din *Strategiile Integrate de Dezvoltare Urbană (SIDU)* disponibile ale municipiilor și orașelor din România.

Proiectele preluate au fost încadrate pe cele **6 obiective relevante ale *Politicii Urbane a României***:

I. **Orașe mai inteligente**
II. **Orașe mai ecologice, fără emisii de carbon**
III. **Orașe mai conectate**
IV. **Orașe mai sociale**
V. **Orașe mai aproape de cetățeni**
VI. **Capacitate Administrativă**

POLITICA URBANĂ [1] reprezintă viziunea de dezvoltare urbană durabilă, incluzivă și rezilientă a României. Ea va stabili o agendă comună a autorităților publice de la nivel central și local pentru îmbunătățirea cadrului de dezvoltare urbană, prin furnizarea unui set de măsuri coerente și prin coordonarea și corelarea domeniilor sectoriale și a diferiților actori.

Politica Urbană este elaborată în cadrul unui proiect de asistență tehnică derulat de Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației și *Banca Mondială* în perioada septembrie 2019 – martie 2022.

Proiectul "*Elaborarea politicii urbane ca instrument de consolidare a capacității administrative și de planificare strategică a zonelor urbane din*

[1] *Sursa https://citadini.ro/*

România" este cofinanțat din *Fondul Social European (FSE),* prin *Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA) 2014 – 2020 (cod SMIS 129720, cod SIPOCA 711).*

Obiectivul proiectului constă în elaborarea *Politicii Urbane* ca instrument de consolidare a capacității administrative și de planificare strategică a orașelor din România, prin:

- ***fundamentarea cadrului normativ, investițional și financiar;***
- ***schimbarea mentalității în ceea ce privește procesul de dezvoltare urbană.***

Politica Urbană va cuprinde un set de principii directoare de planificare, dezvoltare, management și susținere a zonelor urbane de toate dimensiunile, ce va rezulta în urma unui proces colaborativ și de stabilire a responsabilităților între toate nivelurile de guvernare, bazat pe implicarea tuturor actorilor urbani relevanți, inclusiv societatea civilă și sectorul privat.

Politica Urbană va respecta principiul autonomiei locale și subsidiarității. Ea nu are rolul de a înlocui politicile urbane și strategiile locale, ci de a le fundamenta.

O politică urbană națională pentru toate categoriile de zone urbane este **fundamentală** în implementarea obiectivelor de dezvoltare *ale* **Noii Agende Urbane** aprobate în cadrul *Conferinței Habitat III a Organizației Națiunilor Unite*, în 2016, respectiv în implementarea acțiunilor *Agendei Urbane pentru UE*.

Politica Urbană va fi elaborată în conformitate cu prevederile **Noii Carte de la Leipzig**, document ce va fi aprobat în cadrul Președinției Germaniei la Consiliul UE, semestrul II 2020. Ea va asigura un **cadru unic de planificare** care va fundamenta programele de finanțare cu fonduri europene și naționale, pregătind astfel următorul exercițiu de finanțare 2021-2027.

În final, Politica Urbană va fi adoptată prin **Hotărâre de Guvern**.

În acest context, în anul 2018, *Banca Mondială* în parteneriat cu *Federația Zonelor Metropolitane și Aglomerărilor Urbane din România (FZMAUR)* și cu sprijinul autorităților publice subnaționale a identificat o serie de proiecte de dezvoltare urbană și cu impact metropolitan pentru București și cele 40 de reședințe de județ din România.

Pentru proiectele care nu au avut alocat un anumit buget în strategie, acesta a fost estimat. Estimarea bugetelor pe proiecte s-a făcut in principal în conformitate cu proiectele deja contractate, semnate și finanțate pe

diferite programe operaționale. În principal, proiectele sunt aferente perioadei de programare 2014-2023, dar din păcate au existat situații când unele strategii nu fost actualizate.

În anul 2019, cetățenii au fost invitați să prioritizeze aceste proiecte, în funcție de importanța pentru comunitatea locală, în cadrul celei mai mari campanii de consultare publică din țară pe tema dezvoltării urbane, respectiv metropolitane. În urma acestui exercițiu de selectare, consultare și prioritizare, a fost dezvoltată prima viziune de dezvoltare metropolitană a României, mai exact **au fost agreate în comun, de către autoritățile publice și cetățenii din întreaga țară, aproximativ 10 proiecte de dezvoltare urbană, cu impact metropolitan și importante din punct de vedere strategic, pentru București și cele 40 de reședințe de județ din România.**

Elaborarea Portofoliului de proiecte corespunzător Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Piatra Neamț pentru perioada 2021-2027 a fost demarată prin analiza stadiului de implementare și al actualității, respectiv necesității proiectelor din documentul strategic aferent perioadei anterioare.

Ca urmare a acestei analize, au fost evidențiate proiectele din tabelul de mai jos, aflate în diferite stadii de implementare, proiecte aferente perioadei de finanțare 2014-2020.

Așa cum se observă din tabel, pentru finanțarea proiectelor respective au fost accesate fonduri nerambursabile din următoarele programe/axe de finanțare:

- POR, AP3, PI 3.1C – Iluminat public: *2 proiecte*
- POR, AP4, PI4e – Reducerea emisiilor de carbon: *7 proiecte*
- POR, AP4, PI4.2 – Terenuri degradate: *3 proiecte*
- POR, AP4, PI4.3 – Îmbunătățire comunități marginalizate: *1 proiect*
- POR, AP4, PI4.4, OS 4.4 Infrastructură învățământ preșcolar și antepreșcolar: *4 proiecte*
- POR, AP4, PI 4.4, OS 4.5 Infrastructura învățământ liceal tehnic: *1 proiect*
- POR 2014-2020, AP 6, PI 6.1, apelul de proiecte nr. 2: *1 proiect*
- POCA AP2, OS 2.1, apelul POCA/661/2/1 - CP13/2019: *1 proiect*
- AFM: *2 proiecte*
- MDRAP – PNDL: *2 proiecte*
- POAT: *1 proiect*

Valoarea totală a proiectelor este: 401.204.555,69 lei (TVA inclus), reprezentând aproximativ: 8.000.000 euro.

Tabel 9.1. Proiecte aflate în implementare

Nr. crt.	Titlu proiect	Cod SMIS/ Contract finanțare nr.	Durata contractului de finanțare	Valoare (lei) TVA inclus	POR AP/PI AFM CE
1	Extinderea si modernizarea sistemului de iluminat public in municipiul Piatra Neamt: Strada Cetatea Neamtului, Strada 1 Decembrie 1918, Strada Mihai Viteazu, Piata Stefan cel Mare, Bulevardul Republicii, Strada Mihai Eminescu, Strada Orhei, zona Valeni	124828 4701/ 29.08.2019	30/04/2021- conform contract finantare 31.12.2021- conform AA la contractul de finantare	5.184.548,22	AP3, PI 3.1C Iluminat public
2	Extinderea si modernizarea sistemului de iluminat public in municipiul Piatra Neamt: Bulevadrul Decebal, Piata Mihail Kogalniceanu, Bulevardul Traian, Strada Fermelor, zona Pietricica	124829 4680/ 19.08.2019	30/04/2021 - conform contract finantare 30.11. 2021- conform AA la contractul de finantare	4.905.441,72	
3	Modernizarea sistemului de iluminat public in Municipiul Piatra Neamț, Etapa II: Strada Dărmănești – Strada Obor – Strada Petru Rareș – Bulevardul Dacia – Strada Ștefan cel Mare – Strada Eroilor – Piața 22 Decembrie – Strada Calistrat Hogaș – Strada Alexandru cel Bun – Strada Mihail Sadoveanu –Strada Liliacului – Strada Ozanei – Strada Dimitrie Leonida – Bulevardul 9 Mai – Aleea Tineretului – Strada Bistriței – Strada Petru Movilă	348/i/ges/02.08.2021		1.193.332	Programul privind sprijinirea eficienței energetice și a gestionării inteligente a energiei în infrastructura de iluminat public

4	Reorganizarea coridorului principal de mobilitate urbană pe axa est-vest (Bulevardul Decebal, Piața Mihail Kogălniceanu, Bulevardul Traian)	126604 5067/ 28.01.2020	1/31/2023	26.660.435,74	AP4, PI 4e Reducerea emisiilor de carbon
5	Regenerare urbană a coridorului secundar de mobilitate pe axa est-vest - Etapa I (Bulevardul 9 Mai - Strada Dimitrie Leonida din Piatra Neamț)	126609 4721/ 29.08.2019	9/30/2022	16.343.303,54	
6	Modernizare coridor integrat de mobilitate est-vest - Strada Mihai Viteazu	126606 5054/ 28.01.2020	11/30/2022	14.549.926,50	
7	Modernizarea stațiilor de așteptare pentru transport public (TP)	126607 4798/ 01.10.2019	3/31/2022	22.884.266,52	
8	Implementare sistem de management inteligent al traficului în Municipiul Piatra Neamț	126608 5053/ 28.01.2020	6/30/2022	35.218.942,41	
9	Reabilitare si modernizare transport ecologic	127035 5371/ 06.05.2020	31/12/2023	60.630.074,15	
10	Implementare sistem bike-sharing în Municipiul Piatra Neamț	126605 4720/ 29.08.2019	7/31/2022	12.167.886,90	

11	Creșterea calității vieții locuitorilor din cartierul Speranța prin amenajarea unei grădini publice	127871 4592/ 19.07.2019	31/01/2021 30.06.2022- conform AA la contractul de finantare	1.955.009,09	AP4, PI 4.2 Terenuri degradate
12	Îmbunătățirea mediului urban din municipiul Piatra Neamț prin amenajarea unui scuar în cartierul Pietricica	127870 4693/ 19.08.2019	31/01/2021 - conform contract finantare 15.03.2022- conform AA la contractul de finantare	3.327.007,75	
13	Amenajare grădină publică în zona urbană marginalizată Văleni	127872 4624/ 19.07.2019	31/01/2021- conform contract finantare 15.03.2022- conform AA la contractul de finantare	2.662.912,33	
14	Reabilitarea/ modernizarea unui centru multifuncțional în zona Subdărmănești – cinematograful Cozla	128040 5342/ 30.04.2020	12/31/2022	7.917.721,01	AP4, PI 4.3 Îmbunătățire comunități marginalizate
15	Reabilitarea, modernizarea și dotarea Creșei Precista	128041 4978/ 11.12.2019	30.11.2021 - conform contract de finantare; 31.10.2022 conform AA la contractul de finantare	2.062.931,22	AP4, PI 4.4, OS 4.4 Infrastructură învățământ preșcolar și antepreșcolar

16	Reabilitare, modernizare și dotare Creșa Mărăței	126467 4784/ 23.09.2019	30.06.2021 - conform contract de finantare; 30.11.2021 conform AA la contractul de finantare	3.312.114,40	
17	Reabilitare, modernizare și dotare Grădinița cu program prelungit nr. 6	126424 5350/ 29.04.2020	10/31/2021	2.302.945,54	
18	Reabilitarea, modernizarea și dotarea Grădiniței cu program prelungit nr.2	128042 5420/ 06.05.2020	6/30/2022	1.794.032,70	
19	Reabilitare, modernizare și dotare Colegiul Tehnic de Transporturi	127349 5226/ 24.03.2020	11/30/2022	14.005.597,62	AP4, PI 4.4, OS 4.5 Infrastructura învățământ liceal tehnic
20	Dezvoltarea capacitatii de planificare strategica si implementare a unui sistem informatic integrat in municipiul Piatra Neamt	136304 481/ 08.05.2020	08.05.2022 - conform contract de finantare; 08.07.2022 conform AA la contractul de finantare	3.854.719,12	POCA AP2, OS 2.1, apelul POCA/661/2/1 - CP13/2019
21	AFM - Statii de reincarcare VE	60/GES/ 28.10.2019	Iulie 2021 (12 L de la data dep.primei Cereri de Decontare)	1.168.564,57	AFM

22	Grădinița cu 12 grupe și program prelungit – cartier Speranța	Contract finanțare 1342/ 21.02.2018 AAd. 1/2121/ 19.11.2020	31.12.2021	2.562.009,61	MDRAP - PNDL
23	Școală cu 10 clase-cartier Speranța	Contract de finanțare nr. 2325/ 19.03.2018 AAd.1/2122/ 19.11.2020	31.12.2021	2.581.346,96	MDRAP - PNDL
24	Regiunea Nord-Est - Axa Rutieră Strategică 3: Neamţ – Bacău - Reabilitare şi modernizare axa de transport Piatra Neamţ – Mărgineni – Făurei – Horia - Ion Creangă – Icuşeşti - limită judeţul Bacău	SMIS 115474	Proiect în parteneriat cu Consiliul Județean Neamț (lider de proiect)	144.772.187,07	POR 2014-2020, AP 6, PI 6.1, apelul de proiecte nr. 2
25	Documentații tehnico-economice pentru implementarea proiectului „Creșterea performanțelor transportului public prin investiții de tip integrat în soluții inteligente aferente unui coridor de mobilitate din Municipiul Piatra Neamț”	SMIS 145313	Proiect in parteneriat cu Agenția pentru Dezvoltare Regionala Nord Est	7.187.302,00	POAT, Buget local

Întrucât proiectele se află în diverse stadii de implementare, impactul lor poate fi doar estimat în acest moment, în funcție de domeniul căruia i se adresează fiecare dintre acestea.

Astfel, proiectele vor avea următoarele efecte pozitive:

- Creșterea calității vieții locuitorilor Municipiului Piatra Neamț
- Îmbunătățirea calității și ariei de acoperire a iluminatului public
- Îmbunătățirea parametrilor specifici mobilității urbane durabile
- Îmbunătățirea mediului urban și creșterea suprafeței de spații verzi
- Creșterea calității vieții locuitorilor din comunitățile marginalizate
- Reabilitarea, modernizarea și dotarea infrastructurii școlare, la diverse niveluri
- Dezvoltarea capacității administrative

Strategia de dezvoltare pentru perioada 2021-2027 stabilește viziunea pentru dezvoltarea durabilă a municipiului pe termen mediu și lung, amplificând impactul proiectelor corespunzătoare strategiei anterioare prin stabilirea unor obiective strategice, domenii de intervenție și măsuri adaptate la noul context socio-economic, dar și la noile schime și instrumente de finanțare.

9.6.2. Portofoliul de proiecte

Portofoliul de proiecte prevăzut pentru aplicarea ***Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Piatra Neamț 2021-2027*** a fost stabilit prin respectarea următoarelor **cerințe**:

- ✓ Să conducă la realizarea viziunii strategice a Municipiului Piatra Neamț în perspectiva anului 2027;
- ✓ Să utilizeze la potențial maxim facilitățile de investiții eficiente identificate prin elementele de tipul *„Oportunităților”* reliefate prin analiza SWOT realizată pe domenii specifice relevante;
- ✓ Să satisfacă acoperirea unei nevoi actuale reale, stringente, conform rezultatelor din categoria *„Puncte slabe”* evidențiate în analiza SWOT;
- ✓ Să amelioreze/elimine condițiile favorizante de manifestare viitoare a unor elemente de categoria *„Amenințări”* evidențiate în analiza SWOT;

- ✓ Să producă efecte durabile în timp și să permită dezvoltarea /modernizarea facilă și flexibilă, în perspectiva unor necesități suplimentare apărute ulterior și/sau cerințe noi impuse de noile condiții tehnologice evidențiate pe parcurs;
- ✓ Să vizeze un spectru cât mai larg de beneficiari direcți/indirecți ai rezultatelor obținute în urma implementării proiectului respectiv;
- ✓ Să satisfacă restricțiile impuse de respectarea criteriilor de mediu aplicabile și să contribuie la potențarea factorilor calitativi de mediu;
- ✓ Să se bazeze pe o atitudine anticipativă și comprehensivă privind evidențierea ex-ante a factorilor de risc, cu minimizarea acestora pe cât de mult posibil;
- ✓ Să conducă la completarea setului de valențe pentru creșterea prestigiului municipiului și crearea unor elemente de specificitate locală.

Prezentăm mai jos portofoliul de proiecte aferent *Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Piatra Neamț* 2021-2027, cu **repartiția proiectelor pe obiective strategice, domenii de intervenție, măsuri și acțiuni, precum și corespondența cu domeniile de analiză SWOT.**

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
OS1 – Asigurarea unei dezvoltări durabile și integrate prin regenerare urbană, promovarea eficienței energetice și modernizarea infrastructurii de utilități	***DI 1.1 – Creșterea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră prin utilizarea surselor regenerabile***	*Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor cu gaz de seră*	Creșterea performanței energetice a clădirilor publice în vederea îmbunătățirii eficienței energetice	Infrastructura urbană
			Investiții pentru creșterea eficienței energetice a clădirilor publice utilizate de unitățile școlare de nivel liceal din Municipiul Piatra Neamț - Colegiul Național de Informatică – *Proiect în evaluare Axa 3.1, PI 3.1 B Reabilitari termice Cladiri publice*	Infrastructura urbană Educație, sănătate și asistență socială
			Investiții pentru creșterea eficienței energetice a clădirilor publice din infrastructura educațională pentru învățământul tehnic și vocațional din Municipiul Piatra Neamț - Liceul de Arte Victor Brauner – *Proiect în evaluare Axa 3.1, PI 3.1 B Reabilitari termice Cladiri publice*	Infrastructura urbană Educație, sănătate și asistență socială
			Reabilitare termică, unitate de învățământ Grădiniţa cu program prelungit nr.8	Infrastructura urbană Educație, sănătate și asistență socială

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
			Reabilitare termică, unitate de învățământ Grădiniţa cu program prelungit nr.10	Infrastructura urbană Educație, sănătate și asistență socială
			Reabilitare termică, unitate de învățământ Grădiniţa cu program normal nr.11-Văleni	Infrastructura urbană Educație, sănătate și asistență socială
			Reabilitare termică, unitate de învățământ Grădiniţa cu program normal nr.13	Infrastructura urbană Educație, sănătate și asistență socială
			Investiții pentru creșterea eficienței energetice a clădirilor publice din infrastructura educațională gimnazială din Municipiul Piatra Neamț - Școala Gimnazială Elena Cuza, corp C1 – *Proiect în evaluare Axa 3.1, PI 3.1 B Reabilitari termice Cladiri publice*	Infrastructura urbană Educație, sănătate și asistență socială
			Reabilitare termică Școala Gimnazială Elena Cuza – Sala de sport	Infrastructura urbană Educație, sănătate și asistență socială
			Reabilitare termică Școala Gimnazială nr.5 – Sala de sport	Infrastructura urbană Educație, sănătate și

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
				asistență socială
			Reabilitare termică, unitate de învățământ Şcoală Gimnazială nr.11	Infrastructura urbană Educație, sănătate și asistență socială
			Investiții pentru creșterea eficienței energetice a clădirilor publice din infrastructura educațională gimnazială din Municipiul Piatra Neamț - Școala Gimnazială nr.3 – *Proiect în evaluare Axa 3.1, PI 3.1 B Reabilitari termice Cladiri publice*	Infrastructura urbană Educație, sănătate și asistență socială
			Reabilitare termică, unitate de învățământ Grădiniţa cu program prelungit „Spiru Haret”	Infrastructura urbană Educație, sănătate și asistență socială
			Investiții pentru creșterea eficienței energetice a clădirilor publice din infrastructura educațională pentru învățământul tehnic și vocațional din Municipiul Piatra Neamț - Colegiul Tehnic Gheorghe Cartianu – *Proiect în evaluare Axa 3.1, PI 3.1 B Reabilitari termice Cladiri publice*	Infrastructura urbană Educație, sănătate și asistență socială
			Reabilitare termică, unitate de	Infrastructura urbană

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
			învățământ Colegiul Naţional „Gheorghe Asachi”	Educație, sănătate și asistență socială
			Reabilitare termică, unitate de învățământ Colegiul Naţional „Petru Rareş”	Infrastructura urbană Educație, sănătate și asistență socială
			Reabilitare termică, unitate de învățământ Grădiniţa cu program prelungit nr.5	Infrastructura urbană Educație, sănătate și asistență socială
			Reabilitare termică, unitate de învățământ Grădiniţa cu program prelungit nr.12	Infrastructura urbană Educație, sănătate și asistență socială
			Reabilitare termică, unitate de învățământ Liceul cu Program Sportiv	Infrastructura urbană Educație, sănătate și asistență socială
			Reabilitare termică, unitate de învățământ Colegiul Tehnic Forestier	Infrastructura urbană Educație, sănătate și asistență socială
			Reabilitare termică, unitate de învățământ Liceul Economic „Alexandru Ioan Cuza”	Infrastructura urbană Educație, sănătate și asistență socială

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
			Reabilitare termică, unitate de învățământ Liceul de Arte "Victor Brauner"-corp B (b-dul Decebal) și corp C - monument istoric (str. Alexandru cel Bun)	Infrastructura urbană Educație, sănătate și asistență socială
			Reabilitare termică, unitate de învățământ Liceul Teologic Ortodox (Sfinții Împărați Constantin și Elena) - corp A-liceu (b-dul Traian), corp B - fosta școaă nr 1 (B-dul General Dăscălescu) și corp C-Grădinița cu program normal	Infrastructura urbană Educație, sănătate și asistență socială
			Reabilitare termică, unitate de învățământ Colegiul Național Calistrat Hogaș	Infrastructura urbană Educație, sănătate și asistență socială
			Reabilitare termică, unitate de învățământ Colegiul Tehnologic "Spiru Haret"	Infrastructura urbană Educație, sănătate și asistență socială
			Reabilitare, modernizare și dotare Grădinița cu program prelungit „Floare de colţ"	Infrastructura urbană Educație, sănătate și asistență socială
			Reabilitare și modernizare Palatul	Infrastructura urbană

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
			Copiilor	
			Reabilitare, modernizare și dotare Liceul Tehnologic Economic Administrativ, Corp B	Infrastructura urbană
			Reabilitare, modernizare și dotare Liceul Tehnologic „Dimitrie Leonida”	Infrastructura urbană
			Reabilitare, modernizare și dotare Școala Gimnazială „Nicu Albu”	Infrastructura urbană
			Reabilitare, modernizare și dotare Școala Gimnazială nr.2	Infrastructura urbană
			Reabilitare, modernizare și dotare Școala Gimnazială nr.7 Văleni	Infrastructura urbană
			Reabilitare termică – Spitalul Judeţean de Urgenţă Piatra Neamţ (3 pavilioane) – Consiliul Judeţean Neamţ	Infrastructura urbană
			Reabilitare termica si modernizare centrul social de servicii specializate pentru copii	Infrastructura urbană
			Reabilitare termica si modernizare centrul social pentru persoane defavorizate (cantina socială)	Infrastructura urbană Educație, sănătate și asistență socială

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
			Reabilitare termica si modernizare clădiri administrative – Primaria Piatra Neamt	Infrastructura urbană
			Instalarea unor sisteme de automatizări ale sistemelor de control energie termică şi electrică în clădiri municipale	Infrastructura urbană Cadrul natural și mediul
			Implementare sisteme de contorizare inteligente a energiei electrice şi termice pentru clădiri municipale	Infrastructura urbană Cadrul natural și mediul
			Realizarea unui proiect demonstrativ - Construirea/eficientizarea energetica a unei cladiri publice la care necesarul de energie din surse conventionale sa tinda sau sa fie egal cu 0.	Infrastructura urbană Cadrul natural și mediul
			Reabilitare termica - Biblioteca Judeţeană ”G.T.Kirileanu” - sediu - Corp A	Infrastructura urbană Cadrul natural și mediul
			Reabilitare termica - Centrul Militar Judeţean - Clădire administrativă - Corp 3	Infrastructura urbană Cadrul natural și mediul

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
			Reabilitare termica - Direcţia Generală de Asistenţă Socială şi Protecţia Copilului, Complex ”Elena Doamna” - Construcţie pentru asistenţă socială - Corp A	Infrastructura urbană Educație, sănătate și asistență socială
			Reabilitare termică - Consiliul Judeţean Neamţ - Clădire administrativă - Corp A si Corp B	Infrastructura urbană Cadrul natural și mediul
			Reabilitare termica - Inspectoratul pentru Situații de Urgență ”Petrodava” al județului Neamţ - Serviciul Protecţie Civilă - Clădire administrativă - Corp A	Infrastructura urbană
			Reabilitare termica - Complexul Muzeal Judeţean Neamţ - Muzeul de Ştiinţe Naturale Piatra Neamţ	Infrastructura urbană
			Reabilitare termica - Centrul Militar Judeţean - Clădiri administrative	Infrastructura urbană
			Reabilitare termica - Biblioteca Judeţeană ”G.T.Kirileanu” - extindere sediu - Corp B	Infrastructura urbană Educație, sănătate și asistență socială
			Reabilitare termica - Direcţia Generală de Asistenţă Socială şi Protecţia	Infrastructura urbană

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
			Copilului Complex "Elena Doamna" - Construcţie pentru asistenţă socială	Educație, sănătate și asistență socială
			Reabilitare termica - Direcţia Generală de Asistenţă Socială şi Protecţia Copilului Corp principal	Infrastructura urbană Educație, sănătate și asistență socială
			Reabilitare termica - Direcţia Generală de Asistenţă Socială şi Protecţia Copilului - Cladire Internat, Clădire anexă Asistenţă tehnică Complex de servicii comunitare pentru protecţia copilului "ION CREANGĂ"	Infrastructura urbană Educație, sănătate și asistență socială
			Reabilitare termica - Complexul Muzeal Judeţean Neamţ - Muzeul de Istorie şi Arheologie Piatra Neamţ, Corp A , Corp B	Infrastructura urbană Turism, cultură și patrimoniu
			Reabilitare termica - Complexul Muzeal Judeţean Neamţ - Muzeul de Artă Piatra Neamţ	Infrastructura urbană Turism, cultură și patrimoniu
			Reabilitare termica - Complexul Muzeal Judeţean Neamţ - Muzeul de Etnografie	Infrastructura urbană Turism, cultură și patrimoniu

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
			Reabilitare termica - Direcţia Judeţeană de Evidenţa Persoanelor Clădire administrativă	Infrastructura urbană
			Reabilitare termica - Casa de Asigurări de Sănătate Judeţeană Neamţ - Clădire administrativă	Infrastructura urbană
			Reabilitare termica - Centrul pentru Cultură şi Arte "Carmen Saeculare"	Infrastructura urbană Turism, cultură și patrimoniu
			Reabilitare termica - Centrul şcolar pentru educaţie incluzivă "Alexandru Roşca" - Clădire şcoală, Clădire internat + cantină, Clădire sală sport + spălătorie	Infrastructura urbană Educație, sănătate și asistență socială
			Reabilitare termica - Spitalul Judeţean de Urgenţă Piatra Neamţ Pavilion Pediatrie	Infrastructura urbană Educație, sănătate și asistență socială
			Reabilitare termica - Spitalul Judeţean de Urgenţă Piatra Neamţ Birouri administraţie	Infrastructura urbană
			Reabilitare termica - Spitalul Judeţean de Urgenţă Piatra Neamţ Pavilion	Infrastructura urbană

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
			dermato-venerice şi oncologie	Educație, sănătate și asistență socială
			Realizarea auditurilor energetice pentru clădirile tertiare publice şi etichetarea lor energetică	Infrastructura urbană Cadrul natural și mediul
			Implementare sisteme de contorizare inteligente a energiei electrice şi termice pe clădiri - spații comerciale, birouri, sedii agenți economici	Infrastructura urbană Cadrul natural și mediul
			Instalarea unor sisteme de automatizări ale sistemelor de control energie termică şi electrică în clădiri - spatii comerciale, spitale, instituții publice	Infrastructura urbană Cadrul natural și mediul
			Înlocuirea acoperișurilor de azbociment la blocurile din Municipiul Piatra Neamț	Infrastructura urbană Cadrul natural și mediul
			Reabilitarea termică clădiri rezidențiale, blocuri de locuințe	Infrastructura urbană Cadrul natural și mediul
			Promovarea etichetării energetice a	Infrastructura urbană

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
			clădirilor rezidențiale	Cadrul natural și mediul
			Valorificarea energiilor verzi, regenerabile - dotarea cu panouri fotovoltaice și alte surse de producere a energiei regenerabile a sistemului de iluminat și a clădirilor de interes public	Infrastructura urbană Cadrul natural și mediul
			Valorificarea energiilor verzi, regenerabile - dotarea clădirilor tertiare cu panouri fotovoltaice şi alte surse de producere a energiei regenerabile	Infrastructura urbană Cadrul natural și mediul
			Instalarea de SRE (panouri fotovoltaice) pe acoperisurile blocurilor de locuinte	Infrastructura urbană Cadrul natural și mediul
			Construirea unui parc eolian prin promovarea unui parteneriat public-privat	Infrastructura urbană Cadrul natural și mediul
			Crearea unei hărți de eficiență energetica a clădirilor din Municipiul Piatra Neamț	Infrastructura urbană Cadrul natural și mediul

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
			Realizarea unei capacități de producere a energiei termice prin valorificarea resursei de energie regenerabilă la Sala Polivalentă din Municipiul Piatra Neamț	Infrastructura urbană Cadrul natural și mediul
			Construire parc fotovoltaic de 1 MWh	Infrastructura urbană Cadrul natural și mediul
			Realizarea unei capacități de producere a energiei electrice prin valorificarea surselor de energie regenerabilă la Sala Polivalentă din Municipiul Piatra Neamț (0,65 MWh)	Infrastructura urbană Cadrul natural și mediul
	DI 1.2 – Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de utilități	*Managementul durabil al apei*	Extinderea și modernizarea rețelei pluviale din Municipiul Piatra Neamț	Infrastructura urbană
			Extinderea rețelei de apă și canalizare și reabilitarea rețelei de aducțiune în Municipiul Piatra Neamț	Infrastructura urbană
			Reabilitarea/modernizarea/extinderea rețelelor de distribuție apă potabilă din Municipiul Piatra Neamț	Infrastructura urbană
			Reabilitarea sistemului de canalizare	Infrastructura urbană

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
			Modernizarea și retehnologizarea sistemelor de irigații din parcuri și zone verzi	Infrastructura urbană
			Reutilizarea apei pluviale colectate la nivelul blocurilor de locuințe și utilizarea acesteia pentru irigații	Infrastructura urbană
			Managementul apelor din zona munte Cozla și din zona munte Pietricica	Infrastructura urbană
		Extinderea și modernizarea sistemului de iluminat public	Extinderea și modernizarea sistemului de iluminat public din Municipiul Piatra Neamț	Infrastructura urbană
			Optimizarea iluminatului public prin integrarea cu sistemul de management al traficului	Infrastructura urbană
			Realizare audit energetic al sistemului de iluminat public al municipiului	Infrastructura urbană
			Instalarea unor sisteme de iluminat independente energetic (utilizând microstatii eoliene si panouri fotovoltaice) pe stalpii SIP	Infrastructura urbană
			Dotarea unor zone de iluminat public cu surse suplimentare de iluminat pe	Infrastructura urbană

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
			baza de SRE si prevazute cu control automat	
			Creșterea siguranței cetățeanului prin montarea de camere video și implementarea sistemului integrat de monitorizare video	Infrastructura urbană
		Managementul infrastructurii de colectare, procesare și depozitare a deșeurilor	Extinderea și îmbunătățirea managementului infrastructurii de colectare, procesare și depozitare deșeuri în Municipiul Piatra Neamț	Infrastructura urbană Cadrul natural și mediul
			Derularea de acțiuni de promovare și conștientizare în rândul cetățenilor privind colectarea selectivă a deșeurilor	Infrastructura urbană Cadrul natural și mediul
			Sistem Inteligent tip IoT de colectare proactivă a deșeurilor municipale și dezvoltarea unui centru de colectare gratuită a deșeurilor reciclabile (potențial parteneriat cu CJ Neamț)	Infrastructura urbană Cadrul natural și mediul
	DI 1.3 – Reducerea poluării la nivelul municipiului prin	*Promovarea investițiilor în infrastructura verde din zona*	Regenerarea urbană a arealelor degradate	Cadrul natural și mediul
			Extinderea și modernizarea spațiilor verzi din Municipiul Piatra Neamț	Cadrul natural și mediul

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
	protejarea naturii, biodiversității și a infrastructurii verzi	*urbană*	Reabilitarea spațiilor verzi rezidențiale	Cadrul natural și mediul
			Lucrări de regularizare a albiei râului Cuiejdiu	Cadrul natural și mediul
			Reconstrucţie ecologică forestieră	Cadrul natural și mediul
		Monitorizarea poluării și promovarea reducerii acesteia	Monitorizarea factorilor de mediu	Cadrul natural și mediul
			Realizarea hărţii acustice a Municipiului Piatra Neamț	Cadrul natural și mediul
			Implementarea unor măsuri de diminuare a efectelor poluării fonice	Cadrul natural și mediul
			Campanii de informare și conștientizare privind protecția mediului înconjurător	Cadrul natural și mediul
OS2 – Creșterea conectivității la toate nivelurile și promovarea mobilității urbane durabile	***DI 2.1 – Creșterea conectivității la toate nivelurile și promovarea mobilității urbane durabile***	*Creșterea conectivității la nivel județean, regional și național*	Modernizarea infrastructurii de transport pentru creșterea accesibilității si introducerea de soluții moderne de mobilitate nepoluante in zona Dărmănești	Infrastructura de transport și comunicații
			Promovarea mobilității durabile la nivelul localităților din Zona Urbană	Infrastructura de transport și

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
			Funcțională prin crearea infrastructurii specifice deplasărilor cu bicicleta (piste de biciclete) și pietonale (trotuare, pasarele, treceri de pietoni).	comunicații
			Creșterea gradului de utilizare a transportului public în Zona Urbană Funcțională prin implementarea unui sistem de transport public integrat la nivelul acestuia (sistem ticketing, stații de transport public inteligente, platformă de informare a utilizatorilor transportului public)	Infrastructura de transport și comunicații
			Variantă ocolitoare Piatra Neamț – coridorul est-vest	Infrastructura de transport și comunicații
			Variantă ocolitoare Piatra Neamț – coridorul nord-sud	Infrastructura de transport și comunicații
			Reorganizarea/înființarea structurii de gestionare a serviciilor de transport public la nivelul municipiului si zonei urbane funcționale	Infrastructura de transport și comunicații

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
		Promovarea mobilității urbane durabile	Conectarea, resistematizarea si extinderea arterelor de legătură în interiorul inelului central de mobilitate	Infrastructura de transport și comunicații
			Conectarea arterelor secundare la coridoarele est-vest și nord-sud si facilitarea mobilitatii durabile	Infrastructura de transport și comunicații
			Program multianual de întreținere si reparații a infrastructurii rutiere urbane pentru facilitarea integrării cu proiectele majore de mobilitate urbană - Etapa I	Infrastructura de transport și comunicații
			Dezvoltarea infrastructurii rutiere în contextul expansiunii urbane si a conectării cu zona funcțională urbană	Infrastructura de transport și comunicații
			Smart School Bus - Platforma de ride sharing dedicata promovării soluțiilor de transport in comun pentru elevi si studenți in Municipiul Piatra Neamt	Infrastructura de transport și comunicații
			ECO City Transport – Înlocuirea parcului de vehicule de transport public, cu vehicule ecologice inclusiv	Infrastructura de transport și comunicații

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
			infrastructura de alimentare necesară – Etapa a II-a	
			Creșterea performanțelor transportului public prin investiții de tip integrat în soluții inteligente aferente unui coridor de mobilitate din Municipiul Piatra Neamț	
			Creșterea atractivității și siguranței deplasărilor cu transportul public prin modernizarea stațiilor de transport public si extinderea conceptului de Smart Hub Station – Etapa a II-a	Infrastructura de transport și comunicații
			Reorganizarea traseelor, a graficelor de circulație, adoptarea de soluții intermodale de transport in vederea reducerii costurilor si poluării, respectiv a creșterii eficientei transportului public în Municipiul Piatra Neamț	Infrastructura de transport și comunicații
			Dezvoltarea conceptului de mobilitate urbana „15 minute City”	Infrastructura de transport și comunicații
			Zone de tranzit, pasarele pietonale si	Infrastructura de

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
			velo pentru traversarea barierei naturale pârâul Cuejdi	transport și comunicații
			Primul coridor de transport ce utilizează autobuze autonome	Infrastructura de transport și comunicații
			Acțiuni de conștientizare in vederea promovării conceptului „Un Oraș pentru Oameni. Nu pentru autoturisme”	Infrastructura de transport și comunicații
			Implementarea de sisteme de cântărire în mișcare la intrările în oraș, pe arterele cu trafic greu semnificativ	Infrastructura de transport și comunicații
			Amenajarea coridoarelor de mobilitate alternativa, respectiv a zonelor pietonale si semi-pietonale	Infrastructura de transport și comunicații
			Pasaj pietonal si velo in Piata Mihail Kogalniceanu	Infrastructura de transport și comunicații
			Reconfigurarea urbanistică a construcției hidrotehnice a râului Cuejdiu în scopul echilibrării ponderii spațiilor destinate modalităților de deplasare si creșterii spațiului pietonal,	Infrastructura de transport și comunicații

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
			de promenada si pentru mobilitatea alternativa	
			Extinderea infrastructurii de piste de biciclete	Infrastructura de transport și comunicații
			Extinderea sistemului de bike-sharing la nivelul Zonei Urbane Funcționale	
			Extinderea infrastructurii de transport public si alternativ în zonele de dezvoltare a intravilanului	Infrastructura de transport și comunicații
			Integrarea în sistemul inteligent de management al traficului a semnalizării specifice pentru biciclişti, pe coridoarele de mobilitate alternativa	Infrastructura de transport și comunicații
			Extinderea sistemului de impunere a reglementărilor de circulație in vederea cresterii sigurantei in trafic si facilitarea comutarii catre solutiile nepoluante de mobilitate (camere video inteligente de detectie a trecerii pe roșu, incidente in trafic, identificarea nr de inamtriculare, depasire viteza legala)	Infrastructura de transport și comunicații

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
			Amenajarea de spații de parcare în zonele rezidențiale, inclusiv solutii de tip Smart /Modular Parking	Infrastructura de transport și comunicații
			Amenajarea și reabilitarea parcărilor publice supraterane și subterane	Infrastructura de transport și comunicații
			P-Zero - Prima parcare pentru vehicule ecologice cu amprenta de carbon zero	Infrastructura de transport și comunicații
			Parcare inteligenta supraetajata Piața Agroalimentara Centrala si integrarea in aplicația electronica municipala de parcare	Infrastructura de transport și comunicații
			Parcare supraetajata str. Cuejdiu - Str. Dimitrie Leonida si integrarea in aplicația electronica municipala de parcare	Infrastructura de transport și comunicații
			Parcare supraetajată în zona din spatele Petrodava	Infrastructura de transport și comunicații
			Centru intermodal de transport public al Municipiului Piatra-Neamț, integrat	Infrastructura de transport și

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
			cu spatii de tip park-and-ride/bike-and-ride	comunicații
			Identificarea locațiilor și amenajarea de spații tip park-and-ride la intrările în municipiu	Infrastructura de transport și comunicații
			Smart Low Emission Zone – proiect pilot	Infrastructura de transport și comunicații
			Program integrat de măsuri pentru stimularea electromobilității (stații de încărcare vehicule electrice, facilități la parcare, taxare preferentiala etc)	Infrastructura de transport și comunicații
			Crearea structurii de gestionare a sistemelor de mobilitate alternativa	Infrastructura de transport și comunicații
			Crearea structurii de implementare și monitorizare a Planului de Mobilitate Urbană Durabilă	Infrastructura de transport și comunicații
OS3 – Piatra Neamț – oraș inovator și inteligent	***DI 3.1 – Piatra Neamț – oraș inovator și inteligent***	*Promovarea conceptului de smart-city și realizarea de*	Dezvoltarea unei platforme de telemanagement a elementelor componente ale iluminatului public	Instrastructura urbană
			Îmbunătățirea performanțelor de	Instrastructura

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
		intervenții specifice în toate domeniile	distribuție și furnizare a energiei electrice prin implementarea de soluții inteligente de monitorizare și intervenție	urbană
			Platformă electronică de transport public pentru implementarea conceptului de mobilitate ca un serviciu și asigurarea proiectării tuturor soluțiilor în mod integrat pentru convergența către conceptul Smart City	Infrastructura de transport și comunicații Instrastructura urbană
			Centrul Operațional de Management Integrat al Mobilitatii Urbane inclusiv Aplicatie de Mobilitate Urbana pentru Cetatenii Municipiului Piatra Neamț	Infrastructura de transport și comunicații Instrastructura urbană
			Promovarea intermodalității prin implementarea unui sistem unic, integrat de taxare electronica pentru transportul public, bike/car-sharing, parcare (inclusiv sistem e-ticketing tip account-based-management, parcometre, senzori etc)	Infrastructura de transport și comunicații Instrastructura urbană

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
			Soluții Inteligente de Siguranță Publică și Management al Situațiilor de Urgență	Instrastructura urbană
			Safe School - Sistem de control al accesului, triaj medical si informare electronica in timp real pentru siguranta in institutiile de invatamant	Educație, sănătate și asistență socială
			Smart building management platform - Sistem integrat de monitorizare, control si eficienta energetica - cladirile publice	Cadrul natural și mediul
			Campanii de educare și conștientizare privind utilitatea și oportunitățile oferite de implementarea conceptului Smart City	Dezvoltare economică și resurse umane
			Încurajarea implementării aplicațiilor de e-learning și e-sănătate	Educație, sănătate și asistență socială
			Montarea unui sistem de senzori pentru a analiza eficiența și parametrii critici pentru întreaga infrastructură de utilități a orașului, în parteneriat cu furnizorii de utilități	Instrastructura urbană

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
			Crearea unei unități de analiză și reacție a rapoartelor care conțin informații critice de infrastructură	Instrastructura urbană
			Crearea de aplicații SMART de interes pentru cetățeni care să poată beneficia de informațiile critice în timp real	Dezvoltare economică și resurse umane
			Centrul Operational de Management Integrat inclusiv Aplicatii de tip Smart-Comunity pentru Cetatenii Municipiului Piatra Neamț	Dezvoltare economică și resurse umane
			Safe City - Aplicație Inteligentă pentru cetățeni în vederea creșterii siguranței publice si întărirea capacităților de răspuns în cazul situațiilor de Urgență	Dezvoltare economică și resurse umane
			Crearea unui sistem inteligent de monitorizare a mobilității și a realizării indicatorilor de rezultat din Planul de Mobilitate Urbană Durabilă	Dezvoltare economică și resurse umane Infrastructura de transport și comunicații
			Sistem informatic centralizat de management și suport al deciziei în cazul proiectelor strategice de	Dezvoltare economică și resurse umane

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
			dezvoltare	
			Conectarea într-un sistem informatic a tuturor unităţilor şcolare, în scopul facilitării comunicării atât între unităţile de învăţământ, cât şi între acestea şi autoritatea locală - platforma educationala	Educație, sănătate și asistență socială
			Dezvoltare platformă digitală pentru turism inteligent	Dezvoltare economică și resurse umane Turism, cultură și patrimoniu
			Aplicatie software de promovare a turismului prin utilizarea solutiilor tip smart city	Dezvoltare economică și resurse umane Turism, cultură și patrimoniu
			Crearea unei rețele de transfer de bune practici în domeniul ”Smart public service”	Dezvoltare economică și resurse umane Turism, cultură și patrimoniu

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
OS4 – Promovarea unei dezvoltări sustenabile în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale	***DI 4.1 – Îmbunătățirea calității și eficienței sistemului educațional, inclusiv formarea profesională continuă***	*Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ, la toate nivelurile*	Centrul de educație și soluții inovative Colegiul Național Petru Rareș	Educație, sănătate și asistență socială
			”Colegiul Național Calistrat Hogaș” Piatra Neamț - centru de resurse curriculare inovatoare și educație rezilientă pentru dezvoltarea durabilă a competențelor cheie, realizarea tranziției verzi și digitale	Educație, sănătate și asistență socială
			Reabilitare şi modernizare Colegiul Tehnic Forestier	Educație, sănătate și asistență socială
			Reabilitare şi modernizare Colegiul Tehnic „Gheorghe Cartianu”	Educație, sănătate și asistență socială
			Amenajarea/modernizarea de centre after-school în Municipiul Piatra Neamț	Educație, sănătate și asistență socială
			Investitii in infrastructura educationala gimnaziala din cadrul Școlii Gimnaziale nr. 8, Municipiul Piatra Neamt – *Proiect în evaluare Axa 3.1, PI 10.1 b*	Educație, sănătate și asistență socială
			Investitii in infrastructura educationala gimnaziala din cadrul Școlii Gimnaziale nr. 5, Municipiul Piatra Neamt – *Proiect în evaluare Axa 3.1, PI 10.1 b*	Educație, sănătate și asistență socială

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
			Investitii in infrastructura educationala gimnaziala din cadrul Școlii Gimnaziale „Daniela Cuciuc”, Municipiul Piatra Neamt – *Proiect în evaluare Axa 3.1, PI 10.1 b*	Educație, sănătate și asistență socială
			Investitii in infrastructura educationala gimnaziala din cadrul Școlii Gimnaziale nr. 7, Municipiul Piatra Neamt – *Proiect în evaluare Axa 3.1, PI 10.1 b*	Educație, sănătate și asistență socială
			Renovarea, reabilitarea și consolidarea clădirilor unităților de învățământ	Educație, sănătate și asistență socială
			Dotarea unităților de învățământ cu cabinete multimedia, centre de informare și biblioteci digitale	Educație, sănătate și asistență socială
			Program multianual de întreținere/reabilitare infrastructură sportivă	Educație, sănătate și asistență socială
			Reabilitarea și amenajarea curții școlii în unitățile școlare, pentru desfășurarea de activități școlare în aer liber	Educație, sănătate și asistență socială
		Îmbunătățirea	Programe de cooperare între unitățile	Educație, sănătate și

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
		calității și eficienței sistemului educațional	școlare și agenții economici, în vederea asigurării unei pregătiri practice corespunzătoare a elevilor	asistență socială Dezvoltare economică și resurse umane
			Dotarea unităților de învățământ cu instrumente și echipamente de laborator care să corespundă ca nivel de performanță cerințelor actuale de pe piața muncii	Educație, sănătate și asistență socială
			Dotarea și echiparea unităților de învățământ în vederea creșterii calității actului educațional și realizării tranziției digitale (tehnică de calcul, conexiune la Internet)	Educație, sănătate și asistență socială
			Prevenirea și reducerea violenței în mediul școlar și al traficului de persoane: „Protejează-i pe cei dragi!”	Educație, sănătate și asistență socială
			Campanii de informare, conştientizare şi implementarea de programe pentru elevi și tineri	Educație, sănătate și asistență socială
			Dezvoltarea infrastructurii educaționale și a infrastructurii pentru formare profesională continuă	Educație, sănătate și asistență socială

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
			Reabilitarea clădirilor aflate în administrarea Bibliotecii Județene G.T.Kirileanu Neamț	Educație, sănătate și asistență socială
			Organizarea de campanii de promovare a cărții și lecturii în comunitate, inclusiv realizarea de târguri de carte	Educație, sănătate și asistență socială
	DI 4.2 – Creșterea calității și accesibilității serviciilor medicale	*Creșterea calității și accesibilității serviciului medical*	Spitalul Municipal de Urgență Piatra Neamț	Educație, sănătate și asistență socială
			Crearea centrului medical de paliație şi îngrijiri medicale pe termen lung	Educație, sănătate și asistență socială
			Degrevarea spitalelor prin crearea unor centre permanente, deservite de personal medical specializat	Educație, sănătate și asistență socială
	DI 4.3 - Promovarea integrării și incluziunii sociale, inclusiv prin modernizarea și extinderea	*Promovarea integrării și incluziunii sociale în toate aspectele vieții economice și sociale*	Construirea de locuințe pentru tineri în regim de închiriere	Educație, sănătate și asistență socială
			Campanii de informare și conștientizare pentru integrarea pe piața muncii a persoanelor din grupurile marginalizate și combaterea discriminării	Educație, sănătate și asistență socială
		Creșterea	Amenajarea de cantine sociale pentru	Educație, sănătate și

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
	infrastructurii specifice și creșterea accesibilității la aceasta	*accesibilității la serviciile de asistență socială*	elevii defavorizați și familiile acestora în cadrul unităților școlare sau în proximitatea acestora	asistență socială
			Servicii sociale integrate in centre de zi pentru copii a caror parinti sunt plecati in strainatate cu scopul prevenirii riscului de segregare familiala	Educație, sănătate și asistență socială
		Extinderea și modernizarea infrastructurii pentru serviciile de asistență socială	Dezvoltarea serviciilor sociale pentru grupurile defavorizate din Municipiul Piatra Neamț (adăpost de noapte)	Educație, sănătate și asistență socială
			Centru social de zi pentru persoane vârstnice	Educație, sănătate și asistență socială
			Construirea si dotarea Centrului Educational si Recreativ pentru copiii si tinerii din Cartierul Speranța	Educație, sănătate și asistență socială
			Dezvoltarea centrului de îngrijire, reabilitare de zi destinat copilului cu dizabilități	Educație, sănătate și asistență socială
OS5. Dezvoltarea economică sustenabilă a municipiului și	***DI 5.1 – Sprijinirea mediului de afaceri și***	*Sprijin pentru dezvoltarea mediului de afaceri local*	Integrarea într-o rețea urbană europeană, cu implicarea cetățenilor și a societății civile	Dezvoltare economică și resurse umane
			Marketing pentru atragerea de	Dezvoltare

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
promovarea dezvoltării patrimoniului turistic, cultural și de petrecere a timpului liber	***promovarea integrării la nivel național și european, inclusiv prin creșterea competitivității și dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă***		investitori – elaborarea unui pachet de facilități	economică și resurse umane
			Promovarea afacerilor inovatoare pe platformele publice	Dezvoltare economică și resurse umane
			Dezvoltarea unui incubator de afaceri în Municipiul Piatra Neamț	Dezvoltare economică și resurse umane
			Inventarierea și reanimarea meșteșugurilor specifice zonei Neamț	Dezvoltare economică și resurse umane Turism, cultură și patrimoniu
		Impulsionarea și promovarea competitivității mediului de afaceri prin fructificarea avantajelor digitalizării și cercetării	Centru suport pentru promovarea inovarii - Facilitarea investițiilor tehnologice în IMM-uri, inclusiv tehnologii IT&C, IoT, automatizare, robotică, inteligență artificiala, customizare de masă	Dezvoltare economică și resurse umane
			Cursuri de formare pentru dezvoltarea competențelor la nivelul IMM-urilor pentru specializare inteligentă	Dezvoltare economică și resurse umane

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
	DI 5.2 – Dezvoltarea și conservarea patrimoniului turistic, cultural și de petrecere a timpului liber	*Dezvoltarea, conservarea și promovarea patrimoniului turistic și cultural*	Dezvoltarea de facilități recreaționale și de vizitare în Parcul Pădure Cozla Piatra Neamț, pentru încurajarea unei vieți active	Turism, cultură și patrimoniu Cadrul natural și mediul
			Reabilitare/modernizare/dezvoltare zonă turistică muntele Cozla	Turism, cultură și patrimoniu Cadrul natural și mediul
			Restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea monumentelor din lista monumentelor istorice aparținând Municipiului Piatra Neamț, inclusiv cele aparținând altor entități juridice sau fizice situate pe teritoriul administrativ al Municipiului Piatra Neamț	Turism, cultură și patrimoniu
			Restaurarea, consolidarea, protecția și modernizarea clădirilor de interes cultural situate pe teritoriul administrativ al Municipiului Piatra Neamț	Turism, cultură și patrimoniu
			Amenajarea turistică de tip promenadă a malurilor lacului Bâtca Doamnei	Turism, cultură și patrimoniu

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
				Cadrul natural și mediul
			Amenajarea unui teren de camping cu acces la apă potabilă și energie electrică, incluzând zonă pentru proiecții video și dotarea cu aparate fitness în aer liber	Turism, cultură și patrimoniu Cadrul natural și mediul
			Amenajarea unor spații cu scop cultural și recreativ în vederea promovării culturii locale	Turism, cultură și patrimoniu
			Crearea de trasee turistice cu suport electronic	Turism, cultură și patrimoniu Cadrul natural și mediul
			Crearea de module GPS pentru traseele cicliste și cicloturistice	Turism, cultură și patrimoniu Cadrul natural și mediul
			Informarea turiștilor despre afacerile suport (evenimente cu specific local, comerțul de produse tradiționale din zonă, serviciile de agrement)	Turism, cultură și patrimoniu Dezvoltare

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
				economică și resurse umane
			Mini-ateliere de meșteșuguri în zona Curții Domnești	Turism, cultură și patrimoniu Dezvoltare economică și resurse umane
			Implementarea unui program sezonier de tururi ghidate gratuite pentru grupuri de turiști	Turism, cultură și patrimoniu
			Panouri de prezentare obiective turistice în limba engleză	Turism, cultură și patrimoniu
			Reamenajarea spațiului Grădinii Zoologice din Piatra-Neamț și includerea sa în circuitul turistic	Turism, cultură și patrimoniu Cadrul natural și mediul
			Amenajare trasee turistice și zone de promenadă în Municipiul Piatra-Neamț și zonele adiacente	Turism, cultură și patrimoniu Cadrul natural și mediul
			Cicloturism în Neamț	Turism, cultură și patrimoniu

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
			Conversia terenurilor degradate din oras pentru a crea spații pentru activități culturale	Turism, cultură și patrimoniu Cadrul natural și mediul
			Implementare sistem bilet turistic online	Turism, cultură și patrimoniu
			Consolidarea/amenajarea drumurilor de acces către obiectivele turistice din Piatra Neamț	Turism, cultură și patrimoniu
			Amenajarea de parcări pentru autocare	Turism, cultură și patrimoniu
			Crearea de ghiduri turistice interactive și aplicații de prezentare multimedia	Turism, cultură și patrimoniu
			Modernizarea signalisticii verticale a traseelor turistice și a obiectivelor și integrarea acestora în cadrul unei aplicații mobile de promovare a turismului în municipiul Piatra Neamț	Turism, cultură și patrimoniu
			Valorificarea potențialului turistic și cultural prin crearea brand-ului municipiului Piatra Neamț	Turism, cultură și patrimoniu

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
			Realizarea și promovarea unor pachete turistice atractive, inclusiv oferte mixte de servicii și culturale	Turism, cultură și patrimoniu
			Promovarea ofertei de servicii turistice și de agrement a Municipiului Piatra Neamț, în parteneriat cu antreprenorii	Turism, cultură și patrimoniu
			Promovarea activităților/evenimentelor culturale în Municipiul Piatra Neamț	Turism, cultură și patrimoniu
		Extinderea și modernizarea infrastructurii sportive și de agrement	Creşterea atractivității Municipiului Piatra Neamț prin realizarea unui centru de echitație-agrement şi terapie	Turism, cultură și patrimoniu
			Modernizarea locurilor de joaca pentru copii	Turism, cultură și patrimoniu
			Construirea unor parcuri speciale pentru copii: skatebord, role si trotinete	Turism, cultură și patrimoniu
			Reabilitarea si modernizarea Strandului Municipal	Turism, cultură și patrimoniu
			Valorificarea zonei de pe malul Bistritei prin amenajarea unui traseu de promenada	Turism, cultură și patrimoniu
OS6. Creșterea	***DI 6.1 –***	*Creșterea calității*	Creșterea comunicării instituționale a	Dezvoltare

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
capacității administrative, precum și a calității și transparenței procesului decizional	***Creșterea capacității administrative, precum și a calității și transparenței procesului decizional***	*și transparenței actului decizional*	Primăriei Piatra Neamț	economică și resurse umane
			Crearea unui PUG interactiv care să permită cetățenilor să lanseze idei și propuneri pentru dezvoltarea urbană	Dezvoltare economică și resurse umane
			Dispozitiv self-service pentru depunerea solicitărilor cetățenilor	Dezvoltare economică și resurse umane
			Dezvoltarea unei platforme on-line pentru depunerea și obținerea documentelor de natură fiscală	Dezvoltare economică și resurse umane
		Consolidarea capacității administrative prin investiții în sisteme informatice integrate și în pregătirea unor resurse umane competente	Dezvoltarea capacitatii de planificare strategica si implementare a unui sistem informatic integrat in municipiul Piatra Neamt	Dezvoltare economică și resurse umane
			Integrare și interoperationalizare baze de date existente în cadrul instituției publice	Dezvoltare economică și resurse umane
			Retro-digitalizare a documentelor din arhivele fizice ale instituției și realizare arhivă digitală	Dezvoltare economică și resurse umane
			Formarea continuă a personalului	Dezvoltare

Obiective specifice	***Direcții de intervenție***	***Măsuri și acțiuni***	***Proiecte propuse***	***Corespondența cu domeniile de analiză SWOT***
			primăriei Municipiului Piatra Neamț, precum și a personalului din instituțiile subordonate	economică și resurse umane

În continuare sunt prezentate valorile estimate de implementare a proiectelor propuse, precum și sursa de finanțare identificată pe baza informațiilor existente la momentul elaborării ***SDD Piatra Neamț 2021-2027.***

După apariția documentelor prin care se vor stabili condițiile specifice de finanțare pentru diferite programe operaționale și subdiviziuni ale acestora (*Ghidurile de finanțare*) se vor reevalua/completa informațiile prezentate. De asemenea, vor fi avute în vedere și alte surse de finanțare, în funcție de disponibilitatea acestora. Perioada de implementare a proiectelor este considerată ca fiind cea acoperită de orizontul strategic al documentului, aceasta urmând a fi actualizată în funcție de etapele de disponibilizare a fondurilor nerambursabile.

De asemenea, în tabelul de mai jos este prezentată perioada estimată de implementare, precum și corespondența cu obiectivele europene, naționale și regionale.

Nr. crt.	***Proiecte propuse***	***Orizont de timp***	***Buget estimativ***	***Surse potențiale de finanțare***
1	Creșterea performanței energetice a clădirilor publice în vederea îmbunătățirii eficienței energetice	2021-2027	40.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
2	Investiții pentru creșterea eficienței energetice a clădirilor publice utilizate de unitățile școlare de nivel liceal din Municipiul Piatra Neamț - Colegiul Național de Informatică – *Proiect în evaluare Axa 3.1, PI 3.1 B Reabilitari termice Cladiri publice*	2021-2027	6.949.989	POR 2014-2020, Buget local
3	Investiții pentru creșterea eficienței energetice a clădirilor publice din infrastructura educațională pentru învățământul tehnic și vocațional din Municipiul Piatra Neamț - Liceul de Arte Victor Brauner – *Proiect în evaluare Axa 3.1, PI 3.1 B Reabilitari termice Cladiri publice*	2021-2027	4.492.857	POR 2014-2020, Buget local
4	Reabilitare termică, unitate de învățământ Grădiniţa cu program prelungit nr.8	2021-2027	250.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
5	Reabilitare termică, unitate de învățământ Grădiniţa cu program prelungit nr.10	2021-2027	250.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
6	Reabilitare termică, unitate de învățământ Grădiniţa cu program normal nr.11-Văleni	2021-2027	250.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
7	Reabilitare termică, unitate de învățământ Grădiniţa cu program normal nr.13	2021-2027	250.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
8	Investiții pentru creșterea eficienței energetice a clădirilor publice din infrastructura educațională gimnazială din Municipiul Piatra Neamț - Școala Gimnazială Elena Cuza, corp C1 – *Proiect în evaluare Axa 3.1, PI 3.1 B Reabilitari termice Cladiri publice*	2021-2027	2.758.727	POR 2014-2020, Buget local

Nr. crt.	Proiecte propuse	Orizont de timp	Buget estimativ	Surse potențiale de finanțare
9	Reabilitare termică Școala Gimnazială Elena Cuza – Sala de sport	2021-2027	280.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
10	Reabilitare termică Școala Gimnazială nr.5 – Sala de sport	2021-2027	280.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
11	Reabilitare termică, unitate de învățământ Şcoală Gimnazială nr.11	2021-2027	1.472.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
12	Investiții pentru creșterea eficienței energetice a clădirilor publice din infrastructura educațională gimnazială din Municipiul Piatra Neamț - Școala Gimnazială nr.3 – *Proiect în evaluare Axa 3.1, PI 3.1 B Reabilitari termice Cladiri publice*	2021-2024	3.559.996	POR 2014-2020, Buget local
13	Reabilitare termică, unitate de învățământ Grădiniţa cu program prelungit „Spiru Haret”	2021-2027	510.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
14	Investiții pentru creșterea eficienței energetice a clădirilor publice din infrastructura educațională pentru învățământul tehnic și vocațional din Municipiul Piatra Neamț - Colegiul Tehnic Gheorghe Cartianu – *Proiect în evaluare Axa 3.1, PI 3.1 B Reabilitari termice Cladiri publice*	2021-2027	8.275.444	POR 2014-2020, Buget local
15	Reabilitare termică, unitate de învățământ Colegiul Naţional „Gheorghe Asachi”	2021-2027	1.750.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
16	Reabilitare termică, unitate de învățământ Colegiul Naţional „Petru Rareş”	2021-2027	240.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
17	Reabilitare termică, unitate de învățământ Grădiniţa cu program prelungit nr.5	2021-2027	470.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
18	Reabilitare termică, unitate de învățământ Grădiniţa cu program prelungit nr.12	2021-2027	707.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
19	Reabilitare termică, unitate de învățământ Liceul cu Program	2021-2027	1.970.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget

Nr. crt.	Proiecte propuse	Orizont de timp	Buget estimativ	Surse potențiale de finanțare
	Sportiv			local, Alte surse de finanțare
20	Reabilitare termică, unitate de învățământ Colegiul Tehnic Forestier	2021-2027	1.150.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
21	Reabilitare termică, unitate de învățământ Liceul Economic „Alexandru Ioan Cuza”	2021-2027	1.150.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
22	Reabilitare termică, unitate de învățământ Liceul de Arte ”Victor Brauner”-corp B (b-dul Decebal) și corp C - monument istoric (str. Alexandru cel Bun)	2021-2027	1.150.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
23	Reabilitare termică, unitate de învățământ Liceul Teologic Ortodox (Sfinții Împărați Constantin și Elena) - corp A-liceu (b-dul Traian), corp B - fosta școaă nr 1 (B-dul General Dăscălescu) și corp C-Grădinița cu program normal	2021-2027	1.150.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
24	Reabilitare termică, unitate de învățământ Colegiul Național Calistrat Hogaș	2021-2027	640.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
25	Reabilitare termică, unitate de învățământ Colegiul Tehnologic ”Spiru Haret”	2021-2027	640.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
26	Reabilitare, modernizare și dotare Grădinița cu program prelungit „Floare de colţ”	2021-2027	2.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
27	Reabilitare și modernizare Palatul Copiilor	2021-2027	1.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
28	Reabilitare, modernizare și dotare Liceul Tehnologic Economic Administrativ, Corp B	2021-2027	2.094.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
29	Reabilitare, modernizare și dotare Liceul Tehnologic „Dimitrie Leonida”	2021-2027	4.320.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
30	Reabilitare, modernizare și dotare Școala Gimnazială „Nicu Albu”	2021-2027	10.100.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare

Nr. crt.	Proiecte propuse	Orizont de timp	Buget estimativ	Surse potențiale de finanțare
31	Reabilitare, modernizare și dotare Școala Gimnazială nr.2	2021-2027	10.550.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
32	Reabilitare, modernizare și dotare Școala Gimnazială nr.7 Văleni	2021-2027	240.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
33	Reabilitare termică – Spitalul Judeţean de Urgenţă Piatra Neamţ (3 pavilioane) – Consiliul Judeţean Neamţ	2021-2027	12.000.000	POS 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
34	Reabilitare termica si modernizare centrul social de servicii specializate pentru copii	2021-2027	240.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
35	Reabilitare termica si modernizare centrul social pentru persoane defavorizate (cantina socială)	2021-2027	160.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
36	Reabilitare termica si modernizare clădiri administrative – Primaria Piatra Neamt	2021-2027	20.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
37	Instalarea unor sisteme de automatizări ale sistemelor de control energie termică şi electrică în clădiri municipale	2021-2027	5.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
38	Implementare sisteme de contorizare inteligente a energiei electrice şi termice pentru clădiri municipale	2021-2027	8.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
39	Realizarea unui proiect demonstrativ - Construirea/eficientizarea energetica a unei cladiri publice la care necesarul de energie din surse conventionale sa tinda sau sa fie egal cu 0.	2021-2027	10.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
40	Reabilitare termica - Biblioteca Judeţeană ”G.T.Kirileanu” - sediu - Corp A	2021-2027	80.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
41	Reabilitare termica - Centrul Militar Judeţean - Clădire administrativă - Corp 3	2021-2027	95.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
42	Reabilitare termica - Direcţia Generală de Asistenţă Socială şi Protecţia Copilului, Complex ”Elena Doamna” - Construcţie	2021-2027	10.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare

Nr. crt.	Proiecte propuse	Orizont de timp	Buget estimativ	Surse potențiale de finanțare
	pentru asistenţă socială - Corp A			
43	Reabilitare termică - Consiliul Judeţean Neamţ - Clădire administrativă - Corp A si Corp B	2021-2027	18.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
44	Reabilitare termica - Inspectoratul pentru Situații de Urgență ”Petrodava” al județului Neamţ - Serviciul Protecţie Civilă - Clădire administrativă - Corp A	2021-2027	15.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
45	Reabilitare termica - Complexul Muzeal Judeţean Neamţ - Muzeul de Ştiinţe Naturale Piatra Neamţ	2021-2027	15.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
46	Reabilitare termica - Centrul Militar Judeţean - Clădiri administrative	2021-2027	28.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
47	Reabilitare termica - Biblioteca Judeţeană ”G.T.Kirileanu” - extindere sediu - Corp B	2021-2027	9.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
48	Reabilitare termica - Direcţia Generală de Asistenţă Socială şi Protecţia Copilului Complex ”Elena Doamna” - Construcţie pentru asistenţă socială	2021-2027	4.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
49	Reabilitare termica - Direcţia Generală de Asistenţă Socială şi Protecţia Copilului Corp principal	2021-2027	2.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
50	Reabilitare termica - Direcţia Generală de Asistenţă Socială şi Protecţia Copilului - Cladire Internat, Clădire anexă Asistenţă tehnică Complex de servicii comunitare pentru protecţia copilului “ION CREANGĂ”	2021-2027	4.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
51	Reabilitare termica - Complexul Muzeal Judeţean Neamţ - Muzeul de Istorie şi Arheologie Piatra Neamţ, Corp A , Corp B	2021-2027	4.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
52	Reabilitare termica - Complexul Muzeal Judeţean Neamţ - Muzeul de Artă Piatra Neamţ	2021-2027	2.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
53	Reabilitare termica - Complexul Muzeal Judeţean Neamţ -	2021-2027	2.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget

Nr. crt.	Proiecte propuse	Orizont de timp	Buget estimativ	Surse potențiale de finanțare
	Muzeul de Etnografie			local, Alte surse de finanțare
54	Reabilitare termica - Direcţia Judeţeană de Evidenţa Persoanelor Clădire administrativă	2021-2027	2.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
55	Reabilitare termica - Casa de Asigurări de Sănătate Judeţeană Neamţ - Clădire administrativă	2021-2027	2.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
56	Reabilitare termica - Centrul pentru Cultură şi Arte "Carmen Saeculare"	2021-2027	2.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
57	Reabilitare termica - Centrul şcolar pentru educaţie incluzivă "Alexandru Roşca" - Clădire şcoală, Clădire internat + cantină, Clădire sală sport + spălătorie	2021-2027	6.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
58	Reabilitare termica - Spitalul Judeţean de Urgenţă Piatra Neamţ Pavilion Pediatrie	2021-2027	15.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
59	Reabilitare termica - Spitalul Judeţean de Urgenţă Piatra Neamţ Birouri administraţie	2021-2027	15.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
60	Reabilitare termica - Spitalul Judeţean de Urgenţă Piatra Neamţ Pavilion dermato-venerice şi oncologie	2021-2027	15.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
61	Realizarea auditurilor energetice pentru clădirile tertiare publice şi etichetarea lor energetică	2021-2027	15.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
62	Implementare sisteme de contorizare inteligente a energiei electrice şi termice pe clădiri - spații comerciale, birouri, sedii agenți economici	2021-2027	8.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
63	Instalarea unor sisteme de automatizări ale sistemelor de control energie termică şi electrică în clădiri -spatii comerciale, spitale, instituții publice	2021-2027	5.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
64	Înlocuirea acoperișurilor de azbociment la blocurile din Municipiul Piatra Neamț	2021-2027	47.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare

Nr. crt.	Proiecte propuse	Orizont de timp	Buget estimativ	Surse potențiale de finanțare
65	Reabilitarea termică clădiri rezidențiale, blocuri de locuințe	2021-2027	30.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
66	Promovarea etichetării energetice a clădirilor rezidențiale	2021-2027	600.000	Buget local, Alte surse de finanțare
67	Valorificarea energiilor verzi, regenerabile - dotarea cu panouri fotovoltaice și alte surse de producere a energiei regenerabile a sistemului de iluminat și a clădirilor de interes public	2021-2027	1.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
68	Valorificarea energiilor verzi, regenerabile - dotarea clădirilor tertiare cu panouri fotovoltaice şi alte surse de producere a energiei regenerabile	2021-2027	2.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
69	Instalarea de SRE (panouri fotovoltaice) pe acoperisurile blocurilor de locuinte	2021-2027	2.500.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
70	Construirea unui parc eolian prin promovarea unui parteneriat public-privat	2021-2027	500.000.000	Buget local, Alte surse de finanțare, Parteneriate public-privat
71	Crearea unei hărți de eficiență energetica a clădirilor din Municipiul Piatra Neamț	2021-2027	200.000	Buget local, Alte surse de finanțare
72	Realizarea unei capacități de producere a energiei termice prin valorificarea resursei de energie regenerabilă la Sala Polivalentă din Municipiul Piatra Neamț	2021-2027	468.084	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
73	Construire parc fotovoltaic de 1 MWh	2021-2027	500.000.000	Buget local, Alte surse de finanțare
74	Realizarea unei capacități de producere a energiei electrice prin valorificarea surselor de energie regenerabilă la Sala Polivalentă din Municipiul Piatra Neamț (0,65 MWh)	2021-2027	4.658.084	Buget local, PNRR, Alte surse de finanțare

Nr. crt.	Proiecte propuse	Orizont de timp	Buget estimativ	Surse potențiale de finanțare
75	Extinderea și modernizarea rețelei pluviale din Municipiul Piatra Neamț	2021-2027	6.000.000	Buget local, PODD 2021-2027, PNRR, Alte surse de finanțare
76	Extinderea rețelei de apă și canalizare și reabilitarea rețelei de aducțiune în Municipiul Piatra Neamț	2021-2027	25.000.000	Buget local, PODD 2021-2027, PNRR Alte surse de finanțare
77	Reabilitarea/modernizarea/extinderea rețelelor de distribuție apă potabilă din Municipiul Piatra Neamț	2021-2027	20.000.000	Programul Național de Investiții „Anghel Saligny”, Buget local
78	Reabilitarea sistemului de canalizare	2021-2027	16.000.000	Buget local, PODD 2021-2027, PNRR, Alte surse de finanțare
79	Modernizarea și retehnologizarea sistemelor de irigații din parcuri și zone verzi	2021-2027	1.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
80	Reutilizarea apei pluviale colectate la nivelul blocurilor de locuințe și utilizarea acesteia pentru irigații	2021-2024	15.000.000	Buget local, PNRR, Alte surse de finanțare
81	Managementul apelor din zona munte Cozla și din zona munte Pietricica	2021-2027	5.000.000	Buget local, PODD, Alte surse de finanțare
82	Extinderea și modernizarea sistemului de iluminat public din Municipiul Piatra Neamț	2021-2027	26.690.750	POR 2014-2020, AFM, Buget local
83	Optimizarea iluminatului public prin integrarea cu sistemul de management al traficului	2021-2027	7.500.000	POR 2014-2020, AFM, Buget local
84	Realizare audit energetic al sistemului de iluminat public al municipiului	2021-2027	600.000	POR 2014-2020, AFM, Buget local, Alte surse de finanțare
85	Instalarea unor sisteme de iluminat independente energetic (utilizând microstatii eoliene si panouri fotovoltaice) pe stalpii SIP	2021-2027	5.000.000	POR 2014-2020, AFM, Buget local, Alte surse de finanțare
86	Dotarea unor zone de iluminat public cu surse suplimentare	2021-2027	20.000.000	POR 2014-2020, AFM, Buget

Nr. crt.	Proiecte propuse	Orizont de timp	Buget estimativ	Surse potențiale de finanțare
	de iluminat pe baza de SRE si prevazute cu control automat			local, Alte surse de finanțare
87	Creșterea siguranței cetățeanului prin montarea de camere video și implementarea sistemului integrat de monitorizare video	2021-2027	500.000	POR 2014-2020, Buget local, Alte surse de finanțare
88	Extinderea și îmbunătățirea managementului infrastructurii de colectare, procesare și depozitare deșeuri în Municipiul Piatra Neamț	2021-2027	1.000.000	Buget local, PODD 2021-2027, PNRR, Alte surse de finanțare, Parteneriat public-privat
89	Derularea de acțiuni de promovare și conștientizare în rândul cetățenilor privind colectarea selectivă a deșeurilor	2021-2027	60.000	Buget local, Alte surse de finanțare
90	Sistem Inteligent tip IoT de colectare proactivă a deșeurilor municipale și dezvoltarea unui centru de colectare gratuită a deșeurilor reciclabile (potențial parteneriat cu CJ Neamț)	2021-2027	125.000.000	PODD 2014-2020, PNRR, AFM, Buget local, Alte surse de finanțare
91	Regenerarea urbană a arealelor degradate	2021-2027	3.500.000	POR 2014-2020, Buget local, Alte surse de finanțare
92	Extinderea și modernizarea spațiilor verzi din Municipiul Piatra Neamț	2021-2027	5.000.000	POR 2014-2020, Buget local, Alte surse de finanțare
93	Reabilitarea spațiilor verzi rezidențiale	2021-2027	10.000.000	POR 2014-2020, Buget local, Alte surse de finanțare
94	Lucrări de regularizare a albiei râului Cuiejdiu	2021-2027	3.000.000	PODD 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
95	Reconstrucţie ecologică forestieră	2021-2027	2.000.000	PODD 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
96	Monitorizarea factorilor de mediu	2021-2027	700.000	PODD 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
97	Realizarea hărţii acustice a Municipiului Piatra Neamț	2021-2027	300.000	Buget local, Alte surse de finanțare

Nr. crt.	Proiecte propuse	Orizont de timp	Buget estimativ	Surse potențiale de finanțare
98	Implementarea unor măsuri de diminuare a efectelor poluării fonice	2021-2027	250.000	PODD 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
99	Campanii de informare și conștientizare privind protecția mediului înconjurător	2021-2027	300.000	Buget local, Alte surse de finanțare
100	Modernizarea infrastructurii de transport pentru creșterea accesibilității si introducerea de soluții moderne de mobilitate nepoluante in zona Dărmănești	2021-2027	11.225.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
101	Promovarea mobilității durabile la nivelul localităților din Zona Urbană Funcțională prin crearea infrastructurii specifice deplasărilor cu bicicleta (piste de biciclete) și pietonale (trotuare, pasarele, treceri de pietoni).	2021-2027	10.000.000	POR 2021-2027, POT 2021-2027, Buget local, Alte surse de finanțare
102	Creșterea gradului de utilizare a transportului public în Zona Urbană Funcțională prin implementarea unui sistem de transport public integrat la nivelul acestuia (sistem ticketing, stații de transport public inteligente, platformă de informare a utilizatorilor transportului public)	2021-2027	7.000.000	POR 2014-2020, PNRR, Alte surse de finanțare (Buget CJ Neamț)
103	Variantă ocolitoare Piatra Neamț – coridorul est-vest	2021-2027	159.605.000	POR 2021-2027, POT 2021-2027, Buget local, Alte surse de finanțare
104	Variantă ocolitoare Piatra Neamț – coridorul nord-sud	2021-2027	170.000.000	POR 2021-2027, POT 2021-2027, Buget local, Alte surse de finanțare
105	Reorganizarea/înființarea structurii de gestionare a serviciilor de transport public la nivelul municipiului si zonei urbane funcționale	2021-2027	2.000.000	POR 2021-2027, POT 2021-2027, Buget local, Alte surse de finanțare
106	Conectarea, resistematizarea si extinderea arterelor de legătură în interiorul inelului central de mobilitate	2021-2027	70.000.000	POR 2021-2027, POT 2021-2027, Buget local, Alte surse

Nr. crt.	Proiecte propuse	Orizont de timp	Buget estimativ	Surse potențiale de finanțare
				de finanțare
107	Conectarea arterelor secundare la coridoarele est-vest și nord-sud si facilitarea mobilitatii durabile	2021-2027	20.000.000	POR 2021-2027, POT 2021-2027, Buget local, Alte surse de finanțare
108	Program multianual de întreținere si reparații a infrastructurii rutiere urbane pentru facilitarea integrării cu proiectele majore de mobilitate urbană - Etapa I	2021-2027	9.800.000	Buget local, Alte surse de finanțare
109	Dezvoltarea infrastructurii rutiere în contextul expansiunii urbane si a conectării cu zona funcțională urbană	2021-2027	60.000.000	POR 2021-2027, POT 2021-2027, Buget local, Alte surse de finanțare
110	Smart School Bus - Platforma de ride sharing dedicata promovării soluțiilor de transport in comun pentru elevi si studenți in Municipiul Piatra Neamt	2021-2027	6.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
111	ECO City Transport – Înlocuirea parcului de vehicule de transport public, cu vehicule ecologice inclusiv infrastructura de alimentare necesară – Etapa a II-a	2021-2027	31.750.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
112	Creșterea performanțelor transportului public prin investiții de tip integrat în soluții inteligente aferente unui coridor de mobilitate din Municipiul Piatra Neamț„	2021-2027	143.746.050	POR 2021-2027, Buget local
113	Creșterea atractivității și siguranței deplasărilor cu transportul public prin modernizarea stațiilor de transport public si extinderea conceptului de Smart Hub Station – Etapa a II-a	2021-2027	10.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
114	Reorganizarea traseelor, a graficelor de circulație, adoptarea de soluții intermodale de transport in vederea reducerii costurilor si poluării, respectiv a creșterii eficientei transportului public în Municipiul Piatra Neamț	2021-2023	5.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local Alte surse de finanțare
115	Dezvoltarea conceptului de mobilitate urbana „15 minute	2021-2027		POR 2021-2027, Buget local

Nr. crt.	Proiecte propuse	Orizont de timp	Buget estimativ	Surse potențiale de finanțare
	City”		15.000.000	Alte surse de finanțare
116	Zone de tranzit, pasarele pietonale si velo pentru traversarea barierei naturale pârâul Cuejdi	2021-2027	15.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local Alte surse de finanțare
117	Primul coridor de transport ce utilizează autobuze autonome	2021-2027	44.000.000	POR 2021-2027 Alte surse de finanțare (buget CJ Neamț)
118	Acțiuni de conștientizare in vederea promovării conceptului „Un Oraș pentru Oameni. Nu pentru autoturisme”	2021-2027	150.000	Buget local Alte surse de finanțare
119	Implementarea de sisteme de cântărire în mișcare la intrările în oraș, pe arterele cu trafic greu semnificativ	2021-2027	3.000.000	POR 2021-2027, Buget local Alte surse de finanțare
120	Amenajarea coridoarelor de mobilitate alternativa, respectiv a zonelor pietonale si semi-pietonale	2021-2027	5.950.000	POR 2021-2027, Buget local Alte surse de finanțare
121	Pasaj pietonal si velo in Piata Mihail Kogalniceanu	2021-2027	11.500.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local Alte surse de finanțare
122	Reconfigurarea urbanistică a construcției hidrotehnice a râului Cuejdiu în scopul echilibrării ponderii spațiilor destinate modalităților de deplasare si creșterii spațiului pietonal, de promenada si pentru mobilitatea alternativa	2021-2027	40.000.000	Buget local, Alte surse de finanțare
123	Extinderea infrastructurii de piste de biciclete	2021-2027	10.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
124	Extinderea sistemului de bike-sharing la nivelul Zonei Urbane Funcționale	2021-2027	12.000.000	POR 2014-2020, Buget local
125	Extinderea infrastructurii de transport public si alternativ în zonele de dezvoltare a intravilanului	2021-2027	5.000.000	Buget local, Alte surse de finanțare

Nr. crt.	Proiecte propuse	Orizont de timp	Buget estimativ	Surse potențiale de finanțare
126	Integrarea în sistemul inteligent de management al traficului a semnalizării specifice pentru biciclişti, pe coridoarele de mobilitate alternativa	2021-2027	9.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
127	Extinderea sistemului de impunere a reglementărilor de circulație in vederea cresterii sigurantei in trafic si facilitarea comutarii catre solutiile nepoluante de mobilitate (camere video inteligente de detectie a trecerii pe roșu, incidente in trafic, identificarea nr de inamtriculare, depasire viteza legala)	2021-2027	8.000.000	Buget local, Alte suse de finanțare
128	Amenajarea de spații de parcare în zonele rezidențiale, inclusiv solutii de tip Smart /Modular Parking	2021-2027	10.900.000	Buget local, Alte suse de finanțare
129	Amenajarea și reabilitarea parcărilor publice supraterane și subterane	2021-2027	20.000.000	Buget local, Alte suse de finanțare, Parteneriate Public Privat
130	P-Zero - Prima parcare pentru vehicule ecologice cu amprenta de carbon zero	2021-2027	8.000.000	Buget local, Alte suse de finanțare, Parteneriate Public Privat
131	Parcare inteligenta supraetajata Piața Agroalimentara Centrala si integrarea in aplicația electronica municipala de parcare	2021-2027	7.500.000	Buget local, Alte suse de finanțare, Parteneriate Public Privat
132	Parcare supraetajata str. Cuejdiu - Str. Dimitrie Leonida si integrarea in aplicația electronica municipala de parcare	2021-2027	12.000.000	Buget local, Alte suse de finanțare, Parteneriate Public Privat
133	Parcare supraetajată în zona din spatele Petrodava	2021-2027	10.000.000	Buget local, Alte suse de finanțare, Parteneriate Public Privat
134	Centru intermodal de transport public al Municipiului Piatra-	2021-2027	10.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget

Nr. crt.	Proiecte propuse	Orizont de timp	Buget estimativ	Surse potențiale de finanțare
	Neamț, integrat cu spatii de tip park-and-ride/bike-and-ride			local, Alte surse de finanțare
135	Identificarea locațiilor și amenajarea de spații tip park-and-ride la intrările în municipiu	2021-2027	25.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
136	Smart Low Emission Zone – proiect pilot	2021-2027	15.000.000	POR 2021-2027, Buget local, Alte surse de finanțare
137	Program integrat de măsuri pentru stimularea electromobilității (stații de încărcare vehicule electrice, facilități la parcare, taxare preferentiala etc)	2021-2027	1.500.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
138	Crearea structurii de gestionare a sistemelor de mobilitate alternativa	2021-2027	1.500.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
139	Crearea structurii de implementare și monitorizare a Planului de Mobilitate Urbană Durabilă	2021-2027	100.000	Buget local, Alte surse de finanțare
140	Dezvoltarea unei platforme de telemanagement a elementelor componente ale iluminatului public	2021-2027	1.000.000	AFM, Buget local, Alte surse de finanțare
141	Îmbunătățirea performanțelor de distribuție și furnizare a energiei electrice prin implementarea de soluții inteligente de monitorizare și intervenție	2021-2027	1.000.000	PODD 2021-2027, Buget local, Alte surse de finanțare
142	Platformă electronică de transport public pentru implementarea conceptului de mobilitate ca un serviciu și asigurarea proiectării tuturor soluțiilor în mod integrat pentru convergența către conceptul Smart City	2021-2027	7.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
143	Centrul Operațional de Management Integrat al Mobilitatii Urbane inclusiv Aplicatie de Mobilitate Urbana pentru Cetatenii Municipiului Piatra Neamț	2021-2027	20.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
144	Promovarea intermodalității prin implementarea unui sistem unic, integrat de taxare electronica pentru transportul public,	2021-2027	8.500.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare

Nr. crt.	Proiecte propuse	Orizont de timp	Buget estimativ	Surse potențiale de finanțare
	bike/car-sharing, parcare (inclusiv sistem e-ticketing de tip account-based-management, parcometre, senzori etc)			
145	Soluții Inteligente de Siguranță Publică și Management al Situațiilor de Urgență	2021-2027	800.000	PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
146	Safe School - Sistem de control al accesului, triaj medical si informare electronica in timp real pentru siguranta in institutiile de invatamant	2021-2027	600.000	PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
147	Smart building management platform - Sistem integrat de monitorizare, control si eficienta energetica - cladirile publice	2021-2027	500.000	PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
148	Campanii de educare și conștientizare privind utilitatea și oportunitățile oferite de implementarea conceptului Smart City	2021-2027	500.000	Buget local, Alte surse de finanțare
149	Încurajarea implementării aplicațiilor de e-learning și e-sănătate	2021-2027	400.000	Buget local, Alte surse de finanțare
150	Montarea unui sistem de senzori pentru a analiza eficiența și parametrii critici pentru întreaga infrastructură de utilități a orașului, în parteneriat cu furnizorii de utilități	2021-2027	1.000.000	Buget local, Alte surse de finanțare
151	Crearea unei unități de analiză și reacție a rapoartelor care conțin informații critice de infrastructură	2021-2027	200.000	Buget local, Alte surse de finanțare
152	Crearea de aplicații SMART de interes pentru cetățeni care să poată beneficia de informațiile critice în timp real	2021-2027	500.000	Buget local, Alte surse de finanțare
153	Centrul Operational de Management Integrat inclusiv Aplicatii de tip Smart-Comunity pentru Cetatenii Municipiului Piatra Neamț	2021-2027	20.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
154	Safe City - Aplicație Inteligentă pentru cetățeni în vederea creșterii siguranței publice si întărirea capacităților de răspuns	2021-2027	10.000.000	Buget local, Alte surse de finanțare

Nr. crt.	Proiecte propuse	Orizont de timp	Buget estimativ	Surse potențiale de finanțare
	în cazul situațiilor de Urgență			
155	Crearea unui sistem inteligent de monitorizare a mobilității și a realizării indicatorilor de rezultat din Planul de Mobilitate Urbană Durabilă	2021-2027	1.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
156	Sistem informatic centralizat de management și suport al deciziei în cazul proiectelor strategice de dezvoltare	2021-2027	600.000	Buget local, Alte surse de finanțare
157	Conectarea într-un sistem informatic a tuturor unităţilor şcolare, în scopul facilitării comunicării atât între unităţile de învăţământ, cât şi între acestea şi autoritatea locală - platforma educationala	2021-2027	600.000	PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
158	Dezvoltare platformă digitală pentru turism inteligent	2021-2027	886.000	Buget local, Alte surse de finanțare
159	Aplicatie software de promovare a turismului prin utilizarea solutiilor tip smart city	2021-2027	500.000	Buget local, Alte surse de finanțare
160	Crearea unei rețele de transfer de bune practici în domeniul ”Smart public service”	2021-2027	800.000	Buget local, Alte surse de finanțare
161	Centrul de educație și soluții inovative Colegiul Național Petru Rareș	2021-2027	800.000	POR 2021-2027, POEO 2021-2027, Buget local, Alte surse de finanțare
162	”Colegiul Național Calistrat Hogaș” Piatra Neamț - centru de resurse curriculare inovatoare și educație rezilientă pentru dezvoltarea durabilă a competențelor cheie, realizarea tranziției verzi și digitale	2021-2027	800.000	POR 2021-2027, POEO 2021-2027, Buget local, Alte surse de finanțare
163	Reabilitare şi modernizare Colegiul Tehnic Forestier	2021-2027	500.000	POR 2021-2027, Buget local, Alte surse de finanțare
164	Reabilitare şi modernizare Colegiul Tehnic „Gheorghe	2021-2027	500.000	POR 2021-2027, Buget local,

Nr. crt.	Proiecte propuse	Orizont de timp	Buget estimativ	Surse potențiale de finanțare
	Cartianu”			Alte surse de finanțare
165	Amenajarea/modernizarea de centre after-school în Municipiul Piatra Neamț	2021-2027	2.000.000	POEO 2021-2027, Buget local, Alte surse de finanțare
166	Investitii in infrastructura educationala gimnaziala din cadrul Școlii Gimnaziale nr. 8, Municipiul Piatra Neamt – *Proiect în evaluare Axa 3.1, PI 10.1 b*	2021-2027	7.491.079	POR 2014-2020, Buget local
167	Investitii in infrastructura educationala gimnaziala din cadrul Școlii Gimnaziale nr. 5, Municipiul Piatra Neamt – *Proiect în evaluare Axa 3.1, PI 10.1 b*	2021-2027	13.189.245	POR 2014-2020, Buget local
168	Investitii in infrastructura educationala gimnaziala din cadrul Școlii Gimnaziale „Daniela Cuciuc”, Municipiul Piatra Neamt – *Proiect în evaluare Axa 3.1, PI 10.1 b*	2021-2027	9.666.436	POR 2014-2020, Buget local
169	Investitii in infrastructura educationala gimnaziala din cadrul Școlii Gimnaziale nr. 7, Municipiul Piatra Neamt – *Proiect în evaluare Axa 3.1, PI 10.1 b*	2021-2027	4.122.975	POR 2014-2020, Buget local
170	Renovarea, reabilitarea și consolidarea clădirilor unităților de învățământ	2021-2027	8.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
171	Dotarea unităților de învățământ cu cabinete multimedia, centre de informare și biblioteci digitale	2021-2027	6.500.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
172	Program multianual de întreținere/reabilitare infrastructură sportivă	2021-2027	1.000.000	Buget local, Alte surse de finanțare
173	Reabilitarea și amenajarea curții școlii în unitățile școlare, pentru desfășurarea de activități școlare în aer liber	2021-2027	5.000.000	POR 2021-2027, Buget local, Alte surse de finanțare
174	Programe de cooperare între unitățile școlare și agenții economici, în vederea asigurării unei pregătiri practice corespunzătoare a elevilor	2021-2027	800.000	POEO 2021-2027, Buget local, Alte surse de finanțare

Nr. crt.	Proiecte propuse	Orizont de timp	Buget estimativ	Surse potențiale de finanțare
175	Dotarea unităților de învățământ cu instrumente și echipamente de laborator care să corespundă ca nivel de performanță cerințelor actuale de pe piața muncii	2021-2027	2.500.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
176	Dotarea și echiparea unităților de învățământ în vederea creșterii calității actului educațional și realizării tranziției digitale (tehnică de calcul, conexiune la Internet)	2021-2027	2.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
177	Prevenirea și reducerea violenței în mediul școlar și al traficului de persoane: „Protejează-i pe cei dragi!”	2021-2027	200.000	POIDS 2021-2027, Buget local, Alte surse de finanțare
178	Campanii de informare, conştientizare şi implementarea de programe pentru elevi și tineri	2021-2027	500.000	Buget local, Alte surse de finanțare
179	Dezvoltarea infrastructurii educaționale și a infrastructurii pentru formare profesională continuă	2021-2027	200.000	POEO 2021-2027, Buget local, Alte surse de finanțare
180	Reabilitarea clădirilor aflate în administrarea Bibliotecii Județene G.T.Kirileanu Neamț	2021-2027	3.500.000	POR 2021-2027, Buget local, Alte surse de finanțare
181	Organizarea de campanii de promovare a cărții și lecturii în comunitate, inclusiv realizarea de târguri de carte	2021-2027	200.000	POEO 2021-2027, Buget local, Alte surse de finanțare
182	Spitalul Municipal de Urgență Piatra Neamț	2021-2027	250.000.000	POS 2021-2027, Buget local, Alte surse de finanțare
183	Crearea centrului medical de paliație şi îngrijiri medicale pe termen lung	2021-2027	20.000.000	POS 2021-2027, Buget local, Alte surse de finanțare
184	Degrevarea spitalelor prin crearea unor centre permanente, deservite de personal medical specializat	2021-2027	14.000.000	POS 2021-2027, Buget local, Alte surse de finanțare
185	Construirea de locuințe pentru tineri în regim de închiriere	2021-2027	80.000.000	PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
186	Campanii de informare și conștientizare pentru integrarea pe piața muncii a persoanelor din grupurile marginalizate și	2021-2027	200.000	POEO 2021-2027, Buget local, Alte surse de finanțare

Nr. crt.	Proiecte propuse	Orizont de timp	Buget estimativ	Surse potențiale de finanțare
	combaterea discriminării			
187	Amenajarea de cantine sociale pentru elevii defavorizați și familiile acestora în cadrul unităților școlare sau în proximitatea acestora	2021-2027	200.000	POIDS 2021-2027, Buget local, Alte surse de finanțare
188	Servicii sociale integrate in centre de zi pentru copii a caror parinti sunt plecati in strainatate cu scopul prevenirii riscului de segregare familiala	2021-2027	400.000	POIDS 2021-2027, Buget local, Alte surse de finanțare
189	Dezvoltarea serviciilor sociale pentru grupurile defavorizate din Municipiul Piatra Neamț (adăpost de noapte)	2021-2027	200.000	POIDS 2021-2027, Buget local, Alte surse de finanțare
190	Centru social de zi pentru persoane vârstnice	2021-2027	1.500.000	POS 2021-2027, Buget local, Alte surse de finanțare
191	Construirea si dotarea Centrului Educational si Recreativ pentru copiii si tinerii din Cartierul Speranța	2021-2027	5.640.000	POIDS 2021-2027, Buget local, Alte surse de finanțare
192	Dezvoltarea centrului de îngrijire, reabilitare de zi destinat copilului cu dizabilități	2021-2027	460.000	POIDS 2021-2027, Buget local, Alte surse de finanțare
193	Integrarea într-o rețea urbană europeană, cu implicarea cetățenilor și a societății civile	2021-2027	200.000	POIDS 2021-2027, Buget local, Alte surse de finanțare
194	Marketing pentru atragerea de investitori – elaborarea unui pachet de facilități	2021-2027	200.000	Buget local, Alte surse de finanțare
195	Promovarea afacerilor inovatoare pe platformele publice	2021-2027	200.000	Buget local, Alte surse de finanțare
196	Dezvoltarea unui incubator de afaceri în Municipiul Piatra Neamț	2021-2027	2.000.000	POR 2021-2027, Buget local, Alte surse de finanțare, Parteneriat public-privat
197	Inventarierea și reanimarea meșteșugurilor specifice zonei Neamț	2021-2027	200.000	POR 2021-2027, Buget local, Alte surse de finanțare,

Nr. crt.	Proiecte propuse	Orizont de timp	Buget estimativ	Surse potențiale de finanțare
				Parteneriat public-privat
198	Centru suport pentru promovarea inovarii - Facilitarea investițiilor tehnologice în IMM-uri, inclusiv tehnologii IT&C, IoT, automatizare, robotică, inteligență artificiala, customizare de masă	2021-2027	3.000.000	POR 2021-2027, Buget local, Alte surse de finanțare, Parteneriat public-privat
199	Cursuri de formare pentru dezvoltarea competențelor la nivelul IMM-urilor pentru specializare inteligentă	2021-2027	500.000	POEO 2021-2027, Buget local, Alte surse de finanțare
200	Dezvoltarea de facilități recreaționale și de vizitare în Parcul Pădure Cozla Piatra Neamț, pentru încurajarea unei vieți active	2021-2027	7.584.000	POR 2021-2027, Buget local, Alte surse de finanțare, Parteneriat public-privat
201	Reabilitare/modernizare/dezvoltare zonă turistică muntele Cozla	2021-2027	5.000.000	POR 2021-2027, Buget local, Alte surse de finanțare, Parteneriat public-privat
202	Restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea monumentelor din lista monumentelor istorice aparținând Municipiului Piatra Neamț, înclusiv cele aparținând altor entități juridice sau fizice situate pe teritoriul administrativ al Municipiului Piatra Neamț	2021-2027	15.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
203	Restaurarea, consolidarea, protecția și modernizarea clădirilor de interes cultural situate pe teritoriul administrativ al Municipiului Piatra Neamț	2021-2027	2.000.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
204	Amenajarea turistică de tip promenadă a malurilor lacului Bâtca Doamnei	2021-2027	500.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
205	Amenajarea unui teren de camping cu acces la apă potabilă și energie electrică, incluzând zonă pentru proiecții video și dotarea cu aparate fitness în aer liber	2021-2027	500.000	POR 2021-2027, Buget local, Alte surse de finanțare
206	Amenajarea unor spații cu scop cultural și recreativ în	2021-2027	500.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget

Nr. crt.	Proiecte propuse	Orizont de timp	Buget estimativ	Surse potențiale de finanțare
	vederea promovării culturii locale			local, Alte surse de finanțare
207	Crearea de trasee turistice cu suport electronic	2021-2027	500.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
208	Crearea de module GPS pentru traseele cicliste și cicloturistice	2021-2027	200.000	Buget local, Alte surse de finanțare
209	Informarea turiștilor despre afacerile suport (evenimente cu specific local, comerțul de produse tradiționale din zonă, serviciile de agrement)	2021-2027	150.000	Buget local, Alte surse de finanțare
210	Mini-ateliere de meșteșuguri în zona Curții Domnești	2021-2027	300.000	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, Alte surse de finanțare
211	Implementarea unui program sezonier de tururi ghidate gratuite pentru grupuri de turiști	2021-2027	25.000	Buget local, Alte surse de finanțare
212	Panouri de prezentare obiective turistice în limba engleză	2021-2027	165.000	Buget local, Alte suse de finanțare
213	Reamenajarea spațiului Grădinii Zoologice din Piatra-Neamț și includerea sa în circuitul turistic	2021-2027	2.000.000	POR 2021-2027, Buget local, Alte suse de finanțare
214	Amenajare trasee turistice și zone de promenadă în Municipiul Piatra-Neamț și zonele adiacente	2021-2027	500.000	POR 2021-2027, Buget local, Alte suse de finanțare
215	Cicloturism în Neamț	2021-2027	3.003.900	POR 2021-2027, Buget local, Alte suse de finanțare
216	Conversia siturilor industriale/terenuri degradate din oras pentru a crea spații pentru activități culturale	2021-2027	500.000	POR 2021-2027, Buget local, Alte suse de finanțare
217	Implementare sistem bilet turistic online	2021-2027	10.000.000	POR 2021-2027, Buget local, Alte suse de finanțare
218	Consolidarea/amenajarea drumurilor de acces către obiectivele turistice din Piatra Neamț	2021-2027	1.000.000	POR 2021-2027, Buget local, Alte suse de finanțare

Nr. crt.	Proiecte propuse	Orizont de timp	Buget estimativ	Surse potențiale de finanțare
219	Amenajarea de parcări pentru autocare	2021-2027	4.000.000	PNRR, Buget local, Alte suse de finanțare
220	Crearea de ghiduri turistice interactive și aplicații de prezentare multimedia	2021-2027	500.000	Buget local, Alte surse de finanțare
221	Modernizarea signalisticii verticale a traseelor turistice și a obiectivelor și integrarea acestora în cadrul unei aplicații mobile de promovare a turismului în municipiul Piatra Neamț	2021-2027	450.000	POR 2021-2027, Buget local, Alte suse de finanțare
222	Valorificarea potențialului turistic și cultural prin crearea brand-ului municipiului Piatra Neamț	2021-2027	400.000	Buget local, Alte surse de finanțare
223	Realizarea și promovarea unor pachete turistice atractive, inclusiv oferte mixte de servicii și culturale	2021-2027	400.000	Buget local, Alte surse de finanțare
224	Promovarea ofertei de servicii turistice și de agrement a Municipiului Piatra Neamț, în parteneriat cu antreprenorii	2021-2027	200.000	Buget local, Alte surse de finanțare, Parteneriat public-privat
225	Promovarea activităților/evenimentelor culturale în Municipiul Piatra Neamț	2021-2027	500.000	Buget local, Alte surse de finanțare
226	Creşterea atractivității Municipiului Piatra Neamț prin realizarea unui centru de echitație-agrement şi terapie	2021-2027	20.000.000	Buget local, Alte surse de finanțare, Parteneriat public-privat
227	Modernizarea locurilor de joaca pentru copii	2021-2027	450.000	POR 2021-2027, Buget local, Alte suse de finanțare
228	Construirea unor parcuri speciale pentru copii: skatebord, role si trotinete	2021-2027	250.000	POR 2021-2027, Buget local, Alte suse de finanțare
229	Reabilitarea si modernizarea Strandului Municipal	2021-2027	1.500.000	Buget local, Alte suse de finanțare
230	Valorificarea zonei de pe malul Bistritei prin amenajarea unui	2021-2027	5.000.000	POR 2021-2027, Buget local,

Nr. crt.	***Proiecte propuse***	***Orizont de timp***	***Buget estimativ***	***Surse potențiale de finanțare***
	traseu de promenada			Alte suse de finanțare
231	Creșterea comunicării instituționale a Primăriei Piatra Neamț	2021-2027	5.000.000	Buget local, Alte surse de finanțare
232	Crearea unui PUG interactiv care să permită cetățenilor să lanseze idei și propuneri pentru dezvoltarea urbană	2021-2027	500.000	Buget local, Alte surse de finanțare
233	Dispozitiv self-service pentru depunerea solicitărilor cetățenilor	2021-2027	700.000	POR 2021-2027, Buget local, Alte suse de finanțare
234	Dezvoltarea unei platforme on-line pentru depunerea și obținerea documentelor de natură fiscală	2021-2027	1.500.000	POR 2021-2027, Buget local, Alte suse de finanțare
235	Dezvoltarea capacitatii de planificare strategica si implementare a unui sistem informatic integrat in municipiul Piatra Neamt	2021-2027	3.000.000	POR 2021-2027, Buget local, Alte suse de finanțare
236	Integrare și interoperationalizare baze de date existente în cadrul instituției publice	2021-2027	900.000	POR 2021-2027, Buget local, Alte suse de finanțare
237	Retro-digitalizare a documentelor din arhivele fizice ale instituției și realizare arhivă digitală	2021-2027	2.000.000	POR 2021-2027, Buget local, Alte suse de finanțare
238	Formarea continuă a personalului primăriei Municipiului Piatra Neamț, precum și a personalului din instituțiile subordonate	2021-2027	800.000	POEO 2021-2027, Buget local, Alte suse de finanțare

9.7. CRITERII DE PRIORITIZARE

În vederea realizării unei prioritizări preliminare a intervențiilor incluse în portofoliul de proiecte al Strategiei de Dezvoltare Durabilă, a fost realizată o **analiză multicriterială**, pe baza stabilirii unor indicatori de performanță, reprezentând parametrii în funcție de care măsurile propuse sunt evaluate și comparate între ele.

Fiecare indicator (criteriu) trebuie să măsoare un aspect relevant și nu trebuie să depindă de un alt criteriu. **Criteriile sunt**, în general, de două feluri: **cantitative și calitative**.

Indicatorii propuși pentru evaluarea impactului măsurilor propuse sunt următorii:

- **Impactul asupra mediului și eficienței energetice**

Proiectul primește un punctaj în funcție de impactul asupra mediului: eficiență energetică, adaptare la schimbări climatice, biodiversitate, poluare (3 – impact mare; 2 – impact mediu; 1 – impact redus; 0 – fără impact);

- **Impactul asupra dezvoltării „inteligente”**

Proiectul primește un punctaj în funcție de impactul asupra dezvoltării „inteligente”: smart-city, digitalizare, inovare, CDI (3 – impact mare; 2 – impact mediu; 1 – impact redus; 0 – fără impact);

- **Impactul asupra calității vieții și incluziunii sociale**

Proiectul primește un punctaj în funcție de impactul estimat asupra calității vieții: sănătate, cultură, educație, sport, siguranță și incluziunii sociale (3 – impact mare; 2 – impact mediu; 1 – impact redus; 0 – fără impact);

- **Impactul asupra conectivității și atractivității**

Proiectul primește un punctaj în funcție de impactul estimat asupra conectivității și atractivității (3 – impact foarte mare; 2 – impact mare; 1 – impact mediu; 0 – impact nesemnificativ);

❖ Gradul de atragere a sursei de finanțare

Proiectul primește un punctaj în funcție de nivelul de atragere a sursei de finanțare (se acordă punctajul în funcție de valorile accesibile pe diverse surse de finanțare).

Pentru prioritizarea măsurilor propuse în cadrul matricei, fiecărui indicator i-a fost alocată o anumită pondere.

Ponderea propusă pentru criteriile de prioritizare menționate anterior este următoarea:

Indicator	*Pondere*
Impactul asupra mediului și eficienței energetice	**20%**
Impactul asupra dezvoltării „inteligente”	**15%**
Impactul asupra calității vieții și incluziunii sociale	**20%**
Impactul asupra conectivității și atractivității	**30%**
Gradul de atragere a sursei de finanțare	**15%**

Indicator	*Punctaj maxim (Pmax)*	*Pondere (p)*	*Valoare maximă din 10*	*Scor ponderat (Sc)*
Impactul asupra mediului și eficienței energetice	**3**	**20%**	**2,0**	**Punctaj x 0,67**
Impactul asupra dezvoltării „inteligente”	**3**	**15%**	**1,5**	**Punctaj x 0,5**
Impactul asupra calității vieții și incluziunii sociale	**3**	**20%**	**2,0**	**Punctaj x 0,67**
Impactul asupra conectivității și atractivității	**3**	**30%**	**3,0**	**Punctaj x 1,00**
Gradul de atragere a sursei de finanțare	**3**	**15%**	**1,5**	**Punctaj x 0,50**

Formula utilizată pentru **calcularea scorului ponderat al fiecărui criteriu de prioritizare** este următoarea:

$$Sp_i = p_i \times 10 / P_{max\ i}$$

unde:
i = criteriul de prioritizare
Sp_i = scor ponderat al criteriului i
p_i = ponderea criteriului i
$P_{max\ i}$ = punctajul maxim al criteriului i

Punctajul fiecărui proiect se calculează cu formula:

$$PP = \sum_{i=1}^{5} PC_i \times Sp_i$$

unde:
PP = punctaj proiect
Sp_i = scor ponderat al criteriului i
PC_i = punctajul acordat pentru criteriul i.

Trebuie specificat că nivelul de prioritate al proiectelor este un factor dinamic, ce trebuie evaluat periodic și modificat, pe toată durata de acțiune a strategiei de față, în funcție de evoluția economiei la toate nivelurile, de oportunități noi pentru accesarea fondurilor europene sau de alți factori care vor conduce la modificarea situației actuale.

Prezentăm mai jos tabelul conținând o sinteză a Planului de acțiune, prin prezentarea proiectelor în ordinea rezultată ca urmare a aplicării procedurii de prioritizare, pe baza elementelor cunoscute la momentul elaborării documentului strategic.

Prioritizarea proiectelor va fi actualizată de *Comisia de monitorizare și actualizare a SDD*, după centralizarea rezultatelor consultării public (răspunsurile la chestionarul online) și stabilirea condițiilor de eligibilitate pentru finanțarea din fonduri europene.

De asemenea, în tabel este specificată corespondența proiectelor respective cu obiectivele strategice la nivel european, național și regional, indicatorii de monitorizare și prioritatea de investiții corespunzătoare Programului Operațional Regional 2021-2027, acolo unde este cazul.

Denumire proiect	Punctaj	Corespondența cu documentul strategic	Indicatori de monitorizare	POR 2021-2027 Prioritatea de investiții
Creșterea performanțelor transportului public prin investiții de tip integrat în soluții inteligente aferente unui coridor de mobilitate din Municipiul Piatra Neamț„	9,33	OP1 al UE - O Europă mai inteligentă și mai competitivă OP2 al UE - O Europă mai ecologică OP3 al UE - O Europă mai conectată PI4 a PDR-NE - Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile	Orase si localitati cu sisteme de transport urban digitalizate noi sau modernizate Numarul anual de pasageri ai transporturilor publice	PI4 – Nord-Est – O regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă
Creșterea atractivității și siguranței deplasărilor cu transportul public prin modernizarea stațiilor de transport public si extinderea conceptului de Smart Hub Station – Etapa a II-a	9,33	OP1 al UE - O Europă mai inteligentă și mai competitivă OP2 al UE - O Europă mai ecologică OP3 al UE - O Europă mai conectată PI4 a PDR-NE - Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile	Orase si localitati cu sisteme de transport urban digitalizate noi sau modernizate Numarul anual de pasageri ai transporturilor publice	PI4 – Nord-Est – O regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă
ECO City Transport – Înlocuirea parcului de vehicule de transport public, cu vehicule ecologice inclusiv infrastructura de alimentare necesară – Etapa a II-a	9,00	OP2 al UE - O Europă mai ecologică OP3 al UE - O Europă mai conectată PI4 a PDR-NE - Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile	Capacitate material rulant ecologic pentru transportul public	PI4 – Nord-Est – O regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă

Denumire proiect	Punctaj	Corespondența cu documentul strategic	Indicatori de monitorizare	POR 2021-2027 Prioritatea de investiții
Creșterea gradului de utilizare a transportului public în Zona Urbană Funcțională prin implementarea unui sistem de transport public integrat la nivelul acestuia (sistem ticketing, stații de transport public inteligente, platformă de informare a utilizatorilor transportului public)	8,67	OP1 al UE - O Europă mai inteligentă și mai competitivă OP2 al UE - O Europă mai ecologică OP3 al UE - O Europă mai conectată PI4 a PDR-NE - Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile	Orase si localitati cu sisteme de transport urban digitalizate noi sau modernizate Numarul anual de pasageri ai transporturilor publice	PI4 – Nord-Est – O regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă
Platformă electronică de transport public pentru implementarea conceptului de mobilitate ca un serviciu și asigurarea proiectării tuturor soluțiilor în mod integrat pentru convergența către conceptul Smart City	8,67	OP1 al UE - O Europă mai inteligentă și mai competitivă OP2 al UE - O Europă mai ecologică OP3 al UE - O Europă mai conectată PI4 a PDR-NE - Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile	Orase si localitati cu sisteme de transport urban digitalizate noi sau modernizate Numarul anual de pasageri ai transporturilor publice	PI4 – Nord-Est – O regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă
Centrul Operațional de Management Integrat al Mobilitatii Urbane inclusiv Aplicatie de Mobilitate Urbana pentru Cetatenii Municipiului Piatra Neamț	8,67	OP1 al UE - O Europă mai inteligentă și mai competitivă OP2 al UE - O Europă mai ecologică OP3 al UE - O Europă mai conectată PI4 a PDR-NE - Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile	Orase si localitati cu sisteme de transport urban digitalizate noi sau modernizate	PI4 – Nord-Est – O regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă

Denumire proiect	Punctaj	Corespondența cu documentul strategic	Indicatori de monitorizare	POR 2021-2027 Prioritatea de investiții
Promovarea intermodalității prin implementarea unui sistem unic, integrat de taxare electronica pentru transportul public, bike/car-sharing, parcare (inclusiv sistem e-ticketing de tip account-based-management, parcometre, senzori etc)	8,67	OP1 al UE - O Europă mai inteligentă și mai competitivă OP2 al UE - O Europă mai ecologică OP3 al UE - O Europă mai conectată PI4 a PDR-NE - Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile	Orase si localitati cu sisteme de transport urban digitalizate noi sau modernizate	PI4 – Nord-Est – O regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă
Crearea unui sistem inteligent de monitorizare a mobilității și a realizării indicatorilor de rezultat din Planul de Mobilitate Urbană Durabilă	8,67	OP1 al UE - O Europă mai inteligentă și mai competitivă OP2 al UE - O Europă mai ecologică OP3 al UE - O Europă mai conectată PI4 a PDR-NE - Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile	Sistem implementat	Nu este cazul
Dezvoltarea conceptului de mobilitate urbana „15 minute City”	8,00	OP2 al UE - O Europă mai ecologică OP3 al UE - O Europă mai conectată PI4 a PDR-NE - Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile	Populatia care beneficiaza de masuri privind calitatea aerului	PI4 – Nord-Est – O regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă

Denumire proiect	Punctaj	Corespondența cu documentul strategic	Indicatori de monitorizare	POR 2021-2027 Prioritatea de investiții
Centru intermodal de transport public al Municipiului Piatra-Neamț, integrat cu spatii de tip park-and-ride/bike-and-ride	8,00	OP1 al UE - O Europă mai inteligentă și mai competitivă OP2 al UE - O Europă mai ecologică OP3 al UE - O Europă mai conectată PI4 a PDR-NE - Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile	Orase si localitati cu sisteme de transport urban digitalizate noi sau modernizate Numarul anual de pasageri ai transporturilor publice	PI4 – Nord-Est – O regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă
Smart Low Emission Zone – proiect pilot	8,00	OP1 al UE - O Europă mai inteligentă și mai competitivă OP2 al UE - O Europă mai ecologică PI3 a PDR-NE - Protejarea mediului și optimizarea utilizării resurselor	Populatia care beneficiaza de masuri privind calitatea aerului	PI3 – Nord-Est – O regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul
Centrul Operational de Management Integrat inclusiv Aplicatii de tip Smart-Comunity pentru Cetatenii Municipiului Piatra Neamț	8,00	OP1 al UE - O Europă mai inteligentă și mai competitivă OP2 al UE - O Europă mai ecologică PI3 a PDR-NE - Protejarea mediului și optimizarea utilizării resurselor	Utilizatori de servicii si aplicații digitale publice	PI2 – Nord-Est – O regiune mai digitalizată
Amenajarea coridoarelor de mobilitate alternativa, respectiv a zonelor pietonale si semi-pietonale	7,17	OP2 al UE - O Europă mai ecologică OP3 al UE - O Europă mai conectată PI4 a PDR-NE - Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile	Populatia care beneficiaza de masuri privind calitatea aerului	PI4 – Nord-Est – O regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă

Denumire proiect	Punctaj	Corespondența cu documentul strategic	Indicatori de monitorizare	POR 2021-2027 Prioritatea de investiții
Extinderea sistemului de bike-sharing la nivelul Zonei Urbane Funcționale	7,00	OP2 al UE - O Europă mai ecologică OP3 al UE - O Europă mai conectată PI4 a PDR-NE - Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile	Numarul anual de utilizatori ai pistelor ciclabile	PI4 – Nord-Est – O regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă
Conversia terenurilor degradate din oras pentru a crea spații pentru activități culturale	6,83	OP5 al UE - O Europă mai aproape de cetățeni PI1 a PDR-NE - Dezvoltarea unei economii competitive PI3 a PDR-NE - Protejarea mediului și optimizarea utilizării resurselor	Suprafata infrastructurii verzi care beneficiaza de sprijin in zonele urbane	PI3 – Nord-Est – O regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul
Modernizarea signalisticii verticale a traseelor turistice și a obiectivelor și integrarea acestora în cadrul unei aplicații mobile de promovare a turismului în municipiul Piatra Neamț	6,83	OP1 al UE - O Europă mai inteligentă și mai competitivă OP5 al UE - O Europă mai aproape de cetățeni PI1 a PDR-NE - Dezvoltarea unei economii competitive PI3 a PDR-NE - Protejarea mediului și optimizarea utilizării resurselor	Institutii publice care beneficiaza de sprijin pentru a dezvolta servicii si aplicatii digitale	PI1 – Nord-Est – O regiune mai competitivă, mai inovativă

Denumire proiect	Punctaj	Corespondența cu documentul strategic	Indicatori de monitorizare	POR 2021-2027 Prioritatea de investiții
Promovarea mobilității durabile la nivelul localităților din Zona Urbană Funcțională prin crearea infrastructurii specifice deplasărilor cu bicicleta (piste de biciclete) și pietonale (trotuare, pasarele, treceri de pietoni).	6,50	OP2 al UE - O Europă mai ecologică OP3 al UE - O Europă mai conectată PI4 a PDR-NE - Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile	Lungimea drumurilor reconstruite sau modernizate – altele Piste ciclabile care beneficiaza de sprijin Numarul anual de utilizatori ai pistelor ciclabile	PI5 – Nord-Est – O regiune mai accesibilă
Variantă ocolitoare Piatra Neamț – coridorul est-vest	6,50	OP2 al UE - O Europă mai ecologică OP3 al UE - O Europă mai conectată PI4 a PDR-NE - Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile	Lungimea drumurilor reconstruite sau modernizate – altele	PI5 – Nord-Est – O regiune mai accesibilă
Variantă ocolitoare Piatra Neamț – coridorul nord-sud	6,50	OP2 al UE - O Europă mai ecologică OP3 al UE - O Europă mai conectată PI4 a PDR-NE - Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile	Lungimea drumurilor reconstruite sau modernizate – altele	PI5 – Nord-Est – O regiune mai accesibilă
Smart School Bus - Platforma de ride sharing dedicata promovării soluțiilor de transport in comun pentru elevi si studenți in Municipiul Piatra Neamt	6,50	OP1 al UE - O Europă mai inteligentă și mai competitivă OP3 al UE - O Europă mai conectată OP4 al UE - O Europă mai socială PI2 a PDR-NE - Dezvoltarea capitalului uman	Populatia care beneficiaza de masuri privind calitatea aerului	PI4 – Nord-Est – O regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă

Denumire proiect	Punctaj	Corespondența cu documentul strategic	Indicatori de monitorizare	POR 2021-2027 Prioritatea de investiții
Extinderea infrastructurii de piste de biciclete	6,50	OP2 al UE - O Europă mai ecologică OP3 al UE - O Europă mai conectată PI4 a PDR-NE - Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile	Piste ciclabile care beneficiaza de sprijin	PI4 – Nord-Est – O regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă
Identificarea locațiilor și amenajarea de spații tip park-and-ride la intrările în municipiu	6,50	OP2 al UE - O Europă mai ecologică OP3 al UE - O Europă mai conectată PI4 a PDR-NE - Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile	Populatia care beneficiaza de masuri privind calitatea aerului	PI4 – Nord-Est – O regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă
Smart building management platform - Sistem integrat de monitorizare, control si eficienta energetica - cladirile publice	6,50	OP1 al UE - O Europă mai inteligentă și mai competitivă OP2 al UE - O Europă mai ecologică PI3 a PDR-NE - Protejarea mediului și optimizarea utilizării resurselor PI4 a PDR-NE - Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile	Numărul de clădiri publice în care se implementează sistemul	Nu este cazul

Denumire proiect	Punctaj	Corespondența cu documentul strategic	Indicatori de monitorizare	POR 2021-2027 Prioritatea de investiții
Dezvoltarea de facilități recreaționale și de vizitare în Parcul Pădure Cozla Piatra Neamț, pentru încurajarea unei vieți active	6,50	OP5 al UE - O Europă mai aproape de cetățeni PI1 a PDR-NE - Dezvoltarea unei economii competitive PI3 a PDR-NE - Protejarea mediului și optimizarea utilizării resurselor	Spatii deschise create sau reabilitate in zone urbane	PI7 – Nord-Est - O regiune mai atractivă
Restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea monumentelor din lista monumentelor istorice aparținând Municipiului Piatra Neamț, inclusiv cele aparținând altor entități juridice sau fizice situate pe teritoriul administrativ al Municipiului Piatra Neamț	6,50	OP5 al UE - O Europă mai aproape de cetățeni PI1 a PDR-NE - Dezvoltarea unei economii competitive	Situri turistice si culturale sprijinite Vizitatori in siturile care beneficiaza de sprijin	PI7 – Nord-Est - O regiune mai atractivă
Restaurarea, consolidarea, protecția și modernizarea clădirilor de interes cultural situate pe teritoriul administrativ al Municipiului Piatra Neamț	6,50	OP5 al UE - O Europă mai aproape de cetățeni PI1 a PDR-NE - Dezvoltarea unei economii competitive	Situri turistice si culturale sprijinite Vizitatori in siturile care beneficiaza de sprijin	PI7 – Nord-Est - O regiune mai atractivă
Aplicatie software de promovare a turismului prin utilizarea solutiilor tip smart city	6,33	OP1 al UE - O Europă mai inteligentă și mai competitivă OP5 al UE - O Europă mai aproape de cetățeni PI1 a PDR-NE - Dezvoltarea unei economii competitive	Aplicație realizată	Nu este cazul

Denumire proiect	Punctaj	Corespondența cu documentul strategic	Indicatori de monitorizare	POR 2021-2027 Prioritatea de investiții
Reconfigurarea urbanistică a construcției hidrotehnice a râului Cuejdiu în scopul echilibrării ponderii spațiilor destinate modalităților de deplasare si creșterii spațiului pietonal, de promenada si pentru mobilitatea alternativa	6,17	OP2 al UE - O Europă mai ecologică PI1 a PDR-NE - Dezvoltarea unei economii competitive PI3 a PDR-NE - Protejarea mediului și optimizarea utilizării resurselor	Populatia care beneficiaza de masuri privind calitatea aerului	Nu este cazul
Program integrat de măsuri pentru stimularea electromobilității (stații de încărcare vehicule electrice, facilități la parcare, taxare preferentiala etc)	6,17	OP2 al UE - O Europă mai ecologică OP3 al UE - O Europă mai conectată PI4 a PDR-NE - Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile	Populatia care beneficiaza de masuri privind calitatea aerului	PI4 – Nord-Est – O regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă
Îmbunătățirea performanțelor de distribuție și furnizare a energiei electrice prin implementarea de soluții inteligente de monitorizare și intervenție	5,83	OP1 al UE - O Europă mai inteligentă și mai competitivă OP2 al UE - O Europă mai ecologică PI3 a PDR-NE - Protejarea mediului și optimizarea utilizării resurselor PI4 a PDR-NE - Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile	Număr soluții	Nu este cazul
Amenajarea unor spații cu scop cultural și recreativ în vederea promovării culturii locale	5,83	OP5 al UE - O Europă mai aproape de cetățeni PI1 a PDR-NE - Dezvoltarea unei economii competitive	Spatii deschise create sau reabilitate in zone urbane	PI7 – Nord-Est - O regiune mai atractivă

Denumire proiect	Punctaj	Corespondența cu documentul strategic	Indicatori de monitorizare	POR 2021-2027 Prioritatea de investiții
Implementare sistem bilet turistic online	5,83	OP3 al UE - O Europă mai conectată PI1 a PDR-NE - Dezvoltarea unei economii competitive PI4 a PDR-NE - Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile	Utilizatori de servicii si aplicatii digitale publice	PI2 – Nord-Est – O regiune mai digitalizată
Extinderea și modernizarea sistemului de iluminat public din Municipiul Piatra Neamț	5,50	OP2 al UE - O Europă mai ecologică PI3 a PDR-NE - Protejarea mediului și optimizarea utilizării resurselor PI4 a PDR-NE - Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile	Consum final anual de energie Emisii de gaze cu efect de sera estimate	PI3 – Nord-Est – O regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul
Modernizarea infrastructurii de transport pentru creșterea accesibilității si introducerea de soluții moderne de mobilitate nepoluante in zona Dărmănești	5,50	OP2 al UE - O Europă mai ecologică OP3 al UE - O Europă mai conectată PI4 a PDR-NE - Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile	Populatia care beneficiaza de masuri privind calitatea aerului	PI4 – Nord-Est – O regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă
Conectarea, resistematizarea si extinderea arterelor de legătură în interiorul inelului central de mobilitate	5,50	OP2 al UE - O Europă mai ecologică OP3 al UE - O Europă mai conectată PI4 a PDR-NE - Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile	Lungimea drumurilor reconstruite sau modernizate – altele Utilizatori de drumuri nou construite, reconstruite sau modernizate	PI5 – Nord-Est – O regiune mai accesibilă

Denumire proiect	Punctaj	Corespondența cu documentul strategic	Indicatori de monitorizare	POR 2021-2027 Prioritatea de investiții
Conectarea arterelor secundare la coridoarele est-vest și nord-sud si facilitarea mobilitatii durabile	5,50	OP2 al UE - O Europă mai ecologică OP3 al UE - O Europă mai conectată PI4 a PDR-NE - Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile	Lungimea drumurilor reconstruite sau modernizate – altele Utilizatori de drumuri nou construite, reconstruite sau modernizate	PI5 – Nord-Est – O regiune mai accesibilă
Zone de tranzit, pasarele pietonale si velo pentru traversarea barierei naturale pârâul Cuejdi	5,50	OP2 al UE - O Europă mai ecologică OP3 al UE - O Europă mai conectată PI4 a PDR-NE - Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile	Populatia care beneficiaza de masuri privind calitatea aerului	PI4 – Nord-Est – O regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă
Primul coridor de transport ce utilizează autobuze autonome	5,50	OP1 al UE - O Europă mai inteligentă și mai competitivă OP2 al UE - O Europă mai ecologică OP3 al UE - O Europă mai conectată PI4 a PDR-NE - Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile	Populatia care beneficiaza de masuri privind calitatea aerului	PI4 – Nord-Est – O regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă
Pasaj pietonal si velo in Piata Mihail Kogalniceanu	5,50	OP2 al UE - O Europă mai ecologică OP3 al UE - O Europă mai conectată PI4 a PDR-NE - Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile	Populatia care beneficiaza de masuri privind calitatea aerului Numarul anual de utilizatori ai pistelor ciclabile Piste ciclabile care beneficiaza de sprijin	PI4 – Nord-Est – O regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă

Denumire proiect	Punctaj	Corespondența cu documentul strategic	Indicatori de monitorizare	POR 2021-2027 Prioritatea de investiții
Reabilitare/modernizare/dezvoltare zonă turistică muntele Cozla	5,50	OP5 al UE - O Europă mai aproape de cetățeni PI1 a PDR-NE - Dezvoltarea unei economii competitive PI3 a PDR-NE - Protejarea mediului și optimizarea utilizării resurselor	Spatii deschise create sau reabilitate in zone urbane	PI7 – Nord-Est - O regiune mai atractivă
Dezvoltarea unei platforme de telemanagement a elementelor componente ale iluminatului public	5,33	OP1 al UE - O Europă mai inteligentă și mai competitivă OP5 al UE - O Europă mai aproape de cetățeni PI4 a PDR-NE - Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile	Număr elemente controlate	Nu este cazul
Soluții Inteligente de Siguranță Publică și Management al Situațiilor de Urgență	5,33	OP1 al UE - O Europă mai inteligentă și mai competitivă OP5 al UE - O Europă mai aproape de cetățeni PI3 a PDR-NE - Protejarea mediului și optimizarea utilizării resurselor PI4 a PDR-NE - Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile	Număr soluții implementate	Nu este cazul

Denumire proiect	Punctaj	Corespondența cu documentul strategic	Indicatori de monitorizare	POR 2021-2027 Prioritatea de investiții
Dezvoltare platformă digitală pentru turism inteligent	5,33	OP1 al UE - O Europă mai inteligentă și mai competitivă OP5 al UE - O Europă mai aproape de cetățeni PI1 a PDR-NE - Dezvoltarea unei economii competitive	Platformă dezvoltată	Nu este cazul
Optimizarea iluminatului public prin integrarea cu sistemul de management al traficului	5,17	OP1 al UE - O Europă mai inteligentă și mai competitivă OP2 al UE - O Europă mai ecologică PI3 a PDR-NE - Protejarea mediului și optimizarea utilizării resurselor PI4 a PDR-NE - Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile	Consum final anual de energie Emisii de gaze cu efect de sera estimate	PI3 – Nord-Est – O regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul
P-Zero - Prima parcare pentru vehicule ecologice cu amprenta de carbon zero	5,00	OP2 al UE - O Europă mai ecologică OP3 al UE - O Europă mai conectată PI3 a PDR-NE - Protejarea mediului și optimizarea utilizării resurselor PI4 a PDR-NE - Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile	Populatia care beneficiaza de masuri privind calitatea aerului	Nu este cazul

Denumire proiect	Punctaj	Corespondența cu documentul strategic	Indicatori de monitorizare	POR 2021-2027 Prioritatea de investiții
Reabilitarea termică clădiri rezidențiale, blocuri de locuințe	5,50	OP2 al UE - O Europă mai ecologică PI3 a PDR-NE - Protejarea mediului și optimizarea utilizării resurselor	Clădiri rezidențiale care beneficiază de sprijin pentru îmbunătățirea performantei energetice Consum final anual de energie Emisii de gaze cu efect de sera estimate	PI3 – Nord-Est – O regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul
Creșterea performanței energetice a clădirilor publice în vederea îmbunătățirii eficienței energetice	5,50	OP2 al UE - O Europă mai ecologică PI3 a PDR-NE - Protejarea mediului și optimizarea utilizării resurselor	Clădiri publice care beneficiază de sprijin pentru îmbunătățirea performantei energetice Consum final anual de energie Emisii de gaze cu efect de sera estimate	PI3 – Nord-Est – O regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul
Amenajarea unui teren de camping cu acces la apă potabilă și energie electrică, incluzând zonă pentru proiecții video și dotarea cu aparate fitness în aer liber	5,00	OP5 al UE - O Europă mai aproape de cetățeni PI1 a PDR-NE - Dezvoltarea unei economii competitive	Spatii deschise create sau reabilitate in zone urbane	PI7 – Nord-Est - O regiune mai atractivă

10. IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE DURABILĂ

10.1. CONTEXTUL INSTITUȚIONAL DE IMPLEMENTARE A STRATEGIEI DE DEZVOLTARE DURABILĂ

Implementarea presupune procesul de transformare a resurselor disponibile (materiale, financiare, umane) în rezultate calitative și cantitative, astfel încât să fie atinse toate obiectivele strategice definite și, prin intermediul acestora, la sfârșitul perioadei de planificare, misiunea asumată.

Totodată, este necesar să se ia în considerare faptul că însuși procesul de implementare induce schimbări, uneori deosebit de importante, ale parametrilor de stare aferenți mediului de manifestare economic și social, ca urmare a efectelor rezultate din implementarea noilor facilități operaționale rezultate. De aici imperativul parcurgerii unui proces de evaluare-reevaluare continuu, cu reveniri asupra cerințelor formulate inițial și ameliorarea/dezvoltarea aestor cerințe în conformitate cu situația economico-socială actualizată.

Implementarea SDD, prin care se vor pune în aplicare programele și măsurile cuprinse în *Planul de acțiune*, se va realiza prin proiectele propuse în portofoliul de proiecte, respectându-se normele europene, legislația națională și reglementările locale în vigoare.

Punerea în aplicare în mod practic a Planului de acțiune al SDD va porni de la cunoașterea, asigurarea și aplicarea următoarelor condiții:

- colaborarea transparentă dintre autoritățile publice locale/instituțiile/organizațiile/firmele din municipiul Piatra Neamț ;
- identificarea și atragerea de surse de finanțare in completarea celor finantate prin fonduri structurale;
- respectarea priorităților stabilite de Autoritatea Urbană în implementarea proiectelor, în acord cu necesitățile în evoluție ale municipiului și în stransă legatură cu strategiile la nivel județean, regional și național;
- corelarea tuturor proiectelor existente și viitoare în vederea asigurării unei dezvoltări social-economice armonioase, integrate la nivel regional.

În scopul implementării cu succes a Strategiei de Dezvoltare Durabilă 2021 – 2027 a Municipiului Piatra Neamț, prin realizarea proiectelor cuprinse în *Portofoliul de proiecte* pentru perioada programatică avută în vedere și susținerea obiectivelor strategice stabilite pentru îndeplinirea viziunii și misiunii municipiului, au fost identificate o serie de activități, care pot fi clasificate după cum urmează:

- ⇒ *Acțiuni pregătitoare de implementare a strategiei*
- ⇒ *Acțiuni necesare pentru implementarea proiectelor*
- ⇒ *Acțiuni de monitorizare a stadiului de implementare a strategiei*
- ⇒ *Acțiuni corective în vederea actualizării strategiei în funcție de situația existentă la momentul respectiv*
- ⇒ *Acțiuni de pregătire a strategiei pentru următoarea perioadă programatică.*

10.2. INDICATORII DE MONITORIZARE SI EVALUARE A IMPLEMENTARII SDD

Activitățile care trebuie întreprinse - pe termen scurt, mediu și lung - în scopul atingerii obiectivului general al strategiei și al realizării acțiunilor prioritare identificate pentru fiecare domeniu de intervenție menționat în cadrul strategiei sunt prezentate în tabelul de mai jos. De asemenea, sunt prezentate și structurile responsabile pentru realizarea acțiunilor respective. Trebuie menționat faptul că structurile respective sunt responsabile, în primul rând, cu asigurarea demarării acțiunilor respective și cu monitorizarea realizării acestora, dar în faza de implementare a acțiunii se recomandă atragerea și colaborarea și cu alte entități, în scopul obținerii expertizei profesionale specifice necesare, cum ar fi: reprezentanți ai mediului de afaceri, parteneri din alte municipii, instituții de învățământ și cercetare, consultanți externi, evaluatori independenți etc.

ACȚIUNE	RESPONSABILI
Acțiuni pe termen scurt (2021 – 2022)	
Aprobarea strategiei de către Consiliul Local al Municipiului Piatra Neamț prin Hotărâre de Consiliu Local	Consiliul Local al Municipiului Piatra Neamț
Înființarea unei „Comisii de monitorizare şi actualizare a Strategiei de Dezvoltare Durabilă a	Primarul Municipiului Piatra Neamț

ACȚIUNE	RESPONSABILI
Municipiului Piatra Neamț, 2021 – 2027", prin Dispoziţie a Primarului Municipiului Piatra Neamț	
Repartizarea proiectelor pe compartimentele de specialitate din cadrul Primăriei Municipiului Piatra Neamț	Comisia de monitorizare și actualizare a SDD
Finalizarea proiectelor aflate în implementare	Comisia de monitorizare și actualizare a SDD
Realizarea/actualizarea documentelor de fundamentare pentru fiecare domeniu prioritar stabilit prin Strategia de dezvoltare durabilă, conform nivelelor de prioritate stabilite	Comisia de monitorizare și actualizare a SDD
Analiza rezultatelor și concluziilor documentelor de fundamentare pe fiecare domeniu prioritar, în scopul actualizării/corecției gradului de prioritate al proiectelor din portofoliu, precum și pentru analiza necesarului de resurse (financiare, umane, logistică etc.) și stabilirea duratei estimative de implementare pentru fiecare proiect	Comisia de monitorizare și actualizare a SDD
Identificarea și analizarea surselor de finanţare pentru proiectele propuse spre implementare prin strategia de dezvoltare, precum și a modului de accesare a surselor de finanțare respective	Comisia de monitorizare și actualizare a SDD
Realizarea listei de proiecte prioritare	Comisia de monitorizare și actualizare a SDD
Identificarea partenerilor publici şi privaţi pentru dezvoltarea şi implementarea proiectelor prioritare	Comisia de monitorizare și actualizare a SDD
Realizarea de acorduri de parteneriat în scopul realizării proiectelor din portofoliu	Comisia de monitorizare și actualizare a SDD
Planificarea multianuală a bugetului, pe baza analizelor realizate anterior și a consultărilor cu Comisia de monitorizare și actualizare a strategiei. Stabilirea graficului de derulare/implementare a proiectelor, prin includerea în buget a investițiilor stabilite ca fiind prioritare pentru perioada respectivă	Comisia de monitorizare și actualizare a SDD
Pregătirea cadrului instituţional şi a resurselor umane pentru implementarea proiectelor prioritare	Comisia de monitorizare și actualizare a SDD
Evaluarea intermediară a strategiei (cel puțin anual)	Comisia de monitorizare și actualizare a SDD

ACȚIUNE	RESPONSABILI
Acțiuni pe termen mediu (2022 – 2027)	
Continuarea activităţilor pe termen scurt care nu au fost finalizate	Comisia de monitorizare și actualizare a SDD
Realizarea de parteneriate pentru dezvoltarea proiectelor prioritare de anvergură de la nivelul municipiului	Comisia de monitorizare și actualizare a SDD
Implementarea proiectelor prioritare	Comisia de monitorizare și actualizare a SDD
Promovarea rezultatelor proiectelor la nivel municipal, județean, regional, naţional şi internaţional	Comisia de monitorizare și actualizare a SDD
Monitorizarea stadiului implementării proiectelor din portofoliu şi realizarea unor rapoarte de progres	Comisia de monitorizare și actualizare a SDD
Revizuirea portofoliului de proiecte, în scopul realizării de eventuale corecții/completări a elementelor cuprinse în acesta, inclusiv a gradului de prioritate, în funcție de stadiul de implementare la momentul respectiv și de concluziile rapoartelor de progres	Comisia de monitorizare și actualizare a SDD
Evaluarea intermediară periodică a strategiei (cel puțin anual)	Comisia de monitorizare și actualizare a SDD
Revizuirea și actualizarea strategiei pe baza evaluării intermediare și luarea de măsuri corective, dacă este cazul (la maxim 2 ani)	Comisia de monitorizare și actualizare a SDD
Acțiuni pe termen lung (2027 – 2029)	
Continuarea activităţilor pe termen mediu care nu au fost finalizate	Comisia de monitorizare și actualizare a SDD
Revizuirea și actualizarea strategiei pe baza evaluării intermediare și luarea de măsuri corective, dacă este cazul (la maxim 2 ani)	Comisia de monitorizare și actualizare a SDD
Finalizarea implementării proiectelor prioritare	Comisia de monitorizare și actualizare a SDD
Promovarea rezultatelor proiectelor la nivel municipal, județean, regional, naţional şi internaţional	Comisia de monitorizare și actualizare a SDD
Evaluarea finală a strategiei	Comisia de monitorizare și actualizare a SDD

ACȚIUNE	RESPONSABILI
Pregătirea strategiei de dezvoltare a Municipiului Piatra Neamț pentru următoarele perioade de programare	Comisia de monitorizare și actualizare a SDD

Toate deciziile strategice privind implementarea SDD revin organelor deliberative ale *Unității Administrativ Teritoriale Municipiul Piatra Neamț*. Aceasta are obligația de a asigura cadrul instituțional și mobilizarea reprezentanților autorităților publice din municipiul Piatra Neamț, în vederea implementării SDD. Toate măsurile de coordonare și administrare a activităților de implementare a *Planului de acțiune al SDD* sunt de competența structurii de implementare constituite la nivelul UAT Municipiul Piatra Neamț.

După cum se observă, se propune **înființarea unei** „***Comisii de monitorizare şi actualizare a Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Piatra Neamț, 2021 – 2027***”, care va avea un rol principal în implementarea, monitorizarea gradului de implementare, planificarea și eventuala modificare a strategiei. Comisia respectivă trebuie să includă, alături de primar și viceprimar, membri ai compartimentelor și direcțiilor de specialitate din Primărie, a căror contribuție este absolut necesară pentru evaluarea strategiei și stabilirea nivelului de prioritate al proiectelor, un rol important avându-l, bineînțeles, Compartimentul Implementare Proiecte și Biroul Proiecte cu Finanțare Europeană.

Structura de monitorizare și actualizare va fi responsabilă de coordonarea și administrarea efectivă a procesului de implementare a SDD, monitorizând activitățile echipelor de proiect.

Atribuțiile *Structurii de monitorizare și actualizare*:

- *urmăreste implementarea Planului de actiune al SDD și a proiectelor din lista de proiecte prioritare;*
- *monitorizează încadrarea în graficul de implementare a SDD;*
- *identifică surse de finanțare pentru proiectele cuprinse în SDD;*
- *menține legătura cu Autoritățile contractante, prin intermediul ADR Nord-Est;*
- *coordonează și monitorizează activitatea echipelor de proiect;*
- *monitorizează și evaluează modul de implementare a SDD.*

Structura de monitorizare și actualizare va avea obligația de a elabora următoarele documente de planificare:

- ***Planul anual al acțiunilor de implementare*** a proiectelor prioritare și a celorlalte proiecte prevăzute în portofoliul de proiecte;
- ***Planul anual financiar***, care se ve întocmi pe baza planului anual al acțiunilor de implementare a proiectelor integrate prioritare. Planul financiar va indica fondurile necesare pentru realizarea proiectelor și sursele de proveniență ale acestora (bugete locale, bugetul de stat, programe europene, alte surse);
- ***Situația anuală*** privind gradul de implementare a SDD.

După aprobarea *Strategiei de Dezvoltare Durabilă*, respectiv a proiectelor individuale, se vor constitui echipe individuale pentru implementarea fiecărui proiect, în funcție de specificul acestora.

Implementarea fiecărui proiect în parte va fi realizată de ***echipele de proiect*** constituite la nivelul ***UAT Municipiul Piatra Neamț*** pentru respectivul proiect. Persoanele care vor face parte din echipele de proiect vor fi desemnate prin dispoziție emisă de Primarul Municipiului Piatra Neamț. **Echipele de proiect** ce se vor constitui vor fi compuse din 3-5 persoane: manager de proiect, manager financiar, responsabil cu achizițiile publice, numărul membrilor echipelor de proiect variind în funcție de complexitatea proiectului. Echipele de proiect sunt responsabile de implementarea efectivă a proiectelor individuale incluse în SDD.

Responsabilitățile echipelor de proiect:

⇒ întocmesc fișele de post pentru fiecare membru al echipei;
⇒ organizează și desfășoară activități de implementare a proiectului;
⇒ asigură managementul financiar și tehnic pentru activitățile de proiect;
⇒ întocmesc raportările de evaluare intermediare și finale solicitate de finanțator;
⇒ prezintă Structurii de Implementare a SDD, la cererea acesteia, stadiul implementării proiectului;
⇒ urmărește înscrierea în costuri, parametrii precum și în graficul de execuție a proiectului și a SDD.

Este esențial ca aprobarea prezentei strategii de dezvoltare urbană să nu fie percepută ca punct final al unei elaborări tehnice și nici ca un document de fundamentare finalizat cu o listă de proiecte implementabile cu ajutorul instrumentelor de finanțare nerambursabile. *Strategia de Dezvoltare Durabilă* reprezintă un instrument de guvernare a municipiului, flexibil și adaptabil în timp nevoilor în schimbare, care generează acțiuni publice și private cu valoare strategică pe termen lung pentru dezvoltarea

competitivă a municipiului și pentru reducerea disparităților din interiorul acestuia.

Controlul rezultatelor implementării SDD se va realiza ca un proces continuu, urmărindu-se planurile anuale de implementare a proiectelor, alocarea de fonduri și încadrarea în limitele stabilite prin planul financiar anual, gradul de implementare a strategiei.

Evaluările intermediare și finală ale succesului înregistrat în implementarea strategiei se vor face conform unor criterii clare, de către comisia amintită mai sus. Criteriile respective au un caracter dinamic, în sensul că pot fi modificate în cazul în care se constată că cele stabilite inițial nu oferă o imagine clară asupra stadiului de implementare.

Un set inițial de astfel de **criterii de evaluare** va conține cel puțin următoarele puncte:

- ✓ Valoarea procentuală a totalului bugetelor proiectelor implementate sau în curs de implementare, în raport cu bugetul planificat inițial;
- ✓ Evaluarea impactului proiectelor implementate în raport cu rezultatele preconizate (succesul proiectelor individuale);
- ✓ Valoarea procentuală a fondurilor atrase din surse nerambursabile, în raport cu valoarea totală a proiectelor;
- ✓ Valoarea procentuală a fondurilor atrase din surse nerambursabile, în raport cu valoarea estimată a fi atrasă din astfel de surse.

Evaluarea stadiului de implementare a strategiei va fi făcută cel puțin anual. O evaluare corectă și obiectivă va permite generarea de măsuri corective asupra eventualelor rezultate nesatisfăcătoare, precum și de măsuri care să preîntâmpine apariția unor astfel de situații în perioada următoare.

Indicatorii de rezultat care vor fi utilizați pentru monitorizarea implementării *Strategiei de Dezvoltare Durabilă* și a proiectelor incluse în aceasta trebuie să fie în concordanță cu indicatorii stabiliți pentru accesarea fondurilor europene. Întrucât lista acestor indicatori nu este disponibilă la momentul elaborării *Strategiei de Dezvoltare Durabilă*, va fi necesară actualizarea indicatorilor propuși în tabelul următor la momentul cunoașterii acestora.

Tab. 10.1. Indicatori de monitorizare a implementării Strategiei de Dezvoltare Durabilă

OBIECTIV STRATEGIC 1 ***Asigurarea unei dezvoltări durabile și integrate prin regenerare urbană, promovarea eficienței energetice și modernizarea infrastructurii de utilități***		
Domeniu de intervenție	***Acțiuni specifice***	***Indicatori de rezultat/monitorizare***
DI 1.1 – Creșterea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră prin utilizarea surselor regenerabile	*Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor cu gaz de seră*	Gospodarii care beneficiază de sprijin pentru îmbunătățirea performantei energetice a locuinței Clădiri publice care beneficiază de sprijin pentru îmbunătățirea performantei energetice Măsuri de creștere a performanței energetice implementate Proiecte de producție a energiei din surse regenerabile Consum final anual de energie Consum final anual de energie Emisii de gaze cu efect de sera estimate
DI 1.2 – Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de utilități	*Managementul durabil al apei*	Lungime rețea de apă reabilitată/extinsă/modernizată Lungime rețea de canalizare reabilitată/extinsă/ modernizată Lungime rețea sistem de iluminat extinsă/modernizată Măsuri de extindere și îmbunătățire a managementului infrastructurii de colectare, procesare și depozitare deșeuri
	Extinderea și modernizarea sistemului de iluminat public	
	Managementul infrastructurii de colectare, procesare și depozitare a deșeurilor	

DI 1.3 – Reducerea poluării la nivelul municipiului prin protejarea naturii, biodiversității și a infrastructurii verzi	*Promovarea investițiilor în infrastructura verde din zona urbană*	Suprafata infrastructurii verzi care beneficiaza de sprijin in zonele urbane Populatia care are acces la infrastructuri verzi noi sau modernizate in zonele urbane Măsuri de monitorizare a poluării implementate Măsuri de reducere a polurăii implementate
	Monitorizarea poluării și promovarea reducerii acesteia	
OBIECTIV STRATEGIC 2 **Creșterea conectivității la toate nivelurile și promovarea mobilității urbane durabile**		
Direcții de intervenție	***Măsuri și acțiuni***	
DI 2.1 – Creșterea conectivității la toate nivelurile și promovarea mobilității urbane durabile	*Creșterea conectivității la nivel județean, regional și național*	Lungimea drumurilor noi care beneficiaza de sprijin – altele Lungimea drumurilor reconstruite sau modernizate – altele Utilizatori de drumuri nou construite, reconstruite sau modernizate Capacitate material rulant ecologic pentru transportul public Piste ciclabile care beneficiaza de sprijin Zone pietonale extinse/modernizate Orase si localitati cu sisteme de transport urban digitalizate noi sau modernizate Măsuri de promovare a intermodalității implementate Populatia care beneficiaza de masuri privind calitatea aerului Numar anual de pasageri ai transporturilor publice Numarul anual de utilizatori ai pistelor ciclabile
	Promovarea mobilității urbane durabile	

OBIECTIV STRATEGIC 3 ***Piatra Neamț – oraș inovator și inteligent***		
Direcții de intervenție	***Măsuri și acțiuni***	
DI 3.1 – Piatra Neamț – oraș inovator și inteligent	*Promovarea conceptului de smart-city și realizarea de intervenții specifice în toate domeniile*	Intreprinderi care beneficiaza de sprijin (din care: micro, medii, mari) Servicii si produse digitale dezvoltate pentru intreprinderi Institutii publice care beneficiaza de sprijin pentru a dezvolta servicii si aplicatii digitale Utilizatori de servicii si aplicatii digitale publice Intreprinderi care ating un nivel ridicat de intensitate digitala Sisteme smart integrate implementate
OBIECTIV STRATEGIC 4 ***Promovarea unei dezvoltări sustenabile în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale***		
Direcții de intervenție	***Măsuri și acțiuni***	
DI 4.1 – Îmbunătățirea calității și eficienței sistemului educațional, inclusiv formarea profesională continuă	*Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ, la toate nivelurile*	Capacitatea claselor din cadrul infrastructurilor pentru ingrijirea copiilor care beneficiaza de sprijin (noi sau modernizate) Capacitatea claselor din cadrul infrastructurilor din domeniul invatamantului care beneficiaza de sprijin (noi sau modernizate) Numarul anual al copiilor care utilizeaza infrastructurile pentru ingrijirea copiilor ce beneficiaza de sprijin Numar instituții de învățământ modernizate/reabilitate/ dotate Măsuri pentru îmbunătățirea calității și eficienței sistemului educațional implementate
	Îmbunătățirea calității și eficienței sistemului educațional	

DI 4.2 – Creșterea calității și accesibilității serviciilor medicale	*Creșterea calității și accesibilității serviciului medical*	Unități medicale construite/reabilitate/modernizate/ dotate
DI 4.3 - Promovarea integrării și incluziunii sociale, inclusiv prin modernizarea și extinderea infrastructurii specifice și creșterea accesibilității la aceasta	*Promovarea integrării și incluziunii sociale în toate aspectele vieții economice și sociale*	Unități de asistență socială construite/reabilitate/ modernizate/dotate Măsuri de creșterea a accesibilității la serviciile de asistență socială implementate Măsuri de promovare a integrării și incluziunii sociale implementate
	Creșterea accesibilității la serviciile de asistență socială	
	Extinderea și modernizarea infrastructurii pentru serviciile de asistență socială	

OBIECTIV STRATEGIC 5

Dezvoltarea economică sustenabilă a municipiului și promovarea dezvoltării patrimoniului turistic, cultural și de petrecere a timpului liber

Direcții de intervenție	***Măsuri și acțiuni***	
DI 5.1 – Sprijinirea mediului de afaceri și promovarea integrării la nivel național și european, inclusiv prin creșterea competitivității și dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă	*Sprijin pentru dezvoltarea mediului de afaceri local*	Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, medii, mari) IMM-uri care introduc inovații in materie de produse sau procese Utilizatori de servicii, produse sau procese digitale noi sau imbunatatite IMM-uri care utilizeaza servicii de incubare anual dupa crearea acestuia Întreprinderi cu cifra de afaceri mărită IMM care investesc in competente specializare inteligenta, tranzitie industriala si antreprenoriat Institutii publice sprijinite sa dezvolte servicii digitale, produse sau procese
	Impulsionarea și promovarea competitivității mediului de afaceri prin fructificarea avantajelor digitalizării și cercetării	

		Nr persoane care finalizeaza cursuri pentru specializare inteligenta, tranzitie industriala si antreprenoriat
DI 5.2 – Dezvoltarea și conservarea patrimoniului turistic, cultural și de petrecere a timpului liber	*Dezvoltarea, conservarea și promovarea patrimoniului turistic și cultural* *Extinderea și modernizarea infrastructurii sportive și de agrement*	Situri turistice si culturale sprijinite Intreprinderi cu cifra de afaceri crescuta Vizitatori in siturile care beneficiaza de sprijin Spatii deschise create sau reabilitate in zone urbane Măsuri de promovare a turismului implementate
OBIECTIV STRATEGIC 6 ***Creșterea capacității administrative, precum și a calității și transparenței procesului decizional***		
Direcții de intervenție	***Măsuri și acțiuni***	
DI 6.1 – Creșterea capacității administrative, precum și a calității și transparenței procesului decizional	*Creșterea eficienței și coerenței actului administrativ prin asigurarea documentelor strategice fundamentale* *Creșterea calității și transparenței actului decizional* *Consolidarea capacității administrative prin investiții în sisteme informatice integrate și în pregătirea unor resurse umane competente*	Documente strategice finalizate Măsuri de creștere a transparenței procesului decizional implementate Sisteme/platforme informatice implementate Personal finanțat din FEDR

Monitorizarea implementarii și indeplinirii obiectivelor SDD

Controlul rezultatelor implementării SDD se va realiza, în mod continuu, la toate nivelele structurilor organizatorice descrise, conform competențelor acestora. Se va urmari îndeplinirea ***Planului anual al acțiunilor de implementare a proiectelor prioritare***, ***Planul anual financiar*** și ***Situația privind gradul de implementare a SDD***. Evaluarea rezultatelor implementării proiectelor se va face de către ***Structura de implementare*** si de echipele de proiect pentru fiecare proiect derulat.

În cadrul evaluării, se apreciază gradul de îndeplinire a obiectivelor și politicilor propuse în Strategia de dezvoltare, prin analiza efectelor pe care le au politicile și programele de dezvoltare asupra mediului de afaceri, economiei, infrastructurii, mediului social-cultural, și calității vieții populației din municipiul Piatra Neamț.

Monitorizarea implementării și îndeplinirii obiectivelor proiectelor

Monitorizarea activităților din proiect intră în sarcina managerului echipei de proiect. Acesta va asigura, cu sprijinul echipelor de proiect, elaborarea rapoartelor de progres privind stadiul implementării, a raportului final, întocmirea cererilor de rambursare a cheltuielilor, elaborarea previziunilor privind fluxurile financiare pentru proiectele individuale.

Rapoartele de progres precum și rapoartele care însoțesc cererile de rambursare vor fi elaborate de echipa de proiect în colaborare cu consultantul care va asigura managementul proiectului.

Monitorizarea continuă se va realiza saptămânal prin întâlnirile echipei de proiect, evaluându-se activitatea membrilor echipei de proiect, gradul de implicare a fiecărui membru, îndeplinirea responsabilităților specifice și, dacă este cazul, făcându-se recomandări de îmbunătățire. Evaluarea continuă se va face și privind modul în care sunt consumate resursele implicate în proiect, înregistrarea în contabilitate a tuturor cheltuielilor efectuate așa cum a fost prevăzut în bugetul proiectului.

Monitorizarea periodică se va face la finalizarea fiecărei etape, evaluându-se măsura în care activitățile planificate s-au desfășurat conform planului de implementare, în mod eficient și eficace: s-a respectat

data de începere și finalizare, s-au desfășurat toate sub-activitățile, s-au obținut rezultatele previzionate cantitativ și calitativ. Daca va fi cazul și vor apărea factori perturbatori se vor lua măsuri de corecție pentru implementarea cu succes a proiectelor.

Evaluarea finală se va realiza în ultima lună de proiect și va urmări modul în care s-a realizat implementarea cu succes a proiectului: îndeplinirea obiectivelor, obținerea rezultatelor măsurabile, desfășurarea eficientă și eficace a activităților planificate, satisfacția grupului țintă, etc.

10.3. RISCURI ÎN IMPLEMENTAREA SDD. MĂSURI DE ATENUARE

Implementarea proiectelor poate fi afectată de o serie de riscuri legate de: planificarea proiectelor, management de proiect, de personal, riscuri de natură tehnică, etc.

Riscuri legate de planificarea proiectului:

- Indicatori supraestimati fac imposibilă atingerea lor (duce la retragerea finanțării);
- Timp insuficient pentru anumite operațiuni ale proiectului (prelungirea implementării parțiale sau totale a activităților peste limitele planificate);
- Resurse umane insuficiente pentru activitățile proiectului (duce la încărcarea timpului de muncă a resurselor umane deja implicate cu consecințe asupra calității activităților derulate și asupra perioadelor de timp în care se derulează activitățile).

Măsuri de contracarare:

- Întâlniri periodice ale echipei de proiect pentru identificarea și eliminarea acestor probleme ;
- Evaluarea permanentă a calendarului de activități, conștientizarea termenelor critice din graficele de implementare;
- Luarea în considerare a unor rezerve de timp;
- Replanificarea din timp a activităților astfel încât să fie prevazute și solicitările cu caracter urgent.

Riscuri legate de personal:

- Resurse umane sunt indisponibile atunci când este nevoie de ele (duce la încărcarea timpului de muncă a resurselor umane disponibile, la conflicte intre membrii echipei de implementare, la sentimente de frustrare la nivelul celor care conștientizează

importanța asigurării unei calități corespunzatoare pentru activitățile proiectului);
- Sub-contractorii nu-și îndeplinesc sarcinile potrivit cerințelor (duce la nerespectarea termenelor planificate, la afectarea calității implementării activităților).

Măsuri de contracarare:
- asigurarea de personal de rezervă în ce poate înlocui sau ajuta un membru al echipei de implementare în perioadele critice;
- reevaluarea în permanență a graficului de activități astfel încât să fie corelat cu modificările interne și externe de personal ale beneficiarului și furnizorilor din cadrul proiectului.

Riscuri legate de managementul proiectului:
- Nerespectarea termenelor de implementare a proiectelor (poate duce la neeligibilitatea cheltuielilor, transmiterea rapoartelor de progres incomplete către Autoritatea de management);
- Nu exista încadrare în bugetul planificat pe categorii de cheltuieli și pe total buget (depășirea bugetului planificat duce la neeligibilitatea cheltuielilor);
- Ineficiența în utilizarea resurselor proiectului (duce la încărcarea costurilor proiectului în mod nejustificat).

Măsuri de contracarare:
- Diseminarea tuturor informațiilor legate de contractul de finanțare către toți membrii echipei de implementare a proiectului;
- Stabilirea responsabilităților exacte în ceea ce privește rapoartele întocmite.

Riscuri de natură tehnică:
- Întârzieri în execuția lucrărilor și depășirea graficului de lucrări;
- Neconcordanțe ce apar pe perioada executiei proiectului cu documentația tehnică care stă la baza proiectului;
- Neconcordanța între specificațiile tehnice ale materialelor și calitatea materialelor folosite la lucrări.

Măsuri de contracarare:
- Încheierea unor contracte de execuție ferme cu clauze bine stabilite: perceperea garanției de bună execuție, a garanției pentru plata avansului, garanții pentru rețineri, prevederea de penalități la plata executanților/ furnizorilor în caz de întârzieri în execuția contractului, etc;
- Prezentarea certificatelor de calitate ale materialelor achiziționate;
- Analiza și avizarea situațiilor de lucrări în vederea efectuării plăților;
- Colaborare strânsă cu echipa de experți tehnici, consultanți, diriginți de șantier, astfel încât să se realizeze monitorizarea foarte atentă a contractelor de lucrări.

10.4. PROCEDURA DE PRIORITIZARE A PROIECTELOR SDD

Conform *Documentului Cadru de Implementare a Dezvoltarii Urbane*, există mai multe etape care trebuie parcurse de către autoritatile publice, municipiile reședință de județ pentru a identifica lista de proiecte prioritare aferentă SDD care vor fi implementate în perioada 2021-2027 cu finanțare din cadrul POR 2021-2027, respectiv alte axe prioritare POR, sau alte programe operaționale cu finanțare din fonduri europene.

Selectarea din portofoliul de proiecte a SDD a listei intermediare de proiecte (lista scurtă)

Structura de implementare a SDD, în colaborare cu parteneri relevanți la nivel local va elabora o listă intermediară de proiecte pentru perioada de implementare 2021-2027, pornind de la portofoliul de proiecte aferent SDD (ce include cel puțin lista de proiecte din scenariul selectat din PMUD).

Autoritatea publică locală poate utiliza diferite criterii în stabilirea acestei liste intermediare de proiecte, cum ar fi: perioada de implementare a proiectelor, prioritizarea investițiilor din proiecte în documentele strategice sectoriale, existența unor posibile surse de finanțare și condițiile de finanțare aferente, gradul de maturitate, raportul costuri operaționale/costuri de investiție, etc.).

În această etapă vor fi identificate și stabilite, din portofoliul de proiecte al SDD, acele proiecte ce vizează solicitanții de drept public, indiferent de sursa de finanțare, care, orientativ, pot fi realizate în perioada de implementare a SDD. Punctul de plecare îl constituie stabilirea bugetului operațional al municipiului Piatra Neamț pentru perioada de implementare 2021-2027. Pentru a avea un număr suficient de proiecte pentru procesul de prioritizare și selecție în etapa următoare, valoarea estimată a proiectelor (contribuția proprie a UAT-ului, inclusiv cheltuielile totale de operare si mentenanță) din lista intermediară sau portofoliul de proiecte SDD, orientativ, va depăși valoarea bugetului operațional al municipiului reședință de județ.

Pentru a facilita procesul de selecție din etapa următoare, proiectele ce vor forma lista intermediară de proiecte din SDD vor fi ordonate în 2 liste de proiecte după sursa de finanțare identificată, astfel:

- Lista proiectelor finanțabile în cadrul axelor prioritare POR 2021-2027 sau alte Programe Operaționale;
- Lista proiectelor finanțabile din alte surse de finanțare (buget local, buget național, alți donatori, etc.).

Pentru proiectele din lista intermediară de proiecte se vor elabora fișe de proiect completate în conformitate cu modelul prevăzute în ghidurile specifice.

Prioritizarea și selectarea proiectelor prioritare pentru perioada de programare 2021-2027

În cadrul acestei etape se va urmarii stabilirea listei de proiecte prioritare pentru implementarea SDD în perioada 2021-2027. Procesul de prioritizare și selecție a proiectelor prioritare pentru perioada de programare 2021-2027 se va realiza pornind de la lista intermediară (lista scurta de proiecte), în funcție de sursa de finanțare și în baza fișelor de proiecte întocmite.

În urma parcurgerii acestui proces de prioritizare și selectare, va rezulta o listă de proiecte prioritare (100% din alocarea financiară disponibilă) și o listă de rezervă (suplimentar până la 100% din alocarea financiară disponibilă), organizată pe priorități de investiții.

Procesul de prioritizare și selectare a proiectelor cu finanțare din celelalte axe prioritare și alte surse de finanțare se va realiza în baza listei intermediare de proiecte și a fișelor de proiecte aferente. În procesul de prioritizare și selectare a proiectelor aferente altor axe prioritare POR 2021-2027/ PO și alte surse de finanțare se va ține cont și se vor include în aceste liste proiectele prestabilite și prioritizate de Autoritățile de Management/alte instituții, proiectele care au fost deja depuse la finanțare în anumite PO/alte Axe prioritare ale POR sau sunt în curs de elaborare în vederea depunerii, precum și proiectele aflate în implementare.

În urma parcurgerii etapelor de mai sus din procesul de prioritizare și selecție a proiectelor vor rezulta următoarele liste de proiecte prioritare pentru perioada 2021-2027 aferente SDD:

- Lista proiectelor prioritare finanțabile în cadrul axelor prioritare POR 2021-2027 sau alte Programe Operaționale;
- Lista proiectelor prioritare finanțabile din alte surse de finanțare (buget local, buget național, alți donatori, etc.).

10.5. CADRUL PARTENERIAL PENTRU ELABORAREA SI IMPLEMENTAREA SDD

Strategia de Dezvoltare Durabilă a fost elaborată respectând criteriile cheie de calitate utilizate în evaluarea documentelor strategice la nivel european: relevanță, eficacitate, eficiență, consecvență și coerență pragmatism, sustenabilitate și aranjamente de management și monitorizare.

Elaborarea SDD presupune parcurgerea a trei etape principale:

- Etapa analizei contextului urban și identificarea principalelor probleme și nevoi;
- Etapa elaborării *Strategiei de Dezvoltare Durabilă*;
- Etapa de consultare publică.

SDD s-a realizat printr-un amplu proces participativ, fiind antrenate și aducându-și aportul instituții, autorități publice și ONG-uri implicate în procesul dezvoltării orasului și atragerii de fonduri europene. Elaborarea SDD s-a bazat pe un proces de consultare permanentă a principalilor actori locali, prin intermediul:

- ✓ întâlnirilor de lucru
- ✓ publicării de materiale informative pe site-ul Primăriei Municipiului Piatra Neamț
- ✓ aplicării de chestionare pentru identificarea nevoilor și problememelor de dezvoltare a orașului

În cadrul întânirilor de lucru tematice s-au identificat principalele probleme specifice fiecărui sector, oportunitățile de dezvoltare, s-au analizat posibilitățile de accesare a fondurilor europene pentru perioada 2021 -2027.

Lista de proiecte din SDD este un rezultat al analizelor realizate, consultărilor și întâlnirilor organizate pentru elaborarea acestui document și integrează liniile trasate în alte documente strategice locale, regionale, precum:

- *Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă și Climă al Municipiului Piatra Neamț (PAED-C) 2021-2027;*
- *Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiul Piatra Neamț (PMUD) 2021-2027.*
- *Strategia Smart-City a Municipiului Piatra Neamț*

Detalii asupra procesului consultativ sunt prezentate ca anexă a prezentului document strategic.

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Dezvoltarea capacității de planificare strategică și implementare a unui sistem informatic integrat în Municipiul Piatra Neamț

Cod SIPOCA 807/MYSMIS 136304

Primăria Municipiului Piatra Neamț

Septembrie 2021

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României

Material distribuit gratuit